

Gezinsstaten van personen gerelateerd aan Essen

**E.M. van Koldam
- MMXX -**

- 1 **Abeltijn** (ES) is geboren te Essen.
Abeltijn trouwt (kerk) in mei 1704 te Haren met **Tebbe Hindriks**. Tebbe is geboren te Onnen.
- 2 **Ansem** (ES).
Ansem was gehuwd met **Pieterke**. Pieterke is overleden in 1706.

Het ledematenregister van de kerk te Haren vermeldt als ledematen te Essen in 1704 "Jannes Heminge en Petertien Sikkes, ehtelieden". Met achter Pieterke "angekomen 1678, verstorven 1706". Aangenomen, dat deze personen identiek zijn aan Jan Hopping en Pieterke uit het overzicht van provinciemeijers van Spanheim.

Pieterke was later gehuwd (2) met **Jan Hopping** (zie 178).<1>

Van Ansem en Pieterke zijn twee kinderen bekend:
- 1 **Swantie Jans Hepping**, zie 168.
 - 2 **Froucke Asmis** is geboren te Essen.
Froucke gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 5 februari 1689 te Groningen (huwelijksgetuige was **Jan Hopping** (zie 178)) met **Jan Jurjens**. Jan is geboren te Groningen.
- 3 **Cornelis Hindriks** ook genaamd Cornelis Hendriks (ES), zoon van **Hindrick Alberts (15)** en **Grietien Willems**, landbouwer, wonende te Essen, is geboren in 1700 (OS) (aan de Oosterweg), is gedoopt te Haren, is overleden in juli 1781 te Essen, is begraven op vrijdag 3 augustus 1781 te Haren. Cornelis werd 81 jaar.

Woont in 1734 in Vries. Waarschijnlijk bij zijn schoonouders.

Rapport 9 oktober 1739
Op het verzoek van Eppe Derks, prov. meijer te Essen van een campe genaamd De Hardenbergcamp groot 14,5 grasen en 43 roeden doende des jaars 40 gulden een en het lopende jaar huire ten agteren is geaccordeert dezelve over te dragen onder beklekking aan Cornelis Hindriks mede prov. meijer aldaar van 72, 25 grasen en 43 roeden, mits ieder een half jaar huire geschenk voldoende (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 720)

Ontvangst diaconie Haren 3 juli 1741
Begrafenis van een kind van Cornellys Hindriks: f.0,80.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Rapport van 20 februari 1748
Op het request van Cornelis Hindriks provinciemeijer tot Essen van 14,25 grasen doende jaarlijks tot huire 40 gulden houdende dat gemelde landen hadde verkogt aan Egbert Lammers verzoekende dat wegens de algemene slegte toestand der tijden dit transport gratis mogte worden geaccordeert. Hebbende Heren Gecommitteerden dit transport geaccordeert onder voldoening van een half jaar huire geschenk en de agterstand tegen maj bij verlies van de gratie (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 722).

Ontvangst diakonie te Haren 31 maart 1758
Roelf Pauwels Hille moei begraven: f.1,30
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 9 april 1758
Van Cornelis van Essen voor het beste laken tot Roelf Pouwels Hille moei van Essen: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 19 oktober 1758
Roelf Pouwels Ida van Essen begraven: f.0,95
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 12 november 1758
Van Cornelis Hinderks voor het beste laken voor Roelf Pouwels Ida gebruikt: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). HAZA

Ontvangst diaconie te Haren 3 augustus 1781
Kornelis Hindriks van Essen begraven: f.12,71
Beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 19 mei 1783 (geregistreerd 8 juli 1783)
Hindrik Cornelys en Roelefijn Harms, echtelieden, Luigijn Willems en Margijn Cornelis, echtelieden, en Jan Cornelis, als gezamenlijke broers, zuster en zwager verklaren verkocht te hebben aan hun zwager Hemme Geerts en Grietje Cornelis, echtelieden, hun aandeel van de behuizing en schuur met de beklekking van ongeveer 72 grasen land onder deze behuizing, waarvan alle jaren aan gesworene Warmolts f.120,- tot huur moet worden betaald. De behuizing staat in Essen en is geërfd van de overleden ouders Cornelys Hindriks en Aaltijn Homans. De kopers hebben de behuizing reeds per mei 1782 aanvaard. De koopprijs is f.5.000,-, waarin de vierde part die koper reeds behoort is inbegrepen.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 232).

Cornelis trouwt (kerk) op zondag 12 april 1733 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 23-jarige **Aaltijn Homan**, dochter van **Arent Homan** en **Jantien Jans**. Aaltijn, wonende te Essen, is geboren in 1710 (OS) te Yde, is overleden in oktober 1774 te Essen, is begraven op donderdag 3 november 1774 te Haren. Aaltijn werd 64 jaar.

Wordt in 1733 lidmaat van de kerk te Haren.

6 april 1764 (geregistreerd 7 maart 1765)

Hinderk Cornelis en Roelfien Harms (Bos) te Essen verklaren geleend te hebben van Albartus Homan en Egberdina Beerents, echtelieden te Haren, f.300,- tegen 4%. Borgen zijn Cornelis Hindriks en Aaltje Homans en Harm Hindriks (Bos) en Margjen Jans, echtelieden te Essen, als vaders en moeders.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 115).

Ontvangst diaconie te Haren 3 november 1774
Cornellis oom van Essen zijn vrouw Aaltijn Mie begraven: f.9,87
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 29 november 1774
Voor het beste laken voor zijn vrouw van Cornellis oom van Essen: f.1,65
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Cornelis en Aaltijn zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Henricus Cornelis** is geboren in januari 1734 te Essen, is gedoopt op zondag 17 januari 1734 te Haren, zie 5.
- 2 **Jan Cornelis** is geboren in november 1736 te Essen, is gedoopt op zondag 4 november 1736 te Haren, is overleden in juli 1741 te Essen, is begraven op maandag 3 juli 1741 te Haren. Jan werd 4 jaar en 8 maanden.

Ontvangst diaconie Haren 3 juli 1741
Begravenis van een kind van Cornelis Hindriks: f.0,80.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 3 **Jantjen Cornelis** ook genaamd Jantje Corneljes is geboren in februari 1738 te Essen, is gedoopt op zondag 23 februari 1738 te Haren, is begraven op dinsdag 26 maart 1771 aldaar. Jantjen werd 33 jaar en 1 maand.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen angenomen van Dom. J Meijer Anno 1760 den 27 Maii
Jantje Cornelis van Essen

Ontvangst diaconie te Haren 26 maart 1771
Vrouw van Jan Ottens begraven: f.7,47
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 9 mei 1771
Jan Ottens voor het laken voor zijn vrouw: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Jantjen gaat in ondertrouw (kerk) op zondag 29 april 1770 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 27 mei 1770 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 33-jarige **Jan Ottens**. Jan is afkomstig uit Norg, is gedoopt op zondag 16 september 1736 aldaar.

Wordt in 1769 lidmaat van de kerk in Haren. Komt dan met attestatie uit Groningen.

Jan was later gehuwd (2) met **Geesje Willems**. <2,3>

- 4 **Grietje Kornelis** is geboren in november 1742 te Essen, is gedoopt op zondag 11 november 1742 te Haren, is overleden op zondag 25 december 1814 te Groningen. Grietje werd 72 jaar en 1 maand.
Grietje trouwt (kerk) op maandag 27 mei 1776 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hemme Geerts Hemmes**, zie 159.
- 5 **Marchijn Cornelis** is gedoopt op zondag 22 mei 1746 te Haren, is overleden voor 1813 te Lieveren. Marchijn werd hoogstens 66 jaar, 7 maanden en 10 dagen.

Akte 19 mei 1783 (geregistreerd 8 juli 1783)
Hindrik Cornelys en Roelefin Harm, echtelieden, Luigijn Willems en Margijn Cornelis, echtelieden, en Jan Cornelis, als gezamenlijke broers, zuster en zwager verklaren verkocht te hebben aan hun zwager Hemme Geerts en Grietje Cornelis, echtelieden, hun aandeel van de behuizing en schuur met de beklemming van ongeveer 72 grasen land onder deze behuizing, waarvan alle jaren aan gesworene Warmolts f.120,- tot huur moet worden betaald. De behuizing staat in Essen en is geërfd van de overleden ouders Cornelys Hindriks en Aaltijn Homans. De kopers hebben de behuizing reeds per mei 1782 aanvaard. De koopprijs is f.5.000,-, waarin de vierde part die koper reeds behoort is inbegrepen.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 232).

Marchijn trouwt (kerk) op zondag 2 juni 1776 te Roden op 30-jarige leeftijd met de 40-jarige **Luchien Willems Sinnige**. Luchien, wonende te Lieveren, is geboren in 1736 aldaar, is overleden op vrijdag 31 december 1813 aldaar. Luchien werd 77 jaar.

- 6 **Jan Cornelius**, landbouwer, is gedoopt op zondag 25 augustus 1748 te Haren, is overleden op donderdag 27 december 1798 aldaar, is begraven op woensdag 2 januari 1799 aldaar. Jan werd 50 jaar, 4 maanden en 2 dagen.

De dubbele voornaam Jan Kornelis zien we veel terug bij zijn klein- en achterkleinkinderen in de familie Van Hemmen.

Akte 19 mei 1783 (geregistreerd 8 juli 1783)
Hindrik Cornelys en Roelefin Harm, echtelieden, Luigijn Willems en Margijn Cornelis, echtelieden, en Jan Cornelis, als gezamenlijke broers, zuster en zwager verklaren verkocht te hebben aan hun zwager Hemme Geerts en Grietje Cornelis, echtelieden, hun aandeel van de behuizing en schuur met de beklemming van ongeveer 72 grasen land onder deze behuizing, waarvan alle jaren aan gesworene Warmolts f.120,- tot huur moet worden betaald. De behuizing staat in Essen en is geërfd van de overleden ouders Cornelys Hindriks en Aaltijn Homans. De kopers hebben de behuizing reeds per mei 1782 aanvaard. De koopprijs is f.5.000,-, waarin de vierde part die koper reeds behoort is inbegrepen.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 232).

Akte 2 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783)
Roelof Vos en Grietje Pathuis voor zichzelf en Wolter Papink en Willem Takens als voorstanderen over de minderjarige zoon van

Jan Pathuis en Jantien Baving verklaren verpacht te hebben aan Jan Cornelius:
 - 4 matten hooiland ten oosten van Haren gelegen, het veen van Jan Papink genaamd;
 - 3 matten hooiland
 - 4 matten hooiland
 Voor f.621,- voor 25 jaar.
 (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 217)

Akte 30 april 1784

Wolter Papink te Haren verklaart verkocht te hebben aan Jan Cornelijns te Essen het huis en schuur alsmede de vaste beklekking van de landerijen. De landerijen zijn: een hof en een kamp bij het huis, een overwegskamp, een brink, een zwijnenkamp, een grote kamp of koekamp, een kleine eskamp, Luisebarg hoog en laag, een akker op Nieland op de es, zeven hooiland vier mat over zijl, vier mat tusschen zijlen, vier mat Harskamp, vierdehalf mat op Russchen, te Onnen, etc, alles te Haren en Onnen gelegen. Verkoopprijs f.2.200,-. De vaste huur voor de landerijen is f.140,- per jaar. Aanvaarding op 1 mei 1783. Het eikenhout dat staat om en in de Luisebarg zal voor altijd eigendom van de verkoper blijven.
 (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 11).

Akte 12 november 1792

L.C. Warmolts verkoopt aan Jan Cornelis en Geesje Alefs 12 mudden bouwland, de Bollemaat genoemd, wordende door Claas Jans in losse huur gebruikt tot 1 mei 1794. Voor de prijs van f.1.300,-. Het land ligt tussen de Hof te Hemmen en de Heereweg.
 (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 104)

Akte 12 november 1792

L.C. Warmolts verkoopt aan Jan Cornelis en Geesje Alefs een akker bouwland op het Nieland gelegen voor f.210,-.
 (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 105)

Akte 20 januari 1798 (geregistreerd 23 februari 1798)

Johannes Rummerink, Hinderikus Hornhuis en Rudolf Rummerink, gesworen bijzitters van het Gerecht van Selwerd, treden op in hun kwaliteit van kerkvoogden te Haren. Zij verkopen in een publieke verkoping een groot aantal percelen kerkengrond. Aan Jan Cornelis en Geesijn de vast bekleemde kerkengrond, De Jagerskamp genaamd, voor f.435,-.
 (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 37)

Ontvangst diaconie te Haren 2 januari 1799

Jan Kornelis begraven: f.10,29.
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 1 maart 1799

Weduwe Jan Kornelis voor het laken: f.1,50.
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Jan trouwt (kerk) op zondag 7 mei 1786 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 34-jarige **Geesje Alefs** (L-00305cs; L00306), dochter van **Alef Klaassen** en **Bouwke Pieters**. Geesje, weduwe van Jan Kornelis en weduwe Jan Kornelis, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 39), aldaar (Wijk A Middelhorst 38) en aldaar, is geboren op zondag 6 februari 1752 te Baflo, wonende Wijk A Haren 39 te Haren, is overleden op dinsdag 3 mei 1836 aldaar, is als overleden aangegeven op woensdag 4 mei 1836 aldaar (aangever overlijden was **Adolf Jansen**; getuige aangifte overlijden was **Wopke Andries Nijdam**). Geesje werd 84 jaar, 2 maanden en 27 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A nr 38 Middelhorst samen met haar zoons Cornelis en Adolf, het gezin van Adolf bestaande uit zijn vrouw Grietje van Hemmen en drie kinderen, de inwonende boerenknechten Jacob en Hendrik Boddeveld en de inwonende werkmeid Egbertien Takens. In de successieacte wordt als overlijdensadres vermeld Haren A 39.

Akte 30 april 1788

In 1788 wordt een provisonale scheiding gemaakt van de nalatenschap van de in 1787 overleden Jan Warmolts. Bij een aantal goederen, die alle worden toebedeeld aan kleinzoon Jan Hendrik Warmolts, wordt vermeld, dat ze gemeen zijn met Jan Papink en vrouw. Het betreft de hieronder vermelde nummers 4 en 5. Ik ga er van uit, dat dit gemeenschappelijke bezit is terug te voeren op het echtpaar Luite Abbring en Hilligje Jans. Zij trouwden omstreeks 1690 en kregen twee dochters. Dochter Johanna huwde in 1722 met Jan Warmolts. Dochter Claasje huwde in 1722 met Albert Roelofs Cuijk. Claasje overleed al voor 1730. Albert Roelofs Cuijk hertrouwde in 1730 met Margaretha Pauwels. Dochter Johanna Cuijk uit dit tweede huwelijk zal de erfgename zijn geworden van het gemeenschappelijk bezit met Jan Warmolts (in ieder geval van de nrs 4 en 5). Johanna Cuijk huwde in 1757 met Jan ter Borgh. Hun dochter Margaretha ter Borgh trouwde in 1785 met Jan Papink en in 1797 met Jan Vos.
 4. Een halve plaats, onbekteld bij Hindrik Adols gebruikt, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende de gehele plaats tot huur f.100,-
 5. De helft van een huis en land bij Sikke Lucas in gebruik, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende in 't geheel tot huur f.60,- met een vierde in een mans- en vrouwenbank in de kerk met de graven
 (Zie voor de volledige akte met bronvermelding bij Jan Warmolts)

Ook was er een boerderij en behuizing te Haren, die Jan Hindrik Warmolts mandelig had met Margrieta ter Borgh, huisvrouw van Jan R. Vos. Deze werd op 26 januari 1798 door beide partijen (Margrieta ter Borgh en de beide genoemde curatoren) verpacht aan Hindrik Adolfs en Fennegien Hindriks alsmede Jan Cornelis - die kort daarop stierf - en Grietje Alefs (Citaat uit Familie Warmolts door Jan Posthumus).

Akte 16 juli 1799

Margaretha ter Borgh, bijgestaan door haar man Jan R. Vos, benevens de curatoren over de heer Jan Hindrik Warmolts verklaren op 26 januari 1798 verpacht te hebben voor 9 jaar per 1 mei 1798 aan Hindrik Adolfs en Jan Cornelis en u in pacht over te dragen aan Hindrik Adolfs en Fennegien Hindriks (Brouwer) echtelieden en Grietje Alefs, weduwe van Jan Cornelis:
 1. twee behuizingen en twee schuren daarbij staande te Haren, zoals ten dage van de verpachting worden gebruikt door Hindrik Adolfs en zijn vrouw en door Sikke Lucas en zijn vrouw;
 2. een kamp land, de Oude Hof genaamd, bij het huis gelegen;
 3. de moeshof en de appelhof en de lanen;
 4. de grote kamp ten zuiden van het huis;
 5. een kamp ten westen van de Heereweg;
 6. twee akkers op de Harener es;
 7. drie matten hooiland
 Etc, etc.
 Alles voor f.9.030,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 82)

Akte 13 mei 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Geesje Alefs weduwe van Jan Cornelis vijf matten hooiland voor f.175,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 137)

Akte 7 mei 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)

Tonnis van Stedum en Jantje Papink verkopen aan Geesijn Adolfs, weduwe van Jan Cornelis, de eigendom van een boerenplaats en alle landerijen, waarvan Geesijn Adolfs tot nu toe de vast bekleemde meier is. Prijs f.4.307,75

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 134)

Groninger Courant, 11 december 1804

Op donderdag den 20 december 1804 des morgens om 9 uur, gedenkt de weduwe Jan Corneelys te Haren met gerichts consent bij uitmijninge te laten verkopen: twee a drie hondert lange eijken stambomen, als esschen en yperen, alles staande te Haren, zeer dicht aan het water.

Brief 2 december 1828 van assessor Jan Vos

Ingevolge uw verzoek wegens de opnemng der wegen in het gehele carspel van Haren, is het mij voorgekomen, dat de opgegeven panden door de dijkschouwers eene noodwendigheid vereischt, hetwelke mijns bedenkens niet alleen voldoende zal zijn, als de wilgenbomen van Swartwolt en die van de weduwe Jan Kornelis aan weerszijden niet geheel worden weggeruimd, zal de weg nooit in een goede stand kunnen worden gehouden, gelijk ook het geval is in de Drift met de wilgen van Kooops en Abels. Er zijn ook noch twee panden op de weg naar Onnen den zogenaamde Boerpanden, die de breedte en de hoogte niet naar behoren hebben. Deze en alle dien door de dijkschouwers opgegeven panden zijn na de ordonnantie niet in orde gebragt.

Hetwelk bij onze overschouw ook is gebleken. Alzo de pligtschuldigen zijn verschoond gebleven door het natte seizoen, hetwelke de bewerking ondoenlijk maakte, naar de opruiming der wilgenbomen diende het verboden te worden dat niemand wilgen mogte planten aan de wegzijde van den wal en niemand grond uit de watering aan den wal te werpen, maar op den weg, dan zal vervolgens de versmalling der wegen geen plaats meer vinden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

- 4 **Geert Geerts** ook genaamd Geert Geerts Buining (ES), zoon van **Geert Jans (189)** en **Trijntje Geerts**, wonende te Essen, is geboren in 1725 (OS), is gedoopt op zondag 18 november 1714 te Haren. Geert trouwt (kerk) op zondag 2 mei 1756 te Haren op 31-jarige leeftijd met **Hillechijn Berends**. Hillechijn is afkomstig uit Wolfsbergen, is begraven op vrijdag 7 mei 1773 te Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 7 mei 1773

De weduwe van Geert Geerts begraven: f.6,01

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 19 september 1773

Van de erfgenamen van Geert Geerts voor het laken van de weduwe van Geert Geerts: f.2,00

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Geert en Hillechijn zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Trijntje Geerts** is gedoopt op maandag 30 mei 1757 te Haren, is overleden op donderdag 6 oktober 1831 te Kropswolde. Trijntje werd 74 jaar, 4 maanden en 6 dagen. Trijntje trouwt (kerk) op maandag 14 maart 1796 te Kropswolde op 38-jarige leeftijd met de 57-jarige **Hindrik Wolters**, zoon van **Wolther Jans** en **Egbertje Hindriks**. Hindrik is geboren op zaterdag 26 april 1738 te Anloo, is overleden in 1807 te Kropswolde. Hindrik werd 69 jaar.

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 23 januari 1809
Jan Jans Wolters te Haren zweert aan als voormond over de kinderen van Trijntje Geerts bij Hindrik Wolters in echte verwekt. Geert Geerts te Kropswolde wordt sibbevoogd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982)
- 2 **Berend Geerts** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 25 november 1759 te Haren.
- 3 **Geerd Geerts** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 7 november 1762 te Haren, is overleden in 1809 te Kropswolde. Geerd werd 47 jaar. Geerd was gehuwd met **Hilligje Everts**. Hilligje is geboren in 1762 te Windeweer, is overleden op maandag 30 juni 1823 te Kropswolde. Hilligje werd 61 jaar.

- 5 **Henricus Cornelis** (ES), zoon van **Cornelis Hindriks (3)** en **Aaltijn Homan**, wonende te Essen, is geboren in januari 1734 aldaar, is gedoopt op zondag 17 januari 1734 te Haren.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen angenomen van Dom. J Meijer Anno 1760 den 27 Maii

Hinderk Cornelis [en]

Roelfijn Harms Bos Ehelieden, van Essen

Vermelding in ledematenregister Noordlaren: "1764 den 6 dito met attestatie van lidmaatschap van Haren tot ons gekomen Hindrik Cornelis en Roelfijn Harms Bosch zijn huisvr. (wederom vertrokken)".

6 april 1764 (geregistreerd 7 maart 1765)

Hinderk Cornelis en Roelfijn Harms (Bos) te Essen verklaren geleend te hebben van Albartus Homan en Egberdina Beerents, echtelieden te Haren, f.300,- tegen 4%. Borgen zijn Cornelis Hindriks en Aaltje Homans en Harm Hindriks (Bos) en Margjen Jans, echtelieden te Essen, als vaders en moeders.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 115).

Ontvangst diaconie te Haren 26 april 1773
Stokleggingsbrief ingelost door Hindrik Cornelis: f.250,-
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 19 mei 1783 (geregistreerd 8 juli 1783)
Hindrik Cornelys en Roelefin Harm, echtelieden, Luigijn Willems en Margijn Cornelis, echtelieden, en Jan Cornelis, als gezamenlijke broers, zuster en zwager verklaren verkocht te hebben aan hun zwager Hemme Geerts en Grietje Cornelis, echtelieden, hun aandeel van de behuizing en schuur met de beklemming van ongeveer 72 grasen land onder deze behuizing, waarvan alle jaren aan gesworene Warmolts f.120,- tot huur moet worden betaald. De behuizing staat in Essen en is geërfd van de overleden ouders Cornelys Hindriks en Aaltijn Homans. De kopers hebben de behuizing reeds per mei 1782 aanvaard. De koopprijs is f.5.000,-, waarin de vierde part die koper reeds behoort is inbegrepen.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 232).

Akte 1 november 1792 (geregistreerd 27 november 1792)
Jan Warmolts verpacht aan Hindrik Hindriks en Gesien Berends, Hemme Geerts en Grietje Cornelis en Hindrik Cornelis en Annegien Roelfs, allen woonachtig te Essen, een stuk land met bos en bomen, min of meer 12 mud land groot, het Hoogveld genaamd. De zwetten zijn: ten noorden het Buirveld en de Onnerweg, ten oosten en ten zuiden: Wolter Papink en ten westen het duister steegien. De pacht is voor 24 jaar en de prijs is f.540,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 97)

Henricus trouwt (kerk) op maandag 26 mei 1760 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 21-jarige **Roelfijn Harms Bos**, dochter van **Harm Hindriks Bos (57)** en **Marchjen Janssens**. Roelfijn is gedoopt op zondag 5 oktober 1738 te Haren.

Op 27 mei 1760 met haar man aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren.

Van Henricus en Roelfijn zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Cornelius Hindriks** is geboren te Essen, is gedoopt op dinsdag 30 juni 1761 te Haren.
- 2 **Margijn Hindriks** is geboren te Glimmen, is gedoopt op zondag 30 december 1764 te Noordlaren.
- 3 **Aaltje Hindriks Knot** is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 31 december 1769 te Haren, is overleden op woensdag 29 november 1848 te Oldekerk. Aaltje werd 78 jaar, 10 maanden en 29 dagen.
Aaltje trouwt (kerk) op zondag 13 november 1796 te Roderwolde op 26-jarige leeftijd (1) met de 36-jarige **Roelf Harms Staal**. Roelf is gedoopt op zondag 17 februari 1760 te Roderwolde, is overleden in 1806 (OS). Roelf werd 46 jaar.
Aaltje trouwt (kerk) op zondag 3 mei 1807 te Oldekerk op 37-jarige leeftijd (2) met de 34-jarige **Gerrit Temmes Reitsema**. Gerrit is geboren te Oldekerk, is gedoopt op zondag 13 september 1772 aldaar, is overleden op zondag 19 oktober 1845 aldaar. Gerrit werd 73 jaar, 1 maand en 6 dagen.

6 **Steven** (ES).

Van Steven en een onbekende vrouw zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Emme Stevens** is afkomstig uit Essen.
Emme gaat in ondertrouw (kerk) op donderdag 24 juni 1632 te Groningen met **Jacobjen Cornelis**. Jacobjen is geboren te Haren.
- 2 **Annetjen Stevens** is afkomstig uit Essen.
Annetjen gaat in ondertrouw (kerk) op donderdag 15 december 1633 met **Cornellijs Jansens**. Cornellijs is geboren te Haren.
- 3 **Cornellijs Stevens**.
Cornellijs gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 2 mei 1635 te Groningen, trouwt (kerk) op donderdag 3 mei 1635 te Haren met **Grietjen Barnesma**. Grietjen is afkomstig uit Essen.

7 **Willem Abbring** (ES), zoon van **Albert Abbring** en **Lumme Aring**, is geboren in 1625 (OS).

Het staat niet vast dat Willem Abbring, zoon van Albert Abbring en Lumme Aring, identiek is aan de Willem Abberinge, die op 5 april 1682 huwt met Lysbeth Hindrix.

Wordt in 1673 vermeld als provinciemeijer te Dilgt. Bij huwelijk in 1682 wordt vermeld: van Essen

Willem gaat in ondertrouw (kerk) op zondag 5 april 1682 te Groningen op 57-jarige leeftijd met **Lysbeth Hindrix**.

Lysbeth was eerder gehuwd (1) met **Albert Jansen**.^{<4,5>}

Lysbeth was eerder gehuwd (2) met **Albert Luirs**.^{<6,7>}

Lysbeth was eerder gehuwd (3) met **Meerten Tammens**.^{<8,9>}

Lysbeth was eerder gehuwd (4) met **Tiebbe Benes**.^{<10,11>}

8 **Tijle Afman** (ES), vrachtrijder, boer en winkelier, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 4 maart 1885 te Ten Boer, is overleden op woensdag 2 april 1930 te Baflo. Tijle werd 45 jaar en 29 dagen. Tijle trouwt op woensdag 1 mei 1907 te Bedum op 22-jarige leeftijd met de 28-jarige **Aaffien Huizinga**. Aaffien, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 8 mei 1878 te Bedum, is overleden op zaterdag 6 januari 1923 te Baflo. Aaffien werd 44 jaar, 7 maanden en 29 dagen.

Van Tijle en Aaffien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Jan Afman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op dinsdag 20 augustus 1907 te Bedum.
- 2 **Renze Sjoerd Afman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op zondag 13 september 1908 te Bedum, is overleden op maandag 29 november 1926 te Baflo. Renze werd 18 jaar, 2 maanden en 16 dagen.

- 3 **Trijntje Afman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 26 april 1911 te Bedum, is overleden op donderdag 12 juni 1924 te Baflo. Trijntje werd 13 jaar, 1 maand en 17 dagen.
 - 4 **Aaltje Afman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op maandag 22 juli 1912.
 - 5 **Anje Berendje Afman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 20 december 1913 te Bedum.
 - 6 **Sjoerd Afman**, koffiebrander, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 17 mei 1916 te Bedum, is overleden op zondag 10 januari 1937 te Harderwijk. Sjoerd werd 20 jaar, 7 maanden en 24 dagen.
 - 7 **Berend Afman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 17 mei 1916 te Bedum.
- 9 **Aaltien Albartus** (RW1; ES), dochter van **Geerd Albartus** en **Aaltien Harms**, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 34), aldaar (Wijk A Harenermolen 42), aldaar (Wijk A Harenermolen 62), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk A Haren 6), is geboren op donderdag 19 juni 1817 aldaar, is overleden op zaterdag 6 december 1890 aldaar. Aaltien werd 73 jaar, 5 maanden en 17 dagen.
 - 10 **Aaltje Alberts** (ES), dochter van **Derk Alberts (13)** en **Albertje Oosterveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 6) en aldaar (Wijk F Essen 23), is geboren op zondag 26 januari 1879 aldaar (Wijk B Haren 41), is overleden op maandag 7 mei 1962 aldaar. Aaltje werd 83 jaar, 3 maanden en 11 dagen.
Aaltje trouwt op zaterdag 28 januari 1905 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 28-jarige **Gerrit Arends**, zie 23.

Van Gerrit en Aaltje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Albertje Arends** is geboren op woensdag 15 maart 1905 te Haren.
Albertje trouwt op vrijdag 1 mei 1931 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 26-jarige **Willem Ottens**, zoon van **Jacob Ottens** en **Willempien Kapma**. Willem, veehouder, wonende te Haren, is geboren op donderdag 29 september 1904 aldaar.

Woonde Rijksstraatweg 113 (boerderij midden in de huidige Molenbuurt).
 - 2 **Hendrik Arends** is geboren op woensdag 24 mei 1911 te Onnen, is overleden op vrijdag 13 juli 1945 te Haren. Hendrik werd 34 jaar, 1 maand en 19 dagen.
- 11 **Anje Alberts** (ES), dochter van **Hendrik Alberts** en **Hilje Haver**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op zondag 6 maart 1898 te Eenrum, is overleden op maandag 6 augustus 1917 te Bedum. Anje werd 19 jaar en 5 maanden.
 - 12 **Anna Alberts** (ES), dochter van **Albert Alberts** en **Engelina Voster**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op donderdag 15 oktober 1840 te Groningen, is overleden op maandag 22 februari 1915 aldaar. Anna werd 74 jaar, 4 maanden en 7 dagen.
Anna trouwt op zondag 27 mei 1866 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Jacobus Visser**. Jacobus is geboren op maandag 29 november 1841 te Grijpskerk, is overleden op woensdag 19 oktober 1921 te Groningen. Jacobus werd 79 jaar, 10 maanden en 20 dagen.
 - 13 **Derk Alberts** (ES), zoon van **Willem Alberts** en **Aaltjen Hindriks Hekman**, arbeider, wonende te Haren (Wijk B Haren 41) en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op vrijdag 19 december 1845 te Onnen, is als geboren aangegeven op zaterdag 20 december 1845 te Haren (aangever geboorte was **Willem Alberts**; getuigen aangifte geboorte waren **Dirk Hekman** (zie 144) en **Hindrik Tebbes Hindriks**), is overleden op donderdag 27 augustus 1914 aldaar. Derk werd 68 jaar, 8 maanden en 8 dagen.
Derk trouwt op zaterdag 2 november 1878 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 24-jarige **Albertje Oosterveld**, dochter van **Albert Oosterveld** en **Aaltien Mannes**. Albertje, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 41) en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op woensdag 30 augustus 1854 te Onnen (Wijk C Onnen 10), is overleden op zaterdag 26 september 1903 aldaar. Albertje werd 49 jaar en 27 dagen.

Van Derk en Albertje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Aaltje Alberts** te Haren, is geboren op zondag 26 januari 1879 aldaar (Wijk B Haren 41), zie 10.
- 2 **Albert Alberts**, boerenknecht, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 1 oktober 1881 aldaar (Wijk F Essen 6), is overleden op vrijdag 19 oktober 1962 aldaar. Albert werd 81 jaar en 18 dagen.
Albert trouwt op vrijdag 6 mei 1904 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 25-jarige **Alberdina Eisses**, zie 91.
- 3 **Willem Alberts**, boerenarbeider, is geboren op zaterdag 5 september 1885 te Haren, is overleden op woensdag 11 juni 1958 aldaar. Willem werd 72 jaar, 9 maanden en 6 dagen.
Willem trouwt op vrijdag 3 november 1911 te Haren op 26-jarige leeftijd (1) met de 24-jarige **Folkerdina Hamminga**, dochter van **Jan Hamminga** en **Diena Eisses**. Folkerdina is geboren op maandag 17 januari 1887 te Tynaarlo, is overleden op maandag 15 juni 1914 te Haren. Folkerdina werd 27 jaar, 4 maanden en 29 dagen.
Willem trouwt op vrijdag 14 mei 1915 te Haren op 29-jarige leeftijd (2) met de 37-jarige **Grietje Venema**, dochter van **Pieter Martens Venema** en **Jacoba Keun**. Grietje is geboren op zaterdag 16 juni 1877 te Glimmen.
- 4 **Willemina Alberts** is geboren op maandag 26 januari 1891 te Haren.
Willemina trouwt op vrijdag 8 december 1916 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 22-jarige **Hendrik Eleveld**, zoon van **Henderikus Eleveld (103)** en **Henderika Takens**. Hendrik, arbeider, is geboren op woensdag 13 juni 1894 te Noordlaren.
- 5 **Lukas Alberts**, petroleumventer, is geboren op woensdag 27 december 1893 te Onnen, is overleden in 1981 te Haren. Lukas werd 88 jaar.

Woonde Westerveen 14 (in eerdere nummering Westerveen 9). Waarschijnlijk overleden in 1981.

Nieuwsblad van het Noorden, 24 december 1936

HONDEKAR AANGEREDEN.

Petroleumventer gewond. Zijn hond moest worden afgemaakt.

Hedenochtend te ruim 7 uur is op den Rijksstraatweg ten zuiden van de Boerlaan te Harendermolen een aanrijding geschied. Langs den weg aan de rechterzijde liep de petroleumventer L. Alberts achter zijn petroleumkar, bespannen met een hond in de richting Haren. Ook van den kant van Glimmen kwam de heer W. met zijn auto, terwijl uit de richting Haren terzelfder tijd een motorrijder kwam aangereeden, die volgens verklaring van W. een verblindende verlichting voerde. Zoodoende zag hij de voor hem rijdende petroleumkar niet en reed deze van achteren aan. Alberts werd met zijn kar vooruit geslingerd en met een bloedende hoofdwonde opgenomen. De politie was direct ter plaatse, evenals de artsen J. Eerelman te Glimmen en R. Vink te Haren. Dezen verleenden de eerste geneeskundige hulp. Alberts is daarna naar zijn woonhuis in het Westerveen vervoerd. Zijn toestand is redelijk. De petroleumkar was geheel vernield, terwijl de petroleumbussen over den weg verspreid lagen. De hond had een gebroken linkervoerpoot en is ter plaatse door de politie afgemaakt. De auto werd van voren beschadigd.

Nieuwsblad van het Noorden, 28 januari 1981

Bedroefd, maar dankbaar geven wij kennis dat de Heer tot Zich heeft genomen, onze lieve zorgzame vader, grootvader en overgrootvader ALUKAS ALBERTS op de leeftijd van 87 jaar; sinds 27 december 1973 weduwnaar van IJke Mulder.

Haren, 26 januari 1981

Westerveen 9.

Correspondentieadres: Lutsborgsweg 62,9752 VX Haren Gr.

Zwolle: A. BOS-ALBERTS en F. BOS

Haren: J. ALBERTS en G.B.ALBERTS-BERGHUIS

Haren: A. ALBERTS-BERGHUIS

Groningen: A. WEEGENAAR-ALBERTS en M.R. WEEGENAAR

Haren: R. ALBERTS en K. ALBERTS-DE JONGE

Klein- en achterkleinkinderen.

Op vrijdag 30 januari a.s. zal een korte rouwdienst worden gehouden om 14.00 uur in de Geref. Kerk te Glimmen, waarna om ± 14.45 uur de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats „Eshof” te Haren. Na de begrafenis gelegenheid tot condoleren in het „Trefpunt” te Glimmen.

Lukas trouwt op vrijdag 25 juni 1920 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **IJke Mulder**. IJke is geboren op vrijdag 7 mei 1897 te Zuidlaren, is overleden in 1973 te Haren. IJke werd 76 jaar.

Nieuwsblad van het Noorden, 31 december 1973

Enige kennisgeving.

God heeft tot Zich genomen mijn lieve vrouw, onze lieve moeder en oma EIKE MULDER echtgenote van L. Alberts, in de ouderdom van 76 jaar, na een gelukkige echtvereniging van ruim 53 jaar.

Haren, 27 december 1973.

Westerveen 9.

L. Alberts

Zwolle:

A. Bos-Alberts

F. Bos

Haren:

J. Alberts

G. B. Alberts-Berghuis

D. Alberts

A. Alberts-Berghuis

Gasselte:

F. Mennega-Alberts

H. Mennega

Groningen:

D. Weegenaar-Alberts

M. R. Weegenaar

Haren:

R. Alberts

K. Alberts-de Jonge

Klein- en achterkleinkinderen. Overeenkomstig de wens van moeder heeft de begrafenis in alle stilte plaatsgevonden.

- 6 **Fennechien Alberts** is geboren op woensdag 27 december 1893 te Onnen, is overleden op maandag 22 december 1902 aldaar. Fennechien werd 8 jaar, 11 maanden en 25 dagen.

- 14 **Grietje Alberts** (ES), dochter van **Albert Roelefs** en **Jantje Hendriks**, is gedoopt op zondag 27 maart 1729 te Eelde, is overleden in juli 1777 te Essen, is begraven op maandag 14 juli 1777 te Haren. Grietje werd 48 jaar en 4 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 14 juli 1777

Griettijn Alberty van Essen begraven: f.2,11

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 31 oktober 1777

Van Harmen Bos het beste laken voor Griettijn Alberts van Essen gebruikt: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 15 **Hindrick Alberts** (ES), zoon van **Albert Hindriks** en **Aafien**, is geboren in 1665 (OS) te Hoornschedijk.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenommen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Essen

Hindrik Alberts

1684 de vrou Grietien Willems

Hindrick gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 12 april 1690 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 7 mei 1690 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 20-jarige **Grietien Willems**, dochter van **Geert Willems (396)** en **Grijtjen Eisens**. Grietien is geboren in 1670 (OS) te Essen, is overleden voor 1721 aldaar. Grietien werd hoogstens 51 jaar.

Grietien wordt in 1704 door pastor Meinhard de Cock vermeld als lidmaat van de kerk te Haren vanaf 1684. Bij ondertrouw in 1690 wordt Willem Lamberts als broer vermeld.

Van Hindrick en Grietien is een kind bekend:

- 1 **Cornelis Hindriks** is geboren in 1700 (OS) (aan de Oosterweg), is gedoopt te Haren, zie 3.

- 16 **Jaalte Alberts** (ES), zoon van **Lammert Alberts** en **Geesje Meijer**, arbeider en landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar, is geboren op vrijdag 27 november 1863 aldaar (Wijk A Haren 20), wonende Wijk F Essen 13 aldaar, is overleden op dinsdag 7 augustus 1906 aldaar. Jaalte werd 42 jaar, 8 maanden en 11 dagen. Jaalte trouwt op zaterdag 9 mei 1891 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Karzina Lammerts**. Karzina, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op zondag 1 februari 1863 te Peize, is overleden op zondag 2 april 1944 te Yde. Karzina werd 81 jaar, 2 maanden en 1 dag.

Van Jaalte en Karzina zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Geesje Alberts**, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op donderdag 11 augustus 1892 aldaar. Geesje trouwt op zaterdag 21 maart 1914 te Eelde op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Markus Hartlief**. Markus is geboren in 1891 te Paterswolde.
- 2 **Hindrik Alberts** is geboren op zondag 3 september 1893 te Haren, is overleden op woensdag 6 december 1893 aldaar. Hindrik werd 3 maanden en 3 dagen.
- 3 **Hendrik Alberts**, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op vrijdag 23 november 1894 aldaar. Hendrik trouwt op zaterdag 8 mei 1920 te Vries op 25-jarige leeftijd met de 20-jarige **Jantiena Buiter**. Jantiena is geboren in 1900 te Vries.
- 4 **Lammechien Alberts**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op donderdag 13 augustus 1896 te Essen (Wijk F Essen 13). Lammechien trouwt op zaterdag 7 juni 1924 te Vries op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Hendrik Wieland**. Hendrik, rietdekker, is geboren op dinsdag 14 juli 1896 te Vries.
- 5 **Aaltje Alberts**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 27 september 1902 te Essen (Wijk F Essen 13) (op 16 januari 1907 vertrokken naar Peize).

- 17 **Jacob Alberts** (ES), wonende te Essen, is geboren in 1650 (OS), is overleden in 1723 (OS) aldaar. Jacob werd 73 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekomen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uitgedeed.

In Essen
1682 Jakob Alberts
1675 de vrou Hendrikkien
de dogter

Jacob trouwt (kerk) in 1680 (OS) op 30-jarige leeftijd met **Hindrickje**. Hindrickje, wonende te Essen.

Wordt in 1704 door pastor Meinhard Cock vermeld als lidmaat van de kerk te Haren vanaf 1675.

Hindrickje was eerder gehuwd (1) met **Henric Willems** (zie 397).^{<12,13>}

Van Jacob en Hindrickje is een kind bekend:

- 1 **Hillechien Jacobs** is geboren in 1680 (OS) te Essen, is begraven op vrijdag 31 maart 1758 te Haren. Hillechien werd 78 jaar.

Wordt als "de dogter" vermeld als lidmaat van de kerk te Haren in 1704.

Ontvangst diakonie te Haren 7 november 1757
Van de weduwe van Roelf Pouwels tot Essen een kapitaal van f.50,- ontvangen.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 31 maart 1758
Roelf Pauwels Hille moei begraven: f.1,30
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 9 april 1758
Van Cornelis van Essen voor het beste laken tot Roelf Pouwels Hille moei van Essen: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Hillechien trouwt (kerk) op zondag 21 oktober 1708 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Roelof Pauls Beeninge**, zie 33.

- 18 **Jan Alberts** (ES) is overleden voor 1682.
Jan was gehuwd met **Jantje Cornelis**. Jantje is geboren in 1655 (OS).

Is vanaf 1667 lidmaat van de kerk te Haren. Wordt vermeld als lidmaat in 1704.

Jantje was later gehuwd (2) met **Harm Roelfs** (zie 286).^{<14,15>}

- 19 **Jans Alberts** (ES), zoon van **Lammert Alberts** en **Geesje Meijer**, arbeider, wonende te Hemmen, te Haren en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op zondag 29 januari 1860 aldaar (Wijk A Haren 20), is overleden op donderdag 22 september 1927 te Groningen. Jans werd 67 jaar, 7 maanden en 24 dagen.
Jans trouwt op zaterdag 17 juni 1893 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 30-jarige **Aaltien Stoffers**, dochter van **Wopke Stoffers** en **Jopkien Stel**. Aaltien is geboren op dinsdag 19 mei 1863 te Yde, is overleden op donderdag 23 februari 1939 te Haren. Aaltien werd 75 jaar, 9 maanden en 4 dagen.
- 20 **Lucas Tonnis Alting** (ES) is geboren in 1680 (OS) te Weerdinge.
Wellicht is Lucas Tonnis Alting een zoon van Tonnis Hindriks Alting en Heiltje Jans en een broer van Margje Tonnis Jans. Deze laatste huwt op 3 november 1700 te Emmen met Hindrik Jans Houwing.
Wordt in 1707 vermeld als pachter te Essen.
Lucas trouwt (kerk) na 1705 op minstens 25-jarige leeftijd (1) met **Swantie Jans Hepping**, zie 168.
Lucas trouwt (kerk) op zondag 22 november 1705 te Haren op 25-jarige leeftijd (2) met **Geertien Menkens**, dochter van **Menke Jans** en **Annetie**. Geertien is geboren te Essen, is overleden in 1706.
Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenommen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.
In Essen
Geertien Menkes verstorf 1706
- 21 **Geert Andries** (ES), zoon van **Roelf Andries** en **Hilligje Pieters de Vries**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 1) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op zaterdag 16 oktober 1869 te Onnen, is overleden op zondag 16 september 1945 te Groningen. Geert werd 75 jaar en 11 maanden.
Nieuwsblad van het Noorden, 26 januari 1919:
BOELDAG, ESSEN (HAREN)
Op donderdag 31 januari 1898 des namiddags om 1 uur zullen ten verzoeken en ten huize van den heer G. Andries te Essen publiek à contant worden verkocht: een net onderhouden inboedel, als 2 vurenhouten kasten, tafels, stoelen, spiegel, schilderijen, reguleur, kook- en kolomkachel, glas- en aardewerk, kookpot (75 liter), zoo goed als nieuw, gereedschappen, etc. etc.
(Deze boeldag wordt gehouden na het overlijden van de eerste echtgenote van Geert Andries, Jantje Smid, op 13 januari 1918).
Geert trouwt op dinsdag 13 juni 1899 te Haren op 29-jarige leeftijd (1) met de 21-jarige **Jantje Smid**, dochter van **Lammert Smid** en **Hendrikje Venema**. Jantje, wonende te Haren (Wijk A Haren 7), aldaar (Wijk A Haren 11), aldaar (Wijk A Haren 8) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op dinsdag 3 juli 1877 aldaar, is overleden op zondag 13 januari 1918 te Groningen. Jantje werd 40 jaar, 6 maanden en 10 dagen.
Geert trouwt op donderdag 19 september 1918 te Groningen op 48-jarige leeftijd (2) met de 50-jarige **Jantien van Steenwijk**, dochter van **Jacob van Steenwijk** en **Wina Luinge**. Jantien is geboren op zaterdag 28 september 1867 te Eelde, is overleden op zondag 26 augustus 1945 te Groningen. Jantien werd 77 jaar, 10 maanden en 29 dagen.
Jantien was eerder gehuwd (1) met **Lute Spekman**.^{<16,17>}
- 22 **Geert Arends** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op dinsdag 4 april 1837 te Eelde, is overleden op dinsdag 4 mei 1909 te Paterswolde. Geert werd 72 jaar en 1 maand.
Geert trouwt op zaterdag 14 mei 1870 te Eelde op 33-jarige leeftijd met de 26-jarige **Trientje Nijdam**, dochter van **Andries Berends Nijdam** en **Wilmina Harms Bonder**. Trientje is geboren op woensdag 1 mei 1844 te Haren, is overleden op maandag 24 januari 1910 te Paterswolde. Trientje werd 65 jaar, 8 maanden en 23 dagen.
- 23 **Gerrit Arends** (ES; L-05755), wonende te Haren (Wijk F Essen 22), is geboren op zondag 12 november 1876 te Eelde, is overleden op donderdag 26 mei 1960 te Haren. Gerrit werd 83 jaar, 6 maanden en 14 dagen.
Gerrit trouwt op zaterdag 28 januari 1905 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 26-jarige **Aaltje Alberts**, zie 10.
- 24 **Hindrik Arends** (ES), zoon van **Jan Arends** en **Aaltien Harms Bonder**, wonende te Haren (Wijk F Essen 3), is geboren op dinsdag 15 maart 1825 te Paterswolde, is overleden op maandag 12 augustus 1901 te Eelde. Hindrik werd 76 jaar, 4 maanden en 28 dagen.
Hindrik trouwt op zaterdag 15 mei 1869 te Eelde op 44-jarige leeftijd met de 36-jarige **Geertruid Nijdam**, dochter van **Andries Berends Nijdam** en **Wilmina Harms Bonder**. Geertruid is geboren op zaterdag 15 september 1832 te Paterswolde, is overleden op dinsdag 11 juli 1899 aldaar. Geertruid werd 66 jaar, 9 maanden en 26 dagen.
Van Hindrik en Geertruid is een kind bekend:
1 **Aaltje Arends** is geboren op donderdag 17 februari 1870 te Paterswolde, is overleden op dinsdag 19 oktober 1937 te Uithuizen. Aaltje werd 67 jaar, 8 maanden en 2 dagen.
Aaltje trouwt op donderdag 4 mei 1893 te Eelde (is gescheiden op vrijdag 19 mei 1922 te Groningen) op 23-jarige leeftijd met de 34-jarige **Roelf Hotzes**, zoon van **Jan Hotzes** en **Jantje Brinks**. Roelf is geboren op zaterdag 18 december 1858 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 1 maart 1929 aldaar. Roelf werd 70 jaar, 2 maanden en 11 dagen.

- 25 **Johannes Asman** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op zaterdag 28 september 1844 te Borger.
- 26 **Hendrik Bakker** (ES), zoon van **Jan Egberts Bakker** en **Grietje Takens**, dienstknecht, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 30) en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op woensdag 31 maart 1858 aldaar (Wijk A Haren 23), is als geboren aangegeven op donderdag 1 april 1858 aldaar (aangever geboorte was **Jan Egberts Bakker**; getuigen aangifte geboorte waren **Willem Pieters** en **Harmannus de Groot**), is overleden op maandag 18 mei 1936 te Groningen. Hendrik werd 78 jaar, 1 maand en 17 dagen. Hendrik trouwt op zaterdag 5 september 1885 op 27-jarige leeftijd met de 20-jarige **Wimke Postma**, zie 273.

Van Hendrik en Wimke zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Abraham Bakker**, petroleumventer, is geboren op vrijdag 27 november 1885 te Haren. Abraham trouwt op donderdag 8 maart 1934 te Groningen op 48-jarige leeftijd met de 27-jarige **Leena Horlings**. Leena is geboren op vrijdag 9 november 1906 te Opwierde.
 - 2 **Jan Egberts Bakker** is geboren op maandag 8 augustus 1887 te Haren. Jan trouwt op zondag 28 juli 1907 te Groningen op 19-jarige leeftijd met de 24-jarige **Johanna Smith**. Johanna is geboren op woensdag 6 juni 1883 te Uithuizen.
 - 3 **Grietje Bakker** is geboren op maandag 12 augustus 1889 te Haren. Grietje trouwt op donderdag 18 mei 1911 te Groningen op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Herman Weegenaar**. Herman, tramconducteur, is geboren op maandag 2 januari 1888 te Groningen.
 - 4 **Fennechien Bakker** is geboren op dinsdag 29 december 1891 te Haren.
 - 5 **Doede Bakker**, trambestuurder, is geboren op dinsdag 17 september 1895 te Haren, is overleden op zondag 17 februari 1963 te Groningen. Doede werd 67 jaar en 5 maanden. Doede trouwt op donderdag 17 oktober 1918 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 20-jarige **Geerdina Heuterman**. Geerdina is geboren in 1898 te Arnhem.
- 27 **Jans Bakker** (ES), zoon van **Jan Egberts Bakker** en **Grietje Takens**, arbeider, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op zondag 6 maart 1864 aldaar (Wijk A Haren 30), is overleden op zaterdag 10 mei 1919 te Groningen. Jans werd 55 jaar, 2 maanden en 4 dagen. Jans trouwt op zaterdag 10 september 1892 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 22-jarige **Bouchien Berends**, zie 35.

Van Jans en Bouchien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Hendrik Bakker** is geboren op zondag 5 februari 1893 te Haren.
 - 2 **Jan Egbert Bakker** is geboren op maandag 8 oktober 1894 te Groningen.
- 28 **Aaltien Barelts** (ES) is afkomstig uit Langeloo.
- Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock Ledematen angekommen en angenomen gedurende den dienst van pastor Meinhard Cock. 1708 in Martio angekommen
Aaltien Barelts met att. van Noch, de bruidtijn van Remmelt Hindriks tot Essen
- Aaltien trouwt (kerk) op maandag 27 februari 1708 te Haren met **Remmert Hindriks**, zie 174.

- 29 **Kornelis Barkema** (ES), voermansknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 16) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 7 oktober 1854 te Adorp, is overleden op maandag 28 juni 1926 te Groningen. Kornelis werd 71 jaar, 8 maanden en 21 dagen. Kornelis trouwt op zondag 22 augustus 1880 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Anje Wieringa**, zie 389.

- 30 **Harm Bartels** (ES), zoon van **Bartelt Harms** en **Roelfien Gerrits**, wonende te Haren, is gedoopt op zondag 21 september 1738 aldaar, is overleden in 1777 aldaar. Harm werd 39 jaar.

Is overleden voor de doop van zijn zoon Harm op 7 december 1777.

Boedelbeschrijving 1779

Na het overlijden van Harm Bartels in 1777 wordt op 16 april 1779 een gerechtelijke beschrijving gemaakt van de goederen, die echtgenote Aaltijn Roelfs nog uit de gemeenschappelijke boedel in bezit heeft. Het resultaat is negatief. De totale som van de schadelijke staat is 57 gld en 15 st. en de totale som van de profijtlijke staat slechts 20 gld en 17 st. Grootste post op de schadelijke staat is een nog te betalen jaar huishuur aan Harm Bos ad 25 gld. De opgave sluit af met een voorbehoud, dat ook bij andere beschrijvingen wel voorkomt: "Deze opgesteld na beste wetenschap en na waarheid en zo door menselijke zwakheid te veel of te weinig mogte zijn opgesteld, beloven het selve te allen tijde er af of bij te doen" (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1073)

Voogdijstelling 6 april 1779

Harm Gerrits te Dorkwerd, domicilie kiezende bij de vreemde voogd, heeft aangezworen als voormond over de kinderen van wijlen Harm Bartels bij Aaltien Roelfs. Arent Roelfs op de Hoornschedijk onder Helpman sibbevoogd en Roelf Alberts, woonachtig onder Helpman, vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder van de kinderen een afkoopregeling treffen over de vaderlijke nalatenschap. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Harm trouwt (kerk) op zondag 10 mei 1772 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 25-jarige **Aaltje Roelfs**, dochter van **Roelf Arents**

en **Grietje Fransen**. Aaltje, wonende te Haren, is geboren te Eelde, is gedoopt op zondag 16 april 1747 aldaar, wonende Wijk B Kromelboog 32 te Haren, is overleden op maandag 16 februari 1829 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 17 februari 1829 aldaar (aangever overlijden was **Lucas Rummerink**; getuige aangifte overlijden was **Hindrik Sluurman**). Aaltje werd 81 jaar en 10 maanden.

Akte 16 april 1779

Aaltien (Aaltje) Roelfs, weduwe van Harm Bartels, treft met de voorstanderen over haar drie kinderen een regeling over de afkoop van de vaderlijke nalatenschap. De voorstanderen zijn: Harm Gerrits, Arent Roelfs en Roelf Alberts. De kinderen zullen als ze 18 jaar worden een gulden en acht stuivers krijgen.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 66)

Aaltje was later gehuwd (2) met **Berend Willems Biemold**.^{<18,19>}

Van Harm en Aaltje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Roelfien Harms** is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 4 april 1773 aldaar.
- 2 **Roelof Harmens Barteling** is geboren op woensdag 12 april 1775 te Haren, is gedoopt aldaar, is overleden op zondag 14 juli 1850 te Assen. Roelof werd 75 jaar, 3 maanden en 2 dagen.
- 3 **Harm Harms Barteling** is gedoopt op zondag 7 december 1777 te Haren, is begraven op maandag 20 juni 1808 aldaar. Harm werd 30 jaar, 6 maanden en 13 dagen.

Wordt in mei 1806 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren onder de naam Harm Harms Post.

Ontvangst diaconie te Haren 20 juni 1808

Harm Harms begraven: f.2,95

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 22 juni 1808

De weduwe van Harm Harms voor het beste laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). HAZA

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 19 slachtaand (november) 1810

Jan Derks (Hekman) te Onnen zweert aan als voogd over het kind van wijlen Harm Harms (Barteling) bij wijlen Aaltje Derks (Hekman) in echte verwekt. Berend Willems wordt toeziend voogd.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Harm trouwt (kerk) op zondag 11 mei 1806 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 31-jarige **Aaltje Derks Hekman**, dochter van **Derk Jacobs Hekman** en **Aaltien Jans**. Aaltje is gedoopt op zondag 19 juni 1774 te Haren.

- 31 **Harm Jans Bazuin** ook genaamd Jan Bazuin (MIL-107; ES; L-00033), zoon van **Jan Harms Bazuin** en **Wendeltien Loers**, wonende te Haren (Wijk F Essen 3) en te Helpman (Wijk A Helpman 8), is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 21 oktober 1787 aldaar, is overleden op zondag 27 september 1846 te Helpman. Harm werd 58 jaar, 11 maanden en 6 dagen.

Woonde in 1830 met zijn vrouw en twee zonen op het adres Helpman, Wijk A, Nr. 8.

Akte 25 januari 1826

Verkoop door:

- Luitje Bolhuis, landbouwer te Haren;
- Willem Meulman, landbouwer te Eelde;
- Evert Everts, landbouwer te Haren,
- Willem Eissing, landbouwer te Helpen;
- Geert Hemmes, landbouwer te Noorderhogebrug,

als gemachtigden van de erfgenamen van wijlen Jacob Bolhuis, overleden te Helpen. Zij verkopen onder andere het huis Helpman A 8 aan Harm Jans Bazuin te Essen en zijn vrouw Hillechien Tuinman voor f.780,-. Daarnaast worden veel landerijen en de eendenkooi te Helpman verkocht. De totale opbrengst bedraagt f.3.720,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 90, Akte 23)

Akte 5 januari 1827

Comparanten:

1. Willem Meulman, landbouwer te Eelde;
2. Evert Everts, landbouwer te Haren;
3. Willem Eising, landbouwer te Helpman;
4. Jan Bosman, landbouwer te Essen, namens Geert Hemmes, landbouwer te Noorderhogebrugge.

Gemachtigden van de erfgenamen van wijlen Jacob Bolhuis, gewoond hebbende en overleden te Helpman, zijnde de medegemachtigde Luitje Bolhuis overleden, cederen en transportereren aan Jantje Basuin, landgebruikster, wonende te Helpman, weduwe van Arend Basuin, voor wie optreedt haar zoon Andries Basuin, landbouwer te Helpman, f.400,- van de koopschatsom van f.780,-, welk bedrag de comparanten in de genoemde kwaliteit te vorderen hebben van Harm Jans Basuin, arbeider, en zijn vrouw Grietje Alberts Tuinman, wonende te Essen. De koopsom is verschuldigd uit hoofde van een publieke verkoping gehouden op 25 januari 1826, waarbij Harm Jans Basuin en zijn vrouw van Jacob Bolhuis gekocht hebben de woning A nr 8 te Helpman.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 96, Akte 8)

Harm trouwt op zondag 16 april 1815 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 20-jarige **Hillechien Alberts Tuinman**, dochter van **Albert Geerts Tuinman** en **Derkje Derks Derksema**. Hillechien, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 8), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 27 juli 1794 te Groningen, is overleden op zaterdag 15 juni 1878 te Haren. Hillechien werd 83 jaar, 10 maanden en 19 dagen.

Brief 4 februari 1847 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen eene bij mij ingebragte klagte door Jan en Albert Bazuin, beide wonende te Helpman, wegens het ontvreemden van aardappelen van hun moeder, de weduwe Harm Jan Bazuin, mede wonende aldaar.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Brief 8 februari 1847 van de officier van justitie

Naar aanleiding van uw missive van den 4 dezer, den 7 dezer door mij ontvangen, heb ik de eer u te verzoeken de plaats van den diefstal bij de weduwe Bazuin op te nemen en het daarvan op uwer ambtseed opgemaakt proces verbaal aan mij te zenden. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 9 februari 1847 aan de officier van justitie

Ter voldoening aan uw missive van den 8 dezer heb ik de eer bij deze aan u te doen toekomen het proces verbaal van de opname der plaats van den diefstal bij de weduwe [Harm Jans] Bazuin.

Daar mijne gezondheid mij niet veroorloofd het huis te verlaten en de oudste assessor eveneens buiten staat was zulks te doen, is dat verbaal naar aanleiding van art. 16 van het Reglement op het bestuur ten platten lande in deze provincie gedresseerd door den tweeden assessor.

(Achief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Van Harm en Hillechien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jan Bazuin**, tuindersknecht en tuinman, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 8), is geboren op maandag 18 september 1815 aldaar, is overleden op zondag 12 september 1880 aldaar. Jan werd 64 jaar, 11 maanden en 25 dagen.

Brief juni 1842 van brandmeester H. Vorenkamp

Gisteren had alhier eene hevige brand plaats in de behuizing van Derk [Alberts] Tuinman. Het ontstaan van denzelfden is onbekend en zij nam zoo spoedig toe, dat een deel der goederen van bovengenoemde, alsook van Tjakke Nuninga, die in een kamertje van genoemde behuizing woont, een prooi der vlammen werd. Bij deze gelegenheid hebben zich de personen Jan Bazuin en Willem de Jonge zeer verdienstelijk gemaakt wegens de gevaren waaraan zij zich bloot stelden.

De brandmeester alhier, H. Vorenkamp.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Brief 4 februari 1847 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen eene bij mij ingebragte klagte door Jan en Albert Bazuin, beide wonende te Helpman, wegens het onvreemden van aardappelen van hun moeder, de weduwe Harm Jan Bazuin, mede wonende aldaar. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Jan trouwt op zaterdag 13 mei 1843 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jantien Alberts Kooi**, dochter van **Hendrik Albers Kooi** en **Johanna Elizabeth Bazuin**. Jantien, wonende te Haren (Wijk C Onnen 17), is geboren op zondag 6 augustus 1815 aldaar, is overleden op woensdag 3 augustus 1864 te Helpman. Jantien werd 48 jaar, 11 maanden en 28 dagen.

- 2 **Albert Bazuin**, arbeider, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 8), is geboren op vrijdag 12 september 1828 te Haren, is overleden op dinsdag 31 mei 1904 te Helpman. Albert werd 75 jaar, 8 maanden en 19 dagen.

Brief 4 februari 1847 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen eene bij mij ingebragte klagte door Jan en Albert Bazuin, beide wonende te Helpman, wegens het onvreemden van aardappelen van hun moeder, de weduwe Harm Jan Bazuin, mede wonende aldaar. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

- 3 **Hendrik Bazuin** is geboren op maandag 28 december 1835 te Helpman, is overleden op donderdag 14 januari 1915 aldaar. Hendrik werd 79 jaar en 17 dagen.

Hendrik trouwt op zaterdag 13 oktober 1860 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Roelfien van Bergen**, dochter van **Jan van Bergen** en **Margaretha Rabbens**. Roelfien is geboren op maandag 15 oktober 1832 te Eelde, is overleden op vrijdag 19 september 1902 te Helpman. Roelfien werd 69 jaar, 11 maanden en 4 dagen.

- 32 **Jaantje ter Beek** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op dinsdag 21 maart 1843 te Groningen, is overleden op zaterdag 23 februari 1929 te Harlingen. Jaantje werd 85 jaar, 11 maanden en 2 dagen.

Jaantje trouwt op woensdag 20 december 1876 te Arnhem op 33-jarige leeftijd met de 36-jarige **Jan Willem Rietman**. Jan, besteller, is geboren in 1840.

- 33 **Roelof Pauls Beeninge** (ES) is geboren in 1680 (OS) en afkomstig uit Holte, is overleden in januari 1748 te Essen, is begraven op vrijdag 2 februari 1748 te Haren. Roelof werd 68 jaar.

Wordt alleen bij huwelijk in 1708 en bij geboorte dochter Idegien vermeld met de familienaam Beeninge. Het ledematenregister van de kerk te Haren vermeldt: "1708, in majus angekomen: Roeloff Pauls met att. van Groningen, woont bij Jan Jakobs tot Essen".

Roeloff Sickens Swartwolt beschrijft in zijn familieboekje wie allemaal aanwezig waren bij de begrafenis van zijn zoon Sicko Swartwolt op 19 juni 1747: (onder andere) tot Essen gesw. L Bolhuis, Roelof Pouwels, Cornelis Hindriks.

Ontvangst diakonie te Haren 2 februari 1748

Roelf Pouwels begraven: f.0,96

Voor het beste laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Roelof trouwt (kerk) op zondag 21 oktober 1708 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Hillechien Jacobs**, zie 17.1.

Van Roelof en Hillechien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Idegien Roelfs** is geboren in oktober 1709 te Essen, is gedoopt op zondag 27 oktober 1709 te Haren, is overleden in oktober 1758 te Essen, is begraven op donderdag 19 oktober 1758 te Haren. Idegien werd 49 jaar.

Ontvangst diakonie te Haren 19 oktober 1758

Roelf Pouwels Ida van Essen begraven: f.0,95

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 12 november 1758

Van Cornelis Hinderks voor het beste laken voor Roelf Pouwels Ida gebruikt: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Hindrikje Roelefs** is geboren in augustus 1711 te Essen, is gedoopt op zondag 23 augustus 1711 te Haren, is overleden in juli 1754 te Essen, is begraven op maandag 29 juli 1754 te Haren. Hindrikje werd 42 jaar en 11 maanden.

Ontvangst diakonie te Haren 29 juli 1754

De vrouw van Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen begraven: f.1,01.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 16 februari 1755

Van Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen voor het beste laken: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Hindrikje trouwt (kerk) op zondag 19 mei 1743 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hindrik Egberts Vedder**, zie 354.

- 3 **Pauwel Roelfs** is gedoopt op zondag 10 juni 1714 te Haren.
- 4 **Albertijn Roelfs** is gedoopt op donderdag 18 mei 1719 te Haren.

- 34 **Antje Berdien** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op vrijdag 5 mei 1854 te Midwolda, is overleden op woensdag 25 maart 1942 te Groningen. Antje werd 87 jaar, 10 maanden en 20 dagen.
Antje trouwt op zondag 10 juni 1888 te Groningen op 34-jarige leeftijd met de 38-jarige **Alle Smit**. Alle, schipper, is geboren op zondag 31 maart 1850 te Sappemeer, is overleden op zaterdag 5 maart 1932 te Groningen. Alle werd 81 jaar, 11 maanden en 3 dagen.
- 35 **Bouchien Berends** (ES), dochter van **Hindrik Berends** en **Alida Stadman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 31 augustus 1870 aldaar, is overleden op maandag 11 oktober 1948 te Groningen. Bouchien werd 78 jaar, 1 maand en 10 dagen.
Bouchien trouwt op zaterdag 10 september 1892 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jans Bakker**, zie 27.
- 36 **Hindrik Berends** (ES), zoon van **Hendrik Berends de Jonge** en **Janna Bazuin**, arbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 34) en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op donderdag 25 februari 1813 te Onnen (Wijk C Onnen 35), is als geboren aangegeven op vrijdag 26 februari 1813 te Haren (aangever geboorte was **Hendrik Berends de Jonge**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Derks Hekman** en **Wigcher Alders Buiringa**), is overleden op zaterdag 18 september 1847 aldaar. Hindrik werd 34 jaar, 6 maanden en 24 dagen.

Overzicht 23 oktober 1841 van de lijst van sollicitanten tot veldwagter der gemeente Haren

* Hindrik de Jonge, wonende te Haren, zoon van Hindrik Berends de Jonge;

* Pieter van Wijk uit Groningen, oud 42 jaar, 28 jaar gediend, 15 jaar en 3 maande als sergeant;

* Hindrik Geerts Wilkens, woont thans te Groningen, oud 32 jaren, 13 jaren gediend;

* Geert Tonnis Klatter, wonende te Slogteren, oud 36 jaar, gediend 7,5 jaar bij de kurassiers, getrouwd en 4 kinderen hebbende;

* Martin Richters, oud 27 jaar, woonende te Groningen in de Pelsterstraat, heeft gediend bij de 8ste afdeling, eerst als loteling en vervolgens korporaal en laatst als sergeant en gepasporteerd bij expiratie van dienst. Is gehuwd met een kind. Paspoort bij request ingezonden aan de gouverneur.

* Teunis Strating, oud 32 jaar, van beroep zonder, wonende in de Carolieweg bij de spekslager Garrels, gediend in de rang van sergeant majoor bij het tiende regiment infanterie, gehuwd zonder kinderen;

* Hindrik Berends, oud 29 jaar, van beroep boerenknecht wonende te Onnen, gediend zes jaren als soldaat bij de achtste afdeling, gehuwd zonder kinderen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Hindrik trouwt op zaterdag 3 september 1842 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 23-jarige **Bougien Mannes** (RW1; DI; RW2), dochter van **Abel Mannes** en **Albertien Kwant**. Bougien, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 3), te Haren (Wijk D Dilgt 12), aldaar (Wijk A Haren 6), aldaar (Wijk A Haren 36) en aldaar, is geboren op woensdag 13 januari 1819 te Helpman, wonende Wijk A Haren 36 te Haren, is overleden op zondag 18 oktober 1896 aldaar. Bougien werd 77 jaar, 9 maanden en 5 dagen.
Bougien was later gehuwd (2) met **Jan Jans Blom**. <20..25>

Van Hindrik en Bougien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Hindrik Berends** is geboren op dinsdag 20 december 1842 te Helpman, is overleden op donderdag 22 december 1842 aldaar. Hindrik werd 2 dagen.
- 2 **Albertje Berends** is geboren op dinsdag 27 augustus 1844 te Haren, is overleden op woensdag 8 maart 1933 te Onnen. Albertje werd 88 jaar, 6 maanden en 9 dagen.
Albertje trouwt op zaterdag 24 juli 1869 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Pieter Schut**, zoon van **Jan Schut (303)** en **Hendrikje Jans de Vries**. Pieter, arbeider, dienstknecht en landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 23) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op donderdag 27 februari 1840 te Essen, is als geboren aangegeven op zaterdag 29 februari 1840 te Haren (aangever geboorte was **Jan Schut** (zie 303); getuigen aangifte geboorte waren **Harm Willems Kooiman** (zie 207) en **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)), is overleden op donderdag 18 juli 1929 te Onnen. Pieter werd 89 jaar, 4 maanden en 21 dagen.
- 3 **Hindrik Berends**, arbeider, is geboren op woensdag 17 juni 1846 te Haren, is overleden op vrijdag 30 september 1932 aldaar. Hindrik werd 86 jaar, 3 maanden en 13 dagen.
Hindrik trouwt op zaterdag 7 mei 1870 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 25-jarige **Alida Stadman**, dochter van **Jan Jans Stadman** en **Harmanna Strootman**. Alida is geboren op dinsdag 24 december 1844 te Eelde, is overleden op maandag 18 maart 1929 te Haren. Alida werd 84 jaar, 2 maanden en 22 dagen.
- 37 **Grietien Biemold** (ES), dochter van **Diele Biemold** en **Hillechien Tolner**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op donderdag 11 maart 1841 te Eelde, is overleden op donderdag 20 juni 1929 te Haren. Grietien werd 88 jaar, 3 maanden en 9 dagen.

Grietien trouwt op donderdag 29 augustus 1889 te Eelde op 48-jarige leeftijd met de 55-jarige **Jan Nijland** ook genaamd Jan Nieland, zoon van **Harm Nieland** en **Marchien Hilbrants Stoffers**. Jan, koopman, is geboren op dinsdag 8 april 1834 te Haren of is geboren op woensdag 9 april 1834 te Hoornschedijk, is overleden op zondag 10 juli 1904. Jan werd 70 jaar, 3 maanden en 1 dag.

- 38 **Geert Blom** (ES), zoon van **Kornelis Blom** en **Trientje Michiels Spilger**, arbeider, wonende te Haren (Wijk C Onnen 14) en aldaar (Wijk F Essen 12), is geboren op maandag 5 februari 1821 te Eelde, is overleden op vrijdag 22 november 1907 te Haren. Geert werd 86 jaar, 9 maanden en 17 dagen.
Geert trouwt op zaterdag 3 mei 1862 te Haren op 41-jarige leeftijd met de 28-jarige **Hinderika Ruuls**, dochter van **Jan Ruuls** en **Janna Reuriks**. Hinderika is geboren op dinsdag 13 augustus 1833 te Helpman.

Van Geert en Hinderika zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Trientje Blom** is geboren op dinsdag 7 juni 1864 te Haren.
Trientje trouwt op zaterdag 21 mei 1892 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Berend Gewald**. Berend, rijksambtenaar, is geboren op donderdag 10 december 1863 te Emmen.
- 2 **Jan Blom** is geboren op woensdag 12 juni 1867 te Haren, is overleden op dinsdag 6 augustus 1867 aldaar. Jan werd 1 maand en 25 dagen.
- 3 **Jan Blom** is geboren op vrijdag 24 juli 1868 te Hemmen, is overleden op woensdag 26 augustus 1868 aldaar. Jan werd 1 maand en 2 dagen.
- 4 **Jantje Blom** is geboren op donderdag 24 februari 1870 te Hemmen, is overleden op maandag 17 november 1890 te Haren. Jantje werd 20 jaar, 8 maanden en 24 dagen.
- 5 **Kornelia Blom** is geboren op maandag 20 augustus 1877 te Hemmen.
Kornelia trouwt op donderdag 14 maart 1901 te Haren (is gescheiden op maandag 25 mei 1936 te Rotterdam) op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Lambertus Gijswijt**. Lambertus, kapper, is geboren op donderdag 22 maart 1877 te den Helder.

- 39 **Jacob Boddeveld** (ES), zoon van **Jan Roelofs Boddeveld** en **Dina Hindriks (170)**, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 38), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F Essen 10), is geboren op donderdag 12 april 1804 aldaar, is overleden op maandag 17 februari 1879 te Noordlaren. Jacob werd 74 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Een stamboom van Jacob Boddeveld en Harmpien Harms is opgenomen in 'Vierduizend jaar overleven - op de rand van de Hondsrug', Groningen 2006.

Brief 24 februari 1832 aan het hoofd administratie van het bataillon Groningsche mobiele schutterij te Oirschot
Ik heb de eer hiernevens aan u te zenden enen staat van een persoon met name Jacob Boddeveld, voor wiens werkelijke dienst een certificaat uit het stamboek benodigd is om aan de militieraad in deszelfs tweede zitting voor de ligting van 1832 te kunnen worden voorgelegd.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 10 maart 1832 aan de militiecommissaris
De burgemeester moet melden, dat bij zijn opgave aan de militieraad nog een aantal certificaten van werkelijke dienst ontbreken, omdat die bij hem te laat zijn ingekomen. Het betreft: Jacob Boddeveld, Jan Vrieling, Benjamin Heiman Smilde, die nummervwisselaar is met Johannes Buirma, ten behoeve van hun broeders Hendrik Boddeveld, Gerrit Vrieling en Lukas Buirma.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 16 januari 1834 aan de Raad van administratie van het 2e bataljon grenadiers
Ik hebbe de eer u hiernevens in te zenden enen staat voor diegenen voor wier werkelijke dienst een extract uit het stamboek benodigd is om aan de militieraad bij denzelve eerste zitting te kunnen worden overgelegd. Jacob Boddeveld, Roelf Vos.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Groninger Courant, 26 december 1843
J. Veenhoven, Hzn, zal namens de kinderen van wijlen Willem E. Schut en vrouw, op eerstkomenden donderdag, den 28 december 1843, des namiddags te drie uren, ten huize van R. Abels, te Haren, publiek verkoopen: de vaste goederen in de Gron. en Prov. Couranten van den 22 dezer omschreven, alsmede nog ongeveer 4 bunders hooiland, de Rakken genoemd, gelegen onder Haren, laatst gebruikt door Jacob Boddeveld.

Jacob trouwt op zaterdag 20 mei 1837 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 22-jarige **Harmtien Harms**, dochter van **Berend Jans Harms** en **Willemtien Geerts**. Harmtien, wonende te Noordlaren, aldaar (Wijk A Noordlaren 1), te Haren (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F Essen 10), is geboren op woensdag 17 augustus 1814 te Noordlaren (Wijk A Noordlaren 1), is als geboren aangegeven op woensdag 17 augustus 1814 te Haren (aangever geboorte was **Berend Jans Harms**; getuigen aangifte geboorte waren **Albert Jans Schutte** en **Sikke Jans Schut**), is overleden op donderdag 7 april 1904 te Zuidlaren. Harmtien werd 89 jaar, 7 maanden en 21 dagen.

Van Jacob en Harmtien zijn negen kinderen bekend:

- 1 **Alberdina Boddeveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F Essen 10), is geboren op zaterdag 24 februari 1838 te Essen (Wijk F Essen 4), is als geboren aangegeven op woensdag 28 februari 1838 te Haren (aangever geboorte was **Jacob Boddeveld** (zie 39); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61) en **Jan Jans van Hemmen** (zie 147)), is overleden op zondag 11 april 1875 te Groningen. Alberdina werd 37 jaar, 1 maand en 18 dagen.
Alberdina trouwt op zondag 25 november 1866 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 32-jarige **Hendrik Koenz**, zie 204.
- 2 **Berend Boddeveld**, wonende te Haren (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren op donderdag 22 augustus 1839 te Essen, is als geboren aangegeven op zaterdag 24 augustus 1839 te Haren (aangever geboorte was **Jacob Boddeveld** (zie 39); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Abels** en **Jan Oosterveld** (zie 253)), wonende Wijk F Essen 4 aldaar, is overleden op donderdag 9 juni 1842 te Essen, is als overleden aangegeven op donderdag 9 juni 1842 te Haren (aangever overlijden was **Jacob Boddeveld** (zie 39); getuige aangifte overlijden was **Jan Hemmes** (zie 162)). Berend werd 2 jaar, 9 maanden en 18 dagen.
- 3 **Jan Roelfs Boddeveld** (DI), wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar (Wijk D Dilgt 11), is geboren op donderdag 24

september 1840 te Essen, is als geboren aangegeven op zaterdag 26 september 1840 te Haren (aangever geboorte was **Jacob Boddeveld** (zie 39); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61) en **Jan Oosterveld** (zie 253)), is overleden op donderdag 30 september 1915 te Noordlaren. Jan werd 75 jaar en 6 dagen.
Jan trouwt op vrijdag 8 december 1871 te Anloo op 31-jarige leeftijd met de 27-jarige **Anna Douwes**. Anna is geboren op donderdag 8 februari 1844 te Rolde, is overleden op woensdag 28 november 1917 te Noordlaren. Anna werd 73 jaar, 9 maanden en 20 dagen.

- 4 **Berend Boddeveld**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op donderdag 9 maart 1843 te Essen, is overleden op donderdag 17 oktober 1912 te Midlaren. Berend werd 69 jaar, 7 maanden en 8 dagen.
Berend trouwt op zaterdag 22 mei 1869 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 27-jarige **Aaltien Veening**, dochter van **Eite Veening** en **Harmtje Benning**. Aaltien is geboren op donderdag 11 november 1841 te Paterswolde, is overleden op maandag 15 november 1880 te Midlaren. Aaltien werd 39 jaar en 4 dagen.
- 5 **Willemtje Boddeveld**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op maandag 23 juni 1845 te Essen, is overleden op zaterdag 19 januari 1878 te Glimmen. Willemtje werd 32 jaar, 6 maanden en 27 dagen.
Willemtje trouwt op zaterdag 5 januari 1867 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 24-jarige **Pieter Bouwkamp**, zoon van **Jan Bouwkamp** en **Hinderkien Schut**. Pieter, arbeider, is geboren op maandag 5 september 1842 te Glimmen, is overleden op donderdag 25 mei 1933 aldaar. Pieter werd 90 jaar, 8 maanden en 20 dagen.
Pieter was later gehuwd (2) met **Aaltien Stoffers**.<26,27>
- 6 **Geert Boddeveld** is geboren op dinsdag 17 juli 1849 te Essen, is overleden op vrijdag 3 augustus 1849 aldaar. Geert werd 17 dagen.
- 7 **Hendrik Boddeveld** is geboren op dinsdag 17 juli 1849 te Essen, is overleden op donderdag 19 juli 1849 aldaar. Hendrik werd 2 dagen.
- 8 **Geert Boddeveld**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 19 juli 1851 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op zondag 22 juli 1951 te Haren (aangever geboorte was **Jacob Boddeveld** (zie 39); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Christoffers Ruuls** (zie 295) en **Jan Kamps** (zie 200)), is overleden op vrijdag 11 december 1874 te Noordlaren. Geert werd 23 jaar, 4 maanden en 22 dagen.

Veendammer Courant, 15 december 1874

Noordlaren, 12 Dec. Alhier heeft gisteren een treurig ongeluk plaats gehad. Een 23 jarige jongeling, zoon van J. Boddeveld, Geert genaamd, ging des namiddags met een geladen geweer op een strooptocht uit. Bij het opklimmen van een wal, denkkelijk met overgehaald geweer, geraakte waarschijnlijk de tuimelaar achter kreupelhout, althans het schot ging af, trof hem in den hals achter het kakebeen en ging regtstandig door het hoofd, zoodat de hersens geheel verbrijzeld werden. Hij was , — zoo als zich ligt laat begrijpen, — dadelijk een lijk.

- 9 **Hendrik Boddeveld**, landbouwer, is geboren op donderdag 6 november 1856 te Noordlaren, is overleden op dinsdag 22 juli 1919 te Groningen. Hendrik werd 62 jaar, 8 maanden en 16 dagen.
Hendrik trouwt op zaterdag 22 september 1877 te Haren op 20-jarige leeftijd (1) met de 20-jarige **Catharina Eikema**, dochter van **Jan Eikema** en **Ida Freerks Engberts**. Catharina is geboren op maandag 20 oktober 1856 te Eelde, is overleden op zaterdag 8 december 1894 te Groningen. Catharina werd 38 jaar, 1 maand en 18 dagen.
Hendrik trouwt op zondag 11 oktober 1896 te Groningen op 39-jarige leeftijd (2) met de 35-jarige **Anna Hulzebos**, dochter van **Pieter Hulzebos** en **Tekela Brouwer**. Anna is geboren op woensdag 24 april 1861 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 10 maart 1939 te Groningen. Anna werd 77 jaar, 10 maanden en 14 dagen.
- 40 **Johanna Boeles Boelens** (ES), dochter van **Boele Harms Boelens** en **Anje Aljes Boerma**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2) en aldaar (Wijk D Klaverblad 19), is geboren op donderdag 8 juli 1813 te Zuidwolde, is overleden op dinsdag 12 januari 1897 te Harenermolen. Johanna werd 83 jaar, 6 maanden en 4 dagen.
Johanna trouwt op zaterdag 12 december 1835 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 27-jarige **Lucas Hindriks**, zoon van **Derk Hindriks** en **Aaltje Lukas Odding**. Lucas, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 47) en aldaar (Wijk D Klaverblad 19), is geboren op maandag 1 augustus 1808 aldaar, is gedoopt aldaar, is overleden op zondag 13 oktober 1878 te Glimmen. Lucas werd 70 jaar, 2 maanden en 12 dagen.

Nominatieve staat 1827 Nationale Militie

Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den militieraad, zitting houdende te Groningen, voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld.

Harm van Almelo, eenig kind
Willem Breeman, te klein
Harm Nieland, eenig kind
Aaldrik Evenhuis, broederdienst
Antonius Hendrikus Nicolaas Timans, in dienst
Martinus van der Vaart, bijziende
Harm Meinders, te klein
Lucas [Lucas] Hindriks, te klein
Jacob Drewes, broeder in dienst overleden.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 60)

Overzicht 11 juni 1829 betreffende vrijgestelden militie lichte 1829

Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den Militieraad, zitting houdende te Groningen voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld (naam; redenen van de vrijstelling):

Harm Nieland; eenig kind
Antonius Hinderikus Nicolaas Timans; in dienst
Harm Meinders; te klein
Lucas Hindriks; te klein
Otto Buirma; broeder geremplaceerd
Egbert Oosterveld; broeder dienst volbragt
Albert Baving; te klein
Jan Brink; broeder in dienst
Harmannus van Wolde; te klein
Berend Holtman; broeder dienst volbragt

Meindert Meinders; lichaamsgebreken
 Hindrik Westerbrink Hoving; broeder dienst volbragt
 Hindrik Jans Vrieling; broeder in dienst
 Jan Sjobbema; te klein
 (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Van Lucas en Johanna zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Aaltje Hendriks** (RW2), wonende te Haren (Wijk D Klaverblad 19), aldaar (Wijk D Hemmen 16), aldaar (Wijk A Haren 5) en aldaar (Wijk A Haren 29), is geboren op zaterdag 7 januari 1837 te Essen, is overleden op zondag 23 november 1902 te Haren. Aaltje werd 65 jaar, 10 maanden en 16 dagen.
 Aaltje was gehuwd met **Jan Lucas Oosterveld** (RW1), zoon van **Hindrik Oosterveld** en **Trientje Willems Sesselaar**. Jan, schoenmaker, wonende te Haren (Wijk A Harenmolen 39F) en aldaar (Wijk A Haren 5), is geboren op zaterdag 27 september 1834 aldaar, is overleden op zondag 19 november 1893 aldaar. Jan werd 59 jaar, 1 maand en 23 dagen.
 - 2 **Geessien Hindriks** is geboren op maandag 5 maart 1849 te Haren, is als geboren aangegeven op dinsdag 6 maart 1849 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Hindriks** (zie 40); getuigen aangifte geboorte waren **Geert Smeenge** en **Arend Benning**), is overleden op maandag 19 januari 1925 te Onnen. Geessien werd 75 jaar, 10 maanden en 14 dagen.
 Geessien trouwt op zaterdag 9 december 1882 te Eelde op 33-jarige leeftijd (1) met de 30-jarige **Hendrik Wigchers** ook genaamd **Hindrik Wiggers**. Hendrik is geboren op maandag 14 juni 1852 te Eelde, is overleden op donderdag 25 januari 1894 aldaar. Hendrik werd 41 jaar, 7 maanden en 11 dagen.
 Hendrik was eerder gehuwd (1) met **Grietje Rutgers**.<28,29>
 Geessien trouwt op zaterdag 9 mei 1874 te Eelde op 25-jarige leeftijd (2) met de 32-jarige **Roelf Hofstee**. Roelf is geboren op zondag 5 december 1841 te Eelde, is overleden op zaterdag 4 februari 1882 aldaar. Roelf werd 40 jaar, 1 maand en 30 dagen.
 Geessien trouwt op zaterdag 13 april 1895 te Haren op 46-jarige leeftijd (3) met de 36-jarige **Jan Mekkring**, zoon van **Derk Mekker Mekkring (234)** en **Hinderika Rutgers**. Jan is geboren op donderdag 2 september 1858 te Onnen, is overleden op zaterdag 3 december 1932 te Haren. Jan werd 74 jaar, 3 maanden en 1 dag.
 Jan was eerder gehuwd (1) met **Geertje Huisman**.<30,31>
 - 3 **Boulina Hendriks** is geboren op maandag 26 september 1853 te Haren, is als geboren aangegeven op dinsdag 27 september 1853 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Hindriks** (zie 40); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf van der Veen** (zie 355) en **Hendrik Eisses**), is overleden op zondag 9 september 1934 te Glimmen. Boulina werd 80 jaar, 11 maanden en 14 dagen.
 Boulina trouwt op donderdag 5 mei 1881 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Willem Timmermans**. Willem, boerenknecht, is geboren op zondag 27 maart 1853 te Borger, is overleden op woensdag 16 augustus 1911 te Glimmen. Willem werd 58 jaar, 4 maanden en 20 dagen.
- 41 **Roelfien Boerma** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op zaterdag 29 september 1866 te Vries.
 Roelfien trouwt op zaterdag 4 mei 1889 te Vries op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Hendrik Jan Geerts**. Hendrik is geboren in 1867 te Hellendoorn.
- 42 **Egbert Roelof Bolhuis** (ES), zoon van **Hemme Bolhuis (44)** en **Geertje Karsten**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 16), aldaar (Wijk F Essen 18), aldaar (Wijk A Haren 421) en aldaar (Rijksstraatweg 10), is geboren op zondag 4 augustus 1889 te Essen (Wijk F Essen 16).
 Egbert trouwt op dinsdag 19 april 1921 te Groningen op 31-jarige leeftijd met de 24-jarige **Henderika Klasina de Wit**. Henderika is geboren op maandag 22 maart 1897 te Groningen.
- 43 **Geert Bolhuis** (RAAD; ES; L-00060; L-00573; L-01503), zoon van **Popke Abels Bolhuis (49)** en **Grietje Hemmes**, landbouwer, raadslid, wethouder en hoofd, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 14), aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 16) en aldaar, is geboren op donderdag 28 juli 1808 te Essen, wonende Wijk F Essen 16 te Haren, is overleden op vrijdag 4 april 1884 aldaar. Geert werd 75 jaar, 8 maanden en 7 dagen.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 25 maart 1813

De nabestaanden en vrienden van wijlen Popko Bolhuis en wijlen Grietje Hemmes, in leven echtelieden, woonachtig te Essen komen bij elkaar om een toezienend voogd aan te wijzen over Geert Bolhuis, zoon van de overledenen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jacob Bolhuis, Helpman, oom
- Cornelis Bolhuis, Haren, oom
- Ebo Bolhuis, Helpman, oom

Aanwezig van moederszijde:

- Hemme Hemmes, landbouwer te Noorderhoogebrug, grootvader
- Geert Hemmes, Essen, oom
- Hindrik Berends Bosman, Adorp, aangehuwde oom.

Geert Buirma te Helpman is door Popko Bolhuis bij testament aangewezen als voogd. Geert Hemmes wordt benoemd tot toezienend voogd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 35)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 30 maart 1822

De nabestaanden en goede vrienden van Geert Bolhuis, minderjarige zoon van wijlen Popke Bolhuis en wijlen Grietje Hemmes, gewoonde te Essen, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Willem Meulman, landbouwer te Eelde, neef
- Evert Everts, landbouwer te Essen, neef
- Luitje Bolhuis, landbouwer te Haren, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Hemme Geerts, landbouwer te Noorderhoogebrug, grootvader
- Hindrik Bosman, landbouwer te Adorp, aangehuwde oom
- Willem Jans Buis, landbouwer te Essen, aangehuwde oom.

Voogd Geert Buirma is overleden. Tot nieuwe voogd wordt benoemd: Pieter Bolhuis, landbouwer te Eelde, aangehuwde neef van vaderszijde.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 113, zaak 1822/44)

Pieter Bolhuis is niet bij de zitting aanwezig. Aangezien kort daarop de familieraad weer samen komt om een voogd aan te wijzen, betwijfel ik of Pieter Bolhuis de benoeming geaccepteerd heeft.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 13 april 1822

De nabestaanden en goede vrienden van Geert Bolhuis, minderjarige zoon van wijlen Popke Bolhuis en wijlen Grietje Hemmes, gewoond hebbende te Essen, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Willem Meulman, landbouwer te Eelde, neef
- Evert Everts, landbouwer te Essen, neef
- Luitje Bolhuis, landbouwer te Haren, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Hemme Geerts, landbouwer te Noorderhogebrug, grootvader
- Hindrik Bosman, landbouwer te Adorp, aangehuwde oom
- Berend Krans, landbouwer te Essen, aangehuwde neef.

Tot voogd wordt benoemd: Willem Meulman, landbouwer te Eelde, neef van vaderszijde.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 113, zaak 1822/57)

Waarschijnlijk heeft de op 30 maart 1822 aangewezen voogd Pieter Bolhuis de benoeming niet geaccepteerd.

Brief 29 mei 1824 aan de hoofdingenieur der waterstaat te Groningen

De landbouwers Hindrik Hindriks, Roelof Vos en de voogd van de minderjarige zoon van Popke Bolhuis menen nog recht te hebben op een vergoeding voor grond, die zij hebben afgestaan voor de verbetering van de heerbaan (Rijkstraatweg) tussen Helpman en Haren. Het gaat om bedragen van respectievelijk f.65,-, f.28,- en f.22,-, Maar het is hun niet duidelijk waar ze met hun claim moeten zijn. De schout vraagt namens hen aan de hoofdingenieur bij wie zij zich moeten vervoegen ter verkrijging van hun pretenties. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Geert Bolhuis is in 1827 voor 1/3 gerechtigd in de nalatenschap van zijn grootvader Hemme Geerts Hemmes.

Akte 15 februari 1827

Comparanten:

1. Hindrik Berends Bosman, landbouwer te Adorp, voor en in naam zijne ehevrouw Aaltje Hemmes;
2. Geesje Wilphorst, landbouwersche, wonende onder Groningen, als moeder en wettige voogdesse over hare minderjarige kinderen bij wijlen Geert Hemmes in echte verwekt, als representerende hunnen vader;
3. Willem Meulman, landbouwer, wonende te Eelde, als voogd over Geert Bolhuis, minderjarige zoon van en representerende zijne moeder Grietje Hemmes bij wijlen Popke Bolhuis in echte verwekt.

Te zamen eenige erfgenamen van wijlen Hemme Geerts en Grietje Cornelis, in leven ehelieden.

Zij geven aan publiek te willen verhuren:

- a. De behuizinge met derzelve hoven en heem, staande en gelegen te Noorderhogebrugge bij Groningen met uitzondering der aan dezelve belendende hooischuur en noch een aan hetzelfde belendende kamertje met paarden en koeistallen, zijnde het zoogenaamde schooltje, getekend letter W nr 48;
- b. De woning en de behuizinge, getekend nr 80, staande bij de Noorderhogebrugge onder Zuidwolde, thans bewoond door Jan Pauwels;
- c. Een behuizinge, bestaande in drie kamers, getekend nr 81 met het schuurtje mede aldaar staande;
- d. Het zogenaamde schooltje, getekend nr 48
- e. Diverse percelen land.

Geesje Wilphorst verklaart voor zichzelf en voor haar kinderen nog enige percelen land te willen verhuren.

Verhuur vindt vervolgens plaats aan diverse personen, die geen relatie met Haren hebben.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 97, Akte 80)

Nederlandsche staatscourant, 27 maart 1833

Door zijne majesteit zijn benoemd en aangesteld tot officieren bij den landstorm der provincie Groningen, de navolgende personen te Haren: tot majoor: D.G. Rengers Hora Siccama; tot kapiteins L. Rummerink en Jan Bos; tot 1ste luitenants: Egb Wilphorst en J. Veldman; tot 2de luitenants: R. Koops Rzn, G. Bolhuis, T.H. Brands en L. Homan.

Brief 28 februari 1834 aan de gouverneur

Bij appostillaire dispositie van den 24 dezer behaagde het u in handen van het plaatselijk bestuur van Haren te stellen om berigt en consideratie een rekweste van Geert Bolhuis, landbouwer, woonachtig in de gemeente Haren, tenderende om door den rekwestrant aangevoerde motieven aan hem de vrijheid zoude worden verleend om op zijn eigene grond gelegen langs en aan de Straatweg van Groningen naar Haren, oostzijde, tusschen den palen 17 en 18 een bouwman's woning met het aanhorige te mogen opbouwen, en tevens het daarstellen eene passage om met voer- en rijtuigen vanaf den straatweg naar zijne woning heen en weder te kunnen rijden.

Zoo heeft het plaatselijk bestuur van Haren de eer onder terugzending der stukken u te berigten, dat wat den motieven ten rekweste vermeld betreft, dezelve alleszins de waarheid conform zijn en zoude alzoo aan u in consideratie geven om aan het gedaan verzoek het verlangde gevolg te geven, onder gehoudenheid van zig te zullen moeten gedragen naar de verordening bij het brandreglement voor deze gemeente bepaald.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 9 mei 1834 aan de gouverneur.

[De belanghebbende Geert Bolhuis heeft zich bij herhaling tot het gemeentebestuur gewend om toestemming te krijgen voor de bouw van een woning nu het seizoen daarvoor nog gunstig is. Aan de gouverneur wordt verzocht er aan mee te werken dat hij de gevraagde toestemming nu snel ontvangt.]

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief van 8 juni 1837 aan het college van toezigt op de kerkadministratie te Groningen

Wij hebben de eer u kennis te geven, dat wij alle pogingen hebben aangewend om de persoon van Geert Bolhuis over te halen tot het aannemen van den post van inzaamelaar bij de hervormde gemeente te Haren, doch alles vrugteloos gebleven zijnde, is het ons daarna mogen gelukken de persoon van Wicher Horst daartoe te promoveren en waar over wij een voordragt hebben gedaan aan de hervormde kerkenraad te Haren, die dezelve voordragt hebbende goed gekeurd, daar na gemelde Wicher Horst is aangesteld geworden, hetgeen mede tot gevolg heeft opgeleverd alsdat Hemme Hemmes, die gelijke betrekking vroeger had geweigerd, daarvan is teruggekomen en zich thans ook die keuze heeft laten wel gevallen. Waardoor die onaangename zaak voor als nu finaal is afgedaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Brief van G. Bolhuis en A.N. van Sijdenborgh dd 8 juli 1840

Ondergetekenden nemen de vrijheid zich tot u te wenden teneinde u eenige bezwaren voor te dragen over de slegten staat onzer afwateringen. De schouwing onzer afwateringen zeer nodig zijnde hebben de dijkshouwers door kerkafkondiging publiek gemaakt en de pandpligtigen gelast hun panden maar en slooten in goeden schouwbaren staat te hebben, welke schouwing ook heeft plaats gehad, doch door de veelvuldige regen gedrongen hebben de ondergetekenden zich bij de maaren en sloten begeven en gezien, dat niet alleen sommige panden van partukelieren, maar zelfs Otte Hoenderken en Jan de Groot het Maar hebben laten zitten, twee van de dijkshouwers, zoodat de afstrooming belet wordt en de ondergetekenden het hooi in het water hebben liggen. Daar er thans gestroomt wordt, zoo worden ondergetekenden zich tot u om te zorgen, dat die panden binnen tijd van drie dagen worden schoon gemaakt, zullende zij zich anders genoodzaakt zien zich bij hogere magt te vervoegen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 73)

Proces verbaal 8 september 1841

Op 8 september 1841 des voormiddags te negen uren is voor mij, burgemeester der gemeente Haren, gecompareerd Karel Eisses, oud 29 jaren, dienende als boerenknecht bij den landbouwer Geert Bolhuis, wonende onder Essen, aan de Straatweg, ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren, verklarende, dat hij in den afgelopen nacht en dus van dinsdag op woensdag den 7 en 8 dezer, van eenige hem toebehoorende goederen was beroofd geworden, welke goederen geborgen waren in een hem toebehoorende en welgesloten kist, die geplaatst was in het zoogenaamde voorhuis, ten huize van den landbouwer Geert Bolhuis bovengenoemd. Deze goederen zijn de navolgende:

- een blaauw lakens boerenbuis met korte slippen, met zakken achter die slippen en met blaauw overtrokken knopen;
- een blaauw lakensche lange broek, zoo goed als nieuw, gevoerd met een blaauwachtig ruig bombazijnen voering evenals het buis;
- twee zwarte lakensche vesten, waarvan een met een rij knopen, gevoerd met glad blaauw bombazijn, en de andere met twee rijen knopen, gevoerd als de broek;
- een zwarte zoogenaamde koordstreepte lange broek, gevoerd als de blaauw lakensche broek;
- een onderbroek blaauw gestreept, kort tot aan de kuiten, met witte linten aan de beenen, met zwart botte knopen;
- een kort duffels wams, zonder slippen met blaauw ruig bombazijn gevoerd en knopen van zwart bot of hoorn met een witte stift, aan weerszijden zes knopen, de opslagen met donkerblaauw of zwart lint omboord, met een zwarte manchesteren omgeboorde kraag;
- een roode vijfschagten hemdrok, gevoerd met witte ruige katoen, met witte botten knopen aan weerszijden zes en aan iedere mouw twee knopen;
- twee paren donkergrijze wollen gestreepte kousen, de beide paren aan de voet gestopt en een paar ter hoogte van de enkel uitgebreid;
- twee petten, waarvan een zwart lakensche met een zwart lederen pet en een riemtje van voren in welke eene witte zelfgaren band in de voering rondgetrokken en een donkerbruine ruige pet mede met een lederen klep;
- ongeveer twaalf hembden, waarvan 5 of 6 van linnen en de overige van katoen, allen voorzien van de letters KE op de plaats even onder het borst gat;
- ongeveer tien of twaalf bonte halsdoeken van allerhande kleuren zonder naam, letter of kenbare teekenen;
- een paar nieuwe helpselen van geel bonte linten met gespen voorzien, waardoor dezelve langer of korter konden gemaakt worden;
- een roode gebreide wollen das;
- twee paren donkergrijze vingerhandschoenen, waarvan een paar nieuw en een paar reeds gestopt;
- een zilveren horlogie met één kast, waarvan het glas gebroken was en wel een vierde gedeelte miste, voorzien van en zilveren ketting, van 4 streng, lopende door twee ronde balletjes, aan welke ket waren bevestigd twee zilveren ?? [volgt uitvoerige gedetailleerde omschrijving]
- een som van vijftig gulden aan zilvergeld, bestaande meest uit guldens, daalders en drie guldens met elkander in eene gewone geldzak.

Ik heb mij daarop naar de behuizing van den landbouwer Geert Bolhuis begeven ten einde op de plaats zelve onderzoek te doen en de vereischte informatiën in te winnen en ik heb bevonden, dat deze behuizing staat aan de oostkant der straatweg van Groningen naar Haren, en zooals reeds gezegd, is ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren, en wel zoo, dat de gevel van het woonhuis in ene gelijke strekking met den weg, daarvan echter vijftig roeden is verwijderd, dat de schuur zich achter het woonhuis bevindt, het westelijke gedeelte aan het huis verbonden, zoodanig, dat dezelve ter breedte van ongeveer zes roeden meer zuidwaarts bevindt als het woonhuis in welke ruimte de schuurdeur geplaatst is en van de straatweg tot inrid dient, en zich vlak oostwaarts over een lengte van ongeveer dertig treden uitstrekkende, aan welks uiteinde mede ene deur geplaatst is en dus deze deuren regt tegen over elkander bevinden.

Wanneer men van de straatweg af de eerstgenoemde schuurdeur binnen treedt, is aan de noordkant het zoogenaamde voorhuis, alwaar zich bevonden, vlak aan de deur een kist toebehoorende aan den landbouwer Bolhuis, ten tweede een kist toebehoorende aan den knecht Jan Meinders en ten derde de kist toebehoorende aan den comparant, waarin de goederen van deze aanwezig waren. Hedenmorgen verklaarde de comparant deze kist niet meer op zijne plaats gevonden te hebben en na rondgezien te hebben, bevond men dat de deur in de achtergevel der schuur niet gesloten was, welke de vorige avond door Jan Meinders was gesloten geworden, wijders dat uit het raamtje aan de zuidkant van dien deur in de gevel zich een ruit was gebroken en vervolgens uit het kozijntje gehaald, bij het openen van deze deur zag men de kist open gebroken in de schuur staan, terwijl de hiervoren opgenoemde goederen daaruit waren genomen en waarin niets van eenige waarde was achter gelaten, dan nog een zakje met ongeveer zestien gulden, welke in een geheim laadje, dat in een klein langwerpige vierkant vakje in die kist aanwezig, was verborgen.

Geene der huisgenooten had van dat voorval iets gemerkt, hoe zeer de door Bolhuis en zijn gezin bewoonde vertrekken aan het voorhuis beland zijn en daarvan slechts door eene muur zijn afgescheiden. Zelfs de huishond van Bolhuis was rustig gebleven. Het komt niet onwaarschijnlijk voor, dat degenen welke de braak en diefstal gepleegd hebben, zijn geklommen door het uitgelichte venster en zich alzoo in de schuur bevindende de deur hebben geopend, regt voor zich uit zijn geloopen tot in het voorhuis en aldaar den bedoelden kist hebben mede genomen, geopend en het gestolene er uit genomen.

Overigens schijnt het ontegenzeggelijk te zijn, dat deze braak en diefstal door meer dan een person is gepleegd, daar de gezegde kist te groot was om door een persoon vervoerd te kunnen worden.

Karel Eisses, Geert Bolhuis en Jan Meinders hebben mij verklaard, dat zij op niemand eenig vermoeden konden hebben.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief 8 september 1841 aan de officier van justitie

Ik hebbe de eer bij deze aan u te doen toekomen een door mij opgemaakt proces verbaal van een in den nacht van de 7 op den 8 dezer plaats gehad hebbende diefstal ten huize van Geert Bolhuis, wonende onder Essen aan de Straatweg, ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren. Tot den inhoud waarvan ik de vrijheid neem mij te gedragen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Brief 8 september 1841 aan de gouverneur

Naar aanleiding van art. 79 van het Reglement op het bestuur ten platten lande in deze provincie, vind ik mij in de verplichting u te berigten, dat er in den nacht van de 7 op den 8 dezer, diefstal heeft plaats gehad, en wel ten huize van Geert Bolhuis, wonende onder Essen aan de Straatweg, ongeveer halverwege tusschen Helpman en Haren, alwaar men is ingebroken en van daar heeft mede genomen een kist behoorende aan Karel Eisses, bij den genoemden landbouwer als boerenknecht dienende, waarin zich onderscheiden kledingstukken alsmede eenig geld en een zilveren horlogie met dito ketting en twee singenetten [= versiersel, dat met een sleutel aan de horlogeketting werd gedragen] met een sleutel bevonden.
Des morgens vond men de schuurdeur open alsmede een raam uitgebroken, waaruit een ruit vermist werd en de kist in een achter de schuur liggend stuk land bij een wring open gebroken [.....]

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Akte 8 december 1842

Na het overlijden van Jan Hendriks Oosterveld op 4 februari 1842 wordt overgegaan tot een inventarisatie van zijn nagelaten goederen. Getuigen hierbij zijn de landbouwers Johannes Wilkens en Jan de Groot. De taxatie vindt plaats door Geert Bolhuis en Hemmo Geerts Hemmes.
(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 218, Akte 427; zie bij Jan Hendriks Oosterveld voor volledige beschrijving akte)

Proces verbaal 24 december 1842 inzake dijkschouwing Essen.

Geert Bolhuis, Pieter van Norg, Jan Hemmes en Jan Jans van Hemmen, dijkschouwers in het kerspel Essen, hebben op 15 december 1842 in aanwezigheid van de bode Roelf Rademaker een schouwing gedaan van het eind voetpad ter lengte van 28 treden op het hoge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpad te Essen behorende aan de weduwe Hinderk Meinders, landbouwersche, wonende te Essen. De aanzegging van deze schouw is geschied bij insinuatie (= kennisgeving) van 29 november met de aanzegging het voetpad uiterlijk op 5 december 1842 in schouwbare staat te hebben. Op 5 december was het voetpad niet in schouwbare staat. Dat is aan de weduwe Meinders meegegeeld op 7 december 1842, waarbij haar ook is aangegeven, dat zij was beboet voor een som van f.0,50-, voor 12 december 1842 te betalen in handen van de gemeenteontvanger met een opslag van f.0,15 voor de insinuatie. Dat het de weduwe Meinders echter vrij stond om binnen drie dagen na de dagtekening van de insinuatie met de dijkschouwers in transactie te komen over de boete. De weduwe Meinders is echter noch in transactie gekomen, noch heeft zij de boete betaald. Overeenkomstig het Reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen in de provincie Groningen stellen de dijkschouwers de aangelegenheid nu in handen van de ambtman, die met de vervolging van de begane contraventie (= overtreding) bij het politiegerecht is belast, opdat door deze dadelijk ex officio (= ambtshalve)de vereiste actie tegen de bekeurde kan worden ingesteld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 950-2)

Acte augustus 1843

Wij ondergetekenden als ingelanden van Essen, als zoodanig belanghebbenden in het zoogenaamde Hoogepadje aldaar, verklaren er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes (GAG, toegangsnummer 11, inventarisnummer 4).

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zoodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.

Met een verschuldigten eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betreffende onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 10 november 1846 aan L. Rummerink, W. Homan, E. Wilphorst, J. Bos en G. Bolhuis.

Verzonden de formulieren tot de organisatie van de nachtwachts ieder in zijn gehucht.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113).

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstroming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 6 april 1847 van de gouverneur aan de burgemeesters en assessoren in de provincie

Ten vervolge op mijn missive van den 12 dezer geef ik u thans berigt, dat de Heer Minister van Binnenlandsche Zaken, teneinde zich bepaaldelijk te kunnen verzekeren, of en in hoeverre de onderscheidene aanvragen van ouders of voogden van zeven kinderen, om de toepassing der wet van 29 nivose XIIIe jaar, voor één derzelven te erlangen, werkelijk in de termen dier wet vallen, die aanvragen met uitzondering van degenen, welke voorshands gebleken zijn voor eene afzonderlijke behandeling vatbaar te zijn, voor zoo veel de belanghebbenden in deze provincie woonachtig zijn, aan mij heeft doen toekomen, vergezeld van eenen modelstaat, naar welke zijne excellentie verlangt, dat de te geven renseignementen zullen worden opgemaakt.

Van dezen modelstaat heb ik het vereischte getal afdrukken doen vervaardigen, en zende u daarvan een tweetal hiernevens, de eene voorzien van eenige door de Heer Minister gegevene bemerkingen en de andere in blanco.

Tevens zende ik u hiernevens de mij door den Heer Minister toegezondene aanvragen voor zoo verre de belanghebbenden in uwe gemeente woonachtig zijn en zulks ten getale van twee [voor iedere gemeente is het exacte aantal ingevuld] en ik verzoek u om met betrekking tot de hiernevens gaande aanvraag, dien staat in blanco, met de meeste nauwgezetheid te doen invullen en denzelven daarna, behoorlijk door u ondertekend aan mij terug te zenden.

Bij den staat welken ik aldus ingevuld van u zal tegemoet zien, zal ik de nevensgaande aanvragen in de bijlagen, voor zooverre die daarbij aanwezig zijn, van u terug verwachten, vergezeld van de aan den voet van den modelstaat vermelde verklaring, tot staving van hetgeen in de zesde kolom zal zijn ingevuld.

Indien onder de bijlagen der aanvragen reeds voorhanden zijn de stukken of een gedeelte der stukken van welke aan den voet des modelstaats melding is gemaakt, alsdan zal in de kolom van aanmerkingen daarnaar kunnen worden verwezen.

Voor zoo veel die stukken mogten strekken tot staving van het ingevulde in de zesde kolom, zal echter vooraf nauwkeurig moeten worden nagegaan of dezelve volledig beantwoorden aan hetgeen daaromtrent aan den voet van den staat is opgemerkt. Zoo dit het geval niet is, zullen dezelve door nieuwe, volledig daarmee overeenstemmende verklaringen, vervangen moeten worden.

Eindelijk moet ik u nog te kennen geven, dat ik door den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken uitdrukkelijk ben uitgenoodigd geworden om u met den meesten aandrang aan te bevelen, om bij het opmaken en invullen van nevensgaanden staat op uwe verantwoordelijkheid, met de meeste zorg en nauwkeurigheid en volledigheid te werk te doen gaan, en daarbij bepaaldelijk acht te geven op hetgeen aan den voet des modelstaats is opgemerkt.

Ingevulde staat:

Volgnummer 1

Tweede kolom: Geert Bolhuis, landbouwer, geboren te Essen, wonende te Essen

Derde kolom: Het verzoek is bij insinuatie gedaan aan de gouverneur op 11 maart 1847

Vierde kolom: Het laatste kind is geboren op 12 december 1846. Dat kind was tijdens deszelfs geboorte het zevende in leven zijnde kind van de vader. De vader is twee keer gehuwd, uit zijn eerste huwelijk heeft hij drie kinderen en uit zijn tweede huwelijk vier kinderen.

Vijfde kolom: De toepassing der wet van den 29 nivose, 13e jaar, wordt gevraagd voor Geert Hemmes Bolhuis, geboren 18 maart 1845.

Zesde kolom: Op den datum der aanvraag waren er werkelijk niet meer en niet minder dan zeven kinderen van de vader in leven.

Zevende kolom: Alle kinderen zijn in een wettig huwelijk verwekt.

Achtste kolom: De huwelijken waaruit de kinderen zijn geboren zijn voltrokken in de gemeente Haren op 19 mei 1831 en 9 mei 1842. Volgnummer 2

Tweede kolom: Willem Alberts Smid, ijzersmid, geboren te Eelde, wonende te Essen

Derde kolom: Het verzoek is bij insinuatie gedaan aan de gouverneur op 16 maart 1847

Vierde kolom: Het laatste kind is geboren op 13 januari 1847. Dat kind was tijdens deszelfs geboorte het zevende in leven zijnde kind van de vader.

Vijfde kolom: De toepassing der wet van den 29 nivose, 13e jaar, wordt gevraagd voor Hindrik Smid, geboren 30 september 1845.

Zesde kolom: Op den datum der aanvraag waren er werkelijk niet meer en niet minder dan zeven kinderen van de vader in leven.

Zevende kolom: Alle kinderen zijn in een wettig huwelijk verwekt.

Achtste kolom: Het huwelijk waaruit de kinderen zijn geboren is voltrokken in de gemeente Eelde op 13 juni 1827.

Aantekening

De burgemeester der gemeente Haren verklaart bij deze, dat hij zich door persoonlijke inzage in den registers van den burgerlijken stand zijner gemeente en van de door den belanghebbenden aan hem overgelegde extracten uit de registers van een andere gemeente heeft overtuigd van de juistheid van hetgeen in de kolommen 2, 4, 5, 7 en 8 is vermeld. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Is vanaf maart 1849 tot mei 1883 raadslid en wethouder (tot 1851 assessor) van de gemeente Haren als opvolger van Roelf Koops.

Akte 17 januari 1854

Geert Bolhuis, landbouwer te Haren, leent f.900,- aan Freerk Mulder, bakker te Vries, en zijn vrouw Jantje Bussemaker. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 351, Akte 31)

Brief 20 december 1854 aan G. Bolhuis te Essen en aan Willem Alberts Smit

Bij missive van den Commissaris des Konings in de provincie Groningen dd 12 december 1854, nr 28, in voldoening aan het verzoek van de Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken namens den Koning van den 8 dezer, nr 168 (7e afdeling) ben ik uitgenoodigd om aan de persoonen, vermeld op de deswege door Zijne Excellentie toegezonden lijst, die zich tot de Regering hebben gewend, om toepassing te verlangen op één hunner aangewezen kinderen van de bepalingen der wet van 29 nivose, 13e jaar, schriftelijk te kennen te geven:

“dat hunne aanvragen gegrond bevonden zijn en dat mitsdien daaraan van regeringswege het vereischte gevolg zal worden gegeven door het verstrekken aan de belanghebbenden eener uitkeering ten beloope eener som van twee honderd vijftig gulden (f.250,-), 's jaars, gedurende vier jaren, te rekenen van het tijdstip op welke de aanspraak op het genot der toepassing van de bepalingen der wet zal in gaan of tot het vroeger overlijden van het aangewezen kind en zulks in de plaats der opvoeding bij die wet bedoeld”.

Voorts heb ik naar aanleiding van het daaromtrent door Zijne Excellentie uitgedrukt verlangen, de eer te kennen te geven:

1. dat het hen vrij staat, om wanneer een jaar zal zijn verstreken na den dag op welke de aangewezen kinderen den vollen leeftijd van tien jaren zullen hebben bereikt, bij mij eene attestatie de vita te doen opmaken, ten bewijze, dat de aangewezen zoon werkelijk tijdens het verstrijken van dat jaar nog in leven was, en dat deze inzending later drie malen, telkens een jaar na de vorige maal zal kunnen herhaald worden. Ten aanzien van de aangewezen kinderen, die inmiddels mogten zijn of komen te overlijden kan het bewijs daarvan worden ingezonden.

2. dat zoo lang die attestatie de vita of dat bewijs van overlijden niet bij Zijne Excellentie zal zijn ontvangen, niet kan worden overgegaan tot het doen uitbetalen der voorschreven uitkering.

[de uitkeringen zijn aangevraagd voor Geert Hemmes Bolhuis, geboren 18 maart 1845 en overleden 19 april 1912 en Hindrik Smit, geboren 30 september 1845 en overleden 27 april 1922]

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 121)

Groninger Courant, 3 februari 1856

Donderdag den 7den februari 1856, des voormidags te 10 uur, zullen bij de boerenplaats en ten verzoeken van Geert Bolhuis, aan den Straatweg te Essen, onder Haren, publiek worden verkocht: ongeveer 25 stuks gekapte populieren, een aanzienlijke partij ligt en zwaar elzenkaphout en eene partij erwterijs. Mr. J.W. Quintis, notaris.

Brief 19 maart 1856 aan de Commissaris des Konings

In voldoening aan uw missive van 12 december 1854 nr 28, betreffende de toepassing van de bepalingen der wet van 29 nivose, XIII jaar, ten behoeven van Geert Bolhuis, alhier, heb ik de eer bij dezen de attestatie de vita te zenden, teneinde aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken te worden opgezonden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 123)

Notulen raadsvergadering 22 september 1860

Geert Bolhuis wordt met 5 van de 6 uitgebrachte stemmen herbenoemd tot wethouder. R. Hornhuis krijgt 1 stem.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 13).

Notulen gemeenteraad, 17 mei 1883

Bolhuis heeft ontslag gevraagd als wethouder wegens ziekte.

“Deze niet geheel onverwachte kennisgeving noopt den voorzitter eenige woorden van hulde aan den afgetreden wethouder te wijden; die gedurende eene lange reeks van jaren werkzaam is geweest voor het welzijn en het belang der gemeente en door plaatskennis, langdurige ondervinding in de behandeling der algemene belangen, bijzonder in de gelegenheid was met vrucht zich verdienstelijk te maken”.

Geert trouwt op donderdag 19 mei 1831 (huwelijksgetuigen waren [Jan Berends Hendriks Bosman](#) (zie 61), [Jan Jans van Hemmen](#) (zie 147) en [Hindrik Hendriks](#) (zie 173)) op 22-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige [Jantien Assies](#), dochter van [Willem Assies](#) en [Hendrikje Hoiting](#). Jantien, wonende te Noordlaren (Wijk B Noordlaren 11) en te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op donderdag 25 augustus 1808 te Rolde, is overleden op maandag 18 mei 1840 te Essen, is als overleden aangegeven op woensdag 20 mei 1840 te Haren (aangever overlijden was [Popko Oostingh](#); getuige aangifte overlijden was [Jan Jans van Hemmen](#) (zie 147)). Jantien werd 31 jaar, 8 maanden en 23 dagen.

Van Geert en Jantien zijn vier kinderen bekend:

- 1 [Grietje Bolhuis](#) (L-01701; L-01702cs; L-01703cs), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 14) en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op zondag 27 mei 1832 te Essen (Wijk F Essen 8), is als geboren aangegeven op dinsdag 29 mei 1832 te Haren (aangever geboorte was [Geert Bolhuis](#) (zie 43); getuigen aangifte geboorte waren [Jan Jans van Hemmen](#) (zie 147) en [Hindrik Hendriks](#) (zie 173)), is overleden op zondag 12 april 1914 te Noordlaren. Grietje werd 81 jaar, 10 maanden en 16 dagen.

Het nieuws van den dag; Kleine Courant, 4 december 1889

Vanwege het genootschap van nijverheid in Groningen is te Haren een uitstekend geslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren werd de 1e prijs behaald door mej. de wed. J. Veldman, te Noordlaren; de 2e prijs L. Mulder te Glimmen. Voor de vaarzen werden met 1e prijzen bekroond: de heeren H. Bouman te Helpman en J.O. Hoenderken te Noordlaren; 2e prijzen de heeren A. van Hemmen te Dicht en J.O. Hoenderken, terwijl de heer C. Bolhuis te Haren, een gratificatie werd toegekend.

Grietje trouwt op zaterdag 16 mei 1857 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Jan Veldman**, zoon van **Jan Veldman** en **Lucretia Sissingh**. Jan, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 8) en aldaar (Wijk C Onnen 18), is geboren op zondag 10 februari 1828 te Onnen (Wijk C Onnen 8), is als geboren aangegeven op dinsdag 12 februari 1828 te Haren (aangever geboorte was **Jan Veldman**; getuigen aangifte geboorte waren **Lucas Abels Brink** en **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111)), is overleden op vrijdag 19 februari 1886 te Noordlaren. Jan werd 58 jaar en 9 dagen.

- 2 **Hinderkien Bolhuis**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 24 augustus 1833 te Essen (Wijk F Essen 8), is als geboren aangegeven op dinsdag 27 augustus 1833 te Haren (aangever geboorte was **Geert Bolhuis** (zie 43); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Pieters** en **Berend Hendriks** (zie 166)), is overleden op vrijdag 4 mei 1838 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 5 mei 1838 te Haren (aangever overlijden was **Geert Bolhuis** (zie 43); getuige aangifte overlijden was **Berend Hendriks** (zie 166)). Hinderkien werd 4 jaar, 8 maanden en 10 dagen.
- 3 **Popke Bolhuis**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar, is geboren op zondag 20 december 1835 te Essen, is als geboren aangegeven op woensdag 23 december 1835 te Haren (aangever geboorte was **Geert Bolhuis** (zie 43); getuigen aangifte geboorte waren **Pieter Jans van Norg** (zie 246) en **Lubertus van Oosten**), wonende Wijk F Essen 13 aldaar, is overleden op maandag 9 september 1861 te Essen. Popke werd 25 jaar, 8 maanden en 20 dagen.
- 4 **Willem Bolhuis** is geboren op zondag 13 mei 1838 te Essen, is als geboren aangegeven op maandag 14 mei 1838 te Haren (aangever geboorte was **Geert Bolhuis** (zie 43); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Hendriks** (zie 166) en **Lubertus van Oosten**), zie 50.

Geert trouwt op maandag 9 mei 1842 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Hindrik Berends Bosman**, **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61), **Hemmo Geerts Hemmes** (zie 160) en **Jan Hemmes** (zie 162)) op 33-jarige leeftijd (2) met de 24-jarige **Grietien Hemmes**, dochter van **Geert Hemmes (157)** en **Geesje Jans Wilphorst**. Grietien, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 14), aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op zaterdag 11 oktober 1817 te Noorderhoogebrug, is overleden op donderdag 8 januari 1891 te Haren. Grietien werd 73 jaar, 2 maanden en 28 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 december 1891

Op zaterdag 16 januari 1892, des avonds om 6 uur, ten huize van den heer R. Abels, te Haren, zal ten verzoeke van den erven mejuffrouw de wed. den heer G. Bolhuis, publiek worden verkocht:

- a. Een behuizing met erf, benevens bouw- en weiland, alles staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, samen groot 4 ha, 56 a., 80 ca.
 - b. Een perceel uitmuntend bouwland, zeer gunstig gelegen midden in het dorp Haren aan den Rijksstraatweg en zeer geschikt voor bouwterrein, groot 1 ha, 53 ca.
 - c. twee zitplaatsen of ¼ gedeelte in 2 banken op het koor in de Nederl. Herv. Kerk te Haren
 - d. vier graven op de oude begraafplaats te Haren, nos. 5, 6, 7 en 8, 2e afd. 8e rij.
- S. Lohman, notaris

Nieuwsblad van het Noorden, 20 januari 1892

(In deze publicatie wordt verslag gedaan van de verkoping op basis van de advertentie dd 25 december 1891).

Haren, 18 jan. Ten overstaan van den heer S. Lohman, notaris te Haren, had op zaterdag 16 januari, des avonds te zes uur, ten huize van R. Abels te Haren en ten verzoeke van de erven van mejuffrouw de wed. den heer G. Bolhuis, de publieke verkoping plaats van:

- a. Eene behuizing met erf, benevens bouw- en weiland, alles staande en gelegen te Essen, groot 4 ha, 56 a., 80 ca. Kooper: den heer W. Bolhuis te Onnen voor f. 6.750,-.
- b. Een perceel bouwland gelegen midden in het dorp Haren, groot 1 ha. 53 ca. Kooper: den heer R. Abels voor f. 4.700,-.
- c. Zitplaatsen in het koor in de Ned. Herv. Kerk te Haren. Koopers: H. Bolhuis, Haren voor f. 180,-, J. Wolters voor f. 200,- en Pauwels voor f. 215,-.
- d. Graven op de oude begraafplaats te Haren. Kooper de heer G.H. Bolhuis te Euvelgunne voor f. 30,- en f. 32,-.

Van Geert en Grietien zijn zeven kinderen bekend:

- 5 **Geessien Bolhuis**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op donderdag 2 februari 1843 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op dinsdag 2 maart 1926 te Groningen. Geessien werd 83 jaar en 1 maand. Geessien trouwt op zaterdag 29 april 1871 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 34-jarige **Jan Gerrit Mulder**, zoon van **Gerrit Pieters Mulder** en **Grietje Jans de Vries**. Jan, houtkoper, is geboren op zaterdag 22 april 1837 te Gideon, is overleden op dinsdag 11 augustus 1903 te Groningen. Jan werd 66 jaar, 3 maanden en 20 dagen.
- 6 **Geert Hemmes Bolhuis** (RAAD), wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op dinsdag 18 maart 1845 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op vrijdag 19 april 1912 te Groningen. Geert werd 67 jaar, 1 maand en 1 dag.

Raadslid van de gemeente Haren van 1907 tot 1912.

Brief 20 december 1854 aan G. Bolhuis te Essen en aan Willem Alberts Smit

Bij missive van den Commissaris des Konings in de provincie Groningen dd 12 december 1854, nr 28, in voldoening aan het verzoek van de Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken namens den Koning van den 8 dezer, nr 168 (7e afdeling) ben ik uitgenoodigd om aan de personen, vermeld op de deswege door Zijne Excellentie toegezonden lijst, die zich tot de Regering hebben gewend, om toepassing te verlangen op één hunner aangewezen kinderen van de bepalingen der wet van 29 nivose, 13e jaar, schriftelijk te kennen te geven:

“dat hunne aanvragen gegrond bevonden zijn en dat mitsdien daaraan van regeringswege het vereischte gevolg zal worden gegeven door het verstrekken aan de belanghebbenden eener uitkeering ten beloope eener som van twee honderd vijftig gulden (f.250,-), 's jaars, gedurende vier jaren, te rekenen van het tijdstip op welke de aanspraak op het genot der toepassing van de bepalingen der wet zal in gaan of tot het vroeger overlijden van het aangewezen kind en zulks in de plaats der opvoeding bij die wet bedoeld”.

Voorts heb ik naar aanleiding van het daaromtrent door Zijne Excellentie uitgedrukt verlangen, de eer te kennen te geven:

1. dat het hen vrij staat, om wanneer een jaar zal zijn verstreken na den dag op welken de aangewezen kinderen den vollen

leeftijd van tien jaren zullen hebben bereikt, bij mij eene attestatie de vita te doen opmaken, ten bewijze, dat de aangewezen zoon werkelijk tijdens het verstrijken van dat jaar nog in leven was, en dat deze inzending later drie malen, telkens een jaar na de vorige maal zal kunnen herhaald worden. Ten aanzien van de aangewezen kinderen, die inmiddels mogten zijn of komen te overlijden kan het bewijs daarvan worden ingezonden.

2. dat zoo lang die attestatie de vita of dat bewijs van overlijden niet bij Zijne Excellentie zal zijn ontvangen, niet kan worden overgegaan tot het doen uitbetalen der voorschreven uitkering.

[de uitkeringen zijn aangevraagd voor Geert Hemmes Bolhuis, geboren 18 maart 1845 en overleden 19 april 1912 en Hindrik Smit, geboren 30 september 1845 en overleden 27 april 1922]
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 121)

Brief 19 maart 1856 aan de Commissaris des Konings

In voldoening aan uw missive van 12 december 1854 nr 28, betrekkelijk de toepassing van de bepalingen der wet van 29 nivose, XIII jaar, ten behoeven van Geert Bolhuis, alhier, heb ik de eer bij dezen de attestatie de vita te zenden, teneinde aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken te worden opgezonden.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 123)

Het nieuws van den dag: kleine courant, 20 november 1890

Vanwege het Genootschap van Nijverheid in Groningen is te Haren eene welgeslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren zijn bekroond: L. Mulder, te Glimmen, mej. De Wed. J. Hemmes te Essen en G. Bolhuis, te Haren. Voor de twentervaarzen J. Wolters te Haren en A.N. Sijdenborg te Haren; voor de entervaarzen H. Brink te Haren en E. van Hemmen te Dilcht.

Prov. Drentsche en Asser Courant, 13 juli 1891

Op de vergadering van de kiesvereniging Eendracht te Haren, den 9den dezer gehouden, werd na bespreking gestemd over de volgende zes heeren, die op het grostal van voorloopige kandidaten voor den gemeenteraad voorkwamen: O.J. Quintus, J.O. Hoenderken, W. Hoenderken, R. Koops, J.R. Hoenderken en G. Hemmes Bolhuis. Als kandidaten werden gesteld de volgende vier heeren: O.J. Quintus, J.O. Hoenderken, R. Koops en J.R. Hoenderken, waarvan beide eerstgenoemden met algemeene stemmen.

Geert trouwt op maandag 11 april 1881 te Zuidlaren op 36-jarige leeftijd met de 30-jarige **Lammechien Karsten**, dochter van **Egbert Karsten** en **Jeichien Braams**. Lammechien is geboren op vrijdag 11 april 1851 te Zuidlaren, is overleden op dinsdag 18 februari 1936 te Westerbroek. Lammechien werd 84 jaar, 10 maanden en 7 dagen.

- 7 **Aaltien Bolhuis**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op vrijdag 11 december 1846 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op zondag 13 januari 1878 te Avereest. Aaltien werd 31 jaar, 1 maand en 2 dagen.

Is zelf de helft van een tweeling en overlijdt bij de geboorte van een eigen tweeling.

Aaltien trouwt op donderdag 12 april 1877 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 24-jarige **Roelof Brink**. Roelof, vervener, is geboren op maandag 11 oktober 1852 te Avereest, is overleden op zaterdag 11 mei 1907 te Assen. Roelof werd 54 jaar en 7 maanden.

Roelof was later gehuwd (2) met **Hinderika Bolhuis**.<32,33>

- 8 **Hinderika Bolhuis**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op vrijdag 11 december 1846 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op donderdag 1 augustus 1912. Hinderika werd 65 jaar, 7 maanden en 21 dagen.
Hinderika trouwt op zaterdag 13 november 1880 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 28-jarige **Roelof Brink**, zie 43.7.

- 9 **Hemme Bolhuis** te Haren, is geboren op maandag 4 september 1848 te Essen (Wijk F Essen 14), zie 44.

- 10 **Janna Bolhuis**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk D Klaverblad 22), is geboren op maandag 18 september 1854 te Essen (Wijk F Essen 13), is overleden op woensdag 5 februari 1896 te Hemmen. Janna werd 41 jaar, 4 maanden en 18 dagen.
Janna trouwt op zaterdag 18 mei 1878 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 29-jarige **Jan Wolters**, zoon van **Jan Wolters** en **Annechien Hindriks**. Jan, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk D Dilgt 11) en aldaar (Wijk D Klaverblad 22), is geboren op zaterdag 17 februari 1849 te Groningen, is overleden op maandag 24 december 1917 aldaar. Jan werd 68 jaar, 10 maanden en 7 dagen.

Landbouwer op de boerderij "De Wolf".

Het nieuws van den dag: kleine courant, 20 november 1890

Vanwege het Genootschap van Nijverheid in Groningen is te Haren eene welgeslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren zijn bekroond: L. Mulder, te Glimmen, mej. De Wed. J. Hemmes te Essen en G. Bolhuis, te Haren. Voor de twentervaarzen J. Wolters te Haren en A.N. Sijdenborg te Haren; voor de entervaarzen H. Brink te Haren en E. van Hemmen te Dilcht.

Nieuwsblad van het Noorden, 11 oktober 1891

Haren, 9 oct. Ten bewijze dat de landbouwers in de gemeente Haren zich nogal toeleggen op den aanfok van beste paarden en vooral op jonge Tabors, dient dat bij de j.l. te Groningen gehoudene keuring van jonge Tabors, waarvoor zich van heine en verre 37 exemplaren hadden aangegeven, van de 6 uitgeloopte prijzen, 4 ten deel vielen aan de gemeente Haren als: J. Wolters voor een veulen 1e prijs, S.P. Bolhuis, idem 2e prijs, mej. de wed. J. Hemmes, idem 3e prijs. Mej. de wed. H. van Hemmen voor een enterpaard 3e prijs, terwijl voor de enters de 1e prijs verkreeg de heer Vinkers van Westerlee, hetwelk door genoemden heer als enter was aangekocht van de heer J.O. Hoenderken te Noordlaren, gem. Haren. En de 2e prijs door den heer Bindervoet te Zuidhorn, aangekocht van den heer J. Wolters te Haren. Zeker niet een te versmiden pluimpje voor de paardenfokkers in de gemeente Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 14 april 1896

Op donderdag 23 april 1896, des voormiddags te 9 uur precies, zullen ten verzoeke van en aan de boerenplaats bewoond door de heer J. Wolters, aan den straatweg te Haren, publiek worden verkocht: 20 stuks uitmuntend hoornvee, w.o. nieuwmelkte, kalfvroegmelkte en guste vaarzen, 3 kalveren, 3 paarden, als 1 10-jarige veulmerrie, gedekt door Russel, stal Union, 1 5-jarige zwart merriepaard, mak bereiden in alle tuigen, 1 2-jarige zwarte merrie, 2 vette varkens, 3 biggen, 3 schapen, etc.

Jan was later gehuwd (2) met **Hillechien Arends**.<34,35>

11 **Cornelia Bolhuis**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op donderdag 31 juli 1856 te Essen (Wijk F Essen 13), is overleden op zaterdag 11 oktober 1919 te Groningen. Cornelia werd 63 jaar, 2 maanden en 10 dagen. Cornelia trouwt op zaterdag 8 mei 1880 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 29-jarige **Gerrit van Bruggen**, zoon van **Haijo van Bruggen** en **Geessien Pieters Mulder**. Gerrit, houthandelaar, is geboren op maandag 14 april 1851 te Helpman, is overleden op zondag 9 maart 1884 aldaar. Gerrit werd 32 jaar, 10 maanden en 24 dagen.

Woont in 1882 in het gebied dat in 1884 van de gemeente Haren is overgegaan naar de gemeente Groningen.

44 **Hemme Bolhuis** (ES), zoon van **Geert Bolhuis (43)** en **Grietien Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 16) en aldaar (Wijk F Essen 18), is geboren op maandag 4 september 1848 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op woensdag 20 april 1927 te Groningen. Hemme werd 78 jaar, 7 maanden en 16 dagen.

Het nieuws van de dag: kleine courant, 7 april 1891
HEERENBEHUIZING - HAREN

Te huur tegen 1 mei e.k., eene royale Heerenbehuizing met 4 ruime kamers, benevens keuken, schuur, stalling en verdere gerieflijkheden, met fraai uitzicht, grooten aangelegde tuin, zeer gunstig staande en gelegen midden in het dorp Haren, tegenover de kerk, op een uur afstand van Groningen. Te bevragen bij H. Bolhuis, te Essen, en ten kantore van den ondergeteekende, S. Lohman, notaris te Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 23 november 1892

Haren, 20 Nov. Gisteren hield de afdeling Haren van 't Genootschap van Nijverheid in de Provincie Groningen hare laatste stierenkeuring. De prijs werd toegekend aan den zwartblaarden stier van den heer Hoiting, te Noordlaren, en de premie aan den zwartbonten stier van den heer Hemmo Bolhuis, te Haren.

Hemme trouwt op woensdag 9 mei 1883 te Zuidlaren op 34-jarige leeftijd met de 29-jarige **Geertje Karsten**, dochter van **Egbert Karsten** en **Jeichien Braams**. Geertje, wonende te Haren (Wijk F Essen 16) en aldaar (Wijk F Essen 18), is geboren op zaterdag 25 maart 1854 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 5 december 1940 te Haren. Geertje werd 86 jaar, 8 maanden en 10 dagen.

Van Hemme en Geertje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Geert Popko Bolhuis**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 16) en aldaar, is geboren op zondag 12 oktober 1884 te Essen (Wijk F Essen 16), wonende Wijk F Essen 16 te Haren, is overleden op zondag 2 november 1890 te Essen. Geert werd 6 jaar en 21 dagen.
- 2 **Egbert Roelof Bolhuis** te Haren, is geboren op zondag 4 augustus 1889 te Essen (Wijk F Essen 16), zie 42.

45 **Jacob Popkes Bolhuis** (ES), zoon van **Popke Abels Bolhuis (48)** en **Marregien Jacobs**, landbouwer en gesworene, is geboren in 1679 (OS) te Essen, is overleden in juni 1737 aldaar, is begraven op dinsdag 2 juli 1737 te Haren. Jacob werd 58 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenommen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Essen

Jakob Popkens [en]
Aaltien Abbringe Ehel.

Wordt in 1724 met zijn vrouw Aaltien Abbring vermeld als pachter te Essen.

Beschikking 12 augustus 1735 van het Gerecht van Selwerd
Lucas Hamming legt de eed af als gezworen bijzitter bij het Gerecht van Selwerd. Bijzitters zijn dan al: Jan Heminge, Rudolf Rummerink, Hindrik Roelfs, Jan Warmolts en Jacob Bolhuis.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705)

Beschikking 18 november 1735 van het Gerecht van Selwerd
Heeft gezworene J. Bolhuis aangezwoeren als voormond over het minderjarige kind van schulte G. Buirma bij Aaltijn Bolhuis in echte verwekt. Cornelis Bolhuis sibbevoogd. Gezworene Abbring vreemde voogd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Ontvangst diaconie Haren 2 juli 1737
Begrafenis gezworene Bolhuis: f.9,98
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 21 juli 1737
Gezworene Bolhuis laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Jacob trouwt (kerk) in 1703 (OS) op 24-jarige leeftijd met de 20-jarige **Aaltien Abbring**, dochter van **Luitje Abbring** en **Aaltien Rummerink**. Aaltien is geboren in 1683 te Haren, is overleden in april 1745 te Essen, is begraven op woensdag 7 april 1745 te Haren. Aaltien werd 62 jaar.

Wordt in 1704 door pastor Meinhard Cock vermeld als lidmaat van de kerk te Haren.

Ontvangst diaconie Haren 26 november 1739
Door de weduwe van gezworene Jacob Bolhuis aan de armen gegeven: f.18,00
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 7 april 1745
De weduwe van gezworene Bolhuis van Essen begraven: f.13,67
Voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Van Jacob en Aaltien zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Aaltijn Bolhuis** is geboren in april 1704 te Essen, is gedoopt op zondag 13 april 1704 te Haren, is overleden voor 1735 te Helpman. Aaltijn werd hoogstens 30 jaar en 9 maanden.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen die alhijr angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.
1725 Junius
Aaltjen Bolhuijs tot Essen

Aaltijn trouwt op dinsdag 18 juni 1726 op 22-jarige leeftijd met de 27-jarige **Geert Buirma**, zoon van **Jan Geerds** en **Marije Hendriks**. Geert, schulte van Helpman (1730-1742), is gedoopt op vrijdag 1 augustus 1698 te Groningen, is begraven op maandag 19 maart 1742 te Haren. Geert werd 43 jaar, 7 maanden en 18 dagen.

Beschikking 23 februari 1730 van het Gerecht van Selwerd
In plaats van wijlen schulte Doijer tot Helpman is Geert Buirma wederom tot schulte aldaar aangesteld. En heeft deze laatste de eed afgelegd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Ontvangst diaconie Haren 19 maart 1742
Schulte Buirma van Helpman begraven: f.14,65.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 13 april 1742
Luitje Bolhuis wordt voormond in plaats van wijlen schulte Buirma over het minderjarig kind van wijlen Aaltien Bolhuis bij schulte Buirma.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Beschikking 19 april 1742 van het Gerecht van Selwerd
Betreft de boedel van wijlen de schulte Geert Buirma. Partijen zijn de voorstanderen van de twee minderjarige kinderen bij wijlen Aaltje Bolhuis en Harmanna Fledderus enerzijds en Margaretha van Dam over haar minderjarige kind anderzijds.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1708).

Beschikking 20 april 1742 van het Gerecht van Selwerd
De partijen betrokken bij de nalatenschap van Geert Buirma krijgen toestemming de mobiele goederen door schulte Rummerink te laten verkopen.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1708).

Beschikking 29 april 1742 van het Gerecht van Selwerd
De partijen betrokken bij de nalatenschap van Geert Buirma krijgen toestemming de boedel te scheiden en te delen.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1708).

Ontvangst diaconie Haren 7 februari 1743
Van gesworene Abbring ontvangen voor het laken van schulte Buirma: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Voogdijstelling 22 november 1754
Albert Cuik zweert durante divisione (zolang er tegenstrijdige belangen zijn) aan als voogd over de minderjarige zoon van wijlen Geert Buirma bij wijlen Aaltje Bolhuis in echte verwekt.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Geert was later gehuwd (2) met **Harmanna Maria Fledderus**.^{<36.37>}
Geert was later gehuwd (3) met **Grietje van Dam**.^{<38.41>}

- 2 **Abel Popkes Bolhuis** is geboren in april 1704 te Essen, is gedoopt op zondag 13 april 1704 te Haren, is overleden voor 1706. Abel werd hoogstens 1 jaar en 9 maanden.
- 3 **Luite Abbringe Bolhuis** is geboren in 1706 te Essen, is gedoopt op woensdag 17 maart 1706 te Haren, is overleden voor 1710 te Essen. Luite werd hoogstens 4 jaar.
- 4 **Abel Popkes Bolhuis** is geboren in maart 1706 te Essen, is gedoopt op woensdag 17 maart 1706 te Haren, is overleden in 1742 te Peize, is begraven op zaterdag 17 februari 1742 aldaar. Abel werd 36 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen die alhijr angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.
1735 Majj
Abel Bolhuijs tot Essen
Luijtjen Bolhuijs tot Essen

Abel trouwt (kerk) op dinsdag 18 februari 1738 te Peize op 31-jarige leeftijd met **Ameltien Schuiringe**, dochter van **Roelof Schuiringe** en **Jantje Schuiringe**. Ameltien is geboren te Peize, is overleden in 1753 aldaar.
- 5 **Luite Abbringe Bolhuis** is geboren op woensdag 6 augustus 1710 te Essen, zie 46.
- 6 **Marchjen Bolhuis** is geboren in maart 1714 te Essen, is gedoopt op vrijdag 30 maart 1714 te Haren.

- 46 **Luite Abbringe Bolhuis** (ES), zoon van **Jacob Popkes Bolhuis (45)** en **Aaltien Abbring**, gezworene te Haren, is geboren op woensdag 6 augustus 1710 te Essen, is overleden in maart 1784 aldaar, is begraven op maandag 8 maart 1784 te Haren. Luite werd 73 jaar en 7 maanden.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen die alhier angenomen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1735 Maj

Abel Bolhuijs tot Essen

Luijten Bolhuijs tot Essen

Akte 23 juli 1737

Luigien Bolhuis van Essen zweert aan als gezworene bijzitter in het Gerecht van Selwerd in de plaats van zijn overleden vader Jacob Bolhuis. Andere gezworenen uit de kerspels Haren en Noordlaren zijn op dat moment: R. Rummerink, J. Warmolts en L. Hammink. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Ontvangst diaconie Haren 17 november 1740

Een kind van gesworene Bolhuis begraven: f.0,55.

Voor het laken: f.1,-

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 5 oktober 1741

Een kind van gesworene Bolhuis te Essen: f.2,87.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 13 april 1742

Luitje Bolhuis wordt voormond in plaats van wijlen schulte Buirma over het minderjarig kind van wijlen Aaltien Bolhuis bij schulte Buirma.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Akte 25 juni 1745

Albert Cuik zweert aan als voormond in plaats van gesworene Bolhuis over de kinderen van wijlen schulte Buirma en wijlen Aaltien Bolhuis, zolang er tegenstrijdige belangen zijn bij de verdeling van de nalatenschap van schulte Buirma. Luitje Pauwels wordt vreemde voogd.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Roeloff Sickens Swartwolt beschrijft in zijn familieboekje wie allemaal aanwezig waren bij de begrafenis van zijn zoon Sicke Swartwolt op 19 juni 1747: (onder andere) tot Essen gesw. L Bolhuis, Roelef Pouwels, Cornelis Hindriks.

Ontvangst diakonie te Haren 1 juli 1753

Van gesworene Bolhuis van Essen f.33,-, zijnde twee jaren loon door Willem Willems verdiend. (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 29 oktober 1764 (geregistreerd 7 mei 1765)

Luitje Bolhuis (Luite Abbringe Bolhuis) en Margien Buirma te Essen verklaren geleend te hebben van Jan Warmolts en Elisabeth Sluijters f.2.659,- tegen 4%.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 117).

Akte 28 mei 1765

Gesworene Luitje Bolhuis (Luite Abbringe Bolhuis) en zijn vrouw Margien Buirma verklaren f.1.000,- geleend te hebben van Albert Scholtens en Jantje Bloemberg, woonachtig te Zuidvelde bij Norg in het Landschap Drenthe.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 120).

Acte van verdeling 1765

Acte van verdeling dd 3 december 1765 tussen de gezamenlijke eigenaren van de mandelige kooi te Haren, waarbij is toegescheiden aan de gezworene J. Warmolts, Albert Cuik, de weduwe van schulte Rummerink, Luitien Pouwels elk 1/6 part en aan de gezworene L. Bolhuis, schulte J. Buirma en Albert Lunsche gezamenlijk 1/6 part (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 64). In 1762 vond een verkoop plaats. Als ik het goed begrijp werd toen door de vijf eigenaren 1/6 part verkocht aan Luitje Pouwels voor 105 caroli guldens. De gezworene L. Bolhuis, schulte J. Buirma en Albert Lunsche waren toen gezamenlijk goed voor 1/5 part (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 63).

Akte 20 november 1765 (geregistreerd 14 januari 1766)

Gesworene Luitje Bolhuis en Margjen Buirma verklaren f.900,- tegen 3,5% geleend te hebben van Egberdina Beerens en Albartus Homan.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 133).

Ontvangst diaconie te Haren 8 maart 1784

Gesworene Bolhuis begraven: f.20,65

Laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Luite trouwt (kerk) op zondag 9 oktober 1735 te Peize op 25-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Marchien Schuiringe**, dochter van **Roelof Schuiringe** en **Jantje Schuiringe**. Marchien is geboren in 1710 (OS), is overleden in 1737 te Peize. Marchien werd 27 jaar.

Van Luite en Marchien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Roelof Bolhuis** is geboren te Peize, is overleden in november 1737 te Essen, is begraven op vrijdag 22 november 1737 te Haren.

In 1738 geeft Ameltien Schuiringe de erfenis aan van haar neef Roelof Bolhuis, begroot op 1500 gld (bron website Arend Arends).

Ontvangst diaconie Haren 22 november 1737

Begravenis van een kind van de gezworene te Essen: f.2,24

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Kind Bolhuis** is overleden in november 1740 te Essen, is begraven op donderdag 17 november 1740.

Ontvangst diaconie Haren 17 november 1740
 Een kind van gesworene Bolhuis begraven: f.0,55.
 Voor het laken: f.1,-
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Luite trouwt op zondag 12 april 1739 te Haren op 28-jarige leeftijd (2) met de 21-jarige **Marchien Buirma** ook genaamd Marijke Boerema, dochter van **Cornelis Clasen Buirma** en **Ida Ebes**. Marchien is geboren te Garmerwolde, is gedoopt op woensdag 18 augustus 1717 te Groningen, is overleden in februari 1780 te Essen, is begraven op woensdag 9 februari 1780 te Haren. Marchien werd 62 jaar en 6 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 9 februari 1780
 Gezwoorene Bolhuis van Essen zijn vrouw begraven: f.20,81
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Luite en Marchien zijn twaalf kinderen bekend:

- 3 **Jacob Bolhuis** (GH1812-163), gesworene en landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen) en te Helpman, is geboren in december 1739 te Essen, is gedoopt op zondag 3 januari 1740 te Haren, wonende Wijk A Helpman 5 te Helpman, is overleden op donderdag 28 april 1825 aldaar. Jacob werd 85 jaar en 4 maanden.

Groninger Courant, 13 november 1778

De erfgenamen van L. Pouwels, te Onnen, presenteren op woensdag den 18 november 1778, bij uitmijninge te verkoopen, plus minus 300 eiken stamboomen. Die gading makende, vervoegen zig 's morgens om tien uur ten huize van Jacob Bolhuis te Onnen.

Groninger Courant, 26 februari 1782

De E .JACOB BOLHUIS te Onnen en Cons., gedenken op zaterdag den 2 maart 1782, 's morgens om 9 uur, bij uitmijninge te verkoopen, 3 a 400 eiken stambomen, zeer geschikt tot allerhande timmeragie, staande op de wortel bij het Hogevelld tusschen Haaren en Onnen.

Akte 9 december 1784

Wibbegijn Teebinge, wed. Aarent Hilbinge, Roelef Hilbinge mede voor zijn broer Arent Hilbinge, Tale Hamminck en Lutgertje Hilbinge, echtelieden verklaren bij openbare uitmijning verkocht te hebben aan Jacob Bolhuis en Johanna Pauwels, echtelieden te Onnen en Cornelis Bolhuis te Onnen een akker bouwland op de Onneres en een akker bouwland, de Horstakker genaamd, eveneens op de Onneres. Samen voor f.380,-.
 (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 60)

Groninger Courant, 17 januari 1826

Mr. Willem Jan Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, is voornemens, ten overstaan van het vredesgerecht van het eerste kanton Groningen, op woensdag den 25 januari 1826, des avonds te 7 uren, ten huize van den kastelein J.H.

Copinga, buiten de Heerepoort dier stad, publiek te koop te presenteren:

I. Een stuk groenland, groot plus minus 2 bunders, 41 roeden, gelegen onder de gemeente Haren, buiten het kleine poortje der Stad Groningen, aan den Groenendijk, doende des jaars tot geldsrente, op de 1 mei f 3 - 75.

II. Plus minus 2 bunders, 4 roeden en 9 ellen hooiland, gelegen onder Haren.

III. Een akker bouwland op de Onner Es, gemeente Haren, gelegen, de Steenberg genaamd, groot plus minus 40 roeden, 16 1/2 el.

IV. Het 1/18 aandeel in eene oude eendenkooi, gelegen onder Haren.

V. Eene behuizing en een tuintje, staande en gelegen te Helpman, op vrij grond, geteekend leter A no 8.

Alles nagelaten door wijlen den oud-gezworen Jacob Bolhuis.

Akte 25 januari 1826

Verkoop door:

- Luitje Bolhuis, landbouwer te Haren;
- Willem Meulman, landbouwer te Eelde;
- Evert Everts, landbouwer te Haren,
- Willem Eissing, landbouwer te Helpen;
- Geert Hemmes, landbouwer te Noorderhogebrug.

als gemachtigden van de erfgenamen van wijlen Jacob Bolhuis, overleden te Helpen. Zij verkopen onder andere het huis Helpman A 8 aan Harm Jans Bazuin te Essen en zijn vrouw Hillechien Tuinman voor f.780,-. Daarnaast worden veel landerijen en de eendenkooi te Helpman verkocht. De totale opbrengst bedraagt f.3.720,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 90, Akte 23)

Akte 5 januari 1827

Comparanten:

1. Willem Meulman, landbouwer te Eelde;
2. Evert Everts, landbouwer te Haren;
3. Willem Eising, landbouwer te Helpman;
4. Jan Bosman, landbouwer te Essen, namens Geert Hemmes, landbouwer te Noorderhogebrugge.

Gemachtigden van de erfgenamen van wijlen Jacob Bolhuis, gewoonde hebbende en overleden te Helpman, zijnde de medegemachtigde Luitje Bolhuis overleden, cederen en transporteren aan Jantje Basuin, landgebruikster, wonende te Helpman, weduwe van Arend Basuin, voor wie optreedt haar zoon Andries Basuin, landbouwer te Helpman, f.400,- van de koopschatsom van f.780,-, welk bedrag de comparanten in de genoemde kwaliteit te vorderen hebben van Harm Jans Basuin, arbeider, en zijn vrouw Grietje Alberts Tuinman, wonende te Essen. De koopsom is verschuldigd uit hoofde van een publieke verkoping gehouden op 25 januari 1826, waarbij Harm Jans Basuin en zijn vrouw van Jacob Bolhuis gekocht hebben de woning A nr 8 te Helpman.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 96, Akte 8)

Jacob trouwt (kerk) op zondag 30 november 1777 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 46-jarige **Johanna Pouwels**, dochter van **Lucas Pouwels** en **Alberdina Rummerink**. Johanna is gedoopt op zondag 28 januari 1731 te Haren, is begraven op maandag 29 juni 1801 aldaar. Johanna werd 70 jaar, 5 maanden en 1 dag.

Ontvangst diaconie te Haren 29 juli 1801
 De vrouw van gesworene Bolhuis van Onnen begraven: f.21,41
 Voor het laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 4 **IJda Bolhuis** is gedoopt op zondag 24 september 1741 te Haren, is begraven op donderdag 5 oktober 1741 aldaar. IJda werd 11 dagen.

Ontvangst diaconie Haren 5 oktober 1741
Een kind van gesworene Bolhuis te Essen: f.2,87.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 5 **Cornelis Luite Bolhuis** (GH1812-071), landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Haren 26) en aldaar, is geboren op zondag 18 november 1742 te Essen, wonende Wijk B Haren 26 te Haren, is overleden op zaterdag 27 februari 1819 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 2 maart 1819 aldaar (aangever overlijden was **Luite Bolhuis**; getuige aangifte overlijden was **Albert Bolhuis**). Cornelis werd 76 jaar, 3 maanden en 9 dagen.

Akte 9 december 1784
Wibbegijn Teebinge, wed. Aarent Hilbinge, Roelef Hilbinge mede voor zijn broer Arent Hilbinge, Tale Hamminck en Lutgertje Hilbinge, echtelieden verklaren bij openbare uitmijning verkocht te hebben aan Jacob Bolhuis en Johanna Pauwels, echtelieden te Onnen en Cornelis Bolhuis te Onnen een akker bouwland op de Onneres en een akker bouwland, de Horstakker genaamd, eveneens op de Onneres. Damen voor f.380,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 60)

Ontvangst diaconie te Haren 30 mei 1788
Opbrengst collecte bij het huwelijk van Cornelis Bolhuis: f.7,55.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 1 november 1792 (geregistreerd 27 november 1792)
Jan Warmolts verkoopt aan Cornelis Bolhuis en Jantien Alberts Lunse 2 matten hooiland te Haren voor f.269,-
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 98)

Voogdijstelling 29 december 1795
Cornelis Bolhuis te Haren zweert aan als principale voormond over de kinderen van wijlen Harm Harms bij wijlen Luigje Hindriks in echte vervekt. Pieter Hindriks te Obergum wordt sibbevoogd en Claas Hindriks (van der Es) te Haren vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

Akte 3 april 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)
Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Cornelis Bolhuis en Jantien Alberts Lunsche een stuk weiland ten oosten van Haren voor f.1.000,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 138)

Ingekomen stukken gemeente Haren, 20 april 1812
Het stuk betreft een conventie tussen Cornelis Bolhuis en Steffen Hendriks (Rook). De conventie wordt opgesteld een dag na het overlijden van Johanna Hendriks (Mulder). Johanna was eerder getrouwd met Hindrik Willems Takens. Uit dat laatste huwelijk zijn zes kinderen geboren. De voogden over deze kinderen: Tako Willems Takens, Willem Eising en Roelf Koops zijn ook betrokken bij de conventie. De conventie bestaat uit twee punten. De inhoud van het eerste punt van de conventie is mij niet goed duidelijk. In ieder geval heeft de afspraak betrekking op de boerderij (Haren A9), die Steffen huurt van Cornelis Bolhuis. Het tweede punt betreft, dat van de door Steffen Hendriks met rogge bezaaide landen een derde zal blijven staan ten voordele van Cornelis Bolhuis met uitzondering van twee akkers op de Luizeberg, waarvan de rogge geheel blijft ten voordele van Steffen Hendriks als huurder.
(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 45).

Akte 14 mei 1817
Luitje Bolhuis te Haren stelt zich borg voor zijn vader Cornellis Bolhuis voor de juiste betaling van de impost op de turf, die Cornellis verschuldigd zal zijn aan Mello Sichterman, ontvanger der directe belastingen te Groningen wegens het winnen van turf in zijn venen, de Luiseberg genaamd.
(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 69, Akte 268)

Als Kornelis Bolhuis in 1819 overlijdt laat hij de volgende onroerende goederen na, die hij bezit in mandeligheid met zijn tweede vrouw Jantje Lunsing (Jantje Lunsche):

1. de eigendom en beklekking van een huis letter B nr 26, alsmede van 84 grazen land, alles staande en gelegen te Haren.
2. de eigendom en beklekking van een huis mede aldaar gelegen, getekend letter A nr 9.

Cornelis trouwt (kerk) op maandag 5 april 1779 te Haren op 36-jarige leeftijd (1) met de 29-jarige **Aaltje Pauwels**. Aaltje is geboren in 1750 (OS), is begraven op woensdag 21 januari 1784. Aaltje werd 34 jaar.

Ontvangst diaconie te Haren 21 januari 1784
Aaltijn Bolhuis (Pauwels) begraven: f.20,95
Het beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Cornelis trouwt op dinsdag 27 mei 1788 te Haren, trouwt (kerk) (opbrengst collecte bij het huwelijk: f.7,55) op 45-jarige leeftijd (2) met de 24-jarige **Jantje Lunsing** (L-00061), dochter van **Albert Lunsche** en **Johanna Bolhuis**. Jantje, wonende te Haren, is geboren op woensdag 23 mei 1764 te Peize, wonende Wijk B Haren 26 te Haren, is overleden op zondag 12 april 1829, is als overleden aangegeven op dinsdag 14 april 1829 aldaar (getuigen aangifte overlijden waren **Lucas Rummerink** en **Jan Gerrits Vrieling**). Jantje werd 64 jaar, 10 maanden en 20 dagen.

Bij het overlijden van Jantje Lunsing zijn haar dochter Johanna Bolhuis (getrouwd met Jan Swartwolt, schoolmeester te Zuidhorn) en de kinderen van haar overleden zoon Luite Bolhuis de erfgenamen. Deze kinderen worden vertegenwoordigd door hun moeder Maria Lucretia Rummerink. Bij de erfenis gaat het om twee onroerende goederen te Haren (tussen haakjes is aangegeven wie daarvan eigenaar is in 1830):

1. de boerenbehuizing Wijk B nr 26 (Maria Lucretia Rummerink, weduwe van Luite Bolhuis)
2. de boerenbehuizing Wijk A nr 9 (Jan Swartwolt, echtgenoot van Johanna Bolhuis).

Groninger Courant, 14 april 1829
In den nacht tusschen den 11 en 12 dezer werden wij in den diepsten rouw gedompeld, door het afsterven van onze geliefde

moeder en behuwd-moeder Jantje Lunsche, weduwe Cornelis Bolhuis, in de ouderdom van 65 jaren en 11 maanden en van onze geliefden broeder en behuwd-broeder Albert Bolhuis, in den ouderdom van 38 jaren. Hoe diep deze dubbele slag onze harten treft, zal een ieder kunnen beseffen; evenwel wenschen wij in den wil des Heeren te berusten; terwijl wij ons van opregte deelneming van vrienden en bekenden volkomen verzekerd houden. Haren, den 13 april 1829. J. Swartwolt, J. Swartwolt geb. Bolhuis, M.L. Bolhuis, geb. Rummerink.

Groninger Courant, 24 april 1829
BOELDAG

J. Veenhoven, Hzn, griffier van het vredegerecht, kanton Hoogezand, zal op donderdag den 30 april 1829, des morgens precies te 10 uren te beginnen, te Haren, ten huize van wijlen de wedw. Cornelis Bolhuis, publiek verkoopen: de geheele inboedel, bestaande in 22 stuks horendvee, 3 paarden, oude en jonge varkens, chais, boerenwagens, ploeg, eiden, kern, tieners, vaten, koperen emmers, kabinetten, klok, spiegels, tafels, stoelen, koper, tin, enz.

- 6 **Aaltje Bolhuis** is geboren in oktober 1745 te Essen, is gedoopt op zondag 10 oktober 1745 te Haren, is overleden op dinsdag 25 april 1815 te Eelde. Aaltje werd 69 jaar en 6 maanden.
Aaltje trouwt (kerk) op zondag 7 mei 1775 te Eelde op 29-jarige leeftijd met de 30-jarige **Jan Meulman**, zoon van **Willem Jans Meulman** en **Jantje Remmelts**. Jan is geboren te Eelde, is gedoopt op donderdag 15 oktober 1744 aldaar, is overleden op vrijdag 18 februari 1814 aldaar. Jan werd 69 jaar, 4 maanden en 3 dagen.
- 7 **Abel Bolhuis** is geboren in april 1748 te Essen, is gedoopt op zondag 14 april 1748 te Haren, is overleden op vrijdag 1 april 1808 te Essen, is begraven op donderdag 7 april 1808 te Haren. Abel werd 60 jaar.

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 15 matten weideland voor f.1.325,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 106)

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 14 matten hooiland voor f.1.225,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 107)

Groninger Courant, 5 april 1808

Onzen broeder Abel Bolhuis wierd ons gister door den dood ontruk. Hij had den ouderdom van 60 jaren en weinige dagen bereikt. Dewijl hij ongehuwd was, zo laat hij wel gene weduw noch wezen agter, doch zijn dood valt voor onze broeder- en zusterharten zeer smertelijk. Doch wij hopen de heer te zwijgen en wenschen, dat wij onzen broeder eens in de gewesten der zalige onsterfelijkheid mogen ontmoeten.

Haren, den 2 april 1808, Jacob Bolhuis, mede uit naam van mijne broeder en zuster.

Memorie van successie, 25 mei 1808

Erfgenamen van Abel zijn zijn broers en zuster: Jakob, Kornelis, Aaltje, Ebo, Popke en Lammechien Bolhuis. Abel bezit bij zijn overlijden als enig onroerend goed 10 grazen land.

De waarde van de nalatenschap is (afgerond op guldens) als volgt:

- onroerend goed: 10 grazen land; waarde f.2000,-
 - staatsobligaties f.328,-
 - vorderingen op personen (leningen aan dorpsgenoten) f.1.582,-
 - roerende goederen (zie onderstaande specificatie) f.347,-
 - contanten f.160,-
 - overige vorderingen f.807,-
 - boedelschuld wegens kosten apotheker en doods- en begravingkosten - f.480,-
- Totale waarde nalatenschap f.4.744,-. Belasting hierover is 5% plus 1/10 is f.260,-.

De roerende goederen zijn: zilveren horloge met dito ketting, bijbel met zilveren krappen, gouden oorijzer en gouden mouwknopjes.

Ontvangst diaconie te Haren 7 april 1808

Abel Bolhuis begraven: f.25,22
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 3 september 1808

De erfgenamen van Abel Bolhuis voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 8 **Ebo Bolhuis** (GH1812-162), landbouwer, is geboren in september 1750 te Essen, is gedoopt op zondag 6 september 1750 te Haren, is overleden op donderdag 25 december 1817 te Middelbert. Ebo werd 67 jaar en 3 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 12 mei 1791

Opbrengst collecte bij het huwelijk van Ebo Bolhuis en Geertje Kornelis Offeringa: f.6,70
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ebo trouwt (kerk) op donderdag 12 mei 1791 te Haren (opbrengst collecte bij het huwelijk: f.6,70) op 40-jarige leeftijd met de 29-jarige **Geertje Kornelis Offeringa** (L-00057), dochter van **Cornelis Hilbrandts Offeringa** en **Geesje Wolters**. Geertje, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 5), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 9 augustus 1761 te Groningen, is overleden op donderdag 28 mei 1840 te Helpman. Geertje werd 78 jaar, 9 maanden en 19 dagen.

Brief 30 maart 1822 aan de officier van justitie

Toezending informatie inzake de ontvreemding van een onderlaken hedenmorgen door ene Aaltje Meijer uit de hof van de weduwe Ebo Bolhuis te Helpman. Ik heb genoemde Aaltje Meijer in persoonlijke bewaring genomen en haar met het corpus delicti doen transporteren naar Groningen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 100)

Groninger Courant, 26 februari 1841

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, zullen, op woensdag, den 3 maart 1841, des avonds te 7 uren, ten huize van J.H. Coppinga, buiten de Heerepoort aldaar, publiek worden verkocht:

- I. De volle eigendom van ongeveer 5 B. kostelijk oud groenland gelegen te Noorddijk.
 - II. De volle eigendom van ongeveer 5 B. land, in de Holten, aan den Straatweg bij Haren, gelegen.
 - III. De eigendom van eenig land te Garmerwolde.
- Toebehoorende aan de erven E. Bolhuis en C.G. Offeringa, in leven ehelieden.

Overzicht 5 april 1841 opgemaakt door de gemeente-ontvanger H.J. Quintus

Lijst der weduwen in de gemeente Haren woonachtig, welke jaarlijks in 's Rijks directe belastingen, het patentregt daaronder niet begrepen, f.20,- en daarboven betalen.

Weduwe J. Swartwolt, te Haren, zonder beroep; weduwe J.P. Oosting, te Haren, zonder beroep; weduwe K.H. van der Es, te Haren, landbouwersche; weduwe L. Bolhuis, te Haren, landbouwersche; weduwe W. Eising, te Onnen, landbouwersche; weduwe J.J. Sipkes [Sipkema te Waterhuizen], te Haren, landbouwersche; weduwe D. van der Veen, te Haren, landbouwersche; weduwe G. Hemmes, te Haren, landbouwersche; weduwe E. Bolhuis, te Helpman, landbouwersche; weduwe J.E. Wilphorst, te Helpman, landbouwersche; weduwe W. Groenendal, te Helpman, landbouwersche; weduwe W.J. Quintus, te Helpman, zonder beroep; weduwe [J.H.] Nauta, te Helpman, zonder beroep; weduwe A.J. van Dijken, te Haren, landbouwersche; weduwe R. Kluiving, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe K. Brands [Brants], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J.H. Timmer, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J. Hoenderken, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe Ypeij, te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Vos, te Haren, zonder beroep; Trientje Abelius [Trijntje Abels], te Helpman, landbouwersche; weduwe J.J. Bos, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe G. Buirma [= Gezina Buirma?], te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Gortemaker, te Haren, landbouwersche; weduwe H.R. Kloots [= Henderica Ottens, maar die is al in 1830 overleden], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe A. Reiger, te Haren, zonder beroep. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

- 9 **IJda Bolhuis** is gedoopt op zondag 16 juli 1752 (met vermelding: kind overleden), is begraven op donderdag 3 augustus 1752 te Haren. IJda werd 18 dagen.

Ontvangst diakonie te Haren 3 augustus 1752

Het kind van de gesworene van Essen begraven: f.1,39.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 10 **IJda Bolhuis** is geboren in september 1753 te Essen, is gedoopt op zondag 9 september 1753 te Haren, is overleden in augustus 1760 te Essen, is begraven op dinsdag 26 augustus 1760 te Haren. IJda werd 6 jaar en 11 maanden.

Ontvangst diakonie te Haren 26 augustus 1760

Een kind van gesworene Bolhuis begraven: f.2,47
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 11 **Popke Abels Bolhuis** is geboren op zondag 30 november 1755 te Essen, is gedoopt op donderdag 4 december 1755 te Haren, zie 49.

- 12 **Lammechien Bolhuis**, wonende te Haren, is geboren in september 1758 te Essen, is gedoopt op zondag 17 september 1758 te Haren, wonende Wijk C Onnen 33 aldaar, is overleden op donderdag 30 december 1819 te Harenermolen. Lammechien werd 61 jaar en 3 maanden.

Lammechien trouwt (kerk) op zondag 30 november 1783 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 28-jarige **Freerk Everts** (GH1812-155), zoon van **Evert Freriks** en **Aaffien Hendriks**. Freerk, landbouwer en korenmolenaar, wonende te Haren (Wijk C Onnen 33) en aldaar, is gedoopt op zondag 25 mei 1755 aldaar, wonende Wijk C Onnen 33 aldaar, is overleden op zondag 16 september 1821 te Onnen (in huis Haren Wijk C Onnen 33), is als overleden aangegeven op maandag 17 september 1821 te Haren (getuigen aangifte overlijden waren **Geert Hoving** en **Luitje Everts**). Freerk werd 66 jaar, 3 maanden en 22 dagen.

Akte 7 maart 1787

Lukas Rummerink en Jan Egberts Wuffen en Jan Papink en de schulte J. Rummerink in qualiteit als voorstanderen over Freerk ter Borgh en mede in qualiteit wegens de erven van wijlen mevrouw H.L. Muntinghe, weduwe van burgemeester A.J. ter Borg en wijlen juffer A. Muntinghe verklaren verkocht te hebben aan Freerk Everts en Lammechien Bolhuis, echtelieden woonachtig bij de Harendermolen de helft van vier matten hooiland te Onnen gelegen en aan de broers Harm Hindriks en Claas Hindriks de andere helft. Totale verkoopprijs f.100,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 140).

Akte 28 april 1787

Hindrik Berends en Aaltijn Hindriks, echtelieden te Onnen, verklaren verkocht te hebben aan Freerk Everts en Lammechien Bolhuis, echtelieden, wonende bij de Harendermolen een akker bouwland op de Onneres voor de prijs van f.40,-
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 153).

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 15 matten weideland voor f.1.325,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 106)

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 14 matten hooiland voor f.1.225,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 107)

Akte 5 mei 1798 (geregistreerd 6 juni 1798)

Freerk Everts en Lammechien Bolhuis verkopen aan A. Trip de eigendom van 1/3 part in vijf matten hooiland aan de westkant van het Hoornschediep.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 56)

Akte 5 mei 1798 (geregistreerd 15 juni 1798)

Harmtien Pieters, weduwe van Geert Jans verkoopt aan Freerk Everts en Lammechien Bolhuis, wonende bij de Harendermolen een akker bouwland op de Onneres voor f.9,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 58)

Akte 10 mei 1802

Hindrik Jacobs (Houwing) en Lammechien Harms (Timmer) te Noordlaren verkopen aan Freerk Everts en Lammechien Bolhuis,

woonachtig bij de Haarder molen de gerechte vierde part van 8 matten hooiland te Onnen voor f.93,15. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 168).

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 24 september 1814
Freerk Everts, landbouwer onder Haren, wil zijn zoon Jacob Everts geëmancipeerd hebben. Dit vanwege zijn gelukkige verstandelijke vermogens. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1814/149)

Brievenboek gemeente Haren 1818
Bij brief van 12 oktober 1818 vraagt Freerk Everts, pelmolenaar, hem resitutie te verlenen op het patent. Dit verzoek wordt door de gemeente met een positief advies doorgezonden aan de Controleur der Belastingen.

Acte 23 februari 1819
Openbare verkoop van een groot aantal onroerende goederen in diverse plaatsen, waaronder:
2. De eigendom van een vierde part in een heemstede en kamp lands onder den molen van Haren gelegen, bij Freerk Everts in gebruik, jaarlijks voor zes guldens, verschijnende midwinter.
3. De eigendom van een vierde part in een heemstede en kamp lands onder den molen van Haren gelegen, bij Freerk Everts in gebruik, jaarlijks voor zes guldens, verschijnende midwinter.
Koper van beide is Freerk Everts, korenmolenaar, wonende op de Harendermolen voor f 300,-.
(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 70, acte 91)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 28 juni 1821
Freerk Everts, landbouwer onder Haren, wil zijn zoon Hindrik Everts geëmancipeerd zien. Hindrik heeft de ouderdom van volle 20 jaren bereikt en is vanwege zijn gelukkige verstandelijke vermogen en bekwaamheid tot het besturen van zijn eigen zaken volkomen in staat.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 113, zaak 1821/96)

Akte 21 mei 1822
Jan Vos, landbouwer, wonende te Haren, verkoopt aan de kinderen en erfgenamen van wijlen Freerk Everts, waarvoor compareert Luitje Everts, landbouwer te Harendermolen, een streep grond, gelegen te Haren, ter breedte van vijftien Groninger voeten oudemaat vanaf de Heereweg of de Straat tot zooverre als de behuizing en hof van Jantje Paping strekt en vervolgens zoo verre als de grond is afgeritst, bedragen tezamen plus minus 10 spinden oude maat, zwellende ten noorden aan het land van de verkoper, ten oosten aan dat van Jan Pathuis, ten zuiden aan dat van Pieter Pieters en Jantje Papink en ten westen de Haarderstraat of Heereweg. Zullende de opgemelde swet tusschen de verkoper en de kopers door de koper met een hagedoorn heg op hun kosten worden bepoot en als eene behoorlijke bevediging onderhouden, zijnde in deze verkoop niet begrepen de wringen met de palen aan de weg, als welke des verkopers eigendom verblijven, om die weg te nemen, wanneer het hem goeddunkt. De koopprijs bedraagt f.150,-
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 66, Akte 166)

- 13 **Roelf Bolhuis** is geboren in juli 1760 te Essen, is gedoopt op zondag 13 juli 1760 te Haren, is overleden in februari 1774 te Essen, is begraven op donderdag 24 februari 1774 te Haren. Roelf werd 13 jaar en 7 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 24 februari 1774
Gesworene Luite Bolhuis zijn kind begraven: f.3,22
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 14 **Kind Bolhuis** is begraven op dinsdag 10 april 1759 te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 10 april 1759
Kind van de gezworene van Essen begraven f.3,45
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 16 april 1759
Gezworene van Essen voor het laken f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 47 **Luitje Bolhuis** (ES), zoon van **Luite Bolhuis** en **Aaltje Pauwels**, koopman en wapenhandelaar, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op maandag 15 februari 1897 aldaar (Wijk B Oosterweg 89), is overleden op dinsdag 30 november 1948 te Groningen. Luitje werd 51 jaar, 9 maanden en 15 dagen.
Luitje trouwt op woensdag 27 mei 1925 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 24-jarige **Lutgerdiena Lammegina Bolhuis**, dochter van **Harke Bolhuis** en **Greta Maria Poutsma**. Lutgerdiena is geboren op donderdag 18 april 1901 te Glimmen.

- 48 **Popke Abels Bolhuis** (ES), zoon van **Abel Popkes van Bolhuis** en **Geessien Jans**, is gedoopt op donderdag 3 september 1654 te Middelbert.

Wordt in 1678 (of kort daarvoor) door huwelijk met weduwe Marietie van Jacob Pieters pachter van een boerderij te Essen. In 1680 vordert de gezworene Jacob Wiltens inzage in het huwelijkscontract tussen Marregien en haar eerste man Jacob Pieters. Wiltens stelt, dat de meeste goederen van de kant van Jacob Pieters in het huwelijk gekomen zijn en dus na zijn overlijden ook weer aan die kant geretourneerd moeten worden.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Tekenen voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.
In Essen
Popko Abels gesuoren [en]
1667 Marregien Ehel.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen angekommen en angenomen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock.
1705 Martius 1705 angenomen

Jan Herms, Popko Abels mejer tot Haren
(Er staat niet "tot Essen", mogelijk betreft het een boerenplaats van Popke Abels in Haren)

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock Ledematen angekommen en angenomen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock.
1706 Decembr. aangenomen
Aaltien Herms van Noord-Laren diend bij de Geswren Popko Abels tot Essen

Popke trouwt (kerk) in 1678 (OS) op 24-jarige leeftijd met de 33-jarige **Marregien Jacobs**. Marregien is geboren in 1645 (OS) te Essen.

Wordt in 1665 met haar man Jacob Pieters vermeld bij de pacht van landerijen te Essen. In 1678 wordt vermeld dat zij als weduwe wederom is getrouwd met Popke Abels. Zij zet met haar tweede man de pacht voort.
Wordt in 1704 door pastor Meinhard Cock vermeld als lidmaat van de kerk te Haren vanaf 1667.

Marregien was eerder gehuwd (1) met **Jacob Pieters** (zie 267).^{<42>}

Van Popke en Marregien is een kind bekend:

1 **Jacob Popkes Bolhuis** is geboren in 1679 (OS) te Essen, zie 45.

- 49 **Popke Abels Bolhuis** (GH1812-087; ES), zoon van **Luite Abbringe Bolhuis (46)** en **Marchien Buirma**, landbouwer, wonende te Haren, is geboren op zondag 30 november 1755 te Essen, is gedoopt op donderdag 4 december 1755 te Haren, wonende Wijk F Essen 8 aldaar, is overleden op maandag 15 maart 1813 te Essen, is als overleden aangegeven op maandag 15 maart 1813 te Haren (aangever overlijden was **Cornelis Luite Bolhuis** (zie 46.5); getuige aangifte overlijden was **Hinderk Meinderts** (zie 231)). Popke werd 57 jaar, 3 maanden en 13 dagen.

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 15 matten weideland voor f.1.325,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 106)

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 14 matten hooiland voor f.1.225,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 107)

Verhandelde ter zitting Gerecht Gorecht en Sappemeer, Criminele zaak 17 februari 1806

De fiscaal dezer jurisdictie opening hebbende gegeven van de informatiën ingewonnen op de aanklagt van Popke Bolhuis, te Essen woonachtig, dat twee vrouwlieden op 11 februari jl. knollen uit zijn land hadden geplukt, op den 13 februari jl. in deszelfs handen gesteld en daaruit zijnde gebleken, dat die vrouwspersonen met name Geesien Berends en Trijntje Isebrands, thans in provisionele bewaring ter stadsgeweldige binnen Groningen, zich werkelijk aan het misdrijf van knollen van eens anders grond plukken hebben schuldig gemaakt, 't welk zij ook zelf hebben beleden met bijvoeging, dat zij niet hadden geweten daarin enig kwaad te steken, alsoz zij hadden gemeend, dat die knollen uit ongeluk in het land waren blijven zitten. Zo heeft de Drost der jurisdictie van het Gorecht en Sappemeer besloten, teneinde deze vrouwspersonen van verdere misdaden af te houden, mede in aanmerking nemende haare jeugd als hebbende beide slechts 16 jaren bereikt en om soortgelijke stroperijen in het toekomstige voor te komen, den genoemde gevangenen Geesien Berends en Trijntje Isebrands gecondemneerd, gelijk zulks geschied bij dezen, om gedurende drie maal 24 uren te blijven opgesloten en met brood en water te worden gevoed, aanvang nemende van het tijdstip, dat deze haar zal zijn voorgelezen, na welke ommekomst zij zullen worden ontslagen en op vrije voeten gesteld.

Wordende de secretaris dezer jurisdictie mits deze gelast hiervan voorlezing aan gemelde personen te doen.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1995).

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwellen ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 31 maart 1813

Hindrik Hindriks te Essen wordt aangewezen als taxateur van de nalatenschap van Popko Bolhuis en Grietje Hemmes en legt daarvoor de eed af.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 40)

Advertentieblad, bekendmakingen en onderscheidene berigten van Groningen, 23 april 1813

Een iegelijk die iets te vorderen heeft van, of schuldig is aan de nalatenschap van wijlen Popko Bolhuis, in leven landbouwer, wonende te Essen, in de gemeente Haren, wordt vriendelijk maar ook ernstig verzocht, daar van schriftelijke opgave te doen binnen 14 dagen na heden, den 13e april 1813, aan deszelfs testamentaire executeur G. Buirma, landbouwer, wonende te Helpen.

Popke trouwt op zondag 10 mei 1807 op 51-jarige leeftijd met de 23-jarige **Grietje Hemmes**, dochter van **Hemme Geerts Hemmes (159)** en **Grietje Kornelis (3.4)**. Grietje is geboren in maart 1784 te Essen, is gedoopt op zondag 7 maart 1784 te Haren, is overleden op zondag 31 juli 1808 te Essen, is begraven op donderdag 4 augustus 1808 te Haren. Grietje werd 24 jaar en 4 maanden.

Groninger Courant, 5 augustus 1808

Gister avond wierd ik in de bitterste rouw gedompeld, door het overlijden van mijne lieve echtgenoot Grietje Hemmes, met wie ik

slegts een groot jaar in de aangenaamste echt heb mogen leven. De overledene was noch geen 25 jaren oud; mij nalatende een zoontje dat pas den ouderdom van twee dagen bereikt heeft.
Het evangelie der verzoening, waar in de overledene haar zaligheid stelde, doet mij hopen, dat haar einde vrede mag geweest zijn. En ik wensch door de genade van onzen Heere Jezus Christus, onderworpen gemaakt te worden, aan den wil van Hem, die geene rekenschap van zijne daden, aan eenig sterveling verschuldigd is.
Essen onder Haren, den 31 july 1808. Popke Bolhuis.

Ontvangst diaconie te Haren 4 augustus 1808
De vrouw van Popko Bolhuis begraven: f.19,01
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 11 augustus 1808
Van Popko Bolhuis voor het laken voor zijn vrouw: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Popke en Grietje is een kind bekend:

- 1 **Geert Bolhuis** is geboren op donderdag 28 juli 1808 te Essen, zie 43.

- 50 **Willem Bolhuis** (RAAD; ES; L-01704; L-01705cs; L-01706cs), zoon van **Geert Bolhuis (43)** en **Jantien Assies**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 14) en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op zondag 13 mei 1838 te Essen, is als geboren aangegeven op maandag 14 mei 1838 te Haren (aangever geboorte was **Geert Bolhuis** (zie 43); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Hendriks** (zie 166) en **Lubertus van Oosten**), is overleden op dinsdag 21 september 1909 te Onnen. Willem werd 71 jaar, 4 maanden en 8 dagen.

Raadslid van de gemeente Haren van 1895 tot 1907.

Willem trouwt op zaterdag 25 maart 1876 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 35-jarige **Henderika Veldman**, dochter van **Gerrit Veldman** en **Engelina Breeman**. Henderika is geboren op donderdag 18 februari 1841 te Onnen, is overleden op vrijdag 24 januari 1919 aldaar. Henderika werd 77 jaar, 11 maanden en 6 dagen.

Van Willem en Henderika zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Engelina Bolhuis** is geboren op dinsdag 4 mei 1880 te Onnen, is overleden op maandag 20 december 1880 aldaar. Engelina werd 7 maanden en 16 dagen.
- 2 **Engelina Bolhuis** is geboren op maandag 1 mei 1882 te Onnen, is overleden op zondag 18 juli 1948 te Haren. Engelina werd 66 jaar, 2 maanden en 17 dagen.
Engelina trouwt op donderdag 4 september 1902 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 26-jarige **Tidde Bouter** (L-03769), zoon van **Freerk Bouter** en **Margje Timmerman**. Tidde, landbouwer, is geboren op zaterdag 22 januari 1876 te Zuidlaren, is overleden op vrijdag 21 oktober 1955 te Onnen. Tidde werd 79 jaar, 8 maanden en 29 dagen.

Raadslid van de gemeente Haren van 1914 tot 1919.

Nieuwsblad van het Noorden, 11 april 1914
KIEZERS in de gemeente Haren, brengt Woensdag 15 April allen Uw stem uit op
T. BUITER, Landbouwer te Onnen.

Notulen besloten raadsvergadering 10 mei 1918 agendapunt IV; 'Boonenverbouw'
De heer Vroom deelt thans mede, dat er gelegenheid bestaat van de heer R. Brouwer te Harenemolen land te huren om daarop boonen te verbouwen. De oppervlakte is ca 7 ha. Hij geeft in overweging hiervan gebruik te maken. De heer Bouter zegt hierop, dat hij gratis voor de gemeente een perceel groenland voor dat doel beschikbaar wil stellen, mits hij de premie van het scheuren krijgt.
Dit denkbeeld wordt zeer mooi gevonden, zoodat besloten wordt van deze aanbieding gebruik te maken.
Het komt de voorzitter gewenscht voor eene commissie samen te stellen, die deze zaak wil behartigen en verzoekt den heer Bouter als voorzitter van die commissie te willen fungeren, wat deze aanneemt.
Voorts worden nog voor die commissie aangewezen de heeren Hoenderken, Breeman en T. Kool te Noordlaren. De heer Hoenderken verklaart zich hiertoe bereid, terwijl daarvan mededeeling zal worden gedaan aan de heer Breeman, die inmiddels de vergadering had verlaten, en aan de heer Kool. Aan de commissie wordt blanco mandaat gegeven.
(Archief gemeente Haren, deel II, inventarisnummer 31)

Notulen besloten raadsvergadering 19 juli 1918 agendapunt I, 'Boonenverbouw'
De heer Bouter zegt thans hem van verschillende zijden ter ore is gekomen, dat hij met de boonenverbouw de gemeente dupeert. Hij wil deze indruk wegnemen en biedt daarom aan, indien de raad dit wenscht, het land zelf te exploiteren en de kosten voor zijne rekening te nemen. De raad blijft echter bij zijn eens genomen besluit.
(Archief gemeente Haren, deel II, inventarisnummer 31)

- 51 **Janna van Bolhuis** (ES), dochter van **Jannes van Bolhuis** en **Matje Jans Hooiting**, dienstmeid, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 4C), aldaar (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 5), aldaar (Wijk F Essen 6) en aldaar, is geboren op donderdag 25 maart 1824 aldaar (Wijk B Haren 45), is als geboren aangegeven op vrijdag 26 maart 1824 aldaar (aangever geboorte was **Jannes van Bolhuis**; getuigen aangifte geboorte waren **Lubertus van Oosten** en **Roelf Roelofs Rademaker**), wonende Wijk F Essen 6 aldaar, is overleden op dinsdag 18 februari 1896 te Essen. Janna werd 71 jaar, 10 maanden en 24 dagen.
- 52 **Kornelis Bolwijn** (ES) is geboren op donderdag 23 oktober 1862 te Stedum, is overleden op zaterdag 1 november 1947 te Groningen. Kornelis werd 85 jaar en 9 dagen.
Kornelis trouwt op donderdag 8 april 1897 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 32-jarige **Henderika Vorenkamp**, dochter van **Pieter Vorenkamp** en **Beerta van Bon**. Henderika is geboren op donderdag 9 februari 1865 te Helpman, is overleden op donderdag 3 april 1930 te Groningen. Henderika werd 65 jaar, 1 maand en 25 dagen.

Van Kornelis en Henderika is een kind bekend:

1 **Barteld Pieter Bolwijn** is geboren op maandag 28 februari 1898 te Helpman.

53 **Aaltje Bonder** (ES), dochter van **Geert Bonder** en **Aaltien Pikkert**, wonende te Haren (Wijk F Essen 18), is geboren op vrijdag 7 juli 1876 aldaar, is overleden op vrijdag 21 februari 1947 te Noordlaren. Aaltje werd 70 jaar, 7 maanden en 14 dagen. Aaltje trouwt op vrijdag 8 mei 1903 te Vries op 26-jarige leeftijd met de 29-jarige **Jan Kremer**. Jan is geboren op woensdag 14 mei 1873 te Vries, is overleden op zaterdag 17 december 1927 te Noordlaren. Jan werd 54 jaar, 7 maanden en 3 dagen.

Van Jan en Aaltje is een kind bekend:

1 **Hendriken Kremer** is geboren op dinsdag 12 december 1905 te Noordlaren. Hendriken trouwt op vrijdag 2 mei 1930 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Albert Alberts Stoffers**. Albert, landbouwer, is geboren in 1904 te Zuidlaren.

54 **Bouchien Bonder** (ES), dochter van **Geert Bonder** en **Aaltien Pikkert**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op maandag 10 mei 1875 aldaar, is overleden op donderdag 24 september 1953 te Glimmen. Bouchien werd 78 jaar, 4 maanden en 14 dagen. Bouchien trouwt op donderdag 10 mei 1900 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 25-jarige **Luite Gerrits**, zoon van **Geert Gerrits** en **Trientje Swaving**. Luite, boerenknecht, is geboren op maandag 1 maart 1875 te Onnen, is overleden op vrijdag 13 mei 1955 te Haren. Luite werd 80 jaar, 2 maanden en 12 dagen.

Van Luite en Bouchien zijn twee kinderen bekend:

1 **Geert Gerrits** is geboren op donderdag 31 januari 1901 te Onnen. Geert trouwt op vrijdag 16 maart 1923 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 23-jarige **Aaltje Hendriks**. Aaltje is geboren op donderdag 20 juli 1899 te Vries.

2 **Aaltje Gerrits** is geboren op donderdag 31 januari 1901 te Onnen, is overleden op dinsdag 18 maart 1947 te Groningen. Aaltje werd 46 jaar, 1 maand en 15 dagen. Aaltje trouwt op vrijdag 30 januari 1920 te Haren op 18-jarige leeftijd met de 20-jarige **Pieter Roossien**. Pieter, landbouwer, is geboren op maandag 22 januari 1900 te Wildervank.

55 **Geert Bonder** (ES), zoon van **Geert Bonder** en **Aaltien Pikkert**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 18), is geboren op zondag 8 april 1883 te Harenemolen, is overleden op zondag 4 december 1938 te Aduard. Geert werd 55 jaar, 7 maanden en 26 dagen. Geert trouwt op zaterdag 9 november 1912 te Zuidlaren op 29-jarige leeftijd met de 28-jarige **Aaltje Renses**, dochter van **Willem Renses** en **Roelfien Ensing**. Aaltje is geboren op donderdag 3 januari 1884 te Haren, is overleden op maandag 28 oktober 1918 te Midlaren. Aaltje werd 34 jaar, 9 maanden en 25 dagen.

56 **Aldert Harms Bos** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op dinsdag 21 oktober 1851 te Lutjegast.

57 **Harm Hindriks Bos** (ES) is geboren in 1710 (OS) te Graafschap Bentheim (D), is overleden in juli 1799 te Essen, is begraven op zaterdag 3 augustus 1799 te Haren. Harm werd 89 jaar.

Akte 6 mei 1758 (geregistreerd 1 december 1761)

Harm Hindriks Bos en Margien Jansen, echtelieden te Essen, verklaren geleend te hebben van de diaconie te Haren f.250,- tegen 4%. Meindert Jans en Aaltien Jansen, echtelieden te Essen, stellen zich borg voor de rente en aflossing. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 52).

Akte 16 november 1758 (geregistreerd 2 april 1762)

Harm Hindriks Bos en Margien Jans te Essen verklaren f.300,- tegen 4% geleend te hebben van de voorstanderen van de twee minderjarige kinderen van Hindrik Vedder en Hinderkien Roelfs. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 56).

Beschrijving inventaris 20 februari 1761

Staat der goederen van de kinderen van wijlen Hindrik Fedder (Hindrik Egberts Vedder) en Hindrikje Roelefs:

- 2 matten hooiland te Onnen
 - stokleggingsbrief op Harm Hindriks Bos f.300,-
 - stokleggingsbrief op Jan Geerts Boer f.150,-
 - obligatie ten laste van Jan Paping (Jan Wolthers Paping) f.200,-
 - obligatie ten laste van Meindert Jans f.150,-
 - obligatie ten laste van Cornelis Hindriks f.100,-.
- (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1506)

Boedelbeschrijving 8 juni 1761

Gerechtigde boedelbeschrijving op verzoek van rentmeester Wichers dd 5 juni 1765 van de boedel van Harm Bos te Essen. Het volgende vee behoort tot de inventaris: 2 oude paarden met 2 veulens, 6 koeien, 4 enter veerzen, 1 os en 5 kalveren. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 810).

6 april 1764 (geregistreerd 7 maart 1765)

Hinderk Cornelis en Roelfien Harms (Bos) te Essen verklaren geleend te hebben van Albartus Homan en Egberdina Beerents, echtelieden te Haren, f.300,- tegen 4%. Borgen zijn Cornelis Hindriks en Aaltje Homans en Harm Hindriks (Bos) en Margien Jans, echtelieden te Essen, als vaders en moeders. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 115).

Woont bij zijn huwelijk in 1770 te Essen (volgens proclamatie 5 mei 1770 te Eelde)

Ontvangst diaconie te Haren 26 april 1773

Stokleggingsbrief ingelost door Harm Hindriks Bos: f.250,-

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Boedelbeschrijving 1779

Na het overlijden van Harm Bartels in 1777 wordt op 16 april 1779 een gerechtelijke beschrijving gemaakt van de goederen, die echtgenote Aaltijn Roelfs nog uit de gemeenschappelijke boedel in bezit heeft. Grootste post op de schadelijke staat is een nog te betalen jaar huishuur aan Harm Bos ad 25 gld. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1073)

Akte 14 mei 1790

Harm Hindriks Bos en Annegien Alberts verklaren verkocht en over gedragen te hebben aan hun zoon Hendrik Hams Bos hun behuizing met de vaste beklemming van dien, alles te Essen staande en gelegen, met het klein huisje en hof mede onder de beklemming. De vaste huur aan de heer Van Starkenburg, zijnde de eigenaar van de landerijen, bedraagt f.140,- per jaar. De prijs bedraagt f.1.150,-. Verkoper zal dit bedrag over het verkochte blijven behouden. Zoon Hendrik zal over dit bedrag 3,5% huur betalen in plaats van rente.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 18)

Ontvangst diaconie te Haren 3 augustus 1799

Harm Bos van Essen begraven: f.6,99.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 29 september 1799

Hinderk Harms Bos voor het laken bij de dienst van zijn vader: f.1,50.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Harm trouwt (kerk) op zondag 5 mei 1737 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 19-jarige **Marchjen Janssens**, dochter van **Jan Lammerts** en **Roeleffijn Roelefs**. Marchjen is geboren te Haren, is gedoopt op vrijdag 15 april 1718 aldaar, is overleden in april 1769 te Essen, is begraven op woensdag 19 april 1769 te Haren. Marchjen werd 51 jaar.

Ontvangst diakonie te Haren 19 april 1769

De vrouw van Harm Hindriks Bos begraven: f.2,55

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 30 mei 1770

Harm Hindriks Bos voor het beste laken voor zijn vrouw: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Harm en Marchjen zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Roelfijn Harms Bos** is gedoopt op zondag 5 oktober 1738 te Haren.

Op 27 mei 1760 met haar man aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren.

Roelfijn trouwt (kerk) op maandag 26 mei 1760 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 26-jarige **Henricus Cornelis**, zie 5.

- 2 **Hinderk Harms Bos** is gedoopt op zondag 8 oktober 1741 te Haren, is overleden op donderdag 6 april 1769 te Groningen.

Hinderk werd 27 jaar, 5 maanden en 29 dagen.

Hinderk gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 28 april 1764 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 27 mei 1764 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jantje Willems**, dochter van **Willem Dojes** en **Jantien Jans**. Jantje is gedoopt op dinsdag 2 mei 1741 te Groningen, is overleden op zondag 9 mei 1824. Jantje werd 83 jaar en 7 dagen.

Jantje was later gehuwd (2) met **Jacob Jeltens**.^{<43,44>}

Harm trouwt (kerk) op donderdag 24 mei 1770 te Haren op 60-jarige leeftijd (2) met de 39-jarige **Annegje Alberts** ook genaamd Annechijn Albers, dochter van **Albert Roelefs** en **Jantje Hendriks**. Annegje is geboren te Eelde, is gedoopt op zondag 17 december 1730 aldaar.

Van Harm en Annegje is een kind bekend:

- 3 **Hinderk Harms Bos** is geboren in april 1771 te Essen, is gedoopt op zondag 7 april 1771 te Haren, zie 58.

- 58 **Hinderk Harms Bos** (ES), zoon van **Harm Hindriks Bos (57)** en **Annegje Alberts**, is geboren in april 1771 te Essen, is gedoopt op zondag 7 april 1771 te Haren, is overleden in juli 1809 te Essen, is begraven op vrijdag 7 juli 1809 te Haren. Hinderk werd 38 jaar en 3 maanden.

Akte 14 mei 1790

Harm Hindriks Bos en Annegien Alberts verklaren verkocht en over gedragen te hebben aan hun zoon Hendrik Hams Bos hun behuizing met de vaste beklemming van dien, alles te Essen staande en gelegen, met het klein huisje en hof mede onder de beklemming. De vaste huur aan de heer Van Starkenburg, zijnde de eigenaar van de landerijen, bedraagt f.140,- per jaar. De prijs bedraagt f.1.150,-. Verkoper zal dit bedrag over het verkochte blijven behouden. Zoon Hendrik zal over dit bedrag 3,5% huur betalen in plaats van rente.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 18)

Wordt in 1793 lidmaat van de kerk te Haren.

Uit "Van Hemmen en boerengeslacht uit Haren"

In de Groninger Archieven trof ik een rechtszaak tegen Hendrik Antoni aan. In de stukken wordt een vechtpartij beschreven die na de boedag op 10 april 1794 bij Roelf Bierlings op Den Hoorn 's avonds om ongeveer zes uur heeft plaatsgevonden. Derk Derks, 37 jaar, molenmaker buiten het Kleine Poortje en Berend Jacobs Kooy, 30 jaar, schoenmaker buiten het Kleine Poortje, verklaren: "door 25 (later 20) personen deerlijk te zijn aangepakt en buiten de deur gesleept." Speciaal worden genoemd Hendrik, de zoon van Harm Bos en Hindrik, de zoon van Klaas Hars, beide woonachtig te Essen. De schulte G. Buirma uit Helpman probeert de vechtenden te scheiden. "Bij welke gelegenheid de Schulte van Helpen door eenen Hindrik Antoni, zoon van Antoni Jans te Hemmen, is aangetast, bij de hals gegrepen en op het hoofd geslagen, toen dezelve de slagerij wilde beletten en scheiden; hebbende eenige jonge kaerels van Haaren zich hiermede ingemengd, om de Schulte van Helpen daar in te hinderen, doende teffens sterke dreigementen."

De aanklacht loog er dus niet om. In de regel stond op handtastelijkheid jegens een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag een gevangenisstraf. Tijdens het proces wordt Hindrik Antoni bijgestaan door zijn vader. In de uitspraak van het E.E. Gerecht van Selwerd van "Vrijdag den 11 Maart 1796" wordt Hindrik Antoni "Ter Zaake van het voorgemelde delict gecondemneerd in de breuke van Twintig daalders, benevens de kosten hiervan gevallen."

Voor die tijd een flinke boete. Maar hij ontliep een gevangenisstraf. Zo gezien liep alles nog met een sisser af.

Ontvangst diaconie te Haren 29 september 1799

Hinderk Harms Bos voor het laken bij de dienst van zijn vader: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwetten ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Kooops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Ontvangst diaconie te Haren 7 juli 1809

Hindrik Bos van Essen begraven: f.4,66
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 16 september 1810

Van de weduwe van Hindrik Bos voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 17 december 1818

Openbare verkoop ten huize van Christoffer van Boekeren te Haren op verzoek van Aaltje Hendriks van Santen, weduwe Hindrik Harms Bos, als eigenaresse en als voogdes over haar vier minderjarige kinderen. Toezienend voogd over deze kinderen is Harm Hendriks Bos, arbeider te Groningen. Te koop worden aangeboden:

I. Een boerenplaats te Essen, bestaande uit een behuizing en een grote voor weinige jaren geleden nieuw getimmerde vriesche schuur, getekend F9, en nog een huis en tuin, getekend F11, met voorts de beklemming van de bijbehorende landerijen te Essen onder Haren gelegen. Doende jaarlijks f.140,- aan huur. Blote eigenaar van de plaats is Anna Geertruida van Echten, echtgenote van de heer Rudolf Otto van Holthe, vrouw en heer van Echten. Verwezen wordt naar een beklembrief van 8 november 1768, waarbij Harm Bos en Margje Jans, de ouders van Hindrik Harms Bos zijn beledend.

II. Zeven matten hooiland, verkregen bij stoklegging 15 februari 1804

III. Een mat turfveen, verkregen bij stoklegging 12 maart 1809.

Aaltje Hendriks van Santen en Hindrik Harms Bos zijn gehuwd in ongemeenschap van goederen volgens huwelijkscontract dd 20 oktober 1796. Dit betekent dat de boerenplaats buiten de huwelijksgemeenschap valt, omdat deze is aangeerfd. De percelen, genoemd onder II en III zijn staande het huwelijk verkregen en vallen wel in de gemeenschap.

Koper van de boerenplaats is Jan Berends te Essen voor f.6.300,-. Dit mede namens zijn vrouw Jantje Wilphorst. Op perceel II wordt het hoogst geboden door Lammert Smit en op perceel III door Jannes Gortemaker. Deze biedingen worden echter niet geaccepteerd. Volgens de akte heeft Hindrik Harms Bos de boerderij geërfd als enige zoon van Harm Bos en Margje Jans. Ik ga er van uit, dat dit niet klopt en dat Hindrik een zoon is uit het tweede huwelijk van Harm Bos met Annegje Alberts.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 84, Akte 633)

Groninger Courant, 13 januari 1832

Mr. Johan Rengers Hora Siccama, openbaar notaris, residerende op het Hoogezand, zal op aanstaanden maandag, den 16 januarij, des morgens te tien uren, ten huize van Harm G. Vedder, op den Harender Molen, publiek verkopen: een stuk hooiland, De Rakken genaamd, groot ongeveer 3 bunders, 16 roed en 40 Ellen, gelegen te Haren, zwellende ten noorden aan de erven van Willem Buis, toebehoorende aan de Wedw. Hindrik H. Bos en cons.

Hinderk gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 22 oktober 1796 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 27 november 1796 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 30-jarige **Aaltje Hindriks van Zanten**, dochter van **Hindrik Cornelis van Zanten** en **Wipke Reinders**.

Aaltje, wonende te Haren (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk F Essen), is geboren te Kropswolde, is gedoopt op zondag 8 juni 1766, is overleden op donderdag 1 februari 1844 te Kolham. Aaltje werd 77 jaar, 7 maanden en 24 dagen.

In het militieregister 1814 worden Jan Haaikens (nr 131) en Geert Jans (nr 168) vermeld als boerenknechten bij de weduwe H. Bos te Essen.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 16 november 1815

De nabestaanden van Annigje, Wupke, Henderika en Harm minderjarige kinderen van Aaltje Hindriks van Zanten, landbouwersche te Essen, en wijlen Hindrik Harms Bos, overleden juli 1809, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Harm Hindriks Bos, arbeider te Groningen, neef
- Roelf Smit, schoenmaker te Haren, neef
- Jan Smit, landbouwer te Essen, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Reinder Hindriks van Zanten, landbouwer aan de Oosterweg te Haren, oom
- Evert Veenhoven, onderwijzer der jeugd te Hoogezand, aangehuwde oom
- Adriaan Lindeman, zadelmaker te Groningen, aangehuwde oom.

De moeder wordt bevestigd als voogd. Evert Veenhoven wordt toezienend voogd. Aan de orde komt, dat moeder Aaltje Hindriks van Zanten in grote financiële problemen verkeerd. Zij moet een obligatie van f.1.900,- aflossen, maar heeft daar de middelen niet voor. Gerechtelijke uitwinning van haar goederen is niet uitgesloten. Zij stelt voor dat zij zo snel mogelijk over gaat tot publieke verkoop van de boerenbehuizing en schuur F9 te Essen, benevens ongeveer 80 matten bekleemde bouw-, weide- en hooilanden en van 7 matten eigen hooilanden en een halve mat eigen hooiland. Hiermee wordt ingestemd.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1815/128)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 16 december 1815

De nabestaanden van Annigje, Wupke, Henderika en Harm minderjarige kinderen van Aaltje Hindriks van Zanten, landbouwersche te

Essen, en wijlen Hindrik Harms Bos, overleden juli 1809, komen samen.

De uitspraak is bijna identiek aan de uitspraak van 16 november 1815. Verschil is dat nu Harm Hendriks Bos wordt benoemd tot toeziend voogd. Hij kiest vervolgens domicilie bij Evert Veenhoven te Hoogezand. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1815/142)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 12 november 1818

De nabestaanden van de minderjarige kinderen van Aaltje Hendriks van Zanten en wijlen Hindrik Harms Bos komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Roelf Smid, schoenmaker te Haren, neef
- Hinderikus Smid, landbouwer te Haren, neef
- Jan Smid, landbouwer te Essen, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Reinder Hendriks van Zanten, landbouwer te Haren, oom
- Evert Veenhoven, schoolonderwijzer te Hoogezand, aangehuwde oom
- Adriaan Lindeman, zadelmaker te Groningen, aangehuwde oom

Aaltje Hendriks van Zanten en Hindrik Harms Bos waren op grond van huwelijkse voorwaarden vastgelegd in een stokleggingsbrief van 20 oktober 1796 gehuwd in ongemeenschap van goederen. Zij was aanvankelijk van plan geweest de boerderij te verkopen, maar had uit hoofde van de formaliteiten bij de wet gewild zoveel zwaarigheden ontmoet, dat zij in overleg met de familie eerst besloten had tot verhuur voor een periode van zes jaar, aflopende midwinter 1818. Zij vindt het echter veel beter, dat de vaste goederen worden verkocht om daarvan de schulden af te lossen. Haar man had de boerderij en het arbeidershuisje te Essen echter via erfrecht verkregen. Deze vaste goederen vallen daarom buiten de gemeenschap en zijn nu eigendom van haar kinderen. Zij vraagt en krijgt autorisatie tot verkoop.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1818/127)

Akte 17 december 1818

Openbare verkoop ten huize van Christoffer van Boekeren te Haren op verzoek van Aaltje Hendriks van Santen, weduwe Hindrik Harms Bos, als eigenaresse en als voogdes over haar vier minderjarige kinderen. Toeziend voogd over deze kinderen is Harm Hendriks Bos, arbeider te Groningen. Te koop worden aangeboden:

I. Een boerenplaats te Essen, bestaande uit een behuizing en een grote voor weinige jaren geleden nieuw getimmerde vriesche schuur, getekend F9, en nog een huis en tuin, getekend F11, met voorts de beklemming van de bijbehorende landerijen te Essen onder Haren gelegen. Doende jaarlijks f.140,- aan huur. Blote eigenaar van de plaats is Anna Geertruida van Echten, echtgenote van de heer Rudolf Otto van Holthe, vrouw en heer van Echten. Verwezen wordt naar een beklembrief van 8 november 1768, waarbij Harm Bos en Margje Jans, de ouders van Hindrik Harms Bos zijn beledend.

II. Zeven matten hooiland, verkregen bij stoklegging 15 februari 1804

III. Een mat turfveen, verkregen bij stoklegging 12 maart 1809.

Aaltje Hendriks van Santen en Hindrik Harms Bos zijn gehuwd in ongemeenschap van goederen volgens huwelijkscontract dd 20 oktober 1796. Dit betekent dat de boerenplaats buiten de huwelijksgemeenschap valt, omdat deze is aangeerfd. De percelen, genoemd onder II en III zijn staande het huwelijk verkregen en vallen wel in de gemeenschap.

Koper van de boerenplaats is Jan Berends te Essen voor f.6.300,-. Dit mede namens zijn vrouw Jantje Wilphorst. Op perceel II wordt het hoogst geboden door Lammert Smit en op perceel III door Jannes Gortemaker. Deze biedingen worden echter niet geaccepteerd.

Volgens de akte heeft Hindrik Harms Bos de boerderij geërfd als enige zoon van Harm Bos en Margje Jans. Ik ga er van uit, dat dit niet klopt en dat Hindrik een zoon is uit het tweede huwelijk van Harm Bos met Annegje Alberts.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 84, Akte 633)

Groninger Courant, 13 januari 1832

Mr. Johan Rengers Hora Siccama, openbaar notaris, residerende op het Hoogezand, zal op aanstaanden maandag, den 16 januarij, des morgens te tien uren, ten huize van Harm G. Vedder, op den Harender Molen, publiek verkopen: een stuk hooiland, De Rakken genaamd, groot ongeveer 3 bunders, 16 roed en 40 Ellen, gelegen te Haren, zwellende ten noorden aan de erven van Willem Buis, toebehoorende aan de Wedw. Hindrik H. Bos en cons.

Van Hinderk en Aaltje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Harm Bos** is geboren in oktober 1797 te Essen, is gedoopt op zondag 15 oktober 1797 te Haren, is overleden voor 1805. Harm werd hoogstens 7 jaar en 3 maanden.
- 2 **Annegien Bos**, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 47), is geboren op donderdag 21 maart 1799 te Essen, is gedoopt op zondag 31 maart 1799 te Haren, is overleden op vrijdag 4 juni 1858 te Slochteren. Annegien werd 59 jaar, 2 maanden en 14 dagen. Annegien trouwt op maandag 25 februari 1822 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Hindrik Geerts Koolman**, **Jannes Gerrits Vedder**, **Amel Kornelis Hartenhof** en **Kornelis Kornelis Hartenhof**) op 22-jarige leeftijd met de 29-jarige **Harm Gerrits Vedder** (MIL-111), zoon van **Gerrit Harms Vedder** en **Hinderkien Jans**. Harm, landbouwer en kastelein, wonende te Dilgt, te Haren (Wijk D Dilgt 12) en aldaar (Wijk A Harenermolen 47), is geboren op zondag 15 juli 1792 aldaar, is overleden op maandag 15 december 1873 te Hoogezand. Harm werd 81 jaar en 5 maanden.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A Nr 47 Harenermolen samen met zijn vrouw, twee dochters en de inwonende boerenknechts Lucas Hendriks en Jan Boelens Woldendorp en de inwonende werkmeid Swaantje Sjaneker.

Vrijgesteld van de landmilitie wegens lichaamgebreken.

Groninger Courant, 4 januari 1828

Mr. J.W.W. Wens, notaris, residerende te Sappemeer, zal, ten verzoeken van de kinderen en de erfgenamen van wijlen GERRIT VEDDER en HINDERKIEN JANS, in der tijd ehelieden, ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton Hoogezand, op Donderdag, den 10 dezer, des namiddags te 4 uren, ten huize van den Kastelein HARM VEDDER, op de Oude Harender Molen, publiek veilen en verkoopen:

- I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, gemerkt letter D no. 12, en V no 34, op Dilgt, onder Haren, met de vaste beklemming van ongeveer 33 bunders en 33 roeden bouw-, hooi- en weilanden, doende tot eene jaarlijksche vaste huur f 126,-.
- II. Een 18de aandeel in den eigendom van voorzeide landerijen.
- III. Ongeveer 2 bunders, 61 roeden land, gelegen op Hemmen, gemeente Haren; welke goederen door JANS VEDDER en Vrouw worden bewoond en gebruikt.

Brief 19 oktober 1831 aan de officier van justitie

Op heden den 19 oktober 1831 heeft de knecht van Harm Vedder, van beroep kastelein, wonende te Haardermolen, mij uit diens naam te kennen gegeven, dat de meid van laatstgenoemde willende gaan melken, in het land komende bevond, dat er eene kalfkoe vermiste, zijnde oud vijf kalveren en vaal zwart van kleur, vier witte benen, een halve witte staart, om het eene oog een

klein zwart ringje en krap in de horens. Deze koe had des avonds nog in het land geweest en dus overnachts daaruit ontvreemd. Hierop had genoemde Harm Vedder zich dadelijk te paard begeven om eenige verkenning te doen, doch zijn pogingen zijn zonder gevolg gebleven. Van mijne zijde heb ik ook den veldwachter last gegeven om alle mogelijke nasporing te doen, maar tot op dit ogenblik is niets ontdekt.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Groninger Courant, 25 oktober 1831

Er is in den nacht tusschen den 18 en 19 October j.l., uit het land van Harm Vedder aan den Harender Molen vermist, en waarschijnlijk gestolen: Eene platte zwart-blaarde zesde Kalfs Koe, roodachtig in het haar, een weinig zwart om de oogen en kleine horens, van onderen bijna wit, met witte pooten en een witte pluim aan den staart. Die hiervan eenig narigt weet te geven, wordt vriendelijk verzocht, den eigenaar hiervan kennis te geven, of ook wel aan het huis van den heer Haack in de Oude Boteringestraat, te Groningen.

Groninger Courant, 29 oktober 1833

Mr. Gerhard Jacob Keiser, openbaar notaris, ter residentie van Groningen, is voornemens, op woensdag 13 november 1833, des avonds te 5 uren, ten huize van de kastelein H. Vedder, op den Harener Molen, publiek op strijkgelds conditiën, te koop te presenteren:

I. De behuizing, de Harener Molen genaamd, met derzelver erve en tuin, zijnde eene van ouds gerenomeerde herberg en en logement, waarbij stalling voor honderd stuks paarden en beesten, in voege thans door H. Vedder wordt bewoond en gebruikt, staande en gelegen onder Onnen, gemeente Haren, met een vierde waardeel in de markt aldaar.

XIV. Eene behuizing, de oude Harener Molen genaamd, met een tuin en een kampje land, groot ruim een bunder, thans bij J. Smilger in gebruik, mede onder Onnen, met een vierendeel waardeel in de markt aldaar.

XV. Eene nieuw doortimmerde behuizing, met stalling en tuin, zijnde de herberg alwaar De Kroon uithangt, staande midden in het dorp Haren, aan den Straatweg, thans bij J.F. de Vries in gebruik.

Alles toebehoorende aan Grietje Freerks, weduwe Luitje Pouwels.

Akte 13 november 1833

Openbare verkoop op verzoek van Grietje Freerks Pot van de volgende goederen:

1. Een weldoortimmerde behuizing met grote kelder, karnhuis, ruime schuur en wagenhuis. Zijnde de behuizing van ouds genoemd Logement en Herberg de Harenermolen. Plaatselijk bekend A 47 en kadastraal bekend gemeente Haren, sectie K nrs. 925 en 926.

2. tm 13. Diverse kampen land.

14. Een behuizing met daarbij gelegene tuin en kampje land, thans door J. Smilger en vrouw bewoond. Plaatselijk bekend Glimmen C [de vermelding is onduidelijk, maar dit moet C 1 zijn], kadastraal bekend gemeente Haren, sectie H 198 en 199 [en 200], vanouds de oude Harenermolen genaamd.

Op perceel 1 wordt het hoogst geboden door Harm Vedder, kastelein, wonende op de Harendermolen, f.1.550,-. En op perceel 14 door Jan Smilger, wonende op de Harenermolen f.660,-. Beide biedingen worden niet geaccepteerd [zie akte 120 van dezelfde datum].

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 138, Akte 118)

- 3 **Wubbina Hindriks Bos** is geboren in juli 1800 te Essen, is gedoopt op zondag 6 juli 1800 te Haren, is overleden op dinsdag 2 juli 1844 te Veendam. Wubbina werd 44 jaar.
Wubbina trouwt op dinsdag 14 december 1819 te Slochteren op 19-jarige leeftijd met de 25-jarige **Kornelis Kornelis Hartenhof**. Kornelis is geboren in 1794 te Kolham, is overleden op zaterdag 7 november 1846 te Harkstede. Kornelis werd 52 jaar.
- 4 **Hindrikje Hindriks Bos** is geboren in mei 1802 te Essen, is gedoopt op zondag 16 mei 1802 te Haren.
Hindrikje trouwt op dinsdag 5 februari 1822 te Slochteren op 19-jarige leeftijd (1) met de 35-jarige **Amel Kornelis Hartenhof**. Amel, landbouwer, is geboren te Kolham, is gedoopt op zondag 26 maart 1786 aldaar, is overleden op vrijdag 9 april 1830 aldaar. Amel werd 44 jaar en 14 dagen.
Hindrikje trouwt op zaterdag 26 februari 1831 te Slochteren op 28-jarige leeftijd (2) met de 26-jarige **Oltman Berends Begeman**. Oltman is geboren te Slochteren, is gedoopt op woensdag 14 maart 1804 aldaar, is overleden op maandag 27 augustus 1888 te Kolham. Oltman werd 84 jaar, 5 maanden en 13 dagen.
- 5 **Harm Hindriks Bos** is geboren in oktober 1805 te Essen, is gedoopt op maandag 21 oktober 1805 te Haren, is overleden op maandag 11 maart 1867 te Kolham. Harm werd 61 jaar en 5 maanden.
Harm trouwt op zaterdag 6 december 1828 te Slochteren op 23-jarige leeftijd met de 19-jarige **Wobbechien Tonnis Nieboer**. Wobbechien is geboren op zondag 5 november 1809 te Kolham, is overleden op woensdag 15 september 1852 te Slochteren. Wobbechien werd 42 jaar, 10 maanden en 10 dagen.
- 6 **Hindrikje Bos** is geboren op zaterdag 11 april 1807 te Essen, is gedoopt op zondag 19 april 1807 te Haren, is overleden in april 1807 te Essen, is begraven op maandag 7 september 1807 te Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 7 september 1807

Een kind van Hindrik Bos begraven: f.2,76

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

59 **Hindrik Bos** (ES), nertsenfokker.

60 **Berend Bosman** (ES), zoon van **Jan Berends Hendriks Bosman (61)** en **Jantje Jans Wilphorst**, landbouwer en hoofd, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 5), aldaar (Wijk F Essen 6) en aldaar, is geboren op donderdag 16 juli 1818 te Essen (Wijk F Essen 3), is als geboren aangegeven op zondag 19 juli 1818 te Haren (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Jans Stevens** (zie 331) en **Gerrit Harms** (zie 134)), wonende Wijk F Essen 6 aldaar, is overleden op zondag 3 juni 1900 te Essen. Berend werd 81 jaar, 10 maanden en 18 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 16 juni 1900.

Op woensdag 27 juni 1900, des namiddags te 1 uur aan de boerenplaats van de erven Berend Bosman in Essen, gemeente Haren, zullen op 3 maanden crediet, publiek worden verkocht:

- twee melkkoeien, 9 kippen en 1 haan, 1 boerenwagen, etc.
- eikenhouten kabinet, halve kastklok, kooi met duif, tafels, stoelen, etc.

Onmiddellijk na afloop van de boedag zullen op dezelfde plaats publiek worden verhuurd:

- de door den erflater B. Bosman bewoond geweest zijnde behuizing met schuur en heem tot 1 mei 1901

- de vruchten in den tuin, etc., etc.

Proces verbaal openbare verkoop 6 december 1900

Proces verbaal van de openbare verkoop van een huis cum annexis te Haren op verzoek van Hillechien Bosman, weduwe van Sijpko Kempenga, met akte van instemming van:

1. Hinderkien Bosman, weduwe van Pieter van Norg, wonende te Essen;
2. Roelfien Bosman, rentenierster, thans weduwe van Sijpko Kempenga, wonende te Kropswolde;
- 3a. Jan Berends Bolhuis Everts, landbouwer, wonende te Harendermolen;
- 3b. Lammechien Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Harenermolen;
- 4a. Anthonie van Hemmen, landbouwer, wonende te Eelde;
- 4b. Marchijn Jipping, landbouwster, wonende te Hoornschedijk, gemeente Haren, weduwe van Jan Berends van Hemmen, als moeder en voogdes over drie uit genoemd huwelijk geboren minderjarige kinderen met namen Janna, Roelofje en Ebbing van Hemmen, enige kinderen en representanten van wijlen Jan Berend van Hemmen, overleden op 23 maart 1900, in de nalatenschap van na te noemen erflater;
- 4c. Egbert van Hemmen, landbouwer, wonende te Glimmen, als toeziende voogd over deze drie minderjarige kinderen, volgens zijn verklaring als zodanig benoemd door de kantonrechter te Groningen op 11 juni 1900.

Zij geven aan te willen verkopen percelen vast goed gelegen te Haren, waarvan na te noemen percelen I en II voor de eene overdeelde helft behoren aan Hinderkien Bosman, sub 1 genoemd, en de andere helft met de percelen III tm IX voor het geheel behoren tot de nalatenschap van de erflater Berend Bosman, in leven landbouwer, gewoond hebbende te Essen, gemeente Haren en aldaar overleden op 3 juni 1900.

[Dit is een afschrift voor de kopers. Daarom worden niet alle percelen vermeld]

III. Een boerenbehuizing geteekend F6, en schuur, staande en gelegen te Essen, kadastraal bekend sectie C 76 en C 77. Dit perceel krijgt het recht op de zogenaamde boerenkas te Essen en wordt bezwaard met het onderhoud van een pand achter de Hoogerweg. De kopers van perceel III zullen van de verkopers moeten overnemen de karnmolen en de karnwin tegen betaling van f.15,-.

Volgens verklaring van de heren Hemmo Bolhuis, Harmannus Hemmes en Jan Kornelis van Hemmen, allen landbouwers wonende te Essen, in hunne hoedanigheid van volmachten van de boerenwegen te Essen, heeft de boerenschuur aan de westzijde behorende bij perceel III thans den waterdrup op den boerenweg te Essen en staan de bomen, stookhut en de out, behorende eveneens bij perceel III gedeeltelijk op den boerenweg te Essen, welke rechten door hen worden betwist.

Genoemde heren hebben zich evenwel den 4 december 1900 verbonden, zoo zij daartoe blijken de bevoegdheid te hebben, met den koper en verdere rechtverkrijgenden van perceel III eene grensregeling van perceel III en den boerenweg aldaar te treffen, aldus dat de boerenschuur aan de westzijde het recht erlangt deze waterdrup te houden op den boerenweg, zoals die thans wordt uitgeoefend, en dat de bomen, stookhut en put, die volgens hunne verklaring gedeeltelijk staan op de boerenweg in eigendom worden gevoegd bij het perceel kadastraal bekend gemeente Haren C 76, en zulks tegen betaling van f.80,-, te voldoen bij de van deze overeenkomst te maken akte. In alle andere gevallen willen de verkopers te dier zake tot geene vrijwaring hoegenaamd gehouden zijn en niet gemengd worden in, noch gemoeid worden met enig verschil dienaangaande, blijvende dit geheel en uitsluitend voor risico van de koper.

Het hoogste bod op perceel III bedraagt f.3.025- en op de percelen IV tm X f.12.225,- uitgebracht door Jules Jorissen voor zichzelf en [niet ingevuld].

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

- 61 **Jan Berends Hendriks Bosman** (GH1812-205; MIL-357; ES; L-00079; L-00080cs), zoon van **Berend Hendriks** en **Hindrikje Roelofs Bartelds**, landbouwer, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 14), te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren op donderdag 3 november 1785, is gedoopt op zondag 6 november 1785 te Groningen, wonende Wijk F Essen 4 te Haren, is overleden op woensdag 3 november 1875 te Essen. Jan werd 90 jaar.

Neemt in 1826 de achternaam Bosman aan. Zie hierover Bronbewerking 13 "Register aanneming vaste geslachtsnamen".

Gaat na zijn huwelijk eerst wonen op de boerderij Essen F2. Deze boerderij werd daarvoor bewoond door Geert Hemmes en Geesje Wilphorst, de zuster van Jan Berends vrouw Jantien Wilphorst. Eind 1818 koopt Jan Berends de boerderij Essen F11 en zal hij naar deze boerderij verhuisd zijn. Woont in 1830 op het adres Haren Wijk F Nr 11 Essen samen met zijn vrouw, zes kinderen, de inwonende boerenknecht Harm Meinders en de inwonende werkmeid Reina Kamphuis.

Akte 17 december 1818

Openbare verkoop ten huize van Christoffer van Boekeren te Haren op verzoek van Aaltje Hendriks van Santen, weduwe Hindrik Harms Bos, als eigenaresse en als voogdes over haar vier minderjarige kinderen. Toeziend voogd over deze kinderen is Harm Hendriks Bos, arbeider te Groningen. Te koop worden aangeboden:

I. Een boerenplaats te Essen, bestaande uit een behuizing en een grote voor weinige jaren geleden nieuw getimmerde vriesche schuur, getekend F9, en nog een huis en tuin, getekend F11, met voorts de beklemming van de bijbehorende landerijen te Essen onder Haren gelegen. Doende jaarlijks f.140,- aan huur. Blote eigenaar van de plaats is Anna Geertruida van Echten, echtgenote van de heer Rudolf Otto van Holthe, vrouw en heer van Echten. Verwezen wordt naar een beklembrief van 8 november 1768, waarbij Harm Bos en Margje Jans, de ouders van Hindrik Harms Bos zijn belegend.

II. Zeven matten hooiland, verkregen bij stoklegging 15 februari 1804

III. Een mat turfveen, verkregen bij stoklegging 12 maart 1809.

Aaltje Hendriks van Santen en Hindrik Harms Bos zijn gehuwd in ongemeenschap van goederen volgens huwelijkscontract dd 20 oktober 1796. Dit betekent dat de boerenplaats buiten de huwelijksgemeenschap valt, omdat deze is aangeerfd. De percelen, genoemd onder II en III zijn staande het huwelijk verkregen en vallen wel in de gemeenschap.

Koper van de boerenplaats is Jan Berends te Essen voor f.6.300,-. Dit mede namens zijn vrouw Jantje Wilphorst. Op perceel II wordt het hoogst geboden door Lammert Smit en op perceel III door Jannes Gortemaker. Deze biedingen worden echter niet geaccepteerd. Volgens de akte heeft Hindrik Harms Bos de boerderij geërfd als enige zoon van Harm Bos en Margje Jans. Ik ga er van uit, dat dit niet klopt en dat Hindrik een zoon is uit het tweede huwelijk van Harm Bos met Annegje Alberts. (Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 84, Akte 633)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 26 augustus 1819

De nabestaanden en goede vrienden van Berend Pieters Mulder, minderjarige zoon van Pieter Gerrits Mulder en wijlen Hindrikje Berends, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Pieters Mulder, zaagmolenaar te Helpman, grootvader
- Herman Pieters Mulder, zaagmolenaar te Helpman, oudoom
- Hindrik Visser, zonder beroep te Helpman, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Berend Hindriks, landbouwer te Helpman, grootvader
- Jan Berends, landbouwer te Essen, oom

- Berend Berends, landbouwer te Helpman, oom
Jan Berends wordt benoemd tot toezienend voogd.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/119)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 1 februari 1821

De nabestaanden en goede vrienden van Jantien Dijken, minderjarige dochter van Willemtien Berends, thans gehuwd met Jan Stel de Jonge, timmerman te Haren, bij wijlen Jan Dijken, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Roelf Brinks, horlogemaker te Haren, neef
- Egbert Wilphorst, landbouwer te Helpman, neef
- Harm van Streun, koopman te Haren, goede vriend

Als zijnde Marten Meijer, aangehuwde oom van de minderjarige woonachtig te Helpman, wegens ongesteldheid niet gecompareerd.

Aanwezig van moederszijde:

- Hindrik Berends, landbouwer te Adorp, oom
- Jan Berends, landbouwer te Essen, oom
- Berend Berends, landbouwer te Helpman, oom.

Toezienend voogd Jan Egberts Wilphorst is overleden. Als nieuwe toezienend voogd wordt aangewezen Roelf Brinks, neef van vaderszijde.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 113, zaak 1821/12)

Akte 4 december 1823

Comparanten zijn:

1. Hindrikjen Roelfs [Bartelds], landgebruikersche woonachtig onder Helpman; weduwe van wijlen Berent Hindriks;
2. Hindrik Berents [Bosman], landbouwer, wonende te Adorp;
3. Jantien Berends, voermansche, wonende te Groningen, weduwe van wijlen Jan Lammerts;
4. Willemtien Berends [Bosman], zonder beroep, ehevrouw van Jan Stel de Jonge, timmerman, wonende te Haren;
5. Berend Berends [Bosman], landbouwer, wonende onder Helpman;
6. Jan Berends [Bosman], landbouwer, wonende te Essen;

De vijf laatst genoemden als kinderen en erfgenamen van wijlen Berend Hindriks, opgemeld.

Zij verklaren ter leen ontvangen te hebben van Pieter Gerrits Mulder, koopman, wonende te Helpman, f.2.600,- tegen 5%.

Er wordt hypotheek verleend op de boerenbehuizing en schuur getekend B nr 14, benevens de vaste en altoos durende beklemming van plusminus 24 bunders, 9 roeden, 96 ellen en 30 palmen land, vaste huur f.150,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 75, Akte 362)

Proces verbaal 3 mei 1824

Op heden den derden mei des jaars 1824 des morgens acht uren compareerde voor mij, schout der gemeente Haren, Hindrik Hindriks, oud 69 jaren, landbouwer van beroep, wonende te Essen, binnen deze gemeente, in het huis getekend letter F nummer 10, welke mij te kennen heeft gegeven, dat hij onderrigt was geworden, dat door den heer schout der gemeente Leens in de Provinciale Groninger Courant was geplaatst eene advertentie, wegens een vermiste koe. Dat comparant daarop de courant had ingezien en bevonden, dat de daarin door den heer schout geplaatste koe van dezelfde kleur en met de opgegeven merkteekenen was als eene welke door hem in tegenwoordigheid van Jan Berends, landbouwer te Essen en Hindrik Takens, landbouwer te Haren, op den 27 april laatstleden bij gelegenheid van eene verkooping ten huize van Freerk Pauwels te Harenermolen (binnen deze gemeente) van een persoon genaamd (volgens deszelfs verklaring) Johannes Kruisweg, woonachtig te Meppel, had gekocht voor de som van f.24,20, welke koe had gestaan op den stal van gemelden Freerk Pauwels en zij alzoo hadden vermeend, dat dezelve op de verkooping zoude worden gepresenteerd, doch evenwel waren onderrigt, dat dezelve niet zoude verkogt worden en voorts met den bovengemelden persoon Johannes Kruisweg hierover hadden gehandeld en gekocht.

Wijders verklaarde comparant, dat de gemelde koe ten zijnen huize op stal stond en den gemelden persoon Johannes Kruisweg denkelijk nog wel zoude herkennen, indien dezelve in hetzelfde kleed, hem verscheen.

(tekst van de genoemde advertentie: "Er is, uit het land van den landbouwer J.K. Hekma, te Mensingeweer, in den nacht tusschen den 25 en 26 April vermist: een vaalmelk koe, van het vierde kalf, zwart blaart haar, een halve maan uit het regter oor, een stuk van het linker driespeen, zijnde het regter achterspeen gust en een krom lid in de staart. De Schout van de Gemeente Leens")

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Groninger Courant, 17 april 1827

In het land van J.B. Bosman, te Essen, is in den gepasseerden herfst aan komen lopen een schaap. De eigenaar van hetzelfde moet zich, voor den 1 mei, bij hem vervoegen, om het terug te ontvangen.

Wordt in 1828 aangewezen als brandmeester voor wijk F (Essen) van het dorp Haren. Bij raadsbesluit van 19 mei 1841 herbenoemd tot brandmeester voor Wijk F van het dorp Haren.

Brief 19 december 1829 aan de Gouverneur

Naar aanleiding van uw missive van 18 november heb ik de eer hiernevens aan u geredresseerd te zenden de aan mij ingediende stukken van den persoon Jan Berends te Essen ter verkrijging van de schadeloosstelling voor de afgraving van land voor de straatweg van Groningen naar De Punt, overeenkomstig de voorschriften vervat in uw boven vermelde missive ingericht. (Het gaat om een bedrag van f.64,05).

(gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104)

Bericht 21 december 1829 van de Gouverneur

De gouverneur zendt de ordonnantie van betaling toe ten behoeve van Jan Berends Bosman, te Haren, wegens schadeloosstelling van ingenomen gronden voor de aanleg der aardebaan voor de bestrating van de Rijksstraatweg. Dit met het verzoek deze ordonnantie aan betrokkene uit te reiken. Het gaat om een bedrag van f.64,05.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Brief van 8 september 1843 van de brandmeester generaal L. van Oosten

Ter voldoening aan uw missive van den 19 mei 1841, heb ik de eer bij deze aan u eene voordragt te doen ter vervulling van de vacatures welke door de aftreding der brandmeesters in de onderscheidene wijken der gemeente reeds op den 1 mei dezes jaar zijn ontstaan, als

- Haren, wijk A, den afgetreden Roelf Koops Rzn
- Haren, wijk B, den afgetreden Otto Hoenderken
- Onnen, wijk C, den afgetreden Cornelius Hornhuis
- Dilgt, wijk D, den afgetreden Roelf Vos
- Hoornschedijk, wijk E, den afgetreden Reinder C. Hoenderken
- Essen, wijk F, den afgetreden Jan Berends Bosman
- Noordlaren, wijk A, den afgetreden Otto Cluiving

Noordlaren, wijk B, den afgetreden Reinder Hoenderken
 Glimmen, wijk C, den afgetreden Jan Bos
 Helpman, wijk A, den afgetreden Egbert Wilphorst
 Helpman, wijk B, den afgetreden Hindrik Vorenkamp
 Hoorn, wijk D, den afgetreden Hindrik Bolhuis
 Terwijl ik voor den heer A.W. Hoeksema te Helpman, Wijk C, die vroeger mij heeft te kennen gegeven, dat hij wel wenschte van deze functie te worden ontslagen voordraag: 1. Berend Mulder, zonder beroep, en 2. Arend de Boer, scheepstimmerman, beide woonachtig in de wijk C te Helpman.
 (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen
 Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zoodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.
 Met een verschuldigd eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betrekkelijk onze landerijen.
 G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen.
 (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen
 Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstroming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.
 En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.
 (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Groninger Courant, 15 maart 1853
 In den nacht van den vierden op de vijfden dezer maand is een schaap ontvreemd uit het land van den landbouwer J.J. Bosman, te Essen, onder de gemeente Haren. Na een scherp en moeilijk onderzoek heeft het de politie mogen gelukken den vermoedelijken dader, zijnde N. B., wonende te dezer stede, uit te vorschen. Er is door de arrondissementsrechtbank alhier rechtsingang met bevel van gevangenneming tegen hem verleend.

Groninger Courant, 29 april 1853
 Naar wij vernemen is Harm Adolf Boelens, gewoon hebbende te Groningen, en beschuldigd van in den nacht van den 4den op den 5den maart dezes jaars, uit het land van den landbouwer J.J. Bosman, te Essen onder de gemeente Haren, een schaap te hebben ontvreemd, door de raadkamer van strafzaken naar de criminele terechtzitting verwezen.

Notulen burgemeester en wethouders, 30 november 1853
 Bij enige schapen in de gemeente is schurft waargenomen. De heren Jan B. Bosman en Egbert van Hemmen worden aangewezen om de nodige visitatie der schapen in de gemeente te bewerkstelligen.
 (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Groninger Courant, 12 augustus 1853
 De jaarmarkt, gisteren te Haren gehouden, werd bijzonder opgeluisterd door de van wege de Maatschappij van Landbouw in de provincie Groningen, afdeling Haren, gehoudene tentoonstelling van vroegmelkte koeijen en vaarzen, hengst- en merrieveulens. De uitslag van deze tentoonstelling heeft een ieders verwachting overtroffen. Niet minder dan 19 vroegmelkte koeijen, 15 vroegmelkte vaarzen, 14 hengstveulens en 18 merrieveulens, werden ter keuring aangeboden. Niet alleen het groot aantal, maar vooral de goede hoedanigheden van de ter keuring aangeboden koeijen en veulens, maakte de taak der daartoe benoemde keurmeesters uiterst moeilijk.
 Na herhaalde keuringen werd de prijs van de vroegmelkte koeijen toegewezen aan de zwart blaarde koe van G. de Wit, te Groningen; van de vroegmelkte vaarzen: aan de zwart blaarde vaars van J.B. Bosman, te Essen; van de hengstveulens: de eerste prijs aan het zwarte veulen van H. Hemmes en de tweede prijs aan het zwarte veulen van J.G. Hemmes, beide te Essen; van de merrieveulens: de eerste prijs aan het bruine veulen van G. Bazuin, te Haren en de tweede prijs aan het zwarte veulen van de weduwe A. Eleveld, te Essen.

Groninger Courant, 12 september 1855
 Bij den vleeschhouwer G. Bouman, in de Gelkingestraat, zal op vrijdag den 14den dezer worden geslagt: Een buitengewoon zwaar, puik vet zoetemelks kalf, zonder weerga. NB. De liefhebbers worden uitgenoodigd om dit kalf gemest bij J.B. Bosman, te Essen, levend en geslagt te komen bezichtigen.

Brief 18 juni 1856 van J.B. Bosman te Essen
 Met een verschuldigde eerbied verzoek de ondergeteekende Jan Berend Bosman, dat het u moge behagen vergunning te verlenen tot het bouwen eener zoogenaamde stookhut of stokplaats nabij zijner woning staande en gelegen te Essen, gemeente Haren.
 (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 87).

Groninger Courant, 26 augustus 1857
 Bij den vleeschhouwer H.D. Witkop, in de Steentilstraat, zal op morgen den 27sten augustus worden geslagt: een buitengewoon vet en blank zoetemelks kalf, zonder weerga; gemest bij den landbouwer J.B. Bosman, te Essen.

Jan trouwt op woensdag 17 mei 1815 te Haren (huwelijksgetuigen waren [Hindrik Hindriks](#) (zie 173), [Lammert Arend Bazuin](#), [Jannes Egberts Wilphorst](#) en [Willem Egberts Wilphorst](#)) op 29-jarige leeftijd met de 20-jarige [Jantje Jans Wilphorst](#), dochter van [Jan Egberts Wilphorst](#) en [Jantje Cornelis Offeringa](#). Jantje, wonende te Haren (Wijk F Essen 11) en aldaar (Wijk F Essen 9), is geboren te Helpman, is gedoopt op vrijdag 10 april 1795 te Groningen, is overleden op dinsdag 13 maart 1849 te Essen. Jantje werd 53 jaar, 11 maanden en 3 dagen.

Van Jan en Jantje zijn acht kinderen bekend:

- 1 [Jantje Berends Bosman](#), wonende te Haren (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk C Onnen 52), is geboren op vrijdag 19 juli 1816 te Essen, is als geboren aangegeven op zondag 21 juli 1816 te Haren (aangever geboorte was [Jan Berends Hendriks Bosman](#) (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren [Berend Krans](#) (zie 212) en [Gerrit Harms](#) (zie 134)), is overleden op vrijdag 7 september 1860 te Onnen. Jantje werd 44 jaar, 1 maand en 19 dagen.
 Jantje trouwt op zaterdag 25 april 1846 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 46-jarige [Jacob Bolhuis Everts](#) (RW1; L-00154; L-00155cs; L-01615), zoon van [Freerk Everts \(46.12\)](#) en [Lammechien Bolhuis](#). Jacob, korenmolenaar te Harendermolen en

landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 33) en aldaar (Wijk C Onnen 52), is geboren op zondag 4 augustus 1799 aldaar, is overleden op maandag 1 april 1878 te Harenermolen. Jacob werd 78 jaar, 7 maanden en 28 dagen.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 24 september 1814

Freerk Everts, landbouwer onder Haren, wil zijn zoon Jacob Everts geëmancipeerd hebben. Dit vanwege zijn gelukkige verstandelijke vermogens. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1814/149)

Akte 17 mei 1825

Gecompareerd zijn:

- Evert Everts, landbouwer te Essen;
- Luite Everts, landbouwer te Onnen,
- Margien Everts, ehevrouw van Hindrik Enting, landbouwer te Zuidlaarderveen
- Hinderkien Everts, ehevrouw van Oomke Oomkens, landbouwer te Engelbert;
- Aaltien Everts, ehevrouw van Jan Mulder, molenaar te Haren;
- Jacob Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Haren;
- Hindrik Everts, molenaar te Haren.

Zij komen tot een scheiding en deling van de goederen nagelaten door hun ouders Freerk Everts en Lammegien Bolhuis. Deze goederen zijn:

1. Twee huizen, zijnde de oude chercher huizen ter plaatse waarbij voor dezen de Harendermolen gestaan heeft met een tuin, getekend A nr 48 [is nummering voor de verponding] en C nr 4, gelegen onder Glimmen, benevens een kamp land te Onnen, 'Tusschenwegen' genaamd. Getaxeerde waarde: f.900,-.
2. Een behuizing aan de straat te Haren, westzijde, wijk A nr 2. Getaxeerde waarde: f.1.200,-.
3. Behuizing C nr 6 te Glimmen met enig land gelegen te Onnen. Getaxeerde waarde: f.505,-.
4. De koommolen, zoals dezelve bevorens gestaan heeft aan de weg naar Zuidlaren onder Glimmen. Getaxeerde waarde: f.3.950,-.
5. De behuizing onder Onnen gelegen, de oude Harenermolen genaamd, wijk C nr 38, zoals deze door de overledenen is gebruikt geweest. Getaxeerde waarde: f.2.000,-.
6. Een zitplaats in de kerk te Haren. Getaxeerde waarde f.25,-.
7. Losse goederen en contanten: f.5.420.

Totale waarde van de te scheiden boedel f.14.000,-. Dit komt neer op f.2000,- per kind.

Evert Everts krijgt 1 ad f.900,- plus f.1.100,- losse goederen.

Luite Everts krijgt 2 ad f.1.200,- plus f.800,- losse goederen.

Margien Everts krijgt 3 ad f.505,- plus f.1.495 aan losse goederen.

Hinderkien Everts krijgt f.2.000,- aan losse goederen.

Aaltien Everts krijgt de halve koommolen ad f.1.975,- en de de zitplaats in de kerk ad f.25,-.

Hindriks Everts krijgt de halve koommolen ad f.1.975,- plus f.25,- aan losse goederen.

Jacob Bolhuis Everts krijgt 5 ad f.2.000,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 87, Akte 204)

Akte 11 maart 1828

Cornelis Hendrik Tjaden Jullens verkoopt aan Jacob Bolhuis Everts, landbouwer te Onnen, een kamp land, de Vlashaar genaamd voor f.150,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 106, Akte 118)

Brief van de officier van justitie 7 januari 1830

Ik heb de eer u in te zenden een rekwes tot Zijne Majesteit gepresenteerd door Jacob Bolhuis Everts, landbouwer te Haren, die een huwelijk wenst aan te gaan met de weduwe van zijn broeder. Ik verzoek u mij dienaangaande te willen berichten [volgen de vier gebruikelijke vragen].

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 12 januari 1830 aan de Officier van Justitie

De burgemeester geeft advies op het rekest aan de Koning van Jakob Bolhuis Everts om, met dispensatie van het bestaande verbod, een huwelijk aan te mogen gaan met de weduwe van zijn overleden broer.

1. Dat volgens de verklaringen van de naaste familie van Jakob Bolhuis Everts en Grietje Hindriks, die ik omtrent de gevraagde punten heb gehoord, de voornoemde personen te goeder naam en faam staan;
2. Dat uit het vroeger huwelijk van Luitje Everts en Grietje Hindriks twee kinderen aanwezig zijn;
3. Dat er geene redenen bestaan om het daarvoor te houden, dat er staande het eerste huwelijk tusschen rekwestranten bereids hebben plaats gehad des toen ongeoorloofde liaisons;
4. Dat de naast staanden van de rekwestranten dit huwelijk voordelig achten voor de kinderen uit het eerste huwelijk verwekt (gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104)

Aangifte overlijden 30 april 1831

Jacob Bolhuis Everts, oud 31 jaar, van beroep landbouwer, wonende op de oude Haardermolen, gemeente Haren, en Roelf Rademaker, van beroep veldwachter, oud 50 jaar, wonende te Haren, verklaren, dat zij op 30 april 's avonds te zeeven uren, hebben gevonden in een oud wagenspoor tusschen Haren en Noordlaren, ten zuiden van de Heereweg, een doodt kindje, volgens gissing eenige dagen oud geweest, liggende in een spaandoos, zijnde van het vrouwelijk geslacht.

Proces verbaal 30 april 1831

Op heden den 30 april 1831 compareerde voor ons, burgemeester der gemeente Haren, Jacob Bolhuis Everts, landbouwer, wonende op de Harendermolen, gemeente Haren, dewelke verklaarde, dat, terwijl hij bezig was op zijn land te ploegen, de meid van Berend Gerrits Kroese, landbouwer te Glimmen, met name Frouke, bij hem was gekomen, dewelke aan comparant verklaarde, dat des comparants zoon, met eenige andere kinderen, die aldaar op het vee pasten, hadden gevonden eene spanen doos, liggende in een oud wagenspoor in het veld tusschen Harendermolen en Noordlaren, ten zuiden van de xxxxxx, voorts dat de dochter van Lucas Oosterveld, wonende te Glimmen, met naam Zwaantje, die doos had geopend uit nieuwsgierigheid en dat zij daarin hadden gevonden het lijkje van een kind. Voorts dat de kinderen de doos wederom hadden dicht gemaakt en een touwtje, dat kruislings om de doos gewonden was, wederom om dezelve hadden gebonden, en dat die kinderen de doos wederom hadden neergezet op de plaats, waar zij dezen gevonden hadden. Dat comparant daarop van zijn land gereden zijnde met zijn wagen en in gezelschap van zijn knecht Aldert Buringa, nabij die plaats, die hem door zijn zoon voornoemd werd aangewezen was langs gereden en van zijn wagen afgestapt zijnde, op de hem aangeduide plaats werkelijk heeft gevonden eene spanen doos, zoals dezelve hem was beschreven.

Dat Harm Wolters, wever, wonende te Glimmen, met zijn knecht in de nabijheid zijnde, met comparant en zijn knecht naar de plaats zijn gegaan alwaar de doos in het veldspoor stond. Dat de knecht van Harm Wolters, volgens comparants meening Berend genaamd, het touw van de doos heeft los gemaakt en in de doos heeft gekeken, maar dat hij dezelve op dezelfde plaats wederom heeft neder gezet na het touw weer om de doos te hebben gemaakt. Voorts verklaarde comparant desgevraagd, dat

hem verder dezen aangaande niets bekend was.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Proces verbaal 30 april 1831

Op heden 30 april 1831 heb ik ondergetekende, Roelf Rademaker, veldwachter der gemeente Haren, daartoe gelast door den heer burgemeester mij begeben naar de heide tusschen Haardermolen en Noordlaren en het aldaar in een oud wagenspoor leidende van Haardermolen naar Noodlaren gevonden eene spanen doos lang vier palm, hoog 1 palm en drie duim en breed 2 palm en drie duim, omwonden met eene touw, dezelve ik heb opgenomen en ongeopend in het gemeentehuis te Haren in handen van den heer burgemeester dezer gemeente heb gedeponereerd.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Proces verbaal 1 mei 1831

Op heden 1 mei 1831 compareerde voor ons burgemeester der gemeente Haren, als daartoe door ons geroepen, Freerk Everts oud veertien jaren, zoon van Jacob Everts Bolhuis, woonachtig te Haardermolen binnen deze gemeente, dewelke ons des wege zijnde verklaarde, dat hij op gisteren den dertigsten april op het veld tusschen Haardermolen en Noordlaren was uitgegaan om de beesten te drijven, dat hij toen een derzelve was afgeloopen, die had terug gehaald en toen in een oud wagenspoor in het genoemde veld had gevonden een doos met eenig aarde overdekt, welke hij aan zijne schep had genomen aan het touw hetwelk kruislings om de doos gebonden was en daarmede gegaan naar eenige andere kinderen, die mede op het veld de beesten hadden gedreven, waarvan eene met name Zwaantje Oosterveld, dochter van Lukas Oosterveld, wonende te Glimmen, de doos had ontbonden en geopend om te zien wat in dezelve was. Dat genoemde comparant op het zien van een dood kindje, de doos nadat zij weder door Zwaantje Oosterveld was toegebonden, zooals men dezelve had bevonden, naar dezelve plaats waar zij door hem was gevonden had terug gebracht en weder met een weinig aarde overdekt, welke gebeurde hij comparant en de andere kinderen aan de hen ontmoetende dienstmeid Berend Gerrits Kroese, woonachtig te Glimmen en genoemd Frouke (= Vrouke Herms Pranger) hadden verhaald.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Jacob was eerder gehuwd (1) met **Grietje Hindriks**. <45,48>

Jacob was eerder gehuwd (2) met **Elizabeth Meulman**. <49,50>

- 2 **Roelf Bosman**, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 19 juli 1816 te Essen, is als geboren aangegeven op zondag 21 juli 1816 te Haren (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Gerrit Harms** (zie 134)), wonende Wijk F Essen 9 aldaar, is overleden op vrijdag 9 augustus 1816 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 10 augustus 1816 te Haren (aangever overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuige aangifte overlijden was **Willem Jans Buis** (zie 71)). Roelf werd 21 dagen.
- 3 **Berend Bosman** te Haren, is geboren op donderdag 16 juli 1818 te Essen (Wijk F Essen 3), is als geboren aangegeven op zondag 19 juli 1818 te Haren (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Jans Stevens** (zie 331) en **Gerrit Harms** (zie 134)), zie 60.
- 4 **Hinderkien Berends Bosman** (RW1), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 14), aldaar (Wijk F Essen 16) en aldaar, is geboren op donderdag 15 juni 1820 te Essen (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op zaterdag 17 juni 1820 te Haren (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harmannus Mekkring** (zie 235) en **Gerrit Harms** (zie 134)), wonende Wijk F Essen 16 aldaar, is overleden op donderdag 27 november 1913 te Essen. Hinderkien werd 93 jaar, 5 maanden en 12 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 maart 1894.

Landverhuring te Helpman. De gewone jaarlijksche landverhuring voor de weduwe P. van Norg en B. van Norg, zal plaats hebben op woensdag den 28sten maart 1894, des avonds te 7 uur, ten huize van de weduwe D. Boer, kasteleins te Helpman.

Tevens zal alsdan worden verhuurd voor den tijd van drie jaren: een perceel bouwland, De Middenkamp, in 8 akkers van de weduwe P. van Norg.

G. Schuitma, cand. notaris.

Proces verbaal openbare verkoop 6 december 1900

Proces verbaal van de openbare verkoop van een huis cum annexis te Haren op verzoek van Hillechien Bosman, weduwe van Sijpko Kempenga, met akte van instemming van:

1. Hinderkien Bosman, weduwe van Pieter van Norg, wonende te Essen;
 2. Roelfien Bosman, rentenierster, thans weduwe van Sijpko Kempenga, wonende te Kropswolde;
 - 3a. Jan Berends Bolhuis Everts, landbouwer, wonende te Harendermolen;
 - 3b. Lammehien Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Harenermolen;
 - 4a. Anthonie van Hemmen, landbouwer, wonende te Eelde;
 - 4b. Marchijn Jipping, landbouwster, wonende te Hoornschedijk, gemeente Haren, weduwe van Jan Berends van Hemmen, als moeder en voogdes over drie uit genoemd huwelijk geboren minderjarige kinderen met namen Janna, Roelofje en Ebbing van Hemmen, enige kinderen en representanten van wijlen Jan Berend van Hemmen, overleden op 23 maart 1900, in de nalatenschap van na te noemen erflater;
 - 4c. Egbert van Hemmen, landbouwer, wonende te Glimmen, als toeziende voogd over deze drie minderjarige kinderen, volgens zijn verklaring als zodanig benoemd door de kantonrechter te Groningen op 11 juni 1900.
- Zij geven aan te willen verkopen percelen vast goed gelegen te Haren, waarvan na te noemen percelen I en II voor de eene overdeelde helft behoren aan Hinderkien Bosman, sub 1 genoemd, en de andere helft met de percelen III tm IX voor het geheel behoren tot de nalatenschap van de erflater Berend Bosman, in leven landbouwer, gewoonde hebbende te Essen, gemeente Haren en aldaar overleden op 3 juni 1900.

[Dit is een afschrift voor de kopers. Daarom worden niet alle percelen vermeld]

III. Een boerenbehuizing geteekend F6, en schuur, staande en gelegen te Essen, kadastraal bekend sectie C 76 en C 77. Dit perceel krijgt het recht op de zogenaamde boerenkas te Essen en wordt bezwaard met het onderhoud van een pand achter de Hoogerweg. De kopers van perceel III zullen van de verkopers moeten overnemen de karmolen en de karmwin tegen betaling van f.15,-.

Volgens verklaring van de heren Hemmo Bolhuis, Harmannus Hemmes en Jan Kornelis van Hemmen, allen landbouwers wonende te Essen, in hunne hoedanigheid van volmachten van de boerenwegen te Essen, heeft de boerenschuur aan de westzijde behoorende bij perceel III thans den waterdrup op den boerenweg te Essen en staan de bomen, stookhut en de out, behoorende eveneens bij perceel III gedeeltelijk op den boerenweg te Essen, welke rechten door hen worden betwist. Genoemde heren hebben zich evenwel den 4 december 1900 verbonden, zoo zij daartoe blijken de bevoegdheid te hebben, met den koper en verdere rechtverkrijgenden van perceel III eene grensregeling van perceel III en den boerenweg aldaar te treffen, aldus dat de boerenschuur aan de westzijde het recht erlangt deze waterdrup te houden op den boerenweg, zoals die thans wordt uitgeoefend, en dat de bomen, stookhut en put, die volgens hunne verklaring gedeeltelijk staan op de boerenweg in eigendom

worden gevoegd bij het perceel kadastraal bekend gemeente Haren C 76, en zulks tegen betaling van f.80,-, te voldoen bij de van deze overeenkomst te maken akte. In alle andere gevallen willen de verkopers te dier zake tot geene vrijwaring hoegenaamd gehouden zijn en niet gemengd worden in, noch gemoeid worden met enig verschil dienaangaande, blijvende dit geheel en uitsluitend voor risico van de koper.

Het hoogste bod op perceel III bedraagt f.3.025- en op de perceelen IV tm X f.12.225,- uitgebracht door Jules Jorissen voor zichzelf en [niet ingevuld].

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Hinderkien trouwt op zaterdag 11 juni 1853 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 53-jarige **Pieter Jans van Norg**, zie 246.

- 5 **Geessien Berends Bosman**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op donderdag 10 april 1823 te Essen (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op vrijdag 11 april 1823 te Haren (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harms** (zie 134) en **Gerrit Harmannus Mekkring** (zie 235)), is overleden op zondag 13 juli 1879 te Groningen. Geessien werd 56 jaar, 3 maanden en 3 dagen.
Geessien trouwt op zaterdag 9 juni 1855 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 33-jarige **Geert Riga**, zie 282.
- 6 **Hillechien Bosman**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op dinsdag 3 mei 1825 aldaar (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op vrijdag 6 mei 1825 aldaar (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harmannus Mekkring** (zie 235) en **Gerrit Harms** (zie 134)), is overleden op dinsdag 26 juli 1887 te Annerveenschekanaal. Hillechien werd 62 jaar, 2 maanden en 23 dagen.
Hillechien trouwt op donderdag 16 januari 1862 te Anloo op 36-jarige leeftijd met de 48-jarige **Reinder Boerma**. Reinder is geboren op maandag 9 augustus 1813 te Anloo, is overleden op zaterdag 23 februari 1895 te Annerveenschekanaal. Reinder werd 81 jaar, 6 maanden en 14 dagen.
- 7 **Janna Bosman**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk D Dilgt 12), aldaar (Wijk D Dilgt 13) en aldaar, is geboren op maandag 6 augustus 1827 te Essen (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op dinsdag 7 augustus 1827 te Haren (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harmannus Mekkring** (zie 235) en **Jan de Witt Buning** (zie 398)), wonende Wijk D Dilgt 13 aldaar, is overleden op zondag 18 mei 1862 te Dilgt. Janna werd 34 jaar, 9 maanden en 12 dagen.
Janna trouwt op zaterdag 4 mei 1850 te Haren op 22-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Hendrik van Hemmen** (DI), zoon van **Antonie van Hemmen** en **Jeichien Gelmers**. Hendrik, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 12) en aldaar, is geboren op vrijdag 25 augustus 1826 te Dilgt, wonende Wijk D Dilgt 12 te Haren, is overleden op dinsdag 1 april 1856 te Dilgt. Hendrik werd 29 jaar, 7 maanden en 7 dagen.
Janna trouwt op donderdag 23 juni 1859 te Haren op 31-jarige leeftijd (2) met de 30-jarige **Ebbing van Hemmen** (RAAD; DI), zoon van **Antonie van Hemmen** en **Jeichien Gelmers**. Ebbing, landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 12), aldaar (Wijk D Dilgt 13) en aldaar (Wijk D Dilgt 23), is geboren op zondag 14 december 1828 te Dilgt, is overleden op dinsdag 7 maart 1911 te Haren. Ebbing werd 82 jaar, 2 maanden en 21 dagen.

Is van 1879 tot 1899 raadslid van de gemeente Haren.

De Tijd: godsdienstig-staatkundig dagblad, 4 maart 1891

De Hooge Raad vereenigde zich gisteren met het vonnis van den kantonrechter te Groningen, waarbij E. v. H., landbouwer te Dilgt, gem. Haren, van alle rechtsvervolging werd ontslagen wegens weigering om zijn functien te vervullen als lid van het bestuur van het waterschap "Westerpolder". Het cassatie-beroep van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij voornoemd kantongerecht werd verworpen.

Het nieuws van den dag: kleine courant, 20 november 1890

Vanwege het Genootschap van Nijverheid in Groningen is te Haren eene welgeslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren zijn bekroond: L. Mulder, te Glimmen, mej. De Wed. J. Hemmes te Essen en G. Bolhuis, te Haren. Voor de twentervaarzen J. Wolters te Haren en A.N. Sijdenborg te Haren; voor de entervaarzen H. Brink te Haren en E. van Hemmen te Dilcht

Nieuwsblad van het Noorden, 27 november 1897

In de hedenmiddag gehouden vergadering van Ged. Staten werd uitspraak gedaan op een bezwaarschrift tegen den wijzigingslegger der wegen in de gemeente Haren, van A. Pieters, C.P. Sormani, E. van Hemmen en J. Rijmberg, allen te Haren. - Ged. Staten hebben gemeend hun goedkeuring te moeten onthouden aan den wijzigingslegger en zijn appellanten mitsdien in het gelijk gesteld.

Groninger Courant, 2 december 1898

Boerenplaats Dilgt onder Haren. Te huur bij gesloten briefjes voor 3 of 6 achtereenvolgende jaren eene boerenplaats bestaande in eene goed onderhoudene boerenbehuizing met schuren, stookhut, erf, tuin en landerijen, meerendeels best groenland, te zamen groot plm 17 ha, staande en gelegen te Dilgt, gem. Haren, op een half uur afstand van Groningen, in eigendom in gebruik bij Ebbing van Hemmen. De voorwaarden zullen tijdig ter lezing liggen ten kantore van den ondergetekenden notaris, waar de briefjes moeten worden ingeleverd voor den 7den december 1898. Van Starckenborgh, notaris te Groningen.

Ebbing was later gehuwd (2) met **Aaltje van Hemmen**. <51,52>

- 8 **Roelfien Bosman**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op donderdag 10 maart 1831 aldaar (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op vrijdag 11 maart 1831 aldaar (aangever geboorte was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuigen aangifte geboorte waren **Albert Eleveld** (zie 99) en **Harm Willems Kooiman** (zie 207)), is overleden op maandag 28 augustus 1916 te Hoogezand. Roelfien werd 85 jaar, 5 maanden en 18 dagen.

Proces verbaal openbare verkoop 6 december 1900

Proces verbaal van de openbare verkoop van een huis cum annexis te Haren op verzoek van Hillechien Bosman, weduwe van Sijpko Kempenga, met akte van instemming van:

1. Hinderkien Bosman, weduwe van Pieter van Norg, wonende te Essen;
2. Roelfien Bosman, rentenierster, thans weduwe van Sijpko Kempenga, wonende te Kropswolde;
- 3a. Jan Berends Bolhuis Everts, landbouwer, wonende te Harendermolen;
- 3b. Lammechien Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Harenermolen;
- 4a. Anthonie van Hemmen, landbouwer, wonende te Eelde;
- 4b. Marchijn Jipping, landbouwster, wonende te Hoornschedijk, gemeente Haren, weduwe van Jan Berends van Hemmen, als

moeder en voogdes over drie uit genoemd huwelijk geboren minderjarige kinderen met namen Janna, Roelofje en Ebbing van Hemmen, enige kinderen en representanten van wijlen Jan Berend van Hemmen, overleden op 23 maart 1900, in de nalatenschap van na te noemen erflater;

4c. Egbert van Hemmen, landbouwer, wonende te Glimmen, als toeziende voogd over deze drie minderjarige kinderen, volgens zijn verklaring als zodanig benoemd door de kantonrechter te Groningen op 11 juni 1900.

Zij geven aan te willen verkopen percelen vast goed gelegen te Haren, waarvan na te noemen percelen I en II voor de eene overdeelde helft behoren aan Hinderkien Bosman, sub 1 genoemd, en de andere helft met de percelen III tm IX voor het geheel behoren tot de nalatenschap van de erflater Berend Bosman, in leven landbouwer, gewoond hebbende te Essen, gemeente Haren en aldaar overleden op 3 juni 1900.

[Dit is een afschrift voor de kopers. Daarom worden niet alle percelen vermeld]

III. Een boerenbehuizing geteekend F6, en schuur, staande en gelegen te Essen, kadastraal bekend sectie C 76 en C 77. Dit perceel krijgt het recht op de zogenaamde boerenkas te Essen en wordt bezwaard met het onderhoud van een pand achter de Hoogerweg. De kopers van perceel III zullen van de verkopers moeten overnemen de karmolen en de karmwin tegen betaling van f.15,-.

Volgens verklaring van de heren Hemmo Bolhuis, Harmannus Hemmes en Jan Kornelis van Hemmen, allen landbouwers wonende te Essen, in hunne hoedanigheid van volmachten van de boerenwegen te Essen, heeft de boerenschuur aan de westzijde behorende bij perceel III thans den waterdrup op den boerenweg te Essen en staan de bomen, stookhut en de out, behorende eveneens bij perceel III gedeeltelijk op den boerenweg te Essen, welke rechten door hen worden betwist.

Genoemde heren hebben zich evenwel den 4 december 1900 verbonden, zoo zij daartoe blijken de bevoegdheid te hebben, met den koper en verdere rechtverkrijgenden van perceel III eene grensregeling van perceel III en den boerenweg aldaar te treffen, aldus dat de boerenschuur aan de westzijde het recht erlangt deze waterdrup te houden op den boerenweg, zoals die thans wordt uitgeoefend, en dat de bomen, stookhut en put, die volgens hunne verklaring gedeeltelijk staan op de boerenweg in eigendom worden gevoegd bij het perceel kadastraal bekend gemeente Haren C 76, en zulks tegen betaling van f.80,-, te voldoen bij de van deze overeenkomst te maken akte. In alle andere gevallen willen de verkopers te dier zake tot geene vrijwaring hoegenaamd gehouden zijn en niet gemengd worden in, noch gemoeid worden met enig verschil dienaangaande, blijvende dit geheel en uitsluitend voor risico van de koper.

Het hoogste bod op perceel III bedraagt f.3.025- en op de perceelen IV tm X f.12.225,- uitgebracht door Jules Jorissen voor zichzelf en [niet ingevuld].

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Roelfien trouwt op zaterdag 25 mei 1861 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 27-jarige **Sijpko Kempenga**. Sijpko, landbouwer, is geboren op zaterdag 28 december 1833 te Kropswolde, is overleden op vrijdag 13 april 1900 te Hoogezand. Sijpko werd 66 jaar, 3 maanden en 16 dagen.

- 62 **Sietse Bousema** (ES), koffiehuisbediende, tuinman en koetsier, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), is geboren op zondag 26 juni 1859 te Midwolde, is overleden op donderdag 20 februari 1919 te Groningen. Sietse werd 59 jaar, 7 maanden en 25 dagen. Sietse trouwt op zondag 19 juni 1887 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Anna Meedendorp**. Anna is geboren op maandag 18 oktober 1858 te Meeden, is overleden op vrijdag 2 januari 1948 te Groningen. Anna werd 89 jaar, 2 maanden en 15 dagen.

- 63 **Guurtje Brak** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op zondag 21 februari 1864 te Sint Maarten, is overleden op zondag 13 maart 1932 te Taarlo. Guurtje werd 68 jaar en 21 dagen. Guurtje trouwt op zaterdag 16 juni 1888 te Sint Maarten op 24-jarige leeftijd (1) met de 30-jarige **Willem Stammes**. Willem, boekhouder, is geboren in 1858 te Sint Maarten, is overleden op maandag 13 april 1896 aldaar. Willem werd 38 jaar.

Van Willem en Guurtje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Willem Stammes**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op zaterdag 11 augustus 1894 te Sint Maarten. Willem trouwt op zaterdag 28 april 1923 te Vries op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Roelofje Westerhof**. Roelofje is geboren op woensdag 26 september 1894 te Zeijen.
- 2 **Jan Stammes**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op woensdag 3 juni 1896 te Sint Maarten. Jan trouwt op vrijdag 3 april 1925 te Anna Paulowna op 28-jarige leeftijd met de 19-jarige **Henderica Johanna Boon**. Henderica is geboren in 1906 te Texel.

Guurtje trouwt op zaterdag 26 juni 1897 te Zijpe op 33-jarige leeftijd (2) met de 40-jarige **Klaas Molenaar**. Klaas is geboren in 1857 te Sint Maarten, is overleden op donderdag 24 mei 1906 te Schagen. Klaas werd 49 jaar.

Van Klaas en Guurtje is een kind bekend:

- 3 **Cornelis Molenaar**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op vrijdag 25 september 1903 te Zijpe. Cornelis trouwt op donderdag 26 april 1928 te Roden op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Anke Boord**. Anke is geboren in 1901 te Foxwolde.

Guurtje trouwt op vrijdag 12 februari 1909 te Schagen op 44-jarige leeftijd (3) met de 44-jarige **Willem Nicolaas Veerman**, zie 358.

- 64 **Sipke Brandsma** (ES), tuinman, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 18) en aldaar (Wijk F Essen 20), is geboren op vrijdag 1 januari 1847 te Mildam, is overleden op donderdag 21 augustus 1919 te Glimmen. Sipke werd 72 jaar, 7 maanden en 20 dagen.

Sipke trouwt op donderdag 23 mei 1872 te Wonseradeel op 25-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Gretske de Jong**. Gretske, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 18) en aldaar, is geboren op vrijdag 24 juli 1846 te Makkum, wonende Wijk F Essen 18 te Haren, is overleden op zaterdag 10 juni 1899 te Groningen. Gretske werd 52 jaar, 10 maanden en 17 dagen.

Van Sipke en Gretske is een kind bekend:

- 1 **Imkje Brandsma**, onderwijzeres, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 18) en aldaar (Wijk F Essen 20), is geboren op donderdag 18 november 1875 te Marssum, is overleden op woensdag 2 oktober 1963 te Groningen. Imkje werd 87 jaar, 10 maanden en 14 dagen.

Imkje trouwt op zaterdag 6 mei 1905 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 28-jarige **Frederikus Johannes Tjassens**. Frederikus, huisknecht en conciërge, is geboren op zondag 4 juni 1876 te Emmen, is overleden op dinsdag 4 februari 1936 te Groningen. Frederikus werd 59 jaar en 8 maanden.

Sipke trouwt op donderdag 24 oktober 1901 te Haren op 54-jarige leeftijd (2) met de 60-jarige **Foekjen van der Veen**. Foekjen, wonende te Haren (Wijk F Essen 20) en aldaar, is geboren op zondag 24 oktober 1841 te Woudsend, wonende Wijk F Essen 20 te Haren, is overleden op dinsdag 29 april 1913 aldaar. Foekjen werd 71 jaar, 6 maanden en 5 dagen.

- 65 **Hendrik Brink** (RAAD; ES), zoon van **Roelof Brink** en **Egberdina Buring**, wonende te Haren (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 18A) en aldaar (Wijk F Essen 21), is geboren op woensdag 6 januari 1841 te Peize, is overleden op donderdag 8 juni 1922 te Haren. Hendrik werd 81 jaar, 5 maanden en 2 dagen.

Heeft voorhuis Gorechthoeve gebouwd. Zie boek Smit pag. 98. Woonde Rijksstraatweg 30.

Is van 1881 tot 1905 raadslid van de gemeente Haren en van 1891 tot 1905 wethouder.

Het nieuws van den dag: kleine courant, 20 november 1890

Vanwege het Genootschap van Nijverheid in Groningen is te Haren eene welgeslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren zijn bekroond: L. Mulder, te Glimmen, mej. De Wed. J. Hemmes te Essen en G. Bolhuis, te Haren. Voor de twentervaarzen J. Wolters te Haren en A.N. Sijdenborg te Haren; voor de entervaarzen H. Brink te Haren en E. van Hemmen te Dilcht

Hendrik trouwt op zaterdag 3 juni 1871 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 26-jarige **Roelfje van Hemmen**, dochter van **Jan Jans van Hemmen (147)** en **Niessien Hendriks**. Roelfje, wonende te Haren (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 18A), aldaar (Wijk F Essen 21) en aldaar, is geboren op donderdag 23 januari 1845 te Essen, wonende Wijk F Essen 21 te Haren, is overleden op zaterdag 15 maart 1913 aldaar. Roelfje werd 68 jaar, 1 maand en 20 dagen.

Van Hendrik en Roelfje is een kind bekend:

- 1 **Egberdina Brink**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 19) en aldaar (Wijk F Essen 22), is geboren op donderdag 18 mei 1876 te Hemmen (Wijk F Essen 17), is overleden op dinsdag 3 september 1929 te Haren. Egberdina werd 53 jaar, 3 maanden en 16 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 april 1910

BOELDAG te HAREN.

Op vrijdag 2 april 1910, des voormidags te 10 ur precies, zullen ten verzoeken van Mej. de Wed. A. van Hemmen-Brink, aan hare boerenplaats te Essen, gem. Haren, publiek worden verkocht:

9 stuks kalf-, melk- en vroegmelkte koeien, 3 vroegmelkte en 1 guste vaars, vijf hokkelingen, 1 jonge stier en 2 kalveren.

5 paarden, als één bruine 11 jarige merrie, rijtuigpaard, één zwarte 4 jarige witvoet-merrie, één donkerbruine 3-jarige drachtige witvoet-merrie, gedekt door Winfried, één enterveulen en één makbereden rijtuigpaard, ruin, bles en vier witte voeten, verder 2 varkens en 2 schapen met lammeren.

Voorts een partij hooi en eenig boerenbeslag, als één boerenwagen, ploegen, hoorneg, uitmuntend werkende maaimachine, hooihark, hooivorken, rijven, paardetuig, enz.

Karn- en melkgereedschappen, w.o. karn met koperen beslag, 4 melkbussen, enz.

Eenig huisraad (volgt opsomming).

Koektafels, het koekbakken en andere spelen worden op het erf niet toegelaten.

Jhr. R.A. Quintus, notaris te Groningen.

Nieuwsblad van het Noorden, 9 september 1910

VERHURING TE HAREN

Voor den tijd van drie jaren zal bij inschrijving worden verhuurd ten verzoeken van den heer H. Brink te Essen, gem. Haren: ruim zeventien hectaren Oud Groenland, waarvan 2 hectaren bouwland te Essen, met de behuizing, thans bewoond door mej. de wed. Van Hemmen-Brink, gelegen aan straatweg, ongeveer 25 minuten van de stad Groningen.

Liet boerderij Laankamp bouwen. Overleden op de "Esserhorn".

Egberdina trouwt op donderdag 3 juni 1897 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 24-jarige **Antonie Jans van Hemmen**, zie 146.

- 66 **Ida Brink** (EM-1882; ES), dochter van **Lucas Abels Brink** en **Janna Hindriks Pauwels**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op zaterdag 27 april 1844. Ida trouwt op zaterdag 11 mei 1872 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 26-jarige **Jan Elders** (EM-1882), zoon van **Aaltien Elders**. Jan is geboren op zondag 21 september 1845 te Eelde.

Is in 1882 geemigreerd naar Amerika met zijn gezin.

Van Jan en Ida zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Hendrik Elders** (EM-1882) is geboren op maandag 24 maart 1873 te Glimmen.
- 2 **Lucas Elders** (EM-1882) is geboren op donderdag 16 juli 1874 te Onnen.
- 3 **Abel Elders** (EM-1882) is geboren op maandag 27 november 1876 te Onnen.
- 4 **Janna Elders** (EM-1882) is geboren op donderdag 27 november 1879 te Glimmen.

- 67 **Janna Brink** (ES), dochter van **Jan Brink** en **Alberdina Brink**, wonende te Haren (Wijk A Haren 61) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 30 september 1868 aldaar, is overleden op maandag 31 mei 1909 aldaar. Janna werd 40 jaar, 8 maanden en 1 dag.

Janna trouwt op zaterdag 29 november 1890 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 21-jarige **Jacob Koenz**, zoon van **Hendrik Koenz**

(204) en **Alberdina Boddeveld (39.1)**. Jacob, dienstknecht en warmoezenier, is geboren op donderdag 22 april 1869 te Groningen, is overleden op vrijdag 15 april 1927 aldaar. Jacob werd 57 jaar, 11 maanden en 24 dagen. Jacob was later gehuwd (2) met **Jantje Dekens**. <53,54>

- 68 **Jantje Lucas Brink** (ES), dochter van **Lucas Abels Brink** en **Janna Hindriks Pauwels**, wonende te Haren (Wijk C Onnen 10), aldaar (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk F Essen 6), aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar, is geboren op dinsdag 20 februari 1827 te Onnen, wonende Wijk F Essen 7 te Haren, is overleden op woensdag 18 juli 1866 te Essen. Jantje werd 39 jaar, 4 maanden en 28 dagen. Jantje trouwt op zaterdag 31 maart 1849 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Christoffers Ruuls**, zie 295.

Van Jan en Jantje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Christoffer Ruuls** (DI), landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk D Dilgt 11), is geboren op vrijdag 8 juni 1849 aldaar. Christoffer trouwt op zaterdag 10 mei 1879 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 26-jarige **Aaltien Arends** (DI), dochter van **Harm Arends** en **Aaltje Luiken**. Aaltien, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11), is geboren op zondag 22 augustus 1852 te Eelde, is overleden op zondag 29 april 1917 te Zuidlaren. Aaltien werd 64 jaar, 8 maanden en 7 dagen.
- 2 **Lucas Ruuls**, werkmans en spoorwachter, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 29 oktober 1851 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op vrijdag 29 januari 1909 te Groningen. Lucas werd 57 jaar en 3 maanden. Lucas trouwt op zaterdag 21 mei 1881 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 25-jarige **Geertje Westra**. Geertje is geboren op dinsdag 26 februari 1856 te Schettens, is overleden op donderdag 1 augustus 1940 te Groningen. Geertje werd 84 jaar, 5 maanden en 6 dagen.
- 3 **Geesje Ruuls**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar, is geboren op vrijdag 7 juli 1854 te Essen (Wijk F Essen 6), wonende Wijk F Essen 7 te Haren, is overleden op zaterdag 20 april 1872 te Essen. Geesje werd 17 jaar, 9 maanden en 13 dagen.
- 4 **Janna Ruuls**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op vrijdag 10 april 1857 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op woensdag 7 januari 1903 te Groningen. Janna werd 45 jaar, 8 maanden en 28 dagen. Janna trouwt op donderdag 19 november 1885 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Christiaan Folkers**. Christiaan, tuinier, is geboren op zondag 19 augustus 1860 te Groningen, is overleden op zondag 20 november 1910 aldaar. Christiaan werd 50 jaar, 3 maanden en 1 dag.
- 5 **Hendrik Ruuls**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op woensdag 24 augustus 1859 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op woensdag 15 september 1909 te Groningen. Hendrik werd 50 jaar en 22 dagen. Hendrik trouwt op donderdag 26 november 1896 te Groningen op 37-jarige leeftijd met de 37-jarige **Janna Oosterveld**, dochter van **Jan Lucas Oosterveld (252)** en **Roelina Lucas Brink**. Janna, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24), is geboren op woensdag 15 juni 1859 te Onnen, is overleden op donderdag 15 augustus 1946 te Groningen. Janna werd 87 jaar en 2 maanden.

- 69 **Wilhelmus Aaltinus Brink** (ES), zoon van **Roelof Brink (43.7)** en **Aaltien Bolhuis**, is geboren op zondag 13 januari 1878 te Avereest, is overleden op vrijdag 17 maart 1939 te Arnhem. Wilhelmus werd 61 jaar, 2 maanden en 4 dagen.

- 70 **Louwrens van der Broek** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 23), aldaar (Wijk B Haren 12), aldaar (Essen 13), aldaar (Oosterweg 19) en aldaar (Essen 21), is geboren op woensdag 26 maart 1884 te Euvelgunne.

Nieuwsblad van het Noorden, 16 september 1922

BOERENPLAATS TE ESSEN BIJ HAREN

Op donderdag 28 september 1922 des namiddags 2 uur in het café Suurd te Haren, zal publiek te huur worden aangeboden: de zeer vruchtbare, in goeden staat verkeerende en zeer gunstig gelegen boerenplaats met schuur, bijschuurtje, tuin, boomgaard, wei- en hooiland, te zamen groot 17 ha., 78 a. en 20 ca., gelegen aan den grintweg te Essen onder Haren in gebruik bij den heer L. van der Broek. Voor de tijd van 3 jaren, ingaande wat betreft de landerijen en de tuin 1 maart 1923 en de behuizing met erf 1 mei 1923. Betaling van den huurprijs in 2 termijnen op 1 november en 1 mei. Aanwijzing geeft de eigenaar, de heer J.P. van Hemmen te Haren op 23 en 25 september 1922 tussen 10 en 4 uur.

Nieuwsblad van het Noorden, 3 augustus 1939.

BOERDERIJBRAND TE HAREN, tengevolge van hooibroei.

Gistermiddag werd de Harener brandweer gewaarschuwd, dat er erge hooibroei was in de schuur van de boerderij, bewoond door de heer L. van der Broek aan den Oosterweg aldaar en eigendom van de erven J.P. van Hemmen. Op advies van de brandweer werd een gedeelte van het hooi naar buiten gebracht. De brandweer kon verder niets doen, zoodat het materiaal naar de kazerne terugkeerde.

Hedenmorgen onder melktijd werd de broei heviger, met als gevolg, dat brand uitbrak en in een oogwenk de boerderij in lichter laaie stond. Aangezien alleen de vrouw des huizes thuis was, konden alleen enige geldwaardige stukken en huishoudelijke artikelen worden gered. De brandweer was dadelijk ter plaatse en heeft voor nablussching gezorgd. Ongeveer 60 voer hooi ging in de vlammen op. Huis en inboedel waren verzekerd.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 oktober 1939

VERKOOP EN AANBESTEDING

Haren. In café Bolhuis te Harendermolen werd onder architectuur van de heer H. Evenhuis te Haren voor rekening der familie Van Hemmen te Glimmen en Nijmegen publiek aanbesteed: het opruimen van een door brand vernielde behuizing aan den Oosterweg en het bouwen van een nieuwe boerderij te Essen.

Louwrens trouwt op zaterdag 28 april 1906 te Noorddijk op 22-jarige leeftijd met de 24-jarige **Geertje Dijkhuis**. Geertje, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren op vrijdag 21 oktober 1881 te Garmerwolde.

Van Louwrens en Geertje zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Trijntje van der Broek**, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren op zondag 16 september 1906 te Groningen.

Trijntje trouwt op zaterdag 20 april 1929 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 24-jarige **Jan Winsingh**. Jan, landbouwer, is geboren in 1905 te Peize.

- 2 **Jan van der Broek**, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren op woensdag 4 december 1907 te Groningen.
- 3 **Jantje van der Broek**, wonende te Essen, te Haren (Wijk F Essen 23) en aldaar, is geboren op maandag 23 november 1908 te Groningen, wonende Wijk F Essen 23 te Haren, is overleden op maandag 25 maart 1918 te Essen. Jantje werd 9 jaar, 4 maanden en 2 dagen.
- 4 **Aldertina van der Broek**, wonende te Haren, is geboren op donderdag 18 januari 1912 te Hoogkerk, wonende Wijk F Essen 23 te Haren, is overleden op donderdag 21 maart 1918 te Essen. Aldertina werd 6 jaar, 2 maanden en 3 dagen.
- 5 **Klaas van der Broek**, wonende te Essen, te Haren (Wijk F Essen 23) en aldaar, is geboren op woensdag 3 september 1913 te Hoogkerk, wonende Wijk F Essen 23 te Haren, is overleden op woensdag 20 maart 1918 te Essen. Klaas werd 4 jaar, 6 maanden en 17 dagen.
- 6 **Johannes Jelte van der Broek**, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren in 1914 te Hoogkerk.
- 7 **Geertje van der Broek**, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren in 1916 te Peize.

- 71 **Willem Jans Buis** (GH1812-085; ES; L-00107), zoon van **Jan Berends Buis** en **Hinderkje**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op vrijdag 10 oktober 1755 te Kropswolde, is overleden op woensdag 24 augustus 1831 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 27 augustus 1831 te Haren (aangever overlijden was **Berend Krans** (zie 212); getuige aangifte overlijden was **Harm Willems Kooiman** (zie 207)). Willem werd 75 jaar, 10 maanden en 14 dagen.

Akte 5 mei 1783

Aaltje Geerts en haar man Jan Roelfs, Hemme Geerts en Grietje Cornelis, Willem Jans (Buis) en Hindrikje Geerts en Hindrik Geerts gezamenlijk erfgenamen van wijlen Geert Hemmes en vrouw, verklaren verkocht en overgedragen te hebben aan broer Hindrik Geerts en zijn vrouw Annigje Roelfs hun mandelige behuizing en schuur te Essen met de vaste beklemming van 60,25 grasen en 33 roeden behuisd land onder Essen en Essernieuwland gelegen, doende jaarlijks aan de secretaris R.B. Gockinga tot huur f.158,-, volgens stokleggingsbrief van 30 november 1768. De koopprijs bedraagt f.4.000,-. De kopers betalen f.1.500,-. De heer Gockinga betaalt f.2.500,-. De kopers zullen over dit bedrag 4% huur in plaats van rente betalen. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 197).

Akte 3 juni 1795

Hindrik Geerts en Annegien Roelfs verkopen aan Willem Jans en Hindrikje Geerts hun behuizing met schuur te Essen en de beklemming van 60,25 grasen en 33 roeden behuisd land onder Essen en Essernieuwland gelegen, doende jaarlijks aan mevrouw Trip, weduwe R.B. Gockinga f.158,-. De prijs bedraagt f.4.000,-. Mevrouw Trip leent f.1.500,- voor de aankoop. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 197)

Proces verbaal openbare verhuring land 1 maart 1815

Hemme Geerts (Hemmes) te Noorderhogebrug houdt ten overstaan van notaris Reneke Gockinga, ten huize van de kastelein Christoffer van Boekeren een openbare verhuring voor en periode van 6 jaar van landerijen. Het gaat om de volgende percelen:

1. Een kamp land gelegen onder Hemmen, groot plusminus 5 grasen, het Hemmenland genaamd, om te weiden;
2. Twee stukken land gelegen onder Hemmen, het Leege genaamd, groot plusminus 6 grasen, liggende ten oosten van perceel 1, om te weiden;
3. Een kamp land, de Mikkenkamp genaamd, gelegen onder Haren, zwertende aan de Kerkelaan, om te bouwen;
4. Een kamp land, mede aldaar gelegen onder Haren, de Mikkenkamp genaamd, zwertende aan de Oosterweg, om te bouwen;
5. Plusminus 6 matten hooiland, gelegen onder Haren de Strobbehorn genaamd, om te hooien en te weiden.

Het resultaat van de veilig is:

1. Hoogste bieder Willem Jans Buis, landbouwer te Essen, f.91,-, toegewezen;
2. Hoogste bieder Harm Bartelds, Jan Bartelds en Albert Jans aan de Hoornschedijk, f.95,-, toegewezen;
3. Hoogste bieder Willem Jans Buis, landbouwer te Essen, f.53,-, toegewezen;
4. Hoogste bieder Jan Hindriks Oosterveld, landbouwer te Haren, f.62,-, niet toegewezen;
5. Hoogste bieder Roelf Brinks, horlogemaker, Hindrik Woldring, schoenmaker en Arend Mulder, bakker, allen te Haren, f.53,-, toegewezen.

De getuigen waren Geert Buirma te Helpman en Roelf Meijer te Dilgt.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr 45, acte 231)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 30 maart 1822

De nabestaanden en goede vrienden van Geert Bolhuis, minderjarige zoon van wijlen Popke Bolhuis en wijlen Grietje Hemmes, gewoonde hebbende te Essen, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Willem Meulman, landbouwer te Eelde, neef
- Evert Everts, landbouwer te Essen, neef
- Luitje Bolhuis, landbouwer te Haren, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Hemme Geerts, landbouwer te Noorderhogebrug, grootvader
- Hindrik Bosman, landbouwer te Adorp, aangehuwde oom
- Willem Jans Buis, landbouwer te Essen, aangehuwde oom.

Voogd Geert Buirma is overleden. Tot nieuwe voogd wordt benoemd: Pieter Bolhuis, landbouwer te Eelde, aangehuwde neef van vaderszijde.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 113, zaak 1822/44)

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk F Nr 5 Essen samen met:

- zijn dochter Hinderkien en haar man Berend Krans en hun kinderen Hinderkien en Grietje;
- zijn dochter Grietje, weduwe van Jan de Wit Buning, en haar kinderen Willem Buning en Geert Buning.

Memorie van successie, 27 januari 1832

Erfgenamen van Willem Jans Buis zijn zijn twee dochters Hinderkien en Grietje. Als onroerend goed bezit Willem de beklemming van de boerenplaats Essen F5 met bijbehorend 70 grasen land (waarde f.4.000,-) en een stuk hooiland in De Raken (waarde f.300,-). De waarde van de nagelaten roerende goederen bedraagt f.2000,- en die van het lijfsbehoren f.25,-. De schulden bedragen f.3.000,-.

De waarde van de nalatenschap is dus per saldo f.3.325,-.

Groninger Courant, 13 januari 1832

Mr. Johan Rengers Hora Siccama, openbaar notaris, residerende op het Hoogezand, zal op aanstaanden maandag, den 16 januari, des morgens te tien uren, ten huize van Harm G. Vedder, op den Harender Molen, publiek verkopen: een stuk hooiland, De Rakken genaamd, groot ongeveer 3 bunders, 16 roed en 40 Ellen, gelegen te Haren, zwertende ten noorden aan de erven van Willem Buis, toebehoorende aan de Wedw. Hindrik H. Bos en cons.

Willem trouwt (kerk) op zondag 28 april 1782 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 33-jarige **Hinderkien Geerts Hemmes**, dochter van **Geert Hemmes (156)** en **Grietje Hendriks**. Hinderkien, wonende te Haren, is geboren in augustus 1748 te Essen, is gedoopt op zondag 4 augustus 1748 te Haren, wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden in september 1809 te Essen, is begraven op maandag 25 september 1809 te Haren. Hinderkien werd 61 jaar en 1 maand.

Ontvangst diaconie te Haren 25 september 1809

Willem Jans Buis zijn vrouw van Essen begraven: f.8,26
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 22 oktober 1809

Willem Jans Buis voor het laken voor zijn vrouw: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Willem en Hinderkien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Hinderkien Buis**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren te Groningen (buiten de Oosterpoort), is gedoopt op dinsdag 18 januari 1785 aldaar, is overleden op woensdag 15 februari 1843 te Essen. Hinderkien werd 58 jaar en 28 dagen. Hinderkien trouwt (kerk) op zondag 29 juni 1806 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 31-jarige **Berend Krans**, zie 212.
- 2 **Grietje Buis**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk D Hemmen 18), is geboren op woensdag 8 november 1786 te Groningen, is overleden op woensdag 10 november 1858 te Haren. Grietje werd 72 jaar en 2 dagen. Grietje trouwt op maandag 27 mei 1822 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 32-jarige **Jan de Witt Buning**, zie 398.
- 3 **Jantien Buis** is geboren te Groningen (buiten de Oosterpoort), is gedoopt op zondag 27 september 1789 aldaar.
- 4 **Jan Buis** is geboren (buiten de Oosterpoort), is gedoopt op dinsdag 6 december 1791 te Groningen, is overleden in januari 1801 te Essen, is begraven op donderdag 15 januari 1801 te Haren. Jan werd 9 jaar en 1 maand.

Ontvangst diaconie te Haren 15 juni 1801

Een zoon van Willem Jans te Essen begraven: f.4,68.
Voor het beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 72 **Jacobus Buist** (ES), wonende te Haren (Wijk B Haren 11), aldaar (Essen 12) en aldaar, is geboren op dinsdag 2 december 1856 te Roden, wonende Essen 12 te Haren, is overleden op donderdag 6 maart 1947 te Essen. Jacobus werd 90 jaar, 3 maanden en 4 dagen.

Jacobus trouwt op vrijdag 18 mei 1888 te Hoogkerk op 31-jarige leeftijd met de 26-jarige **Aaltje de Weerd**. Aaltje is geboren op vrijdag 16 mei 1862 te Hoogkerk, is overleden op zondag 15 november 1908 aldaar. Aaltje werd 46 jaar, 5 maanden en 30 dagen.

- 73 **Harmtien Jans Buitingh** (ES; L-01495), dochter van **Jan Buitingh** en **Hillechien Willems Meijering**, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk A Haren 11) en aldaar (Wijk F Essen 3), is geboren op zondag 24 september 1797 te Gieten, is overleden op vrijdag 21 februari 1873 te Essen. Harmtien werd 75 jaar, 4 maanden en 28 dagen.

In 1859 verwerft de familie Ter Borgh de naastgelegen woning Wijk A nr 11. Waarschijnlijk gaat Harmtien daar dan wonen.

Groninger Courant, 7 mei 1856

Te Haren werd gisteren ter opluistering der veemarkt, vanwege de afdeling Haren der maatschappij van landbouw in de provincie Groningen, eene tentoonstelling gehouden van stieren, vroegmelkte vaarsen, kalfkoeijen en boter. Het ongunstige en koude weder werkte niet gunstig op het aantal tentoongestelde beesten. Toch waren onder deze nog al eenige schoone aanwezig, welke de aandacht der toeschouwers op zich vestigden.

De uitreiking der prijzen en premiën had des namiddags plaats. Van de 4 stieren die waren tentoongesteld, werd een van R. Hoenderken, van Noordlaren, den 1sten prijs van f 10,- waardig gekeurd; 7 vaarsen waren aanwezig. Van deze verkreeg die van H. Houwing, te Glimmen, een vaalbonte, den prijs van f 7,-, en werd voor een dito van jhr. O.J. Quintus, een getuigschrift uitgereikt; kalfkoeijen waren er slechts 2 en wel van koemelker Groenhuis, te Groningen, die met f 7,- en een getuigschrift werden bekroond; 9 partijjes boter waren opgezonden. De 1ste prijs, een zilveren roomlepel, werd uitgereikt aan de wedw. R. ter Borgh, landbouwersche te Haren; de 2de prijs aan C. Hoenderken, landbouwer te Haren, een zilveren flacon. Alles liep in beste orde af.

Harmtien trouwt op donderdag 10 mei 1821 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 28-jarige **Roelf ter Borgh** (MIL-029; B24-1843; RW1; L-00069; L-00070cs), zoon van **Fredericus ter Borgh** en **Johanna Swartwolt**. Roelf, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 5) en aldaar (Wijk A Haren 12), is geboren op donderdag 21 maart 1793 aldaar, is overleden op vrijdag 1 maart 1850 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 2 maart 1850 (getuigen aangifte overlijden waren **Fredericus ter Borgh** en **Harmannus de Groot**). Roelf werd 56 jaar, 11 maanden en 8 dagen.

In het militieregister 1814 wordt vermeld dat Roelf een lichaamsgebrek heeft en daarom vrijgesteld is van de landmilitie. Roelf woont in 1814 bij zijn oom Jan Vos en tante Margaretha ter Borgh.

Woont in 1830 op het adres Haren Wijk A Nr 12 samen met zijn vrouw Harmtien Buitingh, zijn kinderen Fredericus, Hillechien en Johanna en de inwonende personeelsleden Harmannes Mans, 29 jaar, boerenknecht, Obbe Woldendorp, 17 jaar, boerenknecht, Trijntje Jansen, 25 jaar, werkmeid en Grietje Lammers, 22 jaar, werkmeid.

Groninger Courant, 21 november 1820

VERKOOPING VAN BOOMEN

Ten overstaan van den griffier J. Veenhoven, Hzn, gedenkt Roef ter Borg, te Haren, op maandag den 27 november 1820, des

morgens precies te negen uren, in de zoogenaamde Middelhorst, onder Haren, publiek te doen verkoopen: ongeveer 500 aldaar op de wortel staande lange en gedeeltelijk zware eiken en eenige yperen boomen.

Akte 31 mei 1822

Roelf ter Borgh, landbouwer te Haren verkoopt aan Jan Pathuis en Jan Vos twee matten land ten oosten van Haren, het bronland genoemd, zwellende ten oosten aan het Schuitendiep. De prijs bedraagt f.175,- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 66, Akte 180)

Brief 12 juli 1824 aan de officier van justitie

Ik heb de eer u hierbij toe te zenden een proces verbaal, houdende kennisgeving van de landbouwer Roelof ter Borg, alhier, dat in den nacht van 10 op 11 juli j.l. uit zijn land is vermist een zwart tweejarig merriepaard aan hem toebehorende. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Brief 13 juli 1824 aan de officier van justitie

Ik geef u hierbij kennis, dat het paard vermeld in het proces verbaal u toegezonden bij brief van 12 juli j.l. door de eigenaar Roelf ter Borgh hedenmiddag is terug gevonden in een stuk land gelegen achter Glimmen. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Akte 3 mei 1828

Margaretha ter Borgh, ehevrouw van en ten dezen bijgestaan en geauthoriseerd door Harm Meijer, broodbakker, beide wonende te Termunterzijl, verkoopt aan Roelf ter Borgh, landbouwer, wonende te Haren, een huisje met een tuintje er agter, getekend letter A nr 11, staande en gelegen aan de Straat te Haren, zwellende ten noorden aan Cornelis Hornhuis, ten oosten aan de Straat, ten zuiden aan de koper en ten westen aan de weduwe Bolhuis. De koopprijs bedraagt f.300,-. (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 106, Akte 154)

Brief 18 september 1828 van de ingelanden van het Westersche land te Haren

In antwoord op de aan ons gezondene klagte van de ingezetenen van Hemmen, Dilgt en Helpman hebben wij de eer te berigten, dat weliswaar wij de pomp in de zogenaamde Hoogedijk, als zijnde onze afwatering van het Westersche land, hebben open gezet, om daardoor éénmaal van het overtollige water ontlast te worden, en alzoo aan een groot aantal ingezetenen gelegenheid te geven om nog iets van hun gras tot hooi te kunnen winnen en hun winterbrand te verzamelen, dewijl deze polder wel 180 bunders hooiland bevat, waarvan zekerlijk nog geen 25 bunders gemaait zijn.

Doch wij hebben zulks niet willekeurig gedaan, want hoe zouden wij anders het water kwijt worden, dan door de pomp, die te allen tijde tot de afwatering heeft bestaan, en nog bestaat. Maar, dat wij de pomp hebben open gezet voordat de gaten waren digt gemaakt, is eene onwaarheid. Wij hebben alle gaten in den dijk eerst laten digten, behalven een bij het zoogenaamde Halfstuiversgat of overvaart, hetwelk wij expresselijk hebben open gelaten, zoo lang het water daar wilde uitstroomen. Om onze naburen benedenwaarts liggende, minder water door de pomp te laten toelopen, en alzoo zoo mogelijk voor schade te behoeden. Wij hebben dan ook den 10 september j.l. onder opzigt van de dijkschouwers en onzen mede ingeland Roelof Koops, de schuiven van de pomp half laten open zetten, om zodoende langzamerhand ons water tot minder nadeel van onze naburen te laten afloopen, maar eenige dagen daarna ontdekten wij, dat bij nacht in stilte de schuif voor den pomp was digt geschoven, hetwelk twee nachten en een dag gebeurd is.

Wij hiervan kennis krijsende dachten, nu men ons bedriegen wilde, best te zijn van ons regt gebruik te maken en de schuive uit den pomp te moeten nemen, en het water zijne natuurlijke loop naar beneden te laten en van het regt, dat wij op onze eigene afwatering hebben gebruik te maken, dewijl wij veronderstelden, dat eerlijke lieden geen slinkse wegen behoeven te gebruiken, om iets te verkrijgen, waarop zij vermeenen regt te hebben. Het is daarom, dat wij onze mede ingeland Roelof Koops verzocht hebben den schuif onder zijne bewaring te nemen, dewijl wij vermeenen, dat wij ingelanden van het zoogenaamde Westersche land alleen het regt hebben om over deze pomp te beschikken, als dit ook niet zoo was, en een ander regt had om dezen pomp te sluiten, dan moesten wij altijd wel onder water blijven zitten, dewijl het water toch geene tegen natuurlijke strooming naar boven kan nemen, maar altijd naar beneden moet afloopen.

Was getekend: C.H.W. Haack, L. Oosterveld, A. Bolhuis, H.D. Havinga, J.P. Oostingh, R. Koops, H. van Streun, J. Swartwolt, wed. L. Pauwels, P.W. Sesselaar, C. Mijdendorp en R. ter Borgh. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief van de dijkschouwers van Haren dd 15 december 1828

Opgaave van de dijkschouwers van Haaren wegens de aanschrijving van de burgemeester van Haaren, waarvan de wegen niet op de breete of op de hoogte zijn:

1. Roelf Koops, Witsteeg, niet de hoogte;
2. Weduwe Jan Kornelis [Geesje Alefs] niet de breete;
3. Hindrik Vedder, niet de breete;
4. Sijtse Brill, niet de breete;
4. Lammert Smit, op de laan, niet de breete;
5. Geert Mans, niet op de breete en niet op de hoogte;
6. Albert Koops, niet op de breete en niet op de hoogte;
7. Weduwe Luite Pauwels, niet op de breete en niet op de hoogte;
8. Weduwe Jan Pathuis, niet op de breete en niet op de hoogte;
9. Weduwe Freerk Wuffen, niet op de breete en niet op de hoogte;
10. Roelf Pouwels, niet op de breete en niet op de hoogte;
11. Weduwe Jan Kornelis [Geesje Alefs], niet op de breete en niet op de hoogte;
12. Op Oosterweg vier panden tegen Rummeringhof.

Daarop volgende Roelf ter Borg met de Steeg, waarvan wij schouwers u te kennis geven, dat Roelf ter Borg vier roeden ongemaakt heeft, de heele steeg niet goed is. En dat wij dijkschouwers veel klagten hooren over derzelve steeg.

De dijkschouwers: J.H. Oosterveld, L. Oosterveld en H.J. Horst.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 8 januari 1834 aan de officier van justitie

Ik heb de eer hiernevens aan u te doen toekomen een proces verbaal wegens de ontvreemding van een schaap, daarin nader omschreven, en voorts u te informeren dat ik alle moeite heb aangewend om van genoemde ontvreemding iets naders te vernemen en zo mogelijk den dader te ontdekken, hetwelk mij echter tot heden niet gelukt is.

Pro Justitia

Op heden den achtsten januari des jaars 1834 des nademiddags vier uren compareerde voor mij, burgemeester van de gemeente Haren, [Roelf ter Borgh] dewelke ons te kennen gaf, dat hij heden morgen te zes uren buiten zijne woning komende, staande aan het einde van Haren, en gemerkt A nr 12, en wel de achterdeur uitgaande, zijn onmiddellijk nevens opgemelde behuizinge staande schuurtje had open bevonden, dat comparant in genoemd schuurtje had gehokt een varken aan hem toebehorende, benevens twee schapen, waarvan het een een zwarte en het andere een witte toebehorende aan Berend Jansen woonachtig aan de Hoornschedijk en welke schapen comparant in goede bewaring en tot verzorging had opgenomen, wegens de overstroming van het land achter den

Hoornschedijk. Dat comparant bij het in koomen in het opgemeld schuurtje aldra heeft ontdekt dat de beide schapen en het varken daarin niet meer aanwezig waren.

Dat men bij het meerdere lichten van den morgen naar het vermiste vee zoekende het zwarte schaap en het varken had wedergevonden in den omtrek zijner woning, welke zij daarna weer hadden gehokt, doch het andere witte schaap niet.

Dat men daarna van het vermist wordende schaap vermoedelijk deszelfs ingewanden had gevonden op enige afstand van comparants woning en wel op een strook land toebehorende aan J. Vos te Haren, waaruit comparant besloot dat het gedachte schaap, daarna toegedreven zijnde aldaar was geslagt, dat men op denzelfden dag ook nog deszelfs huid of vacht had gevonden in een hoek van een kamp lands gebruikt wordende door Evert Everts, landbouwer te Haren.

Voorts aan comparant gevraagd zijnde of omtrent de ontvreemding en slagting van het gemelde schaap ook eenig vermoeden had, heeft hij geantwoord: neen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 15 januari 1834 aan de officier van justitie

Ter voldoening aan uw missive van den 13 dezer heb ik de eer hiernevens aan u terug te zenden het proces verbaal houdende vermelding eener gepleegden diefstal zonder braak ten huize van Roelf ter Borgh, landbouwer te Haren, benevens een proces verbaal constaterende mijne bevindingen nopens gezegde diefstal ten huize van Roelf ter Borgh voornoemd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 26 mei 1841 van Roelf ter Borgh en Jan Meinders

Ondergeteekenden Roelf ter Borgh en Jan Meinders, beide landbouwers, wonende te Haren, geven den heer burgemeester van Haren te kennen, dat zij op maandagavond de 24 dezer, op hun land bij de Haarder es werkende, hebben gevonden een vos paard door twee kinderen geleid wordende, welke zij op navrage hebben bevonden te zijn die van Borgert Vrieling, landbouwer, wonende op het Heerenkampje bij Haren, welke zij wisten dat meermalen zijn paard bijlangs en op hun land liet weiden, zij zijn daarop te rade geworden dit paard te doen schutten bij den kastelein Roelf Abels te Haren op wiens stal dit paard zich nog bevindt. Als getuigen van dit onwettig laten weiden en opbrengen van dit paard geven de klagers op Gosen Groenendal, wonende te Helpman en Hindrik Oosterveld te Haren. Zij verzoeken dienvolgens u deze zaak te onderzoeken en het daarheen te willen brengen, dat hunne eigendom voor soortgelijke onregmatige daad in het vervolg worde beveiligd en deze gestraft.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Groninger Courant, 3 februari 1843

Ten overstaan van Mr. W. Laman Trip, notaris te Groningen, zullen, op donderdag, den 9 februarij 1843 des avonds te 6 uren, ten huize van den kastelein Roelf Koops, Rzn, te Haren, publiek, op gewone conditiën, worden verkocht, om dadelijk te aanvaarden:

- I. Een stuk hooiland, De Venne genoemd, grrot 1 B, 42 R, 80 E;
 - II. Een dito, de groote Haar genoemd, groot 1 B, 15 R, 10 E;
 - III. Een dito, Achter de Biks, genoemd, groot 1 B, 23 R, 80 E;
 - IV. Een dito, de Bessema's Maa genoemd, groot 2 B, 11 R, 70 E;
 - V. Een akker bouwland, De Wenakker op de Es genoemd, groot 24 R, 50 E;
- Alles gelegen onder de gemeente Haren en toebehoorend aan Roelf Koops rzn, aldaar
- VI. Een stuk weideland, groot plm 2 B, 50 R;
 - VII. Een dito, groot plm 2 B, 70 R;
 - VIII. Een dito groot plm 1 B, 30 R;
 - IX. En stuk bosch en weideland, groot plm 3,5 bunders

Alle genoemd de Middelhorsten, en mede onder de gemeente Haren gelegen, toebehoorende aan R. ter Borgh, aldaar.

Van Roelf en Harmtien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Fredericus ter Borgh** (RW1; L-02016), landbouwer en logementhouder, wonende te Haren (Wijk A Haren 12) en aldaar (Wijk A Haren 11), is geboren op zondag 17 maart 1822 aldaar (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op maandag 18 maart 1822 (getuigen aangifte geboorte waren **Albert Hovingh** en **Roelf Roelofs Rademaker**), is overleden op maandag 17 februari 1890 te Zuidlaren. Fredericus werd 67 jaar en 11 maanden.

Lijst van lotelingen welke gereclameerd hebben wegens lichaamsgebreken in de jaren 1840 en 1841

In 1840 Roelf Pieters; voor 1 jaar vrijgesteld;

In 1841 Jan Hassels; ongeschikt, finaal vrij

In 1841 Pieter Pieters; gedesingeed

In 1841 Fredericus Terborg; finaal vrij

H.C. Pieters Venema gereclameerd wegens te kleine maat; voor 1 jaar vrijgesteld

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Fredericus trouwt op zaterdag 15 mei 1852 te Haren op 30-jarige leeftijd (1) met de 29-jarige **Aaltje Bos**, dochter van **Jan Bos** en **Hinderkien Houwing**. Aaltje, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 23), aldaar (Wijk C Glimmen 12) en te Haren (Wijk A Haren 11), is geboren op maandag 24 juni 1822 te Glimmen, is overleden op maandag 21 maart 1853 te Haren. Aaltje werd 30 jaar, 8 maanden en 25 dagen.

Fredericus trouwt op zaterdag 28 mei 1859 te Haren op 37-jarige leeftijd (2) met de 28-jarige **Jantje Hamminga**, dochter van **Roelof Hamminga** en **Jantien Jans Harkema**. Jantje, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), is geboren op zaterdag 5 februari 1831 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 17 september 1903 te De Groeve. Jantje werd 72 jaar, 7 maanden en 12 dagen.

- 2 **Hillechien ter Borgh**, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar, is geboren op dinsdag 11 november 1823 aldaar (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op vrijdag 14 november 1823 (getuigen aangifte geboorte waren **Jan Jans Sluurman** en **Albert Hovingh**), wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden op maandag 18 januari 1892 te Essen. Hillechien werd 68 jaar, 2 maanden en 7 dagen. Hillechien trouwt op donderdag 26 oktober 1843 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 31-jarige **Jan Hemmes**, zie 162.

- 3 **Johanna ter Borgh**, wonende te Haren (Wijk A Haren 12) en aldaar (Wijk A Haren 11), is geboren op vrijdag 31 maart 1826 aldaar (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op vrijdag 31 maart 1826 (getuigen aangifte geboorte waren **Jan Jans Sluurman** en **Tako Takens**), is overleden op zaterdag 12 december 1868 te Anloo. Johanna werd 42 jaar, 8 maanden en 11 dagen.

Johanna trouwt op zaterdag 3 mei 1851 te Anloo op 25-jarige leeftijd met de 34-jarige **Remmelt Hiddingh**. Remmelt, landbouwer te Anloo, is geboren op zaterdag 23 november 1816 te Anloo, is overleden op zaterdag 1 juli 1882 aldaar. Remmelt werd 65 jaar, 7 maanden en 8 dagen.

Remmelt was eerder gehuwd (1) met **Jantien Nijmeijer**. <55,56>

- 74 **Pieter Wigchers Buringa** (ES), zoon van **Wigcher Alders Buringa** en **Grietje Pieters**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), is geboren op zondag 16 september 1810 aldaar, is overleden op dinsdag 15 maart 1870 aldaar. Pieter werd 59 jaar, 5 maanden en 27 dagen.

Brieven 4 en 5 januari 1842 van baanvegers

De ondergeteekenden verbinden zich tot het leggen der boven omschreven batterij [= een batterij van leuninggen voorzien over de redoute] en het maken en vegen der baan op het ijs en zich in deze te onderwerpen aan de bepalingen vervat in het reglement op het stuk der baanvegerij en eenige punten van politie op het ijs. Aldert Kamphuis, Evert Schut en Pieter Buringa.

[Zij krijgen permissie van de burgemeester voor het stuk vanaf de redoute tot de Dilgsterwatermolen]

De ondergeteekenden Tjakke en Antoni Nuninga verbinden zich tot het leggen en vegen eener baan op het ijs vanaf het nieuwe diep te Haren [= waarschijnlijk de Jorissenvaart] tot aan de Dilgsterwatermolen. Verklarende zich in dezen te zullen gedragen overeenkomstig de bepalingen van het reglement op de banevegerij in de gemeente Haren (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Pieter trouwt op maandag 9 mei 1836 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 30-jarige **Trientien Alberts van Bergen**, dochter van **Albert Coenraads van Bergen** en **Mettien Jans Tonnis**. Trientien is geboren op zondag 5 januari 1806 te Eelde, is overleden op dinsdag 9 december 1879 te Helpman. Trientien werd 73 jaar, 11 maanden en 4 dagen.

Van Pieter en Trientien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Grietje Buringa** is geboren op zondag 27 augustus 1837 te Helpman, is overleden op woensdag 18 januari 1905 te Onnen. Grietje werd 67 jaar, 4 maanden en 22 dagen. Grietje trouwt op zaterdag 11 mei 1867 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 32-jarige **Albert Alberts** (L-01742), zoon van **Willem Alberts** en **Aaltjen Hindriks Hekman**. Albert, arbeider, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 32), is geboren op woensdag 9 juli 1834 aldaar, is als geboren aangegeven op vrijdag 11 juli 1834 aldaar (aangever geboorte was **Willem Alberts**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Pieters** en **Roelf Roelofs Rademaker**), is overleden op donderdag 22 september 1892 te Onnen. Albert werd 58 jaar, 2 maanden en 13 dagen.
- 2 **Metje Buringa** is geboren op woensdag 5 augustus 1840 te Helpman, is overleden op woensdag 9 april 1873 aldaar. Metje werd 32 jaar, 8 maanden en 4 dagen. Metje trouwt op zaterdag 4 mei 1872 op 31-jarige leeftijd met de 31-jarige **Abel Bakker**, zoon van **Jan Egbert Bakker** en **Geesje Mannes**. Abel, arbeider en moesker, is geboren op woensdag 3 juni 1840 te Haren, is overleden op maandag 22 april 1895 te Helpman. Abel werd 54 jaar, 10 maanden en 19 dagen.
- 3 **Wicher Buringa**, arbeider, is geboren op woensdag 8 maart 1843 te Helpman, is overleden op zondag 13 december 1908 aldaar. Wicher werd 65 jaar, 9 maanden en 5 dagen. Wicher trouwt op dinsdag 13 april 1875 te Haren op 32-jarige leeftijd (1) met de 28-jarige **Ijtje van der Wal**, dochter van **Folkert van der Wal** en **Grietje Alders Dikkens**. Ijtje is geboren op woensdag 24 februari 1847 te Winschoten, is overleden op donderdag 3 november 1887 te Helpman. Ijtje werd 40 jaar, 8 maanden en 10 dagen. Wicher trouwt op dinsdag 2 december 1890 op 47-jarige leeftijd (2) met de 37-jarige **Grietje Spekman**, dochter van **Hendrik Spekman** en **Jantien Lunshof**. Grietje is geboren op maandag 13 december 1852 te Vries, is overleden op vrijdag 8 april 1938 te Groningen. Grietje werd 85 jaar, 3 maanden en 26 dagen. Grietje was eerder gehuwd (1) met **Robbert Renses**.^{<57,58>}
- 4 **Albert Buringa**, arbeider en tuinier, is geboren op donderdag 21 juni 1849 te Helpman, is overleden op zaterdag 14 oktober 1899. Albert werd 50 jaar, 3 maanden en 23 dagen. Albert trouwt op zaterdag 26 oktober 1872 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 33-jarige **Trientje Mulder**. Trientje is geboren in 1839 te Winschoterzijl, is overleden op maandag 9 maart 1925 te Groningen. Trientje werd 86 jaar.

- 75 **Jan Clasen** (ES).

Jan trouwt (kerk) in 1643 met de 38-jarige **Fenne Jansen**. Fenne is geboren in 1605 (OS). Fenne was eerder gehuwd (1) met **Lammert Rotgers** (zie 292).^{<59,60>}

- 76 **Jan Cnotte** ook genaamd Jan Krotten (ES).

Jan was gehuwd met **Trijntien Cornelis**. Trijntien, wonende te Essen, is overleden in 1705 aldaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Tekenen voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Essen

1673 Trijntien Cornelis, Jan Krotten wedw. verstorf 1705

- 77 **Egbert Lamberts Cooibour** (ES), zoon van **Lambert Jacobs Cooibour (78)** en **Onbekend**, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 7 april 1709 te Haren (ouders op de kooij), is overleden voor 1765. Egbert werd hoogstens 55 jaar, 8 maanden en 25 dagen.

Ledematen register 1735

Aangenomen maart 1735: Egbert Lammers aan de Oosterweg.

Rapport van 20 februari 1748

Op het request van Cornelis Hindriks provinciemeijer tot Essen van 14,25 grasen doende jaarlijks tot huire 40 gulden houdende dat gemelde landen hadde verkogt aan Egbert Lammers verzoekende dat wegens de algemene slegte toestand der tijden dit transport gratis mogte worden geacordeert. Hebbende Heren Gecommitteerden dit transport geacordeert onder voldoening van een half jaar huire geschenck en de agterstand tegen majj bij verlies van de gratie (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuiring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 722).

Rapport 17 februari 1756

Verzoek van Egbert Lammers, gebruikende tot Essen 14,5 gras land doende jaarlijks 40 gld zijnde zes jaar achter met betaling huur.

Wordt door de rentmeester bedreigd met executie. Geeft aan niet aan te kunnen betalen zonder zijn totale ruine en vraagt daarom 6 tot 8 weken uitstel. Hij zal dan 1,5 jaar achterstallige huur voldoen. Hem wordt uitstel van 3 weken toegestaan om 2 jaar achterstallige huur te betalen. Zo niet dan moet de rentmeester voortvaren met de executie. (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 723).

Rapport van 19 februari 1757

Op het verzoek van Egbert Lammers gebruiker van een camp provincieland tot Essen groot 14,5 grasen om op zijn land een huisje te mogen timmeren. Verzoek afgewezen. (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 723).

Egbert gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 7 januari 1744 te Groningen op 34-jarige leeftijd met **Jacobjen Janssen** ook genaamd Jacobjen Cruse. Jacobjen is afkomstig uit Groningen.

Van Egbert en Jacobjen zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Lammert Egberts Kooiboer** is geboren te Helpman, is gedoopt op donderdag 8 oktober 1744 te Groningen.
- 2 **Maria Egberts Kooiboer** is geboren te Helpman, is gedoopt op donderdag 10 maart 1746 te Groningen, is begraven op woensdag 13 november 1748 te Haren. Maria werd 2 jaar, 8 maanden en 3 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 13 november 1748
Een kind van Egbert Lambers begraven: f.0,74
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 3 **Lammigjen Egberts Kooiboer** is geboren te Helpman, is gedoopt op dinsdag 6 januari 1750 te Groningen.
- 4 **Jan Egberts Kooiboer** is geboren te Helpman, is gedoopt op zondag 1 april 1753 te Groningen.
Jan gaat in ondertrouw (kerk) op vrijdag 21 mei 1784 te Groningen op 31-jarige leeftijd met de 23-jarige **Meike Jans** ook genaamd Majicke Jans. Meike is geboren te Groningen (bij de drekstoep), is gedoopt op zondag 28 december 1760 aldaar, is overleden op maandag 16 juni 1828 aldaar. Meike werd 67 jaar, 5 maanden en 19 dagen.
- 5 **Henricus Egberts Kooiboer** is geboren te Groningen (buiten de Oosterpoort), is gedoopt op vrijdag 9 juli 1756 aldaar.

78 **Lambert Jacobs Cooibour** (ES) is overleden in januari 1742 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Essen
Lambert op de Kooij
en de vrouw

Ontvangst diaconie Haren 6 januari 1742
Voor het laken voor de vrouw van Lammert Koybuir (Cooibour) onder Helpman: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 7 januari 1742
Begravenis van de vrouw van Lammert Koybuir (Cooibour) onder Helpman: f.4,45.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 19 januari 1742
Voor de doodslakens voor Lammert Jacobs Cooibour en zijn zoon Roelof Lammerts achter Helpman: f.2,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Lambert was gehuwd met **Onbekend**. Onbekend is begraven op zondag 7 januari 1742 te Haren.

Ontvangst diaconie Haren 7 januari 1742
Begravenis van de vrouw van Lammert Koybuir (Cooibour) onder Helpman: f.4,45.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Lambert en Onbekend zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Roelof Lamberts Cooibour** is overleden in januari 1742.

Ontvangst diaconie Haren 19 januari 1742
Voor de doodslakens voor Lammert Jacobs Cooibour en zijn zoon Roelof Lammerts achter Helpman: f.2,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).
- 2 **Egbert Lamberts Cooibour** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 7 april 1709 te Haren (ouders op de kooij), zie 77.
- 3 **Grietien Lamberts** is geboren in 1685 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen angekommen en angenomen gedurende den dienst van pastor Meinhard Cock.
1706 In junio angenomen:
Grietien Lamberts op de kooij bij Essen.

79 **Albert Coops** (ES), zoon van **Jacob**, is geboren in 1650 (OS).
Albert was gehuwd met **Geertruit**. Geertruit is geboren in 1660 (OS).

80 **Hindrik Cornelis** (ES), waarschijnlijk zoon van **Cornelis Jacobs (186)**, is geboren in 1670 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren

Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde

Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenommen waren. En die nog in leven waren als de H. Tekenen voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

Ledematen an de Oosterweg

Hindrik Cornelis [en] Grietien Simons Ehel.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhijr angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1711 op den 3 Meert

Geertjen Harms wonende bij Hindrik Cornelis, an de Oosterwegh

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhijr angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1711 op den 3 Meert

Mensjen Simens, wonende bij Hindrik Cornelis an de Oosterwegh

Op 24 februari 1729 is er een acte van verkoop en overdracht bij stoklegging op 20 februari 1728 door de voogden van het zootje van Harm Zijgers bij wijlen Claesien Claesens aan Hindrik Cornelis en diens vrouw Grietien Simens, wonende te Helpman, van twee percelen land. Perceel 1, genaamd Buininge Venne, gelegen te Haren over de zijl, groot drie matten, heeft als zwetten: ten noorden Roelof Pauwels, ten oosten het Schuitendiep, ten zuiden heer Alberda en ten westen Albert Albers. Perceel 2, hooiland, genaamd Poggers mat, ligt eveneens te Haren over de zijl. De zwetten van dit perceel zijn: ten noorden heer Alberda, ten oosten Hindrik Jansen, ten zuiden wed. Adolph Jans en ten westen wed. Berent Pauwels. De verkoopprijs bedraagt 282 car. guldens. De acte wordt mede ondertekend door Jacob Bolhuis, Albert Abbering en Eppe Derks. (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 153).

Hindrik was gehuwd met **Grietien Siemens**, dochter van **Simon Tomes (345)** en **Baugien Everts**. Grietien is geboren in 1680 (OS) te Essen, is begraven op woensdag 23 november 1746 te Haren. Grietien werd 66 jaar.

Ontvangst diaconie Haren 23 november 1746

De weduwe van Hindrik Cornelys begraven: f.8,19

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 7 januari 1747

Van Tomas Hindriks van de Oosterweg voor het laken voor zijn moeder: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Van Hindrik en Grietien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Tomas Simens Hindriks** is gedoopt op zondag 4 oktober 1711 te Haren, is overleden in mei 1775 te Essen, is begraven op woensdag 31 mei 1775 te Haren. Tomas werd 63 jaar en 7 maanden.

Ontvangst diaconie Haren 23 november 1746

De weduwe van Hindrik Cornelys begraven: f.8,19

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 7 januari 1747

Van Tomas Hindriks van de Oosterweg voor het laken voor zijn moeder: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie te Haren 31 mei 1775

Tommes Horrenhuis begraven: f.15,45

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 9 juni 1775

Van gesworene Horrenhuis voor het beste laken tot de dienst van Tommes Horrenhuis: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Cornelis Hindriks Hornhuis** is geboren (ouders aan de Oosterweg), is gedoopt op zondag 6 september 1705 te Haren, zie 180.

81 **Albert Roelofs Cuijk** ook genaamd Albert Cuijk (ES; RW1), zoon van **Roelof Alberts Cuijk** en **Swantie Jans Hepping (168)**, kerkvoogd te Haren, is geboren in 1700 (OS) te Dilgt, is overleden te Haren, is begraven op vrijdag 17 januari 1777 aldaar. Albert werd 77 jaar.

Bij huwelijk in 1722 wordt van Albert Cuijk vermeld "van Dilgt", bij huwelijk in 1730 "van Essen".

Akte 14 december 1709

Albert Westenbrink en Claes Harms als voogden over het minderjarige soontjen van Swaantjes Asmus bij wijken Roelof Alberts verwekt, worden geauthoriseerd met deszelfs moeder nopende het vaderlijke goedt een afkoop of scheiding te maken.

Akte 14 december 1709

Luitien Jans wordt als voormond aangezworen.

Boedelbeschrijving 1730

Beschrijving dd 1 november 1730 van de nalatenschap die Klasien Abberinck samen met Albert Cuijk heeft bezeten. Er is een uitvoerige en gedetailleerde beschrijving van de inboedel. Opsomming van de onroerende zaken:

· Een huis en hof en een kamp, daarachter 8 mud land

- Een steenland drie mat groot
- Dit bovenstaande behoort ons voor twee gerechte derde parten
- Drie matten hooiland, de Maa genaamd
- Zeven matten hooiland, de Blauwe Ven genaamd
- Een mat hooiland, het Swaandiel genaamd
- Twee mat hooiland, het Broek genaamd
- Een kamp zeven mud groot, de Michlaars genaamd
- Een kamp, het Velt genaamd, groot drie mud en voor de helft eigendom
- Een akker groot één mud op de Es
- Een akker op het meende Nieulant $\frac{3}{4}$ mud groot
- Een akker op ons Nieulant, een mud groot
- Een akker op ons Nieulant, $\frac{3}{4}$ mud groot
- Een gerechte derde part in een plaats gelegen te Noordlaren, die als meier wordt gebruikt door Jan Dercks
- Twee derde parten in een plaatsje te Noordlaren, dat door Arent Cornelys wordt gebruikt
- Een derde part van een Brink land te Noordlaren gelegen, tegenwoordig door Jannes Hoenderken gebruikt
- Een zesde aandeel van drie kamers in Haren
- Een klein aandeel in een kooi te Haren

Beschrijving dd 1 november 1730 van de goederen die de nagelaten kinderen van Klasien Abberinck toebehoren. De kinderen erven ook veel goud en zilverwerk. Opsomming van bijzondere zaken:

- Een $\frac{2}{9}$ aandeel in een plaats te Dilgt
 - De helft van drie matten hooiland over de zijl
 - Een stokleggingsbrief van een lening aan Jan Roelfs te Helpen voor f 100,-
 - Een stokleggingsbrief van een lening aan de weduwe van Luigien Abberinck te Haren (bedrag niet genoemd)
 - Een stokleggingsbrief van een lening aan de weduwe van Jan Hindercks (bedrag niet genoemd)
 - Een obligatie aan Jan Levinck Buitinck te Glimmen voor f100,-
 - Een obligatie aan Lucas Homan te Gasselte voor f46,69
- (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 760)

Beschikking 13 oktober 1730 van het Gerecht van Selwerd

Heeft Jan Warmolts aangezworen als voormond over de minderjarige kinderen van Albert Kuik bij wijlen Claassien Abbring in echte verwekt. Gezworene Roelf Abbring wordt sibbevoogd en Hindrik Jans vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de vader en regeling treffen over de moederlijke nalatenschap.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Akte 7 mei 1733

Ik ondergetekende Roelef Harmens woonachtig tot Essen, bekenne voor mij en de mijne erfgenamen kragt dezen verpagt te hebben, gelijk ik doe mits dezen aan de E. Albert Cuik vier matten hoijlant in de Dillighster marckt gelegen. Ten noorden provincieland, ten oosten schulte Buirma, ten zuiden provincieland en ten westen het Hoorensche diep. (Groninger Archieven, toegang 565; inventarisnummer 60).

Kwitantie voor Albert Cuik voor de betaling van de 50ste penning aan de Provincie Groningen wegens 4 matten hooiland, gelegen in de Dillingter markt, gepacht van Roelef Harms, haar toekomende wegens de vrijwillige verkoping volgens Staatse resolutie van 5 dec 1679, Groningen 1733 mei 15 (Groninger Archieven, toegang 565; inventarisnummer 61)

Beschikking 26 juni 1733 van het Gerecht van Selwerd

Albert Kuik zweet aan als voormond over de kinderen van de gezworene Jan Warmolts bij wijlen Johanna Abbring in echte verwekt. Roelf Abbringe wordt sibbevoogd en Abram Frijlinck vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de vader een regeling treffen over de moederlijke nalatenschap.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Rapport 20 februari 1741

Op het verzoek van Albert Kuik houdende dat zijn moeder een provincieplaatse onder Essen jaarlijks 140 huire doende hadde gebruikt waar van zij het jaar geschenk niet begerende te voldoen, tot voorkoming van taxatie wel genegen was, dat de gebruiker Berent Groninger daarvan te boeke gebragt, mits betalende een jaar huire geschenck, is in dit verzoek pro ut jacet gedifficulteert. (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 721)

Rapport 29 september 1741

Op het request van Albert Cuik houdende dat zijn moeder hadde nagelaten een provincie plaatse te Essen doende des jaars 140 gld te huire, waarvan zij niet begerde te boeke gebragt te worden als beklemde meijer, verzoekende dat gemelde plaatse, als een Steenbult moge worden aangenomen of dat Berent Groninger voor een jaar huire geschenk daar van als beklemde meijer moge worden aangenomen en geboekt. Is aan Berent Groninger deze overdragt voor een jaar huire geschenk geaccordeert. (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 721)

Boedelinventaris 6 juni 1742

Pauwel Pauwels doet opgave van de goederen die hij heeft geërfd na de dood van zijn moeder Jantien Schuiring (weduwe Jan Pauwels) en de dood van zijn schoonmoeder Abeltien Heming (weduwe Pieter Abbring). Als ik het goed begrijp heeft hij deze nalatenschappen verkregen in 1721.

Na de dood van zijn moeder Abeltien Heming, de moeder van wijlen zijn vrouw Hindrickjen Abbring heeft hij onder andere de volgende goederen te Haren verkregen:

- de derde part van een huis, hof, campe, met 't Steenland, dat hij twee jaar geleden voor f.700,- heeft verkocht aan Albert Cuik
 - een zesde part van drie mandelige kamers te Haren
- (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 786).

Akte 25 juni 1745

Albert Cuik zweet aan als voormond in plaats van gesworene Bolhuis over de kinderen van wijlen schulte Buirma en wijlen Aaltjen Bolhuis, zolang er tegenstrijdige belangen zijn bij de verdeling van de nalatenschap van schulte Buirma. Luitje Pauwels wordt vreemde voogd.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Executoriale verkoop, 15 juni 1746

De goederen van de weduwe Berend Groningers te Essen zijn verkocht. De opbrengst was als volgt:

- verkoop beklemming f.310,-
- verkoop huismansgereedschap en levende have f.565,60
- verkoop gras en koren f.232,75.

Totaal f.1108,35

Dit wordt verdeeld over de schuldeisers. Er zijn veel achterstallige belastingen (100ste en 50ste penning) en hoge gerechtskosten, voorts doodbier f.15,80 en f.11,40 en doodskest f.17,-. Rentmeester Wichers van de provincie claimt 2 jaar achterstallige huur à f.140 is f.280,- plus nog f.140,- huur over 1745. Albert Cuik betwist deze vorderingen en verwijst naar een stokleggingsbrief van 19 februari 1742, waarbij de beklemming is verkocht voor f.405,- en hij het gereserveerde eigendomsrecht heeft verkregen. Wichers krijgt echter de volledige claim van f.420,- uitgekeerd en Cuik moet het doen met het restant ter grootte van f.171,-. Cuik lijkt er dus behoorlijk bij in te schieten.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 201).

Beschrijving veepest 1744-1753

Roeleff Sickens Swartwolt schrijft in zijn dagboek over de veepest in Haren en omstreken. De complete beschrijving in de originele bewoordingen is opgenomen bij de schrijver zelf. Uit deze beschrijving heb ik voor afzonderlijke personen relevante passages gehaald en die in mijn eigen woorden weer gegeven.

Nadat op 30 januari 1745 Westerhof door de ziekte wordt getroffen is drie dagen later Albert Kuik in Haren het slachtoffer. In acht tot tien dagen sterft al zijn vee. Albert Kuik koopt in het voorjaar twee nieuwe koeien in Essen, maar deze worden op 1 april 1745 ziek en sterven beide. Beginnend bij Albert Kuik gaat de ziekte vervolgens de gehele westzijde van de straat langs naar het noorden. Hieruit blijkt volgens mij, dat Albert Kuik op de boerderij woonde, die later werd gebruikt door zijn kleinzoon Fredericus ter Borch. Volgens Swartwolt heeft Albert Kuik de pest op 19 juli 1753 weer onder zijn vee.

Voogdijstelling 22 november 1754

Albert Cuik zweert durante divisione (zolang er tegenstrijdige belangen zijn) aan als voogd over de minderjarige zoon van wijlen Geert Buirma bij wijlen Aaltje Bolhuis in echte verwekt.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Opregte Groninger Courant, 10 februari 1756

De gesw. J. Warmolts benefens A. Cuik, praesenteeren te verhuuren tegen may 1756, een behuizinge bij Haren gelegen, bestaande in verscheidene beneden en boven kamers, als meede met of zonder stallinge, en een groot hoff, voorzien met goede vrugtdragende boomen, ook gestoelte in de kerke aldaar, zoo als door mevr. wed Sickinge word gebruikt. Wie gading heeft kan bovengenoemde daarover aanspreken.

Verkiezing kerkvoogd 1763

Albert Kuik wordt op 16 november 1763 benoemd tot kerkvoogd van Haren in plaats van wijlen burgemeester Emmen.

Acte van verdeling 1765

Acte van verdeling dd 3 december 1765 tussen de gezamenlijke eigenaren van de mandelige kooi te Haren, waarbij is toegescheiden aan de gezworene J. Warmolts, Albert Cuik, de weduwe van schulte Rummerink, Luitien Pouwels elk 1/6 part en aan de gezworene L. Bolhuis, schulte J. Buirma en Albert Lunsche gezamenlijk 1/6 part (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 64). In 1762 vond een verkoop plaats. Als ik het goed begrijp werd toen door de vijf eigenaren 1/6 part verkocht aan Luitje Pouwels voor 105 caroli guldens. De gezworene L. Bolhuis, schulte J. Buirma en Albert Lunsche waren toen gezamenlijk goed voor 1/5 part (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 63).

Acte verkoop 1766

Albert Cuik verkoopt aan Roelf Willems en zijn vrouw Gesien Alberts, wonende te Dilgt, de vaste beklemming van 8 matten hooiland, gelegen onder Dilgter hammerik, genaamd het Papenstuk. Ten noorden hopman J. Sinnige cs, ten oosten schulte Buirma, ten zuiden Roelf Jans en ten westen het Hoornsche Diep. Doende jaarlijks aan verkoper 24 gld aan vaste huur. Voor de verkoopsom van 210 car. gld. Acte 13 november 1766 van publieke verkoping bij stoklegging.

(Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 62)

Akte 4 juni 1772

Jan Derks en Jantjen Westendorp, echtelieden te Helpman, lenen f. 400,- tegen 4% van Albert Cuik te Haren.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 134)

Beschrijving inventaris 9 oktober 1772

Beschrijving inventaris des boedels van de minderjarige kinderen van wijlen Jan Hindriks en Heiltje Jans:

- obligatie Albert Cuik in qité f.400,-
- obligatie Antoni Jans op stokleggingsbrief f.800,-
- Margrieta Harmens op stokleggingsbrief f.150,-
- Geert Jans f.100,-
- Evert Jans f.400,-
- Thije Hindriks f.800,-
- Geert Jans f.100,-
- Roelf van Streun f.800,-

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1506)

Akte 9 mei 1774

Jan Hindriks (Remmels) en Janna Jacobs Vedder woonachtig op de Hoornschedijk verklaren f.1.650,- tegen 4% geleend te hebben van Albert Cuik.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 185)

Voogdijstelling 21 juni 1776

Schulte Johannes Rummerink zweert aan als voormond over de kinderen van de gezworene Jan ter Borgh bij wijlen Johanna Cuik. Albert Cuik wordt sibbevoogd. Jan van Dalen te Zuidlaren vreemde voogd.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Ontvangst diaconie te Haren 17 januari 1777

Kerkvoogd Albert Cuik begraven: f.22,00

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 24 februari 1777

Van de weduwe Albert Cuik voor het beste laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Groninger Courant, 4 april 1777

Op woensdag 9 april 1777 gedenkt de weduwe Cuiks te Haren met gerigte consent bij uitmijning te laten verkopen 4 a 5 koeien,

enter en twenter veulen, een kastanje bruin rijd en chaise paard, en meer andere boere gereedschap.

Voogdijstelling 18 april 1777

Lucas Rummerink te Onnen zweert aan als sibbevoogd in plaats van wijlen Albert Cuik over de kinderen van Jan ter Borgh bij Johanna Cuik.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Akte 30 april 1788

In 1788 wordt een provisionele scheiding gemaakt van de nalatenschap van de in 1787 overleden Jan Warmolts. Bij een aantal goederen, die alle worden toebedeeld aan kleinzoon Jan Hendrik Warmolts, wordt vermeld, dat ze gemeen zijn met Jan Papink en vrouw. Het betreft de hieronder vermelde nummers 4 en 5. Ik ga er van uit, dat dit gemeenschappelijke bezit is terug te voeren op het echtpaar Luite Abbring en Hilligje Jans. Zij trouwden omstreeks 1690 en kregen twee dochters. Dochter Johanna huwde in 1722 met Jan Warmolts. Dochter Claasje huwde in 1722 met Albert Roelofs Cuijk. Claasje overleed al voor 1730. Albert Roelofs Cuijk hertrouwde in 1730 met Margaretha Pauwels. Dochter Johanna Cuijk uit dit tweede huwelijk zal de erfgename zijn geworden van het gemeenschappelijk bezit met Jan Warmolts (in ieder geval van de nrs 4 en 5). Johanna Cuijk huwde in 1757 met Jan ter Borgh. Hun dochter Margaretha ter Borgh trouwde in 1785 met Jan Papink (en in 1797 met Jan Vos).

4. Een halve plaats, onbeklemt bij Hindrik Adols gebruikt, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende de gehele plaats tot huur f.100,-

5. De helft van een huis en land bij Sikke Lucas in gebruik, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende in 't geheel tot huur f.60,- met een vierde in een mans- en vrouwenbank in de kerk met de graven (Zie voor de volledige akte met bronvermelding bij Jan Warmolts)

Albert trouwt (kerk) op zondag 19 april 1722 te Haren op 22-jarige leeftijd (1) met de 32-jarige **Claasjen Abbring**, dochter van **Luite Abbring** en **Hilligje Jans**. Claasjen is geboren in 1690 (OS), is overleden voor 1730. Claasjen werd hoogstens 40 jaar.

Boedelbeschrijving 1730

(Onderstaand alleen het gedeelte, dat betrekking heeft op de goederen die Klasien Abberinck heeft nagelaten aan haar kinderen. Zie voor de gezamenlijke nalatenschap van Klasien en Albert Roelofs Cuijk bij deze laatste).

Beschrijving dd 1 november 1730 van de goederen die de nagelaten kinderen van Klasien Abberinck toebehoren. De kinderen erven ook veel goud en zilverwerk. Opsomming van bijzondere zaken:

- Een 2/9 aandeel in een plaats te Dilgt
- De helft van drie matten hooiland over de zijl
- Een stokleggingsbrief van een lening aan Jan Roelfs te Helpen voor f 100,-
- Een stokleggingsbrief van een lening aan de weduwe van Luigien Abberinck te Haren (bedrag niet genoemd)
- Een stokleggingsbrief van een lening aan de weduwe van Jan Hindercks (bedrag niet genoemd)
- Een obligatie aan Jan Levinck Buitinck te Glimmen voor f100,-
- Een obligatie aan Lucas Homan te Gasselte voor f46,69

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 760)

Van Albert en Claasjen zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Ludolph Cuik**, koopman en ontvanger generaal, is gedoopt op zondag 26 mei 1726 te Haren, is overleden op maandag 6 juli 1772 te Groningen (aan de Carolieweg; geregistreerd in register van de opbrengsten uit de verhuur van lijkklaken uit de Martini-, de A- en de Nieuwe Kerk Groningen dd 06-07-1772), is begraven aldaar (registratie op 11-07-1772 in Breukdodenboek Groningen met als vermelding "vrijgezel"). Ludolph werd 46 jaar, 1 maand en 10 dagen.

Roeloff Sickens Swartwolt beschrijft in zijn familieboekje wie allemaal aanwezig waren bij de begrafenis van zijn zoon Sicko Swartwolt op 19 juni 1747: (onder andere) student Kuik en zijn broeder Kuik.

Op 21 augustus 1750 kopen Ludolph Cuik en zijn vrouw een huis ten zuiden van de Carolieweg voor f.4.200,-. (Bron: Drs. O.D.J. Roemeling, "Het schultengeslacht Rummerink te Haren (Gr); (ook Rommeninge/Romminge)", Groninga 1986).

Opregte Groninger Courant, 29 september 1751

De koopman L. Cuik presenteert op zaterdag den 2 oktober 1751 bij uitmijninge te laten verkopen, een groote partij ongesnoeijde eiken bomen, bekwaam tot allerhande timmerwerk, en een groot gedeelte wikhout tot facine en paalen, alles op de wortel staande in Mikkelhorst tot Haren.

Beschrijving inventaris 1 november 1754

Staat van de boedel van de minderjarige zoon van Egbert Pauwels bij wijlen Aaltjen Abbring in echte verwekt:

- obligatie ten laste van Ludolph Cuik f.325,-
- obligatie ten laste van Egbert Pauwels f.125,-

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1506)

Opregte Groninger Courant, 11 maart 1755

De coopman L. Cuik, in de Caroly weg, presenteert zijn winkel uit te verkopen, bestaande in eene schoone partij, neegen vierendeels en agt vierendeels els fijne laakens, modische kouleuren, calminken, damasten, stoffen, greijnen, enz, alles tot een civile prijs.

Opregte Groninger Courant, 18 maart 1760

De Clerq L. Cuik, presenteert uit de hand te verkoopen zijne behuizinge in de Caroli weg, de Nieuwe Ploeg genaamt, tegenwoordig wordende bewoont door de koopman J.L. Hoising, coopman in laaken en andere mannfactuur, welke behuizinge is bekwaam tot allerhande soort van negotie.

Akte 22 mei 1761

Rudolf Cuik en de schrijver Ludolph Cuik verklaren verkocht te hebben aan hopman J. Sinnige en zijn vrouw Johanna Rummerink hun 2/9 aandeel in een boerenplaats te Dilgt, die door Roelof Willems en zijn vrouw meijerwijze wordt gebruikt. Doende jaarlijks f.126,-. De kooprijns van het 2/9 deel bedraagt f.800,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 46).

Ludolph trouwt op donderdag 16 juli 1750 te Groningen (huwelijksgetuigen waren **Albert Roelofs Cuijk** (zie 81), **Margaretha Pouwels**, **Roeleff Cuijk**, **Jan Warmolts** (zie 383), **Elizabeth Sluijters**, **Roeleff Warmolts**, **Maria Knijpinga**, **Willem Pouwels**, **Jan Rummerink**, **Margaretha Hoising**, **Johannes Rummerink**, **Johanna Rummerink**, **Jannes Sinnige**, **Johannes Rummerink**, **Siberdina Sebes**, **Alberdina Rummerink**, **Lucas Pouwels**, **Lucas Rummerink** en **Johannes Westerhoff**), trouwt (kerk) op zondag 9 augustus 1750 op 24-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Anna Wemelina Rummerink**, dochter van **Jan Rummerink** en **Margaretha**

Hoising. Anna is gedoopt op zondag 21 maart 1728 te Haren, is overleden te Groningen (wonende aan de Carolieweg; geregistreerd in register van de opbrengsten uit de verhuur van lijkklakens uit de Martini-, de A- en de Nieuwe Kerk Groningen dd 28-06-1751), is begraven op maandag 9 augustus 1751 te Haren. Anna werd 23 jaar, 4 maanden en 19 dagen.

Wordt in 1747 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren en vertrekt in 1750 met attestatie naar Groningen.

Ludolph trouwt op donderdag 15 maart 1753 te Groningen (hc) (huwelijksgetuigen waren **Albert Roelofs Cuijk** (zie 81), **Margaretha Pouwels**, **Roeleff Cuijk**, **Jan Warmolts** (zie 383), **Elizabeth Sluisters**, **Roeleff Warmolts** en **Maria Knijpinga**), trouwt (kerk) op zaterdag 7 april 1753 aldaar op 26-jarige leeftijd (2) met de 20-jarige **Geertruida Idema**. Geertruida is geboren te Groningen (aan de Ossenmarkt), is gedoopt op vrijdag 9 mei 1732 aldaar, is overleden op maandag 6 mei 1754 aldaar (geregistreerd in register van de opbrengsten uit de verhuur van lijkklakens uit de Martini-, de A- en de Nieuwe Kerk Groningen dd 06-05-1754), is begraven aldaar (registratie op 11-05-1754 in Breukdodenboek Groningen). Geertruida werd 21 jaar, 11 maanden en 27 dagen.

- 2 **Roeleff Cuijk** is gedoopt op zondag 11 april 1723 te Haren, is overleden in juli 1772 te Groningen (Carolieweg). Roeleff werd 49 jaar en 3 maanden.

Roeloff Sickens Swartwolt beschrijft in zijn familieboekje wie allemaal aanwezig waren bij de begrafenis van zijn zoon Sick Swartwolt op 19 juni 1747: (onder andere) student Kuik en zijn broeder Kuik.

Akte 22 mei 1761

Rudolf Cuik en de schrijver Ludolph Cuik verklaren verkocht te hebben aan hopman J. Sinnige en zijn vrouw Johanna Rummerink hun 2/9 aandeel in een boerenplaats te Dilgt, die door Roelof Willems en zijn vrouw meijerwijze wordt gebruikt. Doende jaarlijks f.126,-. De koopprijs van het 2/9 deel bedraagt f.800,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 46).

- 3 **Hillechijn Cuijk** is gedoopt op zondag 15 oktober 1724 te Haren, is overleden voor 1730. Hillechijn werd hoogstens 5 jaar, 2 maanden en 17 dagen.

Albert trouwt (kerk) op dinsdag 26 december 1730 te Haren op 30-jarige leeftijd (2) met de 25-jarige **Margaretha Pouwels**, dochter van **Willem Pouwels** en **Jantien Abbring**. Margaretha is geboren in 1705 (OS), is overleden te Haren, is begraven op dinsdag 2 juli 1782 aldaar. Margaretha werd 77 jaar.

In juni 1731 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren.

Groninger Courant, 4 april 1777

Op woensdag 9 april 1777 gedenkt de weduwe Cuiks te Haren met gerigte consent bij uitmijning te laten verkopen 4 a 5 koeien, enter en twenter veulen, een kastanje bruin rijd en chaise paard, en meer andere boere gereedschap.

Ontvangst diaconie te Haren 2 juli 1782

De weduwe van Albert Cuik begraven: f.17,08

Laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Albert en Margaretha zijn twee kinderen bekend:

- 4 **Claasjen Cuijk** is gedoopt op donderdag 7 mei 1739 te Haren, is begraven op vrijdag 26 maart 1790 aldaar. Claasjen werd 50 jaar, 10 maanden en 19 dagen.

Gerechtigde boedelbeschrijving 1776

Op 18 oktober 1776 wordt de boedelbeschrijving van de overleden Jan ter Borgh gerechtelijk vastgesteld. Een inventarisatie van de boedelinventaris heeft al plaats gevonden op 28 mei 1776. Tot de profijtelijke staat van de boedel behoren:

- Volgens een hant (schrift?) over 12 september 1763 heeft der pupillen (bedoeld worden de kinderen van Jan ter Borgh) vader het lijfstoebehoren van der pupillen moeder overgedragen aan der pupillen moeders zuster Claassijn Cuiks voor hondert gulden, welke penningen volgens hant bij versterf van de grootvader Albert Cuik en grootmoeder Margareta Pauwels eerst zullen worden betaald.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1007).

Ontvangst diaconie te Haren 26 maart 1790

De juffer Kuiks begraven: f.19,37

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 18 augustus 1790

Voor het beste laken voor juffer Kuiks: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 5 **Johanna Kuijk** is gedoopt op zondag 23 december 1731 te Haren, is begraven op dinsdag 12 mei 1761 aldaar. Johanna werd 29 jaar, 4 maanden en 19 dagen.

Ontvangst diakonie te Haren 12 mei 1761

De vrouw van gesworene Terborgh begraven: f.19,71

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 5 juli 1761

Van gesworene Terborgh voor het laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Johanna trouwt (kerk) op donderdag 6 januari 1757 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 41-jarige **Jan ter Borgh**, zoon van **Fredericus ter Borgh** en **Hendrickje van Ossenbergh**. Jan, hoofdman/gezworene te Onnen, is gedoopt op zondag 1 december 1715 te Groningen, is begraven op maandag 3 juni 1776 te Haren. Jan werd 60 jaar, 6 maanden en 2 dagen.

Akte 14 november 1754

Harm Jans en Swaantje Jansen (Adolfs) lenen f.150 van de diaconie te Haren tegen 4%. De diakenen zijn Roelef Hindriks,

gesworene Jan ter Borgh, Jan Pathuis en Egbert Pauwels.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1611)

Ontvangst diaconie te Haren 14 mei 1769
Van gesworene Terborg voor het laken voor zijn broer: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 3 juni 1776
Gesworene Terborgh begraven: f.23,60
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 21 juni 1776
Schulte Johannes Rummerink zweert aan als voormond over de kinderen van de gezworene Jan ter Borgh bij wijlen Johanna Cuik. Albert Cuik wordt sibbevoogd. Jan van Dalen te Zuidlaren vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Gerechtelijke boedelbeschrijving 1776
Op 18 oktober 1776 wordt de boedelbeschrijving van de overleden Jan ter Borgh gerechtelijk vastgesteld. Een inventarisatie van de boedelinventaris heeft al plaats gevonden op 28 mei 1776.
Tot de profijtelijke staat van de boedel behoren:
- Huis en erf tot Haren gelegen door de overleden selfs gebruikt.
- Veel landerijen.
- De derde part in een plaats tot Onnen gelegen door Lucas Rummerink bewoond en met deselve en Jans van Dalen mandelig; enige achterstallige huur wegens het aandeel in deze plaats.
- Volgens een hant (schrift?) over 12 september 1763 heeft der pupillen (bedoeld worden de kinderen van Jan ter Borgh) vader het lijfstoebehoren van der pupillen moeder overgedragen aan der pupillen moeders zuster Claassijn Cuiks voor hondert gulden, welke penningen volgens hant bij versterf van de grootvader Albert Cuik en grootmoeder Margareta Pauwels eerst zullen worden betaalt.
Tot de nadelige staat behoort:
- Schuld aan de meid Gesijn Hendriks wegens verdient boode loon f.100,-.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1007).

Groninger Courant, 12 november 1776
Op woensdag den 13 november 1776, 's morgens om 9 uur, gedenken de voorstanders over de minderjarige kinderen van de gesworene J. Terborch te Haaren, met consent van het gerigte, bij uitmijninge te laten verkoopen 400 à 500 zwaare eiken stamboomen te Haaren op de wortel staande.

Ontvangst diaconie te Haren 8 februari 1777
Gesworene Rommering betaalt het beste laken voor gesworene Terborgh: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 18 april 1777
Lucas Rummerink te Onnen zweert aan als sibbevoogd in plaats van wijlen Albert Cuik over de kinderen van Jan ter Borgh bij Johanna Cuik.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Akte 11 juli 1785
Schulte J. Rummerink als gemachtigde van Lucas Rummerink, Jan Egberts Wuffen en de juffer Anna Muntinghe als ook in de kwaliteit van voorstander over de minderjarige kinderen van wijlen gezworene Jan ter Borg en Johanna Cuik en gemachtigd door zijn medevoogden gezworene Jan Pauwels en gezworene Hindrik Hornhuis, verkoopt aan Jantje Smit Wieken een behuizinge en tuin staande op stadgrond in de Martenshoek voor f.1.500,-. (Het zal hier gaan om een deel van de erfenis van het echtpaar Ayold Jan ter Borg en Harmanna Lucretia Muntinghe).
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1659-1669).

82 **Eppo Derks** (ES), zoon van **Derk Geerds** en **Jantje Eppes**, is gedoopt op donderdag 27 februari 1698 te Groningen.

Beschikking 7 januari 1735 van het Gerecht van Selwerd
Heeft Jan Pieters op de Hoornschedijk aangezworen als voormond over de minderjarige kinderen van Eppe Derks bij wijlen Jacobijn Peters in echte verwekt. Roelf Sickes Swartwolt wordt sibbevoogd en Cornelis Olthoff vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de vader een regeling treffen over de moederlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Eppo gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 2 juli 1726 te Groningen (huwelijksgetuige was **Jan Pieters**) op 28-jarige leeftijd (1) met **Jacobje Pieters**, dochter van **Peter Jansen** en **Jantjen Barelts**. Jacobje is overleden voor 1737.

Beschikking 29 juni 1725 van het Gerecht van Selwerd
Gerechtdienaar Claas Pijpers zweert in plaats van Roelf Sickes Swartwolt aan als voormond over Jacobjen Pieters, dochter van Pieter Jansen en Jantien Barelts tot perfectioneren de scheijdinge en doene de stocklegginge, zullende alsdan Roelf Sickes Swartwolt weder als voormond continueren.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Beschikking 28 juni 1726 van het Gerecht van Selwerd
Jacobjen Pieters dochter van wijlen Pieter Jansen en wijlen Jantien Barelts wil trouwen met Eppo Dercks te Helpman. Zij verzoekt het gerecht daarom haar veniam statis (meerderjarighedsverklaring) te accorderen. En de afrekening van haar voogden te accepteren. De voogden zijn Roelf Sickes Swartwolt voormond en Albert Westerbrink voogd. De gevraagde toestemming wordt verleend.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Van Eppo en Jacobje zijn twee kinderen bekend:

1 **Jantjen Eppes** is geboren te Helpman, is gedoopt op vrijdag 11 november 1729 te Groningen.

- 2 **Derk Eppes** is geboren te Helpman, is gedoopt op zondag 2 september 1731 te Groningen.
- Eppo gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 1 mei 1737 te Groningen op 39-jarige leeftijd (2) met **Antie Michiels**. Antie is afkomstig uit Langakkerschans, is overleden op zaterdag 25 november 1752 te Groningen.
- 83 **Tonnis Derks** (ES), zoon van **Derk Tonnis (347)** en **Lamme**, is geboren in 1640 (OS) te Essen.
- Wordt in 1669 vermeld als provinciemeijer te Essen: "Tonnis Dercks de soon getr. an Jantien".
- Tonnis was gehuwd met **Jantien**.
- 84 **Tunna Dijkema** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 15), is geboren op maandag 23 januari 1865 te Schouwerzijl, is overleden op dinsdag 15 december 1942 aldaar. Tunna werd 77 jaar, 10 maanden en 22 dagen.
- Tunna Dijkema emigreert in 1898 vanuit Leens naar Transvaal. Blijkbaar blijft ze daar niet, want in 1911 trouwt ze in Leens.
- Tunna trouwt op donderdag 30 maart 1911 te Leens op 46-jarige leeftijd met de 54-jarige **Mechiel Buitkamp**. Mechiel is geboren op woensdag 4 juni 1856 te Leens, is overleden op dinsdag 4 augustus 1931 te Schouwerzijl. Mechiel werd 75 jaar en 2 maanden.
- 85 **Mijna Drewes** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op zaterdag 8 april 1843 te Groningen, is overleden op dinsdag 27 januari 1925 te Voorst. Mijna werd 81 jaar, 9 maanden en 19 dagen.
- Mijna trouwt op woensdag 12 mei 1880 te Utrecht op 37-jarige leeftijd met de 27-jarige **Gerbrand van Raaij**. Gerbrand is geboren in 1853 te Scherpenzeel, is overleden op zondag 2 januari 1898 te Utrecht. Gerbrand werd 45 jaar.
- Van Mijna is een kind bekend:
- 1 **Arend Drewes** is geboren op donderdag 18 november 1875 te Groningen, is overleden op maandag 14 februari 1876 aldaar. Arend werd 2 maanden en 27 dagen.
- 86 **Anna Dussel** (ES), dochter van **Gerrit Dussel (87)** en **Jantje Eleveld**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 5 april 1865 aldaar (Wijk F Essen 12), is overleden op zaterdag 4 september 1943 te De Punt (Glimmen). Anna werd 78 jaar, 4 maanden en 30 dagen.
- Anna trouwt op zaterdag 9 november 1889 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 23-jarige **Willem van Steenwijk**, zoon van **Jacob van Steenwijk** en **Wina Luinge**. Willem is geboren op zaterdag 13 januari 1866 te Eelde, is overleden op dinsdag 2 januari 1951 te De Punt (Glimmen). Willem werd 84 jaar, 11 maanden en 20 dagen.
- Van Willem en Anna is een kind bekend:
- 1 **Wiena van Steenwijk** is geboren op dinsdag 24 juni 1890 te Helpman.
- Wiena trouwt op zaterdag 27 april 1912 te Haren (is gescheiden op zaterdag 30 april 1938 te Groningen) op 21-jarige leeftijd met de 25-jarige **Barteld van Ringen**, zoon van **Gerardus van Ringen** en **Geeske Nieuwold**. Barteld, koemelkersknecht, is geboren op zaterdag 19 juni 1886 te Helpman.
- 87 **Gerrit Dussel** (ES; RW2), arbeider en armhuisbestuurder, wonende te Haren (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk A Haren 14), is geboren op zondag 22 april 1838 te Eelde, is overleden op woensdag 3 juli 1901 te Noordlaren. Gerrit werd 63 jaar, 2 maanden en 11 dagen.
- Gerrit trouwt op zaterdag 14 mei 1864 te Haren op 26-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Jantje Eleveld**, dochter van **Albert Eleveld (99)** en **Annechien Vrieling**. Jantje, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk A Haren 14), is geboren op woensdag 24 april 1839 te Essen, is als geboren aangegeven op woensdag 24 april 1839 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Oosterveld** (zie 253) en **Pieter Jans van Norg** (zie 246)), is overleden op zondag 30 november 1890 aldaar. Jantje werd 51 jaar, 7 maanden en 6 dagen.
- Van Gerrit en Jantje zijn drie kinderen bekend:
- 1 **Anna Dussel** te Haren, is geboren op woensdag 5 april 1865 aldaar (Wijk F Essen 12), zie 86.
- 2 **Annechien Dussel**, wonende te Haren (Wijk A Haren 14), is geboren op maandag 5 september 1870 aldaar, is overleden op zondag 14 april 1895 aldaar. Annechien werd 24 jaar, 7 maanden en 9 dagen.
- 3 **Willem Dussel** is geboren op dinsdag 15 december 1874 te Hemmen, zie 88.
- Gerrit trouwt op zaterdag 29 april 1893 te Haren op 55-jarige leeftijd (2) met de 51-jarige **Trientje Eisses** (RW1), dochter van **Folkert Eisses** en **Aaltje Douwes**. Trientje, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), is geboren op dinsdag 30 november 1841 aldaar, is overleden op maandag 5 oktober 1903 te Harenmolen. Trientje werd 61 jaar, 10 maanden en 5 dagen.
- Trientje was eerder gehuwd (1) met **Marten Schut** (zie 306).<61,62>
- 88 **Willem Dussel** (ES), zoon van **Gerrit Dussel (87)** en **Jantje Eleveld**, wonende te Haren (Wijk A Haren 14) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op dinsdag 15 december 1874 te Hemmen, is overleden op vrijdag 12 december 1958 te Schuilingsoord. Willem werd 83 jaar, 11 maanden en 27 dagen.
- Willem trouwt op zaterdag 11 mei 1901 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jantien Drenth**. Jantien is geboren op maandag 5 augustus 1872 te Zuidlaren, is overleden op woensdag 19 oktober 1949 te Schuilingsoord. Jantien werd 77 jaar, 2 maanden en 14 dagen.
- 89 **Berend Egbers** (ES), zoon van **Egbert Jans** en **Fennegien Berends**, is gedoopt op zondag 3 november 1709 te Haren, is

begraven op maandag 24 december 1781 aldaar. Berend werd 72 jaar, 1 maand en 21 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 24 december 1781
Berent Egbers van Essen begraven: f.4,80
Beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Berend trouwt (kerk) op zondag 2 mei 1734 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 19-jarige **Anna Derks**, dochter van **Derk Pieters** en **Aaltje Beerling**. Anna is geboren in 1715 (OS) te Paterswolde, is begraven op vrijdag 9 april 1779 te Haren. Anna werd 64 jaar.

Wordt in 1732 lidmaat in Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 9 april 1779
De vrouw van Beerent Egbers begraven: f.5,30
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Berend en Anna zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Derk Berends**, wonende te Haren, is gedoopt op zondag 2 december 1736 aldaar, wonende Wijk B Oosterweg 38A aldaar, is overleden op vrijdag 20 september 1811 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 21 september 1811 (aangever overlijden was **Berend Derks**; getuigen aangifte overlijden waren **Hinderk Lucas Oosterveld** en **Jan Jans de Groot**). Derk werd 74 jaar, 9 maanden en 18 dagen.

Akte 4 februari 1768
Klaas Hindriks (Klaas Hars) en Roelfien Roelfs, echtelieden te Essen verklaren geleend te hebben van Derk Berents en Reentjen (Rienje) Roelfs f.125,- tegen 3,5%.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 3)

Akte 4 februari 1768
Evert Jans (Schut) en Cornelsjen Roelfs, echtelieden te Essen, verklaren geleend te hebben van Derk Berents en Rientjen (Rienje) Roelfs f.125,- tegen 3,5%.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 3)

Voogdijstelling 19 april 1782
Claas Hars te Haren zweert aan als voormond over de zoon van Derk Berends bij wijlen Reintje Roelfs in echte verwekt. Barelt Engels (Engberts) te Haren wordt sibbevoogd en Jacob Claassen buiten de Heerenpoort vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495)

Voogdijstelling 8 mei 1782
Geert Alberts te Westervelde onder Norg, domicilie kiezende bij Derk Berents te Haren, zweert aan als principaal voormond over de kinderen van wijlen Berent Geerts en Egbertje Jans Hoving. Jan Jans te Haren wordt sibbevoogd en Harm Lucas te Haren vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495)

Derk trouwt (kerk) op zondag 2 juni 1765 te Haren op 28-jarige leeftijd (1) met de 31-jarige **Rienje Roelfs** ook genaamd Reina Roelfs en Trientien Roelfs, dochter van **Roelef Sikkens (314)** en **Aaltien Popkes (271)**. Rienje is geboren in maart 1734 te Essen, is gedoopt op zondag 21 maart 1734 te Haren, is begraven op donderdag 24 juni 1779 aldaar. Rienje werd 45 jaar en 3 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 24 juni 1779
Derk Berens zijn vrouw begraven: f.5.11
Het beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Derk trouwt (kerk) op maandag 20 mei 1782 te Haren op 45-jarige leeftijd (2) met de 37-jarige **Egbertien Jans Hoving**, dochter van **Jan Hoving** en **Beertien Alberts**. Egbertien, wonende te Haren, is geboren te Annerveen, is gedoopt op zondag 21 maart 1745 te Anloo, wonende Wijk B Oosterweg 41 te Haren, is overleden op woensdag 19 augustus 1812 aldaar, is als overleden aangegeven op donderdag 20 augustus 1812 aldaar (aangever overlijden was **Geert Hoving**; getuigen aangifte overlijden waren **Hinderikes Hornhuis** (zie 181) en **Hinderk Lucas Oosterveld**). Egbertien werd 67 jaar, 4 maanden en 29 dagen.

Egbertien Jans, 34 jaar oud, huisvrouw van Berend Oosterweg wordt op 28 juni 1781 lidmaat van de kerk te Haren.

Egbertien was eerder gehuwd (1) met **Berend Geerds**.<63.64>

- 2 **Fennechien Berends** is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 18 oktober 1739 aldaar, is begraven op zaterdag 23 augustus 1783 aldaar. Fennechien werd 43 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 23 augustus 1783
Barelt Engberts zijn vrouw begraven: f.6,11
Voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Fennechien trouwt (kerk) op zondag 8 juni 1766 te Haren (eerste proclamatie met attestatie naar Haren te Zuidlaren). op 26-jarige leeftijd met de 30-jarige **Bareld Engberts**. Bareld, schoenmaker, is geboren te Norg, is gedoopt op zondag 29 januari 1736 aldaar, is begraven op dinsdag 27 december 1785 te Haren. Bareld werd 49 jaar, 10 maanden en 28 dagen.

Voogdijstelling 19 april 1782
Claas Hars te Haren zweert aan als voormond over de zoon van Derk Berends bij wijlen Reintje Roelfs in echte verwekt. Barelt Engels (Engberts) te Haren wordt sibbevoogd en Jacob Claassen buiten de Heerenpoort vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495)

Ontvangst diaconie te Haren 27 december 1785
Baerelt Engberts begraven: f.4,06

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 4 maart 1786
Van Anna Baerelts voor het laken voor haar vader: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 90 **Adolf Eisses** (ES), zoon van **Eisse Eisses** en **Geertien Takens**, landarbeider, wonende te Haren (Wijk C Onnen 7), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk A Haren 26) en aldaar (Wijk A Haren 19), is geboren op zaterdag 27 september 1851 te Onnen, is overleden op donderdag 24 april 1924 te Haren. Adolf werd 72 jaar, 6 maanden en 28 dagen. Adolf trouwt op zaterdag 13 mei 1882 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 26-jarige **Geertje Luiken**, dochter van **Marten Luiken** en **Roelfien Roelofs Homan**. Geertje, wonende te Haren (Wijk A Haren 26) en aldaar (Wijk A Haren 19), is geboren op maandag 12 november 1855 te Onnen, is overleden op zaterdag 18 november 1905 te Haren. Geertje werd 50 jaar en 6 dagen.

Van Adolf en Geertje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Eisse Eisses**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zaterdag 1 september 1883 aldaar (Wijk A Haren 26), wonende Wijk A Haren 26 aldaar, is overleden op dinsdag 20 november 1883 aldaar. Eisse werd 2 maanden en 19 dagen.
 - 2 **Marten Eisses**, sloopstimmermansknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 19), is geboren op woensdag 17 september 1884 te Onnen, is overleden op zondag 16 maart 1924 te Waterhuizen. Marten werd 39 jaar, 5 maanden en 28 dagen. Marten trouwt op zaterdag 28 oktober 1911 te Anloo op 27-jarige leeftijd met de 26-jarige **Neeltje Hovius**. Neeltje is geboren op zaterdag 27 december 1884 te Anloo.
 - 3 **Eisse Eisses**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 19), is geboren op woensdag 15 december 1886 aldaar (Wijk A Haren 26). Eisse trouwt op zaterdag 22 juli 1916 te Hoogezand op 29-jarige leeftijd met de 21-jarige **Hillechien Postema**. Hillechien, wonende te Haren, is geboren op maandag 1 april 1895 te Ten Boer, is overleden op donderdag 27 oktober 1949 te Groningen. Hillechien werd 54 jaar, 6 maanden en 26 dagen.
 - 4 **Roelof Eisses**, betonwerker, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 19), is geboren op woensdag 1 augustus 1888 aldaar (Wijk A Haren 26), is overleden op donderdag 19 januari 1961 te Groningen. Roelof werd 72 jaar, 5 maanden en 18 dagen. Roelof trouwt op zaterdag 22 mei 1915 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **Grietje Veenhoven**, dochter van **Hendrik Veenhoven** en **Antje Rodermond**. Grietje, wonende te Haren (Wijk A Haren 23), is geboren op zondag 10 april 1892 aldaar, is overleden te Groningen.
 - 5 **Geert Eisses**, arbeider, wonende te Haren, is geboren op donderdag 5 maart 1891 aldaar (Wijk A Haren 19). Geert trouwt op zaterdag 22 januari 1916 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 20-jarige **Annechien Bakker**, dochter van **Jan Egberts Bakker** en **Hinderika Dekker**. Annechien is geboren op woensdag 4 december 1895 te Haren.
- 91 **Alberdina Eisses** (ES), dochter van **Folkert Eisses** en **Hendrikje Berends de Jonge**, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 83) en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op maandag 8 juli 1878 aldaar (Wijk B Haren 41). Alberdina trouwt op vrijdag 6 mei 1904 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 22-jarige **Albert Alberts**, zie 13.2.
- 92 **Carel Folkers Eisses** (ES), zoon van **Adolf Folkers Eisses** en **Catharina Carels Bodenrijder**, arbeider en landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 13), aldaar (Wijk F Essen 14) en aldaar (Wijk A Haren 8), is geboren op dinsdag 8 september 1812 te Groningen, is overleden op maandag 1 mei 1876 te Haren. Carel werd 63 jaar, 7 maanden en 23 dagen.

Brief 8 januari 1834 aan de regter van instructie te Assen

In antwoord op uw missive missive van de 21 december 1833 heb ik de eer u te berigten dat ik aan de personen van Carel Eisses en Hindrik Vrieling heb te kennen gegeven, dat zij zich in den persoon Reinder Sondernaam, dien zij op den 15 oktober 1833 vermeend hadden te zien varen in het Drentsche Diep hebben vergist, onder uitnodiging om zich ten spoedigsten naar Foxhol te begeven ten einde zoo mogelijk den gedagten persoon xxx te maken [te identificeren].

De hoge stand des water heeft echter veroorzaakt dat gemelde jongelingen zich niet derwaarts hebben begeven, doch tussentijds evenwel hebben zij ten dien einde naar de Waterhuizen geweest om aldaar iets van de visschers te Foxhol woonachtig te vernemen, waar omtrent zij ons hebben verhaald, dat er volgens zeggen der lieden te Waterhuizen woonachtig te Foxhol een zodanig persoon als visscher woonde, welke zij vermeenden gezien en gesproken te hebben in het Drentsche Diep. Dat die persoon ????? heette, en dat deze aan de vrouw van Jan Sipkes, wonende te Waterhuizen, terwijl zij samen in de schuit hadden gevaren, had gezegd, dat hij voor het stelen van schapen uit het hooiland achter Onnen, ook te Assen was geroepen geworden, maar thuis was gebleven uit hoofde dezelve daar mede niets te doen wilde hebben.

Zoodra de personen van Eisses en Vrieling gunstige gelegenheid zullen hebben om naar Foxhol te komen, zullen zij zich derwaarts begeven, ten einde den voorgeselde persoon op te zoeken en te zien of die het zal zijn, welke zij in het Drentsche Diep hadden zien varen, en dat ik mij dan naar behoren onderrigt haasten moge den uitslag mede te delen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 3 februari 1834 aan de regter van instructie te Assen

Op de ontvangst van uw missive van 30 januari 1834 heb ik de personen van [Carel] Eisses en [Hindrik] Vrieling voor mij doen komen, wanneer dezelve mij verklaarden het onderzoek naar de visscher te Foxhol niet te hebben gedaan, als zijnde daarin tegen gehouden geworden door den aanhoudende hoge stand des water. Op aansporing van mij zijn zij gisteren derwaarts geweest, doch het bedoelde onderzoek is vruchteloos afgelopen. Volgens hunne verklaring hebben zij aldaar visschers aangetroffen, doch gene van deze was toen in het Drentsche Diep voorbij gevaren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Proces verbaal 8 september 1841

Op 8 september 1841 des voordemiddags te negen uren is voor mij, burgemeester der gemeente Haren, gecompareerd Karel Eisses, oud 29 jaren, dienende als boerenknecht bij den landbouwer Geert Bolhuis, wonende onder Essen, aan de Straatweg, ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren, verklarende, dat hij in den afgelopen nacht en dus van dinsdag op woensdag den 7 en 8 dezer, van eenige hem toebehoorende goederen was beroofd geworden, welke goederen geborgen waren in een hem toebehoorende en welgesloten kist, die geplaatst was in het zoogenaamde voorhuis, ten huize van den landbouwer Geert Bolhuis bovengenoemd. Deze goederen zijn de navolgende:

- een blaauw lakens boerenbuis met korte slippen, met zakken achter die slippen en met blaauw overtrokken knopen;
- een blaauw lakensche lange broek, zoo goed als nieuw, gevoerd met een blaauwachtig ruig bombazijn voering evenals het buis;
- twee zwarte lakensche vesten, waarvan een met een rij knopen, gevoerd met glad blaauw bombazijn, en de andere met twee rijen knopen, gevoerd als de broek;
- een zwarte zoogenaamde koordstreepte lange broek, gevoerd als de blaauw lakensche broek;
- een onderbroek blaauw gestreept, kort tot aan de kuiten, met witte linten aan de beenen, met zwart botte knopen;
- een kort duffels wams, zonder slippen met blaauw ruig bombazijn gevoerd en knopen van zwart bot of hoorn met een witte stift, aan weerszijden zes knopen, de opslagen met donkerblaauw of zwart lint omboord, met een zwarte manchesteren omgeboorde kraag;
- een roode vijfschagten hemdrok, gevoerd met witte ruige katoen, met witte botten knopen aan weerszijden zes en aan iedere mouw twee knopen;
- twee paren donkergrijze wollen gestreepte kousen, de beide paren aan de voet gestopt en een paar ter hoogte van de enkel uitgebreid;
- twee petten, waarvan een zwart lakensche met een zwart lederen pet en een riemtje van voren in welke eene witte zelfgaren band in de voering rondgetrokken en een donkerbruine ruige pet mede met een lederen klep;
- ongeveer twaalf hembden, waarvan 5 of 6 van linnen en de overige van katoen, allen voorzien van de letters KE op de plaats even onder het borst gat;
- ongeveer tien of twaalf bonte halsdoeken van allerhande kleuren zonder naam, letter of kenbare teekenen;
- een paar nieuwe hulselen van geel bonte linten met gespen voorzien, waardoor dezelve langer of korter konden gemaakt worden;
- een roode gebreide wollen das;
- twee paren donkergrijze vingerhandschoenen, waarvan een paar nieuw en een paar reeds gestopt;
- een zilveren horlogie met één kast, waarvan het glas gebroken was en wel een vierde gedeelte miste, voorzien van en zilveren ketting, van 4 streng, lopende door twee ronde balletjes, aan welke ket waren bevestigd twee zilveren ?? [volgt uitvoerige gedetailleerde omschrijving]
- een som van vijftig gulden aan zilvergeld, bestaande meest uit guldens, daalders en drie guldens met elkander in eene gewone geldzak.

Ik heb mij daarop naar de behuizing van den landbouwer Geert Bolhuis begeven ten einde op de plaats zelve onderzoek te doen en de vereischte informatiën in te winnen en ik heb bevonden, dat deze behuizing staat aan de oostkant der straatweg van Groningen naar Haren, en zooals reeds gezegd, is ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren, en wel zoo, dat de gevel van het woonhuis in ene gelijke strekking met den weg, daarvan echter vijftig roeden is verwijderd, dat de schuur zich achter het woonhuis bevindt, het westelijke gedeelte aan het huis verbonden, zoodanig, dat dezelve ter breedte van ongeveer zes roeden meer zuidwaarts bevindt als het woonhuis in welke ruimte de schuurdeur geplaatst is en van de straatweg tot inrid dient, en zich vlak oostwaarts over een lengte van ongeveer dertig treden uitstrekkende, aan welks uiteinde mede ene deur geplaatst is en dus deze deuren regt tegen over elkander bevinden.

Wanneer men van de straatweg af de eerstgenoemde schuurdeur binnen treedt, is aan de noordkant het zoogenaamde voorhuis, alwaar zich bevonden, vlak aan de deur een kist toebehoorende aan den landbouwer Bolhuis, ten tweede een kist toebehoorende aan den knecht Jan Meinders en ten derde de kist toebehoorende aan den comparant, waarin de goederen van deze aanwezig waren. Hedenmorgen verklaarde de comparant deze kist niet meer op zijne plaats gevonden te hebben en na rondgezien te hebben, bevond men dat de deur in de achtergevel der schuur niet gesloten was, welke de vorige avond door Jan Meinders was gesloten geworden, wijders dat uit het raamtje aan de zuidkant van dien deur in de gevel zich een ruit was gebroken en vervolgens uit het kozijntje gehaald, bij het openen van deze deur zag men de kist open gebroken in de schuur staan, terwijl de hiervoren opgenoemde goederen daaruit waren genomen en waarin niets van eenige waarde was achter gelaten, dan nog een zakje met ongeveer zestien gulden, welke in een geheim laadje, dat in een klein langwerpige vierkant vakje in die kist aanwezig, was verborgen.

Geene der huisgenooten had van dat voorval iets gemerkt, hoe zeer de door Bolhuis en zijn gezin bewoonde vertrekken aan het voorhuis belend zijn en daarvan slechts door eene muur zijn afgescheiden. Zelfs de huishond van Bolhuis was rustig gebleven. Het komt niet onwaarschijnlijk voor, dat degenen welke de braak en diefstal gepleegd hebben, zijn geklommen door het uitgelichte venster en zich alzoo in de schuur bevindende de deur hebben geopend, regt voor zich uit zijn geloopt tot in het voorhuis en aldaar den bedoelden kist hebben mede genomen, geopend en het gestolene er uit genomen.

Overigens schijnt het ontegenzeggelijk te zijn, dat deze braak en diefstal door meer dan een persoon is gepleegd, daar de gezegde kist te groot was om door een persoon vervoerd te kunnen worden.

Karel Eisses, Geert Bolhuis en Jan Meinders hebben mij verklaard, dat zij op niemand eenig vermoeden konden hebben. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief 8 september 1841 aan de officier van justitie

Ik hebbe de eer bij deze aan u te doen toekomen een door mij opgemaakt proces verbaal van een in den nacht van de 7 op den 8 dezer plaats gehad hebbende diefstal ten huize van Geert Bolhuis, wonende onder Essen aan de Straatweg, ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren. Tot den inhoud waarvan ik de vrijheid neem mij te gedragen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Brief 8 september 1841 aan de gouverneur

Naar aanleiding van art. 79 van het Reglement op het bestuur ten platten lande in deze provincie, vind ik mij in de verpligting u te berigten, dat er in den nacht van de 7 op den 8 dezer, diefstal heeft plaats gehad, en wel ten huize van Geert Bolhuis, wonende onder Essen aan de Straatweg, ongeveer halverwege tusschen Helpman en Haren, alwaar men is ingebroken en van daar heeft mede genomen een kist behoorende aan Karel Eisses, bij den genoemden landbouwer als boerenknecht dienende, waarin zich onderscheiden kledingstukken alsmede eenig geld en een zilveren horlogie met dito ketting en twee singenetten [= versiersel, dat met een sleutel aan de horlogeketting werd gedragen] met een sleutel bevonden. Des morgens vond men de schuurdeur open alsmede een raam uitgebroken, waaruit een ruit vermist werd en de kist in een achter de schuur liggend stuk land bij een wring open gebroken [.....] (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Besluit burgemeester en assessoren 28 november 1844

Burgemeester en assessoren der gemeente Haren,

In aanmerking nemende, dat er in het personeel der nachtwachts vacatures zijn ontstaan door het vertrek metterwoon van Jan de Ruiters en Folkert Eisses buiten de kom van het dorp.

Gelet op de sollicitanten welke zich tot die betrekking hebben aangemeld [blijkens een aantekening in de marge zijn deze sollicitanten Teunis Smeenk, Egbert Daling, Marten Lucas en Willem Smeenk],

Is goedgevonden:

1. De personen van Jan de Ruiters en Folkert Eisses als nachtwachts eervol te ontslagen, gelijk geschied bij deze;
 2. Tot nachtwachten te benoemen tegen eene beloning van 40 centen voor iedere nachtwake de personen van Teunis Smeenk en Egbert Daling, arbeiders, wonende te Haren.
- Zoodat het personeel der nachtwachts thans bestaat uit: Jan Smeenk, Karel Eisses, Jan Schut, Willem Alberts, Teunis Smeenk en Egbert Daling.

Te bepalen dat de nachtwachts de ronde zullen beginnen met zondag den 1 december aanstaande (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 77)

Groninger Courant, 16 november 1855

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, zullen, op donderdag de 29e november 1855, des namiddags te 4 uur, ten huize van R. Abels, te Haren, publiek worden verkocht:

I. Een huis en tuin, gelegen westzijde aan de Straat te Haren, door K. Eisses bewoond.

etc.

Alles gelegen te Haren; toebehoorende aan den Heer J. Swartwolt en Mejufvrouw.

Carel trouwt op zaterdag 21 mei 1842 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 22-jarige **Grietje Vrieling** (RW2), dochter van **Jan Gerrits Vrieling** en **Janna Geerts Buining**. Grietje, wonende te Haren (Wijk A Haren 25), aldaar (Wijk B Haren 11), aldaar (Wijk A Haren 8), aldaar (Wijk A Haren 21), aldaar (Wijk A Haren 7) en aldaar (Wijk A Haren 30), is geboren op vrijdag 5 november 1819 en afkomstig uit aldaar, is Christelijk Gereformeerd gedoopt, is overleden op vrijdag 14 december 1894 te Glimmen. Grietje werd 75 jaar, 1 maand en 9 dagen.

Is in 1840 inwonende dienstbode bij Roelf Koops.

Van Carel en Grietje zijn negen kinderen bekend:

- 1 **Catharina Eisses**, wonende te Haren (Wijk A Haren 8), aldaar (Wijk A Haren 29), aldaar (Wijk A Haren 16), aldaar (Wijk A Haren 21) en aldaar (Wijk A Haren 7), is geboren op zaterdag 3 september 1842 te Onnen, is overleden op dinsdag 12 juni 1894 te Groningen. Catharina werd 51 jaar, 9 maanden en 9 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 29 juni 1894

Haren. Verkoop los goed.

Op dinsdag 3 juli 1894, des namiddags te 2 uur, zal, ten sterfhuize en ten verzoeken van de erven van Catharina Eisses te Haren, publiek à contant worden verkocht: eenige meubilaire goederen, o.a. linnenkast, kachels, klok, spiegels, naaimachine, schilderijen, stoelen, tafels, best beddegoed, koper-, tin-, glas- en aardewerk, etc. etc. S. Lohaman, notaris.

Catharina trouwt op zaterdag 7 mei 1870 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 29-jarige **Hendrik Haverdings** (RW2), zoon van **Hendrik Haverdings** en **Jantje Vedder**. Hendrik, kleermaker, wonende te Haren (Wijk A Haren 14), aldaar (Wijk A Haren 16) en aldaar, is geboren op zaterdag 1 augustus 1840 aldaar, wonende Wijk A Haren 16 aldaar, is overleden op zondag 17 november 1878 aldaar. Hendrik werd 38 jaar, 3 maanden en 16 dagen.

Catharina trouwt op donderdag 31 maart 1881 te Haren op 38-jarige leeftijd (2) met de 45-jarige **Gerrit Eleveld**, zoon van **Albert Eleveld (99)** en **Annechien Vrieling**. Gerrit, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op zondag 10 mei 1835 te Essen, is als geboren aangegeven op maandag 11 mei 1835 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Pieter Jans van Norg** (zie 246)), is overleden op donderdag 3 maart 1887 aldaar. Gerrit werd 51 jaar, 9 maanden en 21 dagen.

Gerrit was eerder gehuwd (1) met **Mettje van Bergen**. <65,66>

Catharina trouwt op donderdag 5 april 1888 op 45-jarige leeftijd (3) met de 35-jarige **Willem Pauwels** (L-05391), zoon van **Hendrik Pauwels** en **Harmina Grashuis**. Willem, arbeider, wonende te Haren en aldaar (Wijk C Onnen 10), is geboren op dinsdag 17 augustus 1852 te Onnen (Wijk C Onnen 7), is overleden op zondag 21 januari 1940 te Vries. Willem werd 87 jaar, 5 maanden en 4 dagen.

Willem was eerder gehuwd (1) met **Geesje Bathoorn**. <67,68>

Willem was later gehuwd (3) met **Aaltje Nijborg**. <69..72>

- 2 **Jan Gerrits Eisses**, schoenmaker, wonende te Haren (Wijk A Haren 8) en aldaar (Wijk B Haren 15), is geboren op vrijdag 22 november 1844 aldaar, is overleden op maandag 7 december 1931 aldaar. Jan werd 87 jaar en 15 dagen. Jan was gehuwd met **Antien Kramer**. Antien is geboren op dinsdag 29 juni 1847 te Roden, is overleden op zondag 5 maart 1916 te Haren. Antien werd 68 jaar, 8 maanden en 5 dagen.
- 3 **Adolf Eisses**, landbouwer en koster, wonende te Haren (Wijk A Haren 8), is geboren op donderdag 16 september 1847, is overleden op maandag 3 februari 1936 aldaar. Adolf werd 88 jaar, 4 maanden en 18 dagen. Adolf trouwt op donderdag 16 mei 1878 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 30-jarige **Grietje Oosterveld**, dochter van **Jan Oosterveld** en **Zwaantje Haverdings**. Grietje is geboren op vrijdag 10 september 1847, is overleden op dinsdag 2 augustus 1927 te Haren. Grietje werd 79 jaar, 10 maanden en 23 dagen.
- 4 **Janna Eisses**, wonende te Haren (Wijk A Haren 8) en aldaar (Wijk B Kromelboog 45), is geboren op zondag 7 april 1850, is overleden op donderdag 19 november 1942 aldaar. Janna werd 92 jaar, 7 maanden en 12 dagen. Janna trouwt op zaterdag 13 mei 1876 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 33-jarige **Berend Jansen**, zoon van **Berend Jansen** en **Antje Andries Nijdam**. Berend, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk B Kromelboog 44), is geboren op woensdag 15 februari 1843 aldaar (Wijk B Kromelboog 29), is als geboren aangegeven op donderdag 16 februari 1843 aldaar (aangever geboorte was **Berend Jansen**; getuigen aangifte geboorte waren **Derk Albartus** en **Gerrit Kerdijk**), is Christelijk Afscheiden gedoopt, is overleden op dinsdag 5 januari 1915 aldaar. Berend werd 71 jaar, 10 maanden en 21 dagen.
- 5 **Gerrit Eisses**, voermansknecht en warmoezenier, wonende te Haren (Wijk A Haren 8) en aldaar (Wijk A Haren 29), is geboren op maandag 20 september 1852 aldaar, is overleden op vrijdag 4 maart 1938 aldaar. Gerrit werd 85 jaar, 5 maanden en 12 dagen. Gerrit trouwt op zondag 7 mei 1882 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 31-jarige **Jantje Kleiverda**. Jantje is geboren op donderdag 17 april 1851 te Hoogezand, is overleden op donderdag 3 mei 1900 te Haren. Jantje werd 49 jaar en 16 dagen.
- 6 **Jantien Eisses**, wonende te Haren (Wijk A Haren 8), is geboren op zaterdag 3 februari 1855 aldaar, is overleden op vrijdag 17 april 1896 te Leiden. Jantien werd 41 jaar, 2 maanden en 14 dagen. Jantien trouwt op woensdag 7 mei 1884 te Leiden op 29-jarige leeftijd met de 29-jarige **Johannes Ouwerkerk**. Johannes, koopman in aardewerk, wonende te Leiden, is geboren op dinsdag 17 oktober 1854 aldaar.
- 7 **Lammechien Eisses**, wonende te Haren (Wijk A Haren 8) en aldaar (Wijk A Haren 64), is geboren op zaterdag 14 maart 1857 aldaar, is overleden op vrijdag 1 december 1922 aldaar. Lammechien werd 65 jaar, 8 maanden en 17 dagen. Lammechien trouwt op donderdag 18 november 1886 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 41-jarige **Douwe van der Velde**. Douwe is geboren op donderdag 26 december 1844 te Drachten, is overleden op maandag 18 januari 1926 te Groningen. Douwe werd 81 jaar en 23 dagen.
- 8 **Folkert Eisses** (RW2), schoenmaker, wonende te Haren (Wijk A Haren 14), aldaar (Wijk A Haren 20), aldaar (Wijk A Haren 22),

aldaar (Wijk A Haren 23A), aldaar (Wijk A Haren 306) en aldaar (Rijksstraatweg 220), is geboren op dinsdag 19 juli 1859 te Onnen, is overleden op vrijdag 15 februari 1946 te Haren. Folkert werd 86 jaar, 6 maanden en 27 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 20 december 1891

Ten overstaan van notaris Lohman te Haren, werd j.l. maandag ten huize van den kastelein M. van der Veen, publiek verkocht:

1. Ten verzoeken van K. Blom en vrouw te Middelhorst. Eene behuizing met schuur en erf, benevens wei- en bouwland samen groot 3 HA, 21 A en 65 cA. Kooper de heer E. Lulps te Velp voor f2.725,-

2. Ten verzoeken van J. L. Oosterveld en vrouw te Haren. Eene behuizing met erf en tuin in de Kerkstraat, groot 4 A 70 cA. Kooper de heer E. Horst te Haren voor f.1.200,-.

Door den zelfden notaris werd woensdagavond ten huize van de kastelein R Suurd publiek verkocht, ten verzoeken van J. Vedder en vrouw.

1. Eene nette behuizing ca. met ongeveer 17 A. 43 cA. tuin daarachter gelegen te Glimmen. Kooper de heer A. Duiker te Groningen voor f.1.500,-

2. Eene behuizing aan den Achterweg, onmiddellijk achter perceel 1. Kooper J. Vrieling te Glimmen voor f.450,-

3. Vier nette woningen staande aan de Rijksstraatweg te Haren. Hiervan werden kooper voor no 1. F. Eisses f.925,-; voor no 2 Knooihuizen f.700,-; voor no 3 P. van Hemmen voor f1.075,-.

Folkert trouwt op donderdag 10 maart 1887 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Grietje Hekman**, dochter van **Jan Thijs Hekman** en **Allerdina Katharina Venema**. Grietje, wonende te Haren (Wijk A Haren 14), aldaar (Wijk A Haren 20), aldaar (Wijk A Haren 22) en aldaar, is geboren op dinsdag 14 juni 1859 te Glimmen, wonende Rijksstraatweg 220 te Haren, is overleden op maandag 20 februari 1933 aldaar. Grietje werd 73 jaar, 8 maanden en 6 dagen.

- 9 **Geert Eisses**, wonende te Haren (Wijk A Haren 32) en aldaar (Wijk A Haren 40), is geboren op woensdag 6 november 1861 te Onnen, is overleden op dinsdag 18 april 1899 te Haren. Geert werd 37 jaar, 5 maanden en 12 dagen.

- 93 **Geert Eisses** (ES), zoon van **Folkert Eisses** en **Aaltje Douwes**, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op vrijdag 3 april 1846 aldaar, is overleden op dinsdag 11 december 1923 aldaar. Geert werd 77 jaar, 8 maanden en 8 dagen.

Woonde bij het latere Sassenhein. Verloor twee kinderen door verdrinking (bij het schaatsen) op 6 januari 1895.

Geert en Derkien zijn in 1880 "vader en moeder" op het werkhuis aan de Lageweg ten Noordlaren

Geert trouwt op zaterdag 6 augustus 1870 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Derkien Siegers**, dochter van **Egbert Siegers** en **Elizabeth Engberts**. Derkien is geboren op zaterdag 25 september 1847 te Paterswolde, is overleden op woensdag 12 april 1933 te Haren. Derkien werd 85 jaar, 6 maanden en 18 dagen.

Van Geert en Derkien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Folkert Eisses**, arbeider, is geboren op vrijdag 2 september 1870 te Haren, is overleden op woensdag 10 april 1963 aldaar. Folkert werd 92 jaar, 7 maanden en 8 dagen. Folkert trouwt op donderdag 9 september 1897 op 27-jarige leeftijd met de 24-jarige **Marchien Berends de Jonge**, dochter van **Harm Berends de Jonge** en **Catharina van Bergen**. Marchien is geboren op maandag 27 januari 1873 te Onnen, is overleden op woensdag 14 augustus 1940 te Haren. Marchien werd 67 jaar, 6 maanden en 18 dagen.

- 2 **Egbert Eisses** is geboren op woensdag 19 mei 1875 te Haren, is verdrongen op zondag 6 januari 1895 aldaar. Egbert werd 19 jaar, 7 maanden en 18 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 8 januari 1895

Haren, 6 januari. Hedenmorgen verspreide zich alhier de droevige tijding, dat drie personen in den leeftijd van bij de twintig jaren door het ijs waren gezakt en verdrongen. Al spoedig bleek helaas, dat deze treurmade waarheid was.

Volgens mededeeling van een jongen, die met hen op schaatsen reed, was eerst Elizabeth Eisses door het ijs gezakt, waarna Lammert Scheffers haar had willen redden. Doch ook deze geraakte te water, waarop Egbert Eisses, broeder van eerstgenoemde, ter redding kwam toesnellen. Ook zijne hulp mocht niet baten en spoedig daarop werden drie lijken uit het water gehaald. Het jongetje, dat met hen reed, deelt mede, dat Lammert Scheffers nog om hulp gevraagd heeft aan twee heeren, die zich op de plaats des onheils bevonden, maar die hun moed en menschenliefde toonden door weg te rijden zonder enkele poging tot redding aangewend te hebben.

De pogingen om volgens de bekende voorschriften de levensgeesten weder op te wekken bleven vruchteloos. Het ongeval had op korten afstand ten zuidwesten van Haren in eene wijk, het zoogenaamde Hassel'sveen plaats.

Voor de treurende ouders en de weduwe Scheffers, die te Vries woont is het verlies zwaar.

Behalve de reeds genoemde stelde oud en jong in de buurt van de veenderij alles in het werk om den drenkelingen op de eene of andere wijze hulp te bieden, doch, zoals gezegd, alles helaas tevergeefs. Hun allen komt echter een woord van lof toe.

Naar ons nog wordt meegedeeld, wordt een onderzoek ingesteld naar de beide personen, vermoedelijk uit Groningen, die geen enkele poging in het werk stelden om de drenkelingen uit hun benarden toestand te verlossen.

Leeuwarder Courant, 9 januari 1895

Verdrongen. Zondag ochtend zijn verdrongen op de veenplassen „de Broeken" ten westen van Haren bij Groningen drie jeugdige personen, eene zuster en broeder en een knecht van de weduwe Groenhoff te Haren. Het meisje zakte het eerst er door, daarna de knecht, die haar had willen helpen, en toen de broeder. De gebroeders G. en D. Jullens, vogelvangsters, wonende te Helpen, hebben met levensgevaar getracht hen te redden, doch te vergeefs (de slachtoffers waren Egbert Eisses, Elisabeth Eisses en haar verloofde Lammert Scheffers uit Tynaarlo).

- 3 **Elisabeth Eisses** is geboren op maandag 13 augustus 1877 te Haren, is verdrongen op zondag 6 januari 1895 aldaar. Elisabeth werd 17 jaar, 4 maanden en 24 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 8 januari 1895

Haren, 6 januari. Hedenmorgen verspreide zich alhier de droevige tijding, dat drie personen in den leeftijd van bij de twintig jaren door het ijs waren gezakt en verdrongen. Al spoedig bleek helaas, dat deze treurmade waarheid was.

Volgens mededeeling van een jongen, die met hen op schaatsen reed, was eerst Elizabeth Eisses door het ijs gezakt, waarna Lammert Scheffers haar had willen redden. Doch ook deze geraakte te water, waarop Egbert Eisses, broeder van eerstgenoemde, ter redding kwam toesnellen. Ook zijne hulp mocht niet baten en spoedig daarop werden drie lijken uit het water gehaald. Het jongetje, dat met hen reed, deelt mede, dat Lammert Scheffers nog om hulp gevraagd heeft aan twee heeren, die zich op de plaats des onheils bevonden, maar die hun moed en menschenliefde toonden door weg te rijden zonder enkele poging

tot redding aangewend te hebben.

De pogingen om volgens de bekende voorschriften de levensgeesten weder op te wekken bleven vruchteloos. Het ongeval had op korten afstand ten zuidwesten van Haren in eene wijk, het zoogenaamde Hasselt'sveen plaats.

Voor de treurende ouders en de weduwe Scheffers, die te Vries woont is het verlies zwaar.

Behalve de reeds genoemde stelde oud en jong in de buurt van de veenderij alles in het werk om den drenkelingen op de eene of andere wijze hulp te bieden, doch, zoals gezegd, alles helaas tevergeefs. Hun allen komt echter een woord van lof toe.

Naar ons nog wordt meegedeeld, wordt een onderzoek ingesteld naar de beide personen, vermoedelijk uit Groningen, die geen enkele poging in het werk stelden om de drenkelingen uit hun benarden toestand te verlossen.

Leeuwarder Courant, 9 januari 1895

Verdronken. Zondag ochtend zijn verdronken op de veenplassen „de Broeken" ten westen van Haren bij Groningen drie jeugdige personen, eene zuster en broeder en een knecht van de weduwe Groenhoff te Haren. Het meisje zakte het eerst er door, daarna de knecht, die haar had willen helpen, en toen de broeder. De gebroeders G. en D. Jullens, vogelvangsters, wonende te Helpen, hebben met levensgevaar getracht hen te redden, doch te vergeefs (de slachtoffers waren Egbert Eisses, Elisabeth Eisses en haar verloofde Lammert Scheffers uit Tynaarlo).

- 4 **Geert Eisses** (L-07968), arbeider, is geboren op zondag 21 september 1879 te Haren, is overleden op zaterdag 20 juli 1946 te Oosterhoogebrug. Geert werd 66 jaar, 9 maanden en 29 dagen.
Geert trouwt op zaterdag 27 oktober 1900 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 24-jarige **Bouchien Schut**, zie 298.
- 5 **Derk Eisses**, timmerman, is geboren op zaterdag 10 juni 1882 te Haren, is overleden op vrijdag 29 augustus 1930 te Noordlaren. Derk werd 48 jaar, 2 maanden en 19 dagen.
Derk trouwt op zaterdag 23 juli 1904 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 19-jarige **Roelfien Tinge**, dochter van **Jan Tinge** en **Trientje Timmer**. Roelfien is geboren op maandag 13 april 1885 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 10 december 1955 aldaar. Roelfien werd 70 jaar, 7 maanden en 27 dagen.
- 6 **Geertruida Eisses** is geboren op zaterdag 29 maart 1884 te Harenermolen, is overleden op maandag 1 december 1952 te Groningen. Geertruida werd 68 jaar, 8 maanden en 2 dagen.
Geertruida trouwt op zaterdag 16 mei 1908 te Haren op 24-jarige leeftijd (1) met de 24-jarige **Egbert Harms**, zoon van **Egbert Harms** en **Elizabeth Nijdam**. Egbert, arbeider en veehandelaar, is geboren op donderdag 20 september 1883 te Haren, is overleden op woensdag 27 november 1918 aldaar. Egbert werd 35 jaar, 2 maanden en 7 dagen.
Geertruida trouwt op vrijdag 19 oktober 1928 te Haren op 44-jarige leeftijd (2) met de 41-jarige **Jan Slagter**, zoon van **Pieter Slagter** en **Hendrikje Kooi**. Jan, timmerman, is geboren op maandag 25 oktober 1886 te Onnen, is overleden op zaterdag 29 augustus 1953 te Noordlaren. Jan werd 66 jaar, 10 maanden en 4 dagen.
- 7 **Lukas Eisses** is geboren op maandag 11 oktober 1886 te Haren, is overleden op zaterdag 22 januari 1955 aldaar. Lukas werd 68 jaar, 3 maanden en 11 dagen.

Woonde Lutsborgsweg 49. Bij Sassenhein. Deze woning is kort na zijn overlijden afgebroken.

Lukas trouwt op vrijdag 25 november 1938 te Haren op 52-jarige leeftijd met de 48-jarige **Jantje Mulder**, dochter van **Jan Mulder** en **Zwaantje van Dalen**. Jantje is geboren op maandag 14 april 1890 te Haren, is overleden op maandag 31 juli 1961 aldaar. Jantje werd 71 jaar, 3 maanden en 17 dagen.
Jantje was eerder gehuwd (1) met **Cornelis Neef**.<73,74>

- 94 **Roelfje Eisses** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op donderdag 22 februari 1849 aldaar.

Geboorte en verdere gegevens niet te vinden in burgerlijke stand. Geboortedatum overgenomen uit bevolkingsregister 1860-1880. Identiek met Roelfien Eisses geboren 18-01-1846?

- 95 **Jan Elders** (ES), zoon van **Albert Jans Elders** en **Grietje Holtman**, arbeider, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 5), aldaar (Wijk D Hemmen 16) en aldaar (Wijk F Essen 3), is geboren op woensdag 29 mei 1833 te Hemmen, is overleden op donderdag 26 juli 1900 te Haren. Jan werd 67 jaar, 1 maand en 27 dagen.

Brief 7 oktober 1853 aan de Commissaris des Konings

Het heeft u behaagd om berigt en raad in onze handen te stellen, bij kantbeschikking dd 4 oktober jl., een adres van G. Elders, geboren Holtman [Grietje Holtman], houdende verzoek, dat haar zoon Jan Elders, moge worden gedetacheerd op het stamboek van het korps, waarbij hij is ingelijfd.

Wij hebben de eer te berigten in verband met de missive van den heer Gouverneur dezer provincie dd 30 juni 1836, dat Albert Elders, tuinman bij den heer Mr. O.J. Quintus, vier kinderen bezit, drie zonen oud 20, 16 en 9 jaren en eene dochter oud 19 jaren, van welke zonen de oudste als milicien bij het Regiment Vesting Artillerie is ingelijfd.

Dat het ons gebleken is, dat de inhoud van genoemd adres in allen deele overeenkomstig de waarheid is en de aanwezigheid van Jan Elders bij zijne ouders, ten einde de tegenspoed van dit huisgezin eenigermate te kunnen leenigen, hoogst wenschelijk is, waartoe wij vermeenen te moeten adviseren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 120)

Brief 3 november 1853 aan de Commissaris des Konings

Het heeft u behaagd bij kantbeschikking dd 1 november 1853 om berigt en raad in onze handen te stellen een adres van Jan Elders aan Zijne Majesteit den Koning, houdende verzoek om met groot verlof de dienst te mogen verlaten.

Wij hebben de eer te berigten, dat het huisgezin, waartoe Jan Elders behoort en ten nutte van hetwelk hij werkzaam wenschte te zijn, bestaat uit de weduwe van Albert Elders, moeder van den adressant, alsmede uit drie zonen 19, 15 en 9 jaren oud, en eene dochter oud 20 jaren, welke alleen tot voor korte dagen door het handenwerk van den nu overleden vader hun bestaan hebben gevonden, maar nu niet meer in staat zijn behoorlijk in hun onderhoud te voorzien zonder de medewerking van de oudsten zoon Jan, die bij het vak zijns vaders is groot gebragt.

Op grond van art. 21 der wet van 1817, zoude de adressant geen aanspraak op ontslag uit de dienst kunnen doen geldig zijn.

De omstandigheden van het huisgezin der wed. A. Elders, van dien aard zijnde, dat de voortdurende aanwezigheid van den adressant Jan Elders zeer wenschelijk is, zoo mogen wij tot eene gunstige beschikking adviseren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 120)

Brief 12 november 1853 aan de Commissaris des Konings

Naar aanleiding der missive van u dd 9 november jl. betrekkelijk den milicien Jan Elders, op wiens verzoek om groot verlof en bij

missive dd 7 oktober jl. en 3 november jl. de eer hadden met berigt te dienen, brengen bij dezen ter kennis van u, dat de weduwe A. Elders thans haar middel van bestaan heeft door het waarnemen der betrekking van wijlen haren man, zijnde het hovenieren bij Jonkheer Mr. O.J. Quintus, welke werkzaamheden door de gezamenlijke huisgenoten nu worden verricht en dat het gemeentebestuur bezwaar maakt om ten behoeve van den genoemde milicien het bij de wet van 1817 voorgeschreven attest letter R af te geven, dewijl de verklaring, dat hij door zijne handenarbeid de kost wint voor zijne moeder, aan welke zonder dat geen ander middel van bestaan over blijft, in tegenspraak zoude zijn met hetgeen werkelijk plaats heeft, namelijk dat Mr. O.J. Quintus aan het huisgezin van de weduwe A. Elders weeggeld heeft toegelegd voor de diensten door hetzelfde te verrigten. Indien ons den inhoud van den adressen van de vrouw van A. Elders en van Jan Elders wel voorstaat, dan wenscht hij groot verlot te ontvangen en niet uit de dienst ontslagen te worden. Waarschijnlijk om de belangen van den 16 jarigen zoon niet te prejudiciëren. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 120)

Jan trouwt op zaterdag 18 mei 1861 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Aaltien Kooiman**, dochter van **Harm Willems Kooiman (207)** en **Trientje Harms**. Aaltien, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op maandag 6 augustus 1832 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op donderdag 11 februari 1904 te Haren. Aaltien werd 71 jaar, 6 maanden en 5 dagen.

Van Jan en Aaltien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Harm Elders** is geboren op maandag 31 maart 1862 te Haren, is overleden op dinsdag 11 mei 1926 aldaar. Harm werd 64 jaar, 1 maand en 10 dagen.
- 2 **Albert Elders** is geboren op woensdag 13 april 1864 te Haren, is overleden op donderdag 26 december 1918 aldaar. Albert werd 54 jaar, 8 maanden en 13 dagen.
Albert trouwt op zaterdag 1 juni 1889 te Haren op 25-jarige leeftijd (1) met de 28-jarige **Aaltje Hindriks**, dochter van **Henderikus Tebbes Hindriks** en **Geesje Mulder**. Aaltje is geboren op zondag 14 april 1861 te Haren, is overleden op vrijdag 21 februari 1890 aldaar. Aaltje werd 28 jaar, 10 maanden en 7 dagen.
Albert trouwt op donderdag 6 juni 1895 te Haren op 31-jarige leeftijd (2) met de 28-jarige **Allerdina Meijer**, dochter van **Frederik Wuffen Meijer** en **Geessien Rensema**. Allerdina, wonende te Haren, is geboren op maandag 29 april 1867 te Dilgt (Wijk D Dilgt 10), is overleden op donderdag 14 augustus 1919 te Haren. Allerdina werd 52 jaar, 3 maanden en 16 dagen.

- 96 **Jan Jochums Elema** (ES), zoon van **Jan Lukas Elema** en **Trientje Jochums**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 36) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op maandag 12 augustus 1833 te Groningen, is overleden op dinsdag 15 juli 1902 te Onnen. Jan werd 68 jaar, 11 maanden en 3 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 26 mei 1860 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Jantje Nijdam**, dochter van **Jan Andries Nijdam** en **Jantje van Loo**. Jantje, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), is geboren op donderdag 5 mei 1836 te Hoornschedijk, is overleden op vrijdag 12 mei 1916 te Haren. Jantje werd 80 jaar en 7 dagen.

Van Jan en Jantje zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Jan Elema** (L-03811), landbouwer, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 30 maart 1861 te Essen (Wijk F Essen 8), is overleden op woensdag 3 maart 1943 te Onnen. Jan werd 81 jaar, 11 maanden en 1 dag.

Nieuwsblad van het Noorden, 31 januari 1907
De melkriet naar het Westerveen werd gegund aan J. Elema tegen f.3,99 per week.

Jan trouwt op donderdag 20 maart 1890 te Haren op 28-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Geertien Vrieling**, dochter van **Jan Gerrits Vrieling** en **Engelina de Groot**. Geertien is geboren op zaterdag 30 maart 1867 te Glimmen, is overleden op zaterdag 31 december 1892 te Onnen. Geertien werd 25 jaar, 9 maanden en 1 dag.
Jan trouwt op donderdag 7 mei 1896 te Haren op 35-jarige leeftijd (2) met de 25-jarige **Hendrikje Takens**, dochter van **Lammert Takens** en **Janna Berends de Jonge**. Hendrikje is geboren op donderdag 22 december 1870 te Onnen, is overleden op woensdag 7 september 1960 aldaar. Hendrikje werd 89 jaar, 8 maanden en 16 dagen.
- 2 **Trientje Elema**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 25 september 1863 te Essen (Wijk F Essen 8), wonende Wijk F Essen 8 te Haren, is overleden op woensdag 16 december 1863 te Essen. Trientje werd 2 maanden en 21 dagen.
- 3 **Willem Elema** is geboren op donderdag 27 november 1873 te Onnen, is overleden op dinsdag 1 januari 1878 aldaar. Willem werd 4 jaar, 1 maand en 5 dagen.
- 4 **Trientje Elema** is geboren op zaterdag 7 juni 1879 te Onnen, is overleden op woensdag 13 februari 1901 aldaar. Trientje werd 21 jaar, 8 maanden en 6 dagen.

- 97 **Willemtje Elema** (ES), dochter van **Jan Lukas Elema** en **Trientje Jochums**, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 36) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op dinsdag 11 mei 1830 te Helpman, is overleden op vrijdag 7 december 1900 te Onnen. Willemtje werd 70 jaar, 6 maanden en 26 dagen.
Willemtje trouwt op zaterdag 6 april 1861 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 28-jarige **Andries Nijdam**, zoon van **Roelf Andries Nijdam** en **Berendje Harm Tor**. Andries, broodbakker, is geboren op zondag 16 september 1832 te Hoornschedijk, is overleden op donderdag 9 juli 1896 te Onnen. Andries werd 63 jaar, 9 maanden en 23 dagen.

Van Andries en Willemtje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Roelf Nijdam**, molenaarsknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op zaterdag 31 mei 1862 te Zuidlaarderveen, is overleden op zaterdag 19 januari 1929 te Haren. Roelf werd 66 jaar, 7 maanden en 19 dagen.
Roelf trouwt op zaterdag 30 mei 1891 op 28-jarige leeftijd met de 26-jarige **Janna Brink**, dochter van **Antonie Brink** en **Henderica Nijdam**. Janna is geboren op zondag 22 januari 1865 te Paterswolde, is overleden op maandag 8 januari 1940 te Haren. Janna werd 74 jaar, 11 maanden en 17 dagen.
- 2 **Harm Nijdam**, wonende te Haren (Wijk B Haren 54), is geboren op woensdag 11 juli 1866 te Donderen, is overleden op dinsdag 23 april 1935 te Haren. Harm werd 68 jaar, 9 maanden en 12 dagen.
Harm trouwt op zaterdag 17 mei 1902 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 23-jarige **Grietje Takens**, dochter van **Hendrik Takens** en **Grietje Koops**. Grietje is geboren op woensdag 25 september 1878 te Onnen, is overleden op zaterdag 9 november 1912 aldaar. Grietje werd 34 jaar, 1 maand en 15 dagen.

Grietje was eerder gehuwd (1) met **Hendrik Ax.** <75,76>

- 98 **Aaltje Eleveld** (ES), dochter van **Henderikus Eleveld (103)** en **Henderika Takens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op vrijdag 11 januari 1884 te Helpman.
Aaltje trouwt op zaterdag 8 oktober 1904 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 32-jarige **Jan Mulder**, zoon van **Luitje Mulder** en **Grietien Eleveld**. Jan, landbouwer en arbeider, is geboren op zaterdag 6 januari 1872 te Haren, is overleden op zondag 11 oktober 1953 te Groningen. Jan werd 81 jaar, 9 maanden en 5 dagen.
Jan was eerder gehuwd (1) met **Imke Medema.** <77,78>

- 99 **Albert Eleveld** (ES), zoon van **Hindrik Alberts Eleveld** en **Jantien Harms**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11) en aldaar, is geboren op zondag 23 december 1798 te Glimmen, wonende Wijk F Essen 11 te Haren, is overleden op dinsdag 20 mei 1851 te Essen. Albert werd 52 jaar, 4 maanden en 27 dagen.

Woonde in 1830 als weduwnaar met zijn dochter Annechien op het adres Haren Wijk F Nr 9 Essen.

Albert trouwt op vrijdag 24 maart 1826 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Klaas Mannes**, **Evert Everts** (zie 113), **Berend Krans** (zie 212) en **Jan Folkerts de Vries**) op 27-jarige leeftijd (1) met de 20-jarige **Aaltje Meinderts**, dochter van **Hinderk Meinderts (231)** en **Annechien Harms (133)**. Aaltje, wonende te Haren, is geboren op donderdag 13 juni 1805 te Essen, wonende Wijk F Essen 9 te Haren, is overleden op vrijdag 5 september 1828 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 6 september 1828 te Haren (aangever overlijden was **Albert Eleveld** (zie 99); getuige aangifte overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)). Aaltje werd 23 jaar, 2 maanden en 23 dagen.

Heeft bij haar overlijden geen onroerende goederen nagelaten.

Van Albert en Aaltje is een kind bekend:

- 1 **Annechien Eleveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk B Kromelboog 42) en aldaar (Wijk B Kromelboog 43), is geboren op maandag 29 mei 1826 te Essen (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op dinsdag 30 mei 1826 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Gerrit Harmannus Mekking** (zie 235)), is overleden op maandag 24 juli 1882 aldaar. Annechien werd 56 jaar, 1 maand en 25 dagen.
Annechien trouwt op zaterdag 19 april 1856 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 30-jarige **Andries Nijdam**, zoon van **Albert Andries Nijdam** en **Menke Gosses van der Veen**. Andries, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 42) en aldaar (Wijk B Kromelboog 43), is geboren op woensdag 24 augustus 1825 te Paterswolde, is overleden op maandag 14 december 1885 te Haren. Andries werd 60 jaar, 3 maanden en 20 dagen.

Albert trouwt op zaterdag 1 mei 1830 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Geert Bolhuis** (zie 43), **Tako Takens**, **Geerd Gerrits Vrieling** en **Jan Gerrits Vrieling**) op 31-jarige leeftijd (2) met de 21-jarige **Annechien Vrieling**, dochter van **Gerrit Jans Vrieling** en **Grietje Geerds**. Annechien, wonende te Haren (Wijk A Haren 24), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren aldaar, is gedoopt op vrijdag 6 mei 1808 aldaar, wonende Wijk F Essen 12 aldaar, is overleden op dinsdag 23 februari 1892 te Essen. Annechien werd 83 jaar, 9 maanden en 17 dagen.

Groninger Courant, 12 augustus 1853

De jaarmarkt, gisteren te Haren gehouden, werd bijzonder opgeluisterd door de van wege de Maatschappij van Landbouw in de provincie Groningen, afdeling Haren, gehoudene tentoonstelling van vroegmelkte koeijen en vaarzen, hengst- en merrieveulens. De uitslag van deze tentoonstelling heeft een ieders verwachting overtroffen. Niet minder dan 19 vroegmelkte koeijen, 15 vroegmelkte vaarzen, 14 hengstveulens en 18 merrieveulens, werden ter keuring aangeboden. Niet alleen het groot aantal, maar vooral de goede hoedanigheden van de ter keuring aangeboden koeijen en veulens, maakte de taak der daartoe benoemde keurmeesters uiterst moeilijk.

Na herhaalde keuringen werd de prijs van de vroegmelkte koeijen toegewezen aan de zwart blaarde koe van G. de Wit, te Groningen; van de vroegmelkte vaarzen: aan de zwart blaarde vaars van J.B. Bosman, te Essen; van de hengstveulens: de eerste prijs aan het zwarte veulen van H. Hemmes en de tweede prijs aan het zwarte veulen van J.G. Hemmes, beide te Essen; van de merrieveulens: de eerste prijs aan het bruine veulen van G. Bazuin, te Haren en de tweede prijs aan het zwarte veulen van de weduwe A. Eleveld, te Essen.

Van Albert en Annechien zijn tien kinderen bekend:

- 2 **Hindrik Eleveld**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op dinsdag 7 juni 1831 te Essen (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op vrijdag 10 juni 1831 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61) en **Roelf Roelofs Rademaker**), wonende Wijk F Essen 9 aldaar, is overleden op maandag 27 juni 1831 te Essen, is als overleden aangegeven op maandag 27 juni 1831 te Haren (aangever overlijden was **Albert Eleveld** (zie 99); getuige aangifte overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)). Hindrik werd 20 dagen.
- 3 **Hendrik Eleveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren op zondag 29 juli 1832 te Essen, is als geboren aangegeven op dinsdag 31 juli 1832 te Haren (Wijk F Essen 9) (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61) en **Roelf Roelofs Rademaker**), wonende Wijk F Essen 12 aldaar, is overleden op vrijdag 6 juli 1866 te Essen. Hendrik werd 33 jaar, 11 maanden en 7 dagen.
- 4 **Gerrit Eleveld**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op zondag 10 mei 1835 te Essen, is als geboren aangegeven op maandag 11 mei 1835 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Pieter Jans van Norg** (zie 246)), is overleden op donderdag 3 maart 1887 aldaar. Gerrit werd 51 jaar, 9 maanden en 21 dagen.
Gerrit trouwt op zaterdag 9 mei 1863 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 29-jarige **Mettje van Bergen**, dochter van **Coenraad Alberts van Bergen** en **Geertien Laan**. Mettje, wonende te Haren (Wijk B Haren 42) en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op dinsdag 4 februari 1834 te Paterswolde, is overleden op woensdag 11 augustus 1880 te Haren. Mettje werd 46 jaar, 6 maanden en 7 dagen.
Gerrit trouwt op donderdag 31 maart 1881 te Haren op 45-jarige leeftijd (2) met de 38-jarige **Catharina Eisses**, zie 92.1.
- 5 **Jan Eleveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F

Essen 12), is geboren op zaterdag 6 mei 1837 te Essen (Wijk F Essen 11), is als geboren aangegeven op donderdag 11 mei 1837 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Pieter Jans van Norg** (zie 246)), is overleden op donderdag 10 november 1892 te Helpman. Jan werd 55 jaar, 6 maanden en 4 dagen.

- 6 **Jantje Eleveld**, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk A Haren 14), is geboren op woensdag 24 april 1839 te Essen, is als geboren aangegeven op woensdag 24 april 1839 te Haren (aangever geboorte was **Albert Eleveld** (zie 99); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Oosterveld** (zie 253) en **Pieter Jans van Norg** (zie 246)), is overleden op zondag 30 november 1890 aldaar. Jantje werd 51 jaar, 7 maanden en 6 dagen. Jantje trouwt op zaterdag 14 mei 1864 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 26-jarige **Gerrit Dussel**, zie 87.

- 7 **Grietien Eleveld**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op zondag 20 juni 1841 te Essen, is overleden op donderdag 19 januari 1922 te Leek. Grietien werd 80 jaar, 6 maanden en 30 dagen. Grietien trouwt op zaterdag 22 mei 1869 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 41-jarige **Luitje Mulder**, zoon van **Jan Geerts Mulder** en **Aaltje Everts**. Luitje, wonende te Haren (Wijk B Haren 15B) en aldaar (Wijk B Haren 23), is geboren op vrijdag 8 juni 1827 aldaar, is overleden op zaterdag 19 november 1910 aldaar. Luitje werd 83 jaar, 5 maanden en 11 dagen.

Brief 3 april 1847 van de gouverneur

Ingevolge daartoe ingesteld appel zal de loteling uwer gemeente Luitje Mulder, van eene vorige classe, voor Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie worden gehervisiteerd op dinsdag den 6 dezer.

Ik verzoek u over zulks te zorgen, dat de genoemde loteling alsdan in het provinciehuis alhier present zij, des middags precies te twaalf uur.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

- 8 **Geert Eleveld** is geboren op zondag 21 mei 1843 te Essen, zie 102.
- 9 **Albert Eleveld** is geboren op donderdag 14 mei 1846 te Essen, zie 100.
- 10 **Henderikus Eleveld** te Haren, is geboren op dinsdag 29 januari 1850 te Essen (Wijk F Essen 11), zie 103.
- 11 **Borger Eleveld**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zaterdag 28 december 1850 te Essen (Wijk F Essen 11), wonende Wijk F Essen 11 te Haren, is overleden op maandag 30 december 1850 te Essen. Borger werd 2 dagen.

- 100 **Albert Eleveld** (ES), zoon van **Albert Eleveld (99)** en **Annechien Vrieling**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk D Klaverblad 21), is geboren op donderdag 14 mei 1846 te Essen, is overleden op donderdag 5 augustus 1909 te Helpman. Albert werd 63 jaar, 2 maanden en 22 dagen. Albert trouwt op zaterdag 20 mei 1871 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 29-jarige **Mettien van Bergen**, dochter van **Kornelis Alberts van Bergen** en **Bauchien Egberts Eitens**. Mettien, wonende te Helpman en te Haren (Wijk D Klaverblad 21), is geboren op zaterdag 19 maart 1842 te Helpman, is overleden op zondag 14 maart 1915 te Groningen. Mettien werd 72 jaar, 11 maanden en 23 dagen.

- 101 **Albert Eleveld** (ES), zoon van **Geert Eleveld (102)** en **Aaltje Alberts**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 15) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op vrijdag 15 september 1876 te Essen (Wijk F Essen 14). Albert trouwt op zaterdag 12 mei 1900 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 20-jarige **Jantje Coopman**. Jantje, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), is geboren op dinsdag 14 oktober 1879 te Norg.

Van Albert en Jantje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Geert Eleveld**, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 7 september 1900 te Essen (Wijk F Essen 8). Geert trouwt op zaterdag 8 mei 1926 te Hoogezand op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Geesje Zuur**. Geesje is geboren op vrijdag 20 december 1901 te Scharmer.
- 2 **Freerk Eleveld**, wonende te Haren, is geboren op maandag 10 november 1902 te Essen (Wijk F Essen 8).
- 3 **Willem Eleveld**, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 15 september 1905 aldaar (Wijk F Essen 8). Willem trouwt op zaterdag 27 februari 1926 te Norg op 20-jarige leeftijd met de 19-jarige **Martje Ritsma**. Martje is geboren op woensdag 11 juli 1906 te Peize.

- 102 **Geert Eleveld** (ES), zoon van **Albert Eleveld (99)** en **Annechien Vrieling**, arbeider en landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 15) en aldaar, is geboren op zondag 21 mei 1843 te Essen, wonende Wijk F Essen 15 te Haren, is overleden op zondag 6 augustus 1911 aldaar. Geert werd 68 jaar, 2 maanden en 16 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 oktober 1911

BOELDAG TE ESSEN

Op vrijdag den 27 oktober 1911, des voormiddags te 10 uur, zullen ten verzoeken van de weduwe en erven G. Eleveld, aan den Esserweg te Essen, gemeente Haren, publiek worden verkocht: 8 stuks hoornvee, waaronder 2 nieuwmelkte koeien, 5 voorjaars kalkkoeien en 1 pink, verder een veulsmerrie met veulen, 1 schaap, 6 biggen en 10 kippen, landbouwgereedschap en nog eenig meubilair.

Geert trouwt op zaterdag 3 juli 1869 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 30-jarige **Aaltje Alberts**, dochter van **Willem Alberts** en **Aaltje Hindriks Hekman**. Aaltje, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 32), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk F Essen 15), is geboren op zondag 7 april 1839 aldaar, is als geboren aangegeven op dinsdag 9 april 1839 aldaar (aangever geboorte was **Willem Alberts**; getuigen aangifte geboorte waren **Albert Sluurman** en **Egbert Ottes Oosterveld**), is overleden op vrijdag 23 november 1923 te Norg. Aaltje werd 84 jaar, 7 maanden en 16 dagen.

Van Geert en Aaltje zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Annechien Eleveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 15) en aldaar

(Wijk F Essen 7), is geboren op maandag 13 september 1869 te Essen, is overleden op woensdag 20 december 1939 te Glimmen. Annechien werd 70 jaar, 3 maanden en 7 dagen.
Annechien trouwt op zaterdag 12 mei 1900 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 24-jarige **Wiendelt van Steenwijk**, zie 330.

- 2 **Willem Eleveld**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zondag 5 maart 1871 te Essen (Wijk F Essen), wonende Wijk F Essen te Haren, is overleden op dinsdag 12 november 1872 te Essen. Willem werd 1 jaar, 8 maanden en 7 dagen.
 - 3 **Aaltje Eleveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op zondag 26 oktober 1873 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op maandag 16 april 1956 te Haren. Aaltje werd 82 jaar, 5 maanden en 21 dagen. Aaltje trouwt op zaterdag 17 november 1894 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 31-jarige **Albertus Pieters**, zie 263.
 - 4 **Albert Eleveld** te Haren, is geboren op vrijdag 15 september 1876 te Essen (Wijk F Essen 14), zie 101.
- 103 **Henderikus Eleveld** (ES), zoon van **Albert Eleveld (99)** en **Annechien Vrieling**, boerenknecht, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op dinsdag 29 januari 1850 te Essen (Wijk F Essen 11), is overleden op woensdag 13 juni 1923 te Leek. Henderikus werd 73 jaar, 4 maanden en 15 dagen.
Henderikus trouwt op zaterdag 14 mei 1881 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 27-jarige **Henderika Takens**, dochter van **Willem Takens** en **Aaltje Brink**. Henderika, wonende te Haren, is geboren op zondag 23 oktober 1853 aldaar (Wijk B Kromelboog 44), is overleden op vrijdag 4 december 1914 aldaar. Henderika werd 61 jaar, 1 maand en 11 dagen.

Van Henderikus en Henderika zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Albert Eleveld** is geboren op dinsdag 28 februari 1882 te Helpman, is overleden op vrijdag 3 oktober 1890 te Noordlaren. Albert werd 8 jaar, 7 maanden en 5 dagen.
 - 2 **Aaltje Eleveld** is geboren op vrijdag 11 januari 1884 te Helpman, zie 98.
 - 3 **Willem Eleveld** is geboren op zaterdag 5 februari 1887 te Noordlaren, is overleden op maandag 6 augustus 1962 te Groningen. Willem werd 75 jaar, 6 maanden en 1 dag.
 - 4 **Annechien Eleveld** is geboren op zaterdag 25 augustus 1888 te Noordlaren.
Annechien trouwt op zaterdag 6 juli 1912 op 23-jarige leeftijd met de 31-jarige **Jan Blom**, zoon van **Abel Blom** en **Hillechien Bonder**. Jan, arbeider, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), aldaar (Wijk A Haren 36) en aldaar (Wijk A Haren 30), is geboren op woensdag 27 april 1881 aldaar.
 - 5 **Grietje Eleveld** is geboren op woensdag 8 januari 1890 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 1 april 1932 te Aduard. Grietje werd 42 jaar, 2 maanden en 24 dagen.
Grietje trouwt op zaterdag 6 mei 1911 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 27-jarige **Roelof Horst** ook genaamd Roelf Horst, zoon van **Egbert Horst** en **Hillechien Hadders**. Roelof, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), is geboren op dinsdag 26 februari 1884 te Onnen.
 - 6 **Albert Eleveld**, timmerman, is geboren op donderdag 21 juli 1892 te Noordlaren.
Albert trouwt op zaterdag 16 januari 1915 te Bellingwolde op 22-jarige leeftijd met de 20-jarige **Fenje Gruis**. Fenje is geboren op dinsdag 25 september 1894 te Vriescheloo.
 - 7 **Hendrik Eleveld**, arbeider, is geboren op woensdag 13 juni 1894 te Noordlaren.
Hendrik trouwt op vrijdag 8 december 1916 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 25-jarige **Willemina Alberts**, zie 13.4.
- 104 **Jantien Ellens** (ES), dochter van **Willem Jans Ellens** en **Grietje Harmens**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk D Klaverblad 17), aldaar (Wijk A Haren 21), aldaar (Wijk A Haren 27), aldaar (Wijk A Haren 25) en aldaar, is geboren op woensdag 15 maart 1815 te Onnen (Wijk C Onnen 7), is als geboren aangegeven op donderdag 16 maart 1815 te Haren (aangever geboorte was **Willem Jans Ellens**; getuigen aangifte geboorte waren **Frederic Wuffen** (zie 400) en **Klaas Mannes**), wonende Wijk A Haren 25 aldaar, is overleden op zaterdag 14 mei 1887 aldaar. Jantien werd 72 jaar, 1 maand en 29 dagen.
Jantien trouwt op zaterdag 7 oktober 1837 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 33-jarige **Egbert Berents Daling** (RW2). Egbert, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 33), aldaar (Wijk D Klaverblad 17), aldaar (Wijk A Haren 21) en aldaar, is geboren op zondag 5 februari 1804 te Assen, wonende Wijk A Haren 21 te Haren, is overleden op dinsdag 7 september 1858 aldaar. Egbert werd 54 jaar, 7 maanden en 2 dagen.

Brief 27 augustus 1837 aan de kommanderend officier van het korps vrijwillige Groninger Jagers
Daar de persoon van E.B. Daling, dienende als jager in het korps Groninger Jagers onder uw bevelen, en behorende tot mijne gemeente, doch thans met onbepaald verlof huiswaarts zijnde, mij heeft te kennen gegeven, dat hij verlangde een wettig huwelijk aan te gaan met Jantje Ellens, jongedochter, mede in mijne gemeente woonachtig, en waartoe hem onder andere, volgens de bestaande verordeningen ook uw permissie benodigd is, zoo ben ik zoo vrij u te inviteren, de alszoo verlangde permissie aan mij te willen doen toekomen, ten einde de voltrekking van het huwelijk alsdan daarna zijn voortgang kan hebben.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Brief 24 januari 1842 aan de officier van justitie
De nachtwachts te Haren, Egbert [Berents] Daling en Willem Smeenk, hebben bij mij gedeponereerd het relaas van hunne ontmoeting in den vroegen morgen van den 20 dezer. Ik heb de daarin betrokken personen gehoord en hunne verklaringen in geschrift vervat. Mij aan den inhoud dier stukken gedragende heb ik de eer dezelve bij deze aan u te doen toekomen ten einde u in dezen zoude kunnen handelen, zooals u zal verneemen te behoren.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Wordt bij besluit van Burgemeester en Assessoren van 24 november 1842 benoemd tot nachtwacht.

Besluit burgemeester en assessoren 28 november 1844
Burgemeester en assessoren der gemeente Haren,
In aanmerking nemende, dat er in het personeel der nachtwachts vacatures zijn ontstaan door het vertrek metterwoon van Jan de Ruiters en Folkert Eisses buiten de kom van het dorp.
Gelet op de sollicitanten welke zich tot die betrekking hebben aangemeld [blijkens een aantekening in de marge zijn deze

sollicitanten Teunis Smeenk, Egbert Daling, Marten Lucas en Willem Smeenk],

Is goedgevonden:

1. De personen van Jan de Ruiter en Folkert Eisses als nachtwachts eervol te ontslagen, gelijk geschied bij deze;
2. Tot nachtwachten te benoemen tegen eene beloning van 40 centen voor iedere nachtwake de personen van Teunis Smeenk en Egbert Daling, arbeiders, wonende te Haren.

Zoodat het personeel der nachtwachts thans bestaat uit: Jan Smeenk, Karel Eisses, Jan Schut, Willem Alberts, Teunis Smeenk en Egbert Daling.

Te bepalen dat de nachtwachts de ronde zullen beginnen met zondag den 1 december aanstaande (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 77)

Van Egbert en Jantien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Grietje Daling** is geboren op donderdag 1 februari 1838 te Onnen, is overleden op maandag 7 mei 1838 aldaar. Grietje werd 3 maanden en 6 dagen.
 - 2 **Grietje Daling** (RW2), wonende te Haren (Wijk D Klaverblad 17), aldaar (Wijk A Haren 21), aldaar (Wijk A Haren 27), aldaar (Wijk A Haren 25), aldaar (Wijk A Haren 33) en aldaar, is geboren op maandag 25 maart 1839, wonende Wijk A Haren 33 aldaar, is overleden op donderdag 19 maart 1903 aldaar. Grietje werd 63 jaar, 11 maanden en 22 dagen. Grietje was gehuwd met **Onbekend**.
 - 3 **Berend Daling**, wonende te Haren (Wijk A Haren 21), aldaar (Wijk A Haren 27) en aldaar, is geboren op dinsdag 29 september 1840 aldaar, wonende Wijk A Haren 27 aldaar, is overleden op vrijdag 22 juni 1866 aldaar. Berend werd 25 jaar, 8 maanden en 24 dagen.
 - 4 **Fennechien Daling** (RW2), wonende te Haren (Wijk A Haren 21), aldaar (Wijk A Haren 27) en aldaar (Wijk A Haren 20), is geboren op dinsdag 26 januari 1847 aldaar, is als geboren aangegeven op donderdag 28 januari 1847 aldaar (aangever geboorte was **Egbert Berents Daling** (zie 104); getuige aangifte geboorte was **Jan Meinders**), is overleden op woensdag 27 februari 1901 te Groningen. Fennechien werd 54 jaar, 1 maand en 1 dag. Fennechien trouwt op zaterdag 18 april 1885 te Haren op 38-jarige leeftijd met de 26-jarige **Menne Wiltjer**. Menne is geboren op woensdag 23 februari 1859 te Woltersum, is overleden op dinsdag 28 oktober 1919 te Groningen. Menne werd 60 jaar, 8 maanden en 5 dagen.
 - 5 **Geziena Daling**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 27), is geboren op donderdag 17 juli 1851 aldaar (Wijk A Haren 21), is overleden op donderdag 25 september 1873 te Hoornschedijk. Geziena werd 22 jaar, 2 maanden en 8 dagen. Geziena trouwt op zaterdag 12 juli 1873 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 25-jarige **Bernardus Vels**, zoon van **Derk Jan Vels** en **Geessien Nijdam**. Bernardus, arbeider, is geboren op dinsdag 14 maart 1848 te Hoornschedijk, is overleden op zaterdag 16 januari 1932 te Eelde. Bernardus werd 83 jaar, 10 maanden en 2 dagen. Bernardus was later gehuwd (2) met **Marrijke Brink**.^{<79,80>}
 - 6 **Willem Daling**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op donderdag 2 februari 1854 aldaar (Wijk A Haren 21), wonende Wijk A Haren 21 aldaar, is overleden op zaterdag 2 augustus 1856 aldaar. Willem werd 2 jaar en 6 maanden.
 - 7 **Willem Daling**, arbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 27) en aldaar (Wijk A Haren 25), is geboren op maandag 16 maart 1857 aldaar (Wijk A Haren 21), is overleden op maandag 11 maart 1895 te Groningen. Willem werd 37 jaar, 11 maanden en 23 dagen. Willem trouwt op zaterdag 6 mei 1882 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Roelfien Ipema** (DI). Roelfien, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 23), is geboren op zaterdag 28 november 1857 te Eelde, is overleden op vrijdag 11 juni 1937 te Groningen. Roelfien werd 79 jaar, 6 maanden en 14 dagen.
- 105 **Ale Elzinga** (ES), tuindersknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 8A) en aldaar (Wijk F Essen 9), is geboren op woensdag 24 november 1869 te Wonseradeel.

Het verblijf van Ale Elzinga in de gemeente Haren kent een turbulent einde. Zijn vrouw Geeske Jansen pleegt overspel en verlaat haar man. Zij verhuist in 1906 naar Stad Hardenberg en woont later in Enschedé. Ale zelf emigreert in 1909 naar Amerika. Als het echtscheidingsvonnis van Ale en Geeske ingeschreven moet worden, is er onduidelijkheid over de woonplaats van Ale. Uiteindelijk vindt inschrijving in Haren plaats.

Ale trouwt op zaterdag 20 oktober 1894 te Eelde (is gescheiden op vrijdag 22 januari 1909 te Haren) op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Geeske Jansen**. Geeske, wonende te Haren (Wijk F Essen 8A) en aldaar (Wijk F Essen 9), is geboren op maandag 25 maart 1872 te Assen.

Van Ale en Geeske zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Johan Elzinga** is geboren op vrijdag 29 maart 1895 te Eelde.
 - 2 **Meindert Elzinga** is geboren op vrijdag 19 juni 1896 te Haren.
 - 3 **Foeke Elzinga** is geboren op woensdag 27 oktober 1897 te Helpman.
 - 4 **Anna Wilhelmina Elzinga**, wonende te Haren, is geboren op woensdag 29 maart 1899 te Essen (Wijk F Essen 8A).
 - 5 **Gerhardina Elzinga**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zaterdag 7 juli 1900 te Essen (Wijk F Essen 9), wonende Wijk F Essen 9 te Haren, is overleden op woensdag 24 juli 1901 te Essen. Gerhardina werd 1 jaar en 17 dagen.
 - 6 **Gerradina Elzinga**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op woensdag 21 mei 1902 te Essen (Wijk F Essen 9), wonende Wijk F Essen 9 te Haren, is overleden op dinsdag 2 september 1902 te Essen. Gerradina werd 3 maanden en 12 dagen.
 - 7 **Pieterdina Elzinga** is geboren op dinsdag 4 oktober 1904 te Haren.
- 106 **Anno Berend Emming** (ES), zoon van **Willem Emming** en **Fennigje Alberts**, timmerman, is geboren op maandag 5

december 1910 te Warffum, is overleden in 1984 te Haren. Anno werd 74 jaar.

Anno trouwt op woensdag 1 november 1933 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Aaltje Jantje Mannes**, dochter van **Abel Mannes (226)** en **Roelfien Mennes**. Aaltje is geboren op dinsdag 19 september 1911 te Haren, is overleden in 1982 aldaar. Aaltje werd 71 jaar.

- 107 **Aaltje van der Es** (ES), dochter van **Hinderikus Klaassen van der Es (110)** en **Hinderkien Vrieling**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 27 februari 1892 te Essen (Wijk F Essen 10). Aaltje trouwt op donderdag 18 mei 1916 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 35-jarige **Lukas Weeman** (L-04401; L-05344), zoon van **Roelf Weeman** en **Jantien Eising**. Lukas, landbouwer, is geboren op zondag 5 december 1880 te Haren, is overleden op woensdag 12 augustus 1959 aldaar. Lukas werd 78 jaar, 8 maanden en 7 dagen.
- 108 **Annechien van der Es** (ES), dochter van **Hinderikus Klaassen van der Es (110)** en **Hinderkien Vrieling**, wonende te Haren, is geboren op zondag 27 mei 1900 aldaar (Wijk F Essen 14). Annechien trouwt op woensdag 6 juni 1923 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 30-jarige **Roelof Koops**, zoon van **Roelof Koops** en **Lucretia Pauwels**. Roelof is geboren op zondag 31 juli 1892 te Haren.
- 109 **Hendrik Klaassen van der Es** (ES), zoon van **Klaas Hinderks van der Es (112)** en **Annechien Meinderts**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Essen 5), aldaar (Wijk B Haren 2A) en aldaar, is geboren op woensdag 4 oktober 1854 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op donderdag 5 oktober 1854 te Haren (aangever geboorte was **Klaas Hinderks van der Es** (zie 112); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Hemmes** (zie 162) en **Harmannus de Groot**), wonende Essen 5 aldaar, is overleden op zaterdag 19 april 1941 te Essen. Hendrik werd 86 jaar, 6 maanden en 15 dagen. Hendrik trouwt op donderdag 8 mei 1890 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 24-jarige **Diena Vrieling**, dochter van **Lentze Vrieling (379)** en **Aaltje Vedder**. Diena, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren op dinsdag 1 augustus 1865 te Hemmen, wonende Essen 5 te Haren, is overleden op dinsdag 4 september 1956 aldaar. Diena werd 91 jaar, 1 maand en 3 dagen.

Van Hendrik en Diena zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Annechien van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 12), is geboren op donderdag 21 april 1892 te Essen (Wijk F Essen 11). Annechien trouwt op donderdag 7 mei 1914 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 31-jarige **Hendrik Groenwold**. Hendrik, landbouwer, is geboren op woensdag 28 februari 1883 te Eelde.
 - 2 **Geert van der Es**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk B Haren 6) en aldaar (Essen 7), is geboren op donderdag 13 juli 1893 te Essen (Wijk F Essen 11).
 - 3 **Aaltje van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 12), is geboren op vrijdag 30 april 1897 te Essen (Wijk F Essen 11). Aaltje trouwt op woensdag 27 mei 1936 te Haren op 39-jarige leeftijd met de 46-jarige **Albert Vrieling**, zoon van **Geert Vrieling** en **Roelfje Hamminga**. Albert, wonende te Haren, is geboren op woensdag 13 november 1889 te Hemmen (Wijk D Dilgt 26).
 - 4 **Henderika van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 12), is geboren op zaterdag 1 april 1899 te Essen (Wijk F Essen 11). Henderika trouwt op donderdag 31 oktober 1929 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 27-jarige **Tieme Hakkeling**. Tieme, opzichter, is geboren op donderdag 7 november 1901 te Borgercompagnie.
 - 5 **Fennechien van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 12), is geboren op zaterdag 1 april 1899 te Essen (Wijk F Essen 11).
 - 6 **Hendrik Klaas van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Essen 7), is geboren op zaterdag 22 september 1906 aldaar (Wijk F Essen 12). Hendrik trouwt op dinsdag 28 april 1936 te Leek op 29-jarige leeftijd met de 24-jarige **Lammechien Valkenburg**. Lammechien is geboren op zondag 10 december 1911 te Midwolde.
- 110 **Hinderikus Klaassen van der Es** (ES), zoon van **Klaas Hinderks van der Es (112)** en **Annechien Meinderts**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 10) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 4 juni 1859 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op zaterdag 4 juni 1859 te Haren (aangever geboorte was **Klaas Hinderks van der Es** (zie 112); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Christoffers Ruuls** (zie 295) en **Jan Hemmes** (zie 162)), is overleden op dinsdag 27 februari 1940 aldaar. Hinderikus werd 80 jaar, 8 maanden en 23 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 december 1910

Essen -Haren. Bij gesloten briefjes te huur voor drie of zes jaren: een nieuw gebouwde behuizing, waarin stalling voor 4 koeien en een paard, met plm. 80 are uitmuntende tuingrond, zijnde thans een beklante moeskerij, in huur bewoond door H. Koenz te Essen. Aanwijzing door en inlevering van briefjes, waarin vermelding van soliede borgstelling voor of op 24 dec. Bij den eigenaar Hks. van der Es te Essen, bij wien de conditiën v. verhuring ter lezing liggen.

Hinderikus trouwt op zaterdag 14 september 1889 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hinderkien Vrieling**, dochter van **Lentze Vrieling (379)** en **Aaltje Vedder**. Hinderkien, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), aldaar (Wijk F Essen 10) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op dinsdag 1 augustus 1865 te Hemmen, is overleden op vrijdag 9 maart 1934 te Haren. Hinderkien werd 68 jaar, 7 maanden en 8 dagen.

Van Hinderikus en Hinderkien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Klaas van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 15 maart 1890 te Essen (Wijk F Essen 10).
- 2 **Aaltje van der Es** te Haren, is geboren op zaterdag 27 februari 1892 te Essen (Wijk F Essen 10), zie 107.

3 **Annechien van der Es** te Haren, is geboren op zondag 27 mei 1900 aldaar (Wijk F Essen 14), zie 108.

- 111 **Hinderk Hinderks van der Es** ook genaamd Hinderk Klaassens van der Es (MIL-172; ES; L-00148; L-00149cs), zoon van **Klaas Hendriks van der Es** en **Hillechien Roelfs Gortemaker**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk C Onnen 4), aldaar (Wijk C Onnen 15) en aldaar, is geboren op zondag 17 maart 1793 aldaar, wonende Wijk C Onnen 15 aldaar, is overleden op donderdag 10 juli 1851 te Onnen. Hinderk werd 58 jaar, 3 maanden en 23 dagen.

Verslag onderzoek naar ongeregelde heden in de herberg De Posthoorn op 15 maart 1810.

Gerechtigd onderzoek door de advocaat-fiscaal in de lentemaand 1810 naar de ongeregelde heden in de herberg De Posthoorn van Nicolaus Nieuwland te Haren. Dit op aanklacht van Nieuwland zelf. Advocaat-fiscaal L.H. Trip hoort een groot aantal mogelijke getuigen (de namen zijn door mij vermeld, zoals ze later in de burgerlijke stand zijn gebruikt).

** Verklaring van Borgert Jans Vrieling, oud 31 jaren, woonachtig te Haren, dewelke verklaarde, dat hij op den dag dat er boeldag was geweest bij Jantje Paping te Haren op donderdag 14 dagen geleden, des avonds in de Jagtweide had gezeten. Dat aldaar omstreeks 10 uur de vouw van Nieuwland had geroepen, dat men haar man aanpakte. Dat hij toen naar de kamer tegenover de Jagtweide was gegaan en gezien had, dat een klein dik persoon, hem onbekend, de kastelein Nieuwland in de das gevat had en met hem schermutselde, maar kort er na weder losliet, zonder dat Vrieling verder enige ruzie had maar vertrokken was.

** Verklaring van Tako Hindriks Takens, oud 16 jaar, woonachtig te Haren. Dewelke verklaarde, dat hij 's avonds na de boeldag van Jantje Paping niet ten huize van N. Nieuwland was geweest, maar dat hij die avond reeds om zeven uur naar bed was gegaan.

** Verklaring van Willem Hindriks Takens, oud even over de 20 jaren, woonachtig te Haren, dewelke verklaarde, dat hij gisteren 14 dagen geleden des avonds met meer anderen was geweest in de herberg van H. Nieuwland te Haren tot omstreeks half tien. Dat hij in de Jagtweide en ook in de kamer er tegenover was geweest, waar het vol was. Dat hij geen ruzie had gehoord en ook niet gezien had, dat het licht uit was. Dat hij weggegaan zijnde kort er na terug gekomen was en toen wel gezien had, dat er een partij volk voor het huis van Nieuwland stond en dat de schulte van Haren er bij was. Maar verder kan hij er niets over zeggen.

** Verklaring van Hinderk Hinderks van der Es, oud 16 jaar, woonachtig onder Haren. Dewelke verklaarde, dat hij op de donderdag dat er boeldag was bij Jantje Paping des avonds tot omstreeks half negen was geweest ten huize van Nieuwland te Haren, dat zolang hij er was, hij geen ruzie gezien had.

** Verklaring Reint Jans Koers, oud 21 jaar, woonachtig te Glimmen, dewelke verklaarde, dat hij op donderdagavond den 15e dezer was geweest in de herberg van N. Nieuwland te Haren, in het kamertje tegenover de Jagtweide. Dat hij enige ogenblikken buiten huis was geweest en terug komende wel gezien had, dat er eenigen van Haren, waaronder Borgert Vrieling in dat kamertje waren en dat Roelf Alberts zijn hoed in de hand had, die in stukken was gesneden of gescheurd, zoals ook die van Roelf Pieters en zijn zoon. Dat Nieuwland toen de schulte had gehaald en die van Haren weg waren gegaan.

** Verklaring van Hindrik Alberts Kooi, 27 jaar oud, woonachtig te Glimmen. Die verklaarde, dat hij op donderdag 15 dezer met enige anderen van Glimmen des 's avonds was geweest in de herberg van H. Nieuwland te Haren, in een kamertje tegenover de Jagtweide. Dat later op de avond Borgert Vrieling met enige andere personen in dat kamertje waren gekomen. Dat Borgert gezegd had, zijn broer Roelf Alberts Kooi te willen slagen en zijn rokje had willen uittrekken. Dat daarop het licht was uitgedaan en hij zijn hoed, die met meer anderen op een tafel lag had opgezet, maar naderhand wel had gezien, dat de hoed van zijn broer was opgesneden. Dat toen de schulte was verschenen en de Hareners weg waren gelopen.

** Verklaring van Tonnis Jans Houwing, ongeveer 30 jaar oud, wonende te Glimmen. Die verklaarde, dat hij op die donderdag met enige anderen uit Glimmen geweest was bij Nieuwland tegenover de Jagtweide. Da hij na enige tijd weggeweest te zijn terug kwam en toen hoorde, dat enige personen uit het huis liepen, omdat men de schulte haalde. Dat hij toen niet meer naar binnen is gegaan. Dus niet kan zeggen wat er is voorgevallen.

** Verklaring Hindrik Hindriks, oud 16 of 17 jaar, woonachtig te Haren. Die verklaarde op die donderdagavond in het huis van Nieuwland te zijn geweest, maar dat hij voor acht uur van daar was gegaan en dat zo lang hij er geweest was er niet de minste ruzie plaats had.

** Verklaring van Willem Willems Eising, ongeveer 22 jaar, woonachtig te Onnen. Hij heeft op die donderdagavond gehoord, dat er bij de herberg van Nieuwland vrij veel rumoer van zingen en springen was. Dat hij de Jagtweide binnengaande daar een menigte volk had aangetroffen, dat vrolijk was. Dat hij nergens anders dan in de Jagtweide geweest was. Dat hij wel gezien had dat in de kamer tegenover de Jagtweide veel volk was, maar dat hij daar niet was geweest. Dat hij ook maar kort in de Jagtweide is geweest en toen weer is vertrokken.

** Verklaring van Roelf Alberts Kooi, oud ongeveer 30 jaar, woonachtig te Glimmen. Die verklaarde, dat hij op de donderdagavond na de boeldag bij Jantje Paping samen met enige andere personen uit Glimmen was geweest in de herberg van Nieuwland. Dat hij geen ruzie vernomen had, totdat later op de avond eene Borgert Jans Vrieling, woonachtig onder Haren bij hem was gekomen en op comparants vraag wat hij wilde, had gezegd dat hij hem wilde slaan en daarop zijn rokje had uitgetrokken. Dat er op dat moment een menigte andere personen in de kamer was gekomen en het licht uitgedaan was, zodat comparant niet gezien heet wat er geschied was. Dat Nieuwland ook nog in de kamer was geweest en gezegd had de schulte te willen halen. Dat toen de meeste personen uit de kamer naar buiten waren gelopen. Dat comparant toen het licht weer aanging ontdekte, dat zijn nog nieuwe hoed en ook die van Roelf Pieters en zijn zoon in stukken was gesneden of gescheurd. Dat die hoed op tafel had gelegen en dat comparant niet weet hoe hij in stukken was gekomen.

** Verklaring Jan Jans Bos, oud 21 jaar, woonachtig te Glimmen. Ook hij verklaart bij Nieuwland te zijn geweest. Dat ze daar vrolijk en wel hadden gezeten. Dat hun hoeden op tafel lagen. Dat er toen verscheidene personen, meest Hareners in de kamer waren gekomen. Dat hij had gezien, dat er een hoed van de tafel viel, die door Borgert Vrieling, woonachtig te Haren, onder de tafel werd geschopt, waarop hij de zijne had opgezet. Dat Borgert Vrieling bij Roelf Alberts komende door deze was gevraagd wat hij wilde, waarop Borgert geantwoord had hem te willen slagen en zijn rokje had aangegrepen alsof hij dat wilde uittrekken, maar op het zegge van Roelf Alberts "laat dat rokje maar zitten, ik wil niet slagen", zulks niet had gedaan. Dat toen het licht was uitgedaan en kort daarna de schulte was gehaald, waarop die van Haren meest uit de kamer waren gelopen. Dat hij toen wel gezien had, dat er drie hoeden van Roelf Alberts en Roelf Pieters en zijn zoon waren gesneden of gescheurd.

** Verklaring van Roelf Pieters, 40 jaar, woonachtig te Glimmen. Die verklaarde ook bij Nieuwland te zijn geweest. Dat zijn hoed met andere hoeden op een tafel had gelegen. Dat Borgert Vrieling was gekomen met enige anderen en dat Borgert had willen slagen met Roelf Alberts en zijn rokje reeds half uit had gehad maar nog weder gesust was. Dat daarop het licht uitgedaan was. Dat toen het licht weer aan ging zijn hoed in stukken was gesneden, net als die van Roelf Alberts en zijn zoon. Dat Nieuwland toen de schulte had gehaald en de personen uit Haren uit huis waren gelopen.

** Verklaring van Roelf Roelfs Pieters, zoon van Roelf Pieters, 17 jaar, woonachtig te Glimmen. Hij verklaarde niet veel te hebben gezien, maar ook zijn hoed was aan stukken gescheurd.

** Verklaring van Nicolaus Nieuwland, 37 jaar, wonende te Haren in de herberg De Posthoorn. Dewelke verklaarde, dat na de boeldag van Jantje Paping een menigte volk in zijn herberg was, die aldaar vrolijk en wel hadden gezeten. Dat er in de kamer tegenover de Jagtweide enige personen uit Glimmen hadden gezeten. Dat in die kamer een aantal keren de kaars was uitgedaan, maar door hem en de zijnen steeds weer was ontstoken. Dat hij wel had gezien, dat er op een tafel enige hoeden lagen. Dat van de personen, die in de Jagtweide waren, enigen al heen en weer in en uit de kamer er tegenover waren gegaan. Dat aldaar omstreeks 10 uren of kort er na ruzie ontstaan was en hij er heen gaande om dit voor te komen, had gezien dat zij malkanderen vast hadden. Dat hij een van hen, zijnde een kort dik persoon, aan hem onbekend, van de anderen had afgescheurd, die hem daarop bij de das greep, maar door hem was vast gehouden. Dat de personen uit Glimmen hem drie hoeden hadden laten zien, die in stukken waren gesneden. Dat hij, de vrede niet kunnende herstellen, iemand had gezonden om de schulte te halen en die niet schielijk koomende,

zelve ook nog was gaan roepen. Dat hij niet kan zeggen wie de hoeden heeft stuk gesneden, zijnde dit waarschijnlijk geschiedt toen de kaars uit was. Hij weet ook niet wie de voornaamste daders waren, omdat het zo vol was, dat hij zich nauwelijks had kunnen bewegen.

** Verklaring van Johan Rummerink, oud 86 jaar, schulte van Haren. Dewelke verklaarde, dat er op de avond dat de boeldag bij Jantje Paping was gehouden om 10 uur aan zijn venster werd geklopt door iemand gezonden door N. Nieuwland met het verzoek om aanstonds in zijn huis te komen. Dat Nieuwland ook later zelf nog kwam vragen of hij kwam. Dat hij er heen was gegaan en wel 100 personen aantrof, die deels ruzie met elkaar hadden. Dat hij toen met zijn rooroeden stevig heeft huisgehouden en de personen uit elkaar heeft geslagen richting Glimmen, Essen, Dilgt en Onnen. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 2008).

Brief 23 juli 1826 van Cornelis Hornhuis

Ik neem de vrijheid u bij dezen kennis te geven, dat wij eigenaren J. Veltman, Klaas Mans, Berent Berents, Hindrik van der Es en C. Hornhuis, van een sloot van het Drense diep tot aan de Noorder Zanddijk en verder tot aan de Aallingkamp, alwaar de Bixzen sloot genoemd, welke sloot onder schouw is gelegen, doch waarvan jaarlijks weinig tot niet wordt verrigt uit hoofde van de zwakheit in zoodanige gevallen van onze dijkschouwer.

Wij opgenoemde eigenaren zijn uit hoofde van het belang der aan de sloot gelegen landen om dezelve na te weiden overeengekomen om die sloot voor zooveel ons aangaat te verdelen en door te graven en hebben dientengevolge besloten om dit op zaterdag 19 juli te doen. Dan neimant dan ik was aldaar tegenwoordig, zoodat ik vergeefs na de sloot ben gegaan. En daar het voor mij van veel aanbelang is, zoo ook voor anderen als J. Swartwolt, dat de sloot word gegraven om mijn lant te kunnen weiden, hetgeen ik anders niet kan, zoo is het, dat ik mij in dezen tot u wende en u verzoeke om de vermelde eigenaren tot de graving te gelasten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 3 augustus 1830 van de gouverneur

Naar aanleiding ener missive van den Heer Administrateur voorde gevangnissen en het armenwezen van den 23 juli jl., zende ik u hiernevens een extract uit den staat van slagtoffers van onvoorziene rampen over het jaar 1829, aan welke door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij resolutie van 29 juni 1830 onderstand is verleend uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking gesteld aan het departement van Binnenlandsche zaken.

Zoodra de ordonnanciën van betaling voor den verleende onderstand zullen zijn opgemaakt, zal ik u dezelve, ter fine van uitreiking, doen toekomen.

Ik verzoek u om de belanghebbenden met de door de Minister te hunnen opzigte genomen resolutie bekend te doen maken.

Voorts moet ik u nog informeren, dat aan de personen, wier verliezen beneden de f.100,- gaan, overeenkomstig het aangenomen beginsel tot het erlangen van onderstand uit gemeld fonds, in geen aanslag kunnen worden gebragt.

De Heer Administrateur voornoemd heeft doen opmerken, dat de onderstand, welke het den Koning heeft behaagd, bij besluit van 4 maart 1830 aan de hulpbehoevende landbouwers in dit gewest toe te kennen, die door den mislukten oogst van 1828 minder dan f.100,- verlies geleden hebben, als een bijzonder gunstbewijs moet aangemerkt worden en van geene toepassing hoegenaamd voor het vervolg kan zijn.

Ik zende u dienvolgens de ingezondene stukken daarvan terug.

** Bijlage: Extract uit de Staat der Slagtoffers van onvoorziene rampen gedurende 1829, aan welke onderstand wordt verleende uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking staande van het departement van Binnenlandsche Zaken over 1828 en 1829.

[Bij de slachtoffers in de gemeente Haren bestaat de aard der verliezen in alle gevallen uit het verlies van veldvruchten; in de onderstaande weergave worden vermeld: de naam, bedrag der verliezen en bedrag van den verleenden onderstand]

H. Smeenk [Harm Jans Smeenk], f.123,-, f.15,375;
 J.H. Oosterveld [Jan Hendriks Oosterveld], f.115,-, f.14,375;
 Berend Konraads [Beerent Conraats Tonnis], f.168,-, f.21,-;
 Tebbe Hendriks [Tebbe Hendriks], f.101,-, f.12,625;
 H.B. Hoeks [Hendrik Berends Hoeks], f.130,-, f.16,25;
 H.J. Horst [Hinderk Jacobs Horst], f.113,-, f.14,125;
 Jan Jacobs, f.120,-, f.15,-;
 Jannes Vedder [Jannes Gerrits Vedder], f.150,-, f.18,75;
 Jan Adolfs, f.145,-, f.18,125;
 H. van der Es [Hinderks Hinderks van der Es], f.104,-, f.13,-;
 H. Berends de Jonge [Hendrik Berends de Jonge], f.114,-, f.14,25;
 Jochum Alberts, f.181,-, f.22,625;
 Hindrik A. Kooi [Hendrik Albers Kooi], f.101,-, f.12,625;
 Abel Brink [Abel Jans Brink], f.100,-, f.12,50;
 Jelke Vos [Jelke Roelfs Vos], f.133,-, f.16,625;
 Jan Kooi, f.168,-, f.21,-;
 J.D. Hekman [Jan Derks Hekman], f.157,-, f.19,625;
 Jan Thijs [Jan Roelofs Thijs], f.161,-, f.20,125;
 Jan Jans van Diep [Jan Jans Sijkema], f.122,-, f.15,25.
 (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 23 augustus 1842 van R. Koops

De ondergetekende geeft met eerbied te kennen, dat hij een stuk land onder Onnen heeft gelegen, het veld genaamd, dat ik onderscheiden malen in een staat van bevreding hebbe gebragt, maar zoodra de wal was opgemaakt of met verloop van een of twee dagen, de wal weer ingeslegt en tot eenen algemene doorvaard van de daar agterliggende landen gebruikt.

Hebbe het niet kunnen ontdekken wie daar de daders van waren. Eindelijk ben ik te weten gekomen naar dat ik onderscheidene malen de wal weer op hadde laten maken, dat Hendrik van der Es, landbouwer te Onnen, de wal op nieuw hadde geslegt en aldaar door gevaren in present van Hindrik Eissing en hun knegt, welke tot Hindrik van der Es gezegd hebben, dat moogd gij niet doen, waarop hij geantwoord hadde wat raakt jouw dat en enige meer woorden met elkander verwisselt.

Zoo is mijn eerbiedig verzoek, dat u zulke maatregelen gelieve te nemen, dat ik in het gebruik van mijne goederen mag verzekert blijven en daar van door gene anderen willekeurig gebruik van te maken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Brief 15 februari 1845 aan de gemeente-ontvanger

Bij deze berigt ik u, dat het kind van Dekker Alef Dekker, nr 89 van het kohier, volgens verklaring van den doctor de school van den 15 december jl. af wegens ziekte niet heeft kunnen bezoeken. Dat zulks eveneens het geval is met de kinderen van H. van der Es, nr 92, en Jacob Jans, nr 96, vanaf den 6 december jl., en dat diensvolgens van die ouders gedurende gemelde weken geen schoolgeld moet worden gevorderd. Ik verzoek u om hiervan aantekening te willen houden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 112).

Hinderk trouwt op donderdag 17 februari 1820 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Annechien Hinderks van Norg** ook

genaamd Annechien Jans van Norg (L-01208), dochter van **Hendrik Jans van Norg** en **Petertien Peters**. Annechien, wonende te Haren (Wijk C Onnen 4) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op vrijdag 16 oktober 1795 te Onnen, is gedoopt op zondag 18 oktober 1795 te Haren, is overleden op dinsdag 13 juli 1875 te Onnen. Annechien werd 79 jaar, 8 maanden en 27 dagen.

Akte 23 december 1819

Openbare verkoop bij Christoffer van Boekeren op 23 december 1819 ten verzoeken van:

1. Aaltien Ebbing, getrouwd met Jan Pathuis, te Haren;
- 2 tm 3.
4. Ebbing Ebbings te Onnen;
- 5 tm 6
7. Jeigien Gelmers, getrouwd met Antoni van Hemmen, te Onnen;
- 8 tm 9

De eerste zes voor 1/7 en de comparanten zeven tm negen samen voor 1/7 erfgenamen van wijlen Hindrik Ebbing en Harmtien Heiting, in leven echtelieden te Onnen en aldaar overleden in 1812 en 1813.

De te verkopen vaste goederen zijn:

1. de boerenbehuizing en schuur C 4 te Onnen, door de overledenen zelf bewoond geweest, zwellende ten noorden de weduwe Hindricus Hindriks, ten oosten en ten westen de Boerenweg en ten zuiden aan Hendericus Pauwels;

De kopers zijn:

Perceel 1: Hindrik van Norg, landbouwer te Haren, voor f.1.070,-;
(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr.93, Akte 527)

Brief 16 oktober 1854 aan de Commissaris des Konings

Als voorlopig bericht betrekkelijk de twee runderen van de weduwe Van der Es [Annechien Hinderks van Norg] te Onnen, die verdacht werden van door de longziekte te zijn aangetast, heb ik de eer te melden, dat de veeartsen Rouan en Billroth op heden voormiddag hun onderzoek bewerkstelligd hebben, nadat de data van minnelijke schikking en die van waardering gepasseerd waren, beiden hun gevoelen te kennen gegeven, dat één der beide runderen gedood moest worden teneinde met zekerheid het al of niet bestaan der longziekte te kunnen constateren en dat diensvolgens een op f.42,- gewaardeerd rund is afgemaakt. Hetwelk niet door de besmettelijke ziekte (long) aangetast is bevonden.

Met de post van morgen stel ik mij voor de vereischte rapporten en andere documenten te kunnen inzenden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 121)

Van Hinderk en Annechien zijn acht kinderen bekend:

- 1 **Hendrik van der Es** (L-02290), landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op zondag 2 januari 1820 te Onnen (Wijk A Middelhorst 38) (geboren als Hinderk van Norg, erkend bij huwelijk), is als geboren aangegeven op woensdag 5 januari 1820 te Haren (aangever geboorte was **Egberdina Groothuis**; getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111) en **Adolf Jansen**), is overleden op zaterdag 23 september 1876 te Onnen. Hendrik werd 56 jaar, 8 maanden en 21 dagen.

Proces verbaal 20 maart 1839

Op heden den 20 maart 1839 des morgens te half twaalf uren, compareerde voor ons, burgemeester der gemeente Haren, Antje Jannes Bies, dienstmeid van beroep, oud ruim 21 jaren, wonende te Onnen, gemeente Haren, ten huize van Hindrik Hindrikus. Welke de navolgende klage heeft ingebracht.

Dat zij, comparante, op zondag den 17 dezer maand ongeveer negen uren op den publieke weg te Onnen met steentjes en met zand is nageworpen door Hendrik van der Es, zonder beroep, wonende te Onnen, alsmede Hindrik Bakker en Hendrik Eisses, wonende beide laatste ook te Onnen, dat zij, comparante, was vergezeld geweest van Aaltje (de verdere naam onbekend), dienstmeid bij Hindrik [Jans] Breeman, van beroep landbouwer, wonende te Onnen, dat daarop vervolgens Hendrik Eisses, haar bij het hoofd had gekregen en de kralen die zij om haar hals had aan stukken had getrokken en bij haar rok had getrokken, zodat dezelve gescheurd was en waarop de comparante zich met de vlugt heeft moeten redden.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Voorval Onnen 17/18 oktober 1839

In de nacht van donderdag 17 oktober op vrijdag 18 oktober worden twee paarden uit de wei gehaald bij de landbouwer/tapper/wagenaar Kars Eisses te Onnen. E worden twee andere paarden voor terug gezet. Ook wordt een wagenladder bij Kars Eisses weggenomen. Met de nodige moeite weet Kars Eisses zijn paarden en de wagenladder terug te vinden. Het is dan voor hem niet meer mogelijk om met een groep meisjes uit Onnen naar de markt in Vries te gaan en dat was nu waarschijnlijk net de bedoeling van een aantal jongens in Onnen. Hindrik Bakker is waarschijnlijk de dader en mogelijk had ook Hendrik Eisses een rol. Verder komen nog een aantal bewoners in de proces verbalen naar voren: de broers Klaas en Hindrik van der Es, als vrienden van Hindrik Bakker en Hendrik Eisses. Johanna Kooi-Bazuin als getuige. Elizabeth Baving dienstmeid bij Hindrik Jans Breeman als een van de meisjes die mee zouden naar Vries. Aldert Buringa als getuige. Cornelis Hornhuis in wiens land de paarden en de wagenladder terug gevonden zijn.
Alle proces verbalen zijn te vinden bij Kars Eisses.

Hendrik trouwt op zaterdag 3 februari 1855 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 24-jarige **Alberdina Zweerts** (RW2), dochter van **Berend Zweerts** en **Frederica Alberts Smit**. Alberdina, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 9), te Haren (Wijk D Hemmen 3) en aldaar (Wijk A Haren 22), is geboren op vrijdag 20 augustus 1830 te Peize, is overleden op zondag 8 juli 1917 te Eelde. Alberdina werd 86 jaar, 10 maanden en 18 dagen.

- 2 **Klaas Hinderks van der Es** te Haren, is geboren op maandag 12 november 1821 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op woensdag 14 november 1821 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Hindrik Hindrikus** en **Jan Veldman**), zie 112.
- 3 **Pietertje van der Es**, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4), aldaar (Wijk C Onnen 15) en aldaar (Wijk D Hemmen 16), is geboren op zondag 29 februari 1824 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op dinsdag 2 maart 1824 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Weites** en **Henricus Pauwels**), is overleden op zaterdag 3 januari 1891 te Hemmen. Pietertje werd 66 jaar, 10 maanden en 5 dagen.
Pietertje trouwt op donderdag 16 september 1852 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Lentse Holtman**, zoon van **Onbekend** en **Grietje Holtman**. Lentse, arbeider en landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 5) en aldaar (Wijk D Hemmen 16), is geboren op vrijdag 27 april 1827 aldaar, is overleden op vrijdag 15 februari 1889 te Hemmen. Lentse werd 61 jaar, 9 maanden en 19 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 16 december 1891
Haren Vastgoed

Op nader te bepalen dag en plaats, zal in de maand januari 1892, ten verzoeken van de erven L. Holtman en P. v.d. Es, publiek worden verkocht: de onroerende goederen, best. in eene boerenbehuizing c.a. met bouw- wei- hooiland en veen, staande en gelegen te Onnen, groot te zamen pl. m. 5 ha.
S. Lohman, notaris

Nieuwsblad van het Noorden, 19 januari 1892

Onnen Vastgoed

Op maandag 18 januari 1892, des avonds te 6 uur, zullen ten huize van M. v.d. Veen te Haren en ten verzoeken van de erven van Lentse Holtman en Pietertjke v.d. Es publiek worden verkocht:

- a. Eene boerenbehuizing c.a. met land, staande en gelegen te Onnen, groot 2 ha, 6 a en 40 ca.
- b. Enige percelen hooi- en bouwland.

- 4 **Hillechien van der Es**, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4), aldaar (Wijk C Onnen 15), aldaar (Wijk A Haren 2), aldaar (Wijk B Haren 39) en aldaar (Wijk A Haren 13), is geboren op dinsdag 29 augustus 1826 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op dinsdag 29 augustus 1826 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Veldman** en **Lubertus van Oosten**), is overleden op donderdag 21 februari 1907 aldaar. Hillechien werd 80 jaar, 5 maanden en 23 dagen.
Hillechien trouwt op zaterdag 10 september 1853 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 26-jarige **Hindrik van den Berg** (RW1; RW2), zoon van **Sjoerd Hindriks van den Berg** en **Aaltje Hekman**. Hindrik, arbeider, wonende te Haren (Wijk A Haren 3), aldaar (Wijk A Haren 19A), aldaar (Wijk B Haren 14), aldaar (Wijk A Haren 2), aldaar (Wijk B Haren 39) en aldaar (Wijk A Haren 13), is geboren op maandag 8 januari 1827 aldaar, is overleden op donderdag 19 juli 1883 aldaar. Hindrik werd 56 jaar, 6 maanden en 11 dagen.
- 5 **Pieter van der Es**, wonende te Haren en aldaar (Wijk C Onnen 4), is geboren op zaterdag 13 december 1828 te Onnen, is als geboren aangegeven op maandag 15 december 1828 te Haren (Wijk C Onnen 4) (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Veldman** en **Jochum Alberts**), is overleden op zondag 2 februari 1845 te Onnen. Pieter werd 16 jaar, 1 maand en 20 dagen.
- 6 **Grietje van der Es** (L-02294), wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op donderdag 5 juli 1832 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op vrijdag 6 juli 1832 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Veldman** en **Geert Mannes**), is overleden op woensdag 29 januari 1896 te Onnen. Grietje werd 63 jaar, 6 maanden en 24 dagen.
Grietje trouwt op zaterdag 17 april 1858 op 25-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jan Bazuin** (L-02457), zoon van **Gerrit Jans Bazuin** en **Hinderkien Meijer**. Jan, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 30), is geboren op zaterdag 13 maart 1830 aldaar, is overleden op zaterdag 9 november 1918 te Onnen. Jan werd 88 jaar, 7 maanden en 27 dagen.
- 7 **Jan van der Es**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op dinsdag 7 april 1835 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op woensdag 8 april 1835 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Veldman** en **Aldert Buiringa**), is overleden op zondag 29 oktober 1916 te Onnen. Jan werd 81 jaar, 6 maanden en 22 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 20 november 1858 op 23-jarige leeftijd met de 22-jarige **Henderika Abbring**, dochter van **Egbert Abbring** en **Gezina Ellens**. Henderika, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 2-I), is geboren op vrijdag 19 augustus 1836 te Hemmen, is overleden op vrijdag 11 september 1885 te Onnen. Henderika werd 49 jaar en 23 dagen.
- 8 **Roelf van der Es** (L-02297), wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op donderdag 31 mei 1838 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op dinsdag 5 juni 1838 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Aldert Buiringa** en **Dirk Hekman** (zie 144)), is overleden op woensdag 10 december 1913 te Groningen. Roelf werd 75 jaar, 6 maanden en 9 dagen.
Roelf trouwt op zaterdag 23 mei 1863 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jantje van Dalen**, dochter van **Egbert van Dalen** en **Zwaantje Sjaneker**. Jantje is geboren op zaterdag 25 april 1840 te Haren, is overleden op woensdag 25 augustus 1915 te Groningen. Jantje werd 75 jaar en 4 maanden.
- 112 **Klaas Hinderks van der Es** (ES; L-02280;), zoon van **Hinderk Hinderks van der Es (111)** en **Annechien Hinderks van Norg**, dienstknecht en landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 4), aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren op maandag 12 november 1821 te Onnen (Wijk C Onnen 4), is als geboren aangegeven op woensdag 14 november 1821 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111); getuigen aangifte geboorte waren **Hindrik Hindrikus** en **Jan Veldman**), wonende Wijk F Essen 12 aldaar, is overleden op dinsdag 7 december 1897 te Essen. Klaas werd 76 jaar en 25 dagen.

Voorval Onnen 17/18 oktober 1839

In de nacht van donderdag 17 oktober op vrijdag 18 oktober worden twee paarden uit de wei gehaald bij de landbouwer/tapper/wagenaar Kars Eisses te Onnen. E worden twee andere paarden voor terug gezet. Ook wordt een wagenladder bij Kars Eisses weggenomen. Met de nodige moeite weet Kars Eisses zijn paarden en de wagenladder terug te vinden. Het is dan voor hem niet meer mogelijk om met en groep meisjes uit Onnen naar de markt in Vries te gaan en dat was nu waarschijnlijk net de bedoeling van een aantal jongens in Onnen. Hindrik Bakker is waarschijnlijk de dader en mogelijk had ook Hendrik Eisses een rol. Verder komen nog een aantal bewoners in de proces verbalen naar voren: de broers Klaas en Hindrik van der Es, als vrienden van Hindrik Bakker en Hendrik Eisses. Johanna Kooi-Bazuin als getuige. Elizabeth Baving dienstmeid bij Hindrik Jans Breeman als een van de meisjes die mee zouden naar Vries. Aldert Buiringa als getuige. Cornelis Hornhuis in wiens land de paarden en de wagenladder terug gevonden zijn.
Alle proces verbalen zijn te vinden bij Kars Eisses.

Proces verbaal 30 november 1839

Heden 30 november 1839 verscheen voor ons, burgemeester der gemeente Haren, als daartoe geroepen de persoon Klaas van der Es, oud 18 jaren, zonder beroep, woonachtig ten huize zijner ouders te Onnen, en Hendrik Eisses, oud 19 jaren, dienstknecht en woonachtig te Onnen, dewelke op de aan hen gedane vragen verklaarden en wel de eerste comparant.
Dat hij dinsdag den 26 dezer voormiddags te elf uren buiten op de mesthoop zijnde had gezien, dat Evert Weites drie varkens van C. Hornhuis uit de hof had gejaagd, welke varkens andermaal waren terug gekomen en daarna met geweld weder op den weg gedreven. Daar zijnde, dat gemelde Evert Weites toen met een zwaren stok naar die varkens had geworpen en een van denzelven zodanig getroffen dat hetzelfde op drie benen was gaan lopen, daar schijnbaar het regter voorbeen was aan stukken geworpen. De tweede comparant verklaarde, dat hij dienzelfden tijd bij eersten comparant was aangekomen en zich me denzelven in gesprek begeven. Dat Klaas van der es toen tot hem had gezegd: "daar komt al een zwijn aan met het ben aan stukken". Dat hij comparant voor dien tijd reeds had gezien, dat Evert Weites drie varkens van C. Hornhuis met een stok uit den hof had gedreven en op

denzelve geworpen, doch dat hij niet had gezien, dat genoemde Evert Weites op den weg het zwijn had geworpen, maar wel naar het zeggen van Klaas van der Es, dat het zwijn het been aan stukken had en dat hetzelfde op drie benen liep. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Klaas trouwt op dinsdag 3 mei 1853 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 33-jarige **Annechien Meinderts**, dochter van **Hinderk Meinderts (231)** en **Annechien Harms (133)**. Annechien, wonende te Haren (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 11) en aldaar, is geboren op maandag 21 februari 1820 te Essen, is als geboren aangegeven op donderdag 24 februari 1820 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinderts** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Willem Jans Buis** (zie 71) en **Gerrit Jans Stevens** (zie 331)), wonende Wijk F Essen 12 aldaar, is overleden op woensdag 14 augustus 1895 te Essen. Annechien werd 75 jaar, 5 maanden en 24 dagen.

Van Klaas en Annechien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Hendrik Klaassen van der Es** te Haren, is geboren op woensdag 4 oktober 1854 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op donderdag 5 oktober 1854 te Haren (aangever geboorte was **Klaas Hinderks van der Es** (zie 112); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Hemmes** (zie 162) en **Harmannus de Groot**, zie 109.
- 2 **Hinderikus Klaassen van der Es** te Haren, is geboren op zaterdag 4 juni 1859 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op zaterdag 4 juni 1859 te Haren (aangever geboorte was **Klaas Hinderks van der Es** (zie 112); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Christoffers Ruuls** (zie 295) en **Jan Hemmes** (zie 162)), zie 110.

- 113 **Evert Everts** (GH1812-156, MIL-106; ES; L-00153), zoon van **Freerk Everts (46.12)** en **Lammechien Bolhuis**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 8) en aldaar (Wijk A Haren 38), is geboren op zaterdag 6 november 1784 aldaar, is overleden op dinsdag 4 mei 1869 te Roodehaan. Evert werd 84 jaar, 5 maanden en 28 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk F Nr 8 Essen met zijn vrouw, vier kinderen, de inwonende boerenknechten Jan Schut en Pieter Buringa, de inwonende werkmeid Fennechien Luigies Kregel en Geert Bolhuis. Geert was wees en een neef van Evert Everts. De boerderij was eigendom van Geert Bolhuis.

Ingekomen stukken gemeente Haren, 8 mei 1817

Voor de schout verschijnt Evert Everts, landbouwer te Essen, die meldt, dat een zekere Klaas Bakker komende van Zwolle, een bijl van zijn wagen heeft gepakt, toen deze wagen even voor zijn huis stond tijdens de etenspauze. Hij heeft Klaas Bakker toen opgezocht en terug gevonden bij de Brandenburgersteeg in Groningen. Evert Everts heeft toen zijn bijl terug gevraagd, maar dat weigerde Klaas Bakker eerst. Toch gooide hij even later de bijl uit zijn zak. Klaas Bakker verklaarde tegenover de schout de bijl te hebben meegenomen uit armoede. Hij was zonder geld uit Zwolle gekomen en had vervolgens langs de huizen gebedeld en was zo in Essen terecht gekomen.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 50).

Akte 17 mei 1825

Gecompareerd zijn:

- Evert Everts, landbouwer te Essen;
- Luite Everts, landbouwer te Onnen,
- Margien Everts, ehevrouw van Hindrik Enting, landbouwer te Zuidlaarderveen
- Hinderkien Everts, ehevrouw van Oomke Oomkens, landbouwer te Engelbert;
- Aaltien Everts, ehevrouw van Jan Mulder, molenaar te Haren;
- Jacob Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Haren;
- Hindrik Everts, molenaar te Haren.

Zij komen tot een scheiding en deling van de goederen nagelaten door hun ouders Freerk Everts en Lammegien Bolhuis. Deze goederen zijn:

1. Twee huizen, zijnde de oude chercher huizen ter plaatse waarbij voor dezen de Harendermolen gestaan heeft met een tuin, getekend A nr 48 [is nummering voor de verponding] en C nr 4, gelegen onder Glimmen, benevens een kamp land te Onnen, 'Tusschenwegen' genaamd. Getaxeerde waarde: f.900,-.
2. Een behuizing aan de straat te Haren, westzijde, wijk A nr 2. Getaxeerde waarde: f.1.200,-.
3. Behuizing C nr 6 te Glimmen met enig land gelegen te Onnen. Getaxeerde waarde: f.505,-.
4. De koommolen, zoals dezelve bevorens gestaan heeft aan de weg naar Zuidlaren onder Glimmen. Getaxeerde waarde: f.3.950,-.
5. De behuizing onder Onnen gelegen, de oude Harenermolen genaamd, wijk C nr 38, zoals deze door de overledenen is gebruikt geweest. Getaxeerde waarde: f.2.000,-.
6. Een zitplaats in de kerk te Haren. Getaxeerde waarde f.25,-.
7. Losse goedeen en contanten: f.5.420.

Totale waarde van de te scheiden boedel f.14.000,-. Dit komt neer op f.2000,- per kind.

Evert Everts krijgt 1 ad f.900,- plus f.1.100,- losse goederen.

Luite Everts krijgt 2 ad f.1.200,- plus f.800,- losse goederen.

Margien Everts krijgt 3 ad f.505,- plus f.1.495 aan losse goederen.

Hinderkien Everts krijgt f.2.000,- aan losse goederen.

Aaltien Everts krijgt de halve koommolen ad f.1.975,- en de zitplaats in de kerk ad f.25,-.

Hindriks Everts krijgt de halve koommolen ad f.1.975,- plus f.25,- aan losse goederen.

Jacob Bolhuis Everts krijgt 5 ad f.2.000,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 87, Akte 204)

Brief 14 februari 1831 aan Lukas Oosterveld, Roelf Koops, Harm van der Veen en Reinder Nijdam, Evert Everts en Jan van Hemmen, Kornelis Hornhuis en Gerrit Veldman, Pieter G. Mulder, H. Veldhuis, Willem Eising en Reinder Tonkens, Teunis Boer en Hindrik Houwing

Ten gevolge een op heden door ons genomen besluit zal er op woensdag of donderdag den 17 of 18 februari aanstaande een algemene collecte langs de huizen binnen deze gemeente plaats hebben, ten einde de onbedeelde behoeftige huisgezinnen in derzelve hulpbehoeven omstandigheden te ondersteunen. U hiervan kennis gevende, verzoeken wij u om de bedoelde collecte op en van de boven bepaalde dagen te in de wijk te willen verrigten.

Wij vertrouwen dat gij deze moeite wel op u zult willen nemen en vinden het noodig hierbij iets te voegen tot aanmoediging van uw ijver in het verrigten dier collecte, daar de armoedige omstandigheden van sommige huisgezinnen zo schrijnend zijn, dan dat een ieder niet gaarne alles zoude aanwenden wat strekken kan tot verzachting van het lot der behoeftigen

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Evert trouwt op donderdag 6 mei 1813 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Hindrik Everts**, **Luitje Everts**, **Hendricus Hendriks Smit** en

Geert Hemmes (zie 157)) op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Baugien Jansen**, dochter van **Jan Cornelius (3.6)** en **Geesje Alefs**. Baugien, wonende te Haren (Wijk F Essen 8) en aldaar (Wijk A Haren 38), is gedoopt op zondag 30 maart 1788 aldaar, is overleden op vrijdag 27 februari 1863 te Engelbert. Baugien werd 74 jaar, 10 maanden en 28 dagen.

Van Evert en Baugien zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Lammechien Everts** (L-01712), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 8) en aldaar (Wijk A Haren 38), is geboren op maandag 7 februari 1814 te Essen (Wijk F Essen 11), is als geboren aangegeven op donderdag 10 februari 1814 te Haren (aangever geboorte was **Evert Everts** (zie 113); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Hendriks** (zie 166) en **Geert Hemmes** (zie 157)), is overleden op dinsdag 9 september 1884 te Helpman. Lammechien werd 70 jaar, 7 maanden en 2 dagen. Lammechien trouwt op donderdag 25 november 1841 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 45-jarige **Lukas Jans Kuipers** ook genaamd Lucas Jans Kuipers (MIL-300), zoon van **Jan Roelfs Kuipers** en **Elsijn Lucas Molenberg**. Lukas, landbouwer, wonende te Helpman (Wijk C Buiten klein poortje 14), is geboren op zondag 4 september 1796 aldaar, is overleden op donderdag 11 december 1845 aldaar. Lukas werd 49 jaar, 3 maanden en 7 dagen. Lukas was eerder gehuwd (1) met **Fennegijn Kars**.^{<81,82>} Lammechien trouwt op zaterdag 15 mei 1847 op 33-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Kornelis Bolhuis**, zoon van **Luite Bolhuis** en **Maria Lucretia Rummerink**. Kornelis, wonende te Haren (Wijk A Haren 16) en aldaar (Wijk B Kromelboog 26), is geboren op zaterdag 12 augustus 1815 aldaar, is overleden op dinsdag 8 december 1857 te Helpman. Kornelis werd 42 jaar, 3 maanden en 26 dagen.

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zoodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.

Met een verschuldigde eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betrekkelijk onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstroming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856

Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten.

Tot wijkmeester van de wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen.

Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren): J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis.

Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks.

Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer.

Tot wijkmeester wijk E (Hoornschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen

Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen

Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blaauwpot.

Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant

Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen.

Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

- 2 **Geesje Everts**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 8) en aldaar (Wijk A Haren 38), is geboren op maandag 24 juli 1815 aldaar (Wijk F Essen 8), is als geboren aangegeven op dinsdag 25 juli 1815 aldaar (aangever geboorte was **Evert Everts** (zie 113); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Berend Hendriks** (zie 166)), is overleden op zaterdag 8 juni 1878 te Zuidlaarderveen. Geesje werd 62 jaar, 10 maanden en 15 dagen.

Brief 27 april 1844 aan de burgemeester van Zuidlaren

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen eene geboorte acte betrekkelijk Geesjen Everts, aangevraagd bij uw missive van den 13 dezer. De kosten zijn f.1,09 welke ik verzoek aan mij te willen over maken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Geesje trouwt op zaterdag 25 mei 1844 te Zuidlaren op 28-jarige leeftijd met de 33-jarige **Albert Enting**. Albert is gedoopt op zondag 14 oktober 1810 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 2 april 1896 aldaar. Albert werd 85 jaar, 5 maanden en 19 dagen.

- 3 **Freerk Everts**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 8) en aldaar (Wijk A Haren 38), is geboren op vrijdag 26 juni 1818 te Essen, is overleden op vrijdag 3 juni 1887 te Roodehaan. Freerk werd 68 jaar, 11 maanden en 8 dagen.

Proces verbaal 1 mei 1831

Op heden 1 mei 1831 compareerde voor ons burgemeester der gemeente Haren, als daartoe door ons geroepen, Freerk Everts oud veertien jaren, zoon van Jacob Everts Bolhuis, woonachtig te Haardermolen binnen deze gemeente, dewelke ons des wege zijnde verklaarde, dat hij op gisteren den dertigsten april op het veld tusschen Haardermolen en Noordlaren was uitgegaan om de beesten te drijven, dat hij toen een derzelven was afgeloopen, die had terug gehaald en toen in een oud wagenspoor in het genoemde veld had gevonden een doos met eenig aarde overdekt, welke hij aan zijne schep had genomen aan het touw hetwelk kruislings om de doos gebonden was en daarmede gegaan naar eenige andere kinderen, die mede op het veld de beesten hadden gedreven, waarvan eene met name Zwaantje Oosterveld, dochter van Lukas Oosterveld, wonende te Glimmen, de doos had ontbonden en geopend om te zien wat in dezelve was. Dat genoemde comparant op het zien van een dood kindje, de doos nadat zij weder door Zwaantje Oosterveld was toegebonden, zooals men dezelve had bevonden, naar dezelve plaats waar zij door hem was gevonden had terug gebracht en weder met een weinig aarde overdekt, welke gebeurde hij comparant en de andere kinderen aan de hen ontmoetende dienstmeid Berend Gerrits Kroese, woonachtig te Glimmen en genoemd Frouke (= Vrouke Herms Pranger) hadden verhaald.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

- Freerk trouwt op zaterdag 11 maart 1854 te Noorddijk op 35-jarige leeftijd met de 32-jarige **Jeltien Dijkhuis**, dochter van **Jan Thijs Dijkhuis** en **Hinderika Pieters Bril**. Jeltien is geboren op maandag 24 september 1821 te Groningen, is overleden op zondag 11 juni 1911 te Roodehaan. Jeltien werd 89 jaar, 8 maanden en 18 dagen.
- 4 **Jan Everts**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 8) en aldaar (Wijk A Haren 38), is geboren op zondag 12 februari 1826 te Essen, is overleden op zaterdag 2 december 1916 te Roodehaan. Jan werd 90 jaar, 9 maanden en 20 dagen. Jan trouwt op zaterdag 12 mei 1860 te Noorddijk op 34-jarige leeftijd met de 26-jarige **Zwaantje Geldersma**, dochter van **Tjaart Klaassens Geldersma** en **Martje Berends Groenewold**. Zwaantje is geboren op zaterdag 7 december 1833 te Engelbert, is overleden op woensdag 19 februari 1913 te Roodehaan. Zwaantje werd 79 jaar, 2 maanden en 12 dagen.
- 5 **doodgeboren dochter Everts**, wonende te Haren, is doodgeboren op zondag 12 februari 1826 te Essen (Wijk F Essen 8), is als overleden aangegeven op dinsdag 14 februari 1826 te Haren (aangever overlijden was **Evert Everts** (zie 113); getuige aangifte overlijden was **Berend Krans** (zie 212)).
- 114 **Geertje Flink** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 12), is geboren op woensdag 3 februari 1841 te Windeweer, is overleden op zondag 23 september 1883 te Gasselterboerveenschemond. Geertje werd 42 jaar, 7 maanden en 20 dagen. Geertje trouwt op vrijdag 29 september 1876 te Anloo op 35-jarige leeftijd met de 30-jarige **Derk Klein**. Derk is geboren op donderdag 2 juli 1846 te Zuidlaren, is overleden op vrijdag 18 mei 1934 te Gasselte. Derk werd 87 jaar, 10 maanden en 16 dagen.
- 115 **Poulina Fongers** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op vrijdag 12 juni 1829 te Warffum, is overleden op vrijdag 4 maart 1910 te Groningen. Poulina werd 80 jaar, 8 maanden en 20 dagen. Poulina trouwt op zondag 24 mei 1863 te Groningen op 33-jarige leeftijd met de 44-jarige **Derk Boerma**. Derk, winkelier, is geboren op maandag 19 april 1819 te Euvelgunne, is overleden op zondag 9 februari 1873 te Groningen. Derk werd 53 jaar, 9 maanden en 21 dagen.
- 116 **Hindrik Geerds** ook genaamd Hindrik Geerts Hemmes (ES, DI), zoon van **Geert Hemmes (156)** en **Grietje Hendriks**, landbouwer, is geboren in augustus 1750 te Essen, is gedoopt op zondag 23 augustus 1750 te Haren, is begraven op donderdag 6 oktober 1808 aldaar. Hindrik werd 58 jaar en 2 maanden.

Akte 5 mei 1783

Aaltje Geerts en haar man Jan Roelfs, Hemme Geerts en Grietje Cornelis, Willem Jans (Buis) en Hindrikje Geerts en Hindrik Geerts gezamenlijk erfgenamen van wijlen Geert Hemmes en vrouw, verklaren verkocht en overgedragen te hebben aan broer Hindrik Geerds en zijn vrouw Annigje Roelfs hun mandelige behuizing en schuur te Essen met de vaste beklemming van 60,25 grasen en 33 roeden behuisd land onder Essen en Essernieuwland gelegen, doende jaarlijks aan de secretaris R.B. Gockinga tot huur f.158,-, volgens stokleggingsbrief van 30 november 1768. De koopprijs bedraagt f.4.000,-. De kopers betalen f.1.500,-. De heer Gockinga betaalt f.2.500,-. De kopers zullen over dit bedrag 4% huur in plaats van rente betalen. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 197).

Ontvangst diaconie te Haren 2 mei 1787

Een kind van Hindrik Geerts van Essen begraven: f.4,62.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). HAZA

Ontvangst diaconie te Haren 10 juni 1787

Ontvangst van Hindrik Geerts van Essen voor het minste laken voor zijn dochter: f.1,00.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 15 matten weideland voor f.1.325,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 106)

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 14 matten hooiland voor f.1.225,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 107)

Akte 24 juni 1793 (geregistreerd 2 augustus 1793)

Roelief Jans en Lammegien Jans, echtelieden te Dilgt, verkopen aan hun schoonzoon Hindrik Geerts en dochter Annegien Roelfs, woonachtig te Essen, hun behuizing en schuur te Dilgt met de vaste beklemming van 72 grasen bouw-, weide- en hooiland te Dilgt. Jaarlijks is aan huur aan de eigenaren verschuldigd f.150,-. De prijs bedraagt f.4.000,-. Dit bedrag moet op 1 november 1794 worden betaald. Er wordt een uitvoerige regeling getroffen over het betalen van geschenken aan de eigenaar bij verkoop of vererving.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 133)

Akte 4 november 1794 (geregistreerd 16 december 1794)

Jantje Papink verkoopt aan Hemme Geerts en Grietje Kornelis, Hindrik Hindriks en Grietje Berends, Hindrik Geerds en Annechien Roelfs een stuk land te Haren, het Hogeveld genaamd, zijnde de zuidzijde van het Hogevelde. En ten westen nog weer een stuk hoogte, dat aan Papinks toebehoort en mede is verkocht met de eikenbomen en het bos dat dar op staat tot aan de dwars geul, die daar ten westen dwars door is gegraven en ten westen van dit stukje is nog een stukje tot aan het Duister Steegje of de Buireweg. De prijs is f.700,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 188).

Akte 3 juni 1795

Hindrik Geerts en Annegien Roelfs verkopen aan Willem Jans en Hindrikje Geerts hun behuizing met schuur te Essen en de beklemming van 60,25 grasen en 33 roeden behuisd land onder Essen en Essernieuwland gelegen, doende jaarlijks aan mevrouw Trip, weduwe R.B. Gockinga f.158,-. De prijs bedraagt f.4.000,-. Mevrouw Trip leent f.1.500,- voor de aankoop.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 197)

Voogdijstelling 10 augustus 1787

Jacob Tuinman te Helpman zweert aan als principale voormond in plaats van wijlen Hendrik Tonnis over de twee minderjarige kinderen van wijlen Roelf Tonnis (Vorenkamp) bij Anna Tuinman in echte verwekt. De wedman Luitje Tonnis te Bedum, domicilie kiezende bij Jacob Tuinman wordt sibbevoogd in plaats van wijlen Ugo Tuinman. Hindrik Geerts te Helpman wordt vreemde voogd in plaats van wijlen Lammert Roelfs.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

Ontvangst diaconie te Haren 2 juni 1796

Kind van Hindrik Geerts begraven: f.0,29

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 27 december 1797

Hindrik Geers voor het beste laken voor zijn (schoon)moeder Lammegien: f.1,50.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 28 maart 1808

Hindrik Geers voor het laken bij zijn zoon Roelf: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 6 oktober 1808

Hindrik Geerds op de Dilgt begraven: f.8,88

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 16 oktober 1808

Van de weduwe van Hindrik Geerts voor het laken: f.1,50.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Hindrik trouwt (kerk) op donderdag 9 mei 1782 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 25-jarige **Annechien Roelfs** (L-00413), dochter van **Roelf Jans** en **Lammechijn Jans**. Annechien, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11), is geboren te Dilgt, is gedoopt op maandag 14 juni 1756 te Haren, is overleden op dinsdag 17 november 1840 te Dilgt, is als overleden aangegeven op woensdag 18 november 1840 te Haren (aangever overlijden was **Jan Brink**; getuige aangifte overlijden was **Hindrik Jans Breeman**). Annechien werd 84 jaar, 5 maanden en 3 dagen.

Huwelijkscontract 20 mei 1816

Huwelijkscontract tussen Hindrik Hindriks, zoon van Hindrik Hindriks en Hillegien Hindriks, beide overleden, landbouwer te Essen, weduwnaar van Grietje Berends en Annegien Roelfs, dochter van Roelf Jans en Lammegje Jans, beide overleden, landbouwersche te Dilgt, weduwe van Hindrik Geerts. Tussen partijen zal volkomen ongemeenschap van goederen en ook van winst en verlies zijn. De bruid behoudt alzo de volkomen administratie van al haar roerende en onroerende goederen en het vrije genot van haar inkomsten. Partijen zullen in de behuizing van de bruid gaan wonen. Bruidegom zal daarin niets anders brengen dan zijn lijfstoebehoren. Partijen zullen gelijkelijk bijdragen aan hun gezamenlijk onderhoud en de lasten des huwelijks.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 22, acte 218)

Annechien was later gehuwd (2) met **Hindrik Hindriks** (zie 173). <83,84>

Van Hindrik en Annechien zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Grietje Hindriks** is geboren in juni 1783 te Essen, is gedoopt op zondag 22 juni 1783 te Haren, is overleden in april 1787 te Essen, is begraven op woensdag 2 mei 1787 te Haren. Grietje werd 3 jaar en 10 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 2 mei 1787

Een kind van Hindrik Geerts van Essen begraven: f.4,62.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 10 juni 1787

Ontvangst van Hindrik Geerts van Essen voor het minste laken voor zijn dochter: f.1,00.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Roelf Hindriks** is geboren in maart 1786 te Essen, is gedoopt op zondag 26 maart 1786 te Haren, is overleden voor 1792 te Essen. Roelf werd hoogstens 5 jaar en 10 maanden.

- 3 **Roelf Hindriks** is geboren in mei 1792 te Essen, is gedoopt op zondag 6 mei 1792 te Haren, is overleden in maart 1808 te Dilgt, is begraven op zaterdag 26 maart 1808 te Haren. Roelf werd 15 jaar en 10 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 26 maart 1808

Roelf Hendriks begraven: f.8,22

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 28 maart 1808

Hindrik Geers voor het laken bij zijn zoon Roelf: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 4 **Grietje Hindriks** (RW1; L-00156), weduwe van Luitje Everts, wonende te Haren (Wijk C Onnen 33) en aldaar, is geboren op zondag 20 juli 1794 te Dilgt, wonende Wijk C Onnen 33 te Haren, is overleden op donderdag 30 april 1835 te Onnen, is als overleden aangegeven op vrijdag 1 mei 1835 te Haren (aangever overlijden was **Jacob Bolhuis Everts** (zie 61.1); getuige aangifte overlijden was **Hindrik Jans Breeman**). Grietje werd 40 jaar, 9 maanden en 10 dagen.

Grietje Hendriks woonde in 1830 op het adres Haren Wijk C Nr 33 Haardermolen samen met haar zoon Freerk Luite Everts uit haar eerste huwelijk, haar (toen bijna) echtgenoot Jacob Bolhuis Everts, de inwonende boerenknecht Aldert Buringa en de inwonende werkmeid Fennechien Eisses. De laatste twee zijn in 1832 met elkaar getrouwd.

Brief 12 januari 1830 aan de Officier van Justitie

De burgemeester geeft advies op het rekest aan de Koning van Jakob Bolhuis Everts om, met dispensatie van het bestaande verbod, een huwelijk aan te mogen gaan met de weduwe van zijn overleden broer.

1. Dat volgens de verklaringen van de naaste familie van Jakob Bolhuis Everts en Grietje Hindriks, die ik omtrent de gevraagde punten heb gehoord, de voornoemde personen te goeder naam en faam staan;
2. Dat uit het vroeger huwelijk van Luitje Everts en Grietje Hindriks twee kinderen aanwezig zijn;
3. Dat er geene redenen bestaan om het daarvoor te houden, dat er staande het eerste huwelijk tusschen rekwestranten bereids hebben plaats gehad des toen ongeoorloofde liaisons;
4. Dat de naast staanden van de rekwestranten dit huwelijk voordelig achten voor de kinderen uit het eerste huwelijk verwekt (gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104)

Grietje trouwt op donderdag 6 mei 1813 te Haren op 18-jarige leeftijd (1) met de 27-jarige **Luitje Everts** (GH1812-039, MIL-105), zoon van **Freerk Everts (46.12)** en **Lammechien Bolhuis**. Luitje, landbouwer en korenmolenaar te Harenermolen, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11) en aldaar (Wijk A Haren 48), is geboren op dinsdag 28 maart 1786 te Onnen, is overleden op woensdag 23 november 1825 aldaar. Luitje werd 39 jaar, 7 maanden en 26 dagen.

Als Luitje Everts in 1825 overlijdt bestaat zijn naletenschap uit het volgende onroerend goed: "De halvescheid van een huis en tuin staande en gelegen te Haren, getekend letter A nr 2". Zijn drie kinderen (Annegien, Freerk en Hindrik) zijn de erfgenamen.

Proces verbaal publieke verkoping 13 december 1816

De verkoop betreft de behuizing Glimmen C5. De publieke verkoping vindt plaats ten overstaan van notaris Willem Jan Quintus, ten huize van de kastelein Jan de Vries, te Harenermolen. Verkopende partij is de diakonie van Gereformeerde Gemeente Noordlaren, vertegenwoordigd door Reinder Kluyving, te Noordlaren, Roelf Hammink, te Glimmen, en Albert Sikkens te Noordlaren. De zwellen van het perceel zijn: ten oosten Roelf Sikkens, ten westen de Heereweg, ten zuiden de erven van de weduwe Jan Houwing en ten noorden Berent Kroeze. Hoogste bieder is Luite Freerks (Luitje Everts), landbouwer onder Haren voor zichzelf en voor zijn vrouw Grietje Hindriks. Koopprijs f.520,- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 28, acte 451)

Akte 21 mei 1822

Jan Vos, landbouwer, wonende te Haren, verkoopt aan de kinderen en erfgenamen van wijlen Freerk Everts, waarvoor compareert Luitje Everts, landbouwer te Harendermolen, een streep grond, gelegen te Haren, ter breedte van vijftien Groninger voeten oudemaat vanaf de Heereweg of de Straat tot zooverre als de behuizing en hof van Jantje Paping strekt en vervolgens zoo verre als de grond is afgeritst, bedragen tezamen plus minus 10 spinden oude maat, zwellende ten noorden aan het land van de verkoper, ten oosten aan dat van Jan Pathuis, ten zuiden aan dat van Pieter Pieters en Jantje Papink en ten westen de Haarderstraat of Heereweg. Zullende de opgemelde swet tusschen de verkoper en de kopers door de koper met een hagedoorn heg op hun kosten worden bepoot en als eene behoorlijke bevrediging onderhouden, zijnde in deze verkoop niet begrepen de wringen met de palen aan de weg, als welke des verkopers eigendom verblijven, om die weg te nemen, wanneer het hem goeddukt. De koopprijs bedraagt f.150,- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 66, Akte 166)

Akte 1 mei 1824

Luite Freerks en Grietje Hindriks en Harm Wolters, weversbaas te Glimmen, en zijn vrouw Fokje Piers, verkopen aan Carolus Christiaan de Bruin, zonder beroep, wonende te Groningen. De eerstgemelde een behuizing te Glimmen, C 5, zwellende ten noorden aan de grond van Berent Kroeze, ten oosten de grond van Roelf Scholtens, ten zuiden aan de erven van de weduwe van Jan Houwing en ten westen de Hereweg. De laatstgenoemden verkopen een akker land, de Kromacker genaamd, gelegen onder Glimmen.

De behuizing is aangekocht op een publieke veiling gehouden ten overstaan van notaris W.J. Quintus op 13 december 1816.

De behuizing wordt verkocht voor f.400,- en het land voor f.16,50. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 103, Akte 184)

Akte 17 mei 1825

Gecompareerd zijn:

- Evert Everts, landbouwer te Essen;
- Luite Everts, landbouwer te Onnen,
- Margien Everts, ehevrouw van Hindrik Enting, landbouwer te Zuidlaarderveen
- Hinderkien Everts, ehevrouw van Oomke Oomkens, landbouwer te Engelbert;
- Aaltien Everts, ehevrouw van Jan Mulder, molenaar te Haren;
- Jacob Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Haren;
- Hindrik Everts, molenaar te Haren.

Zij komen tot een scheiding en deling van de goederen nagelaten door hun ouders Freerk Everts en Lammegien Bolhuis. Deze goederen zijn:

1. Twee huizen, zijnde de oude chercher huizen ter plaatse waarbij voor dezen de Harendermolen gestaan heeft met een tuin, getekend A nr 48 [is nummering voor de verponding] en C nr 4, gelegen onder Glimmen, benevens een kamp land te Onnen, 'Tusschenwegen' genaamd. Getaxeerde waarde: f.900,-.
 2. Een behuizing aan de straat te Haren, westzijde, wijk A nr 2. Getaxeerde waarde: f.1.200,-.
 3. Behuizing C nr 6 te Glimmen met enig land gelegen te Onnen. Getaxeerde waarde: f.505,-.
 4. De koornmolen, zoals dezelve bevorens gestaan heeft aan de weg naar Zuidlaren onder Glimmen. Getaxeerde waarde: f.3.950,-.
 5. De behuizing onder Onnen gelegen, de oude Harenermolen genaamd, wijk C nr 38, zoals deze door de overledenen is gebruikt geweest. Getaxeerde waarde: f.2.000,-.
 6. Een zitplaats in de kerk te Haren. Getaxeerde waarde f.25,-.
 7. Losse goederen en contanten: f.5.420.
- Totale waarde van de te scheiden boedel f.14.000,-. Dit komt neer op f.2000,- per kind.
- Evert Everts krijgt 1 ad f.900,- plus f.1.100,- losse goederen.
- Luite Everts krijgt 2 ad f.1.200,- plus f.800,- losse goederen.
- Margien Everts krijgt 3 ad f.505,- plus f.1.495 aan losse goederen.
- Hinderkien Everts krijgt f.2.000,- aan losse goederen.
- Aaltien Everts krijgt de halve koornmolen ad f.1.975,- en de de zitplaats in de kerk ad f.25,-.
- Hindriks Everts krijgt de halve koornmolen ad f.1.975,- plus f.25,- aan losse goederen.
- Jacob Bolhuis Everts krijgt 5 ad f.2.000,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 87, Akte 204)

Brief 25 november 1825 aan de heer Vrederegter van het kanton Hoogezand

Ik heb de eer door dezen aan u kennis te geven, dat op heden bij mij aangave is gedaan van het overlijden van Luitje Everts op den 23 dezer te Onnen bij Harendermolen, nalatende eene weduwe met drie onmondige kinderen. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Grietje trouwt op zaterdag 8 mei 1830 te Haren op 35-jarige leeftijd (2) met de 30-jarige **Jacob Bolhuis Everts**, zie 61.1.

- 5 **Geert Hindriks** is gedoopt op zondag 8 mei 1796 te Haren, is begraven op donderdag 2 juni 1796 aldaar. Geert werd 25 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 2 juni 1796
Kind van Hindrik Geerts begraven: f.0,29
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 6 **Geert Hindriks Hemsing** (DI), landbouwer, wonende te Haren, is geboren te Dilgt, is gedoopt op zondag 2 april 1797 te Haren, wonende Wijk D Hemmen 2 aldaar, is overleden op woensdag 25 november 1829 te Hemmen. Geert werd 32 jaar, 7 maanden en 23 dagen.

Laat bij overlijden geen onroerende goederen na.

Acte 9 juni 1817

Huwelijkscontract Geert Hindriks Hemsing, minderjarige zoon van Annegien Roelfs, landbouwersche, en wijlen haar man Hindrik Geerts, en Margaretha Abbring, minderjarige dochter van Willem Egberts Abbring en Hindrica Klasens. Ongemeenschap van vaste goederen. Verder alles gemeen.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 33, acte 300)

Geert trouwt op woensdag 11 juni 1817 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Roelf Roelfs Vos**, **Berend Gerrits Kroeze**, **Jan Antonie van Hemmen** en **Hendrik Meijer**) op 20-jarige leeftijd met de 26-jarige **Margaretha Abbring**, dochter van **Willem Egberts Abbring** en **Hendrikje Claassens de Groeve**. Margaretha, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11), aldaar (Wijk D Dilgt 13), aldaar (Wijk D Dilgt 14) en aldaar, is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 13 februari 1791 te Haren, wonende Wijk D Dilgt 14 aldaar, is overleden op zaterdag 1 november 1873 te Dilgt. Margaretha werd 82 jaar, 8 maanden en 19 dagen.

Acte 9 juni 1817

Huwelijkscontract Geert Hindriks Hemsing, minderjarige zoon van Annegien Roelfs, landbouwersche, en wijlen haar man Hindrik Geerts, en Margaretha Abbring, minderjarige dochter van Willem Egberts Abbring en Hindrica Klasens. Ongemeenschap van vaste goederen. Verder alles gemeen.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 33, acte 300)

Akte van scheiding 24 februari 1838

Janna Klasens de Groeve en haar man Hindrik Meijer ter eene zijde en Grietje Willems Abbring, weduwe van Geert Hendriks Hemsing, thans hertrouwd aan Jan Brink, Klaas Willems Abbring en Egbert Willems Abbring (de kinderen van Hendrikje Klasens de Groeve en Willem Abbring) ter andere zijde, verklaren te willen scheiden en delen de navolgende vaste goederen onder de gemeente Haren gelegen, bestaande in twee boerenbehuizingen met 30 bunder, 34 roeden en 60 ellen land (volgt opsomming kadastrale percelen). Deze vaste goederen behoren beide partijen voor de helft blijkens authentieke akte van 7 december 1827 en zijn daarbij gewaardeerd op f.8.200,-.

Janna Klasens de Groeve wordt nu toe gescheiden de behuizing en schuur plaatselijk genummerd D3 met een aantal landerijen (sommige percelen worden in twee stukken gesplitst). Dit wordt gewaardeerd op f.6.500,-. De andere partij krijgt de boerenbehuizing plaatselijk bekend D2 met een aantal landerijen. Ook gewaardeerd op f.6.500,-. Mandelig blijven een stuk land over de klapbrug K571 (tussen de Hoornschedijk en het Hoornschediep), een schuld aan Wiardus Hora Siccama groot f.7.000,-, zitplaatsen op het choor in de kerk en een slag graven op het kerkhof.

(Groninger Archieven, Toegang 1264, inventarisnummer 202)

Margaretha was later gehuwd (2) met **Jan Brink**.<85,86>

- 117 **Jan Geerds** (ES), wonende te Essen, is geboren in 1675 (OS), is begraven op donderdag 14 juli 1746 te Haren. Jan werd 71 jaar.

Ontvangst diaconie Haren 14 juli 1746
Jan Geerds van Essen begraven: f.1,19
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 14 juli 1746
Van Geert Geerts voor het laken van Jan Geerts: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Jan trouwt (kerk) op zondag 16 oktober 1707 te Haren op 32-jarige leeftijd met **Grietien Peters Nienhuijs**, dochter van **Peter Jacob Nienhuijs** en **Trintien van der Stappen**.

Van Jan en Grietien zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Geerd Jans** is gedoopt op zaterdag 4 februari 1708 te Haren.
- 2 **Jantien Jans** is gedoopt op zondag 28 april 1709 te Haren.
- 3 **Geert Geerts Jans** is gedoopt op zondag 18 november 1714 te Haren.
- 4 **Ziemijna Jans** is gedoopt op zondag 15 augustus 1717 te Haren.
- 5 **Catharina Jans** is gedoopt op zondag 15 augustus 1717 te Haren.
Catharina gaat in ondertrouw (kerk) op donderdag 12 december 1743 te Groningen (huwelijksgetuige was **Jan Geerds** (zie 117)) op 26-jarige leeftijd met de 33-jarige **Carel Nicolaas Stock**. Carel is geboren in 1710 (OS) te Keulen.

Zaak voor het volle gerecht van de stad Groningen op 22 december 1736

Carel Nicolaas Stock is vanuit Keulen naar Groningen gekomen om hier theologie te studeren. Door gebrek aan middelen is daar niet veel van terecht gekomen. Hij heeft bij zijn oom in Rotterdam gewerkt en 3 jaar op kantoor bij Jacobij van de Waal een groot koopman in Rotterdam. Op één of andere manier is Carel in Groningen betrokken geraakt bij een zaakje waarbij homofiel gedrag een rol speelde. Hierbij is de uitspraak gedaan "Wel wat hebben wij met vrouwen te doen? Laat ons mannen als mannen

mannelijke daden doen". Onduidelijk is voor mij of Carel dit nu geroepen heeft of een ander.
(Groninger Archieven, toegang 1534, inventarisnummer 1925)

6 **Willem Jans** is gedoopt op zondag 15 februari 1722 te Haren.

118 **Jan Geers** ook genaamd Jan Geerts (ES) is afkomstig uit Zuidlaren of is geboren in 1720 (OS) aldaar.

Akte 11 juni 1774 (geregistreerd 15 februari 1776)

Sybrandus Stratingh en Elsin Groeneveld verkopen aan Margje Jans, weduwe van Albert Roelfs, de behuizing met schuur, met geboomte en plantagiën en het recht der vaste beklemming van 47 grasen, 49 roeden land onder de behuizing gehorig, zoals door de verkopers van Abeltijn Geers, weduwe van wijlen Geert Geerts, is aangekocht en bij de kopersche en wijlen haar man Albert Roelfs al vanaf 1772 in gebruik is. Alles staande en gelegen in Essen. De koopprijs bedraagt f.1.300,-. De vaste huur voor de landerijen is f.82 per jaar. Een zesjarig geschenk wordt uitgesloten. De kopers betalen f.400,-. De verkopers hebben vanwege hun aankoop nog een lening uitstaan van f.900,- bij Jan Geers en Trijntje Hindriks. De kopers nemen deze lening over. Er moet 4% huur betaald worden in plaats van rente.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 227)

Akte 29 januari 1782

Jantien Jans, weduwe van Egbert Jans (Wilphorst) te Helpman verklaart f.950,- tegen 4% geleend te hebben van Jan Geers en Trijntje Hindriks.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 157).

Akte 7 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783)

Margien Jans, weduwe van Jannes Jans verkoopt aan Jan Roelfs en Aaltien Geerts de behuizing en schuur met de vaste beklemming van 47 grasen en 49 roeden land onder de behuizing gehorig. Jaarlijks moet f.82,- aan huur worden betaald aan de weduwe Strating conform aankomstbrief van 11 juni 1774. De koopprijs bedraagt f.2.300,-. De kopers betalen f.1.000,-. De rest wordt betaald door Jan Geers en Trijntje Hindriks. Zij krijgen de gereserveerde eigendom.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 233).

Jan gaat in ondertrouw (kerk) op vrijdag 7 mei 1756 te Groningen (huwelijksgetuige was **Hindrik Redeker**), trouwt (kerk) op vrijdag 7 mei 1756 aldaar op 36-jarige leeftijd met de 31-jarige **Trijntje Hindriks**, dochter van **Hindrik Berents** en **Hindrikjen Jans**. Trijntje is geboren in 1725 (OS) te Helpman, is begraven op zondag 2 november 1783 te Haren. Trijntje werd 58 jaar.

Ontvangst diaconie te Haren 2 november 1783

De vrouw van Jan Geers achter Helpman begraven: f.13,42
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 18 december 1783

Het beste laken betaald door Jan Geers: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 30 augustus 1785

Gezworene Hindrik Hornhuis zweert aan als principale voormond durante divisione (zolang er sprake is van tegenstrijdige belangen) betreffende de boedel van Trijntje Hindriks over de drie minderjarige kinderen van wijlen Jan Roelfs bij wijlen Hindrikjen Hindriks en echte verwekt.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

119 **Geert Geerts** (ES), zoon van **Geert Geerts** en **Jantjen Geerts**, is geboren in 1695 (OS) te Dilgt, is overleden voor 1772. Geert werd hoogstens 77 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhijr angenomen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1730 Junius

Geert Geerts tot Essen

Voogdijstelling 12 februari 1702

Jan Westerhoff, voormond, Wolther Jans en Luitjen Jans, voogden, over het kind van Geert Geerts en Jantien Geerts. Zij worden geautoriseerd om voor hun pupille een regeling te treffen tot scheiding en afkoop, mits dit geschiedt ten overstaan van het gerecht.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1493).

Ontvangst diakonie te Haren 11 mei 1752

Ontvangen van Geert Geerts van Essen f.12,00, zijnde een legaat beloofd door Jantjen Westerbrinks aan de armen van Haren.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 11 juni 1774 (geregistreerd 15 februari 1776)

Sybrandus Stratingh en Elsin Groeneveld verkopen aan Margje Jans, weduwe van Albert Roelfs, de behuizing met schuur, met geboomte en plantagiën en het recht der vaste beklemming van 47 grasen, 49 roeden land onder de behuizing gehorig, zoals door de verkopers van Abeltijn Geers, weduwe van wijlen Geert Geerts, is aangekocht en bij de kopersche en wijlen haar man Albert Roelfs al vanaf 1772 in gebruik is. Alles staande en gelegen in Essen. De koopprijs bedraagt f.1.300,-. De vaste huur voor de landerijen is f.82 per jaar. Een zesjarig geschenk wordt uitgesloten. De kopers betalen f.400,-. De verkopers hebben vanwege hun aankoop nog een lening uitstaan van f.900,- bij Jan Geers en Trijntje Hindriks. De kopers nemen deze lening over. Er moet 4% huur betaald worden in plaats van rente.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 227)

Geert trouwt (kerk) op zondag 26 oktober 1721 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 26-jarige **Abeltijn Jansen**. Abeltijn is geboren in 1695 (OS) te Schelfhorst, is overleden na 1772. Abeltijn werd minstens 77 jaar.

120 **Hindrik Geerts** (ES), zoon van **Geert Roelfs** en **Trijntje Hindriks**, is geboren te Helpman, is gedoopt op zondag 20 december 1750 te Groningen, is overleden in april 1752 te Essen, is begraven op woensdag 5 april 1752 te Haren. Hindrik werd 1 jaar en 4

maanden.

Ontvangst diakonie te Haren 5 april 1752
Een kind van Geert en Trijntien van Essen begraven: f.0,27
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 121 **Jan Geerts** (ES), kleermaker, wonende te Essen.

Van Jan is een kind bekend:

- 1 **Annegien Jans** is geboren te Essen, is gedoopt op dinsdag 5 maart 1709 te Haren (vader is snijder te Essen).

- 122 **Carel Coenraad Geertsema** (ES; L-01917; L-03171), zoon van **Johan Herman Geertsema** en **Arendina Wichers**, bankier, lid provinciale staten Groningen, Commissaris der Koningin Groningen (1892-1917), lid Eerste Kamer (1917-1922) en advocaat, wonende te Haren (Wijk F Essen 17), is geboren op vrijdag 9 juni 1843 te Groningen, is overleden op vrijdag 19 oktober 1928 te Wiesbaden (D). Carel werd 85 jaar, 4 maanden en 10 dagen.

Het gezin van Carel Coenraad Geertsema wordt voor het eerst in Haren ingeschreven per 1 augustus 1882. Daarop volgt uitschrijving per 10 oktober 1882, gevolgd door inschrijving per 1 juni 1883 en uitschrijving per 30 januari 1884.

Nieuwsblad van het Noorden, 4 maart 1891

Onnen, 28 febr. Donderdagavond had alhier bij den kastelein Holtman de gewone verhuring van bouwlanden plaats. Stuivergeld - 5 procent voor onkosten - is thans vervallen; bod- en strijkgelden niet. Er werden over 't geheel flinke prijzen besteed; enkele stukken werden zelfs duur, zoodat het te hopen is, dat onze arbeiders een goeden prijs voor de cichorei kunnen bedingen. Op denzelfden avond werd mede voor de weled. heer Geertsema eene strook veengrond verkocht. Kooper werd J.B. Eisses voor f 680,-. Voor J. Harms werd eene hoeveelheid kaphout verkocht, dat ook zeer duur werd.

Carel trouwt op dinsdag 12 mei 1868 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jonkvrouw Aleida Sibilla Sara Quintus** (L-01933; L-04528), dochter van **Jonkheer Johan Wichers Quintus (276)** en **Wibbina Maria Gockinga**. Aleida, wonende te Haren (Wijk F Essen 17) en aldaar, is geboren op woensdag 14 april 1841 te Groningen, wonende Wijk F Essen 19 te Haren, is overleden op zondag 10 augustus 1919 aldaar. Aleida werd 78 jaar, 3 maanden en 27 dagen.

Van Carel en Aleida zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Wibbina Maria Geertsema** (L-06166cs; L-04759), wonende te Haren (Wijk F Essen 17), is geboren op woensdag 31 maart 1869 te Groningen, is overleden op donderdag 7 december 1933 te Haren. Wibbina werd 64 jaar, 8 maanden en 6 dagen.

Woonde op de Esserhoeve te Haren.

Wibbina trouwt op maandag 21 september 1896 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 38-jarige **Louis Bothenius Lohman**, zie 219.

- 2 **Johan Herman Geertsema** is geboren op donderdag 22 september 1870 te Groningen, zie 123.

- 123 **Johan Herman Geertsema** (ES; L-06166), zoon van **Carel Coenraad Geertsema (122)** en **Jonkvrouw Aleida Sibilla Sara Quintus**, advocaat en kassier, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk A Haren 419) en aldaar (Rijksstraatweg 24), is geboren op donderdag 22 september 1870 te Groningen, is overleden op woensdag 10 augustus 1932 te Haren. Johan werd 61 jaar, 10 maanden en 19 dagen.

Wordt in de adresboeken van Haren van 1929 en 1932 vermeld als bewoner van Huize Esserberg.

Johan trouwt op dinsdag 11 mei 1897 te Finsterwolde op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Eskeline Anna Henriette Koning**. Eskeline is geboren op woensdag 11 september 1872 te Finsterwolde, is overleden op maandag 24 maart 1947 te 's Gravenhage. Eskeline werd 74 jaar, 6 maanden en 13 dagen.

Van Johan en Eskeline zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Titia Magaretha Geertsema** is geboren op vrijdag 4 februari 1898 te Groningen.
Titia trouwt op woensdag 29 november 1922 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 33-jarige **Johan Jeronimus Balthazar Ridder van Rosenthal**. Johan, gezantschapsattaché, is geboren in 1889 te Dordrecht.
- 2 **Aleida Sibilla Sara Geertsema** is geboren op woensdag 21 februari 1900 te Groningen.
Aleida trouwt op donderdag 9 juni 1927 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 33-jarige **baron Minnert Philip van Harinxma thoe Slooten**. Minnert, ambtenaar, is geboren in 1894 te Leeuwarden.
- 3 **Arnolda Hendrina Geertsema** is geboren op zondag 30 augustus 1903.
- 4 **Maria Louise Geertsema** is geboren op dinsdag 26 juli 1904 te Groningen.
- 5 **Carel Coenraad Geertsema**, kolonel der huzaren en adjudant prins Bernhard, is geboren op woensdag 19 juni 1907 te Groningen.

Verkocht in de jaren '70 van de 20e eeuw het Scharlaken- of Geertsemabos aan de gemeente Haren, deels ten behoeve van realisering van het zwembad. De weg naar het zwembad werd Geertsemaweg genoemd.

- 124 **Klaas Geertsema** (ES), wonende te Haren (Wijk D Hemmen 17) en aldaar (Wijk D Hemmen 37), is geboren op maandag 21 juni 1852 te Bedum, is overleden op zondag 14 januari 1883 te Essen, is als overleden aangegeven op dinsdag 16 januari 1883 te Haren (aangever overlijden was **Jan Christoffers Ruuls** (zie 295); getuige aangifte overlijden was **Derk Alberts** (zie 13)). Klaas werd 30 jaar, 6 maanden en 24 dagen.

- 125 **Harm Gerrits** (ES), zoon van **Roelf Harms Gerrits** en **Sjoukien Elders**, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op donderdag 3 augustus 1871 te Eelde, is overleden op woensdag 28 mei 1930 te Haren. Harm werd 58 jaar, 9 maanden en 25 dagen.
Harm trouwt op zaterdag 16 juni 1894 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 24-jarige **Geertje Visser**, zie 368.
- Van Harm en Geertje zijn drie kinderen bekend:
- 1 **Grietje Gerrits** is geboren op zondag 2 september 1894 te Glimmen, is overleden op zondag 9 november 1902 te Harenermolen. Grietje werd 8 jaar, 2 maanden en 7 dagen.
 - 2 **Sjoukien Gerrits** is geboren op vrijdag 28 oktober 1898 te Glimmen.
Sjoukien trouwt op vrijdag 1 juli 1921 te Haren (is gescheiden op vrijdag 24 mei 1929 te Groningen) op 22-jarige leeftijd met de 19-jarige **Gerrit Johannes Kuipers**. Gerrit, timmerman, is geboren op vrijdag 2 augustus 1901 te Appingedam.
 - 3 **Harmtje Gerrits** is geboren op vrijdag 27 juli 1900 te Harenermolen.
Harmtje trouwt op vrijdag 31 augustus 1923 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 26-jarige **Hendrik Willem van der Linde**. Hendrik, belastingcommies, is geboren op zaterdag 31 juli 1897 te Groningen.
- 126 **Reneke Busch Gockinga** (ES), zoon van **Scato Gockinga** en **Richardina Ludolph**, secretaris, is gedoopt op zondag 3 november 1715 te Groningen, is overleden op maandag 16 november 1789 aldaar. Reneke werd 74 jaar en 13 dagen.
- Akte 5 mei 1783
Aaltje Geerts en haar man Jan Roelfs, Hemme Geerts en Grietje Cornelis, Willem Jans (Buis) en Hindrikje Geerts en Hindrik Geerts gezamenlijk erfgenamen van wijlen Geert Hemmes en vrouw, verklaren verkocht en overgedragen te hebben aan broer Hindrik Geerds en zijn vrouw Annigje Roelfs hun mandelige behuizing en schuur te Essen met de vaste beklanning van 60,25 grasen en 33 roeden behuisd land onder Essen en Essernieuwland gelegen, doende jaarlijks aan de secretaris R.B. Gockinga tot huur f.158,-, volgens stokleggingsbrief van 30 november 1768. De koop prijs bedraagt f.4.000,-. De kopers betalen f.1.500,-. De heer Gockinga betaalt f.2.500,-. De kopers zullen over dit bedrag 4% huur in plaats van rente betalen.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 197).
- Reneke trouwt (kerk) op zondag 18 december 1740 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 15-jarige **Henriette Trip**. Henriette is gedoopt op zondag 12 augustus 1725 te Kolham, is overleden op maandag 10 oktober 1796 te Groningen. Henriette werd 71 jaar, 1 maand en 28 dagen.
- Van Reneke en Henriette is een kind bekend:
- 1 **Richardina Gockinga** is geboren te Groningen, is gedoopt op vrijdag 9 april 1751 aldaar, is overleden op woensdag 12 december 1832 aldaar. Richardina werd 81 jaar, 8 maanden en 3 dagen.
Richardina gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 29 juli 1775 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Henric Gockinga**, zoon van **Henric Gockinga** en **Alagonda Veldtman**. Henric, wijnrooier, is geboren op zondag 29 september 1748 te Zuidbroek, is overleden op woensdag 12 december 1832 te Groningen. Henric werd 84 jaar, 2 maanden en 13 dagen.
- 127 **Gerrit Grashuis** (EM; ES), zoon van **Hindrik Grashuis** en **Rijna Jacobs Nijborg**, koetsier, wonende te Haren, aldaar (Wijk D Klaverblad 21) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 18 maart 1857 te Hemmen (Wijk D Hemmen 19).
- Gegevens immigratie USA
- First Name: Gerrit
Last Name: Grashuis
Ethnicity: Holland, Dutch
Last Place of Residence: Gr...
Date of Arrival: Oct 17, 1892
Age at Arrival: 35y Gender: M Marital Status:
Ship of Travel: Dubbeldam
Port of Departure: Amsterdam
Manifest Line Number:
- Gerrit trouwt op zondag 15 oktober 1882 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 21-jarige **Christina Duns** (EM). Christina is geboren op woensdag 11 september 1861 te Groningen.
- Gegevens immigratie USA:
- First Name: Christina
Last Name: Grashuis
Ethnicity: Holland, Dutch
Last Place of Residence: Gr...
Date of Arrival: Oct 17, 1892
Age at Arrival: 30y Gender: F Marital Status:
Ship of Travel: Dubbeldam
Port of Departure: Amsterdam
Manifest Line Number: 0218
- 128 **Reint Groenendal** (RW1; ES; RW3), zoon van **Wolter Goossens Groenendal** en **Trijntje Mending**, landbouwer en herbergier, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 4), te Haren (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk B Haren 1), aldaar (Wijk A Haren 5) en aldaar, is geboren op donderdag 10 oktober 1816 te Helpman, wonende Wijk A Haren 5 te Haren, is overleden op zaterdag 21 april 1877 aldaar. Reint werd 60 jaar, 6 maanden en 11 dagen.
- Openbare verkoping 24 januari 1852
Openbare verkoping bij kastelein F. Aling te Helpman op 24 januari 1852 door Zwaantje Groenendal, echtgenote van Albert Freerks Rasker, scheepskapitein, en Reint Groenendal, landbouwer. Enige kinderen en erfgenamen van Wolter Goossens Groenendal en

Trijntje Mendersing van:

1. een kapitale boerenplaats bestaande in een behuizing en schuur met recht van beklemming van 34 bunders land, doende tot huur f.190,- per jaar. De boerderij kadastraal bekend sectie A nr 348. Verkregen bij stokleggingsbrief.
2. een boerenplaats met recht van beklemming van 18 bunders land, doende tot huur f.90,31. Kadastraal bekend sectie A nr 360. Door Wolter Gozens Groenendal verkregen uit de nalatenschap van Jan Gosens Groenendal.
3. diverse landerijen.

Hoogste bieder op 1 en 2 is Johan Hendrik Quintus met op 1 f.14.100,- en op 2 f.8.800,- de biedingen worden toegewezen. (Groninger Archieven, Toegang 1464, inventarisnummer 139).

Reint trouwt op zaterdag 20 december 1851 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 22-jarige **Anna Katrina Havinga** (RW1; RW3), dochter van **Harmannus Doll Havinga** en **Lammechien Leffers Schaank**. Anna, wonende te Haren (Wijk B Haren 22), aldaar (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk B Haren 1), aldaar (Wijk A Haren 5) en aldaar, is geboren op zondag 13 september 1829 aldaar, wonende Wijk A Haren 5 aldaar, is overleden op zaterdag 24 juli 1869 aldaar. Anna werd 39 jaar, 10 maanden en 11 dagen.

Van Reint en Anna zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Trientje Groenendal** (RW1; RW3), wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 1) en aldaar (Wijk A Haren 5), is geboren op woensdag 17 maart 1852 aldaar (Wijk F Essen 17), is overleden op woensdag 12 april 1939 te Groningen. Trientje werd 87 jaar en 26 dagen.
Trientje trouwt op zaterdag 24 mei 1873 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hindrik Geerts Bontekoe**. Hindrik is geboren op zondag 11 maart 1849 te Groningen, is overleden op vrijdag 22 juni 1917 aldaar. Hindrik werd 68 jaar, 3 maanden en 11 dagen.
 - 2 **Harmannus Groenendal** (RW1; RW3), arbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 1) en aldaar (Wijk A Haren 5), is geboren op zondag 31 juli 1853 aldaar (Wijk F Essen 17), is overleden op zaterdag 29 maart 1884 te Groningen. Harmannus werd 30 jaar, 7 maanden en 27 dagen.
 - 3 **Wolter Goossens Groenendal** (RW1; RW3), dienstknecht en veehouder, wonende te Haren (Wijk B Haren 1) en aldaar (Wijk A Haren 5), is geboren op zondag 18 juni 1854 aldaar, is overleden op maandag 22 januari 1923 aldaar. Wolter werd 68 jaar, 7 maanden en 4 dagen.
Wolter trouwt op zaterdag 5 mei 1883 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 20-jarige **Fennegien Nissing**. Fennegien, caféhoudster, is geboren op zondag 10 augustus 1862 te Vries, is overleden op woensdag 20 september 1933 te Haren. Fennegien werd 71 jaar, 1 maand en 10 dagen.
 - 4 **Lambertus Groenendal** (RW1; RW3), wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 1) en aldaar (Wijk A Haren 5), is geboren op woensdag 24 oktober 1855 aldaar (Wijk B Haren 1), is overleden op woensdag 18 april 1923 te Groningen. Lambertus werd 67 jaar, 5 maanden en 25 dagen.
Lambertus trouwt op donderdag 30 april 1885 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 22-jarige **Cornelia Jeronimus**. Cornelia is geboren op dinsdag 10 maart 1863 te Groningen, is overleden op zondag 14 september 1930 aldaar. Cornelia werd 67 jaar, 6 maanden en 4 dagen.
 - 5 **Lammechien Groenendal** (RW1; RW3), wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 5), is geboren op zondag 18 maart 1860 aldaar (Wijk B Haren 1), is overleden op donderdag 25 december 1930 te Groningen. Lammechien werd 70 jaar, 9 maanden en 7 dagen.
 - 6 **Swaantje Groenendal** (RW3), wonende te Haren, is geboren op maandag 24 november 1862 aldaar (Wijk A Haren 5), is overleden op woensdag 14 oktober 1936 te Groningen. Swaantje werd 73 jaar, 10 maanden en 20 dagen.
Swaantje trouwt op woensdag 28 mei 1890 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Tjesse Helmens**. Tjesse, sigarenfabrikant, is geboren op zondag 9 maart 1862 te Helpman, is overleden op dinsdag 7 juli 1925 te Groningen. Tjesse werd 63 jaar, 3 maanden en 28 dagen.
- 129 **Berent Groninger** ook genaamd Bernard Hindriks (ES) is rk gedoopt, is overleden in februari 1743 te Essen, is begraven op maandag 18 februari 1743 te Haren.

De kinderen van Berent en Gesina worden gedoopt in de RK Statie Carolieweg te Groningen

Rapport 29 september 1741

Op het request van Albert Cuuk houdende dat zijn moeder hadde nagelaten een provincie plaatse te Essen doende des jaars 140 gld te huire, waarvan zij niet begeerde te boek gebracht te worden als beklemde meijer, verzoekende dat gemelde plaatse, als een Steenbult moge worden aangenomen of dat Berent Groninger voor een jaar huire geschenk daarvan als beklemde meijer moge worden aangenomen en geboekt. Is aan Berent Groninger deze overdragt voor een jaar huire geschenk geaccordeert (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provinciellanden, toegang 1, inventarisnummer 720).

Ontvangst diaconie Haren 3 november 1741

Een kind van Berend Groningers te Essen: f.0,46.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 18 februari 1743

Berent Groninger van Essen begraven: f.0,71
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 15 maart 1743

Van de weduwe van Berent Groninger voor het laken: f.1,00
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 17 april 1743

Een kind van Jan Pauwels en Berent Groningers schoonmoeder samen tegelijk begraven: f.2,90
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Rapport van 12 november 1745

Op het gepresenteerde request van Hindrik Wolters houdende dat van Berent Groninger wed. hadde gekogt haar huis en beklemminge van een provincieplaatse te Essen, welke koop niet geperfecteert was, door dien de verkoopsche geen autorisatie tot

deze verkoop wegen haar kinderen hadde bekomen, onder de magt van haare creditoren was vervallen en nogh in het bezit van goetd gebleven, verzoeken dat mogte worden gelibereert van de betalinge der verponding en dat de weduwe gemelt mog te worden gelast derselve lopende de procedure te betalen of deselve inmiddels surcheren. Hebbende de heeren gecommiteerden in het gedane verzoek gedifficulteerd. (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 721).

Rapport van 15 november 1745

Op request van Berent Groninger wed. provinciemeijersche van een bekleemde plaatse te Essen, doende te huire 140 gld, houdende hoe de plaatse an eenen Hindrik Wolters hadde verkogt, die nu onder de magt van zijn creditoren is vervallen, zijnde nu questieus met een Jan Tijman, die angenomen hadde de cooppningen te voldoen, dogh sulks nu ontkent, soodat de plaatse weer moet worden verkogt, verzoekende dat de nieuwe verkoop zonder geschenk moge worden geaccordeert. Hebbende de heeren gecommiteerden dit verzoek geaccordeert, mits de agterstand aanbetalende bij verlies van de gratie (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 721).

Executoriale verkoop, 15 juni 1746

De goederen van de weduwe Berend Groningers te Essen zijn verkocht. De opbrengst was als volgt:

- verkoop beklemming f.310,-
- verkoop huismansgereedschap en levende have f.565,60
- verkoop gras en koren f.232,75.

Totaal f.1108,35

Dit wordt verdeeld over de schuldeisers. Er zijn veel achterstallige belastingen (100ste en 50ste penning) en hoge gerechtskosten, voorts doodbier f.15,80 en f.11,40 en doodskest f.17,-. Rentmeester Wichers van de provincie claimt 2 jaar achterstallige huur à f.140 is f.280,- plus nog f.140,- huur over 1745. Albert Cuik betwist deze vorderingen en verwijst naar een stokleggingsbrief van 19 februari 1742, waarbij de beklemming is verkocht voor f.405,- en hij het gereserveerde eigendomsrecht heeft verkregen. Wichers krijgt echter de volledige claim van f.420,- uitgekeerd en Cuik moet het doen met het restant ter grootte van f.171,-. Cuik lijkt er dus behoorlijk bij in te schieten.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 201).

Berent was gehuwd met **Gesina Jans**, dochter van **Jan** en **N.N.**. Gesina is overleden na 1757.

Ontvangst diaconie Haren 17 april 1743

Een kind van Jan Pauwels en Berent Groningers schoonmoeder tegelijk begraven: f.2,90
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 25 november 1743

Van de paapsche weduwe tot Essen voor het gebruik van het nieuwe laken voor haar moeder: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Van Berent en Gesina zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **N.N. Groninger** is begraven op dinsdag 2 november 1745 te Haren.

Ontvangst diaconie Haren 2 november 1745

Berent Groningers zoon van Essen begraven: f.0,19
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

- 2 **Rolandus Beerents** is rk gedoopt op maandag 17 januari 1735 te Groningen, is begraven op donderdag 12 juli 1742 te Haren. Rolandus werd 7 jaar, 5 maanden en 25 dagen.

Ontvangst diaconie Haren 12 juli 1742

Een kind van Berent Groningers begraven: f.0,57
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

- 3 **Henricus Beerents Groninger** is rk gedoopt op zondag 29 april 1736 te Groningen, is begraven op donderdag 26 april 1781 aldaar (Pepergasthuiskerkhof). Henricus werd 44 jaar, 11 maanden en 28 dagen.

Wordt bij huwelijk vermeld als "van Essen".

Henricus trouwt (kerk) op donderdag 30 mei 1771 te Groningen op 35-jarige leeftijd met de 27-jarige **Geertje Warners Kloppenburg**. Geertje is geboren in 1744 (OS) te Sappemeer, is overleden op donderdag 19 januari 1826 te Groningen. Geertje werd 82 jaar.

- 4 **Helena Beerents Groninger** is rk gedoopt op zondag 1 november 1739 te Groningen. Helena trouwt (kerk) op woensdag 17 mei 1769 te Groningen op 29-jarige leeftijd met **Joannes Welbergen**. Joannes is rk gedoopt, is overleden op dinsdag 28 juni 1796 te Groningen.

- 5 **Anna Margaretha Beerents Groninger** is rk gedoopt op donderdag 2 november 1741 te Groningen, is begraven op vrijdag 3 november 1741 te Haren. Anna werd 1 dag.

Ontvangst diaconie Haren 3 november 1741

Een kind van Berend Groningers te Essen: f.0,46.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 130 **Jan Haaikens** ook genaamd Jan Heikens (MIL-131; ES), dagloner, wonende te Haren (Wijk F Essen), is gedoopt op zondag 20 december 1795 te Sappemeer, is overleden op donderdag 7 april 1864 te Slochteren. Jan werd 68 jaar, 3 maanden en 18 dagen. Jan trouwt op zaterdag 10 mei 1828 te Sappemeer op 32-jarige leeftijd met de 40-jarige **Fennechien Klasens Strating**. Fennechien is geboren in 1788 te Sappemeer.
- 131 **Geert Hanning** (ES), zoon van **Hindrik Hanning** en **Tetje Harms Holt**, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk A Haren 6), is geboren op maandag 30 november 1863 te Eelde, is overleden op zaterdag 28 maart 1925 te Groningen. Geert werd 61 jaar, 3 maanden en 26 dagen.

Geert trouwt op zaterdag 2 juni 1888 te Haren op 24-jarige leeftijd (1) met de 20-jarige **Egbertje Bremer**, dochter van **Egbert Bremer** en **Anna Zweerts**. Egbertje, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), is geboren op maandag 23 september 1867 te Onnen, is overleden op zondag 17 september 1905 te Helpman. Egbertje werd 37 jaar, 11 maanden en 25 dagen.

Van Geert en Egbertje zijn acht kinderen bekend:

- 1 **Egbert Hanning**, magazijnknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), is geboren op dinsdag 9 oktober 1888 aldaar, is overleden op dinsdag 23 april 1957 te Groningen. Egbert werd 68 jaar, 6 maanden en 14 dagen. Egbert trouwt op zondag 30 november 1913 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Henderkien Tempel**. Henderkien is geboren op dinsdag 12 maart 1889 te Groningen, is overleden op dinsdag 14 april 1953 aldaar. Henderkien werd 64 jaar, 1 maand en 2 dagen.
- 2 **Hendrik Hanning**, varkensslager, is geboren op maandag 24 november 1890 te Glimmen. Hendrik trouwt op vrijdag 19 mei 1911 te Lochem op 20-jarige leeftijd met de 19-jarige **Hendrika Henseler**. Hendrika is geboren op donderdag 10 september 1891 te Lochem.
- 3 **Gerrit Hanning**, stalknecht, is geboren op zondag 21 augustus 1892 te Glimmen. Gerrit trouwt op donderdag 30 december 1915 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 21-jarige **Trijntje Meesman**. Trijntje is geboren in 1894 te Schildwolde.
- 4 **Antoon Hanning** is geboren op maandag 31 december 1894 te Onnen, is overleden op zaterdag 15 september 1906 te Helpman. Antoon werd 11 jaar, 8 maanden en 15 dagen.
- 5 **Ennechina Hanning** is geboren op woensdag 2 december 1896 te Onnen. Ennechina trouwt op donderdag 19 februari 1920 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 24-jarige **Bernard Liefferink**. Bernard, timmerman, is geboren op maandag 1 juli 1895 te Vries.
- 6 **Berendje Hanning** is geboren op maandag 17 oktober 1898 te Onnen. Berendje trouwt op donderdag 22 april 1920 te Groningen op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Evert Reinders**. Evert, wegwerker, is geboren op maandag 22 maart 1897 te Groningen.
- 7 **Geert Hanning** is geboren op dinsdag 25 juni 1901 te Helpman.
- 8 **Frederikus Hanning** is geboren op maandag 6 juni 1904 te Helpman, is overleden op zaterdag 12 augustus 1905 aldaar. Frederikus werd 1 jaar, 2 maanden en 6 dagen.

Geert trouwt op zaterdag 6 juli 1907 te Haren op 43-jarige leeftijd (2) met de 29-jarige **Jantje Eikema**, dochter van **Roelof Eikema** en **Jakobje Nijenhuis**. Jantje is geboren op zondag 7 april 1878 te Vries, is overleden op donderdag 17 januari 1946 te Groningen. Jantje werd 67 jaar, 9 maanden en 10 dagen.

- 132 **Marchien Hanning** (ES), dochter van **Hindrik Hanning** en **Tetje Harms Holt**, wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op vrijdag 3 oktober 1862 te Eelde, is overleden op woensdag 25 juni 1890 te Haren. Marchien werd 27 jaar, 8 maanden en 22 dagen. Marchien trouwt op donderdag 12 mei 1887 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 32-jarige **Jan Assies**, zoon van **Barteld Assies** en **Egbertien Hassels**. Jan, arbeider, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 2 februari 1855 aldaar (Wijk A Harenmolen 66), is als geboren aangegeven op zaterdag 3 februari 1855 aldaar (aangever geboorte was **Barteld Assies**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Koops Hassels** en **Lammert Koops**), is overleden op zaterdag 14 maart 1931 te Anloo. Jan werd 76 jaar, 1 maand en 12 dagen. Jan was later gehuwd (2) met **Everdina Hovius**.^{<87,88>}

Van Jan en Marchien is een kind bekend:

- 1 **Barteld Assies**, groentekweker, wonende te Eelderwolde, is geboren op dinsdag 28 juni 1887 te Haren, is overleden op vrijdag 5 juli 1918 te Groningen. Barteld werd 31 jaar en 7 dagen. Barteld trouwt op zaterdag 13 september 1913 te Vries op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **Aaltine Annette Johanne Hoenderken**. Aaltine is geboren op vrijdag 20 juni 1890 te Tynaarlo.
- 133 **Annechien Harms** ook genaamd Annechien Hindriks (ES), dochter van **Harm Harms** en **Luijchijn Hindriks**, wonende te Haren (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 26 maart 1780 aldaar, wonende Wijk F Essen 12 aldaar, is overleden op zaterdag 22 januari 1848 te Essen. Annechien werd 67 jaar, 9 maanden en 27 dagen.

Wordt in maart 1808 als huisvrouw van Hindrik Meiners lidmaat van de kerk te Haren.

Woonde in 1830 als weduwe op het adres Haren Wijk F Nr 12 Essen samen met vier kinderen.

Brief 29 augustus 1837 aan de kommanderend officier van de batterij vrijwillige artillerie te Naarden
Ik neem de vrijheid u in het belang van Annechien Harms, weduwe Meinders, moeder van vijf kinderen, waaronder twee zonen woonachtig in mijne gemeente, en welke weduwe van een zeer klein inkomen als landbouwersche met haar kinderen, waaronder een altoos zieken zoon, steeds moet bestaan, te inviteren om wel aan haar zoon Jan Meinders, dienende als vrijwillige artillerist bij de zevende compagnie onder uw bevelen, ene onbepaald of anders een tijdelijk verlof te willen verlenen, aangezien gemelde weduwe Meinders de hulp van genoemde hare zoon ten hoogsten behoeft te meer daar zij geen middelen heeft om zich door een knecht in hare werkzame betrekking te kunnen doen ondersteunen en in de tegenwoordige ogenblikken met den oogst den arbeidzame hand hoogst benodigd is.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Proces verbaal 24 december 1842 inzake dijkschouwing Essen.

Geert Bolhuis, Pieter van Norg, Jan Hemmes en Jan Jans van Hemmen, dijkschouwers in het kerspel Essen, hebben op 15 december 1842 in aanwezigheid van de bode Roelf Rademaker een schouwing gedaan van het eind voetpad ter lengte van 28 treden op het hoge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpad te Essen behorende aan de weduwe Hinderk Meinderts, landbouwersche, wonende te Essen. De aanzegging van deze schouw is geschied bij insinuatie (= kennisgeving) van 29 november met de aanzegging het voetpad uiterlijk op 5 december 1842 in schouwbare staat te hebben. Op 5 december was het voetpad niet in

schouwbare staat. Dat is aan de weduwe Meinders meegedeeld op 7 december 1842, waarbij haar ook is aangegeven, dat zij was beboet voor een som van f.0,50-, voor 12 december 1842 te betalen in handen van de gemeenteontvanger met een opslag van f.0,15 voor de insinuatie. Dat het de weduwe Meinders echter vrij stond om binnen drie dagen na de dagtekening van de insinuatie met de dijkschouwers in transactie te komen over de boete. De weduwe Meinders is echter noch in transactie gekomen, noch heeft zij de boete betaald. Overeenkomstig het Reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen in de provincie Groningen stellen de dijkschouwers de aangelegenheid nu in handen van de ambtman, die met de vervolging van de begane contraventie (= overtreding) bij het politiegerecht is belast, opdat door deze dadelijk ex officio (= ambtshalve) de vereiste actie tegen de bekeurde kan worden ingesteld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 950-2)

Brief 24 december 1842 aan de commissaris van politie

Bij deze geef ik mij de eer aan u te doen toekomen een proces verbaal van bekeuring opgemaakt door de volmagten van Essen contra de weduwe Meinders [= Annechien Harms] aldaar, met verzoek om daaraan zodanig gevolg te geven als u zal vermeenen te behoren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Brief 20 februari 1843 aan de commissaris van politie

De weduwe Hindrik Meinders [= Annechien Harms] te Essen bekeurde bij proces verbaal door de volmagten opgemaakt en aan u ingezonden bij mijne missive van den 24 december 1842, zich tot Gedeputeerde Staten hebbende gewend, omdat zij meent niet voor pandpligtig te kunnen worden gehouden en deze zaak nog niet door Gedeputeerde Staten zijnde beslist. Zoo verzoek ik u om met de invordering der boete te willen wachten totdat ik de beschikking van Gedeputeerde Staten op haar adres ontvang heb, waarvan u mij de eer zal geven u nader te berigten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Extract uit het register der resolutien der Gedeputeerde Staten 23 mei 1843

Gehoord het rapport van de Heeren Gecommitteerden dezer vergadering, achtereenvolgens dispositie van de heer Staatsraad Gouverneur van den 18 april jl, dienende van consideratien en advies aan Gedeputeerde Staten op diverse stukken, rakende een verschil tusschen de volmagten van Essen, gemeente Haren, en de weduwe Hindrik Meinders [Hinderk Meinders], wonende te Essen, ontstaan over het onderhoud van zeker voetpad te Essen, bestaande deze stukken:

1. In een adres van Annechien Harms, weduwe Hindrik Meinders, dagloonster, wonende te Essen, gemeente Haren, houdende dat zij voor enige tijd door de zoogenaamde volmagten van den Esser watermolen aanzegging heeft bekomen tot het herstellen van een gedeelte winterweg op het zoogenaamde Hoogpadje, tot het maken waarvan zij zich niet verplicht acht, hetwelk ten gevolge heeft gehad, dat het bedoelde gebrekkige pand, zoo zij nu te weten is gekomen, ten haren koste is uitbesteed en van welk een en ander de stukken bereids aan den ambtenaar, die met de vervolging der actie wegens begane contraventie [= overtreding] bij het politiegerecht belast is, zouden zijn ingezonden, gevende de adressante voor redenen van niet schuldpligtigheid op, dat het gemelde Hoogpadje, vroeger door de gezamenlijke boeren van Essen gemeenschappelijk gemaakt, in 1828 door de Boeren of volmagten in panden op de plaatsen van Essen is gelegd, volgens zeggen van de tegenwoordige volmagten, zonder dat haar adressante daarvan op eenige wijze kennis is gegeven en dat zij sedert het zoogenaamde verdeelen van dat pad nooit enig pand op hetzelfde heeft gemaakt, noch op eenige wijze door de volmagten is aangezet tot het maken van hetzelfde; beroepende de suppliante zich op art. 11 van het reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen, enz. in de districten het Oldambt enz. en verzoekende, op grond van art. 12 van dat reglement, dat zij van alle vervolging deswege worde ontheven en slechts verplicht gesteld tot het werk, waarmede andere daglooners te Essen worden belast.

2. In eene missive van het plaatselijk bestuur van Haren van den 21 januari 1843 met bijlagen, houdende bericht en consideratien op het gemelden adres.

3. In eene nadere missive van dat bestuur van 15 april jl., daarbij ter voldoening aan de missive van dit college van den 14 februari jl. nadere bewijzen overleggende van de plaats gehad hebbende verdeling en loting van het onderwerpelijke voetpad.

Gelet op den inhoud dezer stukken,

Gezien het door de adressante aangehaalde artikel 11 van het schouwreglement.

Overwegende, dat het uit het bericht van het plaatselijk bestuur van Haren en uit het daarbij over gelegde certificaat voldoende is gebleken, dat men in het jaar 1825 of 1826 het zoogenaamd Hoogpadje te Essen, nadat hetzelfde vooraf uit de Boerenkas was aangehoofd, voor het toekomstig onderhoud in panden heeft verdeeld en die panden, bij loting, ten laste van de gezamenlijke ingelanden heeft gebragt en op de huizen gelegd, dat toen aan Hindrik Meinders, des adressante nu overleden echtsgenoot, die bij die verdeling en loting tegenwoordig is geweest, ten deele zijn gevallen de panden in het gezegde hoogpadje, waarover de adressante door de volmagten belast met het doen der schouwing over de aan den publieken schouw onderworpen voorwerpen in het kerspel Essen aanzegging is gedaan en dat dezelve Hindrik Meinders, ten gevolge van de verdeling en loting, de hem ten deele gevallen panden heeft aanvaard en in orde gebragt. Overwegende, dat alzoo de door adressante voorgewende onwetendheid en daarmede de voornamelijk grond van hare oppositie, geheel moet vervallen, naardien zij gehouden is aan hetgeen haar man, nog in leven zijnde, ten gevolge eene onderlinge verdeling en loting heeft aanvaard of ten zijnen laste genomen en daartegen na een tijdsverloop van zeventien of achttien jaren, niet meer kan worden opgekomen. Terwijl zoodanige onderlinge verdeling in panden van een schouwbaar object, waaromtrent noch kohieren, noch roosters en opgaven in beschrevene willekeuren of andere reglementen voorkomende, voor handen waren, noch zelfs instantien, welke voor ieder pand den schouwpligtige met genoegzame zekerheid konden aanduiden, bestonden, niet kan geacht worden te strijden met de voorschriften van artikel 11 van het schouwreglement, waarop de adresante zich beroept, hetwelk geenszins verbiedt eene onderlinge verdeling in panden van eenig schouwbaar object, aan welke verdeling des adressantes echtsgenoot, die er bij tegenwoordig is geweest, zich evenals de andere schouwpligtigen, heeft onderworpen. Constateerende het uiteindelijk niet, dat bij de plaats gehad hebbende verdeling in panden van het onderwerpelijke schouwbaar object, niet tot rigtsnoer zouden zijn genomen de algemene beginselen, waarop de instanties in deze te Essen gegrond zijn.

Gezien art. 12 van het aangehaalde reglement, is goed gevonden de adressante in hare voorgestelde redenen van niet schouwpligtigheid ongefundeerd te verklaren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Akte augustus 1843

Wij ondergetekenden als ingelanden van Essen, als zoodanig belanghebbenden in het zoogenaamde Hoogpadje aldaar, verklaren er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes.

(Groninger Archieven, toegangsnummer 11, inventarisnummer 4).

Proces verbaal 21 september 1843

Op heden donderdag den 21 september 1843 heb ik ondergetekende, Teunis Strating, veldwachter der gemeente Haren, ten gevolge bekomene last van het plaatselijk bestuur der gemeente Haren, betekend aan de weduwe Hendrik Meinders [= Annechien Harms], landbouwersche, wonende te Essen, de inhoud van het navolgende proces verbaal en de besluiten van het plaatselijk bestuur van Haren van den 5 januari en 18 september 1843, luidende dat een en ander als volgt.

**** Proces verbaal**

De volmagten belast met het doen der schouwing over de aan den publieke schouw onderworpen voorwerpen in het karspel Essen, gezien derzelve schriftelijke aanzegging van den 29 november jl aan de weduwe Hendrik Meinders, landbouwersche, wonende te Essen om haar eind voetpad ter lengte van 25 treden op het hooge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpd te Essen in schouwbare staat te brengen, zoodat het in breedte en hoogte gelijk is met de aan beide einden zwertende panden voetpad van de andere pandpligtigen.

Overwegende dat aan deze aanzegging niet is voldaan en derzelve insinuatie van den 7 december 1842 naar aanleiding van art. 37 van het reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen enz. in de districten van de provincie Groningen genaamd het Oldambt, Westerkwartier, Gorecht en Sappemeer cum annexis, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 12 december 1823, evenmin gevolg heeft gehad.

In aanmerking nemende, dat wel vanwege de schouwpligtige bij monde bezwaren bij het gemeentebestuur zijn ingebracht, doch dat door hetzelfde ook mondeling dadelijk is gedisponeerd, dat de pandpligtige zich aan de aanzegging der dijkschouwers zoude moeten gedragen.

Overwegende, dat de pandpligtige van de bekeuring aan haar bij voorschreven insinuatie van den 7 dezer beteekend niet in transactie is gekomen, dat zij de boete aan haar opgelegd niet heeft betaald, dat zij is nalatig gebleven om het gebrekkige pand te herstellen.

Gelet op art. 40 en 41 van het voorschreven reglement.

Is overgegaan tot het uitbesteden van het in schouwbare staat brengen van het voorschreven voetpad, in voege zulks in de aanzegging van den 29 november jl. is omschreven op kosten van de breukvallige, waarvan aannemer is geworden Jan Oosterveld, landbouwer te Essen, voor eene som van f.10,-.

Zullende dit proces verbaal geen effect sorteren, dan nadat hetzelfde door het plaatselijk bestuur van Haren zal zijn goedgekeurd en het bedrag der uitbesteding geaprobeerd, en zulks naar aanleiding van art. 43 van het voorschreven reglement.

En hebben wij hiervan twee expeditiën opgemaakt, waarvan het eene aan de breukvallige ten overvloede zal worden beteekend en het andere onder het plaatselijk bestuur voornoemd verblijven, om op de invordering van het bedrag der uitbesteding order te kunnen stellen.

Gedaan te Essen, 23 december 1842. De volmagten, P. van Norg en J. van Hemmen.

**** Besluit plaatselijk bestuur 5 januari 1843**

Het plaatselijk bestuur der gemeente Haren, gehoord het rapport van de volmagten van Essen, houdende dat de aannemer van het in order brengen van het in het bovenstaande proces verbaal omschreven voetpad, Jan Oosterveld, zich van zijne verplichting heeft gekweten en dat het bedoelde voetpad thans in behoorlijke staat is.

Gelet op art. 43 van het reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen enz. in de districten van de provincie Groningen genaamd het Oldambt, Westerkwartier, Gorecht en Sappemeer cum annexis, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 12 december 1823.

Taxeerd het bedrag der uitbesteding, zijnde daarop verder geene kosten gevallen op eene som van f.10,- en gelast den gemeente-ontvanger dezer gemeente om die som van de weduwe Hendrik Meinders, landbouwersche wonende te Essen in te vorderen op gelijke wijze als de plaatselijke belastingen ingevolge de wet van 29 april 1819.

Haren, 5 januari 1843. Het plaatselijk bestuur voornoemd. R. de Sitter en R. Koops.

**** Besluit plaatselijk bestuur 18 september 1843**

Het plaatselijk bestuur van Haren, gelezen de resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie dd 23 mei 1843 nr 42, waarbij de weduwe Hendrik Meinders te Essen in hare voorgestelde redenen van niet schouwpligtigheid met betrekking tot het voetpad in het vorenstaand proces verbaal van uitbesteding beschreven, is ongefundeerd verklaard. En daarbij door den heer burgemeester zijnde medegedeeld, dat Meindert Meinders, zoon van gemelde weduwe, namens zijne moeder aan hem heeft verklaard te berusten in de uitspraak van Gedeputeerde Staten voornoemd en dat des niettegenstaande gemelde weduwe Hendrik Meinders tot nog toe in gebreke is gebleven om het getaxeerde bedrag der uitbesteding ad f.10,- te voldoen, ofschoon daartoe herhaaldelijk aangezocht.

Is goed gevonden de gemeente-ontvanger van Haren aan te schrijven gelijk geschied bij deze om alsnu onverwijld gevolg te geven aan onze bovenstaande last van den 5 januari 1843.

Haren, 18 september 1843. Het plaatselijk bestuur voornoemd. R. de Sitter en R. Koops.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 29 september 1843 van de gemeente-ontvanger

Ik heb de eer u bij deze kennis te geven, dat de som van f.10,- tot bekoming van welke ik, in voldoening aan uw brief van den 19 dezer, eene waarschuwing aan de weduwe Hindrik Meinders [= Annechien Harms], landbouwersche te Essen door den veldwachter heb afgegeven, mij op heden is voldaan geworden. Ik neem verder de vrijheid u te verzoeken mij met uw welmening te willen vereeren, of ik die som als buitengewone ontvang op de lopende dienst ten behoeve van de gemeente Haren zal boeken, en daarna in de gemeenterekening dienst 1843 verantwoorden, dan of over die som op eene andere wijze beschikt zal worden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 1 oktober 1843 aan de gemeente-ontvanger

In antwoord op uw missive van den 29 september jl berigt ik u, dat de f.10,- aan u door of vanwege de weduwe Hindrik Meinders [= Annechien Harms] te Essen betaald geworden, tegen quitantie moet worden uitbetaald aan Jan Oosterveld te Essen als aannemer van het in orde brengen van het voetpad aldaar.

Deze kwitantie kan worden geplaatst op het proces verbaal aan u toegezonden bij mijne missive van 19 september jl.

Nadat de uitbetaling zal hebben plaats gehad, verzoek ik de stukken tot deze zaak betrekkelijk van u terug.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Annechien was gehuwd met **Hinderk Meinders**, zie 231.

Van Hinderk en Annechien zijn acht kinderen bekend:

- 1 **Aaltje Meinders**, wonende te Haren, is geboren op donderdag 13 juni 1805 te Essen, wonende Wijk F Essen 9 te Haren, is overleden op vrijdag 5 september 1828 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 6 september 1828 te Haren (aangever overlijden was **Albert Eleveld** (zie 99); getuige aangifte overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)). Aaltje werd 23 jaar, 2 maanden en 23 dagen.

Heeft bij haar overlijden geen onroerende goederen nagelaten.

Aaltje trouwt op vrijdag 24 maart 1826 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Klaas Mannes**, **Evert Everts** (zie 113), **Berend Krans** (zie 212) en **Jan Folkerts de Vries**) op 20-jarige leeftijd met de 27-jarige **Albert Eleveld**, zie 99.

- 2 **Harm Meinders** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 1 november 1807 te Haren, zie 230.

- 3 **Meindert Meinders**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren op woensdag 5 september 1810 te Essen, is gedoopt op zondag 16 september 1810 te Haren, wonende Wijk

F Essen 10 aldaar, is overleden op zaterdag 6 april 1889 te Essen. Meindert werd 78 jaar, 7 maanden en 1 dag.

Overzicht 11 juni 1829 betreffende vrijgestelden militie lichte 1829

Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den Militieraad, zitting houdende te Groningen voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld (naam; redenen van de vrijstelling):

Harm Nieland; eenig kind
 Antonius Hinderikus Nicolaas Timans; in dienst
 Harm Meinders; te klein
 Lukas Hindriks; te klein
 Otto Buirma; broeder geremplaceerd
 Egbert Oosterveld; broeder dienst volbragt
 Albert Baving; te klein
 Jan Brink; broeder in dienst
 Harmannus van Wolde; te klein
 Berend Holtman; broeder dienst volbragt
 Meindert Meinders; lichaamsgebreken
 Hindrik Westerbrink Hoving; broeder dienst volbragt
 Hindrik Jans Vrieling; broeder in dienst
 Jan Sjobbema; te klein
 (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

- 4 **Luitje Meinders**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op maandag 15 februari 1813 te Essen (Wijk F Essen 12), is als geboren aangegeven op dinsdag 16 februari 1813 (aangever geboorte was **Hinderk Meinders** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Lammert Hendriks Smid** (zie 321)), wonende Wijk F Essen 12 te Haren, is overleden op zondag 26 augustus 1821 te Essen, is als overleden aangegeven op dinsdag 28 augustus 1821 te Haren (aangever overlijden was **Hinderk Meinders** (zie 231); getuige aangifte overlijden was **Berend Krans** (zie 212)). Luitje werd 8 jaar, 6 maanden en 11 dagen.
- 5 **Jan Meinders** te Haren, is geboren op maandag 7 augustus 1815 te Essen (Wijk F Essen 12), is als geboren aangegeven op woensdag 9 augustus 1815 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinders** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Evert Everts** (zie 113)), zie 232.
- 6 **Luchien Meinders** (RW2), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk B Haren 24), aldaar (Wijk B Haren 38) en aldaar (Wijk A Haren 18), is geboren op maandag 15 december 1817 te Essen (Wijk F Essen 12), is als geboren aangegeven op woensdag 17 december 1817 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinders** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Gerrit Jans Stevens** (zie 331)), is overleden op dinsdag 25 september 1894 aldaar. Luchien werd 76 jaar, 9 maanden en 10 dagen.

In 1840 is Luchien Meinders inwonende dienstbode bij het gezin van Lubertus van Oosten. In augustus 1840 overlijdt Lammegien Wuffen. Lubertus hertrouwd daarop in 1844 met Luchien. Per 1 mei 1859 woont Luchien met vier dochters in een huis aan de Straat en blijkbaar niet meer bij haar man en de andere (stief)kinderen.

Luchien trouwt op donderdag 20 juni 1844 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 41-jarige **Lubertus van Oosten** (RW2; L-00691), zoon van **Martinus van Oosten** en **Egberdina Groothuis**. Lubertus, (hoofd)onderwijzer, wonende te Haren (Wijk B Haren 24), aldaar (Wijk B Haren 38) en aldaar, is geboren op zondag 8 augustus 1802 aldaar, wonende Wijk B Haren 38 aldaar, is overleden op vrijdag 6 september 1878 aldaar. Lubertus werd 76 jaar en 29 dagen.

Brief schoolmeester L. van Oosten november 1823

De ondergetekende schoolonderwijzer te Onnen verklaart door dezen aan de heer schout in de gemeente Haren om voortaan geene kinderen op school aan te nemen, dan diegenen welke door een deugdelijk bewijs van den dokter aantonen, dat zij de koepokinenting hebben ondergaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 56)

Brief 19 januari 1824 van schoolmeester L. van Oosten te Onnen

In beantwoording aan uw circulaire in dato 14 dezer, heb ik de eer door dezen u te informeren, dat het getal der schoolpligtige kinderen, welke door mij voor rekening der gemeente worden onderwezen, bedraagt drie, als een van Geert Luiken en twee van de weduwe Hindrik Hindriks, welke alle voor het gehele jaar ten laste der gemeente onderwijs genieten.

Onnen, 19 januari 1824, L. van Oosten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Toestand van het lager schoolwezen 1 november 1824

De in totaal 22 kolommen zijn hieronder als tussenteksten voor iedere school apart uitgewerkt

D. School te Onnen

1. Naam van de gemeente

Haren

2. Naam van de plaats of schoolkreits, alwaar de school gelegen is, met opgave van den rang dien de school heeft volgens de classificatie van 1823.

Onnen, behorend tot den laagsten rang.

3. Gedetailleerde omschrijving of uiteengezet verslag van ieder schoolvertrek zoo als hetzelve zich thans bevindt, deszelfs deugden en gebreken.

Staan op een hooge en eenzame plaats Midden in het dorp ten westen van de straat op eene eenzame plaats, is ruim en goed verlicht, matig van verdieping, heeft een steenen vloer op hooge bodem, voorzien van halve tafels en banken.

4. Aan wien het schoolgebouw in eigendom toebehoort.

Aan de gemeente

5. tm 7. Grootte van ieder schoolvertrek in Nederlandsche maat (binnenwerks)

Lengte 7 el en 7 duim, breedte 3 el en 82 duim, hoogte 2 el en 90 duim

8. en 9. Bevolking der gemeente en van de plaats of schoolkreits

Gemeente: 1976; plaats of schoolkreits: 206

10. tm 12. Getal leerlingen, welke de school bezoeken des winters, des zomers en getal schoolpligtige kinderen, gerekend van 5 tot 14 jaren

Winter 52, Zomer 24, Schoolpligtig 54

13. en 14. Gesteldheid der schoolmeubelen en hulpmiddelen

Beide goed

15. Naam van de onderwijzer, en in hoeverre hij van aanwezige hulpmiddelen gebruik maakt, of al of niet weet te maken

Lubertus van Oosten. Maakt een goed gebruik van de hulpmiddelen

16. Specifieke omschrijving van het jaarlijks inkomen van de schoolonderwijzer, daaronder alles begrepen, behalve de vrije woning

Aan schoolpenningen 65 cent in het vierendeel jaars voor ieder kind: f.109,-

Tevens geniet de onderwijzer vrije kost.

17. Welke verbetering het inkomen van de onderwijzer zou dienen te ondergaan.

Een toelage van het land.

18. Opgave van hetgeen aan het schoolvertrek, de schoolmeubels, hulpmiddelen, enz. ontbrak, voor het ontvangen van des gouverneurs circulaire van den 25 junij 1824.

Halve tafels en banken, eene kast tot berging der schoolbehoefden, een schrijfboek in perkament gebonden, een kaart van de provincie, benevens een nieuw zwart bord en een wereldkaart.

19. Opgave van hetgeen ten gevolge des gouverneurs circulaire van den 25 junij bereids is geëffectueerd, met opgave van de approximative kosten daar door veroorzaakt

- vergroting der school en halve tafels en banken: f.190,-

- een kast: f.6,00

- een schrijfboek in perkament: f.1,90

- twee kaarten: f.2,20

- voor het verven der tafels en banken: f.10,00

- voor inktpotten: f.3,62

- voor een bord: f.2,25

Totaal f.215,97

20. Opgave van hetgeen ten gevolge des gouverneurs circulaire van den 25 junij zal geëffectueerd worden, met opgave van het tijdstip wanneer en de approximative kosten, welke daardoor veroorzaakt zullen worden,

Geen opgave

21. Opgave van het geen nog te wenschen overblijft, om het schoolvertrek in goeden, ruimen en gezonden toestand te brengen, en het verder benodigde aan te schaffen, doch 't welk moet worden uitgesteld, met opgave der redenen en approximative kosten.

Geen

22. Aanmerkingen

Geen

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Staat van het aantal leerlingen 1826

Staat van het aantal leerlingen op de scholen in de maand januari 1826 en in de zomer van 1825.

** Haren; zomer 1825: 47 jongens en 51 meisjes; januari 1826: 69 jongens en 64 meisjes; 10 in de avondschool, 9 voor rekening der gemeente en 7 voor rekening der diakenen; schoolonderwijzer Nicolaas Engels Dekker.

** Noordlaren; zomer 1825: 18 jongens en 15 meisjes; januari 1826: 39 jongens en 21 meisjes; 5 in de avondschool, 4 voor rekening van de gemeente en 3 voor rekening van de diakenen; schoolonderwijzer Reinder Marring.

** Helpen; zomer 1825: 59 jongens en 71 meisjes; januari 1826: 73 jongens en 50 meisjes; 9 in de avondschool, 6 voor rekening van de gemeente; schoolonderwijzer Gerhard Regnier Huisman.

** Onnen; zomer 1825: 21 jongens en 11 meisjes; januari 1826: 32 jongens en 21 meisjes; er wordt geen avondschool gehouden, 4 behoeftigen als 3 minvermogene onbedeelden en 1 bedeelde van de armenadministratie te Noordlaren. Schoolmeester Lubertus van Oosten.

** Glimmen; zomer 1825: 7 jongens en 14 meisjes; januari 1826: 18 jongens en 16 meisjes. Schoolmeester H.J. Poutsma.

** Hoornschedijk; zomer 1825: geene school; januari 1826: 16 jongens en 12 meisjes.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 13 juli 1827 aan de schoolopziener van het 1e district in de provincie Groningen

Door de beroeping van den schoolonderwijzer N.E. Dekker van alhier naar Finsterwolde, die zijn wettige aanstelling daarvan heeft bekomen (hetgeen u mogelijk bekend zal zijn), is nu de post van schoolonderwijzer verenigd met die van koster voorzanger en organist vacant geworden.

Dientengevolge doe ik aan u bij dezen opgaaf van de voordeelen aan dezen post verbonden, bestaand in:

a. Een rijksjaarwedde van: f.76,00

b. Van de kerk te Haren: f.50,-

c. De intrest van een aandeel Nat. Schuld groot f.100,-: f.2,50

d. Voor het luiden van de klok, het schoonhouden van het nachtmaals gerei, enz.: f.13,80

e. Het gebruik van 2 bunders en 14 roeden bouw- en weiland

f. Het schoolgeld van 120 schoolpligtige kinderen.

Hiervan moet de onderwijzer jaarlijks aan den gewezen onderwijzer J. Swartwold levenslang uitkeren de som van f.125,-, doch geniet gedurende dien tijd de teruggaaf van de betaalde grondbelasting ten bedrage in 1827 van f.4,68.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 13 juli 1827 aan de Gouverneur

Ik heb de eer u door dezen kennis te geven, dat door de beroeping van den schoolmeester N.E. Dekker van Haren naar Finsterwolde deze post is vacant geworden en dat gedurende de vacature het onderwijs aldaar met overleg van den heer schoolopziener in dit district provisioneel zal worden waargenomen door Lubertus van Oosten, schoolonderwijzer te Onnen, bezittende den tweeden rang, en de school aldaar provisioneel zal worden vervuld door Jan Woldring, ondermeester te Haren. Verder vraagt de burgemeester om medewerking voor een spoedige finale vervulling van de vacature.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 15 augustus 1827 aan de Schoolopziener

De burgemeester zendt de getuigschriften toe van twee sollicitanten naar de functie van schoolmeester te Haren. Het betreft Lubertus van Oosten te Haren en van Klaas Jans Hensems, ondermeester te Nieuwe Pekela.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 20 augustus 1827 aan de Schoolopziener

De burgemeester geeft aan, dat sollicitant K.J. Hensems hem op 18 augustus 1827 heeft verzocht zijn getuigschriften zo spoedig mogelijk terug te zenden.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103) HAZA

Extract uit het register van besluiten van den burgemeester der gemeente Haren dd 20 augustus 1827

Burgemeester van de gemeente Haren, in aanmerking genomen hebbende, dat de verkiezing van eenen schoolonderwijzer te Haren ter vervulling van de vacature, door het vertrek van N.E. Dekker naar Finsterwolde ontstaan, op woensdag den 22 augustus 1827 zal plaats hebben en dezelve alsdan niet wel in staat is wegens ziekte, om de stemming daarvan op te nemen.

Heeft goedgevonden

De heer R. Koops, assessor bij het bestuur der gemeente, bij deze te benoemen en te magtigen om de stemming van de geregtigden wegens de bekoming van eenen finalen schoolonderwijzer te Haren alsdan in te nemen en daaromtrent datgene te verrigten, hetwelk anders door den burgemeester behoort te geschieden met den heer schoolopziener van het eerste district en deze personen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 60)

Brief 25 september 1827 aan de Schoolopziener

Daar de school van Onnen sedert het vertrek van L. van Oosten naar Haren, met voorkennis van u is waargenomen door J. Woldring, zoo neem ik de vrijheid om mij door deze bij u te informeren. Daar Van Oosten thans aangesteld is als onderwijzer te Haren, waarvan u wel onderrigt zult zijn, de school van Onnen thans vacant is. Ten dien einde proponere ik u of er niet een oproeping bij de ingezetenen konde geschieden, of zij niet deze jonge mensch met eenparigheid van stemmen zouden willen aannemen op de voorwaarden, zooals zijne voorzaten. Ik zou gaarne bij u gekomen hebben, maar ik ben een ogenblik uitgeweest.

Deze jonge mensch is voor zooverre als ik vermeen alle aanbeveling waardig.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 28 september 1827 aan de Gouverneur

In antwoord op uw missive van 17 september 1827 betrekkelijk de benoeming van Lubertus van Oosten, bezittende den 2e rang, tot schoolonderwijzer te Haren, heb ik de eer u ten gevolge van daarvan bij mij ingekomen rapport van de geregtigden tot de benoeming van eenen schoolonderwijzer aldaar te informeren, dat genoemde Lubertus van Oosten op den 23 dezer finala in genoemde betrekking is aangesteld en dat de geregtigden daarbij geenszins uit het oog verloren hebben hetgeen bij de verordeningen omtrent de koepokinentingen is voorgeschreven. Voorts dat genoemde onderwijzer op dien dag zijnen post heeft aanvaard en zulks onder de belofte van stipte nakomen van het reglement op de koepokinenting voor zoo ver op hem van toepassing is. En eindelijk, dat meergenoemde Lubertus van Oosten vanaf 15 juli tot den dag van zijne finale aanvaarding, dien post provisioneel heeft waargenomen en dus gedurende de vacature alleen aanspraak heeft op de Rijksjaarwedde aan dien post verbonden.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Nikolaas Dekker heeft na zijn vertrek uit Haren in 1827 nog een briefwisseling met zijn opvolger Lubertus van Oosten. Hij feliciteert Lubertus uitvoerig met zijn benoeming in Haren. Hij memoreert dat Lubertus nog een "aankomeling" was, toen hij 8 jaar eerder naar Haren kwam. In één van de brieven gaat Dekker ook in op het overlijden van zijn oud-leerling Aaltijn Pauwels. "Een veel belovend kind, dat mij tot veel genoegen in de school is geweest". Dekker informeert ook naar de inning van het schoolgeld. Niet onbelangrijk voor hem, want hij heeft uit Haren nog geld te goed (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 150).

Brief 8 april 1829 van Lubertus van Oosten

Opgave door schoolhoofd L. van Oosten van de kinderen van bedeeden en minvermogenden, die in 1828 voor rekening van het burgerlijk armenbestuur op de school te Haren onderwijs hebben genoten.

Naam van het kind Namen van de ouders

Bedeelden

Annechien Renses	Robbert Renses en Elizabeth Schut
Geert Renses	Robbert Renses en Elizabeth Schut
Robbert Renses	Robbert Renses en Elizabeth Schut
Fennechien Baving	Roelof Baving en Grietje Ellens
Trientje Hinders	Aaltje Hinders
Hindrik Hillebrand	Trientje Hillebrands
Jantje Weites	Albertje Weites
Everdina Weites	Jantje Weites
Hillechien Rotman	Hindrik Rotman en Roelfje Jans
Minvermogenden	
Jacob van Riesz	Trientje Buining
Anna Smeenge	Geert Smeenge en Grietje Takens
Geert Smeenge	Geert Smeenge en Grietje Takens
Annechien Smeenge	Geert Smeenge en Grietje Takens
Harm Buning	Jans Buning en Janna Harms
Roelf Nijboer	Hindrik Nijboer en Geesje Roelfs
Arie Hoving	Albert Hoving en Lena Hageman
Metje Vedder	Hendrik Vedder en Tijbechien
Zwaantje Geerts	Geert Hindriks en Annechien Koops

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Brief van schoolmeester Lubertus van Oosten dd 15 oktober 1830

Ik heb mij met u reeds een en andermaal onderhouden over het niet ter school gaan gedurende zekeren tijd van een zontje van Aaltje Hekman, thans echtgenote van Sjoerd Hindriks van den Berg, hetwelk veroorzaakt is, doordien ik aan hetzelfde geen boeken zonder voorafgaande betaling wilde geven, uit hoofde ik, sedert juli 1827 tot op heden noch schoolgeld, noch geld voor mijn afgegevene boeken heb ontvangen.

Daar de genoemde jongen nu zoo in het wilde en onzedelijk bij de straat opgroeit en het den ernstigen wil van het algemeen gouvernement is, dat alle kinderen en dus ook dien van de gemeenen stand op den lagere scholen onderwijs zullen gegeven worden, zoo heb ik het mijnen pligt geacht, mij in geschrift tot u te vervoegen en u te verzoeken het gemelde kind voor rekening van het burgerlijk armenbestuur te laten onderwijzen, als kunnende zonder enig bezwaar onder de minvermogende onbedeeden gerangschikt worden. U zult mij zeer verpligten, wanneer ik dienaangaande zoo spoedig mogelijk met eenig berigt worde vereerd. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 9 juli 1833 aan de officier van justitie

Ik heb de eer hiernevens aan u toe te zenden een proces verbaal wegens een drenkeling met name Akke Douwes Vettervogel, huisvrouw van den predikant W. Holwerda te Haren, onder bijvoeging eener verklaring van bevinding van de praktiseerende geneesheer C.U.J. Huber te Groningen.

Proces verbaal

Op heden den achtsten juli 1833, heb ik burgemeester van de gemeente Haren op bekomene kennisgeving van eene drenkeling mij begeven, vergezeld van den praktiseerende geneesheer C.U.J. Huber te Groningen, ten huize van den predikant Wijbrandus Holwerda te Haren en hebbe aldaar op aanwijzing gezien het lijk van Akke Douwes Vettervogel, huisvrouw van opgenoemde predikant Wijbrandus Holwerda, aan hetwelke ons geen teken van het plegen van geweld zijn voorgekomen, blijkens eene te dezen gevoegd wordende verklaring van den heer C.U.J. Huber bovengenoemd. Voorts over gegaan zijnde tot het inwinnen van

informatie wegens de oorzaak welke zoude hebben bestaan voor de plaats gehad hebbende verdrinking, heb ik burgemeester mij gewend tot opgenoemde predikant W. Holwerda, doch dewelke ons is voorgekomen thans niet in staat te zijn tot het doen der verlangde verklaring, uit hoofde van ouderdom en ziekelijke gesteldheid, waarom ik voor mij heb doen verschijnen de personen, welke het lijk hebben ontdekt, zijnde Roelf Koops, oud 33 jaren, koopman, en Lubertus van Oosten, oud 30 jaren, schoolonderwijzer, beide woonachtig te Haren, in de buurtschap van genoemde predikant. Dewelke desgevraagd zijnde de navolgende verklaring hebben gedaan.

Dat de predikant Wijbrandus Holwerda gisteren den zevende juli ongeveer te zes uren des nademiddags huiswaarts keerde na een boodschap te hebben verrigt, bij huis komende alle deuren gesloten had bevonden en kloppende geen gehoor had kunnen bekomen, wetende dat zijne echtgenote in huis was gebleven. Dat meergenoemde predikant toen op het denkbeeld was gekomen, dat zijne huisvrouw zich wel bij een der burens konde bevinden, doch van haar geen spoor had kunnen ontdekken, dat hij daarop het huis was ingebroken en eerst naar hunne gewone slaapstek gegaan of hij daar zijne echtgenote zoude vinden. Tot hij haar daar niet vindende het gehele huis heeft rond gezocht en eindelijk was staan gebleven in het binnenhuis nabij een regenbak. Deze bak dicht zijnde opent gemelde predikant denzelve en ziet na opneming van den deksel eene ladder in denzelve staan hetwelke hem doet besluiten, dat zijne huisvrouw zich daarin van het leven zoude hebben beroofd.

Dat meergenoemde predikant dadelijk om hulp had geroepen, waarop de comparant R. Koops het eerst ter hulp was toegesnel en zich bij den ladder benedenwaarts in de gemelde regenbak begevende, werkelijk het lijk van de huisvrouw van opgenoemde predikant, daar had ontdekt, waarna de comparant L. van Oosten ook toegekomen zijnde, zij gezamenlijk het vermelde lijk uit den bak hadden opgehaald, en ons gebleken was te zijn, dat van Akke Douwes Vettervogel, echtgenoot van meergenoemde predikant Wijbrandus Holwerda.

Dat comparanten, daarna eenige middelen in het werk hadden gesteld om het leven weder op te wekken doch welke allen vruchteloos waren geweest.

Dat het hun voorts ware voorgekomen, dat gemelde vrouw voor bedachtelijk in den regenbak was geklommen en zich derwijze van het leven beroofd had.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Wordt in juni 1838 benoemd tot brandmeester-generaal als opvolger van Roelf Koops. In die functie herbenoemd bij raadsbesluit van 19 mei 1841.

Brief van 8 september 1843 van de brandmeester generaal L. van Oosten

Ter voldoening aan uw missive van den 19 mei 1841, heb ik de eer bij deze aan u eene voordragt te doen ter vervulling van de vacatures welke door de aftreding der brandmeesters in de onderscheidene wijken der gemeente reeds op den 1 mei dezes jaar zijn ontstaan, als

Haren, wijk A, den afgetreden Roelf Koops Rzn
 Haren, wijk B, den afgetreden Otto Hoenderken
 Onnen, wijk C, den afgetreden Cornelius Hornhuis
 Dilgt, wijk D, den afgetreden Roelf Vos
 Hoornschedijk, wijk E, den afgetreden Reinder C. Hoenderken
 Essen, wijk F, den afgetreden Jan Berends Bosman
 Noordlaren, wijk A, den afgetreden Otto Cluiving
 Noordlaren, wijk B, den afgetreden Reinder Hoenderken
 Glimmen, wijk C, den afgetreden Jan Bos
 Helpman, wijk A, den afgetreden Egbert Wilphorst
 Helpman, wijk B, den afgetreden Hindrik Vorenkamp
 Hoorn, wijk D, den afgetreden Hindrik Bolhuis

Terwijl ik voor den heer A.W. Hoeksema te Helpman, Wijk C, die vroeger mij heeft te kennen gegeven, dat hij wel wenschte van deze functie te worden ontslagen voordraag: 1. Berend Mulder, zonder beroep, en 2. Arend de Boer, scheepstimmerman, beide woonachtig in de wijk C te Helpman.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 10 oktober 1843 aan de brandmeester generaal [= Lubertus van Oosten]

Wij hebben de eer bij deze aan u te doen toekomen een exemplaar van ons besluit van den 30 september jl tot den inhoud waarvan wij ons gedragen. Met uitnodiging om te willen zorgen, dat in deze maand plaats hebbe de inspectie over de brandemmers bij art. 19 van het Reglement voor geschreven. Wij zullen het verslag van den afloop dier inspectie van u tegemoet zien voor of op den 9 november 1843.

De thans benoemde brandmeesters moeten overeenkomstig art. 20 van het Reglement op de 1 juli 1845 aftreden. Wij verzoeken u om ons op den 1 juni van dat jaar eene voordragt te doen nopens de vervulling van de vacatures door die aftreding zullende ontstaan, met uitnodiging om dat termijn niet te overschrijden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Brief 23 oktober 1843 van de brandmeester generaal L. van Oosten

Ter voldoening aan eene kantbeschikking van den heer burgemeester dezer gemeente van den 19 oktober 1843, geleidende een schrijven der vrouw van R.C. Hoenderken, brandmeester aan den Hoornschedijk, om spoedig berigt en consideratien, heb ik de eer door dezen, onder terugzending van gemelde geschrift, aan u te berigten.

Dat de inhoud van het bedoelde geschrift overeenkomstig de waarheid is, weshalve ik u in overweging geef, of het niet doelmatig zij om den benoemden brandmeester R.C. Hoenderken, die reeds oud is, en aanhoudend aan lichamelijke ongesteldheid lijdt, niet alleen van de inspectie der brandemmers te ontslaan, maar tevens eenen anderen persoon in deszelfs plaats als brandmeester te benoemen.

Wanneer u zich met dit gevoelen mogt kunnen verenigen, dan neem ik ten gevolge van dien de vrijheid om te vervulling der ontstane vacature in den post van brandmeester in de wijk E aan den Hoornschedijk aan u een voordragt te doen van twee kandidaten, als: 1. Lucas Alles, vervener en 2. Harmannus Hilbrants, zonder beroep, beide woonachtig aan den Hoornschedijk, wijk E.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 7 november 1843 van de brandmeester generaal Lubertus van Oosten

In voldoening aan uw missive van den 10 der vorige maand, heb ik de eer door deze te berigten, dat de inspectie over de brandemmers overeenkomstig de bepalingen van het binnen deze gemeente figerend Reglement ter voorkoming en blussing van brand, op den 26 oktober jl door de brandmeesters in iedere wijk is gedaan, en dat, naar luid der bij mij ingekomen rapporten, iedere eigenaar en tevens ook vele huurders in de gemeente van brandemmers zijn voorzien, welke in eenen goeden staat bevinden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 18 juni 1849 van Lubertus van Oosten

Ondergetekende L. van Oosten, schoolonderwijzer van beroep, wonende te Haren, geeft aan u kennis, dat hij het voornemen heeft ten noorden achter de door hem bewoond wordende behuizing, zijnde de kosterij, kadastraal bekend onder sectie K,

nummer, een wagenloods te bouwen van hout en met pannen te dekken, verzoekende u hem daartoe de vereischte vergunning te verlenen.

[Assessor Rummerink geeft aan, dat tegen de vergunningverlening geen bezwaren bestaan]
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 82).

Groninger Courant, 17 februari 1852

Ten overstaan van Mr. J. W. Quintus; Notaris te Groningen, zullen, op maandag den 23sten februari 1852, des voormiddags te 10 uur, op de plaats zelve, publiek worden verkocht: ongeveer 300 stuks eikenboomen, tot alle werk geschikt, op stam slaande nabij de Middelhorst, onder Haren.

- En na afloop daarvan, des avonds te 6 uur, zullen, ten huize van den kastelein R. Abels, te Haren, publiek worden verkocht, navolgende vaste goederen, als:

I. Eene behuizing met derzelver erf en een gedeelte, en wel het zuidelijk gedeelte van den daarbij behorende tuin, volgens afbakening, staande en gelegen westzijde aan den Straatweg te Haren.

II. Het noordelijk gedeelte van den bij perceel I gelegen tuin, lang ongeveer 21 ellen en breed ongeveer 9,5 ellen, volgens afbakening.

III. Een kamp bouwland, het Witteveen genoemd, gelegen bij de Middelhorst, onder Haren, groot 77 roeden, 20 ellen.

IV. Een kamp weideland en boschland, het Witteveen genoemd, mede aldaar, groot 1 bunder, 77 roeden.

V. Een perceel veengrond, het Witteveen genoemd, groot 1 bunder, 06 roeden, mede aldaar.

Alles toebehoorende aan J. H. en L. van Oosten. Om te aanvaarden de behuizing op den 1sten mei en de tuinen en landerijen op Gregorie 1852.

Brief 25 februari 1853 aan de Kerkvoogden der Ned. Herv. Gemeente te Haren

Naar aanleiding van een proces verbaal der kennisgeving van de heer L. van Oosten, alhier, in kwaliteit als belast met de regeling van de begravenissen op het kerkhof te Haren. In aanmerking nemende de veelvuldige klagen zedert geruime tijd in het openbaar kennelijk gemaakt over het te vroegtijdig openen der reeds in gebruik zijnde graven, alsmede de ondervinding, dat op weinige uitzondering na de graven op het kerkhof zoodanig met lijken zijn gevuld, dat er geene genoegzame ruimte meer bestaat om meerdere lijken te bergen.

Heeft de raad der gemeente Haren in zijne vergadering op den 21 februari jl. besloten u uit te nodigen ons te berigten of er zwaarigheden ter uwer kennis bestaan, die de tijdelijke sluiting van het op heden in gebruik zijnde kerkhof moeilijk of niet wenschelijk zouden doen zijn, of het gemeentebestuur met voorkennis en toestemming van u op grond der wet en van het provinciaal reglement op het begraven en de begraafplaatsen kan en mag overgaan tot het tijdelijk buiten gebruik stellen van het kerkhof alhier en het in gebruik stellen ten dienste van allen van de door de Ned. Herv. Gemeente alhier in gereedheid gebragte nieuwe begraafplaats voor of op den eersten mei 1853. Tevens hebben wij de eer afschrift van voormeld proces verbaal ter informatie in te zenden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 120)

Notulen burgemeester en wethouders, 30 april 1853

Lubertus van Oosten krijgt toestemming de oude behuizing op perceel K 509 af te breken en te vervangen door een nieuwe behuizing.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Notulen burgemeester en wethouders, 23 maart 1854

Lubertus van Oosten, schoolmeester te Haren, krijgt toestemming een nieuwe woning met schuur te bouwen op perceel K 1164, het Witteveen genaamd.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856

Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten.

Tot wijkmeester van de wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen.

Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren); J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis.

Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks.

Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer.

Tot wijkmeester wijk E (Hoornschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen

Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen

Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blauwpot.

Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant

Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen.

Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

Brief 24 januari 1857 aan Gedeputeerde Staten

In voldoening aan de missive van de Commissaris des Konings dd 20 dezer, hebben wij de eer te melden:

1. dat in deze gemeente de openbare schoolonderwijzers allen persoonlijk onderwijs in de scholen geven in al hetgeen gedurende de voor het schoolonderwijs bepaalde uren behandeld wordt;

2. dat allen zich uitsluitend met het onderwijs bezig houden en geen hunner het beroep van zaakwaarnemer uitoefent;

3. dat de hoofdonderwijzer L. van Oosten te Haren, zoomede E. Kors te Noordlaren in de respectieve dorpen met het kostersambt zijn belast en zich daarmede wanneer nodig buiten de schooluren onledig houden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 124)

Nieuwsblad van het Noorden, 25 november 1892

Op donderdag 1 dec. 1892 des avonds te 7 uur, zal, ten huize van den koffiehuisouder R. Abels, te Haren, publiek te koop worden gepresenteerd:

I. Eene behuizing en schuur met de daarbij behorende landerijen, het Witteveen genaamd, staande en gelegen te Haren, te zamen groot 3 Hectare, 58

Are en 87 Centiare.

II. 3 Hectare, 76 Are, 94 Centiare uitmuntend hooiland en dijk, het Ellersveld genaamd, gelegen aan Emmensdijk te Haren.

Alles thans in huur in gebruik bij Jan Tuinman en toebehoorende aan de erven van wijlen den heer L. van Oosten. Om te aanvaarden: de landerijen op den 12 maart 1893 en de gebouwen op den 1 Mei 1893.

Jhr. R. A. QUINTUS, notaris Zuidersingel.

Lubertus was eerder gehuwd (1) met **Lammegien Wuffen**.<89,90>

- 7 **Annechien Meinderts**, wonende te Haren (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 11) en aldaar, is geboren op maandag 21 februari 1820 te Essen, is als geboren aangegeven op donderdag 24 februari 1820 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinderts** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Willem Jans Buis** (zie 71) en **Gerrit Jans Stevens** (zie 331)), wonende Wijk F Essen 12 aldaar, is overleden op woensdag 14 augustus 1895 te Essen. Annechien werd 75 jaar, 5 maanden en 24 dagen. Annechien trouwt op dinsdag 3 mei 1853 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 31-jarige **Klaas Hinderks van der Es**, zie 112.
- 8 **Alberdina Meinders** te Haren, is geboren op donderdag 15 augustus 1822 te Essen (Wijk F Essen 12), is als geboren aangegeven op zondag 18 augustus 1822 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinderts** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Lucas Oosterveld** en **Berend Krans** (zie 212)), zie 229.
- 134 **Gerrit Harms** (ES), zoon van **Harm Gerrits** en **Niesjen Jans**, arbeider, wonende te Essen, te Haren (Wijk F Essen 6) en aldaar, is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 27 juli 1760 te Haren, wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden op woensdag 1 februari 1826 te Essen, is als overleden aangegeven op vrijdag 3 februari 1826 te Haren (aangever overlijden was **Harm Harms** (zie 135); getuige aangifte overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)). Gerrit werd 65 jaar, 6 maanden en 5 dagen.

Laat bij zijn overlijden geen onroerende goederen na.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 27 januari 1814

De nabestaanden en vrienden van Jacob Jans, zoon van Annigje Jacobs, landbouwersche te Onnen, en wijlen Jan Harms, overleden in 1812, komen bijeen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Gerrit Harms, arbeider te Essen, oom
- Berend Hindriks, landbouwer te Essen, aangehuwde oom
- Jannes Vedder, landbouwer te Dilgt, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Jacobs, landbouwer te Onnen, oom
- Hindrik Hindriks, landbouwer te Onnen, neef
- Hindrik Berman, landbouwer te Onnen, aangehuwde neef

Moeder Annigje Jacobs wil een tweede huwelijk aangaan met Louwrens Eissens. Moeder blijft voogd. Louwrens Eissens wordt medevoogd en Gerrit Harms toezien voogd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1814/13)

Gerrit trouwt (kerk) op zondag 8 mei 1791 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 27-jarige **Annegien Jans Sluurman**, zie 318.

Van Gerrit en Annegien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Harm Harms** is geboren op zondag 8 maart 1795 te Essen, zie 135.
- 2 **Trientje Harms**, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op donderdag 14 februari 1799 te Essen, is overleden op zaterdag 11 januari 1851 te Haren, is als overleden aangegeven op zaterdag 11 januari 1851 aldaar (aangever overlijden was **Douwe Douwes**; getuige aangifte overlijden was **Tamme Huizenga**). Trientje werd 51 jaar, 10 maanden en 28 dagen. Trientje trouwt op zaterdag 10 mei 1828 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 28-jarige **Harm Willems Kooiman**, zie 207.
- 135 **Harm Harms** (MIL-126; ES; L-00196; L-00199cs), zoon van **Gerrit Harms (134)** en **Annegien Jans Sluurman (318)**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren op zondag 8 maart 1795 te Essen, wonende Wijk F Essen 3 te Haren, is overleden op zaterdag 7 mei 1836 te Essen, is als overleden aangegeven op maandag 9 mei 1836 te Haren (aangever overlijden was **Harm Willems Kooiman** (zie 207); getuige aangifte overlijden was **Jan Hemmes** (zie 162)). Harm werd 41 jaar, 1 maand en 29 dagen.

Brief van ca 8 september 1821 aan de officier van justitie

Ik heb de eer u door dezer kennis te geven, dat gisteravond ongeveer te zes uren voor mij is gecompareerd den persoon Harm Harms, boerenknecht bij Hindrik Hindriks jr te Essen, welke mij te kennen gaf, alsdat tusschen zaterdag en zondagnacht zij hem een schaaap hadden geslagt op het land gelegen aan de Esserweg en dat hij des morgens op het land komende niets anders had gevonden als het vel en de ingewanden, waarbij lag het mes en het touw alwaar zij het vermoedelijk mede gedaan hadden. De comparant verklaard verder geen vermoeden op iemand te hebben.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 100)

Harm trouwt op zaterdag 3 mei 1834 te Haren op 39-jarige leeftijd met de 26-jarige **Willemtien Willems Kooiman**, zie 209.

- 136 **Roeleff Harms** (ES) is geboren te Essen. Roeleff trouwt (kerk) op zondag 18 mei 1732 te Haren met **Hindrikjen Hindriks**. Hindrikjen is geboren te Anloo.

- 137 **Roelf Harms** (ES), zoon van **Harm Roelfs (286)** en **Jantje Cornelis (18)**, wonende te Essen, is geboren in 1680 (OS), is begraven op woensdag 28 juni 1758 te Haren. Roelf werd 78 jaar.

Waarschijnlijk op 9 november 1704 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren.

Beschikking 29 maart 1732 van het Gerecht van Selwerd

Heeft Roelof Baving als voormond aangezwooren over de minderjarige kinderen van Roelof Harms bij wijlen Geessien Alberts in echte verwekt. Jan Harms wordt sibbevoogd en Remmert Hindriks vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de vader een regeling treffen over de moederlijke nalatenschap.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Acte 7 mei 1733

Ik ondergetekende Roeleff Harmens woonachtig tot Essen, bekenne voor mij en de mijne erfgenamen kragt dezen verpagt te hebben, gelijk ik doe mits te doen aan de E. Albert Cuik vier matten hoijlant in de Dillighster marckt gelegen. Ten Noorden provinciaal land, ten oosten schulte Buirma, ten zuiden provinciaal land en ten westen het Hoorensche diep. (GAG, archieftoegang 565; inventarisnummer

60).

Ontvangst diakonie te Haren 28 juni 1758
Roelf Harms van de Oosterweg begraven: f.1,12
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 23 november 1758
Van schulte Rummerink de boedelpenningen van Roelf Harms bij de Oosterweg: f.249,34
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Roelf was gehuwd met **Geesje Alberts**, dochter van **Albert Venegis** en **Jantien**. Geesje is geboren in 1695 (OS), is overleden voor zaterdag 29 maart 1732 te Essen. Geesje werd hoogstens 37 jaar.

Van Roelf en Geesje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Harm Roelfs** is geboren in maart 1717 te Essen, is gedoopt op vrijdag 19 maart 1717 te Haren.
- 2 **Albert Roelfs** is geboren in oktober 1719 te Essen, is gedoopt op zondag 8 oktober 1719 te Haren.
- 3 **Cornelis Roelfs** is gedoopt op zondag 11 oktober 1722 te Haren, is overleden in oktober 1722.
- 4 **Cornelis Roelfs** is geboren in juli 1724 te Essen, is gedoopt op zondag 16 juli 1724 te Haren.
- 5 **Jan Roelfs** is geboren in oktober 1728 te Essen, is gedoopt op zondag 3 oktober 1728 te Haren.

138 **Tonnis Harms** (ES).

Tonnis was gehuwd met **Martijn Jans**, dochter van **Jan Albers** en **Telje**.

139 **Willemetje Harms** (ES), dochter van **Hendrik Harms** en **Annechien Venema**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op dinsdag 3 november 1874 aldaar.

140 **Klaas Hars** (ES), zoon van **Hinderk Roelfs Hars** en **Jantjen Jansen Huisinge**, is geboren rond 1732 en afkomstig uit Rolde, is overleden in september 1786 te Essen, is begraven op donderdag 21 september 1786 te Haren. Klaas werd ongeveer 54 jaar.

Akte 4 februari 1768

Klaas Hindriks (Klaas Hars) en Roelfien Roelfs, echtelieden te Essen verklaren geleend te hebben van Derk Berents en Reentjen (Rienje) Roelfs f.125,- tegen 3,5%
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 3)

Voogdijstelling 19 april 1782

Claas Hars te Haren zweert aan als voormond over de zoon van Derk Berends bij wijlen Reintje Roelfs in echte verwekt. Barelt Engels (Engberts) te Haren wordt sibbevoogd en Jacob Claassen buiten de Heerenpoort vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495)

Ontvangst diaconie te Haren 21 september 1786
Klaas Hars van Essen begraven: f.4,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 25 januari 1787
Weduwe Klaas Hars voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Klaas trouwt (kerk) op zondag 20 mei 1764 te Haren op ongeveer 32-jarige leeftijd met de 26-jarige **Roelfje Roelofs**, zie 289.

Van Klaas en Roelfje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Jantje Klaas Hars** is gedoopt op zondag 3 februari 1765, is begraven op woensdag 5 februari 1783 te Haren. Jantje werd 18 jaar en 2 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 5 februari 1783
Klaas Hars zijn dochter begraven: f.3,77
Laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Aaltien Klaas Hars** is gedoopt op zondag 7 september 1766 te Haren, is begraven op woensdag 12 juli 1780 aldaar. Aaltien werd 13 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 12 juli 1780
Kind van Klaas Hars van Essen begraven: f.1,52
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 3 **Hinderk Klaas Hars** is gedoopt op vrijdag 25 december 1767 te Haren, is overleden in juli 1801, is begraven op maandag 27 juli 1801 aldaar. Hinderk werd 33 jaar en 7 maanden.

Uit "Van Hemmen en boerengeslacht uit Haren"

In de Groninger Archieven trof ik een rechtszaak tegen Hendrik Antoni aan. In de stukken wordt een vechtpartij beschreven die na de boeldag op 10 april 1794 bij Roelf Bierlings op Den Hoorn 's avonds om ongeveer zes uur heeft plaatsgevonden. Derk Derks, 37 jaar, molenmaker buiten het Kleine Poortje en Berend Jacobs Kooy, 30 jaar, schoenmaker buiten het Kleine Poortje, verklaren: " door 25 (later 20) personen deerlijk te zijn aangepakt en buiten de deur gesleept." Speciaal worden Hendrik, de zoon van Harm Bos en Hindrik, de zoon van Klaas Hars, beide woonachtig te Essen. De schulte G. Buirma uit Helpman probeert de

vechtenden te scheiden. "Bij welke gelegenheid de Schulte van Helpen door eenen Hindrik Antoni, zoon van Antoni Jans te Hemmen, is aangetast, bij de hals gegreepen en op het hoofd geslagen, toen dezelve de slagerij wilde beletten en scheiden; hebbende eenige jonge kaerels van Haaren zich hiermede ingemengd, om de Schulte van Helpen daar in te hinderen, doende teffens sterke dreigementen."

De aanklacht loog er dus niet om. In de regel stond op handtastelijkheid jegens een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag een gevangenisstraf. Tijdens het proces wordt Hindrik Antoni bijgestaan door zijn vader. In de uitspraak van het E.E. Gerecht van Selwerd van "Vrijdag den 11 Maart 1796" wordt Hindrik Antoni "Ter Zaake van het voorgemelde delict gecondemneerd in de breuke van Twintig daalders, benevens de kosten hiervan gevallen."

Voor die tijd een flinke boete. Maar hij ontliiep een gevangenisstraf. Zo gezien liep alles nog met een sisser af.

Ontvangst diaconie te Haren 27 juli 1801
Hinderk Hars van Essen begraven: f.3,75.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 27 december 1801
Voor het gebruik van het laken voor Hindrik Hars: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 4 **Margje Klaas Hars** is geboren in december 1770 te Essen, is gedoopt op zondag 23 december 1770 te Haren, zie 141.
- 5 **Sikkemina Klaas Hars** is geboren in oktober 1773 te Essen, is gedoopt op zondag 17 oktober 1773 te Haren, is overleden in juni 1804 te Essen, is begraven op zaterdag 9 juni 1804 te Haren. Sikkemina werd 30 jaar en 8 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 9 juni 1804
De dochter van de weduwe van Klaas Hars begraven, genaamd Willemijna (Sikkemina): f.5,04
Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 1 juli 1804
Van de weduwe van Klaas Hars voor het beste laken voor haar dochter: f.1,50
Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 6 **Roelf Klaas Hars** is geboren in april 1778, is gedoopt op zondag 26 april 1778 te Haren, is overleden in april 1780, is begraven op zaterdag 15 april 1780 aldaar. Roelf werd 2 jaar.

Ontvangst diaconie te Haren 15 maart 1780
Kind van Klaas Hars van Essen begraven: f.1,45
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 141 **Margje Klaas Hars** (ES), dochter van **Klaas Hars (140)** en **Roelfje Roelofs (289)**, is geboren in december 1770 te Essen, is gedoopt op zondag 23 december 1770 te Haren, is overleden op vrijdag 30 oktober 1812 te Essen (in huis Haren Wijk F Essen 4), is als overleden aangegeven op zondag 1 november 1812 te Haren (aangever overliden was **Jan Hendriks Smit** (zie 322); getuigen aangifte overliden waren **Willem Jans Buis** (zie 71) en **Hinderk Meinderts** (zie 231)). Margje werd 41 jaar en 10 maanden.

Is bij huwelijk met Jan Hendriks Smit "verlatene huisvrouw van Derk Geerts". Ultvoerige stukken over de ontbinding van haar eerste huwelijk bevinden zich bij de huwelijksbijlagen van haar tweede huwelijk in 1812.

Margje trouwt (kerk) op zondag 8 december 1799 te Haren (huwelijk is later door de drost van het Gorecht ontbonden, omdat Derk Geerts zijn vrouw verlaten heeft) op 29-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Derk Geerts**, zoon van **Geert Jans Wever** en **Aaltijn Reinders**. Derk is gedoopt op zondag 14 juli 1776 te Haren.

Akte 10 december 1796
Geert Smeenge en Fennechijn Geerts, Lucas Arents (Odding) en Geesijn Geerts, Aaltijn Geerts, Otto Jans (Oosterveld) en Pietertijn Geerts, Hindrik Lucas, Hindrik Hornhuis en Boele Reinders als voorstanderen over het zontje van Geert Jans (Wever) bij Aaltijn Reinders in echte verwekt, Derk Geerts genaamd, verklaren verkocht te hebben aan Aaltijn Jans, weduwe van Antoni Jans, 1,5 mat hooiland ten oosten van Haren aan de Waterhuyserdijk gelegen, het Veen, genaamd, voor f.206,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 242).

Akte 10 december 1796
Geert Smeenge en Fennechijn Geerts, Lucas Arents (Odding) en Geesijn Geerts, Aaltijn Geerts, Otto Jans (Oosterveld) en Pietertijn Geerts, Hindrik Lucas, Hindrik Hornhuis en Boele Reinders als voorstanderen over het zontje van Geert Jans (Wever) bij Aaltijn Reinders in echte verwekt, Derk Geerts genaamd, verklaren verkocht te hebben aan Warnerus Harms (Warner Ansing) en Wilmina Roelefs (Reimina Roelofs Niebuir), echtelieden, 3 matten hooiland aan de Waterhuyserdijk voor f.170,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 243).

Verlaat zijn vrouw Margje Hars. Ultvoerige stukken over de ontbinding van zijn huwelijk bevinden zich bij de huwelijksbijlagen van het tweede huwelijk van Margje Hars in 1812.

Van Derk en Margje is een kind bekend:

- 1 **Geerd Derks** is geboren in december 1799 te Essen, is gedoopt op zondag 22 december 1799 te Haren, is overleden in januari 1800, is begraven op woensdag 22 januari 1800 aldaar. Geerd werd 1 maand.

Ontvangst diaconie te Haren 22 januari 1800
Kind van Derk Geerts van Essen begraven: f.1,17.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Margje trouwt op zondag 5 april 1812 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Albert Hendriks Smit**, **Roelf Hinderks Smid**, **Hendricus Hendriks Smit** en **Lammert Hendriks Smid** (zie 321)) op 41-jarige leeftijd (2) met de 33-jarige **Jan Hendriks Smit**, zie 322.

- 142 **Garmt Haver** (ES), zoon van **Willem Haver** en **Knelske Lantinga (216)**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren op donderdag 20 juli 1871 te Wierum, wonende Wijk F Essen 10 te Haren, is overleden op dinsdag 28 januari 1908 te

Essen. Garnt werd 36 jaar, 6 maanden en 8 dagen.

Garnt trouwt op zaterdag 15 juni 1901 te Middelstum op 29-jarige leeftijd met de 22-jarige **Martje van Maar**. Martje, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren in 1879 te Westerdijkshorn, is overleden op zaterdag 27 december 1913 te Westerwijtwerd. Martje werd 34 jaar.

Van Garnt en Martje zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Heine Haver**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren op maandag 7 april 1902 te Hoogkerk, wonende Wijk F Essen 10 te Haren, is overleden op woensdag 9 november 1904 te Essen. Heine werd 2 jaar, 7 maanden en 2 dagen.
- 2 **Kornelia Haver**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zaterdag 18 juli 1903 te Essen (Wijk F Essen 10), wonende Wijk F Essen 10 te Haren, is overleden op zondag 20 september 1903 te Essen. Kornelia werd 2 maanden en 2 dagen.
- 3 **Jacomina Haver**, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 18 augustus 1905 te Essen (Wijk F Essen 10). Jacomina trouwt op maandag 9 december 1929 te Bedum op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Jantinus Dekker**. Jantinus, kweker, is geboren op zaterdag 14 november 1903 te Warffum.
- 4 **Kornelia Haver**, wonende te Haren, is geboren op donderdag 21 maart 1907 te Essen (Wijk F Essen 10), is overleden op woensdag 3 juli 1912 te Westerwijtwerd. Kornelia werd 5 jaar, 3 maanden en 12 dagen.

143 **Claas Having** (ES).

Claas was gehuwd met **Grietie**.

- 144 **Dirk Hekman** (ES; L-01652; L-00903), zoon van **Hinderk Derks Hekman** en **Aaltien Pauwels**, dienstknecht en landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk C Onnen 5) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op donderdag 26 december 1811 aldaar (Wijk B Kromelboog 29), is als geboren aangegeven op vrijdag 27 december 1811 aldaar (aangever geboorte was **Hinderk Derks Hekman**; getuigen aangifte geboorte waren **Cornelis Luite Bolhuis** (zie 46.5) en **Hendrik Albartus**), is overleden op woensdag 27 februari 1901 te Onnen. Dirk werd 89 jaar, 2 maanden en 1 dag.

Brief mei 1848 van Dirk Hekman te Onnen

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen, Dirk Hekman, landbouwer, wonende te Onnen, gemeente Haren;

Dat hij voornemens is de beide oude schuren verbonden aan zijne woning, en bekend bij het kadaster der gemeente Haren, ten name van Hindrik Hindriks, onder sectie G nr 59, af te breken;

Dat hij voor de oude schuren een nieuwe wenscht te bouwen ter plaatse waar de oude thans staan en in verbinding met zijne woning;

Dat deze nieuwe schuur een grootte zal hebben van ongeveer 75 voeten lengte en 58 voeten breedte;

Dat hij de nieuwe schuur gedeeltelijk met riet wenscht te dekken.

Redenen waarom suppliant zich tot u wendt met het eerbiedig verzoek hem vrijheid te willen verlenen tot het optrekken van bovengenoemde schuur.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 81)

Brief 19 mei 1848 van raadslid J. Veldman

In voldoening aan uw appointement van den 15 mei dezer, geleidende het verzoek van D. Hekman, wonende te Onnen, gemeente Haren, om voor zijne oude schuren en nieuwe te mogen bouwen in verbinding met zijne woonkamer, heb ik de eer, u onder terugzending van het gemelde verzoekschrift te dienen van berigt, dat er bij ons geen zwarigheden bestaan tegen het bouwen der bedoelde schuur, alsmede ook niet tegen de dekking van dezelve met riet.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 81)

Dirk trouwt op zaterdag 3 februari 1838 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 20-jarige **Hillechien Hindrikus** (L-1652), dochter van **Hindrik Hindrikus** en **Gesina Breeman**. Hillechien, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 6), aldaar (Wijk C Onnen 5) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op dinsdag 16 december 1817 te Onnen (Wijk C Onnen 6), is als geboren aangegeven op woensdag 17 december 1817 te Haren (aangever geboorte was **Hindrik Hindrikus**; getuigen aangifte geboorte waren **Cornelis Henderikes Hornhuis** en **Willem Jans Ellens**), is overleden op woensdag 28 december 1892 te Onnen. Hillechien werd 75 jaar en 12 dagen.

Van Dirk en Hillechien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Hinderikus Hekman** (L-03191), landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 5) en aldaar (Wijk C Onnen 15), is geboren op zondag 29 april 1838 te Onnen, is overleden op donderdag 8 augustus 1912 aldaar. Hinderikus werd 74 jaar, 3 maanden en 10 dagen. Hinderikus trouwt op donderdag 20 mei 1886 te Haren op 48-jarige leeftijd met de 41-jarige **Lucretia Eising**, dochter van **Albert Eising** en **Aaltje Kloots**. Lucretia, wonende te Haren (Wijk C Onnen 23), is geboren op dinsdag 1 oktober 1844 te Onnen, is overleden op donderdag 3 mei 1894 aldaar. Lucretia werd 49 jaar, 7 maanden en 2 dagen.
- 2 **Aaltje Hekman** (L-03192), wonende te Haren (Wijk C Onnen 15), is geboren op dinsdag 10 maart 1840 te Onnen, is overleden op zaterdag 29 januari 1916 aldaar. Aaltje werd 75 jaar, 10 maanden en 19 dagen. Aaltje trouwt op donderdag 20 juni 1878 te Haren op 38-jarige leeftijd met de 44-jarige **Hendrik Veldman** (L-02110), zoon van **Jan Veldman** en **Lucretia Sissingh**. Hendrik, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 8) en aldaar (Wijk C Onnen 18), is geboren op dinsdag 6 mei 1834 te Onnen (Wijk C Onnen 8), is als geboren aangegeven op woensdag 7 mei 1834 te Haren (aangever geboorte was **Jan Veldman**; getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111) en **Lucas Abels Brink**), is overleden op woensdag 25 februari 1914 te Onnen. Hendrik werd 79 jaar, 9 maanden en 19 dagen.
- 3 **Gesina Hekman** (L-03190), wonende te Haren (Wijk C Onnen 15), is geboren op vrijdag 7 april 1843 te Onnen, is overleden op zaterdag 27 augustus 1927 aldaar. Gesina werd 84 jaar, 4 maanden en 20 dagen. Gesina trouwt op zaterdag 24 juni 1871 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 32-jarige **Louwe van Hemmen** (L-03221), zoon van **Antoni Hindriks van Hemmen** en **Gezijn Louwes Bolhuis**. Louwe, landbouwer, is geboren op donderdag 5 juli 1838 te Hoornschedijk, is overleden op zaterdag 3 februari 1917 te Onnen. Louwe werd 78 jaar, 6 maanden en 29 dagen.
- 4 **Fennechien Hekman** is geboren op maandag 13 juli 1846 te Onnen, is overleden op dinsdag 6 juli 1847 aldaar. Fennechien werd 11 maanden en 23 dagen.
- 5 **Fennigje Hekman**, wonende te Haren (Wijk C Onnen 15), is geboren op maandag 27 maart 1848 te Onnen, is overleden op

vrijdag 11 oktober 1940 te Groningen. Fennigje werd 92 jaar, 6 maanden en 14 dagen.

Fennigje trouwt op zaterdag 17 februari 1877 te Haren op 28-jarige leeftijd (1) met de 27-jarige **Jakob Ritzema**. Jakob, landbouwer, is geboren in 1850 te Zuidwolde.

Fennigje trouwt op zaterdag 17 april 1886 te Noorddijk op 38-jarige leeftijd (2) met de 27-jarige **Harmannus Heukers**. Harmannus, landbouwer, is geboren op vrijdag 24 december 1858 te Kropswolde, is overleden op zaterdag 6 oktober 1934 te Groningen. Harmannus werd 75 jaar, 9 maanden en 12 dagen.

- 6 **Hindrikje Hekman**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zondag 30 maart 1851 te Onnen (Wijk C Onnen 15), wonende Wijk C Onnen 15 te Haren, is overleden op maandag 2 juni 1851 te Onnen. Hindrikje werd 2 maanden en 3 dagen.
- 7 **Hendrik Hekman** (L-03908), wonende te Haren, is geboren op vrijdag 3 juni 1853 te Onnen (Wijk C Onnen 15), is overleden op woensdag 15 maart 1933 aldaar. Hendrik werd 79 jaar, 9 maanden en 12 dagen.
- 145 **Antonie Hendriks van Hemmen** (ES), zoon van **Hendrik van Hemmen (61.7)** en **Janna Bosman**, wonende te Haren, aldaar (Wijk D Dilgt 13), aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar, is geboren op woensdag 16 april 1851 te Dilgt (Wijk D Dilgt 12), wonende Wijk F Essen 9 te Haren, is overleden op zaterdag 6 augustus 1921 te Essen. Antonie werd 70 jaar, 3 maanden en 21 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 17 februari 1892

Uit de hand te huur, boerenplaats te Haren.

Voor den tijd van drie jaren uit de hand te huur eene kapitalen boerenplaats, bestaande in: behuizing, schuur, enz., met appelhof, tuin en daarbij behorende landerijen, samen groot 31 ha, 83 a, 65 ca, staande en gelegen te Dilgt, thans in huur in gebruik bij A. van Hemmen. Om te aanvaarden de landerijen den 12den maart 1893 en de gebouwen op den 1sten mei a.s. Te bevragen ten kantore van notaris Quintus, Zuidersingel.

Nieuwsblad van het Noorden, 26 oktober 1902

Staat ter dekking: Een extra beste 1,5 jarige RAM Oxfordsh. Downras (zwartkop), dekgeld f.1,-, bij A. van Hemmen, Essen, gemeente Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 1 april 1913

Personeel gevraagd. Een arbeider, die goed kan graven (tuingrond) zoo spoedig mogelijk, bij A. van Hemmen, Essen bij Haren.

Antonie trouwt op zaterdag 26 april 1879 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Fennechien Vrieling**, dochter van **Lentze Vrieling (379)** en **Aaltje Vedder**. Fennechien, wonende te Haren (Wijk F Essen 9), is geboren op donderdag 10 april 1851 te Onnen, is overleden op dinsdag 25 februari 1936 te Eelde. Fennechien werd 84 jaar, 10 maanden en 15 dagen.

- 146 **Antonie Jans van Hemmen** (RAAD; ES), zoon van **Jan Antonie van Hemmen** en **Margien Smit**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 22) en aldaar, is geboren op maandag 28 april 1873 te Hoornschedijk, wonende Wijk F Essen 22 te Haren, is overleden op donderdag 10 maart 1910 aldaar. Antonie werd 36 jaar, 10 maanden en 10 dagen.

Raadslid van de gemeente Haren van 1909 tot zijn overlijden in 1910.

Nieuwsblad van het Noorden, 26 oktober 1902

Staat ter dekking: een extra beste 1,5 jarige ram, Oxfordsh. Downras (zwartkop), dekgeld f 1,- bij A. van Hemmen, Essen, gem. Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 27 april 1906

Gevraagd in het diaconie-armhuis der Herv. Gemeente te Haren, een Vader en Moeder, geen kinderen te hunnen lasten hebbende, bekend met landbouw en melkerij, op een salaris van f. 110,.-. Aangifte schriftelijk voor 29 april bij den boekhouder-diaken. A. van Hemmen te Essen gem. Haren

Nieuwsblad van het Noorden, 16 maart 1910

Heden overleed mijn innig geliefde echtgenoot en der kinderen zorgdragende vader Antonie van Hemmen in de ouderdom van bijna 37 jaren. Essen, gem. Haren, 10 maart 1910. Wed. A. van Hemmen-Brink en Kinderen.

Antonie trouwt op donderdag 3 juni 1897 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 21-jarige **Egberdina Brink**, zie 65.1.

Van Antonie en Egberdina zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Jan Hendrik van Hemmen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 22), is geboren op dinsdag 7 december 1897 aldaar, is overleden op zondag 23 maart 1913 te Groningen. Jan werd 15 jaar, 3 maanden en 16 dagen.
- 2 **Hendrik van Hemmen**, landbouwer op de Laankamp, wonende te Haren, is geboren op maandag 7 juli 1902 aldaar (Wijk F Essen 22) (op 6 augustus 1907 vertrokken naar Roden). Hendrik was gehuwd met **Jeichien Johanna Brink**. Jeichien is geboren op dinsdag 15 juli 1902 te Eelde, is overleden op maandag 26 juli 1954 te Haren. Jeichien werd 52 jaar en 11 dagen.
- 3 **Roelof van Hemmen** te Haren, is geboren op zondag 9 augustus 1903 aldaar (Wijk F Essen 22) (op 17 juli 1908 vertrokken naar Marum), zie 153.
- 4 **Margienus van Hemmen**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 8 februari 1908 aldaar (Wijk F Essen 22).

Gebouwd Oosterweg 119 in 1934. Personeel woonde in Oosterweg 117. Koop boerderij ca 1933.

Margienus trouwt op donderdag 31 mei 1934 te Roden op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **Bouchina Taliëna Assies**. Bouchina is geboren op maandag 21 november 1910 te Roden.

- 147 **Jan Jans van Hemmen** (MIL-070; RW1; ES; L-00216), zoon van **Jan Antonie van Hemmen** en **Dirkje Egberts Abbring**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 1), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 17) en

aldaar, is geboren op zondag 8 maart 1795 aldaar, wonende Wijk F Essen 17 aldaar, is overleden op donderdag 9 augustus 1877 te Essen. Jan werd 82 jaar, 5 maanden en 1 dag.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk F Nr 4 Essen samen met zijn vrouw, zoon, de inwonende boerenknechten Evert Schut en Pieter Tebbes Hindriks en de inwonende boerenmeid Annechien Krans.

Jan van Hemmen koopt op 1 maart 1825 op een veiling de beklekking met boerderij (huidig adres) Essen 8 van de erven van Jan Hindriks Smit en Marchien Klaas Hars voor f.5.515,-. In 1833 bouwt hij op de bekleemde gronden een nieuwe boerderij aan de (Verlengde) Oosterweg (op het huidige kruispunt Kerklaan/Dilgtweg). Hij gaat hier dan ook wonen. In 1842 bouwt hij vervolgens weer een boerderij. Nu aan de Rijksstraatweg (naast de huidige Gorechthoeve). In deze boerderij (toen Essen F17) overlijdt hij in 1877. De boerderij aan de Verlengde Oosterweg vererft op zijn zoon Jan Cornelis van Hemmen en blijft verbonden met de bekleemde gronden te Essen. Deze boerderij brandt in 1939 af en wordt dan vervangen door de boerderij (huidig adres) Essen 21.

Brief 3 november 1826 van aannemer provinciale waterstaat

Bij mij is geweest Jan van Hemmen, welke verklaarde, dat 2 van de opschutte beesten zijn eigendom was en die gaarne terug wilde hebben onder vermindering van boete. Ik kan zulks zonder toestemming van den hoofdingenieur niet toestaan en die heer is voor eerstkomende maandag niet te spreken. De boer echter wenschte die beesten terug. Dit kan mijns inziens wel aangaan als hij aan u borgtocht stelt, dat hij de boete, die de heer hoofdingenieur mogte bepalen dadelijk naar de uitspraak aan u zal voldoen. Ik zal mijn best doen om dezelve verminderd te krijgen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 14 februari 1831 aan Lukas Oosterveld, Roelf Koops, Harm van der Veen en Reinder Nijdam, Evert Everts en Jan van Hemmen, Kornelis Hornhuis en Gerrit Veldman, Pieter G. Mulder, H. Veldhuis, Willem Eising en Reinder Tonkens, Teunis Boer en Hindrik Houwing

Ten gevolge een op heden door ons genomen besluit zal er op woensdag of donderdag den 17 of 18 februari aanstaande een algemene collecte langs de huizen binnen deze gemeente plaats hebben, ten einde de onbedeelde behoeftige huisgezinnen in derzelve hulpbehoeven omstandigheden te ondersteunen. U hiervan kennis gevende, verzoeken wij u om de bedoelde collecte op en van de boven bepaalde dagen te in de wijk te willen verrigten.

Wij vertrouwen dat gij deze moeite wel op u zult willen nemen en vinden het noodig hierbij iets te voegen tot aanmoediging van uw ijver in het verrigten dier collecte, daar de armoedige omstandigheden van sommige huisgezinnen zo schrijnend zijn, dan dat een ieder niet gaarne alles zoude aanwenden wat strekken kan tot verzachting van het lot der behoeftigen

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 20 april 1838 aan de gouverneur

In voldoening aan de kantbeschikking van u van den 11 dezer, daarbij om berigt en consideratiën aan ons inzendinge eene aan u ingekomen adres van B.L. Coninck Boddendijk, brander en fabrikant van harde zeep te Doetinchem, strekkende ter bekoming van vergunning om op Hemmen binnen deze gemeente te mogen oprigten twee branderijen en een harde zeepmakerij, met aanschrijving om deswege de bewoners der naastbelendende huizen en gebouwen te verstaan en daarvan proces verbaal de commodo en de in commodo op te maken, hebben wij de eer, onder de terugzending van het genoemd adres met bijvoeging van het bedoelde proces verbaal, aan u te berigten.

Dat er bij ons geene bedenkingen of bezwaren tegen het oprigten der bedoelde fabrieken bestaan, maar dat wij de oprigting daarvan in het belang van de gemeente beschouwen.

Met betrekking tot het proces verbaal door ons van het gehoorde der naburen opgemaakt, moeten wij u berigten, dat er slechts eene behuizing van den landbouwer Hindrik Meijer in de nabijheid van den verlangd worden op te rigtene fabrieken staande, dat het ingebrachte bezwaar van dien persoon tegen de zeepmakerij met betrekking tot het ontstaan van brand, ons niet ongegrond is voorgekomen, wanneer tot dat einde mede vetstof door vuur zal worden bewerkt.

Het zal aan u uit gemelden proces verbaal blijken, dat indien Hindrik Meijer eenige overtuiging bekomt, dat door het fabriek voor harde zeep weinig gevaar voor brand kan ontstaan, hij van zijnen kant genoegzaam neemt in de oprigting van hetzelfde.

Wanneer er echter door een zodanig fabriek in de nabijheid zijner woning een werkelijk gevaar voor brand kan bestaan, dan geven wij u in overweging of het alsdan niet beter zoude zijn, dat het meergenoemde fabriek op verdere afstand van H. Meijers woning, waartoe de gelegenheid is, wordt opgerigt.

** Bijlage proces verbaal de commodo et in commodo

Op heden 18 april 1838 des 's middags te twee uren, verschenen voor ons, burgemeester en assessoren van de gemeente Haren, als daartoe zijnde verzogt de personen Hindrik Meijer, landbouwer, Jan van Hemmen Jzn, landbouwer en Pieter Pieters, landbouwer, alle drie woonachtig op Hemmen binnen deze gemeente, en gezamentlijk als bewoners der huizen naast gelegen aan de plaats waar B.L. Coninck Boddendijk, brander en fabrikant van harde zeep, wonende te Doetinchem in Gelderland, verlangt op te rigten eene branderij der vijfde en een der zesde klasse, benevens een harde zeep makerij, bepaaldelijk de branderijen op de percelen nummers 231 en 232 der sectie K van den kadastralen legger en de zeepmakerij in de door Egbert Abbring bewoond wordende behuizinge.

En hebben wij, burgemeester en assessoren, aan gemelde personen daarvan mededeling doende, gehoord en verstaan, ten gevolge kantbeschikking van den gouverneur van den 10 dezer op het adres van B.L. Coninck Boddendijk en overeenkomstig art. 4 van Zijner Majesteits Besluit van den 31 januari 1824, de commodo et incommodo, waarvan de uitslag is geweest, dat Jan van Hemmen en Pieter Pieters ons verklaarden, dat er bij hen geene bedenkingen of bezwaren, tegen de bedoelde op te rigten fabrieken bestonden, terwijl de persoon Hindrik Meijer ons te kennen gaf, dat hij in de veronderstelling, dat de beide branderijen op genoegzamen afstand van zijne woning zullen komen ten einde daardoor geen gevaar voor hem bestaat, tegen het oprigten dier fabrieken geene bedenkingen of bezwaren heeft, doch dat hij met betrekking tot de zeepmakerij uit hoofde zijne behuizing zeer nabij de woning van Egbert Abbring staat, alwaar dat fabriek zal worden opgerigt, in zoo verre daarin genoegzaam kan nemen als hij de overtuiging bekomt, dat het bedoelde fabriek weinig gevaar voor uitbarsting van brand heeft.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Proces verbaal 24 december 1842 inzake dijksschouwing Essen.

Geert Bolhuis, Pieter van Norg, Jan Hemmes en Jan Jans van Hemmen, dijksschouwers in het kerspel Essen, hebben op 15 december 1842 in aanwezigheid van de bode Roelf Rademaker een schouwing gedaan van het eind voetpad ter lengte van 28 treden op het hoge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpad te Essen behorende aan de weduwe Hinderk Meinders, landbouwersche, wonende te Essen. De aanzegging van deze schouw is geschied bij insinuatie (= kennisgeving) van 29 november met de aanzegging het voetpad uiterlijk op 5 december 1842 in schouwbare staat te hebben. Op 5 december was het voetpad niet in schouwbare staat. Dat is aan de weduwe Meinders meegedeeld op 7 december 1842, waarbij haar ook is aangegeven, dat zij was beboet voor een som van f.0,50-, voor 12 december 1842 te betalen in handen van de gemeenteontvanger met een opslag van f.0,15 voor de insinuatie. Dat het de weduwe Meinders echter vrij stond om binnen drie dagen na de dagtekening van de insinuatie met de dijksschouwers in transactie te komen over de boete. De weduwe Meinders is echter noch in transactie gekomen, noch heeft zij de boete betaald. Overeenkomstig het Reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen in de provincie Groningen stellen de dijksschouwers de aangelegenheid nu in handen van de ambtman, die met de vervolging van de begane contraventie (= overtreding) bij het politiegerecht is belast, opdat door deze dadelijk ex officio (= ambtshalve) vereiste actie tegen de bekeurde kan worden ingesteld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 950-2)

Acte augustus 1843

Wij ondergetekenden als ingelanden van Essen, als zoodanig belanghebbenden in het zoogenaamde Hoogepadje aldaar, verklaren er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes (GAG, toegangsnummer 11, inventarisnummer 4).

Brief 4 mei 1846 aan de gouverneur

In antwoord op uw missive van den 29 april jl heb ik de eer u te berigten, dat Jan van Hemmen, landbouwer, wonende te Essen, onmiddellijk na daartoe bekomene vergunning bij resolutie van Gedeputeerde Staten dezer provincie is begonnen om op perceel nr 141, gelegen tusschen Helpman en Haren, eene boerenwoning te bouwen, welk gebouw uitwendig geheel is voltooid en eerstdaags door hem zal worden betrokken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113)

Verdeling nalatenschap Jan Antonie van Hemmen in 1846

Bij het overlijden van Jan Antonie van Hemmen bedraagt de totale waarde van de erfenis f 36.110,52, te verdelen over zes erfgenamen.

1. Zoon Egbert Jans van Hemmen krijgt de boerderij en de beklemming van 26 ha grasland, oorspronkelijk eigendom van zijn grootvader Ant(h)onie Jans. Bovendien een stuk bos en veenland. Hij krijgt dus meer dan de helft van het land. De overbedeling wordt in kontanten teruggebracht in de boedel.
2. Zoon Jan Jans van Hemmen krijgt de boerderij "Laankamp" met ruim 2 ha land en het resterende deel in contanten.
3. Zoon Antonie van Hemmen krijgt ruim 3 ha grasland, een stuk kapbos op de "Mikkelhorst" en het resterende deel in contanten.
4. Dochter Grietje van Hemmen, getrouwd met Adolf Jansen, krijgt de ruim 4 ha grasland waarop de Hof te Hemmen heeft gestaan en het resterende deel in geld.
5. Zoon Jannes van Hemmen (in de akte Jans genoemd) krijgt het Onnerland en zijn resterende deel in contanten.
6. (Dochter Jantien van Hemmen, getrouwd met Asse Oosterveld, wordt in het overzicht niet genoemd. Zij zal wel uitbetaald zijn in contanten)

Overzicht gebaseerd op Van Hemmen, een boerengeslacht uit Haren

Beschrijving veepest 1744-1753

Roeleff Sickens Swartwolt schrijft in zijn dagboek over de veepest in Haren en omstreken. De complete beschrijving in de originele bewoordingen is opgenomen bij de schrijver zelf. Uit deze beschrijving heb ik voor afzonderlijke personen relevante passages gehaald en die in mijn eigen woorden weer gegeven.

In november 1748 wordt een os van Gesworene Jan Jans van Hemmen ziek. De os overleeft het.

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zoodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.

Met een verschuldigten eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betreffende onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstroming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Groninger Courant, 20 februari 1856

Uit Haren wordt ons het volgende gemeld: De dag van den 16den Februarij zal voor ons dorp in duurzame herinnering blijven, dewijl op dien dag onze overigens reeds zoo bloeiende landbouw ontheven werd van een last waarmede een groot gedeelte onzer vruchtbaarste bouwgronden waren bezwaard. Het tiendrecht, in deze provincie algemeen slechts bij naam bekend, bestond van oudsher in het dorp Haren en drukte als een beklemmend servituum op vele der vruchtbaarste akkers, stond de vrije verbetering derzelve in den weg, en verhinderde de zoo noodzakelijke vruchtsafwisseling, omdat men liefst voor zich zelven en niet voor de tiendheffers bouwde, welke van al het opgaand koren op de tiendpligtige landerijen geteeld, als het koren gemaaid en in hokken stond, de tiende schoof van die akkers tot zich namen. De tegenwoordige tiendheffers, gehoor gevende aan den algemeen wensch om dat bezwaar uit den weg te ruimen en eenen afkoop van het tiendregt toe te staan, hadden in den loop van het jaar 1856 alles daartoe voorbereid, en zonder op winst bedacht te zijn, of de tegenwoordige hooge graanprijzen te nemen, eene berekening opgemaakt, waarnaar elk tiendpligtige zijn land voor een billijken prijs konde vrijkopen. De tiendpligtigen werden door hen uitgenoodigd zich op genoemden Zaterdag de 16den dezer ten huize van J. V. van Hemmen te Haren te vereenigen, en de heeren L. T. Jorissen, burgemeester dezer gemeente, en mr. J. W. Quintus, notaris te Groningen, verzocht zich met de leiding dezer bijeenkomst te belasten en zoo mogelijk den afkoop der tienden algemeen tot stand te brengen. Het verlangen en de wensch naar de tienddelging bleek bij deze gelegenheid zoo algemeen en zoo sterk te zijn, dat het voorstel met erkentelijkheid werd aangenomen, en genoemde heeren het genoegen hadden, tot groote tevredenheid van de belanghebbenden, eene overeenkomst tot stand te brengen, waardoor de landerijen in Haren van een schadelijken last worden ontheven en de landbouwer voortaan onbelemmerd zijn akker zal kunnen verdeelen en bebouwen zoo als hij zulks tot zijn meeste nut en voordeel dienstig zal oordeelen.

Jan trouwt op donderdag 2 mei 1822 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 31-jarige **Aaltje Jansen**, dochter van **Jan Cornelius (3.6)** en **Geesje Alefs**. Aaltje, wonende te Haren (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren op donderdag 24 maart 1791 aldaar, wonende Wijk F Essen 4 aldaar, is overleden op zaterdag 26 oktober 1833 te Essen, is als overleden aangegeven op dinsdag 29 oktober 1833 te Haren (aangever overlijden was **Jan Jans van Hemmen** (zie 147); getuige aangifte overlijden was **Berend Hendriks** (zie 166)). Aaltje werd 42 jaar, 7 maanden en 2 dagen.

Volgens de acte van successie is Aaltje Jansen overleden in de nieuw gebouwde, maar nog ongenummerde boerderij.

Van Jan en Aaltje is een kind bekend:

- 1 **Jan Kornelis van Hemmen** te Haren, is geboren op zondag 23 juni 1822 aldaar (Wijk A Haren 39), is als geboren aangegeven op maandag 24 juni 1822 aldaar (aangever geboorte was **Jan Jans van Hemmen** (zie 147); getuigen aangifte geboorte waren **Hendrik Jans van Norg** en **Tako Takens**, zie 148.

Jan trouwt op maandag 14 mei 1838 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Egbert van Hemmen**, **Antonie van Hemmen**, **Pieter Jans van Norg** (zie 246) en **Geert Bolhuis** (zie 43)) op 43-jarige leeftijd (2) met de 24-jarige **Niessien Hendriks**, dochter van **Berend Hendriks (166)** en **Roelfien Harms**. Niessien, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk F Essen 20) en aldaar, is geboren op dinsdag 21 september 1813 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op donderdag 23 september 1813 te Haren (aangever geboorte was **Berend Hendriks** (zie 166)); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Gerrit Harms** (zie 134)), wonende Wijk F Essen 20 aldaar, is overleden op vrijdag 12 augustus 1881 te Essen. Niessien werd 67 jaar, 10 maanden en 22 dagen.

Van Jan en Niessien zijn twee kinderen bekend:

- 2 **Roelfje van Hemmen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 19), aldaar (Wijk F Essen 18A), aldaar (Wijk F Essen 21) en aldaar, is geboren op donderdag 23 januari 1845 te Essen, wonende Wijk F Essen 21 te Haren, is overleden op zaterdag 15 maart 1913 aldaar. Roelfje werd 68 jaar, 1 maand en 20 dagen. Roelfje trouwt op zaterdag 3 juni 1871 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 30-jarige **Hendrik Brink**, zie 65.
- 3 **Derkien van Hemmen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 19) en aldaar, is geboren op zaterdag 2 juni 1849 te Essen, wonende Wijk F Essen 19 te Haren, is overleden op dinsdag 17 augustus 1897 te Essen. Derkien werd 48 jaar, 2 maanden en 15 dagen.

- 148 **Jan Kornelis van Hemmen** (ES; L-00675), zoon van **Jan Jans van Hemmen (147)** en **Aaltje Jansen**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 20) en aldaar, is geboren op zondag 23 juni 1822 aldaar (Wijk A Haren 39), is als geboren aangegeven op maandag 24 juni 1822 aldaar (aangever geboorte was **Jan Jans van Hemmen** (zie 147)); getuigen aangifte geboorte waren **Hendrik Jans van Norg** en **Tako Takens**), wonende Wijk F Essen 20 aldaar, is overleden op woensdag 29 november 1893 te Essen. Jan werd 71 jaar, 5 maanden en 6 dagen.

Boedelscheiding van 11 maart 1837

Bij de boedelscheiding van zijn oma Geeske Alefs op 11 maart 1837 erft Jan Cornelis van Hemmen (zijn moeder Aaltje Jansen is inmiddels overleden): Eene behuizinge met tuin het zogenaamde Poorthof met gracht en laan, met daarmede een stuk bouwland als ook weideland te zamen groot twee bunders dertig roeden. Staande en gelegen op 't Heem onder Haren

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zoodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.

Met een verschuldigden eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstrooming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstrooming betrekkelijk onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstrooming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856

Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten.

Tot wijkmeester van de wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen.

Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren): J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis.

Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks.

Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer.

Tot wijkmeester wijk E (Hoornschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen

Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen

Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blaauwpot.

Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant

Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen.

Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

Afkoop beklemming 1881

In 1879 koopt Jan Kornelis van Hemmen de helft van de eigendom van een beklemming van 30 ha, 97 are en 70 ca land gelegen te Pieterzijl. Het land is onder beklemming in gebruik bij het echtpaar E.J. Wiersema. De huur voor deze helft bedraagt f 160,- per jaar. Op 17 juli 1881 komt hij met de kerkvoogden van Middelbert overeen, dat de eigendom van deze beklemming geruimd wordt tegen de eigendom van de beklemming voor zijn plaats te Essen. Bij deze ruil krijgt Jan Kornelis van Hemmen nog f. 800,- toe betaald.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 januari 1894

Op woensdag 24 januari 1894 des avonds te 6 uur precies zullen ten huize van den koffiehuishouder Piel aan de Groote Markt te Groningen, ten verzoeke van de erven van den heer J.K. van Hemmen, mede te koop worden gepresenteerd:

2 graven op de begraafplaats te Haren, 2e klasse, 4e rij, 2e afdeeling, nummers 4 en 5;

1 zitplaats in de kerk der Herv. gemeente te Haren, in gebruik bij H. Brink, en

1 dito in dezelfde kerk in gebruik bij de erven Wed. B. Hoving;

de perceelen, gelegen te Essen, "het klooster" genaamd, welke op dien dag zullen worden gepresenteerd en in gebruik zijn bij K. van der Es en J. Ruuls zijn bijzonder geschikt voor moeskerij.

Jhr. R. A. Quintus, notaris te Groningen

S. Lohman, notaris te Haren.

Jan trouwt op zaterdag 21 december 1844 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jantien Pieters**, dochter van **Jan Pieters** en **Jeichien Veldman**. Jantien, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 14) en aldaar (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 27 juni 1821 aldaar (Wijk D Hemmen 6), is als geboren aangegeven op zaterdag 30 juni 1821 aldaar (aangever geboorte was **Jan**

Pieters; getuigen aangifte geboorte waren **Pieter Jans Pieters** en **Roelf Meijer**), is overleden op vrijdag 6 februari 1885 aldaar. Jantien werd 63 jaar, 7 maanden en 10 dagen.

De Standaard, 11 februari 1885

Tot mijn diepe smart overleed heden te Essen, gem. Haren, mijn geliefde zuster Jantje van Hemmen, geb. Pieters, in den ouderdom van 63,5 jaar. Steunende op de aangebrachte gerechtigheid van haren Borg en Zaligmaker, is zij de rust ingegaan, die er overblijft voor het volk Gods. Wed. J. Dobbenga-Pieters. Groningen, 6 februari 1885.

Van Jan en Jantien zijn twaalf kinderen bekend:

- 1 **Aaltien van Hemmen** is geboren op maandag 24 februari 1845 te Haren, is overleden op vrijdag 19 februari 1847 te Essen. Aaltien werd 1 jaar, 11 maanden en 26 dagen.
- 2 **Jeigina van Hemmen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 1) en aldaar (Wijk F Essen), is geboren op zaterdag 9 mei 1846 aldaar, is overleden op vrijdag 31 januari 1919 aldaar. Jeigina werd 72 jaar, 8 maanden en 22 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 18 juni 1895

HAREN, 15 Juni. Aan de heden alhier gehouden harddraverij namen slechts 7 paarden deel, namelijk: „Wilhelmina," van R. Hemmes te Essen ; „Mariannell," van G. Hemmes te Essen; „Augusta," van de wed. F. Hemmes te Essen ; „Krylaty II," van Medema te Sauwerd; „Fanny," van jhr. van Swinderen te Groningen ; „Taborina," van Botma te Metslawier en „Tabora II," van B. Catz, te Groningen. De uitslag was dat „Fanny," berijder Sake Witteveen, den prijs van f 80 behaalde ; de „Wilhelmina, berijder Siderius, de eerste premie van f 40; de „Taborina," berijder dezelfde, de tweede premie van f 20, en de „Marianne II," berijder de eigenaar, de derde premie van f 10. De prijsuitdeeling had, bij monde van den president der harddraverij-vereeniging, den heer C. P. Sormani, in café-Abels plaats. Het publiek aan de baan had talrijker kunnen zijn. De sportsmen uit Groningen waren goed vertegenwoordigd.

Jeigina trouwt op donderdag 24 juni 1869 te Haren op 23-jarige leeftijd (1) met de 29-jarige **Frederik Hemmes**, zie 154.

Jeigina trouwt op donderdag 4 juli 1907 te Haren op 61-jarige leeftijd (2) met de 61-jarige **Jan van den Berg** ook genaamd Jan van de Berg. Jan, opzichter, is geboren in 1846 te 's Gravenhage, is overleden op maandag 26 september 1932 te Haren. Jan werd 86 jaar.

Groninger Archieven, Toegang 2705, inventarisnummer 6.

Introductie

Zeer compleet overzicht van alle stukken betreffende de bouw en de exploitatie van de woning Rijksstraatweg 109 te Haren door Jan van den Berg en later zijn dochter Neeltje Jörg-van den Berg.

Akte 10 januari 1896

Jan Kijl, schoenmaker te Haren verkoopt voor zichzelf en als gemachtigde van zijn dochters Bouchien Kijl en haar man, Egberdina Kijl en haar man, en Lina Kijl, een perceel bouwland, K 2135 aan de landbouwer Lucas Bolhuis en de opzichter van de Noord-Willemskanaal maatschappij Jan van den Berg voor de prijs van f.6.900,-.

Bouw twee woningen

Jan van den Berg krijgt op 7 februari 1896 vergunning van burgemeester en wethouders van Haren vergunning voor de bouw van een woning op basis van art. 24 van de vigerende politieverordening. Na een publiek aanbesteding wordt de bouw van de woningen van Van den Berg en Bolhuis gegund aan aannemer Timmer uit Helpman. Het huis van Bolhuis voor f.6.660,- en het huis van Van den Berg voor f.5.620,-.

Uitritvergunningen

Van de Commissaris der Koningin krijgen Bolhuis en Van den Berg toestemming tot het leggen van twee dammen in de greppel langs de Rijksstraatweg.

Scheiding perceel

Het gezamenlijk van Jan Kijl aangekochte perceel K 2135 wordt verdeeld bij akte van 12 oktober 1896. Het perceel wordt gesplitst in de terreinen voor de twee huizen en twee onbebouwde percelen. Van deze laatste percelen krijgen Van den Berg en Bolhuis beide een. De totale waarde van het gemeenschappelijk bezit wordt vastgesteld op f.12.585,-. De waarde van het gedeelte dat Bolhuis toegewezen krijgt bedraagt f.6.845,-. Hij moet f.552,50 bijbetalen. Gezamenlijk hebben Bolhuis en Van den Berg legger nr. 3296. Bolhuis heeft legger nr. 1773 en Van den Berg 3347.

(Groninger Archieven, Toegang 2705, inventarisnummer 6).

Vergadering BenW 21 juni 1890

Herstelling van den brug over het vaartje in het jaagpad van het Noord-Willemskanaal. Wordt besloten dit in de raad te brengen en te adviseren tot herstel onder toezicht van J. van den Berg, opzichter van het Noord-Willemskanaal Maatschappij en de levering van het hout op te dragen aan J.B. van Bruggen te Gideon.
(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 37)

Jan was eerder gehuwd (1) met **Hinderkien Goudberg**.<91,92>

- 3 **Jan van Hemmen**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk B Haren 14) en aldaar (Wijk B Haren 12), is geboren op zaterdag 25 september 1847 te Essen, is overleden op zaterdag 21 april 1928 te Haren. Jan werd 80 jaar, 6 maanden en 27 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 31 mei 1896

HAREN, 30 Mei. In de vacature van het bestuur van den Westerpolder, ontstaan door het bedanken van den heer J. v. Hemmen JKzn., werd gisteravond voorzien door de benoeming van den heer R. Pauwels Wzn. Het vischwater werd verpacht aan den heer R. W. Bakker, te Groningen, voor f 35.

Vergunning verlening door Gedeputeerde Staten bij besluit van 24 juni 1903

De vergunning voor de bergplaats voor faecaliën en andere vuilnisstoffen wordt verleend op basis van de Hinderwet. De aanvraag is boven beschreven. Voorts is er een proces verbaal van een op 12 december 1902 gehouden hoorzitting door burgemeester en wethouders volgens hetwelk tegen het onderwerpelijk verzoek van burgemeester en wethouders een vijftal bezwaarschriften zijn ingediend, te weten door het bestuur van het waterschap "de Westerpolder", J. van Hemmen Jzn, E. Takens, M.L. Bolhuis en L.T. Jorissen c.a., allen te Haren, welke ter zitting mondeling nader zijn geadstrueerd. Gedeputeerde Staten verbinden aan de vergunning een aantal technische voorwaarden betreffende de constructie van de op te richten bergplaats en "dat het vervoer der faecaliën naar de bergplaats zal moeten geschieden in goed gesloten wagens en zoveel mogelijk in de vroege morgen".

Jan trouwt op donderdag 6 juni 1872 te Haren op 24-jarige leeftijd (1) met de 24-jarige **Roelina Koops**, dochter van **Jan Koops**

en **Hendrikje Meijer**. Roelina, wonende te Haren (Wijk B Haren 13), aldaar (Wijk B Haren 14), aldaar (Wijk B Haren 12) en aldaar, is geboren op maandag 24 januari 1848 aldaar, wonende Wijk B Haren 12 aldaar, is overleden op donderdag 13 mei 1886 aldaar. Roelina werd 38 jaar, 3 maanden en 19 dagen.

Jan trouwt op donderdag 2 juni 1887 te Haren op 39-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Fenna Valk**. Fenna, dienstmeid, wonende te Haren (Wijk B Haren 12) en aldaar (Wijk B Haren 14), is geboren op donderdag 27 september 1855 te Middelbert, is overleden op dinsdag 5 juni 1906 te Haren. Fenna werd 50 jaar, 8 maanden en 9 dagen.

- 4 **Willem van Hemmen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2) en aldaar, is geboren op vrijdag 29 september 1848 te Essen, wonende Wijk F Essen 2 te Haren, is overleden op vrijdag 11 juni 1852 te Essen. Willem werd 3 jaar, 8 maanden en 13 dagen.
- 5 **Pieter van Hemmen** (RW1; RW2; L-02284), vervener, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk A Haren 11), aldaar (Wijk A Haren 15) en aldaar (Wijk A Haren 93), is geboren op donderdag 14 maart 1850 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op dinsdag 18 december 1894 te Haren. Pieter werd 44 jaar, 9 maanden en 4 dagen.

Was o.a. landbouwer op de boerderij Scharlakenhof (opvolger van zijn schoonouders) en vervener Sassenheim.

Nieuwsblad van het Noorden, 16 oktober 1891

Haren, 12 oct. Onlangs maakten wij er melding van, dat de heer P. van Hemmen op de jacht eene postduif had geschoten, die hij voor eene houtduif aanzag en dat deze duif duidelijk met den naam des eigenaars was gemerkt. Deze, de heer Boers te Dordrecht, schrijft den heer Van Hemmen o.a., dat de geschoten duif de beste was van zijn hok en reeds verscheidene reizen met succes had gedaan. Zij was te Delfzijl opgelaten op zondagmorgen te 7 uur, den dag voor haar noodlottig uiteinde. De eigenaar schrijft verder, dat eene vergissing gemakkelijk kan plaats hebben, zoodat hij van harte vergiffenis schenkt.

Nieuwsblad van het Noorden, 20 december 1891

Ten overstaan van notaris Lohman te Haren, werd j.l. maandag ten huize van den kastelein M. van der Veen, publiek verkocht: 1. Ten verzoeken van K. Blom en vrouw te Middelhorst. Eene behuizing met schuur en erf, benevens wei- en bouwland samen groot 3 HA, 21 A en 65 cA. Kooper de heer E. Lulps te Velp voor f2.725,-

2. Ten verzoeken van J. L. Oosterveld en vrouw te Haren. Eene behuizing met erf en tuin in de Kerkstraat, groot 4 A 70 cA. Kooper de heer E. Horst te Haren voor f1.200,-.

Door den zelfden notaris werd woensdagavond ten huize van de kastelein R Suurd publiek verkocht, ten verzoeken van J. Vedder en vrouw.

1. Eene nette behuizing ca. met ongeveer 17 A. 43 cA. tuin daarachter gelegen te Glimmen. Kooper de heer A. Duiker te Groningen voor f1.500,-

2. Eene behuizing aan den Achterweg, onmiddellijk achter perceel 1. Kooper J. Vrieling te Glimmen voor f450,-

3. Vier nette woningen staande aan de Rijksstraatweg te Haren. Hiervan werden kooper voor no 1. F. Eisses f925,-; voor no 2 Knooihuizen f.700,-; voor no 3 P. van Hemmen voor f1.075,-.

Nieuwsblad van het Noorden, 12 augustus 1894

HAREN, 10 Aug. De vervener P.v.H., een hartstochtelijk jager en visscher, was voorgistren met twee zijner arbeiders, de gebroeders N., op de zoogenaamde Wilken bezig te spelevaren, toen een rukwind het ranke bootje deed omslaan; alle drie waren zeker verdrongen, had niet de weduwe Minke Gooier hun neteligen toestand ontdekt; zij zijn nu goed en wel aan land gekomen en waren recht verheugd, dat zij met een nat pak en den schrik waren vrij gekomen.

Pieter trouwt op donderdag 21 januari 1875 op 24-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Trientje Leenders**, dochter van **Eppe Leenders** en **Willempje Maathuis**. Trientje, wonende te Haren (Wijk A Haren 61) en aldaar (Wijk A Haren 11), is geboren op vrijdag 27 juni 1851 aldaar, is doopsgezind gedoopt, is overleden op zondag 10 oktober 1880 aldaar. Trientje werd 29 jaar, 3 maanden en 13 dagen.

Pieter trouwt op zaterdag 11 maart 1882 te Haren Voor het huwelijk werd vrijstelling van het verbod vervat in artikel 88 Burgerlijk Wetboek verleend bij Koninklijk Besluit van 16 februari 1882. op 31-jarige leeftijd (2) met de 23-jarige **Fennechien Leenders**, dochter van **Eppe Leenders** en **Willempje Maathuis**. Fennechien, wonende te Haren (Wijk A Haren 61), aldaar (Wijk A Haren 11), aldaar (Wijk A Haren 15), aldaar (Wijk A Haren 93), aldaar (Wijk A Haren 10) en aldaar (Wijk A Haren 170), is geboren op maandag 22 november 1858 aldaar, is doopsgezind gedoopt, is overleden op dinsdag 23 februari 1932. Fennechien werd 73 jaar, 3 maanden en 1 dag.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 september 1897

Aduard, 13 Sept. De levering van 80.000 goede baggerturvon aan den wal op aan te wijzen plaatsen in deze gemeente, is door het burgerlijk armbestuur gegund aan mej. weduwe P. van Hemmen te Harendermolen, tegen f 2.75 per 1000.

- 6 **Roelof van Hemmen**, wonende te Roodehaan, te Haren en aldaar (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 24 maart 1852 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op maandag 21 november 1921 te Roodehaan. Roelof werd 69 jaar, 7 maanden en 28 dagen.
Roelof trouwt op zaterdag 12 juni 1880 te Noorddijk op 28-jarige leeftijd met de 24-jarige **Henderika Everts**, dochter van **Evert Everts** en **Aaltje van Hemmen**. Henderika is geboren op zaterdag 2 februari 1856 te Engelbert, is overleden op maandag 30 september 1901 te Roodehaan. Henderika werd 45 jaar, 7 maanden en 28 dagen.
- 7 **Aaltje van Hemmen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 26 april 1854 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op zaterdag 28 maart 1931 te Noorddijk. Aaltje werd 76 jaar, 11 maanden en 2 dagen.
Aaltje trouwt op donderdag 21 oktober 1875 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 21-jarige **Evert Everts**, zoon van **Freerk Everts (113.3)** en **Jeltien Dijkhuis**. Evert, landbouwer, is geboren op vrijdag 23 juni 1854 te Roodehaan, is overleden op zondag 8 maart 1931 te Noorddijk. Evert werd 76 jaar, 8 maanden en 13 dagen.
- 8 **Willem van Hemmen** (EM-1887), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 2) en aldaar (Wijk F Essen 20), is geboren op zondag 13 juli 1856 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op zaterdag 19 maart 1927 te Grand Rapids (USA). Willem werd 70 jaar, 8 maanden en 6 dagen.

Willem emigreerde naar de USA in 1887 (GR Public Library, Emigration book page 64). Na aankomst in de USA veranderde Willem de achternaam "van Hemmen in "van Hammen". Dit heeft vermoedelijk met de uitspraak van de E en A in het Engels te maken. Getuige een paar brieven verzonden naar zijn familieleden in Nederland heeft Willem het op zijn zachts gezegd, moeilijk gehad in de USA.

(Uit: Van Hemmen, een boerengeslacht uit Haren)

- 9 **Jan Popke van Hemmen** te Haren, is geboren op maandag 12 oktober 1857 te Essen (Wijk F Essen 2), zie 150.

- 10 **Henderikus van Hemmen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 20), is geboren op woensdag 11 april 1860 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op donderdag 15 april 1937 te Noorddijk. Henderikus werd 77 jaar en 4 dagen. Henderikus trouwt op zaterdag 9 mei 1891 te Noorddijk op 31-jarige leeftijd met de 29-jarige **Bouchien Everts**, dochter van **Jan Everts (113.4)** en **Zwaantje Geldersma**. Bouchien is geboren op donderdag 5 december 1861 te Roodehaan, is overleden op zaterdag 28 september 1935 te Noorddijk. Bouchien werd 73 jaar, 9 maanden en 23 dagen.
- 11 **Jan Kornelis van Hemmen** te Haren, is geboren op maandag 11 november 1861 te Essen (Wijk F Essen 2), zie 149.
- 12 **Grietje van Hemmen**, wonende te Haren, is geboren op maandag 12 oktober 1863 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op dinsdag 4 december 1934 te Haarlem. Grietje werd 71 jaar, 1 maand en 22 dagen. Grietje trouwt op donderdag 29 maart 1888 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Reinier Bogtstra**. Reinier, onderwijzer, is geboren in 1863 te Padang, is overleden op zondag 7 december 1924 te Haarlem. Reinier werd 61 jaar.
- 149 **Jan Kornelis van Hemmen** (RAAD; ES), zoon van **Jan Kornelis van Hemmen (148)** en **Jantien Pieters**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 23) en aldaar (Wijk B Haren 9), is geboren op maandag 11 november 1861 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op donderdag 8 juli 1920 te Groningen. Jan werd 58 jaar, 7 maanden en 27 dagen.

Raadslid van de gemeente Haren van 1907 tot 1919.

Nieuwsblad van het Noorden, 14 juli 1895

Uitvoerig verslag van een strafzitting van de rechtbank met als verdachten de broers Jan Kornelis en Jan Popke van Hemmen. "Men weet, dat hun werd ten laste gelegd, dat zij omstreeks de maand maart van dit jaar, met hun arbeider Willem van Steenwijk, hadden gekapt of dezen op hun last hadden doen kappen onderscheiden opgaande esschen en andere boomen, staande op den Oosterweg (Verlengde Kerkenlaan), welke toebehoorden aan de gemeente Haren, althans niet aan hen, beklaagden. Uit de verklaringen van den burgemeester van Haren, jhr. C.H. Quintus, bleek, dat voor 1893 de gemeente hare rechten niet op dezen weg had doen gelden. In dat jaar was hij echter als gemeenteweg 1e klasse op den legger geplaatst en den vader van de beklaagden was toen aangezegd, dat hij geen boomen op dien weg staande meer mocht rooien, wel het struikgewas en dat verbod was ook niet overtreden tot nu in maart de beklaagden er weeder bomen kapt en dit ook niet nalieten na den waarschuwing van den burgemeester en den wethouder H. Brink. Voorts wees de burgemeester er nog op, dat de weg ongenummerd voorkomt op de kadastrale kaart. De beide beklaagden verklaarden te meenen gerechtigd te zijn tot het kappen der boomen, als staande deze - naar hun vader hun altijd verteld had - op hun grond. Hun toch was niet anders bekend dan dat op de plaats, waar nu de boomen staan, voor jaren een wal had bestaan, die de afscheiding had uitgemaakt tusschen hun gronden en den gemeentegrond. Later was die wal verdwenen en oogenschijnlijk vormt nu de sloot, achter de boomen en dus achter de vroegeren wal, die afscheiding, maar inderdaad was dit niet het geval, en dus behoorden de boomen hun toe en niet der gemeente. Beklaagden legden nog een bewijs over, dat zijn voor de weg in quaestie ook waterschapslasten betalen, en een ander bewijs, waaruit bleek, dat alle landbouwers, wier landerijen aan den weg zwetten, de meening zijn toegedaan, dat zij gezamenlijk recht op de boomen c.a. hebben en niet de gemeente. Op een vraag van één der rechters antwoorden beklaagden nog, niet zeker te weten of de een of andere scheidings- of koopacte soms vermeldde wat eigenlijk de grens was van hun landerijen. De wethouder Brink legde ongeveer dezelfde verklaring af als de burgemeester, en met hem verklaarden veldwachter Bos en de getuigen Berend Bosman, Lucas Bolhuis en Gerrit Kooiman, welke laatste à décharge werd gehoord, daar ter plaatse nooit een wal gekend te hebben, wel een eind verder aan het z.g.n. Stadswegje. Overigens bleek uit de verklaringen van de laatste getuigen, dat totnogtoe altijd door de landbouwers aan den Oosterweg de opbrengst van boomen enz. onder elkander was verdeeld. Door het O.M. werd daarna, onder opmerking dat beklaagden hun vermeend recht slechts gronden op een beweren van hun vader, en dat, vermits het tegendeel niet bewezen was, mocht aangenomen worden, dat zij niet gerechtigd waren tot het kappen der boomen, de veroordeling van elk der beklaagden geëist tot 5 dagen gevangenis straf".

Nieuwsblad van het Noorden, 13 juni 1913

De burgemeester der gemeente Anloo verzoekt namens den vader de opsporing en overbrenging van de minderjarige Knelske Huisman, geboren 9 maart 1896 te Noorddijk. Zij is gekleed met witte blouse, blauwe rok en gele strooehoed met witten rand. Zij heeft op 9 juni j.l. 's morgens om half vijf, per rijwiel de ouderlijke woning te Annen verlaten, om zich te begeven naar M. van Hemmen te Essen, gem. Haren, waar ze diende, doch waar ze niet is aangekomen. Vermoedelijk bevindt zij zich in de gemeente Hoogezand. De burgemeester voornoemd: Romelingh.

Nieuwsblad van het Noorden, 5 april 1911 BOELDAG te Essen, gem. Haren.

Op zaterdag 23 april 1911 des voormiddags te 10 uur zullen ten verzoeken van den heer J.K. van Hemmen aan zijne boerenplaats te Essen, gem. Haren, aan den Achterweg aldaar, publiek worden verkocht: 3 paarden, waaronder een werkpaard, een 3 jarige bruine witvoet merrie en een tweejarige witvoet ruin; 32 stuks uitm. Hoornvee, w.o. 23 nieuwmelkte a.s. te kalven, vroegmelkte koeien en vaarzen, verder 9 hokkelingen, w.o. 2 stieren, eenige kalveren en 2 drachtige schapen; voorts eenige boerenbeslag (volgt uitvoerige opsomming); voorts eenige huismeubels (volgt korte opsomming).

Nieuwsblad van het Noorden, 27 september 1916

BOERENPLAATS, ESSEN, HAREN.

Bij gesloten briefjes zal voor den tijd van drie jaren worden verhuurd: eene boerenbehuizing, waarin stalling voor 36 koeien en 3 paarden met tuin en daarbij behorende landerijen, alles best groenland, staande en gelegen aan den nieuwen grintweg te Essen onder Haren op 3/4 uur afstand van Groningen, te zamen groot 26 ha, in eigendom behoorende aan den heer J.K. van Hemmen te Haren en thans in huur bij den heer T. Oosterhoff. Aanwijs geeft de verhuurder elken dinsdag en donderdag, telkens van 10 tot 3 uur. De conditiën liggen ter lezing ten woonhuizen van den verhuurder en ten kantore van den ondergeteekende, alwaar de briefjes moeten worden ingeleverd, voor vrijdag 6 oktober 1916. Jhr. R.A. Quintus, notaris te Groningen.

Nieuwe Rotterdamsche Courant, 24 april 1917

De heer J.C. van Hemmen, te Haren (Gron) . heeft aan het museum van oudheden te Groningen een brok zandsteen geschonken, dat gebleken is de laatste rest te zijn van het klooster Yesse te Essen. Het is een gebeeldhouwd Romaansch kapiteel, daterende vermoedelijk van plm 1200.

Jan trouwt op zaterdag 25 januari 1896 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 24-jarige **Albertje Klasens**, zie 203.

Van Jan en Albertje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Jantje van Hemmen** te Haren, is geboren op zondag 29 maart 1896 te Essen (Wijk F Essen 20), zie 152.

2 **Jantine van Hemmen** te Haren, is geboren op zaterdag 29 mei 1897 aldaar (Wijk F Essen 20), zie 151.

- 150 **Jan Popke van Hemmen** (ES), zoon van **Jan Kornelis van Hemmen (148)** en **Jantien Pieters**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 20) en aldaar (Wijk F Essen 23), is geboren op maandag 12 oktober 1857 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op zaterdag 5 december 1936 te Haren. Jan werd 79 jaar, 1 maand en 23 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 14 juli 1895

Uitvoerig verslag van een strafzitting van de rechtbank met als verdachten de broers Jan Kornelis en Jan Popke van Hemmen. "Men weet, dat hun werd ten laste gelegd, dat zij omstreeks de maand maart van dit jaar, met hun arbeider Willem van Steenwijk, hadden gekapt of dezen op hun last hadden doen kappen onderscheiden opgaande esschen en andere boomen, staande op den Oosterweg (Verlengde Kerkenlaan), welke toebehoorden aan de gemeente Haren, althans niet aan hen, beklaagden. Uit de verklaringen van den burgemeester van Haren, jhr. C.H. Quintus, bleek, dat voor 1893 de gemeente hare rechten niet op deze weg had doen gelden. In dat jaar was hij echter als gemeenteweg 1e klasse op den legger geplaatst en den vader van de beklaagden was toen aangezegd, dat hij geen boomen op dien weg staande meer mocht rooien, wel het struikgewas en dat verbod was ook niet overtreden tot nu in maart de beklaagden er weeder bomen kaptten en dit ook niet nalieten na den waarschuwing van den burgemeester en den wethouder H. Brink. Voorts wees de burgemeester er nog op, dat de weg ongenummerd voorkomt op de kadastrale kaart. De beide beklaagden verklaarden te meenen gerechtigd te zijn tot het kappen der boomen, als staande deze - naar hun vader hun altijd verteld had - op hun grond. Hun toch was niet anders bekend dan dat op de plaats, waar nu de boomen staan, voor jaren een wal had bestaan, die de afscheiding had uitgemaakt tusschen hun gronden en den gemeentegrond. Later was die wal verdwenen en oogenschijnlijk vormt nu de sloot, achter de boomen en dus achter de vroegeren wal, die afscheiding, maar inderdaad was dit niet het geval, en dus behoorden de boomen hun toe en niet der gemeente. Beklaagden legden nog een bewijs over, dat zijn voor de weg in quaestie ook waterschapslasten betalen, en een ander bewijs, waaruit bleek, dat alle landbouwers, wier landerijen aan den weg zwetten, de meening zijn toegedaan, dat zij gezamenlijk recht op de boomen c.a. hebben en niet de gemeente. Op een vraag van één der rechters antwoorden beklaagden nog, niet zeker te weten of de een of andere scheidings- of koopacte soms vermeldde wat eigenlijk de grens was van hun landerijen. De wethouder Brink legde ongeveer dezelfde verklaring af als de burgemeester, en met hem verklaarden veldwachter Bos en de getuigen Berend Bosman, Lucas Bolhuis en Gerrit Kooiman, welke laatste à décharge werd gehoord, daar ter plaatse nooit een wal gekend te hebben, wel een eind verder aan het z.g.n. Stadswegeje. Overigens bleek uit de verklaringen van de laatste getuigen, dat totnogtoe altijd door de landbouwers aan den Oosterweg de opbrengst van boomen enz. onder elkander was verdeeld. Door het O.M. werd daarna, onder opmerking dat beklaagden hun vermeend recht slechts gronden op een beweren van hun vader, en dat, vermits het tegendeel niet bewezen was, mocht aangenomen worden, dat zij niet gerechtigd waren tot het kappen der boomen, de veroordeling van elk der beklaagden geëist tot 5 dagen gevangenis straf".

Nieuwsblad van het Noorden, 16 september 1922

BOERENPLAATS TE ESSEN BIJ HAREN

Op donderdag 28 september 1922 des namiddags 2 uur in het café Suurd te Haren, zal publiek te huur worden aangeboden: de zeer vruchtbare, in goeden staat verkeerende en zeer gunstig gelegen boerenplaats met schuur, bijschuurtje, tuin, boomgaard, wei- en hooiland, te zamen groot 17 ha., 78 a. en 20 ca., gelegen aan den grintweg te Essen onder Haren in gebruik bij den heer L. van der Broek. Voor de tijd van 3 jaren, ingaande wat betreft de landerijen en de tuin 1 maart 1923 en de behuizing met erf 1 mei 1923. Betaling van den huurprijs in 2 termijnen op 1 november en 1 mei. Aanwijzing geeft de eigenaar, de heer J.P. van Hemmen te Haren op 23 en 25 september 1922 tussen 10 en 4 uur.

Nieuwsblad van het Noorden, 19 september 1931

BOERENPLAATS. ESSEN-HAREN, nabij Groningen

Bij gesloten briefjes zal worden verhuurd voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, ten verzoek van de heer J.P. van Hemmen te Haren: De Boerenbehuizing met schuur, bijschuurtje, tuin, boomgaard, weiland en hooiland, staande en gelegen te Essen gemeente Haren nabij Groningen, groot 18.41.90 ha, zijnde plaatselijk bekend als: het huis met de Huiskamp, de Noorderkamp, de Zuiderkamp, Nieuw Maten, Ensland, Dijkshorn, Groothaar en Dijksgroep, alles thans in huur en gebruik bij den heer E. Wijgerts aldaar.

- 151 **Jantine van Hemmen** (ES), dochter van **Jan Kornelis van Hemmen (149)** en **Albertje Klasens (203)**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 23), is geboren op zaterdag 29 mei 1897 aldaar (Wijk F Essen 20).

Nieuwsblad van het Noorden, 15 oktober 1939

VERKOOP EN AANBESTEDING

Haren. In café Bolhuis te Harendermolen werd onder architectuur van de heer H. Evenhuis te Haren voor rekening der familie Van Hemmen te Glimmen en Nijmegen publiek aanbesteed: het opruimen van een door brand vernielde behuizing aan den Oosterweg en het bouwen van een nieuwe boerderij te Essen.

Jantine trouwt op woensdag 4 mei 1927 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 31-jarige **Cornelis Dirk Smit**. Cornelis, onderwijzer, is geboren in 1896 te Zijpe.

- 152 **Jantje van Hemmen** (ES), dochter van **Jan Kornelis van Hemmen (149)** en **Albertje Klasens (203)**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 23), is geboren op zondag 29 maart 1896 te Essen (Wijk F Essen 20).

Nieuwsblad van het Noorden, 15 oktober 1939

VERKOOP EN AANBESTEDING

Haren. In café Bolhuis te Harendermolen werd onder architectuur van de heer H. Evenhuis te Haren voor rekening der familie Van Hemmen te Glimmen en Nijmegen publiek aanbesteed: het opruimen van een door brand vernielde behuizing aan den Oosterweg en het bouwen van een nieuwe boerderij te Essen.

Jantje trouwt op woensdag 11 oktober 1922 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hendrik de Groot**. Hendrik, ambtenaar opvanggesticht, is geboren op woensdag 1 februari 1893 te Groningen.

- 153 **Roelof van Hemmen** (ES), zoon van **Antonie Jans van Hemmen (146)** en **Egberdina Brink (65.1)**, landbouwer op de Gorechthoeve, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 417) en aldaar (Rijksstraatweg 28), is geboren op zondag 9 augustus 1903 aldaar (Wijk F Essen 22) (op 17 juli 1908 vertrokken naar Marum). Roelof trouwt op donderdag 15 oktober 1925 te Zuidlaren op 22-jarige leeftijd met de 20-jarige **Annechiene Catarina Karsten**,

dochter van **Willem Karsten** en **Anna Wemelina Brants**. Annechiene is geboren op vrijdag 28 oktober 1904 te Zuidlaren.

- 154 **Frederik Hemmes** (ES), zoon van **Hemmo Geerts Hemmes (160)** en **Hendrika Wuffen (402)**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren op dinsdag 18 februari 1840 te Essen (Wijk F Essen 1), wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op maandag 20 augustus 1883 te Essen. Frederik werd 43 jaar, 6 maanden en 2 dagen. Frederik trouwt op donderdag 24 juni 1869 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jeigina van Hemmen**, zie 148.2.

Van Frederik en Jeigina zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Hemmo Hemmes**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren op maandag 4 april 1870 aldaar (Wijk F Essen 1), wonende Wijk F Essen 1 aldaar, is overleden op maandag 5 februari 1900. Hemmo werd 29 jaar, 10 maanden en 1 dag.
- 2 **Jan Kornelis Hemmes** te Haren, is geboren op zondag 27 augustus 1871 te Essen (Wijk F Essen 1), zie 163.
- 3 **Gerhard Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren op woensdag 3 december 1873 te Essen (Wijk F Essen 1), wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op dinsdag 28 augustus 1894 te Essen. Gerhard werd 20 jaar, 8 maanden en 25 dagen.
- 4 **Pieter Hemmes** te Haren, is geboren op donderdag 8 juni 1876 te Essen (Wijk F Essen 1), zie 164.
- 5 **Henderikus Hemmes**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 27 september 1878 te Essen (Wijk F Essen 1), wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op dinsdag 11 maart 1879 te Essen. Henderikus werd 5 maanden en 12 dagen.

- 155 **Frederik Hemmes** (ES), zoon van **Jan Kornelis Hemmes (163)** en **Jantje Everts**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk B Haren 15) en aldaar (Oosterweg 42), is geboren op donderdag 30 november 1899 aldaar (Wijk F Essen 1). Frederik trouwt op donderdag 4 mei 1922 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Annechien Ebbinge**, dochter van **Jan Ebbinge** en **Aaltje van Hemmen**. Annechien is geboren op dinsdag 10 april 1900 te Peize.

- 156 **Geert Hemmes** (ES), zoon van **Hemme Hajens** en **Hindrikjen Cornelis**, wonende te Essen, is gedoopt op donderdag 21 augustus 1710 te Haren, is overleden in juli 1773 te Essen, is begraven op maandag 12 juli 1773 te Haren. Geert werd 62 jaar en 11 maanden.

Wordt in maart 1739 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 23 september 1751
Lugijn Reinders van Essen begraven: f.1,87
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 21 november 1751
Ontvangen van Geert Hemmes voor het beste laken voor Lugijn Reinders: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 7 mei 1763
Geert Hemmes te Essen leent f.225,- tegen 4% van de diaconie te Haren. Cornelis Hemmes stelt zich borg.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 74).

Ontvangst diaconie te Haren 21 april 1773
Stokleggingsbrieven ingelost door Geert Hemmes: f.225,- en f.100,-
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 12 juli 1773
Geert Hemmes van Essen begraven: f.9,41
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 25 juli 1773
Het laken voor Geert Hemmes: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 5 mei 1783
Aaltje Geerts en haar man Jan Roelfs, Hemme Geerts en Grietje Cornelis, Willem Jans (Buis) en Hindrikje Geerts en Hindrik Geerts gezamenlijk erfgenamen van wijlen Geert Hemmes en vrouw, verklaren verkocht en overgedragen te hebben aan broer Hindrik Geerts en zijn vrouw Annigje Roelfs hun mandelige behuizing en schuur te Essen met de vaste beklemming van 60,25 grasen en 33 roeden behuisd land onder Essen en Essernieuwland gelegen, doende jaarlijks aan de secretaris R.B. Gockinga tot huur f.158,-, volgens stokleggingsbrief van 30 november 1768. De koopprijs bedraagt f.4.000,-. De kopers betalen f.1.500,-. De heer Gockinga betaalt f.2.500,-. De kopers zullen over dit bedrag 4% huur in plaats van rente betalen.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 197).

Geert trouwt (kerk) op zondag 20 mei 1742 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 27-jarige **Grietje Hendriks**, dochter van **Hendrik Reijnders** en **Aaltje Harms**. Grietje is gedoopt op vrijdag 1 maart 1715 te Haren, is overleden in juni 1754 te Essen, is begraven op zaterdag 8 juni 1754 te Haren. Grietje werd 39 jaar en 3 maanden.

Rapport 21 februari 1742
Op het verzoek van Roelf Harms, prov. meijer van 68,25 grasen landt te Essen, doende des jaars 140 gld, zijnde ten agteren 2,5 jaren huire, is de overdracht van dese plaatse op Hindrick Reinders wegens de slegte gesteltheit van de landen zonder geschenk geaccordeert mits voor maj den geheelen agterstand voldoende bij verlies van de gratie.(Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 720)

Rapport van 3 november 1742

Op het gepresenteerde request van Geert Hemmes en Grietien Hindrix Ehel. Houdende dat haar vader Hindrik Reinders voor haar van Roeleff Harms hadde gekogt een beklemminge van 68,25 grasen te Essen, doende 140 gld te huire mits daarvoor betalende de agterstaande huire en gemelde verkoper hetselve op haar vaders naam heeft verkogt over te tekenen en bij XXX zonder geschenk is geaccordeert hetwelk op zijn naam na waarheid hadde moeten geschieden verzoekende dat Uwe XXX gunstiglik dit abus buiten haar schuld was gecauseert gelieven te doen xx deze plaats op haar naam te stellen. Hebben de Heren Gecomm. Verzoek als van de waarheid zijnde gebleken geaccordeert en de overtekeninge op Geert Hemmes en Grietien Hindriks zonder geschenk geaccordeert. (Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommitteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 720).

Ontvangst diakonie te Haren 8 juni 1754

De vrouw van Geert Hemmes van Essen begraven: f.2,61.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 18 augustus 1754

Geert Hemmes voor het beste laken: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Geert en Grietje zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **N.N. Hemmes** is begraven op woensdag 20 maart 1743 te Haren.

Ontvangst diaconie Haren 20 maart 1743

Een kind van Geert Hemmes van Essen begraven: f.0,61
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

- 2 **N.N. Hemmes** is begraven op zaterdag 15 april 1752 te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 15 april 1752

Een kind van Geert Hemmes begraven: f.0,75
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 3 **Aaltijn Geerts Hemmes** is geboren in maart 1744 te Essen, is gedoopt op donderdag 2 april 1744 te Haren, is overleden in juni 1783 te Essen, is begraven op woensdag 2 juli 1783 te Haren. Aaltijn werd 39 jaar en 3 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 2 juli 1783

De vrouw van Jan Roelfs van Essen begraven: f.6,84
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Aaltijn gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 13 april 1782 te Groningen (huwelijksgetuige was **Hemme Geerts Hemmes** (zie 159)), trouwt (kerk) op donderdag 9 mei 1782 te Haren op 38-jarige leeftijd met de 37-jarige **Jan Roelfs**, zie 287.

- 4 **Hemme Geerts Hemmes** is geboren in juli 1746 te Essen, is gedoopt op dinsdag 19 juli 1746 te Haren, zie 159.

- 5 **Hinderkien Geerts Hemmes**, wonende te Haren, is geboren in augustus 1748 te Essen, is gedoopt op zondag 4 augustus 1748 te Haren, wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden in september 1809 te Essen, is begraven op maandag 25 september 1809 te Haren. Hinderkien werd 61 jaar en 1 maand.

Ontvangst diaconie te Haren 25 september 1809

Willem Jans Buis zijn vrouw van Essen begraven: f.8,26
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 22 oktober 1809

Willem Jans Buis voor het laken voor zijn vrouw: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Hinderkien trouwt (kerk) op zondag 28 april 1782 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 26-jarige **Willem Jans Buis**, zie 71.

- 6 **Hindrik Geerds** is geboren in augustus 1750 te Essen, is gedoopt op zondag 23 augustus 1750 te Haren, zie 116.

- 7 **Reijnder Geerts Hemmes** is geboren in juni 1753 te Essen, is gedoopt op zondag 10 juni 1753 te Haren, is overleden in maart 1780 te Essen, is begraven op vrijdag 31 maart 1780 te Haren. Reijnder werd 26 jaar en 9 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 31 maart 1780

Reinder Geerts (Hemmes) van Essen begraven: f.9,10
Beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 157 **Geert Hemmes** (GH1812-083; MIL-166; ES), zoon van **Hemme Geerts Hemmes (159)** en **Grietje Kornelis (3.4)**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 3 januari 1781 te Essen, is gedoopt op zondag 7 januari 1781 te Haren, is overleden op vrijdag 12 januari 1827 te Noorderhoogebrug. Geert werd 46 jaar en 9 dagen.

Geert Hemmes en zijn vrouw Geesje Wilphorst wonen na hun huwelijk in 1809 aanvankelijk in Haren. Hier worden drie kinderen geboren. Vanaf 1815 wonen zij in Groningen/Noorderhoogebrug. Waarschijnlijk op de plaats van vader Hemme Geerts. Hier overlijdt in 1826 eerst vader Hemme Geerts en vervolgens een jaar later zoon Geert Hemmes. De weduwe Geesje Wilphorst keert dan weer naar Essen terug en wel naar Haren wijk F nr 02 Essen. Ik ga er vanuit, dat ze hier ook al woonden van 1809 tot 1815. De connectie van de familie Hemmes met Noorderhoogebrug is mij nog niet helder. Ik zie geen voorouders die hier vandaan kwamen.

Ontvangst diaconie te Haren 1 juni 1809

Geert Hemmes van Essen getrouwd: f.3,21
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 18 juni 1809
Van Geert Hemmes wegens trouwen buiten de openbare dienst: f.9,45
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Groninger Courant, 6 februari 1827
Ten overstaan van Mr. Willem Jan Quintus, notaris te Groningen, zal, op maandag, den 4 februari 1828, des namiddags te vier uren, ten huize van den kastelein G.T. Tiesen, in de Nieuwe Ebbingstraat, bij de poort, ten verzoeken van de erven van wijlen Hemme Geerts Hemmes en van de weduwe Geert Hemmes, publiek worden verhuurd: Eene behuizing met derzelver hoven en heem, staande en gelegen bij de Noorderhoogerbrug, bij Groningen, met nog twee huizen of woningen, benevens ongeveer 45 bunders uitmuntend bouw- en weiland, mede aldaar gelegen, alles in onderscheidene percelen; breeder in conditie te omschrijven en te specificeren, welke drie dagen bevorens, ten huize voornoemd, ter lezing zullen liggen.

Groninger Courant, 13 januari 1829
Ten overstaan van Mr. Willem Jan Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, alsmede van het Vrederegert van het eerste kanton dier stad, zullen op maandag, den 19 januari 1829, des avonds te 7 uren, ten huize van den kastelein J. Eekhoff, Tz., aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:
I tm IV enige onroerende goederen toebehoorende aan de erfgenamen van wijlen Hemme Geerts en Grietje Cornelis, in leven ehelieden.
V. De vaste beklemming van ongeveer 10 bunders kostelijk land, gelegen bij Noorderhoogerbrug, onder Noorddijk, doende des jaars op midwinter tot huur aan de erven van wijlen den heer J.H. Keiser f 202,50.
VI. De vaste beklemming van ongeveer 4 bunders best land, onder het Ooster Stadshamrik gelegen, genaamd de Tigcheldobben, doende des jaars op midwinter tot huur aan Jonkher R. de Marees van Swinderen f 60,-
Toebehoorende aan Geesje Wilphorst en wijlen haren eheman Geert Hemmes.

Geert trouwt (kerk) op donderdag 1 juni 1809 te Haren (opbrengst collecte bij de trouwdienst: f.3,21 en extra vergoeding wegens trouwen buiten de openbare dienst f.9,45) op 28-jarige leeftijd met de 20-jarige **Geesje Jans Wilphorst** (L-00217), dochter van **Jan Egberts Wilphorst** en **Jantje Cornelis Offeringa**. Geesje, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk B Haren 1) en aldaar, is geboren te Helpman, is gedoopt op woensdag 20 mei 1789 te Groningen, wonende Wijk B Haren 1 te Haren, is overleden op vrijdag 15 april 1853 aldaar. Geesje werd 63 jaar, 10 maanden en 26 dagen.

Woonde in 1830 als weduwe van Geert Hemmes op het adres Haren Wijk F Nr 2 Essen samen met vier kinderen, de inwonende knecht Geert Post en de inwonende werkmeid Jantien Boelens.

Akte 15 februari 1827

Comparanten:

1. Hindrik Berends Bosman, landbouwer te Adorp, voor en in naam zijne ehevrouw Aaltje Hemmes;
2. Geesje Wilphorst, landbouwersche, wonende onder Groningen, als moeder en wettige voogdesse over hare minderjarige kinderen bij wijlen Geert Hemmes in echte verwekt, als representerende hunnen vader;
3. Willem Meulman, landbouwer, wonende te Eelde, als voogd over Geert Bolhuis, minderjarige zoon van en representerende zijne moeder Grietje Hemmes bij wijlen Popke Bolhuis in echte verwekt.

Te zamen eenige erfgenamen van wijlen Hemme Geerts en Grietje Cornelis, in leven ehelieden.

Zij geven aan publiek te willen verhuren:

- a. De behuizinge met derzelver hoven en heem, staande en gelegen te Noorderhogebrugge bij Groningen met uitzondering der aan dezelve belendende hooischuur en noch een aan hetzelfde belendende kamertje met paarden en koeistallen, zijnde het zogenaamde schooltje, getekend letter W nr 48;
- b. De woning en de behuizinge, getekend nr 80, staande bij de Noorderhogebrugge onder Zuidwolde, thans bewoond door Jan Pauwels;
- c. Een behuizinge, bestaande in drie kamers, getekend nr 81 met het schuurtje mede aldaar staande;
- d. Het zogenaamde schooltje, getekend nr 48
- e. Diverse percelen land.

Geesje Wilphorst verklaart voor zichzelf en voor haar kinderen nog enige percelen land te willen verhuren.

Verhuur vindt vervolgens plaats aan diverse personen, die geen relatie met Haren hebben.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 97, Akte 80)

Brief burgemeester van Bedum dd 29 oktober 1829

Zekere Pieter Jans Huizinga, landbouwer te Zuidwolde geeft mij te kennen, dat hij in zijnen dienst heeft gehad Geert Jans Post, thans woonachtig bij de weduwe Geert Hemmes te Haren en dat deze Geert Jans Post in stilte van hem is vertrokken onder te betalen zestien gulden voor een xxx en boom, welke hij voor hem gekocht en betaald had ofwel hem dit goed terug te bezorgen, hetgeen ter zijner keus was verbleven, terwijl daarentegen Geert Jans Post bij hem had achter gelaten een kist en een zigt, zonder daarop order te hebben gesteld.

Mag ik u verzoeken genoemden Geert Jans Post hierover voor u te doen komen en denzelven te vermanen daaromtrent order te stellen, daar anders nog gevaar loopt, dat de zaak wordende gebragt ter cognitie van de officier van justitie, in onaangename omstandigheden te geraken en mij over de uitkomst te berichten.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Overzicht 5 april 1841 opgemaakt door de gemeente-ontvanger H.J. Quintus

Lijst der weduwen in de gemeente Haren woonachtig, welke jaarlijks in 's Rijks directe belastingen, het patentregt daaronder niet begrepen, f.20,- en daarboven betalen.

Weduwe J. Swartwolf, te Haren, zonder beroep; weduwe J.P. Oosting, te Haren, zonder beroep; weduwe K.H. van der Es, te Haren, landbouwersche; weduwe L. Bolhuis, te Haren, landbouwersche; weduwe W. Eising, te Onnen, landbouwersche; weduwe J.J. Sipkes [Sipkema te Waterhuizen], te Haren, landbouwersche; weduwe D. van der Veen, te Haren, landbouwersche; weduwe G. Hemmes, te Haren, landbouwersche; weduwe E. Bolhuis, te Helpman, landbouwersche; weduwe J.E. Wilphorst, te Helpman, landbouwersche; weduwe W. Groenendal, te Helpman, landbouwersche; weduwe W.J. Quintus, te Helpman, zonder beroep; weduwe [J.H.] Nauta, te Helpman, zonder beroep; weduwe A.J. van Dijken, te Haren, landbouwersche; weduwe R. Kluiving, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe K. Brands [Brants], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J.H. Timmer, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J. Hoenderken, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe Ypeij, te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Vos, te Haren, zonder beroep; Trientje Abelijs [Trijntje Abels], te Helpman, landbouwersche; weduwe J.J. Bos, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe G. Buirma [= Gezina Buirma?], te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Gortemaker, te Haren, landbouwersche; weduwe H.R. Kloots [= Henderica Ottens, maar die is al in 1830 overleden], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe A. Reiger, te Haren, zonder beroep.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Groninger Courant, 7 januari 1851

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, zal, op dinsdag den 21sten Januari 1851, des avonds te 7 uur, ten huize van den

kastelein F. Giezen, te Helpman, publiek worden verkocht: eene ruime behuizing met grooten tuin, zeer geschikt tot zomerverblijf, staande en gelegen westzijde aan den Straatweg te Helpman, wordende thans door T. Aling in huur bewoond, in eigendom toebehoorende aan de weduwe G. Hemmes.

Om te aanvaarden de tuin op Gregorie, de behuizing den 1sten Mei 1851. Te bezien daags vóór en op den verkoopdag, des namiddags van 1-3 uren.

Groninger Courant, 19 april 1853

Heden overleed, tot diepe droefheid, onze dierbare moeder en aangehuwde moeder Geessien Wilphorst, wedw. Geert Hemmes, in den ouderdom van bijna vierenzestig jaren. Het geloof in onzen Heer en Zaligmaker was haar troost in haar zacht uitieinde, hetwelk onze smart enigermate lenigt.

Haren, 15 april 1853. H. Hemmes, uit aller naam.

Van Geert en Geesje zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Hemmo Geerts Hemmes** is geboren op dinsdag 10 juli 1810 te Essen, zie 160.
- 2 **Jan Hemmes** te Haren, is geboren op zondag 29 december 1811 aldaar (Wijk F Essen 2), is als geboren aangegeven op dinsdag 31 december 1811 aldaar (aangever geboorte was **Geert Hemmes** (zie 157); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Egberts Wilphorst** en **Willem Jans Buis** (zie 71)), zie 162.
- 3 **Kornelis Geerts Hemmes**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 1 december 1813 te Essen (Wijk F Essen 2), is als geboren aangegeven op vrijdag 3 december 1813 te Haren (aangever geboorte was **Geert Hemmes** (zie 157); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Hendriks** (zie 166) en **Evert Everts** (zie 113)), is overleden op zaterdag 14 september 1901 te Noordlaren. Kornelis werd 87 jaar, 9 maanden en 13 dagen.

Brief 4 april 1855 aan de heer K. Hemmes te Noordlaren

Naar aanleiding van uw brief dd 14 maart jl. aan den boekhoudend diaken R. Hornhuis, alhier, en op verzoek van het diaconiebestuur, heb ik de eer te berigten, dat is gebleken uit het kerkenboek tot Noordlaren, vervattende kinderen, die door de doop zijn ingelijfd, dat in den jaar 1788 Michiel Spilger, soldaat onder het Regiment v.d. generaal Sommerlatte en Jantien Geerts, echtgenote, op Haardermolen, hebben een dochter den 14 september laten dopen met name Trientje. En dat deze persoon zich noemende Trientje Spilger in de laatste 15 maanden voorafgaande de invoering van de nieuwe armenwet alhier niet is bedeed geworden.

Weshalve u wel zullen willen erkennen, dat genoemde persoon te Noordlaren armlastig is.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Kornelis trouwt op woensdag 16 mei 1838 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Ida Willems Assies**, dochter van **Willem Assies** en **Hendrikje Hoiting**. Ida, wonende te Noordlaren (Wijk B Noordlaren 11), is geboren op dinsdag 17 augustus 1813 te Rolde, is overleden op donderdag 18 maart 1886 te Noordlaren. Ida werd 72 jaar, 7 maanden en 1 dag.

- 4 **Egbert Hemmes** is geboren op vrijdag 27 oktober 1815 te Groningen, is overleden op vrijdag 23 januari 1818 aldaar. Egbert werd 2 jaar, 2 maanden en 27 dagen.
- 5 **Grietien Hemmes**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 14), aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op zaterdag 11 oktober 1817 te Noorderhoogebrug, is overleden op donderdag 8 januari 1891 te Haren. Grietien werd 73 jaar, 2 maanden en 28 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 december 1891

Op zaterdag 16 januari 1892, des avonds om 6 uur, ten huize van den heer R. Abels, te Haren, zal ten verzoeken van den erven mejuffrouw de wed. den heer G. Bolhuis, publiek worden verkocht:

- a. Een behuizing met erf, benevens bouw- en weiland, alles staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, samen groot 4 ha, 56 a., 80 ca.
 - b. Een perceel uitmuntend bouwland, zeer gunstig gelegen midden in het dorp Haren aan den Rijksstraatweg en zeer geschikt voor bouwterrein, groot 1 ha, 53 ca.
 - c. twee zitplaatsen of ¼ gedeelte in 2 banken op het koor in de Nederl. Herv. Kerk te Haren
 - d. vier graven op de oude begraafplaats te Haren, nos. 5, 6, 7 en 8, 2e afd. 8e rij.
- S. Lohman, notaris

Nieuwsblad van het Noorden, 20 januari 1892

(In deze publicatie wordt verslag gedaan van de verkoping op basis van de advertentie dd 25 december 1891).

Haren, 18 jan. Ten overstaan van den heer S. Lohman, notaris te Haren, had op zaterdag 16 januari, des avonds te zes uur, ten huize van R. Abels te Haren en ten verzoeken van de erven van mejuffrouw de wed. den heer G. Bolhuis, de publieke verkoping plaats van:

- a. Eene behuizing met erf, benevens bouw- en weiland, alles staande en gelegen te Essen, groot 4 ha, 56 a., 80 ca. Kooper: den heer W. Bolhuis te Onnen voor f. 6.750,-.
- b. Een perceel bouwland gelegen midden in het dorp Haren, groot 1 ha. 53 ca. Kooper: den heer R. Abels voor f. 4.700,-.
- c. Zitplaatsen in het koor in de Ned. Herv. Kerk te Haren. Koopers: H. Bolhuis, Haren voor f. 180,-, J. Wolters voor f. 200,- en Pauwels voor f. 215,-.
- d. Graven op de oude begraafplaats te Haren. Kooper de heer G.H. Bolhuis te Euvelgunne voor f. 30,- en f. 32,-.

Grietien trouwt op maandag 9 mei 1842 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Hindrik Berends Bosman**, **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61), **Hemmo Geerts Hemmes** (zie 160) en **Jan Hemmes** (zie 162)) op 24-jarige leeftijd met de 33-jarige **Geert Bolhuis**, zie 43.

- 6 **Hinderikus Geerts Hemmes**, wonende te Haren, is geboren op maandag 6 december 1824 te Noorderhoogebrug, wonende Wijk F Essen 2 te Haren, is overleden op zaterdag 31 januari 1829 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 31 januari 1829 te Haren (aangever overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61); getuige aangifte overlijden was **Jan Jans van Hemmen** (zie 147)). Hinderikus werd 4 jaar, 1 maand en 25 dagen.

Acte van successie, 31 januari 1829

De waarde van de nalatenschap bedraagt f.2.865,-.

- 7 **Jantien Hemmes**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 12 augustus 1826 te Noorderhoogebrug, wonende Wijk F Essen 2 te Haren, is overleden op zondag 2 maart 1828 te Essen, is als overleden aangegeven op dinsdag 4 maart 1828 te Haren

(aangever overlijden was **Jan Jans van Hemmen** (zie 147); getuige aangifte overlijden was **Evert Everts** (zie 113)). Jantien werd 1 jaar, 6 maanden en 19 dagen.

Groninger Courant, 4 maart 1828

Na eene langdurige sukkeling stierf den 1 dezer mijn jongste kindje Jantien, oud 1,5 jaar. Gelaten, doch bitter bedroefd, geef ik hiervan kennis aan vrienden en bekenden.

Essen, den 3 maart 1828. Gesien Wilphorst, wed. G. Hemmes.

- 158 **Harmannus Hemmes** (ES), zoon van **Jan Hemmes (162)** en **Hillechien ter Borgh (73.2)**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op woensdag 4 oktober 1854 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op woensdag 18 januari 1922 te Haren. Harmannus werd 67 jaar, 3 maanden en 14 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 maart 1918

BOELDAG ESSEN, Gemeente Haren

Op vrijdag 5 april 1918 des namiddags om 1 uur zullen aan de boerderij en ten verzoeke van den heer Hs Hemmes te Essen publiek worden verkocht: boerengereedschappen (volgt uitvoerige opsomming), meubilaire goederen (volgt uitvoerige opsomming) en grote partij mooie koperen en tinnen voorwerpen, etc.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 december 1923:

BOERENBEHUIZING MET LAND TE ESSEN (GEM. HAREN)

Bij gesloten briefjes te huur ten verzoeke van mej. wed. Hs. Hemmes te Haren voor de tijd van 3 jaar, aanvangende weiland dadelijk en de behuizing 1 mei 1924. Een boerenbehuizing met erf tuin en weiland staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, ter grootte van 5.33.60 ha, thans in huur bij den heer J. de Boer.

Harmannus trouwt op donderdag 18 januari 1900 te Haren op 45-jarige leeftijd met de 27-jarige **Aaltje Pauwels**, dochter van **Pieter Pauwels** en **Hinderika Eising**. Aaltje, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 89) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op maandag 22 juli 1872 aldaar, is overleden op zaterdag 13 september 1941 aldaar. Aaltje werd 69 jaar, 1 maand en 22 dagen.

Aaltje was eerder gehuwd (1) met **Luite Bolhuis**. <93,94>

Aaltje was later gehuwd (3) met **Jan Abraham Neuyen**. <95,96>

Van Harmannus en Aaltje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Hillegonda Geziena Hemmes** te Haren, is geboren op dinsdag 12 februari 1901 te Essen (Wijk F Essen 5), zie 161.
- 2 **Henderika Alide Hemmes**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 20 juni 1902 te Essen (Wijk F Essen 5), wonende Wijk F Essen 5 te Haren, is overleden op vrijdag 26 september 1902 te Essen. Henderika werd 3 maanden en 6 dagen.
- 3 **Jan Hemmes**, wonende te Haren, is geboren op zondag 28 juni 1903 te Essen (Wijk F Essen 5).

- 159 **Hemme Geerts Hemmes** (ES), rechtspersoon uit **Geert Hemmes (156)** of **Grietje Hendriks**, is geboren in juli 1746 te Essen, is gedoopt op dinsdag 19 juli 1746 te Haren, is overleden op zondag 17 september 1826 te Groningen. Hemme werd 80 jaar en 2 maanden.

Hemme Geerts zoon Geert Hemmes en zijn vrouw Jantien Wilphorst wonen na hun huwelijk in 1809 aanvankelijk in Haren. Hier worden drie kinderen geboren. Vanaf 1815 wonen zij in Groningen/Noorderhoogebrug. Waarschijnlijk op de plaats van vader Hemme Geerts. Hier overlijdt in 1826 eerst vader Hemme Geerts en vervolgens een jaar later zoon Geert Hemmes. De weduwe Jantien Wilphorst keert dan weer naar Essen terug en wel naar Haren wijk F nr 02 Essen. Ik ga er vanuit, dat ze hier ook al woonden van 1809 tot 1815. .

De connectie van de familie Hemmes met Noorderhoogebrug is mij nog niet helder. Ik zie geen voorouders die hier vandaan kwamen. Hemme Geerts Hemmes komt niet voor in het overzicht gezinshoofden 1812. Hij zal dus voor dat jaar naar Noorderhoogebrug vertrokken zijn.

Voogdijstelling 22 september 1780

Gezworene H. Hornhuis te Essen wordt aangezwoeren als sibbevoogd in plaats van Roelf Jans over het minderjarig zoontje van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Dit gedurende de scheiding en deling van de grootmoederlijke boedel des pupilles. Deze grootmoeder is wijlen Aaltien Popkes, weduwe van Roelf Sikkes. Hemme Geerts te Essen wordt aangezwoeren als vreemde voogd in plaats van Evert Jans. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Akte 19 mei 1783 (geregistreerd 8 juli 1783)

Hindrik Cornelys en Roelefin Harm, echtelieden, Luigijn Willems en Margijn Cornelis, echtelieden, en Jan Cornelis, als gezamenlijke broers, zuster en zwager verklaren verkocht te hebben aan hun zwager Hemme Geerts en Grietje Cornelis, echtelieden, hun aandeel van de behuizing en schuur met de beklemming van ongeveer 72 grasen land onder deze behuizing, waarvan alle jaren aan gesworene Warmolts f.120,- tot huur moet worden betaald. De behuizing staat in Essen en is geërfd van de overleden ouders Cornelys Hindriks en Aaltijn Homans. De kopers hebben de behuizing reeds per mei 1782 aanvaard. De koopprijs is f.5.000,-, waarin de vierde part die koper reeds behoort is inbegrepen.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 232).

Akte 26 mei 1790

T. Tiddens en W. Papink executeurs testamentair van de nalatenschap van wijlen Jan Warmolts en wijlen Elisabeth Sluijters komen met de tweede tranche van de verdeling van de nalatenschap. Er zijn twee staken: 1. De kinderen van Jodocus Henricus Warmolts en 2. (de curatoren van) Jan Hindrik Warmolts.

Aan de kinderen van Jodocus Henricus Warmolts wordt onder andere toegedeeld:

Nr 24 een plaats te Essen bij Hemme Geerts en vrouw beklemd gebruikt voor f.120,- per jaar (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 7)

Akte 22 december 1790

De nalatenschap van Jan Warmolts en Elisabeth Sluijters wordt binnen de staak van zoon Jodocus Hinderikus Warmolts verder verdeeld. De toewijzing is (verkort) als volgt:

- (kein)zoon Jan Warmolts krijgt:

a. een heem te Haren bij W. Papink gebruikt voor f.5,- per jaar;

b. een beklemd plaats te Essen bij Hemme Geerts Hemmes gebruikt voor f.120,- per jaar.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 23)

Groninger Courant, 20 december 1791

De procureur H. Brouwer in qité, gedenkt op donderdag den 22 december 1791, 's avonds te 6 uur, ten huize van monsr. H. Groenman aan de Groote Markt, publyk op strijkgelds conditie te verkoopen:

I. Den eigendom van plus minus 72 1/4 grazen en 32 roeden lands, in 't klooster Essen onder het karspel Haren gelegen, wordende bij Hemme Geerts en vrouw onder hunne behuizinge daarop staande in een vaste beklemming gebruikt, 's jaars voor 120 gl. en twee zoetemelks keezen.

II. Den eigendom van plus minus 51 1/4 grazen lands, gelegen te Tiesinge.

III. Een stuk baggerveen agter Haren gelegen, de Luisenberg genaamt, met een kamp lands zijnde met eiken hout bepland.

Om alle op lmo. may 1792 te aanvaarden.

Akte 1 mei 1792

Gezworene Jan Warmolts jr verkoopt aan Hemme Geerts en Grietje Cornelis de eigendom van plusminus 72,25 grazen en 32 roeden land te Essen, wordende door kopers onder hun behuizing daarop staande beklemd gebruikt. De prijs bedraagt f.4.701,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 66)

Akte 1 november 1792 (geregistreerd 27 november 1792)

Jan Warmolts verpacht aan Hindrik Hindriks en Gesien Berends, Hemme Geerts en Grietje Cornelis en Hindrik Cornelis en Annegien Roelfs, allen woonachtig te Essen, een stuk land met bos en bomen, min of meer 12 mud land groot, het Hoogveld genaamd. De zwetten zijn: ten noorden het Buirveld en de Onnerweg, ten oosten en ten zuiden: Wolter Papink en ten westen het duister steegien. De pacht is voor 24 jaar en de prijs is f.540,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 97)

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 15 matten weideland voor f.1.325,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 106)

Akte 12 november 1792 (geregistreerd 21 december 1792)

L.C. Warmolts verkoopt aan Hemme Geerts, Hindrik Geerts, Frerik Everts, Abel Bolhuis en Popke Bolhuis 14 matten hooiland voor f.1.225,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 107)

Akte 4 november 1794 (geregistreerd 16 december 1794)

Jantje Papink verkoopt aan Hemme Geerts en Grietje Kornelis, Hindrik Hindriks en Grietje Berends, Hindrik Geerts en Annechien Roelfs een stuk land te Haren, het Hogevelde genaamd, zijnde de zuidzijde van het Hogevelde. En ten westen nog weer een stuk hoogte, dat aan Papinks toebehoort en mede is verkocht met de eikenbomen en het bos dat dar op staat tot aan de dwars geul, die daar ten westen dwars door is gegraven en ten westen van dit stukje is nog een stukje tot aan het Duister Steegje of de Buireweg. De prijs is f.700,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 188).

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 25 januari 1804

Hemme Geerts wordt durante divisione (zolang er tegenstrijdige belangen zijn) voormond over de kinderen van Janna Jans bij wijlen Roelf Alberts in plaats van Hindrik Alberts. De gedurende de scheiding en deling van de nalatenschap van de tante van de kinderen Geertruid Alberts. Berend Hindriks is vreemde voogd.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwetten ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Groninger Courant, 19 augustus 1808

De Land-Drost in het Departement Groningen, brengt bij dezen ter kennis van de ingezetenen van dit departement, dat de navolgende personen in de onderscheidene gemeenten ten platten lande in hetzelfde departement zijn benoemd en aangesteld, tot het verrigten van zodanige werkzaamheden, als bij de wet van de 30 maart j.l., waarbij onder eenige bepalingen, wordt geopend eene geldlening van 30 millioenen guldens, en het reglement van den 12 april daaraanvolgende, houdende bepalingen omtrent de wijze, op welke voor het lopende jaar zal worden verdeeld, geregeld en ingevorderd, de quotifatie van 3 millioenen guldens, vastgesteld bij de wet van den 30 maart opgenoemd, aan de gemeentebesturen zijn gedemandeerd, als:

In het Goregt en Sappemeer,

Helpman: Berend Hindriks, Wolter Goossen Groenendal, Hindrik Kwant

Haaren: Roelf Koops, Roelf J. Vos, Hemme Geerts

Noordlaren: Jannes Hoenderken, Roelf Tales Hammink, Roelf Jans

Proces verbaal openbare verhuring land 1 maart 1815

Hemme Geerts (Hemmes) te Noorderhogebrug houdt ten overstaan van notaris Reneke Gockinga, ten huize van de kastelein Christoffer van Boekeren een openbare verhuring voor en periode van 6 jaar van landerijen. Het gaat om de volgende percelen:

1. Een kamp land gelegen onder Hemmen, groot plusminus 5 grazen, het Hemmenland genaamd, om te weiden;
2. Twee stukken land gelegen onder Hemmen, het Leege genaamd, groot plusminus 6 grazen, liggende ten oosten van perceel 1, om te weiden;
3. Een kamp land, de Mikkenkamp genaamd, gelegen onder Haren, zzettende aan de Kerkelaan, om te bouwen;
4. Een kamp land, mede aldaar gelegen onder Haren, de Mikkenkamp genaamd, zzettende aan de Oosterweg, om te bouwen;
5. Plusminus 6 matten hooiland, gelegen onder Haren de Strobbenhorn genaamd, om te hooien en te weiden.

Het resultaat van de veilig is:

1. Hoogste bieder Willem Jans Buis, landbouwer te Essen, f.91,-, toegewezen;

2. Hoogste bieder Harm Bartelds, Jan Bartelds en Albert Jans aan de Hoornschedijk, f.95,-, toegewezen;

3. Hoogste bieder Willem Jans Buis, landbouwer te Essen, f.53,-, toegewezen;
4. Hoogste bieder Jan Hindriks Oosterveld, landbouwer te Haren, f.62,-, niet toegewezen;
5. Hoogste bieder Roelf Brinks, horlogemaker, Hindrik Woldring, schoenmaker en Arend Mulder, bakker, allen te Haren, f.53,-, toegewezen.

De getuigen waren Geert Buirma te Helpman en Roelf Meijer te Dilgt.
(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr 45, acte 231)

Groninger Courant, 19 september 1826

Gister nacht, omstreeks één uur, trof ons den gevoeligsten slag onzes levens, doordien het God behaagde onze geliefden vader Hemme G. Hemmes, in het 80e jaar zijns levens, na eene ziekte van slechts zes dagen, door den dood van onze zijde weg te nemen. Hij stierf zeer zacht, en, zo wij op evangelie-gronden hopen, zalig. Bitter bedroefd geven wij hiervan langs dezen gebruikelijken weg kennis aan vrienden en bekenden. Noorderhoogebrug, 18 september 1826. G. Hemmes, mede uit naam van broeder en zuster.

Als Hemme Geerts Hemmes in 1826 overlijdt bestaat zijn boedel uit de volgende onroerende goederen:

1. Een behuizing en schuur te Noorderhoogebrug, gemeente Groningen, met 60,5 grazen groenland.
2. Een huis te Zuidwolde, gemeente Bedum.
3. Een behuizing met schuur te Essen, gemeente Haren met 113 grazen land, waarvan 77 te Essen, 24 te Haren en 12 te Hemmen.
4. Een behuizing met schuur te Harssens met de beklemming van 93 grazen land.
5. 12 grazen land buiten de Boteringepoort
6. 12 grazen land te Engelbert
7. twee zitplaatsen in de kerk te Haren
8. twee legersteden te Zuidwolde
9. een legerstede in de Noorder of Nieuwe kerk te Groningen.

Bij het opmaken van de acte van successie is ook zijn zoon Geert Hemmes reeds overleden.

Akte 15 februari 1827

Comparanten:

1. Hindrik Berends Bosman, landbouwer te Adorp, voor en in naam zijne ehevrouw Aaltje Hemmes;
2. Geesje Wilphorst, landbouwersche, wonende onder Groningen, als moeder en wettige voogdesse over hare minderjarige kinderen bij wijlen Geert Hemmes in echte verwekt, als representerende hunnen vader;
3. Willem Meulman, landbouwer, wonende te Eelde, als voogd over Geert Bolhuis, minderjarige zoon van en representerende zijne moeder Grietje Hemmes bij wijlen Popke Bolhuis in echte verwekt.

Te zamen eenige erfgenamen van wijlen Hemme Geerts en Grietje Cornelis, in leven ehelieden.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 97, Akte 80)

Zij geven aan publiek te willen verhuren:

- a. De behuizinge met derzelver hoven en heem, staande en gelegen te Noorderhoogebrug bij Groningen met uitzondering der aan dezelve belendende hooischuur en noch een aan hetzelfde belendende kamertje met paarden en koeistallen, zijnde het zoogenaamde schooltje, getekend letter W nr 48;
- b. De woning en de behuizinge, getekend nr 80, staande bij de Noorderhoogebrugge onder Zuidwolde, thans bewoond door Jan Pauwels;
- c. Een behuizinge, bestaande in drie kamers, getekend nr 81 met het schuurtje mede aldaar staande;
- d. Het zogenaamde schooltje, getekend nr 48
- e. Diverse percelen land.

Geesje Wilphorst verklaart voor zichzelf en voor haar kinderen nog enige percelen land te willen verhuren.

Verhuur vindt vervolgens plaats aan diverse personen, die geen relatie met Haren hebben.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 97, Akte 80)

Groninger Courant, 6 februari 1827

Ten overstaan van Mr. Willem Jan Quintus, notaris te Groningen, zal, op vrijdag, den 16 februari 1828, des namiddags te vier uren, ten huize van den kastelein G.T. Tiesen, in de Nieuwe Ebbingstraat, bij de poort, ten verzoeke van de erven van wijlen Hemme Geerts Hemmes en van de weduwe Geert Hemmes, publiek worden verhuurd: Eene behuizing met derzelver hoven en heem, staande en gelegen bij de Noorderhoogebrug, bij Groningen, met nog twee huizen of woningen, benevens ongeveer 45 bunders uitmuntend bouw- en weiland, mede aldaar gelegen, alles in onderscheidene percelen; breeder in conditie te omschrijven en te specificeren, welke drie dagen bevorens, ten huize voornoemd, ter lezing zullen liggen.

Groninger Courant, 13 januari 1829

Ten overstaan van Mr. Willem Jan Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, alsmede van het Vrederegert van het eerste kanton dier stad, zullen op maandag, den 19 januari 1829, des avonds te 7 uren, ten huize van den kastelein J. Eekhoff, Tz., aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

- I. Eene aanzienlijke boerenplaats, gelegen te Noorderhoogebrug, in de gemeente Groningen, bestaande in eene behuizing en schuur, geteekend letter G no 159 en 167, rood W no 58, en verdere gebouwen, benevens de vaste beklemming van ongeveer dertig bunders uitmuntend bouw- en weideland, doende des jaars op midwinter aan den heer Reinders tot vaste huur de som van f 363,-.
- II. Een huis geteekend no 80, mede te Noorderhoogebrug, doende des jaars tot grondpacht aan de schepperij van Innersdijk, 75 cents.
- III. Twee legersteden op het kerkhof te Zuidwolde, onder no 62.
- IV. Ongeveer 6 bunders onbehuist vol eigen land, gelegen te Engelbert, onder Noorddijk, genaamd de Hooibergen. Toebehoorende aan de erfgenamen van wijlen Hemme Geerts en Grietje Cornelis, in leven ehelieden.

Hemme trouwt (kerk) op maandag 27 mei 1776 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 33-jarige **Grietje Kornelis**, zie 3.4.

Van Hemme en Grietje zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Geerd Hemmes** is gedoopt op donderdag 8 mei 1777 te Haren, is begraven op vrijdag 4 juli 1777 aldaar. Geerd werd 1 maand en 26 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 4 juli 1777

Hemme Geerts van Essen zijn kind begraven: f.4,27

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Aaltje Hemmes** is geboren in augustus 1778 te Essen, is gedoopt op zondag 9 augustus 1778 te Haren, is overleden op maandag 31 juli 1848 te Adorp. Aaltje werd 69 jaar en 11 maanden.
Aaltje trouwt op donderdag 14 mei 1801 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 30-jarige **Hindrik Berends Bosman**, zoon van **Berend Hendriks** en **Hindrikje Roelofs Bartelds**. Hindrik, landbouwer en hengstenhouder, wonende te Harssens, is geboren

op zondag 1 juli 1770 te Haren, is overleden op donderdag 4 januari 1855 te Adorp. Hindrik werd 84 jaar, 6 maanden en 3 dagen.

Wordt bij de geboorte van zijn kinderen Hillechien (1815), Hemme (1818) en Jantje (1821) vermeld als Hindrik Berends Bosman.

Behalve landbouwer is Hindrik Berends Bosman ook hengstenhouder (zie bronbewerking 8 'Lijsten gedekte merries 1836-1847').

Akte 4 december 1823

Comparanten zijn:

1. Hindrikjen Roelfs [Bartelds], landgebruikersche woonachtig onder Helpman; weduwe van wijlen Berent Hindriks;
2. Hindrik Berents [Bosman], landbouwer, wonende te Adorp;
3. Jantien Berends, voermansche, wonende te Groningen, weduwe van wijlen Jan Lammerts;
4. Willemtien Berends [Bosman], zonder beroep, ehevrouw van Jan Stel de Jonge, timmerman, wonende te Haren;
5. Berend Berends [Bosman], landbouwer, wonende onder Helpman;
6. Jan Berends [Bosman], landbouwer, wonende te Essen;

De vijf laatst genoemden als kinderen en erfgenamen van wijlen Berend Hindriks, opgemeld.

Zij verklaren ter leen ontvangen te hebben van Pieter Gerrits Mulder, koopman, wonende te Helpman, f.2.600,- tegen 5%.

Er wordt hypotheek verleend op de boerenbehuizing en schuur getekend B nr 14, benevens de vaste en altoos durende beklemming van plusminus 24 bunders, 9 roeden, 96 ellen en 30 palmen land, vaste huur f.150,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 75, Akte 362)

Akte 15 februari 1827

Comparanten:

1. Hindrik Berends Bosman, landbouwer te Adorp, voor en in naam zijne ehevrouw Aaltje Hemmes;
2. Geesje Wilphorst, landbouwersche, wonende onder Groningen, als moeder en wettige voogdesse over hare minderjarige kinderen bij wijlen Geert Hemmes in echte verwekt, als representerende hunnen vader;
3. Willem Meulman, landbouwer, wonende te Eelde, als voogd over Geert Bolhuis, minderjarige zoon van en representerende zijne moeder Grietje Hemmes bij wijlen Popke Bolhuis in echte verwekt.

Te zamen eenige erfgenamen van wijlen Hemme Geerts en Grietje Cornelis, in leven ehelieden.

Zij geven aan publiek te willen verhuren:

- a. De behuizinge met derzelve hoven en heem, staande en gelegen te Noorderhogebrugge bij Groningen met uitzondering der aan dezelve belendende hooischoor en noch een aan hezelve belendende kamertje met paarden en koeistallen, zijnde het zoogenaamde schooltje, getekend letter W nr 48;
- b. De woning en de behuizinge, getekend nr 80, staande bij de Noorderhogebrugge onder Zuidwolde, thans bewoond door Jan Pauwels;
- c. Een behuizinge, bestaande in drie kamers, getekend nr 81 met het schuurtje mede aldaar staande;
- d. Het zogenaamde schooltje, getekend nr 48
- e. Diverse percelen land.

Geesje Wilphorst verklaart voor zichzelf en voor haar kinderen nog enige percelen land te willen verhuren.

Verhuur vindt vervolgens plaats aan diverse personen, die geen relatie met Haren hebben.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 97, Akte 80)

- 3 **Geert Hemmes** is geboren op woensdag 3 januari 1781 te Essen, is gedoopt op zondag 7 januari 1781 te Haren, zie 157.
- 4 **Grietje Hemmes** is geboren in maart 1784 te Essen, is gedoopt op zondag 7 maart 1784 te Haren, is overleden op zondag 31 juli 1808 te Essen, is begraven op donderdag 4 augustus 1808 te Haren. Grietje werd 24 jaar en 4 maanden.

Groninger Courant, 5 augustus 1808

Gister avond wierd ik in de bitterste rouw gedompeld, door het overlijden van mijne lieve echtgenoot Grietje Hemmes, met wie ik slegts een groot jaar in de aangenaamste echt heb mogen leven. De overledene was noch geen 25 jaren oud; mij nalatende een zontje dat pas den ouderdom van twee dagen bereikt heeft.

Het evangelie der verzoening, waar in de overledene haar zaligheid stelde, doet mij hopen, dat haar einde vrede mag geweest zijn. En ik wensch door de genade van onzen Heere Jezus Christus, onderworpen gemaakt te worden, aan den wil van Hem, die geene rekenschap van zijne daden, aan eenig sterveling verschuldigd is.

Essen onder Haren, den 31 july 1808. Popke Bolhuis.

Ontvangst diaconie te Haren 4 augustus 1808

De vrouw van Popko Bolhuis begraven: f.19,01

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 11 augustus 1808

Van Popko Bolhuis voor het laken voor zijn vrouw: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Grietje trouwt op zondag 10 mei 1807 op 23-jarige leeftijd met de 51-jarige **Popke Abels Bolhuis**, zie 49.

- 160 **Hemmo Geerts Hemmes** (ES), zoon van **Geert Hemmes (157)** en **Geesje Jans Wilphorst**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 2) en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op dinsdag 10 juli 1810 te Essen, is overleden op zaterdag 15 mei 1886 te Zutphen. Hemmo werd 75 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Brief van 8 juni 1837 aan het college van toezigt op de kerkadministratie te Groningen

Wij hebben de eer u kennis te geven, dat wij alle pogingen hebben aangewend om de persoon van Geert Bolhuis over te halen tot het aannemen van den post van inzaamelaar bij de hervormde gemeente te Haren, doch alles vrugteloos gebleven zijnde, is het ons daarna mogen gelukken de persoon van Wicher Horst daartoe te promoveren en waar over wij een voordragt hebben gedaan aan de hervormde kerkenraad te Haren, die dezelve voordragt hebbende goed gekeurd, daar na gemelde Wicher Horst is aangesteld geworden, hetgeen mede tot gevolg heeft opgeleverd alsdat Hemme Hemmes, die gelijke betrekking vroeger had geweigerd, daarvan is teruggekomen en zich thans ook die keuze heeft laten wel gevallen. Waardoor die onaangename zaak voor als nu finaal is afgedaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Brief 7 juli 1840 van de dijkshouwers der kerspelen van Haren en Onnen

Ter voldoening aan uw schrijven van den 1 dezer, daarbij inzendende een door T. Tol te Groningen aan de gouverneur der provincie

ingediend adres betrekkelijk eene afwatering van het door den adressant in de gemeente Haren bezeten wordende eigendom, hebben wij de eer, onder terugzending van het genoemd adres aan u te dienen van berigt.

Dat de ondergetekenden als eene commissie uit de dijkschouwers der kerspelen van Haren en Onnen den toestand der afwatering of de waterloozing bij het meergenoemde adres bedoeld, hebben opgenomen en bevonden, dat de algemeene belangen zoowel als het persoonlijk belang van T. Tol het vorderen, dat de waterloozing worde verbeterd.

Dat de ondergeteekenden geene kennis dragen van het door T. Tol in het adres gezegde, dat namelijk die watering door de gezamenlijke boeren van Haren en Onnen moet worden onderhouden. Immers is het den dijkschouwers van die kerspelen niet bekend, dat die waterloozing door de gemelde boeren is gemaakt, terwijl voorts dezelve ook niet aan den schouw is onderworpen. Het komt ons voor, dat het onderhoud van die watering, gelijk met anderen in de gemeente aan particuliere ingezetenen behoort, dat is aan die personen, welke landen daar nevens liggen en die daarbij dan ook belang hebben.

Die personen zijn de adressant, Hemmo G. Hemmes, Jan Veldman, Gerrit Veldman, Hindrik Hinderikus en zoo als de ondergeteekenden vermeenen ook nog de weduwe Willem Eising. Echter is dat gedeelte der waterloozing voorbij of langs den wal van Hemmo G. Hemmes in zoodanigen toestand, dat zulks den adressant wel heeft doen klagen, aangezien daarin dammen of overritten zijn die den afloop van het water verhinderen.

Wij geven alzoo u in overweging of het niet voegzaam zoude zijn, dat de persoon van Hemmo G. Hemmes worde uitgenodigd of zoonodig bevolen zijne watering te openen.

Hiermede vermeenen de ondergeteekende aan hunne verpligting te hebben beantwoord.

R. Abels, O. Hoenderken, J. Veldman en K. Mannes.

* bijlage brief van de heer T. Tol aan de gouverneur dd juni 1840

Geeft met eerbied te kennen, Tjerk Tol, kastelein, wonende aan de Grote Markt alhier. Suppliant eigenaar is van een stuk land gelegen te Onnen, gemeente Haren, hetwelk in het kadaster bekend staat als moeras, doch suppliant daarvan eenig goed bebouwd land heeft gemaakt en thans niet verder daarmee kan beginnen uit hoofde eene waterloozing des suppliants land gedurig onder water houdt, daar dezelve geene eigen afloop heeft en welke waterloozing door de gezamenlijke boeren van Onnen onderhouden moet worden, hetgeen suppliant genoopt heeft zich een en andermaal te wenden tot de heer burgemeester van Haren, met verzoek om de onderhavige boeren aan te sporen, ieder voor zo verre hem zulks aangaat, die waterloozing op te maken, opdat het daardoor eene eigen afloop kan verkrijgen, doch naar het schijnt hieraan door de boeren niet tot heden toe wordt voldaan. Het zijn dan deze gronden welke suppliant nopen zich tot u te wenden met het verzoek de burgemeester van Haren te willen gelasten zijne onderhavige boeren aan te sporen die waterloozingen behoorlijk in orde te brengen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 73)

Akte augustus 1843

Wij ondergetekenden als ingelanden van Essen, als zoodanig belanghebbenden in het zoogenaamde Hoogepadje aldaar, verklaren er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes

(GAG, toegangsnummer 11, inventarisnummer 4).

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes

Met een verschuldigde eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betrekkelijk onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstroming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 9 april 1855 aan de Commissaris des Konings

Bij missive van heden, had ik de eer voorloopig berigt te geven van het ontstaan der besmettelijke longziekte op den stal van Hemme Hemmes te Essen.

Bij dezen mag ik overleggen de vereischte stukken als:

a. de schriftelijke verklaring van H. Hemmes, dat hij wil toestaan de inenting van zijn vee;

b. schetsteekening van het terrein;

c. verslagen van de veearts, bedoeld in art. 7 van het reglement omtrent het verlenen van schadevergoeding en in art. 12 van het reglement ter voorkoming van het overbrengen der longziekte;

d. een lijst van het vee in denzelfden stal aanwezig;

e. acte van minnelijke schikking

f. afschrift der acte van taxatie.

Op de schetsteekening is de behuizing en stal van Hemme Hemmes aangeduid met rooden inkt en is uit middelpunt een kring getrokken van 300 ellen, een kring van 200 ellen en een kring van 150 ellen wijsds. Het komt mij als meest gepast voor, nopens het trekken van een van longziekte verdachten kring, u voor te dragen, die van 300 ellen uit te breiden tot op 450 ellen van de stal, waardoor de kom van het gehucht Essen vrij zal kunnen blijven, en de insluiting daarvan binnen den kring, nutteloos en moeilijk voor de veehouders aldaar zoude zijn, terwijl tusschen den afstand van 450 ellen vanaf den besmetten stal tot aan het naaste erf in de kom van Essen geene behuizing of stal gelegen is.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Brief 26 mei 1855 aan Gedeputeerde Staten

Bij dezen heb ik de eer aan u in te zenden de stukken (volgens nota) die moeten worden over gelegd tot bekoming van schadevergoeding voor het ten gevolge van longziekte gestorven vee van Hemme Hemmes te Essen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Brief 21 juni 1855 aan de Commissaris des Konings

Bij kantbeschikking van den 15 dezer heeft u in mijne handen gesteld een adres van L. Bolhuis, landbouwer alhier, verzoekende om zijn vee, dat hij tot hier toe wegens de uitgebrokene longziekte op de stal van H. Hemmes, op stal heeft moeten houden, in een stuk weiland te mogen invoeren, achter zijne woning gelegen. Ik heb de eer te berigten, dat de door den adressant aangevoerde gronden overeenkomstig de waarheid zijn en hij bij langer oponthoud in verlegenheid met zijn vee zal komen, dat ook het bedoelde weiland,

hoewel niet onder de afgesloten kring, echter geheel gescheiden is van andere daarmede gelegen weidelanden en de invoering kan plaats hebben zonder met het vee den publieken weg te betreden, weshalve ik gene bezwaren zie de gevraagde vergunning te verlenen. Het bedoelde adres gaat hiernevens terug.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Brief 10 oktober 1855 aan veearts Rouan te Groningen

Bij dezen wordt u uitgenoodigd de zuivering van den stal van H. Hemmes te Essen, alwaar de besmettelijke longziekte geheerscht heeft, te bewerkstelligen.

Dat het onstuimig weder en de schaarsche van gras al ligtelijk aanleiding kan geven tot eene vroege stalling van het vee, zal wel overbodig zijn u te doen opmerken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Brief 25 oktober 1855 aan H. Hemmes en ?? Veldman [J.P. Veldman?]

Aanzegging. De watering van af het Westerveen en de Pieperspoelen, onder en door den langen dijk door het Witteveen, achter de Middelhorst tot in de lage hooilanden, ieder voor zoveel hem aangaat, behoorlijk op te schoonen, van dammen te bevrijden en behoorlijk gangbaar te maken voor of op den 5 november 1855, bij gebreke waarvan voor rekening der nalatigen door het bevoegde bestuur in het noodige voorzien zal worden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Als Hemmo Geerts Hemmes te Zutphen overlijdt is hij woonachtig te Scheemda, aldaar wordt zijn overlijden ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Hij wordt vanaf 1860 niet meer vermeld in het bevolkingsregister van de gemeente Haren. In Zutphen was een instelling gevestigd voor psychiatrische patienten.

Hemmo trouwt op donderdag 12 juni 1834 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hendrika Wuffen**, zie 402.

Van Hemmo en Hendrika zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Geert Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren op donderdag 21 mei 1835 te Essen (Wijk F Essen 1), wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op zondag 13 augustus 1848 te Essen. Geert werd 13 jaar, 2 maanden en 23 dagen.
 - 2 **Frederik Hemmes** te Haren, is geboren op dinsdag 18 februari 1840 te Essen (Wijk F Essen 1), zie 154.
 - 3 **Geessien Hemmes** (RW2), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk A Haren 26) en aldaar, is geboren op vrijdag 11 april 1845 te Essen (Wijk F Essen 1), is als geboren aangegeven op zaterdag 12 april 1845 te Haren (aangever geboorte was **Hemmo Geerts Hemmes** (zie 160); getuigen aangifte geboorte waren **Folkert Eisses** en **Jan Jans van Hemmen** (zie 147)), wonende Wijk A Haren 27 aldaar, is overleden op donderdag 30 juni 1910 aldaar. Geessien werd 65 jaar, 2 maanden en 19 dagen.
- 161 **Hillegonda Geziena Hemmes** (ES), dochter van **Harmannus Hemmes (158)** en **Aaltje Pauwels**, wonende te Haren, is geboren op dinsdag 12 februari 1901 te Essen (Wijk F Essen 5).
Hillegonda trouwt op maandag 13 augustus 1923 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 31-jarige **Eltinus Hendrikus Bronda**. Eltinus, rijwielfabrikant, is geboren op woensdag 27 juli 1892 te Groningen.
- 162 **Jan Hemmes** (RW1; ES; L-01235), zoon van **Geert Hemmes (157)** en **Geesje Jans Wilphorst**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren op zondag 29 december 1811 aldaar (Wijk F Essen 2), is als geboren aangegeven op dinsdag 31 december 1811 aldaar (aangever geboorte was **Geert Hemmes** (zie 157); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Egberts Wilphorst** en **Willem Jans Buis** (zie 71)), wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden op donderdag 5 juni 1890 te Essen. Jan werd 78 jaar, 5 maanden en 7 dagen.

Proces verbaal 24 december 1842 inzake dijkschouwing Essen.

Geert Bolhuis, Pieter van Norg, Jan Hemmes en Jan Jans van Hemmen, dijkschouwers in het kerspel Essen, hebben op 15 december 1842 in aanwezigheid van de bode Roelf Rademaker een schouwing gedaan van het eind voetpad ter lengte van 28 treden op het hoge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpad te Essen behorende aan de weduwe Hinderk Meinders, landbouwersche, wonende te Essen. De aanzegging van deze schouw is geschied bij insinuatie (= kennisgeving) van 29 november met de aanzegging het voetpad uiterlijk op 5 december 1842 in schouwbare staat te hebben. Op 5 december was het voetpad niet in schouwbare staat. Dat is aan de weduwe Meinders meegedeeld op 7 december 1842, waarbij haar ook is aangegeven, dat zij was beboet voor een som van f.0,50-, voor 12 december 1842 te betalen in handen van de gemeenterecever met een opslag van f.0,15 voor de insinuatie. Dat het de weduwe Meinders echter vrij stond om binnen drie dagen na de dagtekening van de insinuatie met de dijkschouwers in transactie te komen over de boete. De weduwe Meinders is echter noch in transactie gekomen, noch heeft zij de boete betaald. Overeenkomstig het Reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen in de provincie Groningen stellen de dijkschouwers de aangelegenheid nu in handen van de ambtman, die met de vervolging van de begane contraventie (= overtreding) bij het politiegerecht is belast, opdat door deze dadelijk ex officio (= ambtshalve) de vereiste actie tegen de bekeurde kan worden ingesteld.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 950-2)

Akte augustus 1843

Wij ondergetekenden als ingelanden van Essen, als zoodanig belanghebbenden in het zoogenaamde Hoogepadje aldaar, verklaren er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes (Groninger Archieven, toegang 11, inventarisnummer 4).

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zoodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.

Met een verschuldigde eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betrekkelijk onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstrooming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Groninger Courant, 12 augustus 1853

De jaarmarkt, gisteren te Haren gehouden, werd bijzonder opgeluisterd door de van wege de Maatschappij van Landbouw in de provincie Groningen, afdeling Haren, gehoudene tentoonstelling van vroegmelkte koeijen en vaarzen, hengst- en merrieveulens. De uitslag van deze tentoonstelling heeft een ieders verwachting overtroffen. Niet minder dan 19 vroegmelkte koeijen, 15 vroegmelkte vaarzen, 14 hengstveulens en 18 merrieveulens, werden ter keuring aangeboden. Niet alleen het groot aantal, maar vooral de goede hoedanigheden van de ter keuring aangeboden koeijen en veulens, maakte de taak der daartoe benoemde keurmeesters uiterst moeilijk.

Na herhaalde keuringen werd de prijs van de vroegmelkte koeijen toegewezen aan de zwart blaarde koe van G. de Wit, te Groningen; van de vroegmelkte vaarzen: aan de zwart blaarde vaars van J.B. Bosman, te Essen; van de hengstveulens: de eerste prijs aan het zwarte veulen van H. Hemmes en de tweede prijs aan het zwarte veulen van J.G. Hemmes, beide te Essen; van de merrieveulens: de eerste prijs aan het bruine veulen van G. Bazuin, te Haren en de tweede prijs aan het zwarte veulen van de weduwe A. Eleveld, te Essen.

Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856

Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten.

Tot wijkmeester van de wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen.

Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren): J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis.

Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks.

Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer.

Tot wijkmeester wijk E (Hoornschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen

Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen

Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blaauwpot.

Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant

Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen.

Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

Het nieuws van den dag: kleine courant, 20 november 1890

Vanwege het Genootschap van Nijverheid in Groningen is te Haren eene welgeslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren zijn bekroond: L. Mulder, te Glimmen, mej. De Wed. J. Hemmes te Essen en G. Bolhuis, te Haren. Voor de twentevaarzen J. Wolters te Haren en A.N. Sijdenborg te Haren; voor de entervaarzen H. Brink te Haren en E. van Hemmen te Dilcht

Nieuwsblad van het Noorden, 11 oktober 1891

Haren, 9 oct. Ten bewijze dat de landbouwers in de gemeente Haren zich nogal toeleggen op den aanfok van beste paarden en vooral op jonge Tabors, dient dat bij de j.l. te Groningen gehoudene keuring van jonge Tabors, waarvoor zich van heine en verre 37 exemplaren hadden aangegeven, van de 6 uitgeloopte prijzen, 4 ten deel vielen aan de gemeente Haren als: J. Wolters voor een veulen 1e prijs, S.P. Bolhuis, idem 2e prijs, mej. de wed. J. Hemmes, idem 3e prijs. Mej. de wed. H. van Hemmen voor een enterpaard 3e prijs, terwijl voor de enters de 1e prijs verkreeg de heer Vinkers van Westerlee, hetwelk door genoemden heer als enter was aangekocht van de heer J.O. Hoenderken te Noordlaren, gem. Haren. En de 2e prijs door den heer Bindervoet te Zuidhorn, aangekocht van den heer J. Wolters te Haren. Zeker niet een te versmaden pluimpje voor de paardenfokkers in de gemeente Haren.

Jan trouwt op donderdag 26 oktober 1843 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 19-jarige **Hillechien ter Borgh**, zie 73.2.

Van Jan en Hillechien zijn acht kinderen bekend:

- 1 **Geessien Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk A Haren 12) en aldaar (Wijk A Haren 16), is geboren op vrijdag 20 juni 1845 te Essen (Wijk F Essen 2), is overleden op woensdag 26 juli 1893 aldaar. Geessien werd 48 jaar, 1 maand en 6 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 juli 1893:

Heden overleed zeer onverwachts onze geliefde zuster Geesje na eene ongesteldheid van slechts eenige uren. Essen, gem. Haren, 26 juli 1893. Namens broeders en zusters: R. Hemmes.

Nieuwsblad van het Noorden, 24 november 1893:

VAST GOED.

WEGENS STERFGEVAL zullen op donderdag 14 december, des avonds 7 uur, ten huize van den logementhouder Piel aan de Groote Markt te Groningen, en ten verzoek van de erven mejuffrouw G. Hemmes te Essen, publiek worden verkocht:

1. de vaste, altoosdurende en in alle linien verervende beklekking van land te Paddepoel onder Noorddijk.
2. eene heerenbehuizing, gelegen in het midden van het dorp Haren, onmiddellijk aan den tramweg Zuidlaren-Groningen, bevattende vijf kamers, keuken, kelder met grooten tuin, te zamen groot 11 are en 70 ca, vroeger bewoond door mevrouw de wed. Ebbinge Wubben.
3. twee percelen hooiland "de 8-mat" genaamd, gelegen bij den Esserwatermolen onder Haren, groot te zamen 4.41.40 ha.

- 2 **Roelf Hemmes** is geboren op zondag 18 juni 1848 te Essen, zie 165.

- 3 **Geert Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 5) en te Glimmen (Wijk N 8), is geboren op donderdag 23 mei 1850 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op woensdag 21 maart 1928 te Glimmen. Geert werd 77 jaar, 9 maanden en 27 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 18 juni 1895

HAREN, 15 Juni. Aan de heden alhier gehouden harddraverij namen slechts 7 paarden deel, namelijk: „Wilhelmina," van R. Hemmes te Essen ; „Mariannell," van G. Hemmes te Essen; „Augusta," van de wed. F. Hemmes te Essen ; „Krylaty II," van Medema te Sauwerd; „Fanny," van jhr. van Swinderen te Groningen ; „Taborina," van Botma te Metslawier en „Tabora II," van B.

Catz, te Groningen. De uitslag was dat „Fanny," berijder Sake Witteveen, den prijs van f 80 behaalde ; de „Wilhelmina, berijder Siderius, de eerste premie van f 40; de „Taborina," berijder dezelfde, de tweede premie van f 20, en de „Marianne II," berijder de eigenaar, de derde premie van f 10. De prijsuitdeeling had, bij monde van den president der harddraverij-vereeniging, den heer C. P. Sormani, in café-Abels plaats. Het publiek aan de baan had talrijker kunnen zijn. De sportsmen uit Groningen waren goed vertegenwoordigd.

Nieuwsblad van het Noorden, 17 juli 1895

Haren, 15 juli. De driejarige hengst "Willem III" van den stal "Hemmes" te Essen, zou zaterdag j.l. deelgenomen hebben aan een harddraverij te Baflo. Onderweg vernam de begeleider nog intijds dat deze niet doorging en retourneerde weer. Tussen Helpen en Haren ont kwam hem echter het paard, dat zonder ongelukken de achterweg bij den Landbouwschool inslaande, wel wat geagiteerd, maar zonder enig letsel, den stal van trainer Witteveen te Harendermolen bereikte. Een hardlooper van professie had alle moeite gedaan het paard op te vangen, maar tevergeefs.

Nieuwsblad van het Noorden, 14 juli 1897

Ondergeteekende, betuigt openlijk zijn dank aan de directie der Onderlinge Noord-Nederlandsche Vee-Verzekeringsmaatschappij te Leeuwarden voor de prompte uitbetaling der vergoeding voor verlies van zijn paard "Marianne" en beveelt genoemde Maatschappij bij een ieder met vertrouwen aan.

G. Hemmes, Essen, Haren

Geert trouwt op donderdag 9 mei 1901 te Groningen op 50-jarige leeftijd met de 37-jarige **Jantje Hemmel**. Jantje, wonende te Glimmen en aldaar (Wijk N 8), is geboren op zondag 3 januari 1864 te Zeerijp, is overleden op dinsdag 18 februari 1947 te Groningen. Jantje werd 83 jaar, 1 maand en 15 dagen.

- 4 **Harmannus Hemmes** te Haren, is geboren op woensdag 4 oktober 1854 te Essen (Wijk F Essen 3), zie 158.
- 5 **Harmtje Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op zondag 19 oktober 1856 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op dinsdag 11 januari 1927 te Haren. Harmtje werd 70 jaar, 2 maanden en 23 dagen.
- 6 **Hemmo Hemmes** (RW1; L-03092), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk A Haren 16), aldaar (Wijk A Haren 11) en aldaar (Wijk A Haren 172), is geboren op vrijdag 9 juli 1858 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op maandag 22 augustus 1949 te Haren. Hemmo werd 91 jaar, 1 maand en 13 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 oktober 1902

Toen de landbouwer Hemmes van Haren hedenmorgen met paard en wagen melk naar de stad bracht, schrikte het paard in de nabijheid der Heerebrug voor het fluiten eener locomotief. De bestuurder werd van het voertuig geslingerd, brak één zijner beenen en werd aan het hoofd verwond. In het academisch ziekenhuis werd de ongelukkige verbonden.

Nieuwsblad van het Noorden, 19 november 1928

Verslag van de jaarvergadering van de Onderlinge Veeverzekering "Haren" in Hotel Horst. Verzekerd waren in het jaar 1927 405 koeien van 62 leden. Wegens opheffing van zijn bedrijf treedt de heer Ho. Hemmes na 30 jaar af als voorzitter.

Nieuwsblad van het Noorden, 10 april 1936

Door het architectenbureau Nijhuls en Reker is namens den heer H. Hemmes te Haren heden aanbesteed, het amoveeren van een boerderij aan de Rijksstraatweg hoek Emmalaan te Haren en het ter plaatse bouwen van een landhuis. Van de vijf uitgcnooidge aannemers werd het laagst ingeschreven door den heer R. van Duinen H.T.zn. aannemer te Groningen, aan wien het werk is gegund.

Nieuwsblad van het Noorden, 12 november 1936

Verdijnnend oud-Haren.

De ontwikkeling van Haren heeft tengevolge, dat op verschillende terreinen niet alleen huizen worden bijgebouwd, maar dat ook tal van woningen worden gesloopt om er meer moderne huizen of winkelperceelen voor in de plaats te stellen. Soms gaat dit laatste proces vrij langzaam, zoodat het nauwelijks opvalt soms gaat dit in vlugger tempo. In den laatsten tijd vallen in de kom van Haren verschillende perceelen onder sloopershanden. De oude Herv. pastorie is verdwenen; in de plaats daarvan zijn een achttal woningen in aanbouw. Ten Noorden van den Molenweg is onlangs de helft van een oud dubbel woonhuis verdwenen en in de plaats daarvan en op het belendende erf zijn winkelhuizen met bovenwoningen in aanbouw, terwijl thans de twee woonhuizen ter weerszijden van de Emmalaan nabij den Rijksstraatweg worden afgebroken. De afbraak van deze beide laatste panden staat in verband met den eisch van den Rijkswaterstaat, dat bij het verleen van uitweg op den Rijksstraatweg ter plaatse voor het nieuwe wegencomplex beide perceelen binnen drie jaar moesten verdwijnen, terwijl de rooilijn voor nieuw op te richten woningen belangrijk verder teruggeschoven moest worden. Dit laatste is reeds te constateeren bij de nieuw gebouwde villa van den heer Hemmes.

Hemmo trouwt op woensdag 28 april 1909 te Haren op 50-jarige leeftijd met de 35-jarige **Willemina Dorelina Pauwels**, dochter van **Pieter Pauwels** en **Hinderika Eising**. Willemina, wonende te Haren (Wijk A Haren 11), is geboren op zaterdag 20 september 1873 aldaar, is overleden op vrijdag 28 april 1950. Willemina werd 76 jaar, 7 maanden en 8 dagen.

- 7 **Grietje Hemmes** (L-03093), wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk A Haren 16) en aldaar (Wijk A Haren 13), is geboren op donderdag 3 mei 1860 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op zondag 28 april 1918 te Groningen. Grietje werd 57 jaar, 11 maanden en 25 dagen. Grietje trouwt op woensdag 14 december 1898 te Haren op 38-jarige leeftijd met de 31-jarige **Hendrik Brouwer**, zoon van **Albert Berends Brouwer** en **Geessien de Groot**. Hendrik, sigarenfabrikant, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 13), is geboren op zaterdag 1 juni 1867 te Groningen, is overleden op vrijdag 5 maart 1909 aldaar. Hendrik werd 41 jaar, 9 maanden en 4 dagen.

Woonde in de 'Villa Talenkamp'. Huidig adres Rijksstraatweg 229 te Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 14 april 1909

Voorlopige aankondiging. Op nader te bepalen tijd zullen na bekomen autorisatie in het café Van der Veen, te Haren, ten verzoeken van de erven van den heer H. Brouwer, publiek worden verkocht:

1. de villa 'Talenkamp' met tuin, groot 12 are, staande en gelegen aan de Rijksstraat- en tramweg te Haren;
2. Vijf perceelen bouwterrein aldaar, ieder ter breedte van 20 meter langs den weg en ter diepte van 60 meter;
3. bouw- en weiland 'Talenkamp' daarachter gelegen, groot ongeveer 2,5 ha;

4. wei- en hooiland 'Blauwven' aan de Achterweg te Haren, groot 3,7670 ha.

Nieuwsblad van het Noorden, 6 december 1910

Villa en bouwterreinen te Haren. Op donderdag 12 januari 1911, voormiddags om 10.30 uur precies, zullen in café Horst te Haren, ten verzoeken van mevrouw de weduwe H. Brouwer, publiek worden verkocht:

1. de nieuw gebouwde villa 'Talenkamp', met fraaie tuin, groot plm. 18 are, staande en gelegen aan de westzijde van de Rijksstraat- en tramweg nabij Haren, bevattende beneden: voorkamer en suite, zij- of eetkamer, serre, vestibule, groote keuken met bijkeuken, flinken kelder, kippenhok met ren, konijnenhok, schommel en duiventil; boven: twee slaapkamers, waarvan een met balkon, logeerkamer, corridor en flinken zolder, voorzien van waterleiding.

2. vijf perceelen bouwterrein aldaar ten zuiden van de villa, ieder ter breedte van ongeveer 20 meter langs den Rijksweg en ter diepte van 75 meter.

Inmiddels uit de hand te koop. S. Lohman, notaris

Nieuwsblad van het Noorden, 12 januari 1911

Haren, 12 januari. Hedenmorgen werd ten overstaan van de heer notaris S. Lohman in hotel Horst voor mevrouw de weduwe H. Brouwer publiek verkocht de villa 'Talenkamp' met tuin, groot ca 18 are, aan den Rijksstraatweg alhier. Verkocht voor f.6.000,- aan den heer Smit te Sappemeer.

Voorts werden verkocht 5 percelen bouwterrein, ieder ter breedte van ongeveer 20 meter, diep 75 meter, ten zuiden van genoemde villa: nr 1 verkocht voor f.1.105,-, nr. 2 f.1.015,-, nr. 3 f.990,-, nr 4 f.925,- en nr 5 f.1.005,-.

- 8 **Frederik Kornelis Hemmes**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 4), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk A Haren 16), is geboren op woensdag 5 september 1866 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op zondag 5 november 1911 te Groningen. Frederik werd 45 jaar en 2 maanden.

- 163 **Jan Kornelis Hemmes** (ES), zoon van **Frederik Hemmes (154)** en **Jeigina van Hemmen (148.2)**, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op zondag 27 augustus 1871 te Essen (Wijk F Essen 1), is overleden op donderdag 21 februari 1946 te Zuidlaren. Jan werd 74 jaar, 5 maanden en 25 dagen.

Leeuwarder Courant, 17 december 1912:

BOERENPLAATS TE ESSEN, GEMEENTE HAREN

Voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren zal bij inschrijving worden verhuurd: eene boerenplaats en een groote schuur met 23 ha uitmuntend oud groen land en ongeveer 2 ha bouwland, alles staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, op een afstand van drie kwartier van de gemeente Groningen. De behuizing is ingericht, wat de stalling betreft, voor het plaatsen van 28 stuks hoornvee, verder en stalling voor 5 paarden, groote varkenshokken, enz.

De behuizing en de plaats zijn te bezichtigen des maandags en vrijdags op aanwijs van den eigenaar, den heer J.K. Hemmes.

Jan trouwt op donderdag 29 juni 1899 te Noorddijk op 27-jarige leeftijd met de 21-jarige **Jantje Everts**, dochter van **Evert Everts (148.7)** en **Aaltje van Hemmen**. Jantje, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op woensdag 10 april 1878 te Roodehaan, is overleden op woensdag 7 september 1960 te Haren. Jantje werd 82 jaar, 4 maanden en 28 dagen.

Van Jan en Jantje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Frederik Hemmes** te Haren, is geboren op donderdag 30 november 1899 aldaar (Wijk F Essen 1), zie 155.
- 2 **Evert Hemmes**, stalhouder, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 4 januari 1901 te Essen (Wijk F Essen 1). Evert trouwt op dinsdag 21 juli 1931 te Groningen op 30-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hillechiena Hiske Nienhuis**. Hillechiena is geboren in 1906 te Groningen.
- 3 **Jeichina Hemmes**, wonende te Haren, is geboren op dinsdag 1 juli 1902 te Essen (Wijk F Essen 1). Jeichina trouwt op woensdag 19 oktober 1927 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 28-jarige **Klaas Holtkamp**, zoon van **Hendrik Holtkamp** en **Gesina Zwaneveld**. Klaas, kandidaat-notaris, is geboren op donderdag 3 augustus 1899 te Kolham.

- 164 **Pieter Hemmes** (ES), zoon van **Frederik Hemmes (154)** en **Jeigina van Hemmen (148.2)**, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op donderdag 8 juni 1876 te Essen (Wijk F Essen 1), is overleden op donderdag 17 februari 1921 te Haren. Pieter werd 44 jaar, 8 maanden en 9 dagen. Pieter trouwt op donderdag 2 mei 1907 te Ulrum op 30-jarige leeftijd met de 30-jarige **Trijntje Brill**. Trijntje is geboren op donderdag 18 mei 1876 te Ulrum, is overleden op vrijdag 1 februari 1946 te Haren. Trijntje werd 69 jaar, 8 maanden en 14 dagen.

Van Pieter en Trijntje is een kind bekend:

- 1 **Jan Hemmes** is geboren op vrijdag 9 september 1910 te Haren.

- 165 **Roelf Hemmes** (ES), zoon van **Jan Hemmes (162)** en **Hillechien ter Borgh (73.2)**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar, is geboren op zondag 18 juni 1848 te Essen, wonende Wijk F Essen 5 te Haren, is overleden op zondag 19 maart 1899 te Essen. Roelf werd 50 jaar, 9 maanden en 1 dag.

Nieuwsblad van het Noorden, 18 juni 1895

HAREN, 15 Juni. Aan de heden alhier gehouden harddraverij namen slechts 7 paarden deel, namelijk: „Wilhelmina," van R. Hemmes te Essen ; „Mariannell," van G. Hemmes te Essen; „Augusta," van de wed. F. Hemmes te Essen ; „Krylaty II," van Medema te Sauwerd; „Fanny," van jhr. van Swinderen te Groningen ; „Taborina," van Botma te Metslawier en „Tabora II," van B. Catz, te Groningen. De uitslag was dat „Fanny," berijder Sake Witteveen, den prijs van f 80 behaalde ; de „Wilhelmina, berijder Siderius, de eerste premie van f 40; de „Taborina," berijder dezelfde, de tweede premie van f 20, en de „Marianne II," berijder de eigenaar, de derde premie van f 10. De prijsuitdeeling had, bij monde van den president der harddraverij-vereeniging, den heer C. P. Sormani, in café-Abels plaats. Het publiek aan de baan had talrijker kunnen zijn. De sportsmen uit Groningen waren goed vertegenwoordigd.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 juni 1896

Winsum, 27 juni. Aan de heden hier onder begunstiging van fraai weer en ten aanschouwe van een talrijk publiek gehouden 91e jaarlijksche harddraverij werd door de volgende paarden deelgenomen (selectie weergegeven): 2. "Murza", P. Sormani, Haren; 11. "Jonge Emma", H. Hemmes, Haren; 12. "Wilhelmina", R. Hemmes, Haren.

- 166 **Berend Hendriks** (GH1812-089, MIL-127; ES; L-00657), zoon van **Hindrik Hendriks (173)** en **Grietje Berends**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op vrijdag 8 september 1780 te Essen, is overleden op zaterdag 26 juli 1845 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 26 juli 1845 te Haren (aangever overlijden was **Pieter Jans van Norg** (zie 246); getuige aangifte overlijden was **Geert Bolhuis** (zie 43)). Berend werd 64 jaar, 10 maanden en 18 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk F Nr 10 Essen samen met zijn vrouw, twee dochters, de inwonende boerenknechten Harm Harms en Hindrik Willems Kooiman en de inwonende werkmeid Willemtien Kooiman.

Ontvangst diaconie te Haren 14 december 1806

Collecte bij het trouwen van Berend Hendriks en Roelfijn Harms: f.9,69 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 27 januari 1814

De nabestaanden en vrienden van Jacob Jans, zoon van Annigje Jacobs, landbouwersche te Onnen, en wijlen Jan Harms, overleden in 1812, komen bijeen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Gerrit Harms, arbeider te Essen, oom
- Berend Hendriks, landbouwer te Essen, aangehuwde oom
- Jannes Vedder, landbouwer te Dilgt, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Jacobs, landbouwer te Onnen, oom
- Hindrik Hendriks, landbouwer te Onnen, neef
- Hindrik Breman, landbouwer te Onnen, aangehuwde neef

Moeder Annigje Jacobs wil een tweede huwelijk aangaan met Louwrens Eissens. Moeder blijft voogd. Louwrens Eissens wordt medevoogd en Gerrit Harms toezien voogd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1814/13)

Aangifte 8 december 1820

Bij de schout vervoegt zich op 8 december 1820 Hindrik Hendriks, landbouwer te Dilgt, die aangifte doet van het feit, dat op het land van zijn zoon Berend Hendriks, wonende aan de Esserweg tussen 6 en 7 december een schaap geslacht is. Hindrik Hendriks verklaart, dat hij zelf in het land aan de Oosterweg het bloed en de ingewanden heeft zien liggen. De aangever heeft jegens niemand enige verdenking.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 53)

Berend trouwt (kerk) op zondag 14 december 1806 te Haren (opbrengst collecte voor de diaconie: f.9,69) op 26-jarige leeftijd met de 34-jarige **Roelfien Harms**, dochter van **Harm Gerrits** en **Niesjen Jans**. Roelfien, wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 16 februari 1772 te Haren, wonende Wijk F Essen 10 aldaar, is overleden op zondag 24 juni 1849 te Essen, is als overleden aangegeven op dinsdag 26 juni 1849 te Haren (aangever overlijden was **Pieter Jans van Norg** (zie 246); getuige aangifte overlijden was **Geert Bolhuis** (zie 43)). Roelfien werd 77 jaar, 4 maanden en 8 dagen.

Van Berend en Roelfien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Grietje Hendriks**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren op woensdag 10 augustus 1808 te Essen (Wijk F Essen 10), wonende Wijk F Essen 10 te Haren, is overleden op zaterdag 25 augustus 1849 te Essen, is als overleden aangegeven op maandag 27 augustus 1849 te Haren (aangever overlijden was **Jan Jans van Hemmen** (zie 147); getuige aangifte overlijden was **Geert Bolhuis** (zie 43)). Grietje werd 41 jaar en 15 dagen.

Groninger Courant, 28 augustus 1849

Essen, bij Haren, 25 augustus 1849. Heden overleed tot mijn diepe droefheid, mijne geliefde echtgenoot Grietje Hendriks, in den ouderdom van ruim eenenveertig jaren. Uit een gelukkigen echt van vijftien jaren laat de brave overledene mij twee kinderen na, nog te jong om het groote verlies te kunnen beseffen. Ik wensch de overledene, die in haar lot Gods Vaderlijk bestuur billijkte, hierin na te volgen; gelijk haar leven, was ook haar einde zacht en kalm. P. van Norg.

Grietje trouwt op woensdag 4 juni 1834 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 34-jarige **Pieter Jans van Norg**, zie 246.

- 2 **Niessien Hendriks**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 17), aldaar (Wijk F Essen 20) en aldaar, is geboren op dinsdag 21 september 1813 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op donderdag 23 september 1813 te Haren (aangever geboorte was **Berend Hendriks** (zie 166); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Gerrit Harms** (zie 134)), wonende Wijk F Essen 20 aldaar, is overleden op vrijdag 12 augustus 1881 te Essen. Niessien werd 67 jaar, 10 maanden en 22 dagen. Niessien trouwt op maandag 14 mei 1838 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Egbert van Hemmen**, **Antonie van Hemmen**, **Pieter Jans van Norg** (zie 246) en **Geert Bolhuis** (zie 43)) op 24-jarige leeftijd met de 43-jarige **Jan Jans van Hemmen**, zie 147.

- 167 **Pieter Tebbe Hendriks** (ES), zoon van **Tebbe Hendriks** en **Roelfien Pieters**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 4) en te Noordlaren (Wijk C Glimmen 14), is geboren op vrijdag 8 januari 1813 te Onnen (Wijk C Onnen 14), is als geboren aangegeven op zondag 10 januari 1813 te Haren (aangever geboorte was **Tebbe Hendriks**; getuigen aangifte geboorte waren **Geert Mannes** en **Lourens Eising**), is overleden op maandag 6 februari 1888 te Glimmen. Pieter werd 75 jaar en 29 dagen.

Brief 12 juli 1843 van Jan Egberts Stadman

De brief is slecht te lezen. Het gaat er om, dat Jan Egberts Stadman uit Eelde zijn kleindochter Lucretia Stadman, die dienstmeid was bij Pieter Tebbe Hendriks daar heeft weggehaald, wegens de enorm slechte behandeling die Lucretia kreeg. Zij moest lang werken en kreeg nauwelijks te eten. Goede mensen uit Glimmen brachten haar tijdens het werk op het land een boterham en koffie. Omdat vader Jan Jans Stadman absent is, treedt grootvader handelend op. Blijkbaar wil Pieter Tebbe Hendriks niet alle spullen van Lucretia terug geven. Daarom roept Jan Egberts Stadman namens zijn zoon en diens vrouw de hulp van de burgemeester in. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Nieuwsblad van het Noorden, 11 februari 1894

Vastgoed Onnen

Bij de verkoping, ten verzoeken van de Wed. J. Koops en van Arend Koops, op 14 februari 1894, bij Jb Holtman, te Onnen, zal, na bekomen gerechtelijke autorisatie, mede worden verkocht: ten verzoeken van de erven Pieter Tebbes Hendriks en Hinderkien Eissens: een akker bouwland op de Onner Es, groot 22 aren, 60 centiares. S. Lohman, notaris.

Pieter trouwt op woensdag 7 november 1838 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 32-jarige **Hinderkien Eisses**, dochter van **Jan Folkert Eisses** en **Albertje Kars Peulinga**. Hinderkien, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 1) en te Noordlaren (Wijk C Glimmen 14), is geboren op dinsdag 16 september 1806 te Haren, is overleden op zondag 14 januari 1894 te Glimmen. Hinderkien werd 87 jaar, 3 maanden en 29 dagen.

Van Pieter en Hinderkien zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Tebbe Hendriks**, arbeider en bakker, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 14) en te Haren (Wijk B Kromelboog 49), is geboren op donderdag 30 augustus 1838 te Onnen (als Tebbe Eisses; erkend bij huwelijk), is overleden op donderdag 2 september 1886 te Haren. Tebbe werd 48 jaar en 3 dagen.
Tebbe trouwt op zaterdag 19 mei 1877 te Haren op 38-jarige leeftijd met de 34-jarige **Teubina Mijdendorp**, dochter van **Cornelis Stikker Mijdendorp** en **Jantje Dijken**. Teubina, wonende te Haren (Wijk B Haren 25), is geboren op woensdag 5 april 1843 aldaar, is overleden op woensdag 3 juli 1918 te Glimmen. Teubina werd 75 jaar, 2 maanden en 28 dagen.
Teubina was later gehuwd (2) met **Harm Bouwkamp**.<97..100>
- 2 **Jan Folkert Hindriks** is geboren op zaterdag 14 maart 1840 te Glimmen, is overleden op woensdag 4 november 1908 te Groningen. Jan werd 68 jaar, 7 maanden en 21 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 2 mei 1868 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 26-jarige **Geertien Kobus**. Geertien is geboren op dinsdag 8 februari 1842 te Eelde, is overleden op zondag 22 maart 1903 te Haren. Geertien werd 61 jaar, 1 maand en 14 dagen.
- 3 **Hendrik Hendriks**, warmoezenier, wonende te Haren (Wijk B Haren 39), aldaar (Wijk B Haren 54) en aldaar (Wijk B Haren 58), is geboren op vrijdag 30 juli 1841 te Glimmen, is overleden op donderdag 15 november 1906 te Haren. Hendrik werd 65 jaar, 3 maanden en 16 dagen.
Hendrik trouwt op zaterdag 4 mei 1867 te Haren op 25-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Pieterien van Bolhuis**, dochter van **Jannes van Bolhuis** en **Matje Jans Hooting**. Pieterien, wonende te Haren (Wijk B Haren 39), aldaar (Wijk B Haren 54), aldaar (Wijk B Haren 58) en aldaar, is geboren op vrijdag 7 januari 1842 aldaar, wonende Wijk B Haren 58 aldaar, is overleden op zondag 3 juni 1894 aldaar. Pieterien werd 52 jaar, 4 maanden en 27 dagen.
Hendrik trouwt op donderdag 8 augustus 1895 te Haren op 54-jarige leeftijd (2) met de 32-jarige **Jantje Daling** (RW2), dochter van **Onbekend (104.2)** en **Grietje Daling**. Jantje, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 25), aldaar (Wijk A Haren 33), aldaar (Wijk B Haren 58) en aldaar (Wijk B Haren 56), is geboren op zondag 23 november 1862 aldaar (Wijk A Haren 27), is overleden op vrijdag 3 april 1942 te Glimmen. Jantje werd 79 jaar, 4 maanden en 11 dagen.

Notulen besloten raadsvergadering 6 februari 1925, agendapunt II, 'Aankoop grond'

De voorzitter deelt mee, dat het bouwterrein van de familie Hendriks in de Kerkstraat te Haren gelegen tusschen de openbare school en de Gereformeerde Kerk binnen enkele dagen publiek zal worden verkocht.

De heer Horst, hotelhouder heeft bij schrijven het Dagelijksch Bestuur hierop opmerkzaam gemaakt met de vraag of misschien voor een eventuele verbouwing van de school het ook gewenscht is, dat de gemeente de beide perceelen grenzende aan het schoolterrein koopt. De grootte van deze twee perceelen is volgens het ter tafel aanwezige kaartje samen 7,22 are.

Dit denkbeeld van aankoop wordt thans onder de aandacht van de raad gebracht en is men algemeen van gevoelen deze beide perceelen door de gemeente moeten worden gekocht.

Een prijs daarvoor is moeilijk te bepalen. De heer De Vries is van mening men het terrein in elk geval moet kopen.

Ten slotte wordt besloten de beide perceelen, door Horst te doen aankopen voor de laagst mogelijke prijs.

Voorts zal tevens worden getracht het terrein hetwelk de gemeente van de kerkvoogdij thans in huur heeft en gebruikt wordt als speelplein van de kerkvoogdij aan te kopen.

(Archief gemeente Haren, deel II, inventarisnummer 32)

Jantje was later gehuwd (2) met **Harmannus de Boer**.<101,102>

- 4 **Albert Hendriks**, landbouwer, is geboren op zaterdag 11 november 1843 te Haren, is overleden op donderdag 20 december 1934 aldaar. Albert werd 91 jaar, 1 maand en 9 dagen.
Albert trouwt op zaterdag 14 november 1874 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 26-jarige **Harmina Sants**, dochter van **Hendrik Sants** en **Hillechien Eisses Folkers**. Harmina is geboren op woensdag 8 november 1848 te Noordlaren, is overleden op dinsdag 25 maart 1941 te Haren. Harmina werd 92 jaar, 4 maanden en 17 dagen.
 - 5 **Roelfje Hindriks** is geboren op zaterdag 20 januari 1849 te Haren, is overleden op woensdag 1 februari 1922 te Glimmen. Roelfje werd 73 jaar en 12 dagen.
Roelfje trouwt op zaterdag 8 mei 1875 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 32-jarige **Albert Buring** ook genaamd Albert Boering, zoon van **Geert Hendriks Buiring** en **Roelfien Geerts Bremer**. Albert is geboren op woensdag 31 augustus 1842 te Eelde.
- 168 **Swantie Jans Hepping** ook genaamd Swaantje Asmus en Swaantje Assems (ES), dochter van **Ansem (2)** en **Pieterke**, is overleden te Haren, is begraven op maandag 9 juni 1738 aldaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekomen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Essen

Swaantien wedw. van Roelef Cuijk

Akte 19 december 1709

Overstellinge gedaen van Swaentien Assems, weduwe Roelof Cuijk, van dese navolgende goederen, die sij met haar stiefvader Jannes Heppinge in de mande heeft.

Akte 14 december 1709

Albert Westenbrink en Claes Harms als voogden over het minderjarige soontjen van Swaantjes Asmus bij wijlen Roelef Alberts verwekt, worden geauthoriseerd met deszelfs moeder nopende het vaderlijke goet een afkoop if scheidinge te maken.

Akte 14 december 1709

Luitien Jans wordt als voormond aangezwooren.

Ontvangst diaconie Haren 9 juni 1738

Begrafenis van de moeder van Albert Cuijk: f.9,26

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 5 augustus 1738
 Albert Cuik voor het laken voor zijn moeder: f.1,50
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

AANNAME DAT SWANTIE JANS HEPPIING IDENTIEK IS AAN SWAANTJE ASMUS.

Swantie was gehuwd (1) met **Roelof Alberts Cuijk**, zoon van **Alberts Roelofs Cuijk** en **Gretien Geerts**. Roelof is overleden in 1705.

Van Roelof en Swantie is een kind bekend:

1 **Albert Roelofs Cuijk** is geboren in 1700 (OS) te Dilgt, zie 81.

Swantie trouwt (kerk) na 1705 (2) met de minstens 25-jarige **Lucas Tonnis Alting**, zie 20.

- 169 **Albert Lammerts Heuving** ook genaamd Egbert Heuving (MIL-078; ES), zoon van **Lambert Roelfs Heuving** en **Jantien Derks Holthuis**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 1) en aldaar (Wijk B Oosterweg 42), is geboren op zondag 20 december 1795 te Gieten, is overleden op woensdag 5 maart 1879 te Haren. Albert werd 83 jaar, 2 maanden en 13 dagen.

Woonde in 1830 met zijn vrouw en Jantien Meijer, tante van zijn vrouw, op het adres Haren Wijk B Nr 42 Oosterweg.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 24 mei 1821

De nabestaanden en goede vrienden van Hindrikje Heuving, minderjarige dochter van Albert Heuving, boerenknecht te Onnen, en wijlen Hilligje Hermannus Weites, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Stel de Jonge, timmerman te Haren
- Hindrik Breman, landbouwer te Onnen
- Jan Bremen, landbouwer te Onnen

Alle drie goede vrienden

Aanwezig van moederszijde:

- Jacob Weites, arbeider te Adorp, oom
- Jan Weites, arbeider te Onnen, oom
- Hinderikus Hindriks, landbouwer te Onnen, goede vriend.

Jan Weites wordt aangewezen als toeziend voogd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 113, zaak 1821/69)

Albert trouwt op zondag 13 september 1818 te Haren op 22-jarige leeftijd (1) met de 26-jarige **Hillegien Weites**, dochter van **Harmannus Weites** en **Hinderkien Jacobs Koops**. Hillegien, wonende te Haren, is gedoopt op vrijdag 20 juli 1792 aldaar, wonende Wijk C Onnen 6 aldaar, is overleden op zaterdag 29 juli 1820 te Onnen, is als overleden aangegeven op maandag 31 juli 1820 te Haren (aangever overlijden was **Albert Lammerts Heuving** (zie 169); getuige aangifte overlijden was **Cornelis Henderikes Hornhuis**). Hillegien werd 28 jaar en 9 dagen.

Memorie successie 1820

Hillegien Weites heeft samen met haar man als meijersche bezeten Onnen C6 met een jaarlijkse huur van f.60,-.

Van Albert en Hillegien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Hendrikje Heuving**, wonende te Haren en aldaar (Wijk C Onnen 3), is geboren op maandag 5 oktober 1818 te Onnen (Wijk C Onnen 3), is als geboren aangegeven op woensdag 7 oktober 1818 te Haren (aangever geboorte was **Albert Lammerts Heuving** (zie 169); getuigen aangifte geboorte waren **Cornelis Henderikes Hornhuis** en **Hindrik Hindrikus**), is overleden op woensdag 5 februari 1862 te Onnen, is als overleden aangegeven op donderdag 6 februari 1862 (aangever overlijden was **Hendrik Berends**; getuige aangifte overlijden was **Roelf Kuipers**). Hendrikje werd 43 jaar en 4 maanden.

Hendrikje trouwt op zaterdag 26 april 1845 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 26-jarige **Jan Berends** (L-00042; L-01019), zoon van **Berend Berends** en **Fennegien Oosterveld**. Jan, landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 29), is geboren op vrijdag 27 november 1818 te Onnen, is overleden op zondag 10 maart 1895 aldaar. Jan werd 76 jaar, 3 maanden en 11 dagen.

Brief 5 juni 1849 aan de controleur van de directe belastingen en het kadaster te Groningen

Onder terugzending van de aan ons toegezondene adressen en bijlagen van H. [Hendrik Alberts] Pluis en J. Berends Bzn, hebben wij de eer u te berigten, dat wij van H. Pluis te Noordlaren hebben gevraagd een duplicaat aanslagbiljet van de grondbelasting, in het bezorgen waarvan hij nalatig is gebleven. Om echter aan de zaak een einde te maken, hebben wij van den ontvanger een duplicaat gevraagd, die hetzelfde heeft afgegeven, en waaruit blijkt, dat H. Pluis de verschuldigde termijnen van zijnen aanslag niet heeft betaald. Het duplicaat aanslagbiljet wordt bij de stukken gevoegd.

Van Jan Berends Bzn te Onnen hebben wij gevraagd een uittreksel uit den perceelsgewijzen kadastralen legger, af te geven door den Hypotheekbewaarder te Groningen. Deze reclamant is terug gekomen met de aanbieding eener opgave der perceelen, welke de weduwe Weites [= Hinderkien Jacobs Koops] heeft bezeten. Hoezeer deze opgave niet officieel is vertekend, zijn wij echter overtuigd, dat deze opgave juist is, en nemen daarom de vrijheid dat stuk bij het adres te voegen. De goederen afkomstig van de weduwe Weites en door J. Berends Bzn geerfd en aangekocht zijn verkeerdelijk ten name van Jan Berends, landbouwer te Onnen, geboekt. J. Berends Bzn bezit op dit ogenblik geene andere eigendommen dan van de weduwe Weites. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 116)

- 2 **Lammert Heuving** is geboren op zaterdag 22 juli 1820 te Onnen, is overleden op vrijdag 12 januari 1821 te Haren. Lammert werd 5 maanden en 21 dagen.

Albert trouwt op woensdag 14 mei 1828 te Haren op 32-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Roelfje Meijer**, dochter van **Onbekend** en **Grietje Claassens Meijer**. Roelfje, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 42), is geboren op donderdag 2 maart 1797 aldaar, is overleden op donderdag 17 juni 1869 te Hemmen. Roelfje werd 72 jaar, 3 maanden en 15 dagen.

Van Albert en Roelfje zijn vier kinderen bekend:

- 3 **Lambert Heuving** is geboren op vrijdag 31 december 1830 te Haren, is overleden op vrijdag 31 december 1830 aldaar.
- 4 **doodgeboren kind Heuving**, wonende te Haren, is doodgeboren op donderdag 12 december 1833 aldaar (Wijk B Oosterweg 42), is als overleden aangegeven op vrijdag 13 december 1833 aldaar (aangever overlijden was **Albert Lammerts Heuving** (zie 169); getuigen aangifte overlijden waren **Jan Pieters** en **Roelf Roelofs Rademaker**).
- 5 **Grietje Heuving**, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 42), aldaar (Wijk A Haren 29) en aldaar (Wijk B Kromelboog 73), is geboren op vrijdag 15 januari 1836 aldaar, is overleden op dinsdag 1 augustus 1905 aldaar. Grietje werd 69 jaar, 6 maanden en 17 dagen.
- 6 **Jantje Heuving**, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 42), is geboren op zaterdag 9 juni 1838 aldaar, is overleden op maandag 21 oktober 1918 aldaar. Jantje werd 80 jaar, 4 maanden en 12 dagen. Jantje trouwt op zaterdag 1 april 1876 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 20-jarige **Albert Koops**, zoon van **Albert Koops** en **Jacobje Geerts Koetsier**. Albert, arbeider, is geboren in 1856 te Groningen, is overleden op woensdag 14 september 1938 te Onnen. Albert werd 82 jaar.
- 170 **Dina Hendriks** (ES), dochter van **Hinderk Hendriks Hanepot** en **Roelfien Foks**, wonende te Haren (Wijk A Haren 10), aldaar (Wijk A Haren 2), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren te Helpman, is gedoopt op zondag 11 augustus 1771 te Groningen, wonende Wijk F Essen 4 te Haren, is overleden op vrijdag 17 maart 1848 te Essen. Dina werd 76 jaar, 7 maanden en 6 dagen. Dina trouwt (kerk) op zondag 8 mei 1803 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 36-jarige **Jan Roelofs Boddeveld** (MIL-046; RW1), zoon van **Jacob Jans Boddeveld** en **Hillegje Jans**. Jan, wonende te Haren (Wijk A Haren 10), aldaar (Wijk D Dilgt 15), aldaar (Wijk A Haren 2) en aldaar, is geboren te Eelde, is gedoopt op maandag 15 december 1766 aldaar, wonende Wijk A Haren 2 te Haren, is overleden op donderdag 19 januari 1832 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 21 januari 1832 aldaar (aangever overlijden was **Jacob Boddeveld** (zie 39); getuige aangifte overlijden was **Roelf Brinks**). Jan werd 65 jaar, 1 maand en 4 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A nr 2 samen met zijn vrouw Dina Hendriks.

Brief 23 februari 1831 van de naburen van het armenhuis

Geven met eerbied te kennen, W. Holwerda, J. Timans, R. Brinks, Gerrit Hajema, R. Koops Rzn, H. van Streun, J.R. Boddeveld, R. Pauwels, Berend Conraats [Beerent Konraats Tonnis], Adolf Jansen, Wopke Nijdam, als naburen van het diakonie armenhuis, dat het ondergetekenden als hoogst onregtvaardig voorkomt, dat bij sterfgevallen in bovengenoemd armenhuis de verplichtingen en werkzaamheden zulk een geval vereischende steeds op de ondergetekenden rusten.

1. Uit hoofde dat uit andere wijken zoowel als uit de onze armen in genoemd armenhuis worden verzorgd en dus die ingezetenen dezelfde verplichtingen hebben als ondergetekenden.
 2. Dat zich in genoemd armenhuis 6 kamers bevinden in welke tien tot elf huisgezinnen zijn, welke afzonderlijk tafel houden en dus ook ieder afzonderlijk als naburen moesten worden beschouwd, doch die zich doorgaans aan de nabuurplechten onttrekken en ook dat het grootste getal armen in genoemd armenhuis uit oude vrouwen bestaat, onbekwaam tot die werkzaamheden welke manndiensten vereischen, zoodat de werkzaamheden op ondergetekenden rusten.
 3. Dat de gesteldheid in deze huisgezinnen dikwerf van dien aard is, dat de behandeling van zulke lijen bijna onmogelijk is.
 4. Dat het in de mogelijkheid is, dat vreemdelingen welke er des nachts gehuisvest worde, kunnen komen te overlijden, welke lijen dan ook door ondergetekenden zullen moeten worden behandeld.
 5. Dat het een zekere waarheid is, dat er in één jaar 7 sterfgevallen zijn geweest, welke lijen alle door de naburen zijn behandeld. Daar dit en de vorige punten meer het armenbestuur en de gemeente betreffen dan de naburen, zoo is dan dit onderdanig verzoek van ondergetekenden, dat u u hierin ten onzen behoefte beter moogt voorzien en vertrouwen het aan uw wijsheid zulke maatregelen te nemen welke meer met de aard der zaak en de regtvaardigheid doelmatig zijn.
- (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Jan was eerder gehuwd (1) met **Hindrikje Klaassens**.<103,104>

Van Jan en Dina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jacob Boddeveld** is geboren op donderdag 12 april 1804 te Haren, zie 39.
- 2 **Roelfien Boddeveld**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11), is geboren op zondag 14 juni 1807 aldaar, is overleden op dinsdag 14 januari 1890 te Hoogkerk. Roelfien werd 82 jaar en 7 maanden. Roelfien trouwt op zaterdag 1 april 1837 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 37-jarige **Harmannus Jans** ook genaamd **Hermannus Jans** (RW1), zoon van **Jan Harmannus Mannes** en **Petronella Hindriks Heuving**. Harmannus, arbeider, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 16 februari 1800 te Haren, is overleden op zaterdag 30 januari 1869 te Onnen. Harmannus werd 68 jaar, 11 maanden en 14 dagen.

Overzicht 1820 personen vrijgesteld voor de dienst.

Volgens een overzicht van de griffier bij de staten der provincie Groningen zijn de volgende personen vrijgesteld voor de militaire dienst: Arend Weites, te klein; Berend Reinders (Berend de Jonge), reeds in dienst; Harmannus Jans, te klein; Harm Hendriks (Harm van der Es), te klein; Derk Sjobbema, te klein; Egbert Koops, te klein; Klaas Meijer, enige zoon; Jan Harms, te klein; Johannes Lammerts (Pleiter), te klein; Jan Weites, enige zoon; Roelf van der Veen, een broeder in dienst. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 53)

Brief 7 november 1825 aan de Militie Commissaris

Ingevolge eener circulaire van de gouverneur deze provincie van den 26 oktober 1825, heb ik de eer aan u kennis te geven, dat Jans, Harmannus, verlofganger van de achtste afdeling, derde bataillon, tweede compagnie, behoorende tot de ligting van het jaar 1821, van zijn korps is teruggekomen en finaal heeft afgerekend. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Brief 21 februari 1834 aan de gouverneur

Bij apostille van 19 dezer behaagde het u in handen te stellen van het gemeentebestuur van Haren een rekwes van Harmannus Jans, dienende als sergeant bij de tweede afdeling, tweede bataillon, derde compagnie van de Groninger landelijke schutterij, ten einde u deswegens te dienen van berigt en consideratie. Hieraan voldoende, zoo heeft het gemeente bestuur met terugzending van het rekwes, de eer te berigten, dat de door den rekwestrant aangevoerde motieven in alles conform de waarheid zijn en zij alzoo u in consideratie zoude geven de wet van 11 april 1827 op hem toepasselijk te maken en daar hij de ouderdom van 34 jaren heeft bereikt, hem van de verdere schutterlijke dienst te ontslagen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Harmannus was eerder gehuwd (1) met **Annechien Krans** (zie 211).<105,106>

- 3 **Hendrik Boddeveld** (DI; RW2), arbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Middelhorst 38), aldaar (Wijk D Dilgt 11) en aldaar (Wijk A Haren 22), is geboren op woensdag 9 juni 1813 aldaar (Wijk A Haren 10), is als geboren aangegeven op vrijdag 11 juni 1813 (aangever geboorte was **Jan Roelofs Boddeveld** (zie 170); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Jans Sluurman** en **Egbert Hovingh**), is overleden op dinsdag 14 mei 1861 te Onnen, is als overleden aangegeven op dinsdag 14 mei 1861 te Haren (aangever overlijden was **Dekker Alef Dekker**; getuige aangifte overlijden was **Jan Ellens**). Hendrik werd 47 jaar, 11 maanden en 5 dagen.

Brief 10 maart 1832 aan de militiecommissaris

De burgemeester moet melden, dat bij zijn opgave aan de militieraad nog een aantal certificaten van werkelijke dienst ontbreken, omdat die bij hem te laat zijn ingekomen. Het betreft: Jacob Boddeveld, Jan Vrieling, Benjamin Heiman Smilde, die nummervervisselaar is met Johannes Buirma, ten behoeve van hun broeders Hendrik Boddeveld, Gerrit Vrieling en Lukas Buirma.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 20 augustus 1850 aan de gouverneur

Ik heb de eer door deze u te berigten, dat gisteren in de namiddag te Onnen binnen deze gemeente, een kleine arbeiderswoning, toebehoorende aan Jan Berends, landbouwer aldaar, en bewoond door Hendrik Boddeveld, is afgebrand. De vrouw van den bewoner had twee hunner kinderen, zoontjes van 8 en 7 jaren te huis gelaten en de deur gesloten, toen zij met haren man bij een hunner burens aan het werk is gegaan. Korte tijd daarna ontdekten de kinderen door het vallen van vuur den brand en hadden tegenwoordigheid van geest genoeg, toen zij tevergeefs pogden zich door de deur te redden, het glasraam te verbrijzelen en daardoor eenen wissel dood te ontvlugten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 117)

Hendrik trouwt op donderdag 21 juli 1842 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 23-jarige **Elsien Grashuis**, dochter van **Willem Jans Grashuis** en **Lammegien Lammerts Pleiter**. Elsien, wonende te Haren (Wijk A Haren 22), is geboren op maandag 7 september 1818 te Paterswolde, is overleden op zaterdag 18 februari 1899 te Noordlaren. Elsien werd 80 jaar, 5 maanden en 11 dagen.

Brief 26 juni 1842 aan de officier van justitie

Er heeft zich onder anderen bij mij ten huwelijk aangegeven Elzien Grashuis, oud 23 jaren, zonder beroep, wonende binnen deze gemeente, wier moeder in leven is en wier vader door het provinciaal Gerechtshof van Drenthe den 29 mei 1841 veroordeeld is tot ten pronkstelling op het schavot gedurende een half uur en tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren. Zoals u bekend is, is tot de voltrekking van het huwelijk ook de toestemming des vaders noodig en daar deze zich inmiddels in de onmogelijkheid bevindt om zijn wil te verklaren, heb ik mij de vraag voorgesteld door welk document bij de huwelijksacte moet blijken van de redenen waarom de toestemming des vaders niet is verleend geworden. Het handboek voor den ambtenaar van den burgerlijken stand van de heer C.E. Vaillant antwoordt op die vraag op blz 252, dat in zulk een geval moet worden overgelegd het lijfstraffelijk vonnis over den persoon in kwestie geweest. Daar ik echter in de wet geen grond voor dat antwoord heb kunnen vinden, neem ik de vrijheid u te verzoeken om mij te willen inlichten of met de overlegging van het bedoelde vonnis genoeg kan worden genomen en of ik mij voor gerechtigd mag houden om de voltrekking van dit huwelijk te weigeren in geval de belanghebbende mij dat document niet ter hand stelt.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Brief 7 juli 1842 aan de procureur generaal bij het Provinciaal Gerechtshof te Assen

Er heeft zich onder meer bij mij ten huwelijk aangegeven Elsien Grashuis, oud 23 jaren, van beroep dienstmeid, wonende binnen deze gemeente, wier vader door het Provinciaal Gerechtshof van Drenthe den 9 mei 1841 veroordeeld is tot ten pronkstelling op een schavot gedurende een half uur en tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren. Zoals u bekend is, is tot de voltrekking van dit huwelijk ook de toestemming des vaders noodig en daar de vader van dit meisje inmiddels in de onmogelijkheid verkeerd om zijn wil te verklaren, heb ik mij tot den officier van justitie bij de Arrondissementsrechtbank te Groningen vervoegd met de vraag, welke bewijzen bij de huwelijksacte moeten worden overlegd om de positie van de vader te constateren.

Deszelfs antwoord is vervat in de missive van den 2 juli jl, welke ik de eer heb hierbij over te leggen. Na den ontvang van dat antwoord heb ik hetzelfde aan Elsien Grashuis medegedeeld, die zich ten gevolge daarvan zelve of door middel van een ander heeft vervoegd bij den heer griffier ter bekoming van het bedoelde extract. Deze heeft aan haar dat extract niet mede gegeven, maar eene missive, waarin hij de redenen opgeeft, waarom hetzelfde niet is afgegeven, welke missive mede hierbij is gevoegd. Daar ik vertrouw, dat door deze over de identiteit van de persoon geen twijfel meer zal bestaan en dat door het certificaat van onvermogen ook des griffiers derde zwaarigheid zal zijn weggenomen, zoo neem ik de vrijheid u te verzoeken den gemelden heer griffier tot de afgifte van het bedoelde extract wel te willen magtigen, waardoor alsdan ook de tweede zwaarigheid is vervalven.

U gevoelt ligtelijk het onbetamelijke, dat er in gelegen zoude zijn om van de door den

Officier van Justitie gegevene inlichtingen ten deze af te wijken en dat ik mij alzoo, al ware zulks ook voldoende, niet alleen kan vergenoegen met een extract, zoo als in het laatste gedeelte van des griffiers missive bedoeld wordt.

Ik vlei mij van u eene gunstige rescripte onder terugzending der stukken te zullen ontvangen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Brief 7 juli 1842 aan de administratie van het huis van recluse en tuchtiging te Leeuwarden

Ik verzoek u om aan mij te willen over zenden een extract uit het register van personen in het onder uw beheer staande gesticht geconfineerd, betreffende Willem Jans Grashuis, bij het arrest van het hof van Drenthe dd 29 mei 1841 onder anderen veroordeeld tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van 6 jaren. Dit stuk moet worden overlegd bij de huwelijksacte van de dochter van gemelden Grashuis om te constateren, dat haar vader niet in de mogelijkheid is om zijn wil met betrekking tot de in ieder ander geval vereischte toestemming tot het voorgenomen huwelijk te verklaren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

- 171 **Fennigje Hindriks** (ES) is geboren te Essen.

Fennigje gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 16 november 1680 te Groningen met **Egbert Derx**.

Van Egbert en Fennigje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Willem Egberts Wilphorst**, wonende te Groningen, is begraven op vrijdag 21 maart 1738 aldaar.

Beschrijving inventaris 2 april 1745

Staat der pupille goederen van wijlen Jan Egberts Wilphorst te Helpman

- verzegeling ten laste van Roelf Jans en Lijzabeth Jans f.200,-
 - verzegeling Jannes Mulder en Ellegen Jans
 - 1/3 obligatie f.900,-
 Dit alles is aangeerd van oom Willem Wilphorst. Bij de voormond berust ook nog de afkoopbrief van de vaderlijke nalatenschap. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1506)

Willem gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 3 april 1715 te Groningen (1) met **Margaretha Engelberts**.
 Willem gaat in ondertrouw (kerk) op zondag 9 oktober 1729 te Groningen (2) met **Grietje Hiltes**. Grietje is afkomstig uit Zuidbroek.

- 2 **Hindrickjen Egberts** is geboren te Hoornschedijk, is gedoopt op donderdag 3 juli 1681 te Groningen.
- 3 **Derc Egberts** is geboren te Hoornschedijk, is gedoopt op zondag 29 augustus 1683 te Groningen, is overleden voor 1686. Derc werd hoogstens 2 jaar, 4 maanden en 3 dagen.
- 4 **Jan Egberts Wilphorst** is geboren te Hoornschedijk, is gedoopt op zondag 23 november 1687 te Groningen, is begraven op maandag 30 september 1737 te Haren. Jan werd 49 jaar, 10 maanden en 7 dagen.

Ontvangst diaconie Haren 30 september 1737
 Begrafenis van Jan Egbers van Helpen: f.3,48
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 31 september 1737
 Voor het laken van Jan Egbers door zijn weduwe: f.1,50
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 21 augustus 1739
 Jan Harms zweert aan als voormond over de vier minderjarige kinderen van wijlen Jan Egberts Wilphorst bij Roelfien Harms in echte verwekt. Jan Jurriens (Jan Luijchijs) wordt sibbevoogd en Berent Lucas vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder en regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Akte 28 april 1742
 Lammert Bazuin te Helpman zweert aan als vreemde voogd in plaats van wijlen Berent Lucas over de kinderen van Jan Egbers (Wilphorst) bij Roelfien Harms in echte verwekt. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Akte 11 mei 1742
 Roelf Sickes Swartwolt zweert aan als sibbevoogd in plaats van Jan Luijchijs over de minderjarige kinderen van wijlen Jan Egbers (Wilphorst) bij wijlen Roelfien Harms gedurende de tijd dat er tegenstrijdige belangen zijn. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Jan gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 14 november 1719 te Groningen op 31-jarige leeftijd met **Roeleffen Harmens**. Roeleffen is geboren te Groningen.

- 5 **Derck Egberts** is geboren te Hoornschedijk, is gedoopt op zondag 23 november 1687 te Groningen.
- 6 **Derkje Egbers** (RW1) is geboren in 1690 (OS) en afkomstig uit Helpman, is begraven op donderdag 3 januari 1765 te Haren. Derkje werd 74 jaar.

Wordt in november 1708 lidmaat van de kerk te Haren komende van Helpman met attestatie van de stad.

Ontvangst diakonie te Haren 3 januari 1765
 Jan Jurrijns (Jan Luijchijs) weduwe begraven: f.18,29
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 19 mei 1765
 Van de bakker voor het gebruik van het laken voor zijn moeder: f.1,50.
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Derkje trouwt (kerk) in september 1708 te Haren op 18-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jan Luijchijs Jurriens** ook genaamd Jan Luijchijs, zoon van **Jurrien Carstens** en **Beeltien Wibbes**. Jan is geboren in 1680 (OS), is begraven op woensdag 23 februari 1746 te Haren. Jan werd 66 jaar.

Jan Luijchien, Jurrien Carstens soon wordt in mei 1708 met attestatie vanuit Groningen lidmaat van de kerk te Haren.

Akte 21 augustus 1739
 Jan Harms zweert aan als voormond over de vier minderjarige kinderen van wijlen Jan Egberts Wilphorst bij Roelfien Harms in echte verwekt. Jan Jurriens (Jan Luijchijs) wordt sibbevoogd en Berent Lucas vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder en regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Akte 11 mei 1742
 Roelf Sickes Swartwolt zweert aan als sibbevoogd in plaats van Jan Luijchijs over de minderjarige kinderen van wijlen Jan Egbers (Wilphorst) bij wijlen Roelfien Harms gedurende de tijd dat er tegenstrijdige belangen zijn. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Beschrijving veepest 1744-1753
 Roeleff Sickens Swartwolt schrijft in zijn dagboek over de veepest in Haren en omstreken. Het is een wat ingewikkeld en soms onbegrijpelijk (vooral door de afwezigheid van leestekens en het tamelijk inconsequent gebruik van hoofdletters) verhaal, maar er staan wel erg veel gegevens in.
 De 3 Martio 1744 hebben Bakkers siekte gekregen den 12 alle doot. Den 4 hebben Wij een siek gekregen den 9 doot doen waren de andere nog gesont den 12 sijn se alle siek geworden en Jan Lubberts Snijder een siek na dat Bakkers een op den 11 geopent

hadden dat een vreselijk stank in onse huis veroorzaakte den 18 waren ze alle dood 5 kalf beesten en een enter.
Den 28 november 1748 de Pastor Fledderus Egbert Pauwels en de Bakkers alle gelijk de siekte gekregen.
(Passage uit dagboek van Roeleff Sickens Swartwolt opgenomen in H. Swartwolt, Genealogie Swartwolt, Assen 1998).

Ontvangst diaconie Haren 23 februari 1746
Jan Jurrijns (Jan Luijchijs) begraven: f.7,40
Voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Akte 21 mei 1756
Verkoop door de broers en zusters Swartwolt van het ouderlijk huis te Haren aan Roelf Swartwolt en Hillegien van Boekeren voor f.800,-. Het huis staat op kerkengrond. De huur te betalen aan de kerk bedraagt f.3,- per jaar. De zvetten zijn ten noorden gesworene R. Rummerinks kinderen, ten oosten de straat, ten zuiden Jan Luijchies weduwe en ten westen gesworene J. Warmolts.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1611)

- 172 **Geertien Tebbe Hindriks** (ES), dochter van **Tebbe Hindriks** en **Roelfien Pieters**, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 14) en aldaar (Wijk F Essen 10), is geboren op zaterdag 15 april 1815 te Onnen (Wijk C Onnen 14), is als geboren aangegeven op zondag 16 april 1815 te Haren (aangever geboorte was **Tebbe Hendriks**; getuigen aangifte geboorte waren **Hindrik Breeman** en **Henderikus Pauwels**), is overleden op maandag 3 december 1849 aldaar. Geertien werd 34 jaar, 7 maanden en 18 dagen. Geertien trouwt op woensdag 30 december 1840 op 25-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jacob Horst**, zoon van **Hinderk Jacobs Horst** en **Egbertien Jans**. Jacob, arbeider, wonende te Essen, te Haren en aldaar (Wijk A Middelhorst 31), is geboren op donderdag 10 december 1812 aldaar (Wijk A Middelhorst 33), is als geboren aangegeven op zaterdag 12 december 1812 (aangever geboorte was **Hinderk Jacobs Horst**; getuigen aangifte geboorte waren **Jannes Sjobbema** en **Jan Sijmons ten Kamp**), is overleden op donderdag 16 januari 1873 aldaar. Jacob werd 60 jaar, 1 maand en 6 dagen.

Proces verbaal 14 september 1843

Op heden 14 september 1843 compareerden voor ons, burgemeester der gemeente Haren, Jacob Horst, oud 30 jaren, van beroep landbouwer, wonende te Harendermolen en Eite van Bergen, oud 58 jaren, van beroep arbeider, wonende mede te Harendermolen, welke de navolgende klagte hebben ingebracht. Dat zich ten huize van Isabella Anna Aisses [= Isabella Anna Folkerts Eisses], weduwe Andries Albers te Harendermolen eene krankzinnige bevind, zijnde de dochter van gemelde weduwe, genaamd Hilligje, oud 33 jaren, dat die krankzinnigheid is van een zeer kwaadaardigen aard, zoodat zij alles verscheurd wat zij maar begrijpen kan en zelfs de klederen van het ligchaam vernield, dat zij des daags alleen is overgelaten aan de zorg hare oude moeder, dat zulks voor de veiligheid gevaarlijk is en ter voorkoming van ongelukken noodzakelijk is, dat zij worde gesteld onder verzekerd toezigt, waarin de comparanten als wonende in hare onmiddellijke nabijheid voor de veiligheid harer personen en goederen groot belang hebben.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Certificaat 14 september 1843

De burgemeester der gemeente Haren certificeert bij dezen, op getuigenis van Jacob Horst, oud 30 jaren, van beroep landbouwer, wonende te Harendermolen en van Eite van Bergen, oud 58 jaren, arbeider, wonende te Harendermolen, dat Isabella Anna Aisses, weduwe van Andries Albers, van beroep arbeidster, wonende te Harendermolen, onvermogen is om eenige deurwaarders, procureurs- of griffiekosten, mitsgaders zegel en registratie te kunnen betalen, en diensvolgens is vallende in de termen van art. 855, en volgenden van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.
Haren, 28 oktober 1843, de burgemeester, voornoemd, R. de Sitter.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76; zie voor de procedure bij dochter Hillechien)

Van Jacob en Geertien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Hendrik Horst**, landbouwer, is geboren op maandag 18 januari 1841 te Haren, is overleden op donderdag 25 april 1901 aldaar. Hendrik werd 60 jaar, 3 maanden en 7 dagen.
Hendrik trouwt op zaterdag 11 april 1868 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 24-jarige **Egberdien Horst**, dochter van **Jannes Horst** en **Jantje Hekman**. Egberdien is geboren op woensdag 17 mei 1843 te Haren, is overleden op zondag 20 januari 1889 aldaar. Egberdien werd 45 jaar, 8 maanden en 3 dagen.
 - 2 **Roelfje Horst** is geboren op dinsdag 31 januari 1843 te Harendermolen, is overleden op woensdag 12 februari 1902 te Haren. Roelfje werd 59 jaar en 12 dagen.
Roelfje trouwt op zaterdag 6 december 1879 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 36-jarige **Klaas Bazuin**, zoon van **Gerrit Jans Bazuin** en **Hinderkien Meijer**. Klaas, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 98), is geboren op woensdag 4 januari 1843 te Middelhorst, is overleden op zaterdag 23 oktober 1920 te Haren. Klaas werd 77 jaar, 9 maanden en 19 dagen.
 - 3 **Egbertien Horst**, wonende te Haren (Wijk A Haren 27), is geboren op dinsdag 22 oktober 1844 aldaar, is overleden op zaterdag 13 maart 1920 te Glimmen. Egbertien werd 75 jaar, 4 maanden en 20 dagen.
Egbertien trouwt op donderdag 4 mei 1882 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 33-jarige **Willem Kluivingh**. Willem is geboren op zondag 10 december 1848 te Paterswolde, is overleden op dinsdag 4 maart 1941 te Glimmen. Willem werd 92 jaar, 2 maanden en 22 dagen.
 - 4 **Annechien Horst** is geboren op zaterdag 7 augustus 1847 te Haren, is overleden op woensdag 25 februari 1880 aldaar. Annechien werd 32 jaar, 6 maanden en 18 dagen.
- 173 **Hindrik Hindriks** (GH1812-088; ES; DI; L-00221; L-00222cs), zoon van **Hindrik Hindriks** en **Hillechien Hindriks**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar (Wijk D Dilgt 11), is geboren op zondag 9 maart 1755 te Helpman, is gedoopt op dinsdag 11 maart 1755 te Groningen, is overleden op maandag 1 juni 1835 te Essen (is overleden bij zijn zoon Berend Hindriks op het adres Haren Wijk F Essen nr 10, was toen nog woonachtig te Dilgt), is als overleden aangegeven op dinsdag 2 juni 1835 te Haren (getuigen aangifte overlijden waren **Berend Hendriks** (zie 166) en **Geert Bolhuis** (zie 43)). Hindrik werd 80 jaar, 2 maanden en 23 dagen.

Is in 1812 boer te Essen.

Voogdijstelling 14 mei 1779

Jan Geerts te Helpman heeft aangezworen als voormond over de drie minderjarige kinderen van wijlen Jan Roelfs bij wijlen Hinderika Hindriks in echte verwekt. Berent Hindriks te Haren wordt sibbevoogd en Jan Jans te Haren vreemde voogd. Voor wat betreft de

grootouderlijke boedel van de kinderen wordt Hindrik Hindriks te Helpman aangezworen als sibbevoogd en gezworene Hinderikus Hornhuis te Haren als vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Akte 1 november 1792 (geregistreerd 27 november 1792)
Jan Warmolts verpacht aan Hindrik Hindriks en Gesien Berends, Hemme Geerts en Grietje Cornelis en Hindrik Cornelis en Annegien Roelfs, allen woonachtig te Essen, een stuk land met bos en bomen, min of meer 12 mud land groot, het Hoogveld genaamd. De zweetten zijn: ten noorden het Buirveld en de Onnerweg, ten oosten en ten zuiden: Wolter Papink en ten westen het duister steegien. De pacht is voor 24 jaar en de prijs is f.540,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 97)

Akte 4 november 1794 (geregistreerd 16 december 1794)
Jantje Papink verkoopt aan Hemme Geerts en Grietje Cornelis, Hindrik Hindriks en Grietje Berends, Hindrik Geerds en Annechien Roelfs een stuk land te Haren, het Hogevelde genaamd, zijnde de zuidzijde van het Hogevelde. En ten westen nog weer een stuk hoogte, dat aan Papinks toebehoort en mede is verkocht met de eikenbomen en het bos dat dar op staat tot aan de dwars geul, die daar ten westen dwars door is gegraven en ten westen van dit stukje is nog een stukje tot aan het Duister Steegje of de Buireweg. De prijs is f.700,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 188).

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zweetten ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 31 maart 1813

Hindrik Hindriks te Essen wordt aangewezen als taxateur van de nalatenschap van Popko Bolhuis en Grietje Hemmes en legt daarvoor de eed af.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 40)

Huwelijkscontract 20 mei 1816

Huwelijkscontract tussen Hindrik Hindriks, zoon van Hindrik Hindriks en Hillegien Hindriks, beide overleden, landbouwer te Essen, weduwnaar van Grietje Berends en Annegien Roelfs, dochter van Roelf Jans en Lammegje Jans, beide overleden, landbouwersche te Dilgt, weduwe van Hindrik Geerts. Tussen partijen zal volkomen ongemeenschap van goederen en ook van winst en verlies zijn. De bruid behoudt alzo de volkomen administratie van al haar roerende en onroerende goederen en het vrije genot van haar inkomsten. Partijen zullen in de behuizing van de bruid gaan wonen. Bruidegom zal daarin niets anders brengen dan zijn lijfstoebehoren. Partijen zullen gelijkelijk bijdragen aan hun gezamenlijk onderhoud en de lasten des huwelijks.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 22, acte 218)

Aangifte 8 december 1820

Bij de schout vervoegt zich op 8 december 1820 Hindrik Hindriks, landbouwer te Dilgt, die aangifte doet van het feit, dat op het land van zijn zoon Berend Hindriks, wonende aan de Esserweg tussen 6 en 7 december een schaap geslacht is. Hindrik Hindriks verklaart, dat hij zelf in het land aan de Oosterweg het bloed en de ingewanden heeft zien liggen. De aangever heeft jegens niemand enige verdenking.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 53)

Brief van ca 8 september 1821 aan de officier van justitie

Ik heb de eer u door dezer kennis te geven, dat gisteravond ongeveer te zes uren voor mij is gecompareerd den persoon Harm Harms, boerenknecht bij Hindrik Hindriks jr te Essen, welke mij te kennen gaf, alsdat tusschen zaterdag en zondagnacht zij hem een schaap hadden geslagt op het land gelegen aan de Esserweg en dat hij des morgens op het land komende niets anders had gevonden als het vel en de ingewanden, waarbij lag het mes en het touw alwaar zij het vermoedelijk mede gedaan hadden. De comparant verklaard verder geen vermoeden op iemand te hebben.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 100)

Brief 20 maart 1824 van de gouverneur

Ik zende u hiernevens de navolgende ordonnantiën, om te strekken tot voldoening der schadeloosstelling voor ingenomen gronden ten dienste van den zijtak des wegs den 1e klasse nr 1 tusschen Groningen en De Punt, als:

J. Swartwolt te Haren: f.130,50

H.E. Meijer te Haren: f.241,50

Wed. Rummerink te Haren: f.503,70

Pastorij van Haren: f.237,75

H. Hendriks te Haren: 130,05

P. (J.) P. Veldman: f.34,50

R. van Loo (Roelf Pauwels) te Haren: f.30,60

R. Bolt te Helpman: f.210,-

Als zijnde door het intermediair van u aan mij ter hand gesteld de noodige certificaten, dat de ingenoomen percelen met geene hypothecaire inschrijvingen zijn bezwaard, of dat de hypotheekhouders genoegen nemen, dat de betaling der schadeloosstelling geschiede aan de personen ten wier name de bovengemelde ordonnantiën geslagen zijn.

Ik heb nu nog onder mij berustende ordonnantiën voor R. Koops te Haren, groot f.105,90 en J. Berends en comp. groot f.64,00, waarvan ik de noodige certificaten van u nog wachtende ben, om dezelve daarna aan de belanghebbenden te kunnen doen afgeven.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Proces verbaal 3 mei 1824

Op heden den derden mei des jaars 1824 des morgens acht uren compareerde voor mij, schout der gemeente Haren, Hindrik Hindriks, oud 69 jaren, landbouwer van beroep, wonende te Essen, binnen deze gemeente, in het huis getekend letter F nummer 10, welke mij te kennen heeft gegeven, dat hij onderrigt was geworden, dat door den heer schout der gemeente Leens in de Provinciale Groninger Courant was geplaatst eene advertentie, wegens een vermiste koe. Dat comparant daarop de courant had ingezien en bevonden, dat de daarin door den heer schout geplaatste koe van dezelfde kleur en met de opgegeven merkteekenen was als eene

welke door hem in tegenwoordigheid van Jan Berends, landbouwer te Essen en Hindrik Takens, landbouwer te Haren, op den 27 april laatstleden bij gelegenheid van eene verkooping ten huize van Freerk Pauwels te Harenermolen (binnen deze gemeente) van een persoon genaamd (volgens deszelfs verklaring) Johannes Kruisweg, woonachtig te Meppel, had gekocht voor de som van f.24,20, welke koe had gestaan op den stal van gemelden Freerk Pauwels en zij alzoo hadden vermeend, dat dezelve op de verkooping zoude worden gepresenteerd, doch evenwel waren onderrigt, dat dezelve niet zoude verkogt worden en voorts met den bovengemelden persoon Johannes Kruisweg hierover hadden gehandeld en gekocht.

Wijders verklaarde comparant, dat de gemelde koe ten zijnen huize op stal stond en den gemelden persoon Johannes Kruisweg denkelijk nog wel zoude herkennen, indien dezelve in hetzelfde kleeft, hem verscheen.

(tekst van de genoemde advertentie: "Er is, uit het land van den landbouwer J.K. Hekma, te Mensingeweer, in den nacht tusschen den 25 en 26 April vermist: een vaalmelk koe, van het vierde kalf, zwart blaart haar, een halve maan uit het regter oor, een stuk van het linker driespeen, zijnde het regter achterspeen gust en een krom lid in de staart. De Schout van de Gemeente Leens") (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Brief 29 mei 1824 aan de hoofdingenieur der waterstaat te Groningen

De landbouwers Hindrik Hindriks, Roelof Vos en de voogd van de minderjarige zoon Popke Bolhuis menen nog recht te hebben op een vergoeding voor grond, die zij hebben afgestaan voor de verbetering van de heerbaan (Rijkstraatweg) tussen Helpman en Haren. Het gaat om bedragen van respectievelijk f.65,-, f.28,- en f.22,-. Maar het is hun niet duidelijk waar ze met hun claim moeten zijn. De schout vraagt namens hen aan de hoofdingenieur bij wie zij zich moeten vervoegen ter verkrijging van hun pretenties. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Brief 6 februari 1826 aan de Griffier bij de Staten van de Provincie Groningen

Ik heb de eer u door deze kennis te geven, dat door Hindrik Hindriks, landbouwer te Dilgt binnen deze gemeente, een zwarte driejarige hengst wordt gehouden, verlangend hij, dat deze worde geëxamineerd en tot dekking van merries wordt toegelaten. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Uitspraak 15 juni 1826 rechtbank van eerste aanleg te Groningen

Beklaagde is Hindrik Hindriks, oud 71 jaar, geboren te Helpman, wonende te Dilgt, landbouwer, ter zake, dat hij op 22 februari 1826 aan de commissarissen belast met de keuring van de dekhengsten in de provincie Groningen, ter keuring een hengst heeft aangeboden, welke afgekeurd zijnde, gedaagde dezelve niet binnen de gestelde tijd heeft doen snijden. Beklaagde is schuldig en wordt veroordeeld tot f.25,- boete, waarvan 1/3 is voor de aanbrenner, 1/3 voor de keurmeester en 1/3 voor de armen van Haren. Voorts veroordeling in de kosten van de procedure, zijnde f.1,34. (Groninger Archieven, toegang 144, inventaris nr 50, zaak 1108)

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk D Nr 11 Dilgt samen met zijn tweede vrouw Annechien Roelfs, de schoondochter van zijn tweede vrouw Margaretha Abbring, vier dochters van Margaretha, een kleinkind van Annechien Roelfs uit het huwelijk van haar dochter Grietje Hindriks en drie inwonende personeelsleden: Berend Koops, Folkert Eisses en Roelfien Boddeveld.

Bij zijn overlijden in 1835 is Hindrik Hindriks voor de helft eigenaar van de volgende onroerende goederen:

- de vaste en altoos durende beklemming van een boerenplaats te Essen met twee behuizingen F10 en F6, groot 27 bunder, 55 roeden en 33 ellen (in de nummering van 1830 heeft F6 waarschijnlijk het nummer F9).
 - de volle eigendom van enig bouw- en hooiland gelegen onder Haren, groot 6 bunder en 15 roeden.
 - 1/3 aandeel in een stuk land met hakbosch, het Hogevelt genaamd, gelegen onder Haren.
- Erfgenamen zijn de beide kinderen uit zijn eerste huwelijk Hillechen Hindriks te Norg en Berend Hindriks te Essen.

Hindrik trouwt (kerk) op vrijdag 19 mei 1775 te Groningen op 20-jarige leeftijd (1) met de 33-jarige **Grietje Berends**, dochter van **Berend Geerts** en **Wibbegien Asses**. Grietje, wonende te Haren, is geboren in 1742 te Peest, wonende Wijk F Essen 10 te Haren, is overleden op donderdag 9 april 1812 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 11 april 1812 (aangever overlijden was **Hindrik Hindriks** (zie 173); getuigen aangifte overlijden waren **Willem Jans Buis** (zie 71) en **Popke Abels Bolhuis** (zie 49)). Grietje werd 70 jaar.

Van Hindrik en Grietje zijn twee kinderen bekend:

- Hillechien Hindriks** is geboren op woensdag 18 september 1776 te Helpman, is overleden op maandag 4 augustus 1845 te Norg. Hillechien werd 68 jaar, 10 maanden en 17 dagen.
Hillechien trouwt (kerk) op zondag 24 november 1805 te Norg op 29-jarige leeftijd met de 39-jarige **Jan Bastiaans**. Jan, landbouwer, wonende te Norg, is geboren in 1766, is overleden op zaterdag 21 januari 1843 aldaar. Jan werd 77 jaar.
- Berend Hendriks** is geboren op vrijdag 8 september 1780 te Essen, zie 166.

Hindrik trouwt op woensdag 12 juni 1816 op 61-jarige leeftijd (2) met de 59-jarige **Annechien Roelfs**, zie 116.

174 **Remmert Hindriks** (ES) is afkomstig uit Essen.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock Ledematen angekomen en angenommen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock. 1706 In junio angenomen:
Remmert Hindriks, tot Essen

Remmert trouwt (kerk) op maandag 27 februari 1708 te Haren (1) met **Aaltien Barelds**, zie 28.

Remmert trouwt (kerk) op zondag 29 mei 1729 te Haren (2) met **Meentjen Jaspers**. Meentjen is afkomstig uit Norden (D).

Van Remmert en Meentjen is een kind bekend:

- Hindrik Remmerts** is gedoopt op zondag 5 februari 1730 te Haren.

Remmert trouwt (kerk) op zondag 15 juli 1731 te Haren (3) met **Tietjen Hendriks**. Tietjen was eerder gehuwd (1) met **Haye Geerts**.^{<107>}

175 **Roelfien Hindriks** (ES), dochter van **Gerrit Hendriks** en **Harmina Wijbes (392)**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), aldaar

(Wijk F Essen 16) en aldaar (Wijk F Essen 11), is geboren op zaterdag 14 juli 1860 te Eelde, is overleden op zondag 17 juli 1932 te Haren. Roelfien werd 72 jaar en 3 dagen.

Roelfien trouwt op zaterdag 7 mei 1887 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 34-jarige **Jan Takens**, zie 339.

Van Jan en Roelfien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Jantje Takens**, dienstbode, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op donderdag 5 januari 1888 te Helpman, is overleden op dinsdag 4 november 1930 te Groningen. Jantje werd 42 jaar, 9 maanden en 30 dagen.
- 2 **Harmina Takens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op dinsdag 9 september 1890 te Helpman.
- 3 **Pietertje Takens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op donderdag 29 oktober 1891 te Helpman, is overleden op maandag 21 september 1931 te Groningen. Pietertje werd 39 jaar, 10 maanden en 23 dagen. Pietertje trouwt op vrijdag 9 mei 1913 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 22-jarige **Willem Vrieling**, zoon van **Borgert Vrieling** en **Henderika Pauwels**. Willem, arbeider, is geboren op woensdag 18 maart 1891 te Glimmen.
- 4 **Grietje Takens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op dinsdag 12 december 1893 te Helpman, is overleden op dinsdag 25 mei 1920 te Onnen. Grietje werd 26 jaar, 5 maanden en 13 dagen. Grietje trouwt op vrijdag 14 mei 1915 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hendrik Ebels**, zoon van **Ielke Ebels** en **Willemtje Tuinman**. Hendrik, landbouwer, is geboren op maandag 2 mei 1892 te Haren.
- 5 **Aaltje Takens** is geboren op zaterdag 5 januari 1895 te Helpman, is overleden op zondag 19 maart 1950 te Groningen. Aaltje werd 55 jaar, 2 maanden en 14 dagen.
- 6 **Gerrit Takens** is geboren op zondag 7 maart 1897 te Helpman, zie 338.
- 7 **Fennechien Takens**, wonende te Haren, is geboren op donderdag 28 juni 1900 te Essen (Wijk F Essen 11). Fennechien trouwt op woensdag 22 september 1937 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 55-jarige **Derk Smit**. Derk, conciërge, is geboren op maandag 5 december 1881 te Groningen, is overleden op zaterdag 16 oktober 1954 aldaar. Derk werd 72 jaar, 10 maanden en 11 dagen.

- 176 **Trijntien Hindriks** (ES) is geboren te Essen.
Trijntien gaat in ondertrouw (kerk) op zondag 25 maart 1725 te Woltersum, trouwt (kerk) op zondag 22 april 1725 te Haren met **Roeleff Jans**. Roeleff is geboren te Woltersum.
- 177 **Christina Hofman** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 20 april 1842 te Groningen, is overleden op zaterdag 2 januari 1904 aldaar. Christina werd 61 jaar, 8 maanden en 13 dagen. Christina trouwt op zondag 29 november 1868 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 26-jarige **Samuel Eorelman**. Samuel, schrijnwerker, is geboren op donderdag 27 januari 1842 te Groningen, is overleden op maandag 27 september 1909 aldaar. Samuel werd 67 jaar en 8 maanden.
- 178 **Jan Hopping** (ES).

Het ledematenregister van de kerk te Haren vermeldt als ledematen te Essen in 1704 "Jannes Heminge en Petertien Sikkes, ehthelieden". Met achter Pieterke "angekomen 1678, verstorven 1706". Aangenomen, dat deze personen identiek zijn aan Jan Hopping en Pieterke uit het overzicht van provincie-meijers van Spanheim.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen angekommen en aangenomen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock.

1706 In junio aangenomen:

Hindrik Hindriks van Westerbork, tot Essen, bij J. Heppinge

In maart 1707 wordt als lidmaat aangenomen: Jan Egberts van Beijlen diend bij Jannes Heppinge tot Essen

In 1709 wordt als lidmaat aangenomen: "Hillighien Jansen Soeberinge van Swichteler bij Beijlen, woond bij Jannes Heppinge tot Essen met attestatie van Beijlen".

Jan was gehuwd met **Pieterke**, zie 2.

- 179 **Alberdina Hornhuis** (ES; L-00528), dochter van **Hinderikes Hornhuis (181)** en **Gesina Pauwels**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren op donderdag 25 april 1771 te Essen, wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op donderdag 4 mei 1837 te Essen. Alberdina werd 66 jaar en 9 dagen.

Woonde in 1830 als weduwe van Frederic Wuffen op het adres Haren Wijk F Nr 1 Essen samen met haar schoonzoon (man van overleden dochter Geziena) Pieter Jans van Norg, het zoonje van Geziena en Pieter, dochter Hendrika Wuffen, de inwonende knecht Dirk Hekman en de inwonende werkmeid Jantje Ellens.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 29 juli 1819

De nabestaanden van Geziena, Lammigje en Hendrika Wuffen, minderjarige kinderen van wijlen Freerk Wuffen en Alberdina Hornhuis, landbouwersche te Haren, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Wuffen, landbouwer te Helpman, oom
- Jelke Vos, landbouwer te Onnen, aangehuwde oom
- Roelf van Dam, schoenmaker te Haren, aangehuwde oom.

Aanwezig van moederszijde:

- Cornelis Hornhuis, landbouwer te Onnen, aangehuwde oom
- Jan Vos, landbouwer te Haren, neef

- Lukas Rummerink, landbouwer te Haren, neef
Tot toeziend voogd wordt benoemd Jan Wuffen.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/95)

Proces verbaal 3 januari 1822

Op heden den derden januari 1822 des morgens omstreeks acht uren kennis krijgende, dat Alberdina Hornhuis, weduwe van Freerk Wuffen in den gepasseerden nacht was besloten uit het huis F nr 1, staande aan de Oosterweg onder Haren. Waarop ik mij naar deszelfs plaats hebbe begeven en bevonden, dat aan de noordzijde van het huis een kozijn met houten tralies en een omtrek van ongeveer drie voet in het vierkant er geheel was uitgebroken.

Gevraagd wat er vermist werde. Antwoord, dat er drie bomen gesmolten vet vermisten, waarvan eene boom nog in een melkvat, zoals het er in gegoten was, hadde gezeten en het lege melkvat bij haar naaste buurman Geert (Jans) Douwes agter tegen de schuur bij oud hooi was gevonden.

Gevraagd of zij ook nog meer vermist.

Geantwoord, dat zij een steenen schotel, waar op eenig botten hadden gelegen waar het vlees gistermiddag was afgegeeten en de schotel in een sloot tegenover de schuur van Geert Douwes had gedreven, wijders verklaren, dat zij niet meer vermist als een half stukje boter, waarvan zij iets gebruikt hadden.

Gevraagd of zij ook enige presumptie hadde wie het zoude gedaan kunnen hebben. Geantwoord, dat zij er niemand mede kon beschuldigen en ook geene presumptie op iemand konde hebben.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 55)

Brief 5 januari 1822 aan de officier van justitie

Ik heb de eer u hierbij toe te zenden een proces verbaal van een diefstal bij de weduwe Wuffen te Helpman opgemaakt door den assessor R. Koops.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 100)

Memorie van successie, 29 juli 1837

Erfgenamen zijn Lammegien Wuffen (gehuwd met Lubertus van Oosten) en Henderika Wuffen (gehuwd met Hemme Geerts Hemmes). Tot de nalatenschap behoren een groot aantal onroerende goederen (alleen de behuizingen vermeld):

- Een boerenplaats te Essen F nr 1 met landerijen;
- Een behuizing te Onnen C nr 21;
- De helftscheid van de vollen eigendom van een behuizing en tuin te Haren A nr 10.

Alberdina trouwt (kerk) op woensdag 6 januari 1802 te Haren (opbrengst collecte voor de diaconie bij het huwelijk: f.6,30) op 30-jarige leeftijd met de 32-jarige **Frederic Wuffen**, zie 400.

Van Frederic en Alberdina zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Geziena Wuffen** is geboren op zondag 20 maart 1803 te Onnen, zie 401.
- 2 **Lammegien Wuffen**, wonende te Haren (Wijk B Haren 24), is geboren op maandag 23 juli 1804 te Onnen, is gedoopt op zondag 29 april 1804 te Haren, is overleden op maandag 17 augustus 1840 aldaar. Lammegien werd 36 jaar en 25 dagen. Lammegien trouwt op woensdag 4 juni 1828 op 23-jarige leeftijd met de 25-jarige **Lubertus van Oosten**, zie 133.6.
- 3 **Hinderikus Wuffen** is geboren op dinsdag 5 mei 1807, is gedoopt op zondag 10 mei 1807 te Haren, is begraven op maandag 4 april 1808 aldaar. Hinderikus werd 10 maanden en 30 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 4 april 1808

Een kind van Freerk Wuffen begraven: f.6,37

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 4 **Hendrika Wuffen** is geboren op donderdag 4 mei 1809 te Onnen, zie 402.

- 180 **Cornelis Hindriks Hornhuis** ook genaamd Cornelis Hindriks Nijemeijer (ES), zoon van **Hindrik Cornelis (80)** en **Grietien Siemens**, landbouwer en schulte, is geboren (ouders aan de Oosterweg), is gedoopt op zondag 6 september 1705 te Haren, is begraven op donderdag 22 maart 1759 aldaar. Cornelis werd 53 jaar, 6 maanden en 16 dagen.

Is vanaf 1746 tot zijn overlijden schulte van Helpman. Wordt bij huwelijk vermeld als Cornelis Nijemeijer (bij ondertrouw in Groningen) en Cornelis Nieuwmeijer (bij kerkelijk huwelijk in Anloo). Woont bij zijn huwelijk in Helpman. Komt waarschijnlijk in 1737 naar Essen.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhier angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1737 Jun.

Cornelis Hindriks tot Essen

Beschrijving veepest 1744-1753

Roeleff Sickens Swartwolt schrijft in zijn dagboek over de veepest in Haren en omstreken. De complete beschrijving in de originele bewoordingen is opgenomen bij de schrijver zelf. Uit deze beschrijving heb ik voor afzonderlijke personen relevante passages gehaald en die in mijn eigen woorden weer gegeven.

Op 30 april 1745 schrijft Swartwolt: "Kornelis in de Horn heeft de meesten nu nog gezond". Hier zal het gaan om Cornelis Hindriks (Hornhuis). In november 1748 is het bij Kornelis Hindriks van Essen wel raak en sterven al zijn koein die ziek zijn geworden (hoeveel wordt niet duidelijk).

Akte 9 november 1746

Cornelis Hindrik Hornhuis zweert aan als schulte van Helpman in de plaats van Jan Hiddes. Jacob Julsing voor de Heerepoort is zijn borg.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1706).

Roeloff Sickens Swartwolt beschrijft in zijn familieboekje wie allemaal aanwezig waren bij de begrafenis van zijn zoon Sicke Swartwolt op 19m juni 1747: (onder andere) tot Essen gesw. L Bolhuis, Roelef Pouwels, Cornelis Hindriks.

Opregte Groninger Courant, 18 augustus 1750

Aangezien op zondag den 9 augustus 1750 een swart eenjaarg merry paert is geborgen, waar van den eygenaar onbekend is, soo wort mits desen aan yeder bekendmaaking gedaan, die zuls mogte aangaan, zig dies aangaande te adresseeren bij Cornelis Hindriks Hornhuis, schultes van Helpman, die verder aanwijs zal doen.

Akte 21 februari 1759

Jannes Geerts en Annegien Jans, echtelieden te Helpman, verklaren geleend te hebben van schulte Jan Rummerink en Margreta Hoising f.135,-. Zij zullen elk jaar aan huur f.6,- in plaats van rente betalen. Zij hebben het geld geleend tot afkoop van de beide akkeren hofland te Helpman waar hun huis op staat tussen de schulte C. Hornhuis en de heer Van Ewsum. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 11)

Eedaflegging 23 maart 1759

Heeft Jacob Buirma den eed afgelegd als schulte van Helpman in plaats van de overleden Cornelis Hornhuis. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Ontvangst diakonie te Haren 22 maart 1759

Scholte Hornhuis begraven: f.18,15
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 7 oktober 1759

Gebruik van het laken voor schulte Hornhuis
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Cornelis gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 10 juli 1734 te Groningen (getuige voor Gijssettijn is haar broer Jacob Jans Julsing, de bruidegom wordt vermeld als Cornelis Nijemeijer), trouwt (kerk) op zondag 22 augustus 1734 te Anloo (de bruidegom wordt vermeld als Cornelis Nieuwmeijer) op 28-jarige leeftijd met de 34-jarige **Gijssettijn Julsingh**, dochter van **Jan Jansen Julsingh** en **Lammigje Boelens Meursing**. Gijssettijn is geboren in 1700 (OS) te Eext, is begraven op maandag 18 mei 1761 te Haren. Gijssettijn werd 61 jaar.

Ontvangst diakonie te Haren 18 mei 1761

De vrouw van scholte Hornhuis begraven: f.14,12
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 23 mei 1761

Van gesworene Hornhuis voor het beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Cornelis en Gijssettijn zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Hinderikes Hornhuis** is geboren te Helpman, is gedoopt op woensdag 2 november 1735 te Groningen, zie 181.
- 2 **Jan Cornelis Nijemeijer** is geboren in juni 1737, is gedoopt op zondag 23 juni 1737 te Haren, is overleden in augustus 1737 te Essen, is begraven op maandag 19 augustus 1737 te Haren. Jan werd 2 maanden.

Ontvangst diaconie Haren 19 augustus 1737

Begrafenis kind van Cornelis van de Oosterweg: f:1,53
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 181 **Hinderikes Hornhuis** (GH1812-081; RAAD; ES), zoon van **Cornelis Hindriks Hornhuis (180)** en **Gijssettijn Julsingh**, landbouwer, municipaal raad en gezworene, wonende te Haren en aldaar, is geboren te Helpman, is gedoopt op woensdag 2 november 1735 te Groningen, wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op dinsdag 9 mei 1815 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 9 mei 1815 aldaar (aangever overlijden was **Cornelis Henderikes Hornhuis**; getuige aangifte overlijden was **Hinderk Lucas Oosterveld**). Hinderikes werd 79 jaar, 6 maanden en 7 dagen.

Is van 1808 tot zijn overlijden in 1815 raadslid van de gemeente Haren.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen angenomen van Dom. J Meijer Anno 1760 den 27 Maii

Henricus Hornhuijs [en]

Gesine Pauwls Ehelieden, van Essen

Akte 4 mei 1772 (geregistreerd 8 mei 1773)

H. Hornhuis, Antoni Jans en Bastiaan Baving kopen als diakenen van de kerk te Haren een boerderij te Engelbert met bijbehorende beklemd landerijen voor f.2.985,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 157)

Ontvangst diaconie te Haren 9 juni 1775

Van gesworene Horrenhuis voor het beste laken tot de dienst van Tommes Horrenhuis: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 23 april 1779

Gezworene Hinderikus Hornhuis, woonachtig te Haren, heeft aangezwoen als voormond over het minderjarig dochttertje van Lammert Alberts bij wijlen Roelfje Jacobs in echte verwekt. Jacob Vedder op de Hoornschedijk sibbevoogd en ??? Stoffers te ??? vreemde voogd. Deze kiest domicilie bij Jacob Vedder. De voorstanderen mogen met de vader van de kinderen een afkoopregeling treffen over de moederlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Voogdijstelling 14 mei 1779

Jan Geerts te Helpman heeft aangezwoen als voormond over de drie minderjarige kinderen van wijlen Jan Roelfs bij wijlen Hinderika Hindriks in echte verwekt. Berent Hindriks te Haren wordt sibbevoogd en Jan Jans te Haren vreemde voogd. Voor wat betreft de grootouderlijke boedel van de kinderen wordt Hindrik Hindriks te Helpman aangezwoen als sibbevoogd en gezworene Hinderikus Hornhuis te Haren als vreemde voogd.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Voogdijstelling 22 september 1780

Gezworene H. Hornhuis te Essen wordt aangezwoeren als sibbevoogd in plaats van Roelf Jans over het minderjarig zoontje van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Dit gedurende de scheiding en deling van de grootmoederlijke boedel des pupilles. Deze grootmoeder is wijlen Aaltien Popkes, weduwe van Roelf Sikkes. Hemme Geerts te Essen wordt aangezwoeren als vreemde voogd in plaats van Evert Jans. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Voogdijstelling 23 augustus 1783

Gezworene H. Hornhuis zweert aan als sibbevoogd over de drie minderjarige kinderen van Jan Roelfs en Hindrikje Hindriks gedurende de scheiding en deling van de nalatenschap van Hindrik Hindriks. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495)

Groninger Courant, 28 december 1787

Op donderdag den 3 januari 1788 's morgens precies om negen uur gedenkt Geswoeren Hornhuis en cons. te Haren bij uitmijninge te laten verkoopen 200 eiken stambomen te Haren, op de wortel staande.

Akte 28 juli 1790

Gezworene Hornhuis en Gesina Pauwels lenen f.1.000,- tegen 4% van de heer Engelbert Engelberts Brucherus. Tot zekerheid stellen zij de plaats te Essen met 51 grasen en 53 roeden land, die zij op 15 augustus 1766 van de provincie hebben gekocht. Zij geven de verzegeling over aan de geldlener als 'kistenpand'. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 17)

Akte 26 januari 1791 (geregistreerd 1 juni 1791)

Hindrik Hornhuis en Gesina Pauwels lenen f.500,- tegen 3,75% van predikant Meijer te Haren (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 40)

Akte 24 juni 1793 (geregistreerd 2 augustus 1793)

Hinderikes Hornhuis en Gesina Pauwels lenen van de gerechtsdienaar Wouter Roelfs Westerdiep f.800,- tegen 4%. Luitenant-kolonel R. Rummerink stelt zich borg. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 131)

Voogdijstelling 23 oktober 1795

Hindrik Lucas te Haren aangezwoeren als principaal voormond over het minderjarige kind van wijlen Geert Jans bij Aaltjen Reinders in echte verwekt. Boele Reinders te Annen wordt sibbevoogd. Gezworene H. Hornhuis te Essen vreemde voogd. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

Akte 7 juni 1800

Gezworene Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verpachten aan de luitenant-kolonel ingenieur Rudolph Rummerink een stuk land, zijnde een gedeelte van de Swijnekamp ten oosten van Haren, swettende ten oosten aan het Boeren- of Zijlmaar. De pacht is voor 24 jaar. De prijs f.1.000,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 109)

Akte 28 augustus 1800

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Cornelis Lourens Bolt en zijn drie zonen Lourens, Reinder en Jacob Bolt de grond waar de behuizing van kopers op staat met nog drie akkers hofland achter de behuizing gelegen, zzettende ten noorden Michiel Fitsenreiter aan wiens behuizing de kopers de vrijheid hebben een muur daar aan op te trekken, ten oosten de Helperstraat, ten zuiden Roelf Louwrens en ten westen weduwe Buirma. De prijs bedraagt f.700,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 113)

Akte 13 mei 1801

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen een stuk land in de Pieperspoel aan C. H. Tjaden Jullens voor f. 220,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 132)

Akte 3 april 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Egbert Geerts (Vorenkamp) en Harmtjen Hindriks (van Wolde) een akker bouwland op de zandbrink gelegen voor f.146. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 135)

Akte 3 april 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Arend Jans en Albertien Hindriks drie matten hooiland voor f.340,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 136)

Akte 13 mei 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Geesje Alefs weduwe van Jan Cornelis vijf matten hooiland voor f.175,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 137)

Akte 3 april 1801 (geregistreerd 9 juni 1801)

Hinderikes Hornhuis en zijn vrouw Gesina Pauwels verkopen aan Cornelis Bolhuis en Jantien Alberts Lunsche een stuk weiland ten oosten van Haren voor f.1.000,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 138)

Ommelander Courant, 23 augustus 1808

Heden morgen ten drie uren overleed, na eenige weken aan de waterzugt gesukkeld te hebben, in den ouderdom van 74 jaaren, mijne hartelijke geliefde egtgenootte Gesina Pauwels, met wien ik den tijd van bijna 50 jaaren in eene gelukkige egtverbintenis heb mogen leven. Bedroeft over haar gemis, geev ik hiervan kennis aan vrienden en bekenden, dan, gelovende, dat zij thans eene gelukzaligheid geniet, die de wereld niet geven kan, leenigt mijne en mijner beider kinderen smarte, en doet mij verzoeken, om van rouwbeklag verschoond te mogen blijven.

Haaren, den 19 augustus 1808. Gezworenen H. Hornhuis

Akte 5 september 1808

De gezworene Hindrikus Hornhuis gedenkt met Gerichts Consent bij uitmijninge te verkopen vier a vijfhonderd hokken haver te Haren in het Hemmerland in hokken staande. Verkoop op 8 september 1808 in het Hemmerland om 2 uur 's middags.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 2011).

Ommelander Courant, 25 oktober 1808

Bij Koninklijk Besluit van den 14den dezer maand, zijn gedaan de navolgende benoemingen: tot leden der gemeentebesturen en derzelver secretarissen van de tweede klasse in het Departement Groningen: Voor de 1ste gemeente, hoofdplaats Haren: de heren J.H. Hornhuis te Haren; Roelof Jelger Vos te Haren en Dilgt; Jannes Hoenderken te Noordlaren; Roelof Lammerts te Helpman; R. T. Hamminck te Glimmen. Tot secretaris: Roelof Koops te Haren.

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwellen ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Bevelschrift van het Gerecht van Selwerd en Sappemeer 27 bloeimaand (mei) 1809

Oud gezworene H. Hornhuis wordt beboet voor een lange hond en een jachthond los in het veld. Hij erkend schuld en betaalt de boete.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 2095).

Verzonden brief gemeente, 4 oktober 1811

Maire Laclé voldoet op 4 oktober 1811 aan het verzoek van de prefect om de personen op te geven die in de gemeente Haren van aanzien zijn. Hij geeft 11 personen op, die naar zijn mening ("zonder daarmee tekort te doen aan de zodanige die daar niet op vermeld staan") boven de middelmaat in zijn mairie uitstijgen. Hij vermeldt daarbij ook een aantal gegevens per persoon en hun jaarlijks geschat inkomen. Verkort luidt zijn opgave: Roelf Koops (f.1.500,-), Jan Vos (f.2.000,-), Jan Swartwolt (f.1.500,-), Geert Buirma (f.2.500,-), Jan Egberts Wilphorst (f.1.500,-), Jannes Hoenderken (f.1.500,-), Jan Wuffen (f.1.500,-), Roelf Hammink (f.2.000,-), Roelf Kluiving (f.1.500,-), Hinderikus Hornhuis (f.1.500,-) en Cornelis Hendrik Tjaden Jullens (f.10.000,-). Behalve Tjaden Jullens zijn alle personen landbouwer. Tjaden Jullens woont op het huis te Glimmen.

Ingekomen stukken gemeente Haren, 23 mei 1815

Jan Swartwolt, die reeds is aangewezen als ontvanger der indirecte belastingen, wordt door de gouverneur in de provincie Groningen nu ook aangewezen als zetter (repartiteur) in de plaats van de overleden Henderikus Hornhuis.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 48).

Hinderikes trouwt (kerk) op donderdag 24 mei 1759 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 24-jarige **Gesina Pauwels**, dochter van **Lucas Pouwels** en **Alberdina Rummerink**. Gesina is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 19 december 1734 te Haren, is overleden op vrijdag 19 augustus 1808 te Essen, is begraven op woensdag 24 augustus 1808 te Haren. Gesina werd 73 jaar en 8 maanden.

Ommelander Courant, 23 augustus 1808

Heden morgen ten drie uren overleed, na eenige weken aan de waterzugt gesukkeld te hebben, in den ouderdom van 74 jaaren, mijne hartelijke geliefde egtgenootte Gesina Pauels, met wien ik den tijd van bijna 50 jaaren in eene gelukkige egtverbintenis heb mogen leven. Bedroeft over haar gemis, geef ik hiervan kennis aan vrienden en bekenden, dan, gelovende, dat zij thans eene gelukzaligheid geniet, die de wereld niet geven kan, leenigt mijne en mijner beider kinderen smarte, en doet mij verzoeken, om van rouwbeklag verschoond te mogen blijven.

Haaren, den 19 augustus 1808. Gezwooren H. Hornhuis

Ontvangst diaconie te Haren 24 augustus 1808

De vrouw van gezworene Hornhuis begraven: f.9,45
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 7 oktober 1808

Van Hindrik Hornhuis voor het laken voor zijn vrouw: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Hinderikes en Gesina zijn zeven kinderen bekend:

1 **Kind Hornhuis** is begraven op maandag 9 juni 1766 te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 9 juni 1766
Een kind van gezworene Hornhuis begraven: f.3,03
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

2 **Kind Hornhuis** is begraven op donderdag 18 februari 1768 te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 18 februari 1768
Een kind van gezworene Hornhuis en een kind van Boelen Margien begraven: f.5,22
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

3 **Kind Hornhuis** is begraven op woensdag 27 januari 1768.

Ontvangst diakonie te Haren 27 januari 1768
Een kind van gezworene Hornhuis begraven: f.4,84
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

4 **Cornelius Hornhuis** is geboren in juli 1760 te Essen, is gedoopt op zondag 3 augustus 1760 te Haren, is overleden in augustus 1760 te Essen, is begraven op donderdag 7 augustus 1760 te Haren. Cornelius werd 1 maand.

Ontvangst diakonie te Haren 7 augustus 1760
De zoon van gesworene Hornhuis begraven: f.4,36
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 5 **Alberdina Hornhuis** is geboren in november 1761 te Essen, is gedoopt op zondag 15 november 1761 te Haren, is overleden in oktober 1764 te Essen, is begraven op vrijdag 2 november 1764 te Haren. Alberdina werd 2 jaar en 11 maanden.

Ontvangst diakonie te Haren 2 november 1764
Een kind van gesworene Hornhuis begraven: f.2,65
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 6 **Cornelis Henderikes Hornhuis** (GH1812-082, MIL-076; RW1; RAAD; L-00255; L-00256cs), landbouwer, raadslid, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk C Onnen 30) en aldaar, is geboren op donderdag 25 april 1771 te Essen, is gedoopt op zondag 28 april 1771 te Haren, is overleden op maandag 31 januari 1848 te Onnen. Cornelis werd 76 jaar, 9 maanden en 6 dagen.

Is vanaf augustus 1832 tot zijn overlijden op 31 januari 1848 raadslid van de gemeente Haren. Is vanaf 1828 brandmeester voor wijk C (Onnen) van het dorp Haren. Bij raadsbesluit van 19 mei 1841 herbenoemd tot brandmeester voor Wijk C van het dorp Haren.

Woont in 1830 op het adres Haren Wijk C Nr 30 Onnen samen met drie kinderen, het weeskind Catharina de Jonge van zijn schoonzus, de inwonende boerenknechten Egbert Oosterveld en Boele Ruuls en de inwonende werkmeid Ida Brink. Twee zusjes van Catharina wonen bij oom Jan Vos in Haren.

Akte 15 januari 1818

De erven Warmolts verkopen publiek:

1. een stuk land, het grote Pijperspoel genaamd, gelegen aan de Harender Boerenweg, zwestende ten noorden aan de heer Jullens, ten oosten aan het Onnerveld, ten zuiden aan Simon Aaldrik Evenhuis en ten westen aan de Nieuwlandsweg.
2. een derde gedeelte van het Velland, mede onder Haren gelegen, zwestende ten noorden aan Jan Antoni van Hemmen, ten oosten de Noordlandsdrift, ten zuiden Wicher Alderts en ten westen Abel Jans.
3. De halvescheid in de Ganse Tiende van Haren, waarvan de koper wordt gehouden kennis te dragen, willende de verkoper in zijne qualiteit tot geene uitleg of aanwijzing daarvan gehouden zijn.

De kopers zijn:

- perceel 1: Roef Vos en Cornelis Hornhuis voor f.175,-;
- perceel 2: Abel Jans Brink voor f.121,-;
- perceel 3: C.W. H. Haack voor f.425,-.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 76, Akte 17)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 29 juli 1819

De nabestaanden van Hinderikus, Margaretha Roelina en Roef, minderjarige kinderen van Cornelis Hornhuis en wijlen Catharina Vos komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Lukas Rummerink, landbouwer te Haren, neef
- Jan Wuffen, landbouwer te Helpman, neef
- Roelf Meijer, landbouwer te Haren, goede vriend

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Vos, landbouwer te Haren, oom
- Jelke Vos, landbouwer te Onnen, oom
- Roelf Vos, landbouwer te Haren, oom.

Tot toezien voogd wordt benoemd Jan Vos.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/93)

Brief 11 april 1826 van de burgemeester van Hoogezand

Op zondag laatstleden zijn volgens opgave van een ingezetene uwer gemeente, zeggende te zijn genaamd Cornelis Hornhuis op de Westerbroekstermade in deze gemeente gevonden twee aalfuiken, welke dezelve eenige dagen te voren van onder Haren zouden zijn vermist.

Deze fuiken bij Harm Heuveling te Westerbroek in bewaring zijnde gebragt met assistentie van een veldwachter. Zoo zal op zondag eerstkomende eene oproeping worden gedaan van zoodanigen welke daarop eenige aanspraak mogten hebben en zullende, indien zich niemand aanmeld, zooals verondersteld wordt, u nader daarvan worden onderrigt.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 23 juli 1826 van Cornelis Hornhuis

Ik neem de vrijheid u bij dezen kennis te geven, dat wij eigenaren J. Veltman, Klaas Mans, Berent Berents, Hindrik van der Es en C. Hornhuis, van een sloot van het Drense diep tot aan de Noorder Zanddijk en verder tot aan de Aallingkamp, alwaar de Bixzen sloot genoemd, welke sloot onder schouw is gelegen, doch waarvan jaarlijks weinig tot niet wordt verrigt uit hoofde van de zwakheit in zoodanige gevallen van onze dijkschouwer.

Wij opgenoemde eigenaren zijn uit hoofde van het belang der aan de sloot gelegen landen om dezelve na te weiden overeengekomen om die sloot voor zooveel ons aangaat te verdelen en door te graven en hebben dientengevolge besloten om dit op zaterdag 19 juli te doen. Dan neimant dan ik was aldaar tegenwoordig, zoodat ik vergeefs na de sloot ben gegaan. En daar het voor mij van veel aanbelang is, zoo ook voor anderen als J. Swartwolt, dat de sloot word gegraven om mijn lant te kunnen weiden, hetgeen ik anders niet kan, zoo is het, dat ik mij in dezen tot u wende en u verzoeke om de vermelde eigenaren tot de graving te gelasten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Akte mei 1829 (met de aantekening, dat deze akte door Dr. Kuizinga in 1951 aan de burgemeester ter hand is gesteld; betreft huidige Vidaductweg).

Wij ondergetekenden Marktgenoten en meede eigenaren in de Onner Markte, verklaren bij deesen voor ons zelve en onze mede-eigenaren af te staan om onder eene vaste altoosdurende huire te mogen gebruiken aan Geert Andries en Hendrika Kuijpers, echtelieden, die door mede verteekening zulks aannemen, een gedeelte land van het Westerveen geleege en onder markt van Onnen, invoegen door ons is afgebakend, waarvan jaarlijks op de 1e mei door de meijerlieden tot vaste huur of gompacht zal worden betaald f.10,-, zullende de meijerlieden daarenboven verplicht zijn tot het maken van dat gedeelte weg loopende door de Onner Esse beginnende bij de zogenaamde Kostverloren Akkers tot aan het pand van Jan de Vries, welke weg dan door hen na behooren in schouwbare staat zal worden onderhouden. Voorts zal van deeze grond door vererving van eigenaar veranderende worden betaald tot geschenk een jaar huur en bij verkoping door verkoper en koper een jaar huur.

Ondertekening door C.H.W. Haack, H. Hinderikus, J. Veldman C. Hornhuis, H. Breeman, Willem Eising, H. Everts en Geert Andries.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Brief 14 februari 1831 aan Lukas Oosterveld, Roelf Koops, Harm van der Veen en Reinder Nijdam, Evert Everts en Jan van Hemmen, Kornelis Hornhuis en Gerrit Veldman, Pieter G. Mulder, H. Veldhuis, Willem Eising en Reinder Tonkens, Teunis Boer en Hindrik Houwing

Ten gevolge een op heden door ons genomen besluit zal er op woensdag of donderdag den 17 of 18 februari aanstaande een algemene collecte langs de huizen binnen deze gemeente plaats hebben, ten einde de onbedeelde behoeftige huisgezinnen in derzelve hulpbehoeven omstandigheden te ondersteunen. U hiervan kennis gevende, verzoeken wij u om de bedoelde collecte op en van de boven bepaalde dagen te in de wijk te willen verrigten.

Wij vertrouwen dat gij deze moeite wel op u zult willen nemen en vinden het noodig hierbij iets te voegen tot aanmoediging van uw ijver in het verrigten dier collecte, daar de armoedige omstandigheden van sommige huisgezinnen zo schrijnend zijn, dan dat een ieder niet gaarne alles zoude aanwenden wat strekken kan tot verzachting van het lot der behoeftigen
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Voorval Onnen 17/18 oktober 1839

In de nacht van donderdag 17 oktober op vrijdag 18 oktober worden twee paarden uit de wei gehaald bij de landbouwer/tapper/wagenaar Kars Eisses te Onnen. E worden twee andere paarden voor terug gezet. Ook wordt een wagenladder bij Kars Eisses weggenomen. Met de nodige moeite weet Kars Eisses zijn paarden en de wagenladder terug te vinden. Het is dan voor hem niet meer mogelijk om met een groep meisjes uit Onnen naar de markt in Vries te gaan en dat was nu waarschijnlijk net de bedoeling van een aantal jongens in Onnen. Hindrik Bakker is waarschijnlijk de dader en mogelijk had ook Hendrik Eisses een rol. Verder komen nog een aantal bewoners in de proces verbalen naar voren: de broers Klaas en Hindrik van der Es, als vrienden van Hindrik Bakker en Hendrik Eisses. Johanna Kooi-Bazuin als getuige. Elizabeth Baving dienstmeid bij Hindrik Jans Breeman als een van de meisjes die mee zouden naar Vries. Aldert Buiringa als getuige. Cornelis Hornhuis in wiens land de paarden en de wagenladder terug gevonden zijn.
Alle proces verbalen zijn te vinden bij Kars Eisses.

Proces verbaal 30 november 1839

Heden 30 november 1839 verscheen voor ons, burgemeester der gemeente Haren, als daartoe geroepen de persoon Klaas van der Es, oud 18 jaren, zonder beroep, woonachtig ten huize zijner ouders te Onnen, en Hendrik Eisses, oud 19 jaren, dienstknecht en woonachtig te Onnen, dewelke op de aan hen gedane vragen verklaarden en wel de eerste comparant.

Dat hij dinsdag den 26 dezer voormiddags te elf uren buiten op de mesthoop zijnde had gezien, dat Evert Weites drie varkens van C. Hornhuis uit de hof had gejaagd, welke varkens andermaal waren terug gekomen en daarna met geweld weder op den weg gedreven. Daar zijnde, dat gemelde Evert Weites toen met een zwaren stok naar die varkens had geworpen en een van denzelven zodanig getroffen dat hetzelfde op drie benen was gaan lopen, daar schijnbaar het regter voorbeen was aan stukken geworpen.

De tweede comparant verklaarde, dat hij dienzelfden tijd bij eersten comparant was aangekomen en zich me denzelven in gesprek begeven. Dat Klaas van der es toen tot hem had gezegd: "daar komt al een zwijn aan met het ben aan stukken". Dat hij comparant voor dien tijd reeds had gezien, dat Evert Weites drie varkens van C. Hornhuis met een stok uit den hof had gedreven en op denzelven geworpen, doch dat hij niet had gezien, dat genoemde Evert Weites op den weg het zwijn had geworpen, maar wel naar het zeggen van Klaas van der Es, dat het zwijn het been aan stukken had en dat hetzelfde op drie benen liep.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Brief 6 juli 1841 aan de schoolopziener van het 1e district

Op uw missive van den 7 juni jl. heb ik te berigten, dat bij besluit van het plaatselijk bestuur dezer gemeente dd 19 juni jl. zijn benoemd tot leden eener plaatselijke commissie van toezigt over de scholen bedoeld in artikel 9 van de Wet voor het lager schoolwezen, gearresteerd den 3 april 1806, de heeren H.K. Roessink [Roessingh], R. Koops, A.W. Hoeksema, W. Homan, J. Bos en C. Hornhuis, zijnde voorts bij dat besluit aan ieder der benoemden uitgereikt een exemplaar der circulaire van de commissie van onderwijs in deze provincie nr 1. Hebbende voornoemde heeren verklaard hun benoeming aan te nemen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Aantekening in brievenboek dd 4 maart 1843

Het verzoek van H. Freriks [Hindrik Freerks] om te Onnen een huis te bouwen in handen gesteld van het lid van den raad Hornhuis om berigt en voornamelijk of er ook bezwaren bestaan op het huis met riet of stroo te dekken.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Rapport dd 13 maart 1843 van C. Hornhuis

Door u is in mijne handen gesteld een adres van Hindrik Freerks, woonachtig te Yde, houdende verzoek om op den zogenaamde Golakker te Onnen een huis te bouwen en hetzelfde met riet of stroo te dekken, ten einde voornamelijk op het laatst in genoemde adres uitgedrukt verzoek te dienen van berigt.

Dien ten gevolge heb ik de eer, onder terugzending van voormeld adres, te berigten, dat het door den adressant te bouwen huis, indien het op de door hem verkozene plats komt te staan, van het huis van Lukas Horst weliswaar slechts ruim 20 Nederlandsche ellen, maar van dat van Aldert Buiringa veel verder zal verwijderd zijn. Daar er echter in de nabijheid van den Golakker geene huizen, dan de twee even genoemde woningen gevonden worden, komt het mij voor, dat het met riet of stroo dekken van het door den adressant te bouwen huis in opzigt tot het verspreiden van brand weinig of geene zwaarigheid oplevert.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Aantekening in brievenboek dd 4 april 1843

Het rekest van H. [Hendrik Alberts] Kooi te Onnen om aldaar een huis te bouwen, gesteld in handen van het lid van den raad C. Hornhuis om te berigten of er tegen het toestaan van het verzoek ook bezwaren bestaan.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Aantekening in het brievenboek dd 18 april 1843

Het request van L. Brink om een huis te Onnen te bouwen, gesteld in handen van het lid van den raad C. Hornhuis om berigt of er tegen de verzochte bouwing ook bezwaren bestaan, waarom het bezoek zoude moeten worden afgewezen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Brief 6 mei 1843 van C. Hornhuis

Door u in mijne handen gesteld zijnde een adres van Lukas [Abels] Brink, houdende verzoek om in de Zuiderkamp te Onnen eene boerenwoning te mogen bouwen en dezelve gedeeltelijk met riet of stroo te mogen dekken, ten einde te berigten of er ook bezwaren bestaan tegen de inwilliging van dat verzoek, heb ik de eer, onder terugzending van voormeld adres, te berigten, dat er uit hoofde van den grooten afstand, waarop voormelde huis van den publieken weg en van de naaste huizen zal komen te staan, mijns inziens geene bezwaren aanwezig zijn, waarom voornoemde verzoek zoude moeten worden afgewezen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief van 8 september 1843 van de brandmeester generaal L. van Oosten

Ter voldoening aan uw missive van den 19 mei 1841, heb ik de eer bij deze aan u eene voordragt te doen ter vervulling van de vacatures welke door de afreding der brandmeesters in de onderscheidene wijken der gemeente reeds op den 1 mei dezes jaar zijn ontstaan, als

Haren, wijk A, den afgetreden Roelf Koops Rzn
 Haren, wijk B, den afgetreden Otto Hoenderken
 Onnen, wijk C, den afgetreden Cornelius Hornhuis
 Dilgt, wijk D, den afgetreden Roelf Vos
 Hoornschedijk, wijk E, den afgetreden Reinder C. Hoenderken
 Essen, wijk F, den afgetreden Jan Berends Bosman
 Noordlaren, wijk A, den afgetreden Otto Cluiving
 Noordlaren, wijk B, den afgetreden Reinder Hoenderken
 Glimmen, wijk C, den afgetreden Jan Bos
 Helpman, wijk A, den afgetreden Egbert Wilphorst
 Hoorn, wijk B, den afgetreden Hindrik Vorenkamp
 Hoorn, wijk D, den afgetreden Hindrik Bolhuis

Terwijl ik voor den heer A.W. Hoeksema te Helpman, Wijk C, die vroeger mij heeft te kennen gegeven, dat hij wel wenschte van deze functie te worden ontslagen voordraag: 1. Berend Mulder, zonder beroep, en 2. Arend de Boer, scheepstimmerman, beide woonachtig in de wijk C te Helpman.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Aantekening in brievenboek dd 7 mei 1844

Het verzoek van Aafje Hendriks Smid (= Aaffien Hindriks Smit), landbouwersche te Onnen, om in haar hof sectie G nr 186 een wagenhut te bouwen gesteld in handen van het lid van den raad Hornhuis om berigt of er ook bezwaren bestaan waarom het verzoek niet zoude behooren te worden toegestaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Aantekening in brievenboek dd 11 mei 1844

De rekeningen wegens geleverde sterke dranken bij den brand van Smit in handen gesteld van Hornhuis om te berigten of door hem tot de leverantie van die drank order is gegeven.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 12 september 1844 aan de officier van justitie

In rescriptie op uw missives van den 29 augustus 1844 en 10 september 1844 en onder terugzending der daarbij behorende klagte van R. Zonderman, heb ik de eer u te berigten, dat de eenige visscherman te Onnen is de landbouwer Cornelis Hornhuis, lid van den raad dezer gemeente, die ook hardhoorig is en in het bezit van een schuitje.

Deze man behoort tot de voornaamste ingezetenen en er bestaan volstrekt geen redenen, die aanleiding zouden kunnen geven om te vermoeden, dat deze zich aan diefstal of van visch of van netten zoude schuldig maken. Desniettemin heb ik denzelven over de inhoud der voorschrevenen klagte verstaan en heeft hij mij verklaard, dat door het hooge water hij sedert eenigen tijd niet in de mogelijkheid had verkeerd het schuitje zoodanig vast te leggen, dat het niet door anderen zoude hebben kunnen zijn gebruikt, doch dat hij het thans van een behoorlijk slot zoude voorzien.

Wat overigens de surveillance op het ligten der netten betreft, deze is zeer moeilijk zoo niet ondoenlijk, dewijl die netten zich uitstrekken vanaf de Gideon in het Winschoterdiep, langs het Drentsche diep tot nabij de mond van het Zuidlaardermeer en meestal zonder schipje ontoegankelijk zijn.

De veldwachter dezer gemeente is echter op dit punt met nadruk aanbevolen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Groninger Courant, 1 februari 1849

Onnen, 30 januari 1848. Heden overleed onze waarde vader Cornelius Hornhuis, in den ouderdom van bijna 77 jaren, landbouwer alhier en lid van den raad der gemeente Haren. H. Hornhuis, R. Hornhuis, M.R. Hornhuis.

Cornelis trouwt op zaterdag 19 mei 1810 te Haren op 39-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Katherina Roelfs Vos**, dochter van **Roelf Jelkes Vos** en **Grietje Pathuis**. Katherina, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 19 maart 1785 te Dilgt, wonende Wijk C Onnen 30 te Haren, is overleden op zondag 30 mei 1819 te Onnen, is als overleden aangegeven op woensdag 1 september 1819 (getuigen aangifte overlijden waren **Jan Vos** en **Lucas Rummerink**). Katherina werd 34 jaar, 2 maanden en 11 dagen.

Cornelis trouwt op maandag 20 november 1820 te Anloo op 49-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Janna Meursing**. Janna is afkomstig uit Anloo, is gedoopt op zondag 30 november 1788 aldaar, is overleden op zondag 9 juni 1822 te Onnen. Janna werd 33 jaar, 6 maanden en 10 dagen.

7 **Alberdina Hornhuis** is geboren op donderdag 25 april 1771 te Essen, zie 179.

182 **Derk Horst** (ES), zoon van **Jannes Horst** en **Jantje Hekman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op dinsdag 25 april 1854 aldaar, is overleden op dinsdag 14 januari 1919 te Harenemolen. Derk werd 64 jaar, 8 maanden en 20 dagen.

183 **Albert Hoving** (ES), zoon van **Albert Hoving** en **Alberdina Takens**, boerenknecht en veehouder, wonende te Haren (Wijk F Essen 18), aldaar (Wijk F Essen 7), aldaar (Wijk B Haren 10) en aldaar (Essen 11), is geboren op zondag 12 juni 1881 te Hemmen, is overleden op woensdag 24 juni 1942 te Groningen. Albert werd 61 jaar en 12 dagen. Albert trouwt op zaterdag 27 april 1907 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 19-jarige **Willemtien Suurd**, zie 336.

Van Albert en Willemtien zijn vier kinderen bekend:

1 **Alberdina Geertiena Hoving** is geboren op zondag 11 augustus 1907 te Haren.

Alberdina trouwt op vrijdag 28 mei 1937 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 32-jarige **Lukas Kazemier**. Lukas, landbouwer, is geboren op dinsdag 23 augustus 1904 te Kolham.

2 **Jan Hoving**, voerman en veehouder, wonende te Haren (Kromme Elleboog 11), is geboren op maandag 22 februari 1909 te Essen.

Jan trouwt op vrijdag 13 mei 1932 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jantiena Kooi**, dochter van **Hendrik Kooi** en **Tubechien Ottens**. Jantiena is geboren op donderdag 31 december 1908 te Onnen.

- 3 **Albert Hoving** is geboren op maandag 12 september 1910 te Haren, is overleden op maandag 30 oktober 1911. Albert werd 1 jaar, 1 maand en 18 dagen.
- 4 **Geertje Hoving** is geboren op dinsdag 30 juni 1914 te Haren.
- 184 **Hindrik Willems Huisman** (MIL-40; ES), zoon van **Willem Hindriks Huisman** en **Jantje Jans Buis**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op donderdag 1 mei 1794 te Nieuwe Compagnie, is overleden op dinsdag 21 december 1875 te Kielwindeweer. Hindrik werd 81 jaar, 7 maanden en 20 dagen.
- Is vanaf september 1814 korte tijd boerenknecht bij zijn oom Willem Jans Buis te Essen.
- Hindrik was gehuwd met **Margarita Jans Enting**. Margarita is geboren in 1799 te Zuidlaarderveen, is overleden op woensdag 14 november 1877 te Kielwindeweer. Margarita werd 78 jaar.
- 185 **Harm Ipema** (ES), zoon van **Albert Ipema** en **Aaltien Pikkert**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op zondag 7 november 1869 aldaar, is overleden op zondag 21 februari 1932 te Groningen. Harm werd 62 jaar, 3 maanden en 14 dagen. Harm was gehuwd met **Feitje Zuidersma**, dochter van **Hendrik Zuidersma** en **Wipke Ossentjuk**. Feitje is geboren op zaterdag 23 februari 1867 te Noordhorn, is overleden op vrijdag 31 mei 1918 te Groningen. Feitje werd 51 jaar, 3 maanden en 8 dagen.
- 186 **Cornelis Jacobs** (ES), wonende te Essen, is geboren in 1635 (OS).
- Van Cornelis en een onbekende vrouw zijn twee kinderen bekend:
- 1 **Geertien Cornelis** is geboren in 1660 (OS) te Essen.
Geertien gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 20 februari 1680 te Groningen (huwelijksgetuige was **Cornelis Jacobs** (zie 186)) op 20-jarige leeftijd met **Arent Hindrix**. Arent is geboren te Helpman.
 - 2 waarschijnlijk **Hindrik Cornelis** is geboren in 1670 (OS), zie 80.
- 187 **Jan Jacobs** (ES), zoon van **Jacob**, is overleden in 1720 te Essen.
- Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock Ledematen angekomen en angenomen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock.
1708 In majus angekomen
Roeloff Pauls met att. van Gron. woond bij Jan Jakobs tot Essen
- 188 **Arent Jans** (ES).
Arent was gehuwd met **Sijbeltien**.
- Van Arent en Sijbeltien is een kind bekend:
- 1 **Michel Arents** is overleden voor 1638.
- Akte 29 april 1637
Arent Jansents provincie mejier in Essen, is geconsenteert dat hij sijn halve behuisinghe mitsgaders het halve gebruijck offte opruiminghe van de provincie landen so dezelve in de huijre hefft sall mogen overdragen an sijn soon Michell Arents ende deszelffs huisfrow Hille, onder voldoeninghe van de provinciale resolutie.
(Groninger Archieven, toegang 1, inventarisnummer 726, Register van inboeking van overdracht, vererving en huwelijk van meiers; transcriptie ontvangen van Menne Glas)
- Michel was gehuwd met **Hille**.
- Akte 22 december 1638
Michiel Arents wedewe Hille provincie meijersche tot Essen weder getrowt sijnde aen Claes Jansen, is die te boecke tekeninghe van vs. mans name geacordeert onder vuldoeninge naer de resolutie.
(Groninger Archieven, toegang 1, inventarisnummer 726, Register van inboeking van overdracht, vererving en huwelijk van meiers; transcriptie ontvangen van Menne Glas)
- Hille was eerder gehuwd (1) met **Claes Jansen**.<108>
- 189 **Geert Jans** (ES) is geboren in 1690 (OS) te Paterswolde.
- Ontvangst diakonie te Haren 5 april 1752
Geert (Jans) en Trintien (Trijntje Geerts) kind van Essen begraven: f.0,27
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).
- Geert trouwt (kerk) op zondag 10 mei 1716 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 26-jarige **Trijntje Geerts** ook genaamd Trijntje Geers. Trijntje is geboren in 1690 (OS) te Haren.
- Van Geert en Trijntje zijn vijf kinderen bekend:
- 1 **Bouwchijn Geerts** is gedoopt op zondag 3 januari 1717.
 - 2 **Jan Geerts** is gedoopt op zondag 13 augustus 1719 te Haren.

- 3 **Berent Geerts** is gedoopt op zondag 26 april 1722 te Haren.
- 4 **Geert Geerts** is geboren in 1725 (OS), is gedoopt op zondag 18 november 1714 te Haren, zie 4.
- 5 **Eeltijn Geerts** is gedoopt op zondag 1 mei 1729 te Haren.
- 190 **Meindert Jans** (ES), zoon van **Jan Meinharts Luijgjes** en **Annigjen Roelefs**, landbouwer, wonende te Essen en te Haren (Essen), is gedoopt op woensdag 1 december 1717 te Emmen, is begraven op dinsdag 28 april 1807 te Haren. Meindert werd 89 jaar, 4 maanden en 27 dagen.

In 1746 trouwt hij in Haren met de Harense Aaltje Jans. Van Meindert en Aaltje zijn dertien kinderen bekend. Verwarrend is, dat in dezelfde periode nog een Meindert Jans vanuit Westerbork in Haren komt wonen. Deze Meindert Jans huwt in 1744 in Haren met Aaltje Pieters afkomstig uit Donderen. Uiteraard ligt het voor de hand om te denken, dat het hier om dezelfde Meindert Jans gaat, maar de mannen laten in Haren bijna tegelijkertijd kinderen dopen. Die optie is dus uitgesloten.

Rapport 5 mei 1753

Op verzoek van Meindert Jans, die aangeeft dat hij ingevolge keerskoop door de rentmeester uitgebracht en op dezelves eigen setting koper was geworden van een bekleemde provincieplaats tot Essen onder Haren gelegen, zonder dat daarbij enig geschenk was bedongen. Dat egter de rentmeester nu zwaarigheid maakt om hem te boek te stellen, en nu alsnog de betaling van een geschenk eist. Hij vraagt de gecommiteerden de rentmeester te autoriseren hem en zijn vrouw zonder geschenk als bekleemde meijers te boek te brengen. Dit ter voorkoming van procedures. Dit is akkoord mits de sinds de koop verschenen agterstallige huur alsnog wordt betaald.

(Groninger Archieven, Rapportboeken van de heeren gecommiteerden tot de verhuring van provincielanden, toegang 1, inventarisnummer 723).

Voogdijstelling 28 oktober 1757

Cornelis Hindriks te Essen zweert aan als voormond over de minderjarige kinderen van wijlen Hindrik Vedder bij wijlen Hindrikje Roelefs in echte verwekt. Jacob Vedder te Yde wordt sibbe voogd en Meindert Jans te Essen vreemde voogd. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Akte 6 mei 1758 (geregistreerd 1 december 1761)

Harm Hindriks Bos en Margien Jansen, echtelieden te Essen, verklaren geleend te hebben van de diaconie te Haren f.250,- tegen 4%. Meindert Jans en Aaltien Jansen, echtelieden te Essen, stellen zich borg voor de rente en aflossing. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 52).

Beschrijving inventaris 20 februari 1761

Staat der goederen van de kinderen van wijlen Hindrik Fedder (Hindrik Egberts Vedder) en Hindrikje Roelefs:

- 2 matten hooiland te Onnen
- stokleggingsbrief op Harm Hindriks Bos f.300,-
- stokleggingsbrief op Jan Geerts Boer f.150,-
- obligatie ten laste van Jan Paping (Jan Wolthers Paping) f.200,-
- obligatie ten laste van Meindert Jans f.150,-
- obligatie ten laste van Cornelis Hindriks f.100,-

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1506)

Akte 19 november 1762 (geregistreerd 17 mei 1763)

Roelof Kappink (Roeloff Kappen) en Annegien Jansen, echtelieden te Haren, verklaren f.100,- tegen 4% geleend te hebben van de diaconie te Haren. Jan Papink stelt zich borg. De diakenen zijn Lucas Roelfs, Roelf Bartelds, Meindert Jans en Pieter Strating. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 73).

Ontvangst diakonie te Haren 21 november 1762

Van Meindert Jans voor het beste laken voor zijn vader: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Verkoop beklemming 1764

De verkoop van de provincielanden verliep in twee stappen. De eerste dag werd verkocht "bij provisie", de tweede dag kwam de definitieve verkoop tot stand. Bij de verkoop moest ook de achterstallige huur worden voldaan. In de verkoopoverzichten werden vermeld: 1. de locatie; 2. de omvang van de beklemming met de vermelding of er al dan niet een behuizing op stond; 3. de gebruiker; 4. de jaarhuur (gld, stv, cnt) 5. de achterstallige huurtermijnen; 6. de koper; 7 de koopprijs.

Verkoop op 13 en 20 september 1764

1. Essen en Esserieland; 2. 74,25 grasen en 16 roeden, behuisd; 3. Meindert Jans; 4. 140 gld, 0 stv, 0 cnt; 5. 2 jaar; 6. Meindert Jans en Aaltje Jans, zijn vrouw, met gereserveerde eigendom aan L. Vos, wed. Lammert ten Oever; 7. f. 4.600,-. Bij de betaling bleek, dat Meindert Jans de koopprijs niet kon betalen. Deze werd daarop met zijn instemming voldaan door Lamina Vos, wed. van hopman Lammert ten Oever. Op basis hiervan wordt de eigendom van het gekochte overgedragen aan Lamina Vos. (Groninger Archieven, toegang 1, inventarisnummers 730, 730A en 734).

Akte 9 november 1764 (geregistreerd 12 juni 1765)

Meindert Jans en Aaltien Jans, echtelieden te Essen, verklaren geleend te hebben van Lamina Vos f.2.200,- tot betaling van de eerste termijn koopschat van de provincieplaats door hen aangekocht voor f.4.600,-. De lening is tegen 3,5%. Lamina krijgt tot meerdere zekerheid de koopbrief onder zich. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 121).

Akte 25 mei 1765 (geregistreerd 12 juni 1765)

Meindert Jans en Aaltien Jans lenen van Lamina Vos f.1.150,- tot betaling van de tweede termijn koopschat van de provincieplaats door hen aangekocht
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 122).

Akte 6 januari 1766

Mevrouw Lamina Vos cedeert aan mevrouw H.A. Keiser, weduwe van M. Lohman haar vordering van f.4.500,- op Meindert Jans en Aaltje Jans, echtelieden te Essen, met het recht van gereserveerde eigendom op een provincieplaats te Essen uit hoofde van verzegeling dd 1 november 1765. Meindert Jans en Aaltje Jans beloven nu jaarlijks aan mevrouw de weduwe Lohman te betalen. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1649-1657)

Mogelijk heeft deze advertentie betrekking op Meindert Jans

Opregte Groninger Courant, 20 februari 1767

De schults J. Rummering in qlté, gedenkt op vrijdag den 27 februarij 1767, ten huize van Christoffer Alberts in de Gouden Jagtwagen tot Haren te verkopen:

- I. Een deftige boeren plaatse midden in Haren gelegen, zoo tegenwoordig door Meindert Jans als bekleemde meijer onder zijn behuisinge wordt gebruikt, 's jaarlijks voor 110 gld vrij geld en bij substitutie door dezelve wederom verhuurt voor 130 gld.
 - II. Nog een kamer mede aldaar naast bovengemelde plaats gelegen, doende deze anpart tot huure 's jaarlijks 28 gld vrij geld.
 - III. Nog een anpart in een bekl. plaats te Dilgt gelegen, doende deze anpart tot huure 's jaarlijks 28 gld vrij geld.
 - IV. Nog de eigendom van een groote camp lands agter de esse bij Haarder Molen gelegen, zo tegenwoordig door J. Brants, aldaar als losse meijer wordt gebruikt, 's jaarlijks voor 10 gld.
 - V. Nog een stuk veen ten oosten agter Haaren gelegen.
 - VI. Nog een aanpart in 't Hanskarten Veen, mede ten zuiden agter Haren gelegen.
- Deze verkopinge zal geschieden op vrijdag den 27 febr. 1767 ter plaats bovengemeld.

Voogdijstelling 29 juli 1778

Meindert Jans te Essen heeft aangezworen als voormond over de minderjarige zoon van wijlen Egbert Jans bij wijlen Grietie Roelfs echte verwekt. Gezworene Wolther Papink te Haren wordt vreemde voogd.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Ontvangst diaconie te Haren 28 april 1807

Meindert Jans van Essen begraven: f.13,47

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 3 mei 1807

Van Jannes Meinderts voor het gebruik van het beste dodelaken bij de begraafing van zijn vader Meindert Jans: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwetten ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Acte 19 augustus 1811

Notaris Mr. Reneke Gockinga. Gepasseerd bij kastelein J. Roos aan de Grote Markt

Partijen:

1. Maurits Adriaan de Savornin Lohman, wonende aan de Vischmarkt en Reneke de Marees van Swinderen, wonende aan de Oude Boteringestraat, namens zijn vrouw Meinardina Ariana Lohman. Zij zijn de enige en universele erfgenamen van wijlen hun (schoon) vader burgemeester W.H. Lohman, die op zijn beurt weer erfgenaam was van zijn moeder mevrouw H.A. Keiser, weduwe van wijlen den raadsheer N. Lohman.

2. Izaak Busch, wonende aan de Ossenmarkt.

Busch heeft aan de erven Lohman f.4.500,- betaald, zijnde de restant kooppenningen welke mevrouw Keiser-Lohman op grond van een acte van 6 januari 1766 had uitstaan ten laste van Meindert Jansen en Aaltje Jans, echtelieden, over hun boerenplaats en landerijen gelegen te Essen en Essernieland. De plaats is bij scheiding en deling van de nalatenschap van Meindert en Aaltje dd 26 april 1809 toebedeeld aan hun zoon Hindrik Meinderts. De erven Lohman cederen aan Busch alle rechten. Hindrik Meinderts verklaard jegens Busch alle verplichtingen te zullen nakomen, die voortvloeien uit de overeenkomst.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 7, acte 456)

Meindert trouwt (kerk) op woensdag 30 maart 1746 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 16-jarige **Aaltje Jans**, dochter van **Jan Lammerts** en **Albertijn Harms**. Aaltje, wonende te Haren (Essen), is gedoopt op zondag 14 augustus 1729 aldaar, is begraven op maandag 11 juli 1796 aldaar. Aaltje werd 66 jaar, 10 maanden en 27 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 11 juli 1796

Begraafing van Meindert Jans van Essen zijn vrouw Aaltijn: f.12,15

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 18 juli 1796

Van Meindert Jans voor het laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Meindert en Aaltje zijn dertien kinderen bekend:

- 1 **Jan Meinderts van Essen**, kastelein, is gedoopt op woensdag 26 juli 1747 te Haren, is overleden op dinsdag 10 augustus 1819 te Meeden. Jan werd 72 jaar en 15 dagen.

Jan Meiners en Anna Nieboer, egtelieden, worden in juni 1777 lidmaat van de kerk te Haren.

Groninger Courant, 31 december 1819

Mr. M. van der TUUK, openbaar notaris, in het canton van, en residerende te Veendam, zal, ten overstaan van den Heer Vrederegter van evengemeld canton, publiek veilen en finaal verkoopen:

I Eene BEHUIZINGE en SCHURE, zijnde eene ringrijke herberg, waarin zulks sedert jaren en nog met goed succes is en wordt gedreven; benevens groote TUIN daar achter, staande en gelegen in de Pastory-heerd, op de Meeden; en

II. Een akker BOVENBOUWTE, gelegen in de Vermaning Heerd, mede op de Meeden;

zijnde deze goederen door JAN MEINDERTS van ESSEN, in leven kastelein op de Meeden, met den dood ontruimd en nagelaten.

Deze verkoop zal plaats hebben op vrijdag den 7 January 1820, des avonds te 6 uren, ten huize van de erven van JAN MEINDERTS van ESSEN opgemeld, op de Meeden.

Jan trouwt (kerk) op zondag 27 april 1777 te Haren op 29-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Anna Roelfs Nijbuir**, dochter van **Roeleff Hindriks Nijbuir** en **Marchijn Hindriks**. Anna is gedoopt op zondag 21 april 1754 te Haren, is overleden op vrijdag 9 december 1803 te Meeden. Anna werd 49 jaar, 7 maanden en 18 dagen.

Akte 19 november 1788

Hindrik Roelefs (Nijboer), Annegijn Roelefs, Anna Roelefs, Hinderijkus Roelefs en Wilmijna (Reimeina) Roelefs en haar echtgenoot Warnerus Harms (Warner Ansing) verklaren verpacht te hebben aan mevrouw Maria Louisa Nobel, geboren Gockinga, geassisteerd door haar echtgenoot majoor W.T. Nobel:

1. Een boerenbehuizing met schuur en hof er achter tot ongeveer vijf voet dwars achter de schuur langs, zijnde het baken een pruimenboom en dan recht oost en westwaarts op en de vredeinge tusschen het hof van het grote en kleine huisje, zal met een haege moeten worden gemaakt of zo een van beiden daar een wal langs wil hebben dan zal die wal van eigen grond gemaakt moeten worden en zal deze vredeinge door het grote en kleine huisje elk half moeten worden gemaakt. Met nog een kamp land ten zuiden van dit huis en hof gelegen en de laagte ten oosten achter de kamp gelegen tot aan de dwarssloot die door de laagte loopt naar de kooi, zijnde dit ongeveer acht mudden groot, daar ten noorden verkopers en de Buireweg, ten oosten verkopers en de Kooisingel ten zuiden de kooisingel en gezworene Jan Pauwels en ten westen de Buireweg.

2. Een kamp land, de Molenkamp genaamd

3. Een akker bouwland op het Nieland.

4. Een akker bouwland op het Nieland

De pacht is voor 24 jaar en de prijs is f.1.850,-

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 222).

Jan trouwt (kerk) op donderdag 15 mei 1806 te Meeden op 58-jarige leeftijd (2) met de 45-jarige **Tjaduwe Christiaans**. Tjaduwe is geboren te Eexta, is gedoopt op zondag 31 augustus 1760, is overleden op woensdag 11 februari 1846 te Meeden. Tjaduwe werd 85 jaar, 5 maanden en 11 dagen.

Weduwe van Eppo Jacobs en van Nanno Jans.

- 2 **Albertijn Meinders** ook genaamd Albertjen Meinders is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 19 januari 1749 te Haren, is begraven op woensdag 7 juli 1790 te Groningen. Albertijn werd 41 jaar, 5 maanden en 18 dagen. Albertijn trouwt (kerk) op zondag 1 juni 1777 te Haren op 28-jarige leeftijd met prenataal **Sjoerd Ruurds van der Laan**. Sjoerd is afkomstig uit Noordwijk, is gedoopt op woensdag 10 maart 1779 te Haren, is overleden op maandag 24 maart 1823 te Groningen. Sjoerd werd 44 jaar en 14 dagen.

In de overlijdensakte van Sjoerd wordt vermeld, dat hij geboren is de Harkstede. Waarschijnlijker is, dat hij geboren is te Harkema Opeinde.

Protocol weeskamer Groningen 24 oktober 1793

Sjoerd Reurts, vader en boedelhouder, en Jannes Meinders, Roelf Meinders en Jan Meinders, voormond en voogden over zijn 6 minderjarige kinderen bij Albertje Meinders in echte verwekt, hebben overeenstemming over de moederlijke nalatenschap.

Vader behoudt de gehele boedel. Hij zal zijn kinderen Aaltje (17), Meindert (15), Annigje (12), Jantje (9), Roelof (7) en Bougje (3) tot hun 18e onderhouden en laten onderwijzen. De mombers krijgen dan 276 car. gld, 3 st. en 4 du. Het lijfstoebehoor is voor de pupillen. Vader krijgt het eigendom van de goedeen, waaronder:

- een huis met beklemming van een moestuin buiten de Oosterpoort, met een grondhuur van 27 car. gld 18 st. aan het Burger weeshuis;

- een huis en akker er naast, met een grondhuur van 6 car. gld. 20 st. en 4 du aan de Martinikerk.

beiden door hem zelf gebruikt.

(Groninger Archieven, toegang 1462, inventarisnummer 90, fol. 234)

- 3 **Roelf Meinders**, wonende te Haren, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 30 augustus 1750 te Haren, is overleden in september 1750 te Essen, is begraven op woensdag 30 september 1750 te Haren. Roelf werd 1 maand.

Ontvangst diakonie te Haren 30 september 1750

Een kind van Meindert van Essen begraven: f.0,60

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 4 **Jannes Meinders** (GH1812-069) is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 24 oktober 1751 te Haren, is overleden op donderdag 24 januari 1833 te Oldekerk. Jannes werd 81 jaar en 3 maanden.

Wordt in juni 1777 lidmaat van de kerk te Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 28 mei 1788

Van Jannes Meinders een jaar loon voor Egbertijn Berends ontvangen: f.5,00.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 3 juni 1789

Van Jannes Meinders ontvangen een jaarloon voor Egbertijn Berends: f.5,00

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 31 maart 1795

Een kind van Jan Meinders begraven: f.1,23

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 16 mei 1795

Van Jannes Meinders voor het beste laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 3 mei 1807

Van Jannes Meinders voor het gebruik van het beste dodelaken bij de begraafing van zijn vader Meindert Jans: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Acte 3 februari 1813

Jannes Meinders, landbouwer te Haren, heeft een kamp land te Essen verkocht aan Hindrik Egberts en wijlen zijn echtgenote Jantien Anthony, landbouwer te Haren. Deze verkoop heeft plaats gevonden met stoklegging op 11 maart 1809. Hindrik Egberts

is Jannes Meinderts nog f.1.200,- aan kooppenningen schuldig. Deze vordering cedeert Jan Meinderts nu aan Bedelina Allardi, weduwe van Udo Dijk, te Groningen. Hindrik Egberts erkent deze nieuwe schuldeiser en zal per jaar 5% rente betalen. Voorts geeft hij tot zekerheid hypotheek op het bewuste kamp land te Essen, groot 2 hectare en 85 centiare, zwellende ten noorden Willem Jans, ten oosten Hindrik Meinderts, ten zuiden Jan Egberts Meijer en ten westen de Heereweg. Tot meerdere zekerheid geeft Hindrik Egberts nog hypotheek op twee andere percelen in de gemeente. Dit betreft 2 hectare, 85 centiare Bronland tegenover de landerijen van de heer Woortman onder Haren en 1 hectare, 20 are en 50 centiare veenland, de Harskamp, gelegen bij de Waterhuizen onder Haren. Deze laatste twee percelen zijn door hem verkregen volgens authentieke koopbrief van 3 januari 1804, beleden voor S. Gockinga, Drost van de jurisdictie van het Geregt Sappemeer. (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr. 5, acte 17)

Acte 28 juni 1813

Acte verleden voor notaris Onno Joost

Verkoop door Jannes Westerhof, landbouwer, Jan Westerhof, landbouwer, Janna Westerhof, ehevrouw van Hermannus Gritter, landbouwer, alle te Diever, en Maria Westerhof, ehevrouw van Albert Kok, landbouwer, te Eemster onder Dwingeloo, in dezen vertegenwoordigd door Jannes Meinderts aan Roelf Koops en Hendrikje van Wolde.

De halvescheid eener boerenbehuizinge en de daarbij behorende landerijen, waarvan de andere halvescheid aan de kopers reeds toebehoort, staande en gelegen te Haren, bestande in zijn geheel de landerijen uit omstreeks 80 grazen of 32 hectare, 13 are en 60 centiare, grotendeels lage hooilanden en heidevelden, waarvan alle de zwellen zijn aan kopers bekend.

En verklaarde de comparant verkopers het voorschrevene te hebben verkocht voor eene somme van twee duizend guldens of vier duizend twee honderd franken.

Aldus gedaan en gepasseerd te Haren ten huize van de kopers den 28 juni 1813 in tegenwoordigheid van dezelve getuigen, die waren Jan Geerts Stel, koopman, wonende te Haren, Geert Buirma, landbouwer, wonende te Helpen, bevoegde getuigen en hebben de comparanten, na gedane voorlezing, deze acte getekende nevens de getuigen en de notaris opgemeld.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 8, acte 211)

Jannes trouwt (kerk) op donderdag 22 februari 1787 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 28-jarige **Annegien Brouwer**. Annegien, wonende te Haren, is geboren te Donderen, is gedoopt op maandag 27 maart 1758 te Vries, wonende Wijk B Haren 25 te Haren, is overleden op vrijdag 26 mei 1826 aldaar, is als overleden aangegeven op maandag 29 mei 1826 aldaar (aangever overlijden was **Jan Meinders**; getuige aangifte overlijden was **Jan Swartwolt**). Annegien werd 68 jaar, 1 maand en 29 dagen.

Akte 6 december 1786

Annegijn Jans Brouwer, weduwe van Lukas Lukas, treft met de voorstanderen over de kinderen door Lukas Lukas bij haar in echte verwekt een regeling over de afkoop van de vaderlijke nalatenschap. De voorstanderen zijn: Hinderk Lucas, voormond, Hinderk Jans Brouwer, sibbevoogd, en Jan Lucas, vreemde voogd. De kinderen zijn Geesijn Lucas, 3 jaar, en Lucas Lucas, 2 jaar. De kinderen krijgen een opvoeding en f.650,- als ze 18 jaar zijn. Boven dit bedrag krijgen ze ook nog veel kleding en zilvergoed en daarenboven nog een vierde aandeel in het ouderlijke goed van Annegijn Jans Brouwer.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 130)

Annegien was eerder gehuwd (1) met **Lucas Lucas**.<109,110>

- 5 **Annechien Meinderts**, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 12) en te Helpman, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 29 april 1753 te Haren, wonende Wijk B Helpman 8 te Helpman, is overleden op zondag 12 juni 1831 aldaar. Annechien werd 78 jaar, 1 maand en 14 dagen.

Wordt op 5 juni 1782 lidmaat van de kerk te Haren.

Woonde in 1830 als weduwe op het adres Haren Wijk B Nr 12.

Annechien trouwt (kerk) op zondag 20 mei 1798 te Haren op 45-jarige leeftijd met de 58-jarige **Harm Alberts Mulder**. Harm, molenaar te Harenmolen, is geboren in 1740 (OS) te Roden, is begraven op zaterdag 27 december 1806 te Haren. Harm werd 66 jaar.

Akte 9 december 1784

Wibbegijn Teebinge, wed. Aarent Hilbinge, Roelef Hilbinge mede voor zijn broer Arent Hilbinge, Tale Hamminck en Lutgertje Hilbinge, echtelieden verklaren bij openbare uitmijning verkocht te hebben aan Margrieta Abbringe, weduwe van Egbert Derks, en Harm Alberts en Aafje Hindriks, echtelieden te Onnen, een kampje land voor f.25,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 63)

Opregte Groninger Courant, 24 oktober 1769

Harm Alberts en cons. gedenken met consent van het gerigte, door de schultes van Haren, op den 1 november, 's morgens precys om 8 uur, bij uitmijninge te laten verkoopen: 500 eiken, yperen, esken en elfen stamboomen, staande tot Onnen.

Ontvangst diaconie te Haren 4 juni 1803

De broer van Harm Mulder van Onnen begraven: f.3,06

Het beste laken: f.1,50

Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 27 december 1806

Harm Mulder van Onnen begraven: f.4,55

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 2 februari 1807

Het beste laken voor Harm Mulder van Onnen: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Harm was eerder gehuwd (1) met **Aaffien Hendriks**.<111..114>

- 6 **Bougien Meinderts**, wonende te Haren, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 19 oktober 1755 te Haren, is overleden op maandag 9 maart 1829 te Helpman. Bougien werd 73 jaar, 4 maanden en 18 dagen. Bougien trouwt op zondag 17 juni 1781 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 21-jarige **Hindrik Geerts Kwant** (GH1812-197), zoon van **Geert Roelofs Kwant** en **Trientje Hendriks Roelfs**. Hindrik, landbouwer, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 8), is geboren aldaar, is gedoopt op woensdag 3 oktober 1759 te Groningen, is overleden op woensdag 14 november 1838 te

Helpman. Hindrik werd 79 jaar, 1 maand en 11 dagen.

Woont in 1830 op het adres Helman Wijk B Nr 8 samen met zijn vrouw, zoon Meindert, zoon Hindrik met zijn vrouw en kleinzoon Hindrik Abels Mannes van dochter Albertien.

Groninger Courant, 26 december 1806

De erfgenamen van de weduwe Gosen Alberts Groenendal gedenken op dinsdag den 6 januari 1807 's avonds om 6 uren, ten huize van de kastelein Harmannus van den Berg te Helpman, bij strijkgeld te verkopen:

1. Een BEHUISINGE voorzien met twee kamers, groot agterhuis met een hof er agter, staande ten oosten aan de straat te Helpman.
2. Een BEHUISINGE en HOF, staande ten westen aan de straat te Helpman.
3. Den eigendom van een MOESTUIN tot Helpman gelegen, doende 's jaarlyks tot een vaste huure 35 guldens, wordende door H. G. Kwant en Vrouw onder beklemming gebruikt-

Groninger Courant, 19 augustus 1808

De Land-Drost in het Departement Groningen, brengt bij dezen ter kennis van de ingezetenen van dit departement, dat de navolgende personen in de onderscheidene gemeenten ten platten lande in hetzelfde departement zijn benoemd en aangesteld, tot het verrigten van zodanige werkzaamheden, als bij de wet van de 30 maart j.l., waarbij onder eenige bepalingen, wordt geopend eene geldlening van 30 millioenen guldens, en het reglement van den 12 april daaraanvolgende, houdende bepalingen omtrent de wijze, op welke voor het lopende jaar zal worden verdeeld, geregeld en ingevorderd, de quotifatie van 3 millioenen guldens, vastgesteld bij de wet van den 30 maart opgenoemd, aan de gemeentebesturen zijn gedemandeerd, als:

In het Goregt en Sappemeer,

Helpman: Berend Hindriks, Wolter Goossen Groenendal, Hindrik Kwant

Haaren: Roelf Koops, Roelf J. Vos, Hemme Geerts

Noordlaren: Jannes Hoenderken, Roelf Tales Hammink, Roelf Jans

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 5 louwmand (januari) 1810

Hindrik Geerts Kwant te Helpman zweet aan als voogd over de minderjarige kinderen van Annechien Sjoerts bij Jan Folkerts in echte verwekt.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Akte 24 oktober 1817

Hindrik Geerts Kwant, landbouwer te Helpman, en zijn vrouw Bougien Meinderts verkopen aan Jantje Pieters [Vos], weduwe van wijlen Arend Basuin [Arend Lammerts Bazuin], landbouwersche, wonende te Helpman, een stuk bouw-of weiland, de hooibergen genaamd, gelegen ten oosten aan de Trekweg buiten het kleine poortje onder Engelbert. De koopprijs bedraagt f.1.000,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 35, Akte 437)

Uitspraak 17 maart 1823 rechtbank van eerste aanleg te Groningen

Beklaagden zijn:

- Hindrik Geerts Kwant, 60 jaar, geboren en woonachtig te Helpman, landbouwer;

- Hindrik Hindriks Kwant, 25 jaar, geboren en woonachtig te Helpman, landbouwer.

Ter zake, dat zij zich in de maanden januari en februari 1823 te Helpman hebben schuldig gemaakt aan het onbevoegdlijk uitoefenen van een tak der geneeskunde.

Gehoord de conclusie van H. de Ranitz, namens Jantje Wiekens Bunt, ehevrouw van en ten dezen geassisteerd door Hindrik Roelfs Nienhuis, landbouwer, wonende te Westerbroek, zich in dezen hebbende gesteld civiele partij, daartoe tenderende ten einde het aan de rechtbank behage de beklaagde ten opzichte van de civiele partij te condemneren ieder voor het geheel.

De rechtbank acht bewezen, dat de beklaagden uitwendig geneesmiddelen hebben toegediend aan Jantje Wiekens Bunt. De beklaagden worden veroordeeld tot:

1. het betalen van f.50,- (de eis was f.150,-) aan Jantje Wiekens Bunt als schadeloosstelling en vergoeding voor geleden pijn en als smarte voor het verlies van een vinger;
2. het betalen van f.50,- voor de geneeskundige behandeling aan Jantje Wiekens Bunt;
3. een boete van f.25,-;
4. confiscatie van de geneesmiddelen;
5. de kosten van de procedure.

(Groninger Archieven, toegang 144, inventaris nr 49, zaak 626)

Brief 21 maart 1826 aan de gouverneur

Bij missive van 20 maart heeft u ons toegezonden om spoedig berigt en advies het rekwest aan Zijne Majesteit den Koning gepresenteerd door Hindrik Geerts Kwant, Willem Eising en Pieter Pieters Bolhuis, wonende te Helpman als volmagten van de school aldaar en Wopke (Berends) Nijdam en Harm (Hindriks) van der Veen, wonende aan de Hoornschedijk, als volmagten wegens de school aldaar ter plaats, verzoekende dat Zijne Majesteit behage uit 's Rijkskas of zoodanig ander fonds als Zijne Majesteit zal goed denken eene zekere som af te zonderen en te doen besteden ter geheele of gedeeltelijke voldoening van een hoofdschuld ad f.800,- met nog f.242,42 achterstallige interessen ten laste van het karspel Helpman en van een hoofdschuld groot f.100,- met f.53,75 achterstallige renten over de ingezetenen aan de Hoornschedijk, beide genegotieerd, het een in het jaar 1803 en het laatste in 1811, ter vertimmering en verbetering der respectieve schoolgebouwen op die plaatsen. Hebben wij de eer u voor te dragen, dat het door de rekwestranten in hun adres gestelde overeenkomstig de waarheid is, en dat het voor de ingezetenen van de voorschreven plaatsen zoolang de bedoelde schulden hebben bestaan alle jaren een drukkende last is geweest om de interessen der hoofdsommen en nog daarenboven de reparatie en het onderhoud dier scholen te voldoen, hetwelk ook de oorzaak is, dat de interessen tot zulk eene merkelijke som zijn opgeloopen en achterstallig geworden. Zoodat hoe gaarne men ook van deze schulden wenschte ontheven te worden, alle plannen tot aflossing van dezelve, uit hoofde de grootendeels bekrompen toestand der contribuabelen zijn mislukt en achterwege hebben moeten blijven.

Dat vermits nu de voormelde schulden moeten afgelost en betaald worden, het zeer wenschelijk is, dat het Zijne Majesteit mogte behagen de ingezetenen van Helpman en aan de Hoornschedijk daarin gratieuselijk te hulp te komen, aangezien het hun onmogelijk zal vallen, sommige zelfs ondoenlijk zijn, ten vollen deze schulden te kwijten. Weshalve wij dan ook niet kunnen nalaten de rekwestranten verzoek te ondersteunen in Zijne Majesteits hooge gunst aan te bevelen.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Brief 15 januari 1830 van de bureu van Agter Helpman

Geven met verschuldigde eerbied te kennen wij ondergetekenden bureu van Agter Helpman de volgende zaak.

In de verlopen zomer 1829 is door de gezamenlijke bureu een nieuwe pomp gelegd in de Agterhelpweg tegenover het bosje van Mr. W.J. Quintus, dewijl de oude pomp was gevallen in Berend Bosman pubelijke afwatering. De kosten op reken van Egbert Vorenkamp hiertoe aangewend belopen f.9,50.

Bij het spreken van het betalen dezer gelden heeft Lammert Poelma en Beerend Bosman (deze evenwel eigenaar van de

bovengenoemde weg zijnde als de overige bureu) verklaard niets van dat voorgeschoten geld te willen restitueren, maar gezegd, dat dit moeste betaald worden door de landen, die door gemelde pomp afwateren.

Wij verzoeken u ons in dezen uitslag te geven.

Ondertekening door E. Vorenkamp, H.G. Kwant, J. Ruriks, A. Tuinman, W. Groenendal en de wed. G. Buirma.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Groninger Courant, 11 januari 1839

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen zullen, op Maandag, den 14 Januarij 1839, des avonds te 5 uren, ten Huize van

D. van den BERG, te Helpman (houdende alzoo op de redenen van opschorting, in het vorig nummer dezer Courant gemeld), publiek worden verkocht :

1. Eene BEHUIZING met SCHUUR, get. B no. 8, met de VASTE BEKLEMMING van een zeer grooten Moestuin , staande en gelegen achter Helpman, doende 's jaars op Midwinter tot huur f 32,-.
2. De VASTE BEKLEMMING van ongeveer 5 Bunders Hooiland, ten Westen van Helpman gelegen, doende 's jaars op Midwinter tot huur f30,-.
3. De VOLLE EIGENDOM van 2,5 Bunders Land, DE ZULTEN genoemd, bij Essen gelegen; alles behoorende tot de Nalatenschap van H. G. KWANT.

Groninger Courant, 8 februari 1839

Op donderdag, den 11 Februarij 1839, des middags precies te 12 uren , zal, ten Huize door wijlen H. G. KWANT bewoond, te Helpman, publiek worden verkocht: de door hem nagelaten INBOEDEL en het BOEREN BESLAG, bestaande in KABINET, BUREAU, STOELLEN, TAFELS, 2 MELKKOEIJEN, 2 PAARDEN, 1 SCHAAP, EIDE, PLOEG, 3 BOERENWAGENS, en voorts nog 13 WILGEN BOOMEN, aldaar op Wortel staande.

- 7 **Hindrikje Meinders** ook genaamd Hindertijn Meinders (L-00082), wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 12) en aldaar, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 25 september 1757 te Haren, wonende Wijk C Onnen 12 aldaar, is overleden op donderdag 26 augustus 1830 te Onnen, is als overleden aangegeven op vrijdag 27 augustus 1830 te Haren (aangever overlijden was **Jannes Meinders**; getuige aangifte overlijden was **Willem Eising**). Hindrikje werd 72 jaar, 11 maanden en 1 dag.

Akte 9 juli 1830

Gecompareerd Hindrikje Meinders, weduwe Jan Bouwes, zonder beroep, wonende te Onnen, welke verklaart te hebben verkocht aan Lukas Brink, landbouwer wonende te Onnen, en aan Jan Brink, timmerman, wonende te Haren, een huisje en hof, staande en gelegen te Onnen op eigen grond, getekend C 12, zwellende ten noorden Roelf Brink, ten oosten en ten zuiden de Boereweg en ten westen Willem Eising. Verkoopster behoudt het recht levenslang en de behuizing te mogen blijven wonen. De prijs is f.50,-.

(Groninger Archieven, toegang 1874, inventaris nr 18, Akte 186)

Hindrikje trouwt (kerk) op maandag 13 mei 1799 te Haren op 41-jarige leeftijd met de 33-jarige **Jan Bouwes** ook genaamd Jan Keiter Boewes (MIL-081). Jan, arbeider, wonende te Haren (Wijk C Onnen 12), is geboren in 1766 te Anloo, is overleden op zaterdag 16 december 1815 te Onnen. Jan werd 49 jaar.

Woont volgens militieregister 1814 vanaf ca 1798 in Haren.

- 8 **Roelf Meinders Smit** ook genaamd Roelf Meinders, wonende te Haren, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 16 december 1759 te Haren, is overleden op vrijdag 21 maart 1823 te Zuidhorn. Roelf werd 63 jaar, 3 maanden en 5 dagen.

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 15 augustus 1803

Roelf Meinders wordt sibbevoogd over de twee minderjarige kinderen van Zweitse Gerrits bij wijlen Dievertje Luitjens te Middelbert.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Roelf trouwt (kerk) op zondag 2 juni 1799 te Engelbert op 39-jarige leeftijd met de 24-jarige **Freerkkien Luitjes** ook genaamd Freekje Nienhuis, dochter van **Luitje Oomkes Nieuhuis** en **Trijntje Freerks Pots**. Freerkkien is geboren op vrijdag 23 september 1774 te Engelbert, is gedoopt op vrijdag 23 september 1774 aldaar, is overleden op donderdag 15 maart 1855 te Grijskerk. Freerkkien werd 80 jaar, 5 maanden en 20 dagen.

- 9 **Geesijn Meinders**, wonende te Haren en aldaar, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 13 december 1761 te Haren, wonende Essen aldaar, is overleden in januari 1762, is begraven op zaterdag 16 januari 1762 aldaar. Geesijn werd 1 maand.

Ontvangst diakonie te Haren 16 januari 1762

En kind van Meindert Jans begraven: f.1,17

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 10 **Geesijn Meinders**, wonende te Haren, is geboren in augustus 1763 te Essen, is gedoopt op dinsdag 23 augustus 1763 te Haren, is overleden in juli 1773 te Essen, is begraven op woensdag 21 juli 1773 te Haren. Geesijn werd 9 jaar en 11 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 21 juli 1773

Een kind van Meindert Jans van Essen begraven: f.2,15

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 11 **Lammegien Meinders** (L-00171; L-00172cs), weduwe van Jannes Gortemaker, wonende te Haren en aldaar (Wijk B Haren 17), is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 9 juni 1765 te Haren (bij doop is de naam niet ingevuld in het register), is overleden op dinsdag 9 april 1850 aldaar. Lammegien werd 84 jaar en 10 maanden.

Woonde in 1830 als weduwe op het adres Haren Wijk B Nr 17 samen met haar zoon Roelf Roelfs Gortemaker, haar broer Jannes Meinders en de inwonende knecht Johannes Baving.

Groninger Courant, 20 februari 1838

Groningen den 19 februarij. Men verneemt, dat heden namiddag in het een uur van hier gelegen dorp Haren, twee aan den straatweg gelegen behuizingen, het eene bewoond door de wedw. J. Gortemaker, en het andere door de wedw. K.H. van der Es, door eenen hevigen brand binnen korten tijd in de asch zijn gelegd, terwijl het daartegenover gelegen gemeentehuis, bewoond door Roelf Abels, en de behuizing van de wedw. Geert Stel, waarvan de daken mede reeds door de daarop nedergelassen brandende voorwerpen in brand waren geraakt, door de spoedig aangebragte hulp zijn gered. Wij zullen in ons volgend nummer

de nadere bijzonderheden van dezen brand mededeelen.

Groninger Courant, 23 februari 1838

Groningen den 22 februari. De brand in het nabijgelegen dorp Haren is laatsleden maandag des namiddags te een uur ontdekt in het achterste gedeelte der behuizing van de wedv. Jans Gortmaker, en heeft zich dadelijk medegedeeld aan de naastbelendende behuizing van de wedv. H.K. van der Es, zoodat in eenen korten tijd de brandende huizen in een puinhoop waren veranderd. Uit de behuizing van eerstgenoemde is niets gered, dan eenig beddegoed en weinige meubelen; zijnde een paard, een koe en een varken, benevens al het koren en hooi eene proof der vlammen geworden, terwijl in de behuizing van laatstgenoemde weduwe alleen het koren en hooi is verbrand, zijnde al het vee en eenig beddegoed en linnen daaruit gered. Door den fellen zuidoostenwind verspreidde zich het vuur over den straatweg tot in het achterste gedeelte der behuizing van Roelf Abels, zijnde het gemeentehuis, en in de behuizing van Trijntje van Hemmen, wedv. G. Stel, doch door spoedig aangebragte hulp der ingezeenen zijn die gebouwen voor verdere ongelukken bewaard gebleven. Des avonds te 9 uren is men door veel moeite en ijver der dorpelingen en vele Groningens ingezetenen den brand zoodanig meester geworden, dat het grootste gevaar voorbij was. Men vooronderstelt, dat dezelve veroorzaakt is door het door kruid laten springen van eenen boomwortel. Beide huizen zijn voor brandschade verzekerd. (Zie over deze brand ook: Mr. Eppo van Koldam, 'Brand meester!', De geschiedenis van de brandweer Haren', Harener Historische Reeks nr 19, Haren 2013).

Brief 11 april 1839 van de gouverneur

Ik zende u hiernevens een extract uit den staat behorende bij de dispositie van de Minister van Binnenlandsche Zaken dd 29 maart jl., bij welke de algemeene jaarlijksche onderstandsverdeling van het gedeelte van het fonds voor kwade posten over 1938, ter beschikking van gedacht Departement staande, is vastgesteld.

Ik verzoek u om de in het extract vermelde personen met de door de Minister voornoemd te hunnen opzigte genomen beschikking bekend te doen maken, terwijl ik voorts zal zorg dragen, dat zoodra de ordonnantiën van betaling van den verleenden onderstand zullen zijn ingekomen, dezelve aan u op de gewone wijze ter fine van nadere uitreiking aan de belanghebbenden worden toegezonden.

** Bijlage extract uit de staat van toegekende bijdragen

Volgnummer: 527

Naam belanghebbende: weduwe Jannes Gortmaker [= Lammegien Meinderts]

Woonplaats: Haren, provincie Groningen

Aard der verliezen: brandschade

Bedrag der verliezen: f.1.174,75

Bedrag van den verleenden onderstand: f.411,16.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Overzicht 5 april 1841 opgemaakt door de gemeente-ontvanger H.J. Quintus

Lijst der weduwen in de gemeente Haren woonachtig, welke jaarlijks in 's Rijks directe belastingen, het patentregt daaronder niet begrepen, f.20,- en daarboven betalen.

Weduwe J. Swartwolt, te Haren, zonder beroep; weduwe J.P. Oosting, te Haren, zonder beroep; weduwe K.H. van der Es, te Haren, landbouwersche; weduwe L. Bolhuis, te Haren, landbouwersche; weduwe W. Eising, te Onnen, landbouwersche; weduwe J.J. Sipkes [Sipkema te Waterhuizen], te Haren, landbouwersche; weduwe D. van der Veen, te Haren, landbouwersche; weduwe G. Hemmes, te Haren, landbouwersche; weduwe E. Bolhuis, te Helpman, landbouwersche; weduwe J.E. Wilphorst, te Helpman, landbouwersche; weduwe W. Groenendal, te Helpman, landbouwersche; weduwe W.J. Quintus, te Helpman, zonder beroep; weduwe [J.H.] Nauta, te Helpman, zonder beroep; weduwe A.J. van Dijken, te Haren, landbouwersche; weduwe R. Kluiving, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe K. Brands [Brants], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J.H. Timmer, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J. Hoenderken, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe Ypeij, te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Vos, te Haren, zonder beroep; Trijntje Abelius [Trijntje Abels], te Helpman, landbouwersche; weduwe J.J. Bos, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe G. Buirma [= Gezina Buirma?], te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Gortemaker, te Haren, landbouwersche; weduwe H.R. Kloots [= Henderica Ottens, maar die is al in 1830 overleden], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe A. Reiger, te Haren, zonder beroep. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Lammegien was gehuwd met **Jannes Roelfs Gortemaker** (GH1812-061), zoon van **Roelf Johannes Gortemaker** en **Grietje Wichers**. Jannes, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Haren 17) en aldaar, is geboren op dinsdag 7 april 1761 aldaar, is gedoopt op zondag 12 april 1761 aldaar, wonende Wijk B Haren 17 aldaar, is overleden op donderdag 17 januari 1822 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 19 januari 1822 aldaar (aangever overlijden was **Roelf Roelfs Gortemaker**; getuige aangifte overlijden was **Roelf Koops**). Jannes werd 60 jaar, 9 maanden en 10 dagen.

Akte 23 oktober 1800 (geregistreerd 19 december 1800)

Roelf Swartwolt, schoolmeester te Scheemda, verkoopt mede namens zijn broers en zusters de helft van drie matten hooiland te Onnen aan Tonnis van Stedum en Jantien Papink. De andere helft behoort aan Jannes Roelfs Gortemaker.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 124)

Ingekomen stukken gemeente Haren, 22 juni 1817

Verklaring, dat zij f.2,- van de schout der gemeente Haren hebben ontvangen, wegens het transporteren van aardappelen van Haren naar Groningen bestemd voor de Gelders landlieden.

Hinderikus Smit en Jannes Gortmaker.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 50).

Ingekomen stukken gemeente Haren, 22 juni 1817

Verklaring, dat hij f.1,- van de schout der gemeente Haren heeft ontvangen, wegens het transporteren van een zieke arrestant van Haren naar Groningen. Jannes Gortmaker.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 50).

12 **Hinderk Meinderts** te Haren, is geboren op donderdag 28 mei 1767 te Essen, zie 231.

13 **Harm Meinderts**, wonende te Haren, is geboren te Essen, is gedoopt op dinsdag 26 december 1769 te Haren, is overleden in april 1801 te Essen, is begraven op woensdag 15 april 1801 te Haren. Harm werd 31 jaar en 4 maanden.

Wordt in de laatste van mei 1799 lidmat van de kerk te Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 15 april 1801

Zoon Harm van Meindert Jans begraven: f.7,46

Voor het laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 191 **Sijger Jans** ook genaamd **Sijger Jans Sijgers** (ES), zoon van **Jan Sijgers** en **Grietje Leving**, is geboren te Glimmen, is gedoopt op vrijdag 7 juni 1647 te Noordlaren.
- De gegevens over **Sijger Jans** zijn ovegenomen van **Hans Homan Free**. Daarbij is opgemerkt dat het niet volledig zeker is, dat de **Sijger Jans** gedoopt 1647 te Noordlaren identiek is aan de **Sijger Jans** gehuwd met **Lamme**. Daar zijn wel veel aanwijzingen voor.
- Op 12 april 1679 wordt er een overtekening geaccordeert "aen **Sijger Jans** en **Lamme** sijn vr. van 48 gr. prov. landt soo **Tonnijs Derx** tot dessen heeft gebruikt"
- Sijger** trouwt (kerk) op donderdag 2 augustus 1668 te Noordlaren op 21-jarige leeftijd (1) met de 28-jarige **Aaltje Boukes**. **Aaltje** is geboren in 1640 (OS) en afkomstig uit **Middelhorst**.
- Sijger** trouwt (kerk) voor 1678 op hoogstens 30-jarige leeftijd (2) met de hoogstens 28-jarige **Lammigje Derks**, dochter van **Derk Tonnis (347)** en **Martien**. **Lammigje** is geboren in 1650 (OS) te **Essen**, is overleden voor 1721 aldaar. **Lammigje** werd hoogstens 71 jaar.
- Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekomen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.
In Essen
1674 **Lamme** wedw. van **Sijger**
- Lammigje** was eerder gehuwd (1) met **Willem Jans** (zie 192).<115>
- Van **Sijger** en **Lammigje** zijn twee kinderen bekend:
- 1 **Jan Sijgers** is geboren in 1680 (OS) te **Essen**, zie 312.
 - 2 **Harm Siegers** is geboren in december 1682 te **Essen**, is gedoopt op maandag 21 december 1682 te **Groningen**, zie 311.
- 192 **Willem Jans** (ES) is geboren in 1660 (OS), is overleden voor 1725 te **Essen**. **Willem** werd hoogstens 65 jaar.
- Wordt in 1694 vermeld als provinciemeijer te **Essen**, als getrouwd zijnde met de weduwe van **Sijger Jans**. In 1721 genoemd als weduwnaar van **Lamme**.
- Willem** was gehuwd met **Lammigje Derks**, zie 191.
- Van **Willem** en **Lammigje** zijn twee kinderen bekend:
- 1 **Jan Willems** is geboren rond 1695 te **Essen**, is overleden in 1730 (OS) aldaar. **Jan** werd ongeveer 35 jaar.
- Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen die alhijr angenomen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.
1715 Nov 26
Jan Willems tot **Essen**
- Jan** trouwt (kerk) op zondag 8 maart 1722 op ongeveer 27-jarige leeftijd met de 22-jarige **Aaltien Popkes**, zie 271.
- 2 **Marchjen Willems** is geboren in 1695 (OS) te **Essen**.
Marchjen gaat in ondertrouw (kerk) op vrijdag 7 april 1724 te **Groningen** (huwelijksgetuige was **Jan Sijgers** (zie 312)) op 29-jarige leeftijd met **Jannes Egberts**. **Jannes** is afkomstig uit **Beilen**.
- 193 **Tiepe Jansen** (ES) is geboren in 1600 (OS).
Tiepe was gehuwd met **Ave**. **Ave** is geboren in 1600 (OS), is overleden voor 1653. **Ave** werd hoogstens 53 jaar.
- Van **Tiepe** en **Ave** is een kind bekend:
- 1 **Tebbe Tieves** is geboren in 1620 (OS), zie 343.
- 194 **Hinderkien de Jonge** ook genaamd **Hinderkien Stel** (ES), dochter van **Jan Stel** en **Willemtien Berends Bosman**, wonende te **Haren**, aldaar (Wijk B **Haren** 15) en aldaar (Wijk F **Essen** 14), is geboren op donderdag 25 maart 1819 aldaar (Wijk B **Haren** 3), is als geboren aangegeven op vrijdag 26 maart 1819 aldaar (aangever geboorte was **Jan Stel**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Swartwolf** en **Jan Koster**), is overleden op dinsdag 24 juli 1866 aldaar. **Hinderkien** werd 47 jaar, 3 maanden en 29 dagen.
Hinderkien trouwt op zaterdag 9 januari 1841 te **Haren** op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Tuinman**, zie 349.
- Van **Jan** en **Hinderkien** zijn zeven kinderen bekend:
- 1 **Trientje Tuinman** is geboren op zondag 25 april 1841 te **Haren**, is overleden op woensdag 15 april 1914 aldaar. **Trientje** werd 72 jaar, 11 maanden en 21 dagen.
 - 2 **Jan Tuinman**, landbouwer, is geboren op zaterdag 15 juli 1843 te **Essen**, is overleden op maandag 2 november 1891 te **Groningen**. **Jan** werd 48 jaar, 3 maanden en 18 dagen.
- Nieuwsblad van het Noorden, 25 november 1892
Op donderdag 1 dec. 1892 des avonds te 7 uur, zal, ten huize van den koffiehuisouder **R. Abels**, te **Haren**, publiek te koop worden gepresenteerd:
I. Eene behuizing en schuur met de daarbij behorende landerijen, het **Witteveen** genaamd, staande en gelegen te **Haren**, te

zamen groot 3 Hectare, 58 Are en 87 Centiare.

II. 3 Hectare, 76 Are, 94 Centiare uitmuntend hooiland en dijk, het Ellersveld genaamd, gelegen aan Emmensdijk te Haren. Alles thans in huur in gebruik bij Jan Tuinman en toebehoorende aan de erven van wijlen den heer L. van Oosten. Om te aanvaarden: de landerijen op den 12 maart 1893 en de gebouwen op den 1 Mei 1893.
Jhr. R. A. QUINTUS, notaris Zuidersingel.

Jan trouwt op zaterdag 18 mei 1872 te Haren op 28-jarige leeftijd (1) met de 30-jarige **Jantien Smeenk**, dochter van **Teunis Smeenk** en **Hinderkje Dirks**. Jantien, wonende te Haren (Wijk B Haren 12), is geboren op woensdag 8 december 1841 te Helpman, is overleden op zondag 21 oktober 1883 te Groningen. Jantien werd 41 jaar, 10 maanden en 13 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 4 oktober 1884 te Haren op 41-jarige leeftijd (2) met de 21-jarige **Grietje Boerema**. Grietje is geboren op maandag 18 mei 1863 te Noordhorn.

- 3 **Willemtien Tuinman** is geboren op maandag 13 juli 1846, is overleden op maandag 12 maart 1849 te Essen. Willemtien werd 2 jaar, 7 maanden en 27 dagen.
- 4 **Roelf Tuinman** is geboren op vrijdag 6 april 1849 te Essen, is overleden op woensdag 19 mei 1852 te Haren. Roelf werd 3 jaar, 1 maand en 13 dagen.
- 5 **Willem Tuinman**, landbouwer, is geboren op zondag 7 maart 1852 te Haren, is overleden op zaterdag 29 april 1922 te Onnen. Willem werd 70 jaar, 1 maand en 22 dagen.
Willem trouwt op zaterdag 4 mei 1878 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 21-jarige **Willemina Takens**, dochter van **Pieter Takens** en **Jantien Poelma**. Willemina, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 3 oktober 1856 te Onnen (Wijk C Onnen 31), is overleden op vrijdag 9 juni 1916 aldaar. Willemina werd 59 jaar, 8 maanden en 6 dagen.
- 6 **Roelof Tuinman**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 95) en aldaar (Wijk B Haren 53), is geboren op donderdag 23 oktober 1856 aldaar, is overleden op dinsdag 2 november 1943 aldaar. Roelof werd 87 jaar en 10 dagen.

Bericht in Nieuwsblad van het Noorden van 7 april 1905.

Diefstal te Middelhorst.

De boerenknecht Egbert V. heeft in den avond van 12 Febr. uit de gesloten woning van den landbouwer R Tuinman te Middelhorst, onder Haren, een horloge met ketting, een knipmes en nog een paar andere kleinigheden gestolen. Het horloge behoorde aan Tuinman's knecht, Hilbrand Plieger, die te slapen lag, toen Egbert zich aan den diefstal schuldig maakte. Egbert, die volgens den veldwachter Braxhoofden als een onverschillig jongmensch bekend staat, beweerde geen reden voor zijn misdaad te kunnen opgeven; alleen beweerde hij dronken te zijn geweest, maar gecontroleerd kan dit niet worden. Het O.M. eischte 4 maand gevangenisstraf tegen hem.

Roelof trouwt op donderdag 15 juni 1893 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 26-jarige **Annechien van der Es**, dochter van **Jan van der Es (111.7)** en **Henderika Abbring**. Annechien is geboren op donderdag 2 augustus 1866 te Haren, is overleden op zondag 30 mei 1920 aldaar. Annechien werd 53 jaar, 9 maanden en 28 dagen.

- 7 **Willemtje Tuinman** is geboren op vrijdag 30 maart 1860 te Haren, is overleden op woensdag 12 november 1947 te Onnen. Willemtje werd 87 jaar, 7 maanden en 13 dagen.
Willemtje trouwt op zaterdag 10 november 1888 te Haren op 28-jarige leeftijd (1) met de 32-jarige **Ielke Ebels**, zoon van **Albert Ebels** en **Trientje Garmts Borgman**. Ielke, bakker en landbouwer, is geboren op vrijdag 4 juli 1856 te Glimmen, is overleden op donderdag 5 september 1895 te Haren. Ielke werd 39 jaar, 2 maanden en 1 dag.
Ielke was eerder gehuwd (1) met **Zwaantje Takens**.^{<116,117>}
Willemtje trouwt op zaterdag 2 mei 1903 te Haren (is gescheiden op vrijdag 24 juni 1904 te Groningen) op 43-jarige leeftijd (2) met de 61-jarige **Hendrik de Lange** (RW1), zoon van **Jan Hendriks de Lange** en **Fennechien Pieters**. Hendrik, boerenknecht en olieslager, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), is geboren op zaterdag 15 januari 1842 aldaar, is overleden op woensdag 9 juni 1920 aldaar. Hendrik werd 78 jaar, 4 maanden en 25 dagen.
Hendrik was eerder gehuwd (1) met **Henderika Vrieling**.^{<118,119>}

- 195 **Lodewijk Theodorus Jorissen** (RAAD; ES; L-00780; L-03299erven), zoon van **Mathias Jorissen** en **Sophie Louise Nobel**, koopman en burgemeester van Haren (1852-1893), wonende te Haren (Wijk D Hemmen 2Q) en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op maandag 1 januari 1816 te Amsterdam, is overleden op donderdag 7 maart 1895 te Arnhem. Lodewijk werd 79 jaar, 2 maanden en 6 dagen.

Wordt in Haren voor het eerst vermeld in het suppletioir kohier hoofdelijke omslag over 1843 (plaats 9). Zijn maatschap genoot B.L. Coninck Boddendijk staat dan op plaats 116. Beide op het adres Haren, Wijk D Hemmen, nr 2. Als beroep wordt vermeld: fabrikant. Vanaf 1847 wordt als beroep vermeld: "geene". In 1850 en 1851 is de vermelding als beroep: cichoreidroger.

Aankomsttitels Jorissen

Eigendomsbewijzen en stukken betreffende de eigendom van de buitenplaats Hemmen, waarop gevestigd een huis, branderij, mouterij, en zeepfabriek, eigendom van de vennootschap Coninck Boddendijk, Jorissen, 1838-1841. De volgende aankomsttitels bevinden zich bij de stukken.

Akte van verkoop 1792

Verkoop door L.C. Warmolts

Akte van scheiding 14 februari 1838

Scheiding van het gemeenschappelijk bezit van Janna Klasens de Groeve en haar man Hindrik Meijer enerzijds en Grietje Willems Abbring, Klaas Willems Abbring en Egbert Willems Abbring anderzijds.

Verkoopakte 20 februari 1838

Verkoop door Grietje Willems Abbring met haar man Jan Brink, Klaas Willems Abbring en Egbert Willems Abbring aan Egbert Davids van Lennep, predikant bij de mennonietengemeente te Almelo.

Behuizing D 2 en landerijen.

(Groninger Archieven, toegang 1119, inventarisnummer 23)

Groninger Courant, 5 juni 1840

Bij onderhandsche Acte van den 14 Mei 1840 zijn de ondergeteekenden: JACOB ROETERS van LENNEP, wonende te Colham, onder Slochteren, en BERNARDUS LAMBERTUS CONINCK BODDENDIJK, wonende te Haren, overeengekomen, dat de Vennootschap, tusschen hen onder de Firma CONINCK BODDENDIJK & Co. bestaan hebbende tot het drijven van eene Fabrijk van Inlandsen Gedisteleerd, op dien dag is ontbonden, en dat de Liquidatie van de ontbondene Vennootschap, voor zoo verre nog niet is

afgelopen zal geschieden door den laatstgenoemden B.L. CONINCK BODDENDIJK, tekenende: voor de liquidatie COVINCK BODDENDIJK & Co.

Voor extract:

J. ROETERS van LENNEP, Ezn.,

B. L. CONINCK BODDENBIJK.

EXTRACT.

Bij Acte van Vennootschap, op der. 14 Mei 1840 beleden voor Mr. JOHAN WICHERS QUINTUS, openbaren Notaris te Groningen, behoorlijk geregistreerd, hebben

De Heer EGBERT DAVID VAN LENNEP, Rentenier, wonende te Groningen;

De Heer LODEWIJK THEODORUS JORISSEN, Partikulier, wonende te Groningen, en

BERNARDUS LAMBERTUS CONINCK BODDENDIJK, Fabrikant, wonende te Haren,

Verklaard, met elkander te hebben ingegaan eene Vennootschap, aanvang hebbende genomen op den 1 Januari 1840, om voor gemeenschappelijke Rekening voort te zetten en te drijven eene Mouterij en Fabrijk van Gedisteleerd, Azijn en harde Zeep, onder de Firma van BODDENDIJK JORISSEN & Co. en zulks in de Gebouwen, op het Erf, en met de Gereedschappen van de Fabrijk van Gedisteleerd en harde witte Zeep, onder de Firma's van CONINCK BODDENDIJK & Co - en van B.L. CONINCK BODDENDIJK gedreven te Hemmen bij Haren; onder anderen onder deze bepalingen:

1. De Vennootschap bepaalt zich tot de bovengemelde tot zoodanige andere Fabrikaten als bij vervolg van tijd met algemeen goedvinden der Vennoten mogten worden ondernomen; blijvende alle eigen handel, of particuliere speculatiën der Vennoten van deze Vennootschap uitgesloten.

2) De Vennootschap wordt ingedaan voor tien en een half jaar, en alzoo tot den 30 Junij 1850; zullende dezelve echter ook na dien tijd voortduren, indien geen der Vennoten op den 1 Januarij 1850 schriftelijke opzegging zal hebben gedaan, en alsdan voortduren van jaar tot jaar, tot zoo lang een der Vennoten ten minste zes maanden vóór den dan eerstkomenden 30 Junij opzegging der Vennootschap zal doen.

3) De Firma van BODDENDIJK. JORISSEN & Co. zal door elk der Vennoten mogen worden gebruikt en geteekend, doch niet anders dan tot zaken en aangelegenheden deze Vennootschap betreffende.

4) De eerste Comparant E.D. van LENNEP heeft het regt, om reeds bij zijn leven zijn zoon JULIUS van LENNEP, meerderjarig zijnde, of zoo veel nodig meerderjarig verklaard, in zijne plaats als Vennoot in deze Vennootschap te substitueren; gaande op dezen alsdan alle regten en verplichtingen van den eersten Comparant over.

5) In geval van overlijden van den eersten Comparant E.D. VAN LENNEP zal zijn genoemde zoon JULIUS van LENNEP, meerderjarig zijnde, of voor zoo veel nodig meerderjarig verklaard, het regt hebben, op den voet als sub 4) vermeld is, in de plaats van zijn Vader op te treden, mits zich deswege binnen 3 maanden na het overlijden van zijnen Vader verklarende.

6) In geval de Heer JULIUS van LENNEP van die bevoegdheid geen gebruik wil maken, of ook bij overlijden van een of beiden der andere Vennoten, zullen derzelve Weduwe, Weduwen, of Erfgenamen verplicht zijn, gedurende den tijd, dien dit contract alsdan nog zal hebben te loopen, in de Vennootschap geïnteresseerd te blijven, voor het aandeel en op den voet als derzelve auteur, doch zich moeten onthouden van alle beheer of directie in de zaken, en geen regt hebben, om de Firma der Vennootschap op eenigerhande wijze te tekenen of te gebruiken.

Proces verbaal van visitatie dd 17 juni 1840

Op heden den 17 juni 1840 heb ik, H. Rouan, veearts van de eerste klasse, eerste rang, wonende te Groningen, in die kwaliteit benoemd door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden bij besluit van 6 oktober 1816, op last van de burgemeester van Haren, mij begeven naar de branderij van de heren Jorissen, Boddendijk en Co te Hemmen, gemeente Haren, teneinde over te gaan tot de visitatie van een paard, hetwelk men verdacht hield te zijn behebt met kwaadaardigen droes.

Aldaar gekomen zijnde, werd mij vertoont een paard zijnde eene merrie, bruin met kol, en daaraan bevonden: opzetting, aanhanging en pijn der onderkaak en ondertongs klieren, aanvretingen, welke reeds een kwaden aard te kennen geven, op het slijmvlies der neus, uitsmijting van eene dikke witte gelachtige ook groen-bruin gekleurde stoffen, welke de beide neusgaten omkorst, alles aan de beide zijden, en uit de beide neusgaten, zijnde egter de klieren ter regter en het neusvlies van de linkerzijde het meest opgezet en aangedaan, de uitgeworpene stoffen van dien aard, dat men veronderstellen kan, dat er reeds hier of daar eene verettering moet bestaan, vermagerde toestand, de ademhaling somwijlen rochgelende.

Uit alle deze aanwezig zijnde kenmerken en uit den tegenwoordigen toestand van dit paard afleidende, dat eene beproevingsbehandeling overbodig, ja zelfs vergeefs zoude zijn, dewijl het reeds in eenen verren graad van den kwaadaardigen droes is aangedaan, heb ik het raadzaam en voegzaam geoordeeld om te adviseren, dat dit paard worde afgemaakt, (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 73)

Proces verbaal 19 juni 1841

Op heden den 19 juni 1841 hebben wij ondergeteekenden Egbert van Hemmen en Jan Meinders, landbouwers, wonende te Haren, op last van den heer burgemeester van de gemeente Haren ons begeven naar de fabriek van de heren Boddendijk & Jorissen & Co te Hemmen binnen deze gemeente, ten einde het paard, aan die heeren toebehoorende en door een besmettelijke ziekte (de kwade droes) aangetast, te waarden. Zoo hebben wij het gedachte merriepaard, bruin met kol, goed van de tand, groot 1 Nederlandse el, 5 palm en 5 duimen, behoorlijk en naar gezonden staat van het dier naar vereischte getaxeerd en verklaren wij op den eede, te voren te dien einde voor welgemelden heer burgemeester afgelegd, dat hetzelfde een waarde had van f.160,-. Waarvan dit proces verbaal is opgemaakt op tijd en plaats als boven en door ons ondertekend.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief 21 juni 1841 van de gouverneur

In antwoord op uw missive van 17 dezes en onder wederoverlegging van het daarbij gevoegde proces verbaal van visitatie van den veearts der 1e klasse H. Rouan van een paard van de heren Boddendijk & Jorissen & Co te Haren, welk paard men verdacht houdt van met den kwaden droes te zijn behebt, moet ik u informeren, dat ik naar aanleiding van dat proces verbaal geene magtiging op u kan verstrekken om het bedoelde paard te doen doodden, aangezien mij uit hetzelfde niet blijkt, dat dat paard eene besmettelijke ziekte laboreert. De veearts zegt wel, dat eene beproevings behandeling overbodig, ja zelfs vergeefs zoude zijn, doch hij zegt niet dat het paard aan eene besmettelijke ziekte lijdt.

Ik verzoek u om aan den genoemden veearts ten spoedigste te vragen en aan mij te zenden een proces verbaal, waaruit blijkt dat de ziekte van het gedachte paard niet alleen ongeneeslijk, maar ook besmettelijk is.

Intusschen zal u dienen te zorgen, dat het zieke paard afgezonderd blijve en met geene andere paarden in de minste aanraking kome.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Groninger Courant, 15 oktober 1841

UITTREKSEL.

Bij onderhandsche acte van den negenden October 1841, is tusschen:

DIRK SIMONS, particulier, wonende te Doetinchem, als hertoe bij behoorlijk geregistreerde volmagt speciaal gemagtigd door den

Heer EGBERT DAVID van LENNEP, Brander, wonende te Foxham, Gemeente Slochteren;

LODEWIJK THEODORUS JORISSEN, Brander, wonende, te Groningen; en

BERNARDUS LAMBERTUS CONINCK BODDENDIJK, Brander, wonende te Haren;

overeengekomen:

1. Dat de VENNOOTSCHAP, tusschen den lastgever van den eerstgenoemden en de twee andere genoemde Contractanten bestaande, onder de Firma BODDENDIJK, JORISSEN & COMP., zal worden ontbonden op den 11 October 1841; blijvende niettemin aan de Contractanten het vermogen, om, gedurende de liquidatie, met gemeenschappelijk overleg, de Fabriek in werking te houden en daartoe de noodige handelingen te verrigten; des echter, dat de werkzaamheden in de Branderij van de vijfde klasse zullen moeten zijn afgeloopen en gestaakt vóór of uiterlijk op den 31 December 1841; terwijl de werkzaamheden in de Branderij van de zesde klasse zullen worden gestaakt, wanneer de partijen zulks zullen dienstig achten.
2. Dat de liquidatie zal geschieden, en alle daartoe noodige beschikkingen en maatregelen zullen worden genomen door de drie onderteekenaren gezamenlijk, zóó echter, dat de verkoop van den aanwezigen voorraad van gefabriceerde goederen en grondstoffen, en de vereffening, invordering en afdoening van alle loopende rekeningen, in- en uitschulden van de Vennootschap wordt overgelaten aan de Heeren L.T. JORISSEN en B.L. CONINCK BODDENDIJK die te dien einde beide gezamenlijk zullen teekenen met bijvoeging: voor de liquidatie BODDENDIJK, JORISSEN & COMP.; terwijl de realisatie van alle andere vaste en losse eigendommen van de Vennootschap, alsmede, in geval van eenig verschil met Debiteuren of Crediteuren van de Vennootschap, alle regtsvordering, transactie of accoord zal moeten geschieden door de Heeren D. SIMONS, in zijne voornoemde qualiteit, L.T. JORISSEN en B.L. CONINCK BODDENDIJK, die te dien einde insgelijks gezamenlijk zullen teekenen met gelijke bijvoeging: voor de liquidatie BODDENDIJK, JORISSEN & COMP.

Groninger Courant, 22 oktober 1841

Ten overstaan van notaris Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, zullen op zaterdag den 30 oktober 1841, des voormiddags te 10 uren, ten huize van den kastelein R. Abels, te Haren, publiek worden verkocht: Eene branderij van de 5e en 6e klasse, zeepfabriek, met gebruik van een octrooi, mouterij, groote veestal, eene grooten heerenbehuizing, waarbij acht woningen, mitsgaders eenige percelen land, alles staande en gelegen aan den straatweg nabij het dorp Haren, met schipvaart naar het Horensche diep; breeder omschreven in no 82 van dit blad.

Notariële akte 30 oktober 1841 [verkort weergegeven]

Op heden 30 oktober 1841 compareerden voor Mr. Jochum Wichers Quintus, notaris te Groningen:

1. De heer Dirk Simons, wonende te Doetinchem, als hiertoe gemachtigd door Egbert David van Lennep, fabrikant, gedomicilieerd te Foxham, gemeente Slochteren;
 2. De heer Lodewijk Theodorus Jorissen, fabrikant, wonende te Groningen;
 3. De heer Bernardus Lambertus Coninck Boddendijk, fabrikant, wonende te Hemmen, gemeente Haren;
- De twee laatstgemelde comparanten met den constituant van den eersten comparant vennooten van de nu geliquideerd wordende compagnieschap gehandeld hebbende onder de firma Boddendijk, Jorissen & Compagnie, opgericht bij acte van vennootschap 14 mei 1840.

Dewelke comparanten verklaarden voornemens te zijn op heden te tien uren ten huize van den kastelein Roelf Abels, te Haren publiek te doen verkopen:

VII. een stuk hooiland K 1283;

VIII. Een perceel hooiland K 1286, 1287, 1288 en 1289;

De percelen VII en VIII worden gekocht door Mr. Johan Hendrik Quintus, rentmeester der Stadveenen. Perceel VII voor f.925,- en perceel VIII voor f.1.650,-

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Openbare verkoop op zaterdag 30 oktober 1841.

De verkoop vindt plaats op 30 oktober 1841 des voormiddags tien uren ten huize van R. Abels te Haren. Ten verzoeke van Egbert Davids van Lennep, fabrikant, gedomicilieerd te Foxham, gemeente Slochteren, Lodewijk Theodorus Jorissen, fabrikant, wonende te Groningen en Bernardus Lambertus Coninck Boddendijk, fabrikant, wonende te Hemmen, gemeente Haren, tesamen vennoten van de nu geliquideerd wordende compagnieschap, gehandeld hebbende onder de naam fa Boddendijk en Jorissen en compagnie, opgericht bij acte van vennootschap 14 mei 1840

Verkocht worden:

1. Een aanzienlijke Heerenbehuizing met 8 woningen benevens een kamp land, sectie K 1264 tm 1273 en 1274 gedeeltelijk, zijnde daarvan afgezonderd de weg naar den straatweg, behorende bij perceel 4. De ingemetselde ijzeren waterketel in de behuizinge wordt mede verkocht. Dit perceel heeft het regt van erfdiensbaarheid van weg of van in- en uitvaart over den bovengemelden weg naar den Straatweg.
 2. Een branderij van de zesde klasse met diens erf bij het kadaster bekend onder sectie K nummer 1275, groot 18 roeden, met de daarbij behorende 29 grondbakken ter gezamenlijke inhoud van 1885 vaten en 10 kannen en verdere apparaten als een distilleertoestel bestaande uit een ketel van 29 vaten en 20 kannen inhoud, trommel, bekken, koelvat en slang en verdere koperen en looden pijpen, 2 ovens met roosterstaven tot het branden der houtskolen, een looden dubbele zuigpomp en 2 koperen enkele dito. Ook dit perceel heeft een erfdiensbaarheid van weg en in- en uitvaart.
 3. Eene mouterij met woonkamer bij het kadaster bekend onder sectie K, nummer 1276 en 1277 gedeeltelijk, als zijnde daarvan afgenoomen de weg behorende bij perceel 4.
 4. Een branderij van de vijfde klasse met meesterknechtswoning en een houten loods, mitsgaders een kamp land en met den weg naar den straatweg en de vaart naar het Hoornschediep bij het kadaster bekend onder sectie K, nummers 1243, 1278, 1279 en 1280 en 1274 en 1277 gedeeltelijk en wijders met de hierbij behorende vaste gereedschappen als een distilleertoestel bestaande uit 2 runketels tezamen inhoudende 37 vaten en 20 kannen, voorwarmer, bekkens, koelvat en slang en verder toebehooren, drie ingemetselde stoomketels met alle de daarbij behorende ijzeren en koperen pijpen, roosterstaven, enzovoorts, een dubbele en 2 enkele perspompen voor water, twee enkele perspompen voor beslag, een looden dubbele zuigpomp, alle met de daarbij behorende pijpen, 4 grondvaten tezamen inhoudende 249 vaten en 80 kannen, een molen tot het drijven der walsen en pompen, twee stoomvaten, een stel walsen met toebehooren, 3 waschbakken, 2 grondbakken en de vaste schragen onder de beslagkuipen. De koper van dit perceel heeft het regt om bijlangs de vaart, dezelve uit te baggeren, uit te graven en de aarde op de daarbij langs liggende dijk en gronden te leggen. Voorts zullen de eigenaren van de percelen 6, 7 en 8 moeten dulden, dat over die percelen de scheepen door de vaart worden op en afgetrokken en alzoo genieten het regt van voetpad. De koper van dit perceel is gehouden op zijne kosten de weg en het land van Antoni van Hemmen op den zwet tusschen den weg en dat land af te schutten. Dit perceel is voorts belast met het onderhoud van het loopbrugje over de vaart en met het onderhoud der grondpomp onder de vaart naar het Hoornschediep.
 5. Een zeepfabriek met de daarbij behorende woning en tuin, bij het kadaster bekend onder sectie K nummers 221, 1281 en 1282 en wijders met de vaste instrumenten tot de zeepfabriek gebruikt, als een ingemetselden ijzeren ketel inhoudende 25 vaten en 6 kannen, drie gegoten ijzeren loogbakken en een looden zuigpomp.
- Dit perceel heeft het regt van erfdiensbaarheid van weg of vrije in- en uitvaart langs den weg over de perceelen bij het kadaster bekend onder sectie K 1277, 1278 en 1280 naar den Straatweg.
- Bij dit perceel wordt alsmede verkocht de uitsluitende toestemming en vergunning (overeenkomstig 's lands wetten en reglementen) om in het Koninkrijk der Nederlanden te fabriceren zeep, zoodanig en op die wijze als waarvoor aan den heer William May te Londen

octrooi is verleend bij koninklijk besluit van 15 februari 1839, invoege deze toestemming aan de verkopers is over gedragen bij acte van beleden den 13 februari 1841 voor notaris Willem Boudewijn Donker Curtius te 's Gravenhage.

De verkopers verplichten zich om den koper of de kopers het fabrieksmatige van de uitvinding, waarover octrooi is verleend aan te wijzen en daarmede in allen tijde bekend te maken zonder hierin met eenige achterhoudendheid te werk te gaan.

6. Eene groote veestal voor 188 koebeesten met knechtenwoning en loodsje, mitsgaders gemetselde drafbakken, bij hertkadastro bekend onder sectie K nummer 1281, groot 36 ellen, en 1295 43 roeden en 4 ellen. Dit perceel heeft erfdiensbaarheid van weg of vrije in- en uitweg langs den weg van perceel 4 naar den Straatweg, hetzelfde is belast met den uitvaart van den perceelen 8 en 9 en verder daarachter gelegene en daartoe regt hebbende landen.

7. Een stuk weiland, K 1283.

8. Een stuk hooiland, K 1286, 1287, 1288 en 1289

9. Een stuk hooiland, K 571, wandelende met Hindrik Meijer. Dit perceel is bezwaard met het onderhoud der klap liggende over het Hoornschediep voor een derde gedeelte.

De kopers van de percelen 1, 2, 3, 4, 5 en 6 zijn gehouden een groot aantal nauwkeurig beschreven losse goederen over te nemen. De hoogst biedenden zijn:

Op de percelen 1, 2, 3, 4 en 6 te zamen f 23.245,- door Roelf Bartelds van Leggeloo, die verklaart te hebben geboden voor Lodewijk Theodorus Jorissen.

Op perceel 5 f 4.075,- door Egbert Benthum, die verklaart te hebben geboden voor Lodewijk Theodorus Jorissen.

Op perceel 7 f 1.925,- door Johan Hendrik Quintus.

Op perceel 9 f 1.350,- door Christiaan Sjobbema, landbouwer te Haren, verklarende te hebben geboden voor Hendrik Meijer en Janna Klasens de Groeve.

(Groninger Archieven, toegang 1119, inventarisnummer 24)

Brief 2 november 1841 van de gouverneur

Ik zende u hierbij twee mandaten van betaling als:

1. ten behoeve van E. van Hemmen en J. Meinders te Haren wegens taxatieloon van een in juni 1841 gedood paard van Jorissen & Boddendijk te Hemmen ad f.2,-;

2. voor Boddendijk & Jorissen & Co te Hemmen voor schadevergoeding van een gedood paard ad f.53,-

Met het verzoek de kwitanties aan de belanghebbende uit te reiken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief 17 maart 1842 van de diakonie te Haren

De diakenen der Hervormde Gemeente te Haren hebben de eer u te berigten, dat bij hen op den 15 dezer in alimentatie zijn opgenomen het huisgezin van wijlen Godfried Stolper [Friedrich Stolberg] op den 12 dezer alhier overleden, met uitzondering van de oudste zoon, bestaande uit vier minderjarige kinderen. Wij hebben deze kinderen bij hunnen oudsten broeder, die werkzaam is aan de fabriek van de Heer Jorissen en Comp. uitbesteed, die zich daarmede wel heeft willen belasten voor eene som van f.1,50 in de week en daarenboven een en een half brood.

Hiervan zijn door ons opgemaakt twee tabellen, die wij de eer hebben aan u aan te bieden, waaruit u zal ontwaren, dat de Stad Groningen is het onderstandsdomicilie van de overledene en bijgevolg van deszelfs minderjarige kinderen.

Wij verzoek u om van dit een en ander de regering van Groningen mededeeling te doen en ons te berigten of wij met die bedeeeling voor rekening van die stad kunnen voortgaan, nadat u het antwoord dier regering zult hebben ontvangen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Akte 2 december 1842

Lammert Smit, landbouwer te Haren, verklaart te leen te hebben ontvangen van Lodewijk Theodorus Jorissen, fabrikant, wonende te Groningen, f.200,- tegen 4,5%. Hij verleent hypotheek op de behuizing en schuur A35, met bijbehorende landerijen, kadastraal bekend, sectie C nrs 433, 436, 437, 438, 439 en 440.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 218, Akte 422)

Groninger Courant, 9 december 1842

Ten overstaan van Mr. J.W. QUINTUS, te Groningen, zullen op Woensdag, den 28 December 1842, des avonds te 7 uren, in het Huis De Doelen, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht: Eene nette en weldoortimmerde HEEREN BEHUIZING, get. lett. L87, staande en gelegen Oostzijde in de Oude Ebbingestraat, te Groningen, wordende door den Heer L.T. JORISSEN en Mevr. bewoond.

Groninger Courant 14 maart 1843

Ten overstaan van Mr. J.W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zal, op Maandag, den 20 Maart 1843, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Logementhouder H. VAN

der LAAN, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht: Eene zeer nette en weldoortimmerde HEEREN BEHUIZING met OPENE PLAATS er achter, get. L 87, staande en gelegen op vrij eigen grond, Oostzijde in de Oude Ebbingestraat, te Groningen, wordende door den Heer L.T. JORISSEN en Mevrouw bewoond. Om te aanvaarden op den 1 Mei 1843.

Groninger Courant, 11 augustus 1843

VERKOOPING VAN GERST en HAVER.

De op de FABRIJKPLAATS van den heer L.T. JORISSEN, te Haren, te velde staande gerst en haver zal op zaterdag, den 19 augustus, des namiddags te 3 uren, door den ondergeteekende bij percelen worden verkocht.

J.R. MULLER, OJz.

Verkoopakte 1 november 1844

Lodewijk Theodorus Jorissen en zijn vrouw Maria Sara Gasinjet verklaren, dat zij ingevolge huwelijkscontract dd 8 juli 1839 gehuwd zijn in ongemeenschap van aangebragte of ten huwelijk aan te erven roerende en onroerende goederen, ook van winst en verlies. Lodewijk Theodorus verkoopt aan zijn vrouw alle eigendommen, die hij verworven heeft bij de openbare verkoop in 1841: eene behuizing en daar achter staande schuur door de comparanten bewoond en gebruikt, mitsgaders nog een woning en schuur waarin de zeepfabriek is uitgeoefend, en den vollen eigendom van zes bunders, 25 roeden, 52 ellen tuinen, land, erven en vaart, alles, staande en gelegen westzijde van den straatweg nabij het dorp Haren. Inclusief fabrieksgereedschappen en machines in de zeepfabriek aanwezig.

Deze overdragt is geschied tot wederbelegging van bovengemelde tien schuldbekentenissen ten laste van het Amortisatie Syndicaat rentende 4,5% tegen de prijs van 96,5 % en alzoo tot plaatsing eener waarde van f.9.650,-, voor de wederbelegging van welke waarde de comparante ter andere zijde alsnu volkomen verklaart te zijn voldaan en deswege den heer eersten comparant zoveel nodig te quiteren. [Hier zit een ingewikkeld verhaal achter, dat me nog niet goed duidelijk is].

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 24)

Brief 25 oktober 1845 aan Gedeputeerde Staten

Bij uw resolutie van 2 juli 1838 is aan de heer E.D. van Lennep vergunning verleend tot het graven van een vaart of wijk vanaf het Hoornschediep tot aan de door hem opgericht wordende branderij te Haren, onder andere onder de voorwaarde (sub 4), dat de

bedoelde dijken en de grondpomp ten allen tijde onderworpen zullen zijn aan den schouw der dijkschouwers van de karspelen Haren, Hemmen, Dilgt en Helpen ieder voor zoveel hen aangaat, en dat het onderhoud dier dijken en pomp eene last zoude zijn van den eigenaar of eigenaren van de fabriek.

Deze fabriek is in het jaar 1842 met de daartoe behorende landerijen verkocht. Door de heer Jorissen wonende alhier, is daarvan aangekocht de fabriek met het grootste gedeelte der landerijen en de vaart. Terwijl een ander gedeelte der landerijen en wel die waarin de meergenoemde vaart is gegraven en dus aan weerszijden aan de vaart zwellende en waarop de dijken liggen door de heer J.H. Quintus, ontvanger dezer gemeente, wonende te Groningen, zijn aangekocht. De fabriek zelve is daarna in het jaar 1843 gesloopt en bestaat dus thans niet meer.

De bewuste dijken zijn sedert de aanleg aanmerkelijk bezakt en hebben door afslag geleden, zoodat de hiervoor vermelde dijkschouwers, de ophooging daarvan noodzakelijk achtende, zich tot dat einde en bij den heer Quintus en bij den heer Jorissen hebben vervoegd, doch hebben beide geweigerd zich met het maken en ophogen van die dijken te belasten, de eerstgenoemde zulks weigerende op grond van de bovenvermelde resolutie van u, alsmede van de acte van aankoop, en laatstgenoemde op grond, dat de fabriek gesloopt en de landerijen waarop de dijken liggen het eigendom van de heer Quintus geworden zijnde, hij zich van de verplichting tot het onderhoud der dijken ontslagen rekende te zijn. Daar intusschen de veiligheid van den polder dringend vordert, dat de dijkpligtige in deze worde aangewezen, zoo neem ik de vrijheid, naar aanleiding van het daaromtrent ontvangen verzoek der dijkschouwers, u te verzoeken mij wel te willen inlichten welke van de beide bovenvermelde heeren volgens de intentie van uw meergenoemde resolutie tot het herstellen der bedoelde dijken verplicht is. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 112).

Groninger Courant, 21 januari 1848

Ten overstaan van Mr. J.W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op Dingsdag, den 25-sten Januarij 1848, des avonds te zes uren, ten Huize van den Kastelein R. ABELS, te Haren, publiek worden verkocht, of, niet genoeg geldende, publiek worden verhuurd: I. Eene ruime nieuwe HEEREN BEHUIZING met SCHUUR, TUINMANSWONING en TUIN, zijnde een zeer aangenaam BUITENVERBLIJF, staande en gelegen Westzijde van den Straatweg, te Hemmen, nabij Haren. NB. De opbrengst van de VAART, bij deze Goederen behorende, is over 5 jaren geweest f.530,-, dus gemiddeld 's jaars f.106,-. Over 1847 betaald aan grondlasten in het geheel f.28,26; huurwaarde en verdere personele lasten f.21,84. Te zamen f.50,10. II Ongeveer 7 Bunders vrij EIGEN LAND, mede aldaar gelegen, in 8 of 9 Perceelen. Alles toebehoorende aan den Heer L.T. JORISSEN en Mevrouw. Om te aanvaarden de Gebouwen den 1sten Mei en de Landerijen op Gregori 1848. — Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 2 tot 4 uren.

Brief 17 februari 1848 aan de grietman van Haskerland

Geschreven over geld voor kleederen voor Wijnandus Cornelis van den Berg, die in Joure onderstandsdomicilie heeft, en met den heer Jorissen naar Noord-Amerika staat te vertrekken. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 115)

Groninger Courant, 24 november 1848.

Haren, 23 November.

Heden werd in deze gemeente eene vergadering van kiesgerechtigden, daartoe door den heer burgemeester uitgenoodigd, gehouden. Van de 85 kiesgerechtigden waren 67 aanwezig. De burgemeester opende de vergadering met de lezing der wet van den 11 den October 1848 (Staatsblad no. 70)^a houdende herziening van de additionele artikelen der Grondwet. Na eenige inlichtingen te hebben gegeven, gaf de burgemeester der vergadering te kennen, dat hij vermeende, aan zijne verplichting als hoofd van het plaatselijk bestuur te hebben voldaan, en dat hij nu als stemgerechtigde aan de werkzaamheden der vergadering wenschte deel te nemen, na vooraf te hebben opgemerkt, dat het noodzakelijk was, om aan de werkzaamheden eene goede leiding te geven, dat er een president, een secretaris en twee stemopnemers werden benoemd.

Bij acclamatie zijn benoemd: de heeren R de Sitter tot president; J. B. Kluijtmans tot secretaris, en J. J. A. Quintus en L. T. Jorissen tot stemopnemers. De president gaf nu te kennen, dat hij geen programma van de werkzaamheden dezer vergadering zoude ontwerpen; maar dat hij meende de vergadering te moeten opmerkzaam maken, dat het doel dezer vergadering was, om bevoegde en bekwame personen als staatsleden te kiezen; mannen, die niet hun eigen- of familiebelang, maar dat van het land beoogen. Nu ging men over, bij wijze van stembriefjes, tot de benoeming van kandidaten voor de Tweede Kamer, waarvan de uitslag was, dat de heer L.T. Jorissen, zonder beroep, woonachtig te Haren, met groote meerderheid van stemmen, zijnde 43, als kandidaat was benoemd. Daarna deed de president voorlezing der namen van de 63 personen, die tot deze provincie benoembaar zijn als kandidaten voor de Eerste Kamer. Tot eene stemming van kandidaten overgegaan zijnde, is de uitslag geveest, dat de heeren Johan de Sitter, te Groningen, met 58 stemmen, en Onno Joost Quintus, te Groningen, met 38 stemmen, als kandidaten voor de Eerste Kamer waren benoemd. Tot sluiting der vergadering herinnerde de president, dat, hoezeer men tot de benoeming van kandidaten was werkzaam geweest, ieder kiezer desniettemin in zijne uit te brengen stem vrij bleef; en maakte de aanwezigen bedacht op het groote belang, om vooral ook bij de opening der stembussen tegenwoordig te zijn; dewijl, volgens art. 24 van het nieuwe kiesreglement, ingeval niemand bij de eerste stemming de volstreckte meerderheid had bekomen, de eindbenoeming door de aanwezige kiezers moet geschieden. Waarop de vergadering, welke zich door hartelijke overeenstemming en vriendschappelijk overleg had gekenmerkt, werd gesloten.

Drentsche Courant, 16 februari 1849

Op maandag den 26 Maart 1849, des voormiddags te tien uren, zal, ter teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te Assen, in het paleis van Justitie aldaar, aan den meestbiedenden en hoogstafmijnenden worden verkocht en toegewezen:

I. Een HUIS in 1845 door de gearresteerden nieuw gebouwd op den grond van Lute Jans Meulman, te Eelde, tegen regt van pacht, wordende alleen de OPSTAL, of het HUIS verkocht en niet de GROND, waarop hetzelfde staat, zijnde dit uis met den grond, waarop hetzelfde staat, bij het kadaster der Gemeente Eelde bekend in sectie E, no. 538, groot 2 roeden, 20 ellen, en hebbende het huis een belastbaar inkomen van negen gulden.

II. De onverschiedene helft in een stuk BOUWLAND, gelegen te Eelde, en aldaar bij het kadaster bekend in sectie D, no. 127, groot 92 roeden, hebbende het geheel een belastbaar inkomen van twaalf gulden acht en tachtig cent.

Deze verkoop geschiedt ten laste van Klaas Zwavink en Grietien Eikema, ehelieden, wonende te Eelde. Ten verzoeken van den Heer Lodewijk Theodorus Jorissen, wonende te Haren.

Brief 14 augustus 1849 van Lodewijk Theodorus Jorissen

Met verschuldigde achting verzoekt de ondergetekende aan het bestuur dezer gemeente toestemming tot het bouwen van een cichoreidrogerij, hetwelk hij voornemens is te doen op een gedeelte van het stuk land bekend bij het kadaster sectie K nr 1274. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 82).

Notulen Burgemeester en Assessoren, 25 augustus 1849

De burgemeester deelt mee dat hij een proces verbaal heeft ontvangen van de veldwachter aangaande een aangevangen bouwning door de heer L.T. Jorissen zonder dat hij daarvoor een vergunning heeft. Hij heeft de heer Jorissen gevraagd voor het bestuur te verschijnen, ten einde Zijn Edele voor die overtreding te horen. Het college oordeelt dat elke timmering als wenselijk was te beschouwen en dat Jorissen naar hun oordeel zonder voornemen van overtreding zal hebben gehandeld. Zij verlenen Jorissen alsnog toestemming voor de bouw, maar hij moet wel de minimale boete van f.6.- betalen. Hierop wordt Jorissen binnengeroepen. Hij krijgt het oordeel van het college te horen en reageert "in geene transactie te willen komen en het effect van de geheele dispositie op

zijn adres te willen afwachten".
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Brief 1 september 1849 aan de commissaris van politie

Bij deze heb ik de eer u te doen toekomen een proces verbaal opgemaakt door den veldwachter dezer gemeente, ten gevolge daartoe door mij gegeven mondelinge last, constaterende eene overtreding van art. 1 der keur op de timmeringen in het openbaar binnen deze gemeente door de heer L.T. Jorissen, zonder beroep, wonende binnen deze gemeente. In de vergadering van Burgemeester en Assessoren van den 25 augustus jl. is de heer Jorissen over deze overtreding gehoord en te kennen gegeven, dat er geene bedenkingen bij het plaatselijk bestuur tegen de aangevangene timmering bestond, doch dat door hem de bepalingen van art. 1 der bovengenoemde keur overtreden zijnde, het bestuur verplicht zoude zijn, die overtreding te vervolgen, tenzij hij mogte verkiezen het minimum van de boete in de gemeentekas te storten, waarop door hem is geantwoord, dat hij verlangde, dat aan het proces verbaal gevolg werde gegeven.

Ik neem diensvolgens de vrijheid u te verzoeken aan dat proces verbaal wegens de overtreding van art. 1 der keur op de timmeringen in het openbaar in deze gemeente, gepubliceerd dd 15 oktober 1847 gevolg te willen geven.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 116)

Notulen Burgemeester en Assessoren, 16 november 1850

L.T. Jorissen heeft met enige andere personen bij GS geklaagd over de slechte toestand van de voetpaden langs de Straatweg. BenW zijn not amused dat deze klachten pas via een verzoek van GS om advies op de brief bij hen komen. " hadden adressanten, zoals zij behoorden te doen, die loop aan hunner bezwaren gegeven dan zou het plaatselijk bestuur met ijver de aangeboden gelegenheid hebben aangegrepen". BenW zijn het inhoudelijk met de adressanten eens. Het voetpad langs de Straatweg is onbegaanbaar geworden. Het rijk onderhoud het pad niet en staat ook niet toe, dat de gemeente onderhoud doet. Ook de Straatweg is in het natte seizoen slecht begaanbaar. Voor kerkgangers en schoolkinderen is de weg niet te gebruiken.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Brief 24 november 1850 aan de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht te Groningen

De schouwers in de kerspelen (hamrikken) Hemmen, Dilgt en Helpman, binnen deze gemeente, hebben zich een en andermaal bij het plaatselijk bestuur dezer gemeente vervoegd, ten einde deszelfs medewerking in te roepen tot de herstelling der beide dijken langs de vaart van den heer L.T. Jorissen op Hemmen. Beide dijken en vaart behoorden vroeger tot het fabriek van den heer E. D. van Lennep, van welk fabriek de branderijen en stallingen zijn opgeruimd en de vaart en derhalve ook de dijken zijn verbleven. De vaart (het water) is het eigendom gebleven van een der mede-eigenaren van opgemeld fabriek, den heer L.T. Jorissen en de dijken met eenig land daarmede zijn aangekocht door de heer Mr. J.H. Quintus, eigenaar te Groningen. Daar nu sedert eenigen tijd het ons niet zeker was, wie met het onderhoud der dijken naar regten was belast, de heer Jorissen of wel de heer J.H. Quintus, zoo heeft het plaatselijk bestuur getracht beide heren te bewegen tot het onderhoud dier dijk, hetwelk echter vruchteloos is afgelopen, aangezien de heer Jorissen vermeende in geenen deele daartoe verplicht te zijn. Bij nader onderzoek dezer zaak werd het plaatselijk bestuur ook in zijne meening gesterkt, dat overeenkomstig de willekeur goedgekeurd door Burgemeester en Raad der Stad Groningen den 18 januari 1730, in verband met de resolutie van Gedeputeerde Staten van 2 juli 1838 nr 11, de heer Mr. J.H. Quintus, als eigenaar van een gedeelte van het fabriek (de dijken) als schuldpligtige tot het onderhoud dier dijken moet worden beschouwd. Weliswaar heeft de heer J.H. Quintus ons te kennen gegeven, dat hij daartoe ook niet verplicht was, krachten vonnis van het kantongerecht te Groningen van den 9 oktober 1847, doch juist dat vonnis sterkte het bestuur meer in deszelfs gevoelens, doordien in hetzelfde wordt overwogen regt te zijn, dat de eigenaars der dijken met het onderhoud derzelve zijn bezwaard, en dat de eigenaar (of eigenaren) van het fabriek met het onderhoud der bedoelde dijken moeten worden belast, maar tevens ook wordt overwogen, dat J.H. Quintus wel is eigenaar van landen nevens de dijken gelegen, enz. Het laatste punt van overweging is in strijd met de waarheid. De heer Mr. J.H. Quintus is niet alleen eigenaar van landen nevens de dijken, maar ook eigenaar van den dijken zelve, door hem bij proces verbaal van de ... met lasten, certificeiten en zwaarigheden aangekocht, van welke hij ook de vruchten geniet. Dientengevolge is het, toen voormelde schouwers bij hunnen schouw op den 28 september 1850, de meergenoemde dijken nog ongemaakt bevonden, dat zij den heer J.H. Quintus hebben bekeurd in de boete van f.1,50 met aanzegging om de bedoelde dijk binnen 14 dagen in eenen schouwbare staat te brengen. Aan het storten der boete in de gemeentekas is niet voldaan, zoo min als aan de herstelling der dijken. Hierna hebben de schouwers de bedoelde dijken ten koste der breukvalligen doen herstellen en daarvan proces verbaal geformeerd, die ik onder sub B en D hierbij inzende, alsmede proces verbaal wegens bekeuring van den pligtschuldige in den boete van f.1,50 onder sub A. Ik verzoek u omtrent deze zaken vervolging te willen instellen, terwijl het mij aangenaam zal zijn, indien u nopens de onderhavige kwestieuse zaak eenige nadere inlichting mogt verlangen dezelve aan mij mondeling te kennen geven.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 117)

Wordt in 1851 raadslid van de gemeente Haren en blijft dat tot 1894. Wordt in 1852 benoemd tot burgemeester van de gemeente Haren en blijft dat tot 1893.

Brief 20 september 1851 aan de heren L.T. Jorissen en H.H. van Hemmen

Achtereenvolgens art. 12 der wet van 29 juni 1851 Staatblad nr 85, hebben wij de eer hiernevens aan u te zenden afschrift van het proces verbaal opgemaakt overeenkomstig art. 67 der wet regelende het kiesregt ter benoeming van zeven leden van den raad der gemeente, nevens afschrift van proces verbaal van de op heden gehoudene stemming, inhoudende uwe benoeming tot lid van den raad dezer gemeente met verzoek om ten spoedigsten altijd binnen acht dagen aan Burgemeester en Wethouders kennis te geven of u de benoeming tot lid van den raad aanneemt.

Bij deze herinneren wij u aan artikel 17 der wet van den 29 juni 1851 om namelijk te zorgen, dat de bij dat artikel gevorderde stukken tijdig genoeg in orde komen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 118)

Groninger Courant, 18 juli 1851

Heden beviel van eene welschaps dochter vrouwe M.S. Gasinjet, geliefde echtgenoot van L.T. Jorissen.
Haren, 7 juli 1851.

Groninger Courant, 27 mei 1853

Het volgende bericht is ons ter plaatsing ingezonden:
Groningen, den 26 mei.

Zondag jl. begaf de commissie tot de installatie van den heer dr. Jacob Rosenberg, als opperrabbijn van het ressort Groningen, zich in een rijtuig, begeleid van eene ledige staatsiekoets, naar het dorp Haren; aldaar werd de heer Rosenberg, vergezeld van den heer dr. Jacob Fränkel, opperrabbijn van Overijssel, plegtig ontvangen in de gemeentekamer en door den voorzitter welkom geheten op Groningens grondgebied; beide geestelijke heren gaven hierop een gepast antwoord. Daarna sprak de heer burgemeester van Haren den opperrabbijn Rosenberg in schoone en krachtige woorden aan, heette z.w.e.v. welkom en sprak de hoop uit, dat z.w.e.v. komst in Groningen mogt strekken tot heil der Nederlandsche Israëlieten van Groningen en tot zegen van het vaderland. De commissie bedankte de heer burgemeester voor z. eds, bereidwillige en vrijwillige bewaring van eene gepaste rust in en buiten het gemeentehuis, en tevens voor de eer, door z. ed. aan het Israëlitisch kerkgenootschap en zijne geestelijken bewezen. Hierna gingen beide heeren geestelijken in de staatsiekoets over, gevolgd in een ander rijtuig door de commissie, enetc.

Groninger Courant, 20 februari 1856

Uit Haren wordt ons het volgende gemeld: De dag van den 16den Februarij zal voor ons dorp in duurzame herinnering blijven, dewijl op dien dag onze overigens reeds zoo bloeiende landbouw ontheven werd van een last waarmede een groot gedeelte onzer vruchtbaarste bouwgronden waren bezwaard. Het tiendrecht, in deze provincie algemeen slechts bij naam bekend, bestond van oudsher in het dorp Haren en drukte als een beklemmend servituut op vele der vruchtbaarste akkers, stond de vrije verbetering derzelve in den weg, en verhinderde de zoo noodzakelijke vruchtsafwisseling, omdat men liefst voor zich zelven en niet voor de tiendheffers bouwde, welke van al het opgaand koren op de tiendpligtige landerijen geteeld, als het koren gemaaid en in hokken stond, de tiende schoof van die akkers tot zich namen. De tegenwoordige tiendheffers, gehoor gevinde aan den algemeenen wensch om dat bezwaar uit den weg te ruimen en eenen afkoop van het tiendrecht toe te staan, hadden in den loop van het jaar 1856 alles daartoe voorbereid, en zonder op winst bedacht te zijn, of de tegenwoordige hooge graanprijzen te nemen, eene berekening opgemaakt, waarnaar elk tiendpligtige zijn land voor een billijken prijs konde vrijkoopen. De tiendpligtigen werden door hen uitgenoodigd zich op genoemden Zaterdag de 16den dezer ten huize van J. V. van Hemmen te Haren te vereenigen, en de heeren L.T. Jorissen, burgemeester dezer gemeente, en mr. J. W. Quintus, notaris te Groningen, verzocht zich met de leiding dezer bijeenkomst te belasten en zoo mogelijk den afkoop der tienden algemeen tot stand te brengen. Het verlangen en de wensch naar de tienddelging bleek bij deze gelegenheid zoo algemeen en zoo sterk te zijn, dat het voorstel met erkentelijkheid werd aangenomen, en genoemde heeren het genoegen hadden, tot groote- tevredenheid van de belanghebbenden, eene overeenkomst tot stand te brengen, waardoor de landerijen in Haren van een schadelijken last worden ontheven en de landbouwer voortaan onbelemmerd zijn akker zal kunnen verdeelen en bebouwen zoo als hij zulks tot zijn meeste nut en voordeel dienstig zal oordeelen.

Groninger Courant, 24 oktober 1856

Ter gelegenheid van de Zuidlaarder markt is in de nabijheid van Noordlaren een groot ongeluk voorgevallen. Van een der vele rijtuigen die den weg passeerden, liep een rad uit, waardoor de paarden op hol geraakten. Zij kwamen voor den wagen weg en liepen in snelle vaart den weg langs. Twee zich op weg bevindende personen werden door hen omver gelopen, waarvan de ene, zijnde R. Monkhorst alhier, zeer ernstig gewond werd. Hij werd naar het huis van den heer R. Klinkhamer gedragen in tegenwoordigheid van den burgemeester van Haren, die zich alle moeite gegeven heeft om hem zoo veel mogelijk tot bewustheid te brengen. Ook is dadelijk geneeskundige hulp toegediend. Hij is gisteren naar zijne ouderlijke woning hier ter stede vervoerd, en bevindt zich nog in zorgwekkenden toestand.

Groninger Courant, 21 november 1856

Bij de toenemende herstelling van onzen zoon, betuigen wij door dezen onzen en zijnen hartelijken dank, voor de betoonde menschienvende hulpvaardigheid, aan den W.E.A. Heer Burg. Jorissen, te Haren, den heer R. Klinkhamer, te Noordlaren, en aan allen, die hem in zijn zorgelijken toestand door het ongeluk, hem bij Noordlaren getroffen, verpleging hebben toegebracht, en onze erkentelijkheid voor de algemeen ons bewezene deelneming.
Groningen, 20 november 1856. H. Monkhorst. A.B. Monkhorst-Heukers.

Aantekening september 1861

De Maatschappij van het Noord Willemskanaal heeft het regt tot afdammen van den vaart gekocht, doch verblijft aan den eigenaar van de vaart het regt de dam door een draaibrug te doen vervangen.
(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Brief 15 mei 1862 van J.W. Quintus aan L.T. Jorissen

Amice, het zal bekend zijn, dat de ingelanden van den Westerpolder te Haren aan de ingelanden van Dilgt hebben toegestaan de grondpomp onder uwen wijk doorlopende af te sluiten, terwijl de ingelanden van den Westerpolder, die ook wel wenschen af te sluiten om de watergemeenschap te doen ophouden. Ik heb het terrein gister eens opgenomen en het is het gemakkelijkst en minst kostbaar voorgekomen indien aan weerszijden voor den grondpomp een klep of schuif gemaakt werd, of zelfs een plank voor de openingen werd geslagen.

Dat is evenwel timmeren aan een eigendom, waartoe ik voor de ingelanden verlot verzoek, 't welk zeker wel niet zal worden geweigerd daar hert zonder uw schade zal worden uitgevoerd.
(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Verklaring juni 1862

Wij ondergetekenden Mr. J.W. Quintus, L. van Oosten, R. Abels, J. Koops en E. van Hemmen, in onze hoedanigheid als leden van het bestuur van den Westerpolder te Haren en als tot na te melden verklaring gemagtigd bij besluit van de ingelanden van dien polder van den 28 mei 1862, en alle overige ondertekenaren ingelanden van Dilgt, Helpman en Sterenberg, belast met het onderhoud van het maar loopende langs de oostzijde van den nieuw op te rigten polder Helpman, en als zoodanig handelende voor dien polder, verklaren ieder polder voor de helft, doch ten aanzien van nagenoemden heer L.T. Jorissen ieder polder voor het geheel, te ontslaan van, en op ons te nemen alle onderhoud van de grondpomp liggende onder de wijk van de heer Lodewijk Theodorus Jorissen, burgemeester der gemeente Haren, die zulks blijkens mede ondertekening aanneemt, en die wederkerig afstand doet van den eigendom op die pomp aan de twee gemelde waterschappen, overlatende daarmede zoodanig te handelen als zij in gemeenschappelijk overleg dienstig zullen achten, zelfs wat mij betreft die pomp op te ruimen en den afvoer van water, zoo immer noodig op andere wijze te herstellen.

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Besluit BenW van Doetinchem 16 november 1878

Lodewijk Theodorus Jorissen koopt op 16 november 1878 een eigen graf op de algemene begraafplaats van de gemeente Doetinchem. Kosten f.20,-.
(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 30)

Nieuwsblad van het Noorden, 3 juli 1892

Lofdicht ter gelegenheid van het 40 jarig ambtsjubileum van Jorissen als burgemeester.

"Dat zijn er nu reeds 40 jaren,
Dat gij als Hoofd van 't bloeiend Haren
Met kracht en ijver werkzaam zijt.
Zo vloten heen die stille uren,
Waarin Gij binnen enge muren,
Al uwe krachten hebt gewijd!
Dat immer de gemeente bloeie,
Uw raad en hulp steeds milder vloeie,
Waar 't geldt de welvaart der gemeent!
Dan zal de eendracht nimmer wijken,
En meer en meer zal 't klaarder blijken,
Dat hoofd en leen nauw zijn vereend.
Dat Gij nog lang, nog lang moogt leven,
Dit moge God, Almachtig, geven!

Die bee, die wensch ontspringt mijn hart.
 Leef lang nog, grijze Burgervader!
 Dit wensch de heel' Gemeent' te gader,
 en deze bee vloeit uit het hart.
 R. KUIPERS."

Nieuwsblad van het Noorden, 10 juli 1892

Haren, 8 Juli. Zoals reeds door ons werd gemeld, vergaderde Dinsdag, ter gelegenheid van 's burgemeesters 40-jarig jubileum, de raad 's middags te vier uur in buitengewone zitting. Wat bij die gelegenheid door den oudsten wethouder, den heer R. Hornhuis, gesproken werd, laten wij hieronder volgen:

"Mijnheer de Voorzitter: Aan mij is de taak opgedragen, U mede te deelen waarom drie leden van onzen gemeenteraad tot U het verzoek hebben gericht om juist op heden den 5 Juli 1892 eene gemeenteraadsvergadering te beleggen. De onderteekenaars van dat verzoek vroegen U dat uit naam van het geheele college van den Raad, niet omdat zij in de treurige noodzakelijkheid waren U te wijzen op plichtverzuim of wetsverkrachting, o, neen dat zij verre, maar alleen om op dezen dag in onze vergaderzaal met U samen te zijn om feestelijk den gewichtigen dag te herdenken, waarop voor veertig jaren het wijlen onzen geëerbiedigde koning Willem III behaagde, U tot burgemeester der gemeente Haren te benoemen. Veertig jaren zijn sedert dien dag voorbijgegaan en in die lange reeks van jaren is U onafgebroken werkzaam geweest ten nutte onzer gemeente, Uwe nimmer rustende zorg, Uwe onvermoeide ijver, Uwe toewijding voor alles wat de voorspoed der gemeente en de welvaart der ingezetenen kon bevorderen, zij zijn ons allen genoegzaam bekend; wij allen erkennen dankbaar dat de werken van nuttige strekking die door Uw toedoen tot stand kwamen, en de verbeteringen door U aangebracht, enkel en alleen bedoelen het vermeerderen der welvaart onzer medeburgers, en de burgers dezer gemeente zelve; zie zij erkennen met ons, dat U in waarheid een volijverig en zorgdragend Burgemeester zijt, en het is daarom dat zij door het uitsteken der vlaggen getuigen willen van de vreugde die hen vervult, nu door U zulk een gewichtige herinneringsdag wordt gevierd. De wapperende vlaggen, zij geven U een blijk van de liefde en toegenegenheid die er woont in de harten uwer gemeentenaren. En waar de ingezetenen dus openlijk hunne hoogachting en waardeering toonen daar deelt ook de raad in de vreugde uwer ingezetenen en wensch ook als zoodanig dezen dag niet zonder blijk van deelneming voorbij te laten gaan. Veertig jaren bekleedt U reeds met eere het voorzitterschap van den raad. Enkel onzer kennen U als zoodanig reeds vele jaren, anderen slechts langer of korteren tijd. Maar wij allen zijn ruimschoots in de gelegenheid geweest om ons te overtuigen van uwe toewijding bij het behartigen der gemeentebelangen, zoowel als van het ijveren voor de bijzondere belangen uwer gemeentenaren. Uwe bereidwilligheid om de ingezetenen met raad en daad bij te staan, waar die slechts gevraagd werd, is van algemeene bekendheid; ontvang ook daarvoor den dank van ons allen Maar bovenal betuigen wij onzen dank voor de humane en vriendschappelijke wijze waarop gij in al die jaren als voorzitter van den raad onze vergadering hebt geleid; hoe U ten allen tijde onze meeningen, al waren die soms in strijd met de Uwe, wist te eerbiedigen en op welke ontkrompen wijze gij onze overtuigingen hebt weten uit te voeren.

De raad droeg mij op de tolk te zijner gevoelens en aan die vereerende opdracht, heb ik niet gearzeld te voldoen. Sedert 1857 sta ik U ter zijde als lid van den Raad en later als

Wethouder en Ambtenaar van den Burgelijken Stand dezer gemeente, en zoo iemand weet te spreken van uwe opoffering en toegenegenheid voor het heil der ingezetenen dan zeker kan ik dat in de eerste plaats.

In U waardeeren wij niet enkel onzen waardigen vertegenwoordiger der Koninklijke macht, maar bovenal onzen trouwen raadsman, onzen oprechten vriend. De leden van den Raad meenden het bij dank in woorden alleen niet te mogen laten. Een stoffelijk blijk van waardeering wenschen zij u aan te bieden als eene herinnering aan dezen zoowel voor ons als voor u gewichtigen dag. Moge het U gegeven worden nog vele jaren als burgemeester der gemeente Haren werkzaam te zijn, en als ge na inspannenden arbeid van ons Gemeentehuis huiswaarts keert, dat dan onder het rusten in dezen stoel uwe gedachten somwijlen terugkeeren naar den gewichtigen dag van heden, waarop de leden van den Raad uit enkel oprechte waardeering en warme toegenegenheid U dit geschenk aanbieden. Ik heb gezegd."

De voorzitter, blijkbaar onder den indruk van het gesprokene, dankte daarop in welgekozen bewoordingen en uitte den wensch, dat het hem nog eenige jaren gegeven moge zijn, den Raad te presideeren. De keurig versierde Raadzaal was vol met belangstellenden. Behalve de reeds vermelde geschenken, werd den jubilaris nog door den gemeenteveldwachter U. Bos een fraai geslepen wijnelk met inscriptie en familiewapen aangeboden. De kelk was vervaardigd in de fabriek van de firma J. H. Thöne te Stadskanaal. Ook van particulieren ontving de heer Jorissen stoffelijke blijken van waardering.

De fraaie bouquet, die den jubilaris door de schoolkinderen werd aangeboden, werd geleverd door den bloemist W. Vrieling Lzn, alhier, die ook de meeste versieringen op zoo smaakvolle had aangebracht.

Nieuwsblad van het Noorden, 13 juli 1892

(alleen eerste gedeelte artikel vermeld)

Wij laten hier nog volgen de toespraak welke de heer H. Bos tot den feestvierenden burgemeester van Haren richtte bij het overhandigen van 't huldeblijk der gemeentenaren. Dames en Heeren !

De lofkrans, nimmer groenens moe,

Die komt het haar derzulken toe,

Die 'tal voor 't algemeene wagen.

Zoo zong reeds voor honderden jaren een onzer dichters. Ik maak bij deze gelegenheid zijne woorden tot de mijne en spreek het uit tot U allen: tot den jubilaris en de zijnen, tot vrienden en bekenden, tot allen, die hier aanwezig zijn. etc. etc.

Nieuwsblad van het Noorden, 11 december 1892

Haren, 9 dec. Ter gelegenheid der herstemming voor een lid van de Provinciale Staten op woensdag j.l. werd, namens verreweg de meeste kiezers die aan de stemming hadden deelgenomen, het volgend adres gezonden aan den heer Commissaris der Koningin in deze provincie:

"geven met verschuldigde eerbied te kennen: ondergeteekenden allen kiezers in de gemeente Haren;

dat zij met groot leedwezen vernomen hebben, dat de heer Lodewijk Theodorus Jorissen, burgemeester dezer gemeente, zijn eervol ontslag aan H.M. de Koningin, weduwe regentes heeft aangevraagd;

zij meenen in den geest te handelen van het grootste deel der gemeente Haren wanneer zij u H.E.d.Gestr. verzoeken den heer Godfried Carel Jorissen, burgemeester der gemeente Noorddijk, in deze gemeente geboren, haar door en door kennende, ook doordat hij hier reeds vroeger gedurende 2 jaren ongeveer ter secretarie werkzaam was, op de aanbevelingslijst te plaatsen, opdat onze geëerbiedigde Koningin in de gelegenheid worde gesteld, hem als opvolger van zijn geachten vader als hoofd dezer gemeente te benoemen.

In deze op uwen steun rekenende hebben wij de eer te zijn. Uw onderdanige dienaren" (volgen de handteekeningen).

Naar men ons nader mededeelt, hebben ook eenige landbouwers het plan opgevat een adres te zenden van dezelfde strekking aan H.M. de Koningin.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 maart 1894

Verhuring Haren

Op woensdag 4 april 1894, des avonds om 6 uur, ten huize van den heer R. Abels, te Haren, zal ten verzoeken van den heer L.T.

Jorissen, te Haren, publiek worden verhuurd:

Voor één jaar: plm. 4 ha uitstekend weideland, voor en achter de Heerenbehuizing gelegen.

Voor drie jaren: eene royale heerenbehuizing met oprijlaan, staande op den fraaisten stand, even buiten Haren, bevattende zeven

kamers c.a., met grooten, gedeeltelijk aangelegden tuin, onmiddellijk aan de tramlijn Zuidlaren-Groningen.
Aanvaarding: het land dadelijk, de behuizing 1 mei 1894. Hoofdelijke omslag gering. Te bezien na bevraged belet.
S. Lohman, notaris.

Op 12 mei 1894 vertrokken naar Arnhem samen met zijn dochter Johanna Wilhelmina. Waarschijnlijk naar zijn dochter Titia.

De woning Huize Buitenzorg bleef na het vertrek en overlijden van Lodewijk Theodorus Jorissen eigendom van de familie en werd verhuurd. Een poging het huis reeds in 1895 te verkopen liep waarschijnlijk op niets uit. Op 7 juli 1901 werd Huize Buitenzorg in een advertentie in het Nieuwsblad van het Noorden te huur aangeboden met de volgende tekst: "Huize Buitenzorg aan den rijks- en tramweg Haren -Groningen, thans in huur bewoond door de families Wisselink en Dr. Post is op 1 mei 1902 of eerder te huur. Eigenaar L.T. Jorissen, Haren".

Het nieuws van de dag: kleine courant, 29 oktober 1895

Op nader te bepal. tijd en plaats zullen ten verzoeken van de erfgenamen van wijlen den heer L.T. Jorissen en mevrouw, ten overstaan van Mr. F. van der Tuuk, notaris te Groningen, publiek worden verkocht: de aan genoemde erflaters toebehoord hebbende onroerende goederen, waaronder:

- I. Eene behuizing met vaste beklemming gelegen in den Paddepoel, gemeente Noorddijk.
- II. Eene heerenbehuizing met erf, tuin en landerijen, zeer aangenaam gelegen te Haren, onmiddellijk bij de kom der gemeente, aan den straat- en tramweg, op een klein half uur afstands van Groningen, groot te zamen 7.03.54 Ha. Zeer geschikt voor een buitenverblijf of villa.

Verder nog enige eigendommen in de provincie Groningen bij diverse personen onder beklemming in gebruik. Voort nog de landerijen te Haren en Onnen gelegen.

Groninger Courant, 13 november 1895

Op woensdag 18 Dec. 1895, des avonds te zeven uur precies, ten huize van den kastelein R. Abels te Haren, zullen, ten verzoeken van de

erfgenamen van den heer L.T. Jorissen en mevrouw, publiek te koop worden gepresenteerd:

- I. Eene hechten sterk gebouwde heerenbehuizing met schuur, arbeiderswoning, tuin en landerijen, staande en gelegen te Haren, onmiddellijk aan de kom van het dorp, aan de straat- en tramweg, op een uur afstands van Groningen, groot 7.03.51 H.A., in perceelen te veilen. Het heerenhuis, ingericht voor zomer- en winterverblijf, bevat zeven kamers, keuken, kelders, zolders en verdere geriefelijkheden, en is te bezichtigen na gevraagd belet bij den bewoner, den heer G. Wisselink te Haren. Dit perceel is zeer geschikt voor een buitenverblijf.
- II. Een perceel Hooiland „Noorderland“, gelegen te Onnen, groot 1.29.10 ha.
- III. Een perceel Hooiland „Achter de Biks“, gelegen onder Onnen, groot 76.70 ares.
- IV. Een perceel Hooiland „de Hofstede“, gelegen nabij Onnen, groot 4.44.30 ha, in twee perceelen.
- V. Een perceel Hooiland „Buurland“, gelegen nabij Onnen, groot 1.21.40 ha.
- VI. Een huis met erf en eenig land, het „Leembosch“, gelegen nabij Onnen, groot 81 ares.
- VII. Een perceel Hooiland het „Cantersveen“, gelegen onder Haren, groot 1.28.20 ha.

Verkoopboekjes a 10 cents te bekomen ten huize van verkoop en ten kantore van den notaris, bij wien ook titels van eigendom ter inzage en inlichtingen te verkrijgen.

Mr. F. VAN DER TUUK, notaris,
Groningen, Gelkingestraat.

Verkoopboekje 1895

Verkoping vaste goederen op dinsdag 17 december 1895 te Groningen bij koffiehuishouder P. Piel, Grootte Markt;

Verkoping vaste goederen op woensdag 18 december 1895 bij kastelein R. Abels, aldaar.

II. Een hecht en sterk gebouwde heerenbehuizing met schuren, sectie K nrs 1386, 1385, 1464, 1390 en gedeelte van nr 2231. Verhuurd aan de heer Wisselink voor f.200,- per jaar tot 1 mei 1897 en het achterste gedeelte aan H. Woldring voor f.40,- per jaar. Het heerenhuis bevat 7 kamers, keuken, kelders, ruime zolders, bergplaatsen, benevens afgescheiden de woning van Woldring met hooischuur, koestalling, etc.

XII. Een huis met erf en eenig land, het „Leembosch“, staande en gelegen te Onnen, groot 81 ares, kadastraal bekend gemeente Haren sectie G, nummer 1011 en 1012.

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Het nieuws van de dag; de kleine courant 10 oktober 1905

Te Haren, bij Groningen, is door een onbekende oorzaak brand ontstaan in de boerenbehuizing, bewoond door W. Kapma. Spoedig was ook de villa „Buitenzorg“, bewoond door den Heer C. van Wely, aangetast en in de asch gelegd. Van den inboedel kon bijna niets gered worden. De vaste goederen, behorende aan den Heer L. T. Jorissen, waren, evenals de inboedels, verzekerd.

Lodewijk trouwt op maandag 22 juli 1839 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 19-jarige **Maria Sara Gasinjet** (L-00866), dochter van **Gijsbertus Lambertus Gasinjet** en **Wilhelmina Theodora Gockinga**. Maria, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 2Q) en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op zondag 2 april 1820 te Eelde, is overleden op dinsdag 19 juni 1866 te Hemmen, is als overleden aangegeven op donderdag 21 juni 1866 te Haren (aangever overlijden was **Mathias Gijsbertus Lodewijk Jorissen**; getuige aangifte overlijden was **Harmannus de Groot**). Maria werd 46 jaar, 2 maanden en 17 dagen.

Groninger Courant, 18 december 1849

Mr. H.P. Wichers, Notaris te Leek, gedenkt, ten verzoeken van HARM DERKS HAMMING, Landbouwer op den Ham, bij Aduard, en CONSORTEN, op nader te bepalen tijd en plaats, en na bekomene REGTSAUTHORISATIE, publiek te veilen en verkoopen:

Eene BOEKENPLAATS, bestaande in eene BEHUIZING, get. no. 9, net SCHUUR en verdere ANNEXEN, benevens de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 38 B., 08 R., 60 E. uitmuntende Bouw- en Groenlanden, staande en gelegen op het beste gedeelte van den Ham, doende jaarlijks op Midw. aan Mevrouw JORISSEN, te Haren, tot vaste huur de som van f.391,-.

Van Lodewijk en Maria zijn dertien kinderen bekend:

- 1 **Mathias Gijsbertus Lodewijk Jorissen**, leraar en notaris, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 2Q) en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op maandag 20 april 1840 te Groningen, is als geboren aangegeven op dinsdag 21 april 1840 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Gijsbertus Lambertus Gasinjet** en **Bernardus Lambertus Coninck Boddendijk**), is overleden op vrijdag 18 mei 1888 te Winschoten. Mathias werd 48 jaar en 28 dagen.
Mathias trouwt op woensdag 10 juni 1874 te Veendam op 34-jarige leeftijd met de 23-jarige **Geertruida Ottolina Buring**, dochter van **Hendrik Coenraad Buring** en **Harmanna Margaretha de Cock**. Geertruida is geboren op dinsdag 24 september 1850 te Wildervank, is overleden op zondag 19 februari 1922 te Zeist. Geertruida werd 71 jaar, 4 maanden en 26 dagen.

- 2 **Theodora Sophie Marie Jorissen**, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 2Q) en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op zaterdag 20 maart 1841 te Groningen, is als geboren aangegeven op dinsdag 23 maart 1841 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Gijsbertus Lambertus Gasinjet** en **Bernardus Lambertus Coninck Boddendijk**), is overleden op donderdag 5 mei 1864 te Haren. Theodora werd 23 jaar, 1 maand en 15 dagen.
- 3 **Titia Susanne Jorissen**, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 2Q) en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op donderdag 28 april 1842 te Groningen, is als geboren aangegeven op vrijdag 29 april 1842 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Gijsbertus Lambertus Gasinjet** en **Bernardus Lambertus Coninck Boddendijk**), is overleden op dinsdag 10 februari 1920 te Rotterdam. Titia werd 77 jaar, 9 maanden en 13 dagen.

Op 29 december 1888 vertrokken naar Arnhem.

Titia trouwt op maandag 14 september 1885 te Haren op 43-jarige leeftijd met de 51-jarige **Joannes Adrianus van den Dries**. Joannes, ontvanger invoerrechten, is geboren op zondag 14 september 1834 te 's Hertogenbosch, is overleden op maandag 20 oktober 1924 te Rotterdam. Joannes werd 90 jaar, 1 maand en 6 dagen. Joannes was eerder gehuwd (1) met **Sophia Verschooff**. <120,121>

- 4 **Samuel Jorissen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op maandag 22 juli 1844 aldaar, is als geboren aangegeven op dinsdag 23 juli 1844 aldaar (Wijk D Hemmen 2Q) (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Gijsbertus Lambertus Gasinjet** en **Bernardus Lambertus Coninck Boddendijk**), is overleden op maandag 6 september 1920 te Bellingwolde. Samuel werd 76 jaar, 1 maand en 15 dagen.
- 5 **Sophie Louise Jorissen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk D Hemmen 2), is geboren op zondag 26 augustus 1849 aldaar (Wijk D Hemmen 2Q), is als geboren aangegeven op dinsdag 28 augustus 1849 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Gijsbertus Lambertus Gasinjet** en **Popko Oostingh**), is overleden op dinsdag 30 december 1862 te Groningen, is als overleden aangegeven op woensdag 31 december 1862 aldaar (aangever overlijden was **Hendrik Holwerda**; getuige aangifte overlijden was **Lambertus ter Wijn**). Sophie werd 13 jaar, 4 maanden en 4 dagen.
- 6 **Johanna Wilhelmina Jorissen**, wonende te Haren, is geboren op maandag 7 juli 1851 aldaar (Wijk D Hemmen 2), is als geboren aangegeven op dinsdag 8 juli 1851 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Popko Oostingh** en **Jacobus Johan Blankert**), is overleden op maandag 15 februari 1926 te Groningen. Johanna werd 74 jaar, 7 maanden en 8 dagen.
- 7 **Godfried Carel Jorissen**, burgemeester, wonende te Haren, is geboren op maandag 6 september 1852 aldaar (Wijk D Hemmen 2), is als geboren aangegeven op dinsdag 7 september 1852 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Popko Oostingh** en **Jacobus Johan Blankert**), is overleden op donderdag 1 maart 1928 te Noorddijk. Godfried werd 75 jaar, 5 maanden en 24 dagen.

Burgemeester van Noorddijk van 1879 tot 1914.

Nieuwsblad van het Noorden, 11 december 1892

Haren, 9 dec. Ter gelegenheid der herstemming voor een lid van de Provinciale Staten op woensdag j.l. werd, namens verreweg de meeste kiezers die aan de stemming hadden deelgenomen, het volgend adres gezonden aan den heer Commissaris der Koningin in deze provincie:

"geven met verschuldigde eerbied te kennen: ondergeteekenden allen kiezers in de gemeente Haren;

dat zij met groot leewezen vernomen hebben, dat de heer Lodewijk Theodorus Jorissen, burgemeester dezer gemeente, zijn eervol ontslag aan H.M. de Koningin, weduwe regentes heeft aangevraagd;

zij meenen in den geest te handelen van het grootste deel der gemeente Haren wanneer zij u H.E.d.Gestr. verzoeken den heer Godfried Carel Jorissen, burgemeester der gemeente Noorddijk, in deze gemeente geboren, haar door en door kennende, ook doordat hij hier reeds vroeger gedurende 2 jaren ongeveer ter secretarie werkzaam was, op de aanbevelingslijst te plaatsen, opdat onze geëerbiedigde Koningin in de gelegenheid worde gesteld, hem als opvolger van zijn geachten vader als hoofd dezer gemeente te benoemen.

In deze op uwen steun rekenende hebben wij de eer te zijn. Uw onderdanige dienaren" (volgen de handteekeningen).

Naar men ons nader mededeelt, hebben ook eenige landbouwers het plan opgevat een adres te zenden van dezelfde strekking aan H.M. de Koningin.

Nieuwsblad van het Noorden, 18 december 1892.

Haren, 15 Dec. Het adres door de landbouwers te Haren, meest allen kiezers die niet op het adres van den heer Commissaris der Koningin hadden geteekend, verzonden heden een request van ongeveer den volgenden inhoud aan H. M. de Koningin Weduwe-Regentes: Nog levendig onder den indruk van het bezoek Uwer Majesteiten aan stad en provincie Groningen, wagen ondergeteekenden, allen landbouwers in de gemeente Haren, provincie Groningen, het, zich vol vertrouwen op Uwe Koninklijke Macht tot Uwe Majesteit te wenden met het eerbiedig verzoek, dat het Uwe Majesteit moge behagen, bij het doen eener keuze voor burgemeester dezer gemeente, Hare aandacht te vestigen op den heer Godfried Carel Jorissen, sedert 1879 burgemeester van Noorddijk, zoon van den Edelachtbaren heer L. T. Jorissen, die ruim 40 jaren als burgemeester dezer gemeente fungeert en deze betrekking met den meesten lof waarnam. Zich vleierende met de hoop dat aan dit verzoek door Uwe Majesteit gehoor moge worden verleend, verblijven wij Uwe getrouwe onderdanen. (Volgen de handteekeningen.) Plm. 70 eigenerfde landbouwers teekenden dit adres, allen woonachtig te Haren, Essen, Middelhorst en te Hemmen.

Bericht in Nieuwsblad van het Noorden van 2 maart 1928.

G.C. Jorissen. †

Gistermorgen is te Oosterhoogebrug op vijf en zeventigjarigen leeftijd overleden de heer G. C. Jorissen, oud-burgemeester van de gemeente Noorddijk. Godfried Carel Jorissen werd geboren te Haren op 6 September 1852, en werd aldaar in de Gemeente-Administratie opgeleid, waarop hij bij Koninklijk Besluit van 28 Juni 1879 benoemd werd tot burgemeester van Noorddijk. In de raadsvergadering van 18 Juli 1879 werd hij als zoodanig, geïnstalleerd. Gedurende vijf en dertig jaar heeft hij dit ambt waargenomen, en bij Koninklijk Besluit van 24 December 1913 werd hem ontslag, verleend met ingang van 1 April 1914. Na zijn ontslag bleef de „oude-Burgemeester" in de gemeente Noorddijk wonen en geregeld zag men hem dan ook zijn wandeling om en bij Oosterhoogebrug doen. De crematie-plechtigheid zal plaats hebben op Westerveld op Maandag 5 Maart a.s.

- 8 **Constantia Geertruide Jorissen**, wonende te Haren, is geboren op maandag 31 oktober 1853 aldaar (Wijk D Hemmen 2), is als geboren aangegeven op donderdag 3 november 1853 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Jacobus Johan Blankert** en **Roelf Kuipers**), is overleden op zaterdag 9 maart 1889

aldaar. Constantia werd 35 jaar, 4 maanden en 6 dagen.

- 9 **Lodewijk Theodorus Jorissen**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 4 mei 1855 aldaar (Wijk D Hemmen 2), is als geboren aangegeven op zaterdag 5 mei 1855 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Kuipers** en **Harmannus de Groot**), wonende Wijk D Hemmen 2 aldaar, is overleden op donderdag 21 juli 1859 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 23 juli 1859 aldaar (aangever overlijden was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuige aangifte overlijden was **Harmannus de Groot**). Lodewijk werd 4 jaar, 2 maanden en 17 dagen.
- 10 **Jules Jorissen**, vervener, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 16 augustus 1856 aldaar (Wijk D Hemmen 2), is als geboren aangegeven op zaterdag 16 augustus 1856 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Kuipers** en **Harmannus de Groot**), is overleden op maandag 7 februari 1927 aldaar. Jules werd 70 jaar, 5 maanden en 22 dagen.

Proces verbaal openbare verkoop 6 december 1900

Proces verbaal van de openbare verkoop van een huis cum annexis te Haren op verzoek van Hillechien Bosman, weduwe van Sijpko Kempenga, met akte van instemming van:

1. Hinderkien Bosman, weduwe van Pieter van Norg, wonende te Essen;
2. Roelfien Bosman, rentenierster, thans weduwe van Sijpko Kempenga, wonende te Kropswolde;
- 3a. Jan Berends Bolhuis Everts, landbouwer, wonende te Harendermolen;
- 3b. Lammechien Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Harendermolen;
- 4a. Anthonie van Hemmen, landbouwer, wonende te Eelde;
- 4b. Marchijn Jipping, landbouwster, wonende te Hoornschedijk, gemeente Haren, weduwe van Jan Berends van Hemmen, als moeder en voogdes over drie uit genoemd huwelijk geboren minderjarige kinderen met namen Janna, Roelofje en Ebbing van Hemmen, enige kinderen en representanten van wijlen Jan Berend van Hemmen, overleden op 23 maart 1900, in de nalatenschap van na te noemen erflater;
- 4c. Egbert van Hemmen, landbouwer, wonende te Glimmen, als toeziende voogd over deze drie minderjarige kinderen, volgens zijn verklaring als zodanig benoemd door de kantonrechter te Groningen op 11 juni 1900.

Zij geven aan te willen verkopen percelen vast goed gelegen te Haren, waarvan na te noemen percelen I en II voor de eene overdeelde helft behoren aan Hinderkien Bosman, sub 1 genoemd, en de andere helft met de percelen III tm IX voor het geheel behoren tot de nalatenschap van de erflater Berend Bosman, in leven landbouwer, gewoonde hebbende te Essen, gemeente Haren en aldaar overleden op 3 juni 1900.

[Dit is een afschrift voor de kopers. Daarom worden niet alle percelen vermeld]

III. Een boerenbehuizing geteekend F6, en schuur, staande en gelegen te Essen, kadastraal bekend sectie C 76 en C 77. Dit perceel krijgt het recht op de zogenaamde boerenkas te Essen en wordt bezwaard met het onderhoud van een pand achter de Hoogerweg. De kopers van perceel III zullen van de verkopers moeten overnemen de karmolen en de karmwin tegen betaling van f.15,-.

Volgens verklaring van de heren Hemmo Bolhuis, Harmannus Hemmes en Jan Kornelis van Hemmen, allen landbouwers wonende te Essen, in hunne hoedanigheid van volmachten van de boerenwegen te Essen, heeft de boerenschuur aan de westzijde behorende bij perceel III thans den waterdrup op den boerenweg te Essen en staan de bomen, stookhut en de out, behorende eveneens bij perceel III gedeeltelijk op den boerenweg te Essen, welke rechten door hen worden betwist. Genoemde heren hebben zich evenwel den 4 december 1900 verbonden, zoo zij daartoe blijken de bevoegdheid te hebben, met den koper en verdere rechtverkrijgenden van perceel III eene grensregeling van perceel III en den boerenweg aldaar te treffen, aldus dat de boerenschuur aan de westzijde het recht erlangt deze waterdrup te houden op den boerenweg, zoals die thans wordt uitgeoefend, en dat de bomen, stookhut en put, die volgens hunne verklaring gedeeltelijk staan op de boerenweg in eigendom worden gevoegd bij het perceel kadastraal bekend gemeente Haren C 76, en zulks tegen betaling van f.80,-, te voldoen bij de van deze overeenkomst te maken akte. In alle andere gevallen willen de verkopers te dier zake tot geene vrijwaring hoegenaamd gehouden zijn en niet gemengd worden in, noch gemoeid worden met enig verschil dienaangaande, blijvende dit geheel en uitsluitend voor risico van de koper.

Het hoogste bod op perceel III bedraagt f.3.025- en op de percelen IV tm X f.12.225,- uitgebracht door Jules Jorissen voor zichzelf en [niet ingevuld].

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

- 11 **Gijsbertus Lambertus Jorissen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk B Haren 14), is geboren op vrijdag 28 januari 1859 aldaar (Wijk D Hemmen 2), is als geboren aangegeven op zaterdag 29 januari 1859 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Kuipers** en **Harmannus de Groot**).
- 12 **Lodewijk Theodorus Jorissen** (L-03329), wonende te Haren (Wijk B Haren 14), is geboren op donderdag 14 juni 1860 aldaar, is als geboren aangegeven op maandag 16 juli 1860 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Harmannus de Groot** en **Roelf Kuipers**), is overleden op maandag 17 februari 1936 te Bellingwolde. Lodewijk werd 75 jaar, 8 maanden en 3 dagen.

De woning Huize Buitenzorg bleef na het vertrek en overlijden van Lodewijk Theodorus Jorissen sr. eigendom van de familie en werd verhuurd. Een poging het huis reeds in 1895 te verkopen liep waarschijnlijk op niets uit. Op 7 juli 1901 werd Huize Buitenzorg in een advertentie in het Nieuwsblad van het Noorden te huur aangeboden met de volgende tekst: "Huize Buitenzorg aan den rijks- en tramweg Haren -Groningen, thans in huur bewoond door de families Wisselink en Dr. Post is op 1 mei 1902 of eerder te huur. Eigenaar L.T. Jorissen, Haren". Op 10 oktober 1905 meldt Het nieuws van de dag; de kleine courant het volgende: "te Haren, bij Groningen, is door een onbekende oorzaak brand ontstaan in de boerenbehuizing, bewoond door W. Kapma. Spoedig was ook de villa „Buitenzorg", bewoond door den Heer C. van Wely, aangetast en in de asch gelegd. Van den inboedel kon bijna niets gered worden. De vaste goederen, behorende aan den Heer L. T. Jorissen, waren, evenals de inboedels, verzekerd".

Proces verbaal openbare verkoop 6 december 1900

Proces verbaal van de openbare verkoop van een huis cum annexis te Haren op verzoek van Hillechien Bosman, weduwe van Sijpko Kempenga, met akte van instemming van:

1. Hinderkien Bosman, weduwe van Pieter van Norg, wonende te Essen;
2. Roelfien Bosman, rentenierster, thans weduwe van Sijpko Kempenga, wonende te Kropswolde;
- 3a. Jan Berends Bolhuis Everts, landbouwer, wonende te Harendermolen;
- 3b. Lammechien Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Harendermolen;
- 4a. Anthonie van Hemmen, landbouwer, wonende te Eelde;
- 4b. Marchijn Jipping, landbouwster, wonende te Hoornschedijk, gemeente Haren, weduwe van Jan Berends van Hemmen, als moeder en voogdes over drie uit genoemd huwelijk geboren minderjarige kinderen met namen Janna, Roelofje en Ebbing van Hemmen, enige kinderen en representanten van wijlen Jan Berend van Hemmen, overleden op 23 maart 1900, in de nalatenschap van na te noemen erflater;

4c. Egbert van Hemmen, landbouwer, wonende te Glimmen, als toeziende voogd over deze drie minderjarige kinderen, volgens zijn verklaring als zodanig benoemd door de kantonrechter te Groningen op 11 juni 1900.

Zij geven aan te willen verkopen percelen vast goed gelegen te Haren, waarvan na te noemen percelen I en II voor de eene overdeelde helft behoren aan Hinderkien Bosman, sub 1 genoemd, en de andere helft met de percelen III tm IX voor het geheel behoren tot de nalatenschap van de erflater Berend Bosman, in leven landbouwer, gewoonde hebbende te Essen, gemeente Haren en aldaar overleden op 3 juni 1900.

[Dit is een afschrift voor de kopers. Daarom worden niet alle percelen vermeld]

III. Een boerenbehuizing geteekend F6, en schuur, staande en gelegen te Essen, kadastraal bekend sectie C 76 en C 77. Dit perceel krijgt het recht op de zogenaamde boerenkas te Essen en wordt bezwaard met het onderhoud van een pand achter de Hoogerweg. De kopers van perceel III zullen van de verkopers moeten overnemen de karmolen en de karnwin tegen betaling van f.15,-.

Volgens verklaring van de heren Hemmo Bolhuis, Harmannus Hemmes en Jan Kornelis van Hemmen, allen landbouwers wonende te Essen, in hunne hoedanigheid van volmachten van de boerenweg te Essen, heeft de boerenschuur aan de westzijde behoorende bij perceel III thans den waterdrup op den boerenweg te Essen en staan de bomen, stookhut en de out, behoorende eveneens bij perceel III gedeeltelijk op den boerenweg te Essen, welke rechten door hen worden betwist.

Genoemde heren hebben zich evenwel den 4 december 1900 verbonden, zoo zij daartoe blijken de bevoegdheid te hebben, met den koper en verdere rechtverkrijgenden van perceel III eene grensregeling van perceel III en den boerenweg aldaar te treffen, aldus dat de boerenschuur aan de westzijde het recht erlangt deze waterdrup te houden op den boerenweg, zoals die thans wordt uitgeoefend, en dat de bomen, stookhut en put, die volgens hunne verklaring gedeeltelijk staan op de boerenweg in eigendom worden gevoegd bij het perceel kadastraal bekend gemeente Haren C 76, en zulks tegen betaling van f.80,-, te voldoen bij de van deze overeenkomst te maken akte. In alle andere gevallen willen de verkopers te dier zake tot geene vrijwaring hoegenaamd gehouden zijn en niet gemengd worden in, noch gemoeid worden met enig verschil dienaangaande, blijvende dit geheel en uitsluitend voor risico van de koper.

Het hoogste bod op perceel III bedraagt f.3.025- en op de percelen IV tm X f.12.225,- uitgebracht door Jules Jorissen voor zichzelf en [niet ingevuld].

(Groninger Archieven, Toegang 1119, inventarisnummer 27)

Nieuwsblad van het Noorden, 7 juli 1901

TE HUUR.

Huize Buitenzorg aan den rijks- en tramweg Haren-Groningen, thans in huur bewoond door de families Wisselink en Dr. Post, is 1 mei 1902 of eerder te huur. Eigenaar L.T. Jorissen, Haren.

Vergunning verlening door Gedeputeerde Staten bij besluit van 24 juni 1903

De vergunning voor de bergplaats voor faecaliën en andere vuilnisstoffen wordt verleend op basis van de Hinderwet. De aanvraag is boven beschreven. Voorts is er een proces verbaal van een op 12 december 1902 gehouden hoorzitting door burgemeester en wethouders volgens hetwelk tegen het onderwerpelijk verzoek van burgemeester en wethouders een vijftal bezwaarschriften zijn ingediend, te weten door het bestuur van het waterschap "de Westerpolder", J. van Hemmen Jzn, E. Takens, M.L. Bolhuis en L.T. Jorissen c.a., allen te Haren, welke ter zitting mondeling nader zijn geadstrueerd. Gedeputeerde Staten verbinden aan de vergunning een aantal technische voorwaarden betreffende de constructie van de op te richten bergplaats en "dat het vervoer der faecaliën naar de bergplaats zal moeten geschieden in goed gesloten wagens en zoveel mogelijk in de vroege morgen".

Nieuwe Provinciale Groninger Courant, 10 oktober 1905

Haren, 7 oktober. Hedennacht omstreeks 1 uur ontstond door een onbekende oorzaak brand in de villa Buitenzorg, even buiten de kom van ons dorp, eigenaar de heer L. Jorissen en bewoond door de heer Van Welie, en het achterste gedeelte, zijnde een boerderij, bewoond door den moesker Kapma.

De brand is ontstaan bij Kapma, welke, evenmin als de heer Van Welie, zeer weinig van zijn inboedel heeft gered. De bewoners moesten in allerijl het brandende huis verlaten, zoodat ze dan ook midden in den nacht bijna naakt op straat stonden. Velen der inwoners van Haren hebben niets van den brand vernomen, omdat niet aan de brandklok is getrokken, zodat het gerucht van brand door de een aan de ander werd verteld. Toen we van morgen eens een kijkje namen, vonden we alleen nog de rokende puinhopen. Alles is verzekerd.

(Groninger Archieven, toegangen 999 en 1740)

Nieuwsblad van het Noorden, 30 januari 1906

VERHURING te Haren

Ten verzoeken van den heer L. Th. Jorissen te Haren op dinsdag 6 februari 1906 des avonds te 8 uur in 't hotel La Promenade te Haren, verhuuring voor den tijd van drie jaren van :

I. Eene royale boerenbehuizing met stalling voor 10 koeien, met erf, tuin en appelhof, groot plm, 50 ares, gelegen te Haren, tegenover de pastorie, aan de Rijksstraatweg.

II. 7 ha puik grasrijk weideland aldaar in drie percelen.

Zijnde de sub I en II genoemde percelen in gebruik geweest bij B. Bouman, koemelker te Haren.

III. Ruim 1 ha bouwland (moeskerij) in gebruik geweest bij Kapma.

IV. De moestuin met appelhof in gebruik bij den heer Van Wely.

Nieuwsblad van het Noorden, 22 januari 1916

BOOMENVERKOPING te Haren

Op woensdag 2 februari 1916 des namiddags om 2 uur precies zullen ten verzoeken van den heer L.T. Jorissen te Haren aan de oprijlaan naar het voormalige Buitenzorg, publiek worden verkocht: 50 extra lange en zware iepen boomen, op stam staande aan de zuidzijde van voormelde laan. Betaling 1 mei 1916.

- 13 **Clara Adolphina Jorissen** is geboren op dinsdag 3 juni 1862 te Haren, is als geboren aangegeven op woensdag 4 juni 1862 aldaar (aangever geboorte was **Lodewijk Theodorus Jorissen** (zie 195); getuigen aangifte geboorte waren **Antoine Munniks** en **Louwe Lammerts de Winter**), is overleden op vrijdag 15 november 1878 te Doetinchem. Clara werd 16 jaar, 5 maanden en 12 dagen.

- 196 **Maria Sara Jorissen** (ES), dochter van **Mathias Gijsbertus Lodewijk Jorissen (195.1)** en **Geertruida Ottolina Buning**, is geboren op zondag 10 april 1881 te Winschoten, is overleden op vrijdag 12 oktober 1962 te Kingston On Thames. Maria werd 81 jaar, 6 maanden en 2 dagen.
Maria trouwt op donderdag 7 april 1910 te Amsterdam op 28-jarige leeftijd met de 34-jarige **Jurriaan ten Doesschate**. Jurriaan is geboren in 1876 te Amsterdam.

- 197 **Reijndertje Kamphuis** (ES), dochter van **Koert Wijndelts Kamphuis** en **Geertje Jans**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op maandag 11 maart 1811 te Helpman, is overleden op vrijdag 19 mei 1876 te Groningen. Reijndertje werd 65 jaar, 2 maanden en 8 dagen.
Reijndertje trouwt op donderdag 1 juni 1837 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 34-jarige **Ornoldus Wilberts**. Ornoldus, blauwverversknecht, is geboren op zondag 18 juli 1802 te Groningen, is overleden op zondag 4 januari 1885 aldaar. Ornoldus werd 82 jaar, 5 maanden en 17 dagen.
- 198 **Geert Kamps** (ES; L-01169; L-02915), zoon van **Jan Kamps** en **Stientje Geerts Sluiter (317)**, landbouwer, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 6), te Haren (Wijk F Essen 6), aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk A Haren 61), is geboren op vrijdag 26 november 1819 te Glimmen, is overleden op woensdag 1 juni 1921 te Haren. Geert werd 101 jaar, 6 maanden en 6 dagen.

LEEF TIJD 101 JAAR!

Akte 13 januari 1854

Publieke verkoping bij kastelein Roelf Abels te Haren op 13 januari 1854. Verkoper is Jan Pieters, koopman en cichoreifabrikant te Haren. Verkocht wordt het huis letter A 39b te Haren, kadastraal bekend sectie K nrs 850 en 851. Jan Pieters heeft dit huis verkregen bij een publieke verkoop op 2 maart 1849. Hoogste bieder is Geert Kamps, arbeider, wonende te Essen, voor f.515,-. Het bod wordt geaccepteerd.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 351, Akte 27)

Nieuwsblad van het Noorden, 12 september 1940

Uit Haren. Een honderdjarige. Morgen, Vrijdag 13 Sept., wordt onze plaatsgenoot, de heer Jan van Hemmen, 100 jaar. De heer Van Hemmen woont reeds tal van jaren als rentenier-landbouwer met zijn beide ongehuwde dochters in de kom van Haren. Hij werd 13 Sept. 1840 geboren op een boerderij te Hoornschedijk, toen gemeente Haren, na 1 Jan. 1915 gelegen aan den Paterswoldscheweg te Groningen, als zoon van Antoni Hindriks van Hemmen en Geesje Louwes Bolhuis. Op deze boerderij groeide hij op, hier ook voerde hij den scepter als hoer na zijn huwelijk met Margien Smit. Zijn echtgenoot overleed aldaar op 22 April 1904. Van Hemmen is dus een geboren en getogen ingezetene dezer gemeente. Een toevallige omstandigheid is, dat ook de beide andere Harener inwoners, die in de laatste 20 jaar den 100-jarigen leeftijd bereikten, in deze gemeente geboren en getogen waren. Geert Kamps, geboren te Glimmen 27 Nov. 1819 en overleden te Haren 1 Juni 1921 was een zeer krasse grijsaard, en ook Aaltje Koops, wed. van A. van der Molen te Noordlaren, beschikte tot op hoogen leeftijd over een goede gezondheid. De laatste was geboren te Noordlaren op 29 Sept. 1832, en is aldaar overleden op 31 Oct. 1932. De heer Van Hemmen kwam in den voorzomer nog geregeld buitenshuis. Wel heeft hij nogal last van doofheid.

Geert trouwt op donderdag 6 mei 1847 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 26-jarige **Jantien Viening** ook genaamd Jantien Fiening, dochter van **Caspar Hinrich Veening** en **Aaltje Eitens**. Jantien, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 16), aldaar (Wijk D Klaverblad 8), aldaar (Wijk F Essen 6), aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar, is geboren op donderdag 14 september 1820 aldaar (Wijk B Haren 16), is als geboren aangegeven op zaterdag 16 september 1820 aldaar (aangever geboorte was **Caspar Hinrich Veening**; getuigen aangifte geboorte waren **Thijs Baving** en **Geert Hindriks**), wonende Wijk F Essen 7 aldaar, is overleden op maandag 30 augustus 1852 te Essen. Jantien werd 31 jaar, 11 maanden en 16 dagen.

Van Geert en Jantien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Jan Kamps**, dienstknecht en stadsreiner, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk A Haren 61), is geboren op donderdag 21 december 1848 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op dinsdag 18 juni 1935 te Groningen. Jan werd 86 jaar, 5 maanden en 28 dagen.
Jan trouwt op donderdag 11 mei 1882 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 22-jarige **Geertje Boersma**. Geertje is geboren op dinsdag 31 januari 1860 te Murmerwoude, is overleden op donderdag 27 februari 1936 te Groningen. Geertje werd 76 jaar en 27 dagen.
- 2 **Hendrik Kamps** te Haren, is geboren op donderdag 8 augustus 1850 te Essen (Wijk F Essen 7), zie 199.

Geert trouwt op donderdag 4 mei 1854 te Haren op 34-jarige leeftijd (2) met de 33-jarige **Geesjen Brink**, dochter van **Lucas Abels Brink** en **Janna Hindriks Pauwels**. Geesjen, wonende te Haren (Wijk C Onnen 10), aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk A Haren 61), is geboren op zondag 12 november 1820 aldaar, is overleden op zondag 24 januari 1886 aldaar. Geesjen werd 65 jaar, 2 maanden en 12 dagen.

Brief 19 april 1843 van de officier van justitie

Met terugzending der stukken welke gevoegd waren bij uw missive van den 15 dezer, heb ik de eer u te verzoeken om ten eerste de sporen van het geweld hetzelfde aan de ter klagte vermelde put is gepleegd geworden bij proces verbaal te constateren en ten tweede de personen van Geert Smeenge en Geesje Brink, benevens de vader van de klager [= Geert Hoving] te willen ondervragen en hunnen verklaringen aan mij te doen toekomen met remissie der nevengaande bijlagen en om mij ten derde tevens te willen melden of niet kan worden uitvondig gemaakt of H.G. Vrieling zich in den laten avond van den 2 dezer met anderen in dezze of geene herberg heeft opgehouden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Geesjen was eerder gehuwd (1) met **Geert Smeenge**.<122,123>

Van Geert en Geesjen zijn vier kinderen bekend:

- 3 **Lukas Kamps**, landbouwer, molenaar en koopman, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 61), is geboren op woensdag 28 februari 1855 aldaar (Wijk F Essen 7), is overleden op zaterdag 24 oktober 1931 aldaar. Lukas werd 76 jaar, 7 maanden en 26 dagen.
Lukas trouwt op donderdag 26 september 1878 te Haren op 23-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Trientje van der Veen**, dochter van **Berend van der Veen** en **Alke Jansen**. Trientje is geboren op woensdag 24 september 1856 te Hoornschedijk, is overleden op maandag 11 oktober 1915 te Groningen. Trientje werd 59 jaar en 17 dagen.
Lukas trouwt op donderdag 3 mei 1917 te Haren op 62-jarige leeftijd (2) met de 45-jarige **Anna Postema**. Anna is geboren op zondag 11 februari 1872 te Ten Post, is overleden op woensdag 9 november 1955 te Groningen. Anna werd 83 jaar, 8 maanden en 29 dagen.
- 4 **Willem Kamps** (EM), landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 61), is geboren op dinsdag 30 september 1856 aldaar (Wijk F Essen 7), is overleden te USA.

Willem trouwt op woensdag 23 mei 1888 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 32-jarige **Geesje Brink** (EM), dochter van **Hindrik Brink** en **Folkerdina Alberts**. Geesje is geboren op maandag 18 juni 1855 te Onnen, is overleden te USA.

- 5 **Egbert Kamps**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 61) en aldaar (Wijk A Haren 193), is geboren op maandag 11 oktober 1858 aldaar (Wijk F Essen 7), is overleden op zondag 5 juli 1931 aldaar. Egbert werd 72 jaar, 8 maanden en 24 dagen.
Egbert trouwt op donderdag 2 mei 1901 te Haren op 42-jarige leeftijd met de 27-jarige **Marchien Hamminga**, dochter van **Jan Hamminga** en **Diena Eisses**. Marchien is geboren op donderdag 4 september 1873 te Onnen, is overleden op dinsdag 24 januari 1956 te Groningen. Marchien werd 82 jaar, 4 maanden en 20 dagen.
- 6 **Stientje Kamps** (EM), wonende te Haren (Wijk A Haren 61), is geboren op vrijdag 14 december 1860 aldaar, is overleden in 1920 te Ottawa County (Michigan) (USA). Stientje werd 60 jaar.
Stientje trouwt op donderdag 13 januari 1898 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 41-jarige **Jakob Slik** (EM). Jakob, stoker en arbeider, is geboren op maandag 10 november 1856 te Wildervank, is overleden in 1924 te Ottawa County (Michigan) (USA). Jakob werd 68 jaar.
Jakob was eerder gehuwd (1) met **Annechien Hamminga**. <124,125>
- 199 **Hendrik Kamps** (ES), zoon van **Geert Kamps (198)** en **Jantien Viening**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op donderdag 8 augustus 1850 te Essen (Wijk F Essen 7), is overleden op vrijdag 31 juli 1925 te Ermelo. Hendrik werd 74 jaar, 11 maanden en 23 dagen.
Hendrik trouwt op zaterdag 18 april 1874 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 22-jarige **Geertje Vrieling**, dochter van **Borgert Gerrits Vrieling** en **Jeichien Everts Bontekoe**. Geertje is geboren op dinsdag 23 maart 1852 te Haren, is overleden op dinsdag 14 oktober 1924 te Borger. Geertje werd 72 jaar, 6 maanden en 21 dagen.
- Van Hendrik en Geertje zijn elf kinderen bekend:
- 1 **Jantje Kamps** is geboren op zaterdag 22 augustus 1874 te Haren, is overleden op zaterdag 16 februari 1907 aldaar. Jantje werd 32 jaar, 5 maanden en 25 dagen.
Jantje trouwt op donderdag 6 mei 1897 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 28-jarige **Roelf Hamminga**, zoon van **Jan Hamminga** en **Diena Eisses**. Roelf, kruidenier, is geboren op vrijdag 17 juli 1868 te Onnen, is overleden op dinsdag 27 juni 1939 aldaar. Roelf werd 70 jaar, 11 maanden en 10 dagen.
Roelf was later gehuwd (2) met **Marchien Stenveld**. <126,127>
- 2 **Borgert Kamps** is geboren op vrijdag 27 oktober 1876 te Haren.
Borgert trouwt op maandag 7 juli 1902 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 21-jarige **Trientje Oosterveld**, dochter van **Jan Lucas Oosterveld (40.1)** en **Aaltje Hendriks**. Trientje, wonende te Haren (Wijk A Haren 29), is geboren op dinsdag 10 augustus 1880 aldaar.
- 3 **Jeichien Kamps** is geboren op maandag 9 september 1878 te Harenermolen.
Jeichien trouwt op donderdag 22 mei 1902 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Wiecher Vedder**, zoon van **Jan Vedder** en **Egbertien Horst**. Wiecher, timmerman, is geboren op donderdag 25 juli 1878 te Glimmen.
- 4 **Geert Kamps** is geboren op dinsdag 13 april 1880 te Haren.
Geert trouwt op donderdag 24 april 1913 op 33-jarige leeftijd met de 29-jarige **Aalke Vrieling**, dochter van **Jan Gerrits Vrieling** en **Harmtje van der Veen**. Aalke is geboren op dinsdag 5 februari 1884 te Groningen, is overleden op woensdag 12 november 1952 te Coevorden. Aalke werd 68 jaar, 9 maanden en 7 dagen.
- 5 **Jan Kamps** is geboren op woensdag 18 januari 1882 te Haren.
- 6 **Geesje Kamps** is geboren op zaterdag 17 juli 1886 te Hoornschedijk.
Geesje trouwt op donderdag 29 april 1920 te Borger op 33-jarige leeftijd met de 41-jarige **Albert Bouwman**. Albert is geboren op zondag 8 september 1878 te Rottum.
- 7 **Christina Kamps** is geboren op donderdag 28 juni 1888 te Onnen, is overleden op woensdag 31 oktober 1888 aldaar.
Christina werd 4 maanden en 3 dagen.
- 8 **Gerrit Kamps** is geboren op maandag 23 september 1889 te Onnen, is overleden op donderdag 27 april 1893 te Noordlaren.
Gerrit werd 3 jaar, 7 maanden en 4 dagen.
- 9 **Lukas Kamps** is geboren op maandag 21 december 1891 te Haren.
Lukas trouwt op donderdag 29 april 1920 te Borger op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Lutgerdina Vrieling**, dochter van **Albert Vrieling** en **Anna Janssen**. Lutgerdina is geboren op donderdag 11 februari 1892 te Haren, is overleden op donderdag 30 januari 1947 te Borger. Lutgerdina werd 54 jaar, 11 maanden en 19 dagen.
- 10 **Stientje Kamps** is geboren op maandag 20 november 1893 te Noordlaren.
Stientje trouwt op donderdag 1 augustus 1918 te Borger op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Lucas van Dijk**. Lucas is geboren op woensdag 20 april 1892 te Borger.
- 11 **Gerrit Kamps** is geboren op zondag 15 november 1896 te Glimmen.
Gerrit trouwt op donderdag 12 mei 1921 te Borger op 24-jarige leeftijd met de 21-jarige **Geessien Huijing**. Geessien is geboren op donderdag 19 april 1900 te Borger.
- 200 **Jan Kamps** (ES), zoon van **Jan Kamps** en **Stientje Geerts Sluiter (317)**, boerenknecht en landbouwer, wonende te Noordlaren, aldaar (Wijk C Glimmen 6), aldaar (Wijk B Noordlaren 23) en te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op zondag 25 mei 1823 te Glimmen (Wijk C Glimmen 6), is als geboren aangegeven op maandag 26 mei 1823 te Haren (aangever geboorte was **Jan Kamps**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Derks Hekman** en **Harm Wolters**), is overleden op dinsdag 23 april 1907 te Eelde. Jan werd 83 jaar, 10 maanden en 29 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 12 februari 1848 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Roelfien van Bergen**, dochter van **Eite Conraads van Bergen** en **Trientje Roelofs Kuipers**. Roelfien, wonende te Noordlaren, te Haren (Wijk A Harenermolen 48) en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op zondag 12 oktober 1823 te Glimmen (Wijk C Glimmen 4), is als geboren aangegeven op

maandag 13 oktober 1823 te Haren (aangever geboorte was **Eite Conraads van Bergen**; getuige aangifte geboorte was **Geert Andries**), is overleden op woensdag 30 september 1908 te Eelde. Roelfien werd 84 jaar, 11 maanden en 18 dagen.

Van Jan en Roelfien zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Jan Kamps**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 11 maart 1848 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op maandag 18 maart 1935 te Eelde. Jan werd 87 jaar en 7 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 20 november 1886 te Eelde op 38-jarige leeftijd met de 57-jarige **Aaltien Beckering**. Aaltien is geboren op vrijdag 16 oktober 1829 te Eelde, is overleden op zaterdag 19 juni 1897 aldaar. Aaltien werd 67 jaar, 8 maanden en 3 dagen. Aaltien was eerder gehuwd (1) met **Jan Bekkering**.<128,129>
 - 2 **Eite Kamps** (RW1), boerenknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 10), is geboren op vrijdag 29 maart 1850 aldaar, is overleden op vrijdag 17 februari 1933 te Eelde. Eite werd 82 jaar, 10 maanden en 19 dagen.
Eite trouwt op zaterdag 3 november 1877 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Annechien Lubbers**. Annechien, wonende te Haren (Wijk A Haren 10), is geboren op woensdag 26 december 1849 te Eelde, is overleden op donderdag 1 april 1920 aldaar. Annechien werd 70 jaar, 3 maanden en 6 dagen.
 - 3 **Christina Kamps** is geboren op donderdag 18 september 1856 te Haren, is overleden op zaterdag 13 februari 1909 te Eelde. Christina werd 52 jaar, 4 maanden en 26 dagen.
Christina trouwt op donderdag 4 augustus 1881 te Eelde op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Harte Westerhof**. Harte is geboren op zondag 7 januari 1855 te Eelde, is overleden op donderdag 25 mei 1922 aldaar. Harte werd 67 jaar, 4 maanden en 18 dagen.
 - 4 **Hendrik Kamps** is geboren op donderdag 14 april 1859 te Haren, is overleden op dinsdag 8 augustus 1944 te Groningen. Hendrik werd 85 jaar, 3 maanden en 25 dagen.
Hendrik trouwt op zaterdag 1 mei 1897 te Eelde op 38-jarige leeftijd met de 42-jarige **Kornelske Koopman**. Kornelske is geboren op vrijdag 27 april 1855 te Garmerwolde, is overleden op zondag 25 oktober 1942 te Haren. Kornelske werd 87 jaar, 5 maanden en 28 dagen.
Kornelske was eerder gehuwd (1) met **Lambertus Bolhuis**.<130,131>
 - 5 **Roelf Kamps** is geboren op zaterdag 10 augustus 1861 te Haren, is overleden op zondag 27 juni 1943 te Eelde. Roelf werd 81 jaar, 10 maanden en 17 dagen.
 - 6 **Geert Kamps** is geboren op maandag 30 oktober 1865 te Eelde, is overleden op zondag 21 januari 1906 aldaar. Geert werd 40 jaar, 2 maanden en 22 dagen.
Geert trouwt op zaterdag 20 april 1889 te Eelde op 23-jarige leeftijd met de 18-jarige **Aaltien Bekkering**, dochter van **Jan Bekkering** en **Aaltien Beckering (200.1)**. Aaltien is geboren op woensdag 9 november 1870 te Eelde, is overleden op maandag 16 april 1956 aldaar. Aaltien werd 85 jaar, 5 maanden en 7 dagen.
- 201 **Wubbechien Keun** (ES), dochter van **Fokke Jacobs Keun** en **Geertruid Pauwels van Komen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 3), is geboren op dinsdag 16 februari 1836 te Paterswolde, is overleden op dinsdag 23 juli 1895 te Eelde. Wubbechien werd 59 jaar, 5 maanden en 7 dagen.
Wubbechien trouwt op zaterdag 9 mei 1863 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 29-jarige **Jan Schut**, zie 304.
- 202 **Janna Klaassens** (ES), dochter van **Klaas Klaassens** en **Jantien Mellens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 20), is geboren op vrijdag 4 april 1873 te Noordlaren, is overleden op maandag 27 augustus 1906 te Onnen. Janna werd 33 jaar, 4 maanden en 23 dagen.
Janna trouwt op zaterdag 4 januari 1902 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hendrik Kooi** (L-04076), zoon van **Jan Kooi** en **Grietien van der Veen**. Hendrik, landbouwer, is geboren op vrijdag 23 juni 1876 te Onnen, is overleden op zondag 29 november 1953 aldaar. Hendrik werd 77 jaar, 5 maanden en 6 dagen.
Hendrik was later gehuwd (2) met **Tubechien Ottens**.<132..135>

Van Hendrik en Janna zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jan Kooi** is geboren op zondag 20 april 1902 te Onnen, is overleden op zaterdag 26 november 1904 aldaar. Jan werd 2 jaar, 7 maanden en 6 dagen.
 - 2 **Klaas Kooi** is geboren op vrijdag 8 mei 1903 te Onnen, is overleden op dinsdag 22 november 1904 aldaar. Klaas werd 1 jaar, 6 maanden en 14 dagen.
 - 3 **Grietje Kooi** is geboren op zaterdag 12 mei 1906 te Onnen.
Grietje trouwt op vrijdag 9 mei 1930 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Albert Koops**, zoon van **Albert Koops** en **Fennechien de Lange**. Albert, bloemist, is geboren op dinsdag 22 mei 1906 te Hemmen.
- 203 **Albertje Klasens** (ES), dochter van **Klaas Klaassens** en **Jantien Mellens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 20), aldaar (Wijk F Essen 23) en aldaar (Wijk A Haren 154), is geboren op zondag 12 februari 1871 te Noordlaren, is overleden op maandag 25 september 1933. Albertje werd 62 jaar, 7 maanden en 13 dagen.

De erfgenamen van de weduwe J.K. van Hemmen verkopen in 1933 het perceel Rijksstraatweg 165 aan de gemeente.

Albertje trouwt op zaterdag 25 januari 1896 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 34-jarige **Jan Kornelis van Hemmen**, zie 149.

- 204 **Hendrik Koenz** (ES), zoon van **Franciscus Koenz** en **Hilligje Harms Hoetjer**, warmoezenier en oliemolenaarsknecht, is geboren op zondag 17 augustus 1834 te Groningen, is overleden op zondag 13 mei 1923 te Haren. Hendrik werd 88 jaar, 8 maanden en 26 dagen.
Hendrik trouwt op zondag 25 november 1866 te Groningen op 32-jarige leeftijd (1) met de 28-jarige **Alberdina Boddeveld**, zie 39.1.

Van Hendrik en Alberdina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Franciscus Koenz**, warmoezenier, is geboren op zondag 17 maart 1867 te Groningen, is overleden op zondag 2 januari 1916 aldaar. Franciscus werd 48 jaar, 9 maanden en 16 dagen.
Franciscus trouwt op zaterdag 14 maart 1896 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 19-jarige **Lutske van der Woude**, dochter van **Jakob van der Woude** en **Aaltje Pelster**. Lutske is geboren op dinsdag 28 maart 1876 te Rolde, is overleden op zondag 7 juli 1957 te Glimmen. Lutske werd 81 jaar, 3 maanden en 9 dagen.
Lutske was later gehuwd (2) met **Jan Eitens**.<136..138>
- 2 **Jacob Koenz**, dienstknecht en warmoezenier, is geboren op donderdag 22 april 1869 te Groningen, is overleden op vrijdag 15 april 1927 aldaar. Jacob werd 57 jaar, 11 maanden en 24 dagen.
Jacob trouwt op zaterdag 29 november 1890 te Haren op 21-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Janna Brink**, zie 67.
Jacob trouwt op zaterdag 28 oktober 1911 te Haren op 42-jarige leeftijd (2) met de 35-jarige **Jantje Dekens**, dochter van **Roelof Dekens** en **Jantje Albartus**. Jantje, wonende te Haren en aldaar (Wijk D Hemmen 38), is geboren op donderdag 27 april 1876 te Hemmen (Wijk D Hemmen 19), is overleden op vrijdag 27 december 1918 te Haren. Jantje werd 42 jaar en 8 maanden.
- 3 **Hendrik Koenz** is geboren op vrijdag 9 januari 1874 te Groningen, zie 205.

Hendrik trouwt op zondag 5 november 1876 te Groningen op 42-jarige leeftijd (2) met de 44-jarige **Ettien Arends**, dochter van **Berend Arends** en **Juda Hendrik Gramsbergen**. Ettien is geboren op zondag 12 augustus 1832 te Hoornschedijk, is overleden op dinsdag 22 mei 1894 te Helpman. Ettien werd 61 jaar, 9 maanden en 10 dagen.

- 205 **Hendrik Koenz** (ES), zoon van **Hendrik Koenz (204)** en **Alberdina Boddeveld (39.1)**, warmoezenier, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op vrijdag 9 januari 1874 te Groningen.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 oktober 1907

Te koop. 6 mud beste Fransche eetaardappelen tegen f2,60, tevens 60 a 70 mud mooie roode wortels tegen f1,15 per mud, ook bij gedeelten, tevens een 6-jarige zwarte pony, vlug en mak bij den weg, bij H. Koenz, Essen, gemeente Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 december 1910

Essen -Haren. Bij gesloten briefjes te huur voor drie of zes jaren: een nieuw gebouwde behuizing, waarin stalling voor 4 koeien en een paard, met plm. 80 are uitmuntende tuingrond, zijnde thans een beklante moeskerij, in huur bewoond door H. Koenz te Essen. Aanwijzing door en inlevering van briefjes, waarin vermelding van soliede borgstelling voor of op 24 dec. Bij den eigenaar Hks. van der Es te Essen, bij wien de conditiën v. verhuuring ter lezing liggen.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 januari 1911

Te koop gevraagd. Een kleine pony en een goed beklante melkloop door H. Koenz te Essen, gemeente Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 maart 1911

PUBLIEKE VERKOPING te Essen, gem. Haren

Op zaterdag 18 maart 1911 des voormiddags te 10 uur zullen ten huize van Hendrik Koens te Essen, gem. Haren, ten verzoeken van de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. H. Schaap, advocaat en procureur te Groningen, als curator in het faillissement van H. Koens, voornoemd, publiek worden verkocht de navolgende tot gemeld faillissement behorende goederen (volgt uitvoerige opsomming van de inboedel), een beste melk- of groentewagen, etc.

Hendrik trouwt op donderdag 5 november 1903 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 21-jarige **Clasina van der Woude**, dochter van **Jakob van der Woude** en **Aaltje Pelster**. Clasina is geboren op zaterdag 31 december 1881 te Zuidlaren.

Van Hendrik en Clasina zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Aaltje Koenz** is geboren op dinsdag 12 juli 1904 te Helpman.
- 2 **Hendrik Koenz** is geboren op maandag 30 oktober 1905 te Helpman.
- 3 **Jacob Koenz** is geboren op dinsdag 8 januari 1907 te Helpman.
- 4 **Franciscus Koenz** is geboren op zaterdag 25 april 1908 te Haren, is overleden op donderdag 9 juli 1908 aldaar. Franciscus werd 2 maanden en 14 dagen.
- 5 **Franciscus Koenz**, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 16 juli 1909 te Essen (Wijk F Essen 13).
- 6 **Berend Koenz** is geboren op donderdag 13 april 1911 te Groningen.

- 206 **Jan Kooi** (ES), zoon van **Albert Albers Kooi** en **Jantje de Groot**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op woensdag 2 januari 1856 aldaar, is overleden op dinsdag 31 oktober 1944 te Eelde. Jan werd 88 jaar, 9 maanden en 29 dagen.
Jan trouwt op woensdag 5 mei 1880 te Haren op 24-jarige leeftijd (1) met de 27-jarige **Lamberdina Rigtering**, dochter van **Evert Rigtering** en **Geessien Bruins**. Lamberdina is geboren op woensdag 15 december 1852 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 25 mei 1895 aldaar. Lamberdina werd 42 jaar, 5 maanden en 10 dagen.

Van Jan en Lamberdina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jantje Kooi** is geboren op donderdag 15 september 1881 te Noordlaren.
Jantje trouwt op zaterdag 17 augustus 1901 te Zuidlaren op 19-jarige leeftijd met de 28-jarige **Geert Venema**. Geert is geboren op zaterdag 5 oktober 1872 te Zuidlaren, is overleden op zaterdag 12 februari 1955 te Schuilingsoord. Geert werd 82 jaar, 4 maanden en 7 dagen.
- 2 **Albert Kooi** is geboren op dinsdag 26 augustus 1884 te Noordlaren, is overleden op maandag 29 mei 1950 te Vries. Albert werd 65 jaar, 9 maanden en 3 dagen.
- 3 **Geesje Kooi** is geboren op vrijdag 14 oktober 1887 te Noordlaren.
Geesje trouwt op zaterdag 4 mei 1907 te Eelde op 19-jarige leeftijd met de 23-jarige **Harm Boerma**. Harm is geboren op maandag 24 december 1883 te Paterswolde.

Jan trouwt op zaterdag 5 december 1896 te Eelde op 40-jarige leeftijd (2) met de 49-jarige **Stientje Westerbroek**, dochter van **Hendrik Abels Westerbroek** en **Marchien Pieters**. Stientje is geboren op donderdag 9 september 1847 te Donderen, is overleden op vrijdag 15 mei 1931 te Eelde. Stientje werd 83 jaar, 8 maanden en 6 dagen.

- 207 **Harm Willems Kooiman** (ES), zoon van **Willem Hendriks Kooiman** en **Aaltje Harms**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op vrijdag 7 februari 1800 aldaar, is overleden op maandag 4 april 1864 aldaar. Harm werd 64 jaar, 1 maand en 28 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk F Nr 6 Essen samen met zijn vrouw, dochter en schoonmoeder.

Acte augustus 1843

Wij ondergetekenden als ingelanden van Essen, als zoodanig belanghebbenden in het zoogenaamde Hoogepadje aldaar, verklaren er in toe te stemmen dat de twee panden van het genoemde pad, waarvan het onderhoud is een punt van geschil tusschen Harm Kooiman, Jan van Hemmen en de weduwe Hindrik Meinders, voor het vervolg zullen worden onderhouden uit de boerekas van Essen en dat de kosten hierop gevallen uit genoemde kas zullen worden goed gemaakt. Essen, augustus 1843 G. Bolhuis, H.G. Hemmes, J.G. Hemmes (GAG, toegangsnummer 11, inventarisnummer 4).

Harm trouwt op zaterdag 10 mei 1828 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 29-jarige **Trientje Harms**, zie 134.2.

Van Harm en Trientje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Annechien Kooiman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 6) en aldaar, is geboren op maandag 23 februari 1829 te Essen, wonende Wijk F Essen 6 te Haren, is overleden op vrijdag 27 april 1838 te Essen. Annechien werd 9 jaar, 2 maanden en 4 dagen.
- 2 **Aaltje Kooiman**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zondag 14 augustus 1831 te Essen (Wijk F Essen 6), wonende Wijk F Essen 6 te Haren, is overleden op donderdag 25 augustus 1831 te Essen. Aaltje werd 11 dagen.

Acte van successie vermeldt als adres overlijden Essen F10.

- 3 **Aaltien Kooiman**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op maandag 6 augustus 1832 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op donderdag 11 februari 1904 te Haren. Aaltien werd 71 jaar, 6 maanden en 5 dagen. Aaltien trouwt op zaterdag 18 mei 1861 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jan Elders**, zie 95.
- 4 **Gerrit Kooiman**, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op maandag 11 januari 1836 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op woensdag 7 augustus 1912 te Haren. Gerrit werd 76 jaar, 6 maanden en 27 dagen. Gerrit trouwt op zaterdag 31 mei 1879 op 43-jarige leeftijd met de 35-jarige **Antje Aldring**, dochter van **Harm Aldring** en **Zwaantje Folkers**. Antje is geboren op vrijdag 12 januari 1844 te Paterswolde, is overleden op vrijdag 21 maart 1919. Antje werd 75 jaar, 2 maanden en 9 dagen.
- 5 **Willem Kooiman**, schoenmaker, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 24 juli 1841 te Essen (Wijk F Essen 6), is overleden op vrijdag 18 maart 1904 te Haren. Willem werd 62 jaar, 7 maanden en 23 dagen.

- 208 **Hinderk Willems Kooiman** (ES), zoon van **Willem Hendriks Kooiman** en **Aaltje Harms**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk B Kromelboog 27A) en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op zondag 7 mei 1797 aldaar, is overleden op vrijdag 18 februari 1870 aldaar. Hinderk werd 72 jaar, 9 maanden en 11 dagen. Hinderk trouwt op zaterdag 11 mei 1833 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 29-jarige **Trientje Wopkes Jansen** (RW1), dochter van **Wopke Jans Jansen** en **Alkien Andries Nijdam**. Trientje, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk B Kromelboog 27A) en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op zondag 25 september 1803 aldaar, is overleden op woensdag 25 april 1877 aldaar. Trientje werd 73 jaar en 7 maanden.

Van Hinderk en Trientje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Willem Kooiman**, arbeider, wonende te Haren (Wijk A Haren 35), is geboren op vrijdag 7 augustus 1835 aldaar, is overleden op dinsdag 18 november 1879 aldaar. Willem werd 44 jaar, 3 maanden en 11 dagen.
- 2 **Alke Kooiman**, wonende te Haren (Wijk A Haren 35), is geboren op zaterdag 20 januari 1844 aldaar, is overleden op woensdag 20 september 1905 te Oosterhoogebrug. Alke werd 61 jaar en 8 maanden.

- 209 **Willemtien Willems Kooiman** (ES), dochter van **Willem Hendriks Kooiman** en **Aaltje Harms**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op woensdag 20 mei 1807 aldaar, is overleden op maandag 10 oktober 1859 te Euvelgunne. Willemtien werd 52 jaar, 4 maanden en 20 dagen. Willemtien trouwt op woensdag 25 april 1838 te Haren op 30-jarige leeftijd (1) met de 48-jarige **Roelf Jans Kuipers** (GH1812-214; MIL-299), zoon van **Jan Roelfs Kuipers** en **Elsijn Lucas Molenberg**. Roelf, landbouwer en veehouder, wonende te Helpman (Wijk C Buiten klein poortje 14), is geboren op vrijdag 28 augustus 1789 aldaar, is overleden op donderdag 28 februari 1850 te Groningen. Roelf werd 60 jaar en 6 maanden.

Woont in 1814 bij zijn moeder.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 15 april 1815

De nabestaanden van Gerrit en Geesje Pieters Mulder, minderjarige kinderen van Pieter Gerrits Mulder, zaagmolenaar te Helpman, en wijlen Geesje Jans, overleden mei 1810 komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Gerrit Pieters Mulder, zaagmolenaar, grootvader
- Pieter Popkes, zaagmolenaarsknecht te Helpman, oom
- Hindrik Kooi, landbouwer te Helpman, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Elsje Lukas, weduwe van Jan Kuipers, te Helpman, grootmoeder
- Roelof Kuipers, landbouwer te Helpman, oom

- Lukas Roelfs Kuipers , timmerman te Groningen, oudoom
Vader Pieter Gerrits Mulder wordt bevestigd als voogd. Roelof Kuipers wordt toeziend voogd.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1815/59)

Brief 17 januari 1842 van de procureur generaal bij het provinciaal gerechtshof van Groningen
Ik heb de eer u te verzoeken om den persoon van Aries Ennes van Dijken, wonende bij den landbouwer Roelf Kuipers, gemeente Haren, die zich bij nevensgaande klagte bij mij heeft beklagd over zekeren Albert Eibes, thans in de gevangenis dezer stede gedetineerd, over het eigenlijke onderwerp dier klagte en alle de daartoe betrekkelijke omstandigheden af te horen, in dier voege, dat de door hem bedoelde zaak nauwkeurig zal kunnen worden beoordeeld, alsmede om het proces verbaal zijner verklaring, onder terugzending der klagte aan mij te doen toekomen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Brief 25 januari 1842 aan de procureur generaal
In antwoord op uw missive van den 17 dezer heb ik de eer te berigten, dat uit het ten gevolge van die missive door mij gedaan onderzoek is geresulteerd, dat Aries Ennes van Dijken zich niet meer binnen deze gemeente bevindt, als hebbende voor omstreeks drie weken den landbouwer Roelf Kuipers verlaten zonder te zeggen werwaarts hij zich zoude begeven, dat hij tot heden niet bij denzelfden is terug gekeerd en volgens het gevoelen van deze ook wel niet terug keren zal.
Onder terugzending van de bij uw genoemde missive gevoegde bijlage verzoek ik u mij in dezen diligent te willen verklaren.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Willemtien trouwt op zaterdag 9 oktober 1852 te Noorddijk op 45-jarige leeftijd (2) met de 53-jarige **Jan Luikinga**. Jan, schoenmaker, is geboren te Groningen, is gedoopt op vrijdag 14 december 1798 aldaar, is overleden op zaterdag 2 maart 1872 te Euvelgunne. Jan werd 73 jaar, 2 maanden en 17 dagen.

Willemtien trouwt op zaterdag 3 mei 1834 te Haren op 26-jarige leeftijd (3) met de 39-jarige **Harm Harms**, zie 135.

- 210 **Geert Koolman** (ES), zoon van **Hindrik Geerts Koolman** en **Mettien Gerrits Vedder**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op dinsdag 15 maart 1814 te Eelde.
- 211 **Annechien Krans** ook genaamd Annechien Geerts Kwant (ES), dochter van **Geert Geerts Krans** en **Antje Alberts**, wonende te Haren (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren op woensdag 12 juni 1805 te Noordlaren, wonende Wijk C Onnen 27 te Haren, is overleden op donderdag 28 april 1836 te Onnen, is als overleden aangegeven op vrijdag 29 april 1836 te Haren (aangever overlijden was **Harmannus Jans** (zie 170.2); getuige aangifte overlijden was **Jan Jakobs Horst**). Annechien werd 30 jaar, 10 maanden en 16 dagen.
Annechien trouwt op donderdag 7 mei 1835 of trouwt op donderdag 7 mei 1835 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 35-jarige **Harmannus Jans**, zie 170.2.
- Van Harmannus en Annechien is een kind bekend:
- 1 **Annechien Jans** is geboren op donderdag 14 april 1836 te Onnen, is overleden op zaterdag 11 augustus 1838 aldaar. Annechien werd 2 jaar, 3 maanden en 28 dagen.
- 212 **Berend Krans** (GH1812-086, MIL-122; ES), landbouwer, wonende te Essen en te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op woensdag 8 maart 1775 te Kropswolde, is overleden op zondag 20 augustus 1837 te Essen. Berend werd 62 jaar, 5 maanden en 12 dagen.
Berend trouwt (kerk) op zondag 29 juni 1806 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 21-jarige **Hinderkien Buis**, zie 71.1.
- Van Berend en Hinderkien zijn vier kinderen bekend:
- 1 **Grietje Krans**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op dinsdag 10 december 1811 te Essen (Wijk F Essen 5), is als geboren aangegeven op donderdag 12 december 1811 (aangever geboorte was **Berend Krans** (zie 212); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Meinderts** (zie 231) en **Gerrit Harms** (zie 134)), wonende Wijk F Essen 5 te Haren, is overleden op zondag 2 februari 1812 te Essen, is als overleden aangegeven op zondag 2 februari 1812 te Haren (aangever overlijden was **Berend Krans** (zie 212); getuigen aangifte overlijden waren **Hindrik Hindriks** (zie 173) en **Hinderk Meinderts** (zie 231)). Grietje werd 1 maand en 23 dagen.
 - 2 **Hinderkje Krans**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op woensdag 25 augustus 1813 te Essen (Wijk F Essen 5), is als geboren aangegeven op donderdag 26 augustus 1813 (aangever geboorte was **Berend Krans** (zie 212); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Meinderts** (zie 231) en **Berend Hendriks** (zie 166)), is overleden op zondag 7 maart 1852 te Harkstede. Hinderkje werd 38 jaar, 6 maanden en 11 dagen.
Hinderkje trouwt op zaterdag 19 mei 1838 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 36-jarige **Jan Oosterveld**, zie 253.
 - 3 **Jan Krans**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 14 juli 1815 te Essen (Wijk F Essen 5), is als geboren aangegeven op zondag 16 juli 1815 (aangever geboorte was **Berend Krans** (zie 212); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harms** (zie 134) en **Berend Hendriks** (zie 166)), wonende Wijk F Essen 5 te Haren, is overleden op dinsdag 13 februari 1821 te Essen, is als overleden aangegeven op woensdag 14 februari 1821 te Haren (aangever overlijden was **Berend Krans** (zie 212); getuige aangifte overlijden was **Hinderk Meinderts** (zie 231)). Jan werd 5 jaar, 6 maanden en 30 dagen.
 - 4 **Grietje Krans**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op donderdag 27 juni 1822 te Essen, is overleden op donderdag 11 juli 1850 te Haren. Grietje werd 28 jaar en 14 dagen.
Grietje trouwt op donderdag 6 mei 1847 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Henderikus Tebbes Hindriks**, zoon van **Tebbe Hendriks** en **Roelfien Pieters**. Henderikus, landbouwer en vervener, wonende te Haren en aldaar (Wijk C Onnen 14), is geboren op woensdag 17 november 1824 te Onnen (Wijk C Onnen 14), is als geboren aangegeven op vrijdag 19 november 1824 te Haren (aangever geboorte was **Tebbe Hendriks**; getuigen aangifte geboorte waren **Harmannus Doll Havinga** en **Lubertus van Oosten** (zie 133.6)), is overleden op maandag 3 mei 1869 aldaar. Henderikus werd 44 jaar, 5 maanden en 16 dagen.
- Brief 2 april 1850 van Pieter Oosterveld en Henderikus Tebbes Hindriks
Geven met verschuldigde eerbied te kennen Pieter Oosterveld van beroep landbouwer, wonende te Onnen, gemeente Haren, en Henderikus Tebbes Hindriks, van beroep landbouwer, wonende te Haren, in kwaliteit als eigenaars van een stuk veld, het Hoogveld genaamd, liggende aan de weg van Haren naar Onnen, ter grootte van ruim drie bunder.

Dat zij voornemens zijn dit veld af te branden. Dat zij hiertoe volgens art. 2 van het Reglement tot voorkoming van rampen, enz. de vergunning van u behoeven. Redenen waarom supplianten zich tot u wenden met nederig verzoek hun vergunning te willen verlenen om hun voornemen te mogen uitoefenen.

[Op het stuk staan een tweetal aantekeningen]

Aantekening 1. Zou het wel verstandig zijn op het verzoek een gunstig besluit te nemen? De Landbouwhuishoudkundige School is onmiddellijk belendende aan het perceel, dat men wil branden, en zoo zou het gevolg kunnen zijn, dat ook in dat perceel de brand overloopt. LvO [= waarschijnlijk opperbrandmeester Lubertus van Oosten]

Aantekening 2. Als requestanten voldoen aan de voorschriften van de keur, kan het plaatselijk bestuur niet weigeren. Het perceel van de LHHKS [= Landbouwhuishoudkundige School] is geen bosch, maar is gekapt. Vergunning verlenen onder dit uitdrukkelijk verband echter, dat de adressanten zich verbinden de schade aan bosschen als anderzints ten gevolge dezer branding te veroorzaken te vergoeden volgens billijke taxatie van twee onpartijdige deskundigen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 83). HAZA

Henderikus was later gehuwd (2) met **Geesje Mulder**.<139,140>

- 213 **Fennechien Luigies Kregel** (ES), dochter van **Luichien Jans Kregel** en **Trientien Roelofs**, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), is geboren te Peize, is gedoopt op zondag 4 december 1796, is overleden op zondag 20 februari 1870 te Eelde. Fennechien werd 73 jaar, 2 maanden en 16 dagen. Fennechien trouwt op vrijdag 21 februari 1840 te Eelde op 43-jarige leeftijd met de 58-jarige **Jacob Reinders**. Jacob is gedoopt op zondag 30 september 1781 te Eelde, is overleden op dinsdag 27 april 1847 aldaar. Jacob werd 65 jaar, 6 maanden en 28 dagen. Jacob was eerder gehuwd (1) met **Jantien Roelfs**.<141..144>
- 214 **Jan Laan** (ES; DI), zoon van **Berend Lucas Laan** en **Jantien Suurd**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 14) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op dinsdag 15 december 1846 te Eelde, is overleden op vrijdag 28 augustus 1891 te Groningen. Jan werd 44 jaar, 8 maanden en 13 dagen. Jan trouwt op zondag 22 mei 1881 te Groningen op 34-jarige leeftijd met de 22-jarige **Annegien Jager**. Annegien is geboren op maandag 11 oktober 1858 te Kropswolde, is overleden op zaterdag 21 november 1891 te Groningen. Annegien werd 33 jaar, 1 maand en 10 dagen.
- 215 **Roelof Laan** (ES), zoon van **Berend Lucas Laan** en **Jantien Suurd**, wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op vrijdag 23 oktober 1857 te Eelde, is overleden op dinsdag 12 maart 1929 te Vogelzang. Roelof werd 71 jaar, 4 maanden en 17 dagen. Roelof trouwt op dinsdag 18 september 1883 te Hoogezand op 25-jarige leeftijd (1) met de 26-jarige **Grietje Mulder**. Grietje is geboren op zondag 6 september 1857 te Kropswolde, is overleden op donderdag 22 maart 1917. Grietje werd 59 jaar, 6 maanden en 16 dagen.
- Van Roelof en Grietje is een kind bekend:
- 1 **Aafko Laan**, grondwerker, is geboren op zondag 18 mei 1902 te Westerbroek. Aafko trouwt op vrijdag 3 februari 1928 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 22-jarige **Harmina Lok**, dochter van **Albertus Lok** en **Hendrikje Hendriks**. Harmina is geboren op dinsdag 15 augustus 1905 te Hemmen.
- Roelof trouwt op zaterdag 4 augustus 1917 te Onstwedde op 59-jarige leeftijd (2) met prenataal **Marijke Hooijer**. Marijke is geboren op zondag 14 januari 1951 te Muntendam, is overleden te Veelerveen.
- 216 **Knelske Lantinga** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op dinsdag 26 september 1843 te Adorp, is overleden op maandag 10 april 1916 te Westervijtwerd. Knelske werd 72 jaar, 6 maanden en 15 dagen. Knelske trouwt op maandag 8 juli 1867 te Adorp op 23-jarige leeftijd met de 32-jarige **Willem Haver**. Willem, landgebruiker, is geboren op zaterdag 4 oktober 1834 te Onderdendam, is overleden op zaterdag 23 maart 1901 te Hoogkerk. Willem werd 66 jaar, 5 maanden en 19 dagen.
- Van Willem en Knelske zijn twee kinderen bekend:
- 1 **Hilje Haver** is geboren op zaterdag 22 augustus 1868 te Wierum, is overleden op zaterdag 16 juni 1900 te Werl (D). Hilje werd 31 jaar, 9 maanden en 25 dagen. Hilje trouwt op zaterdag 29 april 1893 te Winsum op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Hendrik Alberts**. Hendrik, landbouwer, wonende te Stedum, is geboren op zondag 5 juni 1870 te Zuidwolde, is overleden op woensdag 11 oktober 1911 te Groningen. Hendrik werd 41 jaar, 4 maanden en 6 dagen.
 - 2 **Garnt Haver** is geboren op donderdag 20 juli 1871 te Wierum, zie 142.
- 217 **Janna Lemmen** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op vrijdag 7 februari 1851 te Eelde, is overleden op zondag 23 oktober 1921 te Donderen. Janna werd 70 jaar, 8 maanden en 16 dagen. Janna trouwt op zaterdag 14 juni 1879 te Eelde op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jan Kluivingh**. Jan, wonende te Vries, is geboren op maandag 14 november 1853 te Eelde, is overleden op dinsdag 17 juli 1883 te Groningen. Jan werd 29 jaar, 8 maanden en 3 dagen.
- 218 **Gezina Lofvers** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op maandag 28 september 1863 te Bedum, is overleden op maandag 22 september 1941 te Haren. Gezina werd 77 jaar, 11 maanden en 25 dagen. Gezina trouwt op donderdag 3 februari 1910 te Groningen op 46-jarige leeftijd met de 44-jarige **Jan Rin Kuitert**. Jan, agent van politie, is geboren op dinsdag 6 juni 1865 te Groningen, is overleden op maandag 24 juni 1940 te Eelde. Jan werd 75 jaar en 18 dagen.
- 219 **Louis Bothenius Lohman** (ES), zoon van **Johan Lohman** en **Johanna Wansleven**, rechter, is geboren op vrijdag 13 augustus 1858 te Lochem, is overleden op donderdag 8 april 1937 te Haren. Louis werd 78 jaar, 7 maanden en 26 dagen.

Wordt in de adresboeken 1929 en 1932 van de gemeente Haren vermeld als bewoner van de Esserhoeve.

Louis trouwt op maandag 21 september 1896 te Groningen op 38-jarige leeftijd met de 27-jarige **Wibbina Maria Geertsema**, zie 122.1.

- 220 **Harmannus Lok** (ES), zoon van **Hendericus Lok** en **Berentien Kobus**, stationsambtenaar, wonende te Haren (Essen 5), is geboren op zondag 18 mei 1879 te Eelde.
Harmannus trouwt op vrijdag 12 februari 1904 te Eelde op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Roelfje de Vries**. Roelfje is geboren op dinsdag 18 december 1877 te Eelde, is overleden op maandag 18 november 1957 te Haren. Roelfje werd 79 jaar en 11 maanden.

Van Harmannus en Roelfje is een kind bekend:

- 1 **Geertje Lok** is geboren op woensdag 9 augustus 1911 te Eelde.

- 221 **Albertus Lubbers** ook genaamd Albartus Lubbers (ES), zoon van **Lubbert Thomas** en **Hindrikjen Hindriks**, landbouwer te Essen, is geboren te Haren, is gedoopt op donderdag 26 februari 1739 aldaar, is begraven op vrijdag 13 december 1799 aldaar. Albertus werd 60 jaar, 9 maanden en 17 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 13 december 1799
Albertus Lubbers begraven: f.2,75.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 26 december 1799
Voor het laken bij de dienst van Albertus Lubbers: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Albertus trouwt (kerk) op zondag 12 september 1762 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 27-jarige **Geessien Jans** ook genaamd Gesien Jans, dochter van **Jan Geerts** en **Aaltje Klasens**. Geessien is afkomstig uit Noordlaren, is gedoopt op vrijdag 1 oktober 1734 aldaar, is overleden (overleden een half uur na de geboorte van zoon Geerd), is begraven op zondag 11 maart 1781 te Haren. Geessien werd 46 jaar, 5 maanden en 10 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 11 maart 1781
De vrouw van Albert Lubbers begraven: f.1,60
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Van Albertus en Geessien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Hinderkjen Albartus** is gedoopt op zondag 24 oktober 1762 te Haren, is begraven op vrijdag 9 december 1768 aldaar. Hinderkjen werd 6 jaar, 1 maand en 15 dagen.

Ontvangst diakonie te Haren 9 december 1768
Een kind van Albartus Lubbers begraven: f.0,70
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Aaltje Albartus** ook genaamd Aaltien Albartus, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 37), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 3 februari 1765 aldaar, is overleden op zaterdag 11 juli 1840 aldaar. Aaltje werd 75 jaar, 5 maanden en 8 dagen. Aaltje trouwt (kerk) op zondag 22 mei 1796 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 24-jarige **Willem Everts Schut**, zie 308.

- 3 **Jan Albartus**, arbeider, wonende te Haren, is geboren te Onnen, is gedoopt op vrijdag 25 december 1767 te Haren, wonende Wijk B Kromelboog 28 aldaar, is overleden op dinsdag 31 mei 1814 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 31 mei 1814 (getuigen aangifte overlijden waren **Cornelis Luite Bolhuis** (zie 46.5) en **Geert Spilger**). Jan werd 46 jaar, 5 maanden en 6 dagen.

Memorie van successie, 22 oktober 1814.
Erfgenamen zijn zijn drie nog bij hun moeder wonende kinderen. Geen boedelbeschrijving.

Jan trouwt (kerk) op zondag 11 mei 1794 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 29-jarige **Elisabeth Derks Hekman**, dochter van **Derk Jacobs Hekman** en **Aaltien Jans**. Elisabeth, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 28) en aldaar, is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 9 december 1764 aldaar, wonende Wijk B Kromelboog 28 aldaar, is overleden op zondag 10 september 1826 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 12 september 1826 aldaar (aangever overlijden was **Derk Albartus**; getuige aangifte overlijden was **Albert Bolhuis**). Elisabeth werd 61 jaar, 9 maanden en 1 dag.

Acte 21 juni 1815

Jantje Geerts, weduwe van Michiel Spilger en haar dochter Trijntje Spilger, gehuwd met Cornelis Bloem, wever te Eelde, verkopen aan hun zoon/broer Geert Spilger, wever te Haren, $\frac{3}{4}$ gedeelte van een behuizing met tuintje staande en gelegen aan de Kromme Elleboog te Haren op de hoek van de Kerklaan, op eigen grond, waarvan het andere $\frac{1}{4}$ gedeelte koper reeds toebehoort. Zwetende ten noorden en oosten aan de behuizing en grond van Elizabeth Hekman, weduwe van Jan Albartus, ten zuiden de weg en ten westen aan de Kerklaan. De koper heeft de verplichting de muur tussen het verkochte huis en dat van Elizabeth Hekman geheel te onderhouden. Wijlen Michiel Spilger en Jantje Geerts hebben dit huis verkregen van Egbert Geerts (Vorenkamp) en Harmtje Hindriks (van Wolde), wonende achter Helpman, ingevolge pachtbrief van 9 juli 1804 gepasseerd voor drie erfgezetenen van het Gericht van Selwert. Welke verpachteren mede bij deze zijn gecompareerd, verklarende uit dien hoofde geen recht of pretentie op het bij deze verkochte te hebben of te reserveren, maar met de bij deze gesloten koopovereenkomst genoeg te nemen en deze te homologeren. De koopprijs bedraagt f.574,-. Geert Spilger betaalt hiervan f.74,-. De rest van de koopsom wordt betaald via een hypothecaire lening bij Jan Henderik Bolt, boekdrukker te Groningen. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 39, acte 273)

Overzicht zieken 1 december 1826

Nominatieve staat van de in deze gemeente zich bevindende en aan de thans heerschende ziekte onderhevig geweest zijnde huisgezinnen, welke daardoor tot behoeftige omstandigheden zijn vervallen, en door mij ondergeteekende gedurende derzelver ziekte zijn behandeld geweest en nog behandeld worden.

Aldus naar waarheid opgemaakt door mij heelmeeester en doctor te Haren, 1 december 1826, J.P. Oostingh.
De opmaak van de lijst is als volgt.

kolom 1: naam van de hoofden der huisgezinnen; kolom 2: hoeveel leden van het gezin ziek zijn of ziek geweest zijn (de overledenen daaronder niet begrepen); kolom 3: bijaldien de broodwinner ziek geweest is of nog ziek is, hoe lang die ziekte heeft geduurd; kolom 4: of de broodwinner en wie verder overleden is van het gezin.

Berend Hassels, 1 gezinslid ziek, twee maanden ziek en nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Weduwe Freerk Pauwels, geen zieken meer, de ziekte der broodwinner heeft 5 dagen geduurd, de broodwinner Freerk Pauwels is als gevolg van de ziekte overleden;

Weduwe Otte [Otto Jans] Oosterveld, er is nog 1 gezinslid ziek, de ziekte der broodwinner heeft 8 dagen geduurd, de broodwinner Otte Oosterveld is als gevolg van de ziekte overleden;

Geerd Heithuis, 1 ziektegeval in het gezin, de broodwinner is al ruim 2 maanden ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Ubel Eitens, 3 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is al 6 weken ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Geert Homan, 2 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is al 5 weken ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Jan G. Vrijling [Vrieling], 3 ziektegevallen in het gezin, de vrouw is al 6 weken ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Weduwe Jan Albartus [= Elisabeth Derks Hekman], geen ziektegevallen meer, de weduwe is als gevolg van de ziekte overleden. Zij kan echter niet voor broodwinnersche doorgaan, vermits zij twee volwassen kinderen nalaat, waarvan de zoon tot dusver haar broodwinner was, echter behoeftig.

Geert van Paalkum, 1 ziektegeval in het gezin, de vrouw is al 10 weken ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Jan van Wolde, 2 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is 4 maanden ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Jan [Lucas] Elema, 1 ziektegeval in het gezin, de vrouw is al 7 weken ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Thies Egberts [Thijs Egberts Thijsens], 2 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is 2 maanden ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Geerd Albartus, 3 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is 9 weken ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

- 4 **Hendrik Albartus**, koopman, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 37), is geboren op zondag 17 februari 1771 aldaar, is gedoopt op zondag 24 februari 1771 aldaar, is overleden op maandag 25 januari 1836 te Eelde. Hendrik werd 64 jaar, 11 maanden en 8 dagen.
Hendrik trouwt (kerk) op zondag 4 mei 1806 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 27-jarige **Marchien Roelofs Koopmans**. Marchien is geboren op vrijdag 8 januari 1779 te Eelde, is overleden op donderdag 16 september 1852 aldaar. Marchien werd 73 jaar, 8 maanden en 8 dagen.
- 5 **Hinderkien Albartus** ook genaamd Henderkien Albartus, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 24), is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 14 februari 1773 aldaar, is overleden op woensdag 25 januari 1854 te Helpman. Hinderkien werd 80 jaar, 11 maanden en 11 dagen.
- 6 **Egbertien Albartus** is gedoopt op zondag 17 december 1775 te Haren.
- 7 **Geerd Albartus** ook genaamd Geert Albartus (GH1812-074, MIL-052), landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 34), aldaar (Wijk A Harenermolen 42) en aldaar (Wijk A Harenermolen 62), is geboren op dinsdag 10 april 1781 aldaar, is gedoopt op zondag 15 april 1781 aldaar, is overleden op vrijdag 15 januari 1864 aldaar. Geerd werd 82 jaar, 9 maanden en 5 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk B Nr 34 Oosterweg als weduwnaar met 7 kinderen.

Advertentieblad, bekendmakingen en onderscheidene berigten van Groningen, 6 juli 1813

Mr. Reneke Lohman, keizerlijk notaris, residerende te Groningen, is voornemens op woensdag den 28 julij 1813, des avonds te zes uren precies, ten huize van den kastelein L. van der Molen, publiek op strijkgelds condities te koop te presenteren:

I. De buitenplaats Zorgvrij bij Haren, met diens behuizing, geteekend letter B, no 35, tuinen, bosschen, lanen en landerijen, invoegen bij de bezichtigingen zal aangewezen worden.

II. 4 1/2 matten hooiland, de Voorste Rusken genaamd, thans bij het perceel no I in gebruik.

III. 3 matten dito, de Voorste Rakken genaamd, in gebruik als boven.

IV. De boerenplaats De Lusthorst, ten zuiden van perceel no I, met diens boerenbehuizing, woonkamer en tuinmanswoning, geteekend, letter B. no 34, en voorts met alle de bouw, weide en hooilanden, invoegen bij de bezichtiging zal aangewezen worden, zijnde tot Gregorie 1816 verhuurd aan Geert Albartus.

V. Een kamp lands, de Polkamp genaamd, gelegen ten noorden, van het Noorder Cingel van het perceel no I, mede verhuurd tot aan Gregorie 1816.

VI. Een kamp lands, groot ongeveer 15 1/2 mudden, liggende regt tegenover het perceel no I, waarvan het achterste gedeelte mede is verhuurd tot Gregorie 1816.

VII. Twee akkeren bouwland op de Harener Es, mede verhuurd als het voorgaande perceel.

VIII. Twee zitbanken in de kerk te Haren, op het choir.

IX. Een aanpart in het regt der visscherij, op het Horensche Diep, de Dullemans Aalstal genaamd.

X. 3 matten hooiland, de Horstkamp genaamd, gelegen bij den Waterhuiser Dijk, verhuurd tot Gregorie 1816.

XI. Vier matten hooiland, mede verhuurd als voorgaande.

XII. Een bos turfveen, mede verhuurd als voorgaande.

De condities van verkoop zullen drie dagen bevorens te lezen zijn, ten kantore van gemelden notaris, bij de kastelein Van Boekeren in de Jagtwagen te Haren en ten huize van verkoop, en kunnen gemelde goederen op maandag en dinsdag den 26 en 27 julij des middags van twee tot zeven uren, in ongescheijf genomen worden.

Overzicht zieken 1 december 1826

Nominatieve staat van de in deze gemeente zich bevindende en aan de thans heerschende ziekte onderhevig geweest zijnde huisgezinnen, welke daardoor tot behoeftige omstandigheden zijn vervallen, en door mij ondergeteekende gedurende derzelver ziekte zijn behandeld geweest en nog behandeld worden.

Aldus naar waarheid opgemaakt door mij heelmeester en doctor te Haren, 1 december 1826, J.P. Oostingh.

De opmaak van de lijst is als volgt.

kolom 1: naam van de hoofden der huisgezinnen; kolom 2: hoeveel leden van het gezin ziek zijn of ziek geweest zijn (de overledenen daaronder niet begrepen); kolom 3: bijaldien de broodwinner ziek geweest is of nog ziek is, hoe lang die ziekte heeft geduurd; kolom 4: of de broodwinner en wie verder overleden is van het gezin.

Berend Hassels, 1 gezinslid ziek, twee maanden ziek en nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Weduwe Freerk Pauwels, geen zieken meer, de ziekte der broodwinner heeft 5 dagen geduurd, de broodwinner Freerk Pauwels is als gevolg van de ziekte overleden;

Weduwe Otte [Otto Jans] Oosterveld, er is nog 1 gezinslid ziek, de ziekte der broodwinner heeft 8 dagen geduurd, de broodwinner Otte Oosterveld is als gevolg van de ziekte overleden;

Geerd Heithuis, 1 ziektegeval in het gezin, de broodwinner is al ruim 2 maanden ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in

het gezin;

Ubel Eitens, 3 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is al 6 weken ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;
Geert Homan, 2 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is al 5 weken ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Jan G. Vrijling [Vrieling], 3 ziektegevallen in het gezin, de vrouw is al 6 weken ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;
Weduwe Jan Albartus [= Elisabeth Derks Hekman], geen ziektegevallen meer, de weduwe is als gevolg van de ziekte overleden. Zij kan echter niet voor broodwinnersche doorgaan, vermits zij twee volwassen kinderen nalaat, waarvan de zoon tot dusver haar broodwinner was, echter behoeftig.

Geert van Paalkum, 1 ziektegeval in het gezin, de vrouw is al 10 weken ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Jan van Wolde, 2 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is 4 maanden ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Jan [Lucas] Elema, 1 ziektegeval in het gezin, de vrouw is al 7 weken ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Thies Egberts [Thijs Egberts Thijsens], 2 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is 2 maanden ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin;

Geerd Albartus, 3 ziektegevallen in het gezin, de broodwinner is 9 weken ziek en is nog ziek, geen overlijdensgevallen in het gezin

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Geerd trouwt (kerk) op dinsdag 24 september 1805 te Haren op 24-jarige leeftijd (1) met de 19-jarige **Aaltien Harms**, dochter van **Harm Harms** en **Luijchijn Hindriks**. Aaltien, wonende te Haren, is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 15 januari 1786 aldaar, wonende Wijk B Oosterweg 34 aldaar, is overleden op maandag 14 juli 1828 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 15 juli 1828 aldaar (aangever overlijden was **Geerd Albartus** (zie 221.7); getuige aangifte overlijden was **Geert Jans Kloosterhuis**). Aaltien werd 42 jaar, 5 maanden en 29 dagen.

Geerd trouwt op zaterdag 10 mei 1834 te Haren op 53-jarige leeftijd (2) met de 47-jarige **Aaltien Pauwels**, dochter van **Hindrik Egberts Pauwels** en **Jantien Antonie**. Aaltien, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 29), is geboren op zondag 11 februari 1787 aldaar, is overleden op maandag 13 april 1863 te Onnen. Aaltien werd 76 jaar, 2 maanden en 2 dagen.

Aaltien was eerder gehuwd (1) met **Hinderk Derks Hekman**.<145>

- 222 **Hindrik Lubberts** (ES) is geboren te Schoonebeek.

Hindrik was gehuwd met **Annegien Hindriks**.

Van Hindrik en Annegien is een kind bekend:

- 1 **Aaltijn Hindriks** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 9 januari 1707 te Haren.

- 223 **Harm Luiken** (ES), zoon van **Evert Luiken** en **Marchien Bouwkamp**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op zondag 19 september 1869 te Onnen, is overleden op maandag 10 februari 1941 te Groningen. Harm werd 71 jaar, 4 maanden en 22 dagen.

Harm trouwt op zondag 4 juni 1893 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 27-jarige **Aaltje Wolters**. Aaltje is geboren op maandag 15 januari 1866 te Nietap, is overleden op dinsdag 8 januari 1952 te Groningen. Aaltje werd 85 jaar, 11 maanden en 24 dagen.

- 224 **Roelfien Makken** (ES; L-03166), dochter van **Derk Makken** en **Harmtien Nijdam**, wonende te Haren (Wijk F Essen 20), is geboren op zondag 25 februari 1866 te Groningen, is overleden op zondag 27 maart 1955 aldaar. Roelfien werd 89 jaar, 1 maand en 2 dagen.

Roelfien trouwt op zaterdag 10 mei 1890 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 32-jarige **Hermannus Blaauw** (L-03166), zoon van **Hendrik Blaauw** en **Siberdina Mol**. Hermannus, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk D Klaverblad 22), is geboren op maandag 5 april 1858 te Groningen, is overleden op zondag 8 maart 1936 te Onnen. Hermannus werd 77 jaar, 11 maanden en 3 dagen.

- 225 **Abel Mannes** (ES), zoon van **Hermannes Mannes** (228) en **Annechien Sants** (296), wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op maandag 24 juni 1844 aldaar, is overleden op maandag 2 juli 1923 te Onnen. Abel werd 79 jaar en 8 dagen.

Abel trouwt op zaterdag 13 mei 1876 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 23-jarige **Annechien Holtman**, dochter van **Lentse Holtman** (111.3) en **Pietertje van der Es**. Annechien, wonende te Haren en aldaar (Wijk D Hemmen 16), is geboren op zondag 31 oktober 1852 te Onnen (Wijk C Onnen 15), is overleden op zaterdag 11 februari 1922 aldaar. Annechien werd 69 jaar, 3 maanden en 11 dagen.

Van Abel en Annechien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Annechien Mannes** is geboren op zondag 3 februari 1878 te Onnen, is overleden op dinsdag 19 november 1918 te Haren (wonende te Borger). Annechien werd 40 jaar, 9 maanden en 16 dagen.

Annechien trouwt op donderdag 19 september 1901 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Tamme Vos**, zoon van **Hermannus Vos** en **Fennegina Grasmeyer**. Tamme, kooiker, is geboren op donderdag 10 januari 1878 te Foxhol, is overleden op zaterdag 21 januari 1950 te Odoornerveen. Tamme werd 72 jaar en 11 dagen.

- 2 **Jaapkien Mannes** is geboren op dinsdag 24 juli 1888 te Onnen, is overleden op vrijdag 27 juni 1952 aldaar. Jaapkien werd 63 jaar, 11 maanden en 3 dagen.

Jaapkien trouwt op vrijdag 30 juni 1916 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jans Berends**, zoon van **Hendrik Berends** en **Hendrikje Bazuin**. Jans is geboren op maandag 2 juli 1888 te Onnen, is overleden op maandag 28 maart 1955 te Haren. Jans werd 66 jaar, 8 maanden en 26 dagen.

- 226 **Abel Mannes** (ES), zoon van **Jan Mannes** en **Aaltje Takens**, warmoezenier en groentekweker, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), aldaar (Essen B7) en aldaar (Essen 8A), is geboren op zaterdag 16 maart 1878 te Helpman, is overleden op woensdag 4 november 1953 te Haren. Abel werd 75 jaar, 7 maanden en 19 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 maart 1912:

TE KOOP. Een zoo goed als nieuwe groentekar met koper beslag, 1 geëmailleerde kookkachel, 1 h.l. pootsjalotten bij A. Mannes, Essen (Haren).

Nieuwsblad van het Noorden, 19 maart 1938:

Personeel gevraagd. Een flinke jongen, niet beneden 16 jaar bij A. Mannes, kweker, Essen 8a, Haren.

Abel trouwt op vrijdag 8 mei 1908 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 24-jarige **Roelfien Mannes**, dochter van **Jacob Mannes** en **Wilhelmina Reeder**. Roelfien is geboren op zaterdag 29 december 1883 te Groningen, is overleden op donderdag 4 juli 1946 te Essen. Roelfien werd 62 jaar, 6 maanden en 5 dagen.

Van Abel en Roelfien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Aaltje Jantje Mannes** is geboren op dinsdag 19 september 1911 te Haren, is overleden in 1982 aldaar. Aaltje werd 71 jaar. Aaltje trouwt op woensdag 1 november 1933 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Anno Berend Emming**, zie 106.
- 2 **Jacob Mannes** is geboren op woensdag 2 oktober 1912 te Haren, is overleden op maandag 14 oktober 1912 te Groningen. Jacob werd 12 dagen.
- 3 **Abel Roelof Mannes** is geboren in 1918 te Haren, zie 227.

227 **Abel Roelof Mannes** (ES), zoon van **Abel Mannes (226)** en **Roelfien Mannes**, groentekweker, wonende te Haren (Essen 8A), is geboren in 1918 aldaar, is overleden in 1997 te Essen. Abel werd 79 jaar.

228 **Hermannes Mannes** (ES), zoon van **Abel Mannes** en **Albertien Kwant**, boerenknecht, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 3) en te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op maandag 19 maart 1821 aldaar, is overleden op donderdag 28 december 1893 aldaar. Hermannes werd 72 jaar, 9 maanden en 9 dagen.

Brief 22 februari 1844 aan de kolonel commandant van het Regiment Grenadiers en Jagers

De verlofganger Hermannus Mannes behorende tot het regiment, waarover u het bevel voert, heeft zich bij mij vervoegd met uw missive van den 6 dezer, waarbij aan hem de toezegging wordt gedaan van een consent tot het aangaan van een huwelijk, mits zijn schuld op het kleeding- en reparatiefonds ten bedrage van f.10,695 vooraf worde aangezuiverd.

Daar hij geen middel wist om dat geld over te maken, heeft hij mijne tussenkomst verzocht en het is ten gevolge van dien, dat ik bij deze de eer heb genoemde f.10,695 benevens zijn zakboekje aan u te doen toekomen met het beleefdelijk verzoek om daarmede te handelen als bevonden zal worden te behooren, zullende het mij aangenaam zijn eenig berigt van den goeden ontvangst dezer stukken van u te mogen ontvangen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 3 april 1844 aan de kolonel kommandant van het regiment grenadiers en jagers

De militair Hermannus Mannes, die het onderwerp heeft uitgemaakt van uw missive van 28 februari 1844 heeft zich bij mij vervoegd en gevraagd of ik het consent tot het aangaan van zijn huwelijk reeds van u had ontvangen. Ik heb daarop ontkenkend moeten antwoorden, doch neem naar aanleiding daarvan de vrijheid u te verzoeken om het bedoelde consent wel aan mij te willen afzenden. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 31 december 1844 aan de gouverneur

Bij deze heb ik de eer u de goede ontvangst te berigten eener som van f.4,78, strekkend tot restitutie van de door mij bevoorschot aan den milicien der ligting van 1840, met name Hermannus Mannes, uitbetaalde gelden wegens het hem competerende als saldo te goed op het kleeding- en reparatiefonds.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 7 mei 1850 van Hermannus Mannes

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen, Hermannus Mannes, landbouwer te Haren, dat hij voornemens is eene nieuwe woning te bouwen op kouden grond.

Dat hij die woning, zullende bestaan uit eene kamer met kleine schuur, wenschte te bouwen op een stuk land, bekend bij het kadaster in de gemeente Haren, ten name van Harmannus Mannes, onder sectie K nr 1045. Dat hij de gemelde behuizing van steen wenschte te bouwen en voor het grootste deel met riet of stroo wenschte te dekken.

Redenen waarom adressant zich tot u wendt, met het nederig verzoek hem tot de bouwing van bovengemelde woning vrijheid te verlenen.

** Assessor Rummerink geeft aan, dat er naar zijn mening geen zwaarigheden bestaan om de vergunning te verlenen.

[Waarschijnlijk is de bouw van deze woning niet door gegaan. In het kadaster is daarvan namelijk niets terug te vinden]

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 83).

Hermannes trouwt op zaterdag 20 april 1844 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 19-jarige **Annechien Sants**, zie 296.

Van Hermannes en Annechien zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Abel Mannes** is geboren op maandag 24 juni 1844 te Haren, zie 225.
- 2 **Geessien Mannes** is geboren op dinsdag 30 maart 1847 te Haren, is overleden op maandag 10 augustus 1914 aldaar. Geessien werd 67 jaar, 4 maanden en 11 dagen. Geessien trouwt op zaterdag 25 november 1876 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 32-jarige **Hindrik Horst**, zoon van **Jannes Horst** en **Jantje Hekman**. Hindrik, landbouwer, is geboren op vrijdag 6 september 1844 te Haren, is overleden op woensdag 8 mei 1929 aldaar. Hindrik werd 84 jaar, 8 maanden en 2 dagen.
- 3 **Jan Mannes**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), is geboren op zaterdag 18 augustus 1849 aldaar, is overleden op vrijdag 20 december 1918 aldaar. Jan werd 69 jaar, 4 maanden en 2 dagen. Jan trouwt op zaterdag 26 mei 1883 te Haren op 33-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Engelina Oosterveld**, dochter van **Hendrik Oosterveld** en **Bouchien Kwant**. Engelina is geboren op maandag 14 september 1857 te Onnen, is overleden op vrijdag 1 augustus 1884 te Haren. Engelina werd 26 jaar, 10 maanden en 18 dagen. Jan trouwt op zaterdag 26 september 1885 op 36-jarige leeftijd (2) met de 28-jarige **Zwaantje Drenth**, dochter van **Hendrik Drenth** en **Andrea Dijkhuis**. Zwaantje is geboren op zaterdag 27 december 1856 te den Ham (Zuidhorn), is overleden op zaterdag 13 februari 1904 te Haren. Zwaantje werd 47 jaar, 1 maand en 17 dagen. Zwaantje was eerder gehuwd (1) met **Henderikus Bazuin**.^{<146,147>} Jan trouwt op woensdag 30 april 1913 op 63-jarige leeftijd (3) met de 46-jarige **Antje Schuil**. Antje is geboren op zaterdag 23 februari 1867 te Grootegast.

- 4 **Albertje Mannes** is geboren op donderdag 18 november 1852 te Haren, is overleden op maandag 15 mei 1882 aldaar. Albertje werd 29 jaar, 5 maanden en 27 dagen.
- 5 **Bouchien Mannes** is geboren op vrijdag 28 december 1855 te Haren, is overleden op donderdag 24 juni 1920 te Onnen. Bouchien werd 64 jaar, 5 maanden en 27 dagen. Bouchien trouwt op donderdag 2 september 1880 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 28-jarige **Egbert van Dalen** (L-02948), zoon van **Johannes van Dalen** en **Teetje Vedder**. Egbert, landbouwer, wonende te Haren, is geboren op zondag 1 augustus 1852 aldaar, is overleden op zaterdag 15 maart 1930 aldaar. Egbert werd 77 jaar, 7 maanden en 14 dagen.
- 6 **Roelf Mannes** (L-03255; L-05732), landbouwer, is geboren op dinsdag 23 november 1858 te Haren, is overleden op woensdag 3 april 1946 te Onnen. Roelf werd 87 jaar, 4 maanden en 11 dagen. Roelf trouwt op zaterdag 21 mei 1887 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 23-jarige **Annechien Bazuin**, dochter van **Jan Bazuin** (111.6) en **Grietje van der Es**. Annechien is geboren op zondag 28 juni 1863 te Onnen, is overleden op zondag 15 april 1945 aldaar. Annechien werd 81 jaar, 9 maanden en 18 dagen.
- 229 **Alberdina Meinders** (ES), dochter van **Hinderk Meinderts (231)** en **Annechien Harms (133)**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 8A) en aldaar, is geboren op donderdag 15 augustus 1822 te Essen (Wijk F Essen 12), is als geboren aangegeven op zondag 18 augustus 1822 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinderts** (zie 231); getuigen aangifte geboorte waren **Lucas Oosterveld** en **Berend Krans** (zie 212)), wonende Wijk F Essen 8A aldaar, is overleden op dinsdag 12 juli 1898 te Essen. Alberdina werd 75 jaar, 10 maanden en 27 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 24 juli 1898

Maandag 25 juli 1898 des namiddags te 2 uur precies, zal, ten sterfhuize van mej. A. Meinders te Essen, gem. Haren, publiek à contant worden verkocht: een zeer goed onderhouden inboedel, bestaande uit: eikenhouten kabinet, 2 tafels, 2 spiegels, 2 halvekastklokken, stoelen, 1 stel best beddegoed, tortelduif met kooi, potten en pannen, glas- en aardewerk, eenig oud porcelein, karn met koperen hoepen, goud en zilver en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. W. Bommel van Vloten, notaris.

- 230 **Harm Meinders** (ES), zoon van **Hinderk Meinderts (231)** en **Annechien Harms (133)**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 2) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 1 november 1807 te Haren, is overleden op woensdag 22 november 1882 aldaar. Harm werd 75 jaar en 21 dagen.

Nominatieve staat 1826 Nationale Militie

Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den militieraad, zitting houdende te Groningen, voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld.

Christiaan Sjobbema, broederdienst

Harm van Almelo, eenig kind

Willem Breeman, te klein

Harm Nieland, eenig kind

Aaldrik Evenhuis, broederdienst

Antonius Hendrikus Nicolaas Timans, in dienst

Hendrik Roelfs, ligchaamsgebrek

Martinus van der Vaart, bijziende

Berend Glimminga, broederdienst volbragt

Harm Meinderts, te klein

Sikko Hindriks Timmer, ligchaamsgebrek

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Nominatieve staat 1827 Nationale Militie

Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den militieraad, zitting houdende te Groningen, voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld.

Harm van Almelo, eenig kind

Willem Breeman, te klein

Harm Nieland, eenig kind

Aaldrik Evenhuis, broederdienst

Antonius Hendrikus Nicolaas Timans, in dienst

Martinus van der Vaart, bijziende

Harm Meinderts, te klein

Lukas [Lucas] Hindriks, te klein

Jacob Drewes, broeder in dienst overleden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 60)

Overzicht 11 juni 1829 betreffende vrijgestelden militie lichte 1829

Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den Militieraad, zitting houdende te Groningen voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld (naam; redenen van de vrijstelling):

Harm Nieland; eenig kind

Antonius Hinderikus Nicolaas Timans; in dienst

Harm Meinders; te klein

Lukas Hindriks; te klein

Otto Buirma; broeder geremplaceerd

Egbert Oosterveld; broeder dienst volbragt

Albert Baving; te klein

Jan Brink; broeder in dienst

Harmannus van Wolde; te klein

Berend Holtman; broeder dienst volbragt

Meindert Meinders; lichaamsgebreken

Hendrik Westerbrink Hoving; broeder dienst volbragt

Hendrik Jans Vrieling; broeder in dienst

Jan Sjobbema; te klein

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Brief 22 september 1846 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer u te doen toekomen eene klagte door Harm Meinders bij mij ingebracht wegens het ontvreemden van een broek met een paar schoenen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113).

- 231 **Hinderk Meinders** (GH1812-084, MIL-124; ES), zoon van **Meindert Jans (190)** en **Aaltje Jans**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren op donderdag 28 mei 1767 te Essen, wonende Wijk F Essen 12 te Haren, is overleden op zondag 11 november 1827 te Essen, is als overleden aangegeven op maandag 12 november 1827 (getuigen aangifte overlijden waren **Albert Eleveld** (zie 99) en **Berend Krans** (zie 212)). Hinderk werd 60 jaar, 5 maanden en 14 dagen.

Wordt op 26 mei 1894 lidmaat van de kerk te Haren.

Bij overlijden wordt gemeld dat de overledene in mandeligheid met zijn vrouw heeft bezeten: eene behuizinge, schuure en hof gemerkt letter F nr 187 staande te Essen in de gemeente Haren met plusminus 38 grazen groen-, hooi- en bouwland mede aldaar gelegen.

Na het overlijden van Hinderk Meinders wordt Hindrik G. Kwant benoemd tot toezien voogd over zijn minderjarige kinderen.

Acte 19 augustus 1811

Notaris Mr. Reneke Gockinga. Gepasseerd bij kastelein J. Roos aan de Grote Markt

Partijen:

1. Maurits Adriaan de Savornin Lohman, wonende aan de Vischmarkt en Reneke de Marees van Swinderen, wonende aan de Oude Boteringestraat, namens zijn vrouw Meinardina Ariana Lohman. Zij zijn de enige en universele erfgenamen van wijlen hun (schoon) vader burgemeester W.H. Lohman, die op zijn beurt weer erfgenaam was van zijn moeder mevrouw H.A. Keiser, weduwe van wijlen den raadsheer N. Lohman.

2. Izaäk Busch, wonende aan de Ossenmarkt.

Busch heeft aan de erven Lohman f.4.500,- betaald, zijnde de restant kooppenningen welke mevrouw Keiser-Lohman op grond van een acte van 6 januari 1766 had uitstaan ten laste van Meindert Jansen en Aaltje Jans, echtelieden, over hun boerenplaats en landerijen gelegen te Essen en Esserieland. De plaats is bij scheiding en deling van de nalatenschap van Meindert en Aaltje dd 26 april 1809 toebedeeld aan hun zoon Hindrik Meinders. De erven Lohman cederen aan Busch alle rechten. Hindrik Meinders verklaard jegens Busch alle verplichtingen te zullen nakomen, die voortvloeien uit de overeenkomst.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 7, acte 456)

Ingekomen stukken gemeente Haren, 5 april 1815

Brief van de controleur der directe belastingen met het verzoek aan de schout om hem te adviseren over bezwaarschriften ingediend door Albert Jans, te Helpman, Hindrik Meinders, te Essen, en Berend Hindriks te Essen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 48).

Groninger Courant, 30 januari 1829

Ten overstaan van Mr. Willem Jan Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, alsmede van het vredegeereg van het 1ste kanton dier stad, zullen op vrijdag, den 6 februarij 1829, des avonds te 6 uren, ten huize van den kastelein J.H. Copinga, buiten de Heerepoort dezer stad, publiek worden verkocht:

I. Eene boerenbehuizing en schuur, met den vollen eigendom der daar onder behoorende landerijen en tuinen, staande en gelegen onder Essen, zwertende ten noorden de Molensloot, te oosten en ten zuiden de kloosterlanden.

II. Een stuk bouw- en weideland, in 2 stukken, mede aldaar gelegen, groot plus minus 3 1/4 bunders, zettende ten noorden en westen Willem Jans.

III. Een dito stuk bouw- en weideland, mede aldaar, in 2 stukken gelegen, groot plus minus 3 1/4 bunders, zwertende ten noorden Willem Jans, ten westen Roelf Meijer en Roelf Vos.

IV. Een stuk bouw- en weideland, groot ongeveer 2 1/2 bunders, mede aldaar gelegen, zwertende ten noorden no 5, ten westen Hindrik Hindriks.

V. Een stuk bouw- en weideland, groot plus minus 3 bunders, mede aldaar gelegen, zwertende ten oosten aan Hindrik G. Kwant, ten westen aan no. 6.

VI. Een stuk hooiland, groot ongeveer 2 bunders, liggende mede aldaar, zwertende ten noorden de Molensloot, ten westen de schuitsloot.

VII. Een stuk bouw- of weideland, groot plus minus 3 bunders, mede aldaar gelegen, zwertende ten noorden de Schuitsloot, ten oosten Hindrik Geerts Kwant.

VIII. De halvescheid van een stuk hooiland, het Haverland genaamd, mede aldaar gelegen, groot in zijn geheel ongeveer 6 1/2 bunders; behoorende de andere halvescheid aan Willem Jans, waarvan het eene jaar 2 1/2 bunders en het andere jaar 4 bunders kunnen gebruikt worden, zwertende ten noorden Jan Berends Bosman, en ten oosten Geert Bolhuis.

Alles toebehoorende aan de erven van Hindrik Meinders.

Om de behuizing en schuur op de 1 mei, doch de landerijen op Gregorie 1829 te aanvaarden.

Hinderk was gehuwd met **Annechien Harms**, zie 133.

- 232 **Jan Meinders** (ES), zoon van **Hinderk Meinders (231)** en **Annechien Harms (133)**, landbouwer, wonende te Haren, te Helpman (Wijk B Helpman 13), te Haren (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 8) en aldaar, is geboren op maandag 7 augustus 1815 te Essen (Wijk F Essen 12), is als geboren aangegeven op woensdag 9 augustus 1815 te Haren (aangever geboorte was **Hinderk Meinders** (zie 231)); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Krans** (zie 212) en **Evert Everts** (zie 113)), wonende Wijk F Essen 9 aldaar, is overleden op zondag 27 juli 1884 te Essen. Jan werd 68 jaar, 11 maanden en 20 dagen.

Brief 29 augustus 1837 aan de kommanderend officier van de batterij vrijwillige artillerie te Naarden

Ik neem de vrijheid u in het belang van Annechien Harms, weduwe Meinders, moeder van vijf kinderen, waaronder twee zonen woonachtig in mijne gemeente, en welke weduwe van een zeer klein inkomen als landbouwersche met haar kinderen, waaronder een altoos zieken zoon, steeds moet bestaan, te inviteren om wel aan haar zoon Jan Meinders, dienende als vrijwillige artillerist bij de zevende compagnie onder uw bevelen, ene onbepaald of anders een tijdelijk verlof te willen verlenen, aangezien gemelde weduwe Meinders de hulp van genoemde hare zoon ten hoogsten behoeft te meer daar zij geen middelen heeft om zich door een knecht in hare werkzame betrekking te kunnen doen ondersteunen en in de tegenwoordige ogenblikken met den oogst den arbeidzame hand hoogst benodigd is.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Proces verbaal 8 september 1841

Op 8 september 1841 des voormiddags te negen uren is voor mij, burgemeester der gemeente Haren, gecompareerd Karel Eisses [= Carel Folkers Eisses], oud 29 jaren, dienende als boerenknecht bij den landbouwer Geert Bolhuis, wonende onder Essen, aan de

Straatweg, ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren, verklarende, dat hij in den afgelopen nacht en dus van dinsdag op woensdag den 7 en 8 dezer, van eenige hem toebehoorende goederen was beroofd geworden, welke goederen geborgen waren in een hem toebehoorende en welgesloten kist, die geplaatst was in het zoogenaamde voorhuis, ten huize van den landbouwer Geert Bolhuis bovengenoemd. Deze goederen zijn de navolgende:

- een blaauw lakensche boerenbuis met korte slippen, met zakken achter die slippen en met blaauw overtrokken knopen;
- een blaauw lakensche lange broek, zoo goed als nieuw, gevoerd met een blaauwachtig ruig bombazijn voering evenals het buis;
- twee zwarte lakensche vesten, waarvan een met een rij knopen, gevoerd met glad blaauw bombazijn, en de andere met twee rijen knopen, gevoerd als de broek;
- een zwarte zoogenaamde koordstreepte lange broek, gevoerd als de blaauw lakensche broek;
- een onderbroek blaauw gestreept, kort tot aan de kuiten, met witte linten aan de beenen, met zwart botte knopen;
- een kort duffels wams, zonder slippen met blaauw ruig bombazijn gevoerd en knopen van zwart bot of hoorn met een witte stift, aan weerszijden zes knopen, de opslagen met donkerblaauw of zwart lint omboord, met een zwarte manchesteren omgeboorde kraag;
- een roode vijfschagten hemdrok, gevoerd met witte ruige katoen, met witte botten knopen aan weerszijden zes en aan iedere mouw twee knopen;
- twee paren donkergrijze wollen gestreepte kousen, de beide paren aan de voet gestopt en een paar ter hoogte van de enkel uitgebreid;
- twee petten, waarvan een zwart lakensche met een zwart lederen pet en een riemtje van voren in welke eene witte zelfgaren band in de voering rondgetrokken en een donkerbruine ruige pet mede met een lederen klep;
- ongeveer twaalf hembden, waarvan 5 of 6 van linnen en de overige van katoen, allen voorzien van de letters KE op de plaats even onder het borst gat;
- ongeveer tien of twaalf bonte halsdoeken van allerhande kleuren zonder naam, letter of kenbare teekenen;
- een paar nieuwe hulpseilen van geel bonte linten met gespen voorzien, waardoor dezelve langer of korter konden gemaakt worden;
- een roode gebreide wollen das;
- twee paren donkergrijze vingerhandschoenen, waarvan een paar nieuw en een paar reeds gestopt;
- een zilveren horlogie met één kast, waarvan het glas gebroken was en wel een vierde gedeelte miste, voorzien van en zilveren ketting, van 4 streng, lopende door twee ronde balletjes, aan welke ket waren bevestigd twee zilveren ?? [volgt uitvoerige gedetailleerde omschrijving]
- een som van vijftig gulden aan zilvergeld, bestaande meest uit guldens, daalders en drie guldens met elkander in eene gewone geldzak.

Ik heb mij daarop naar de behuizing van den landbouwer Geert Bolhuis begeven ten einde op de plaats zelve onderzoek te doen en de vereischte informatiën in te winnen en ik heb bevonden, dat deze behuizing staat aan de oostkant der straatweg van Groningen naar Haren, en zooals reeds gezegd, is ongeveer halverwege tusschen de dorpen Helpman en Haren, en wel zoo, dat de gevel van het woonhuis in ene gelijke strekking met den weg, daarvan echter vijftig roeden is verwijderd, dat de schuur zich achter het woonhuis bevindt, het westelijke gedeelte aan het huis verbonden, zoodanig, dat dezelve ter breedte van ongeveer zes roeden meer zuidwaarts bevindt als het woonhuis in welke ruimte de schuurdeur geplaatst is en van de straatweg tot inrid dient, en zich vlak oostwaarts over een lengte van ongeveer dertig treden uitstrekkende, aan welks uiteinde mede ene deur geplaatst is en dus deze deuren regt tegen over elkander bevinden.

Wanneer men van de straatweg af de eerstgenoemde schuurdeur binnen treedt, is aan de noordkant het zoogenaamde voorhuis, alwaar zich bevonden, vlak aan de deur een kist toebehoorende aan den landbouwer Bolhuis, ten tweede een kist toebehoorende aan den knecht Jan Meinders en ten derde de kist toebehoorende aan den comparant, waarin de goederen van deze aanwezig waren. Hedenmorgen verklaarde de comparant deze kist niet meer op zijne plaats gevonden te hebben en na rondgezien te hebben, bevonden men dat de deur in de achtergevel der schuur niet gesloten was, welke de vorige avond door Jan Meinders was gesloten geworden, wijders dat uit het raamtje aan de zuidkant van dien deur in de gevel zich een ruit was gebroken en vervolgens uit het kozijntje gehaald, bij het openen van deze deur zag men de kist open gebroken in de schuur staan, terwijl de hiervoren opgenoemde goederen daaruit waren genomen en waarin niets van eenige waarde was achter gelaten, dan nog een zakje met ongeveer zestien gulden, welke in een geheim laadje, dat in een klein langwerpig vierkant vakje in die kist aanwezig, was verborgen.

Geene der huisgenooten had van dat voorval iets gemerkt, hoe zeer de door Bolhuis en zijn gezin bewoonde vertrekken aan het voorhuis belend zijn en daarvan slechts door eene muur zijn afgescheiden. Zelfs de huishond van Bolhuis was rustig gebleven. Het komt niet onwaarschijnlijk voor, dat degenen welke de braak en diefstal gepleegd hebben, zijn geklommen door het uitgelichte venster en zich alzoo in de schuur bevindende de deur hebben geopend, regt voor zich uit zijn geloopt tot in het voorhuis en aldaar den bedoelden kist hebben mede genomen, geopend en het gestolene er uit genomen.

Overigens schijnt het ontegenzeggelijk te zijn, dat deze braak en diefstal door meer dan een persoon is gepleegd, daar de gezegde kist te groot was om door een persoon vervoerd te kunnen worden.

Karel Eisses, Geert Bolhuis en Jan Meinders hebben mij verklaard, dat zij op niemand eenig vermoeden konden hebben. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

- 233 **Arend Mekkring** (ES), zoon van **Jan Mekkring (40.2)** en **Geertje Huisman**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 10) en aldaar (Wijk A Haren 9), is geboren op maandag 27 april 1885 te Woltersum (erkend bij huwelijk). Arend trouwt op zaterdag 10 april 1909 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 20-jarige **Geertje Smid**, dochter van **Lammert Smid** en **Hendrikje Venema**. Geertje, wonende te Haren (Wijk A Haren 7), aldaar (Wijk A Haren 11), aldaar (Wijk A Haren 8), aldaar (Wijk A Haren 14) en aldaar (Wijk A Haren 9), is geboren op zaterdag 30 maart 1889 aldaar, is overleden op maandag 22 oktober 1945 te Zwolle. Geertje werd 56 jaar, 6 maanden en 22 dagen.
- 234 **Derk Mekker Mekkring** (ES), zoon van **Gerrit Harmannus Mekkring (235)** en **Roelfien Derks Schuurman**, dienstknecht en arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), aldaar (Wijk D Dilgt 14) en aldaar (Wijk C Onnen 50), is geboren op dinsdag 3 augustus 1819 te Lieveren, is overleden op dinsdag 4 januari 1881 te Haren. Derk werd 61 jaar, 5 maanden en 1 dag. Derk trouwt op dinsdag 7 mei 1850 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hinderika Rutgers**, dochter van **Jan Rutgers** en **Trientje Berends Nijdam**. Hinderika, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 34), aldaar (Wijk D Dilgt 14) en aldaar (Wijk C Onnen 50), is geboren op zaterdag 18 november 1826 te Eelderwolde, is overleden op woensdag 26 januari 1898 te Onnen. Hinderika werd 71 jaar, 2 maanden en 8 dagen.

Van Derk en Hinderika zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Gerrit Mekkring**, arbeider, wonende te Haren en aldaar (Wijk C Onnen 50), is geboren op vrijdag 15 november 1850 aldaar (Wijk D Dilgt 14), is overleden op zondag 24 mei 1925 te Onnen. Gerrit werd 74 jaar, 6 maanden en 9 dagen. Gerrit trouwt op zaterdag 12 oktober 1878 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 23-jarige **Azina Folkers**. Azina is geboren op dinsdag 12 december 1854 te Bedum, is overleden op vrijdag 20 maart 1931 te Veendam. Azina werd 76 jaar, 3 maanden en 8 dagen.
- 2 **Trientje Mekkring**, wonende te Haren, is geboren op dinsdag 7 december 1852 te Onnen (Wijk C Onnen 50), is als geboren aangegeven op donderdag 9 december 1852 te Haren (aangever geboorte was **Derk Mekker Mekkring** (zie 234); getuigen aangifte geboorte waren **Willem Berends de Jonge** en **Roelf Kuipers**), is overleden op zaterdag 27 januari 1940 te Zuidlaren.

Trientje werd 87 jaar, 1 maand en 20 dagen.

Trientje trouwt op zaterdag 10 mei 1879 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 28-jarige **Wytze Regnerus Dantuma**. Wytze, spoorwegaarbeider en spoorwegwachter, wonende te Haren, is geboren op maandag 30 september 1850 te Hardegarijp, is overleden op vrijdag 8 juli 1904 te Groningen. Wytze werd 53 jaar, 9 maanden en 8 dagen.

- 3 **Roelfien Mekkring** is geboren op woensdag 24 oktober 1855 te Haren, is als geboren aangegeven op donderdag 25 oktober 1855 aldaar (aangever geboorte was **Derk Mekker Mekkring** (zie 234); getuigen aangifte geboorte waren **Berend Schutte** en **Jannes Horst**), is overleden op maandag 5 maart 1934 te Onnen. Roelfien werd 78 jaar, 4 maanden en 9 dagen. Roelfien trouwt op zaterdag 13 mei 1882 op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **Geert Ubels**, zoon van **Gerard Ubels** en **Annegien Wilkens**. Geert, arbeider en landbouwer, is geboren op vrijdag 24 december 1858 te Paterswolde, is overleden op woensdag 20 april 1938 te Haren. Geert werd 79 jaar, 3 maanden en 27 dagen.
- 4 **Jan Mekkring** is geboren op donderdag 2 september 1858 te Onnen, is overleden op zaterdag 3 december 1932 te Haren. Jan werd 74 jaar, 3 maanden en 1 dag. Jan trouwt op zaterdag 30 juli 1887 te Ten Boer op 28-jarige leeftijd (1) met de 20-jarige **Geertje Huisman**. Geertje is geboren op zaterdag 27 oktober 1866 te Woltersum, is overleden op zondag 17 juni 1894 te Glimmen. Geertje werd 27 jaar, 7 maanden en 21 dagen. Jan trouwt op zaterdag 13 april 1895 te Haren op 36-jarige leeftijd (2) met de 46-jarige **Geessien Hindriks**, zie 40.2.
- 5 **Harm Mekkring**, wegwerker, is geboren op woensdag 14 mei 1862 te Onnen, is overleden op maandag 22 juni 1942 te Groningen. Harm werd 80 jaar, 1 maand en 8 dagen. Harm trouwt op zondag 2 augustus 1896 te Groningen op 34-jarige leeftijd met de 32-jarige **Wobbiena Alsema**. Wobbiena is geboren op zaterdag 23 januari 1864 te Garsthuizen, is overleden op donderdag 4 januari 1940 te Groningen. Wobbiena werd 75 jaar, 11 maanden en 12 dagen.
- 6 **Egbert Mekkring** is geboren op dinsdag 25 juli 1865 te Onnen, is overleden op maandag 21 september 1868 aldaar. Egbert werd 3 jaar, 1 maand en 27 dagen.
- 7 **Egbertien Mekkring** is geboren op dinsdag 13 oktober 1868 te Onnen, is overleden op vrijdag 14 mei 1943 aldaar. Egbertien werd 74 jaar, 7 maanden en 1 dag. Egbertien trouwt op zaterdag 9 mei 1891 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 25-jarige **Harmannus Visser**, zoon van **Feike Jans Visser** en **Grietje Ellens**. Harmannus, scheepstimmermansknecht, is geboren op dinsdag 28 november 1865 te Onnen, is overleden op woensdag 22 april 1931 aldaar. Harmannus werd 65 jaar, 4 maanden en 25 dagen.

- 235 **Gerrit Harmannus Mekkring** (MIL-436; ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 2) en aldaar, is geboren te Lieveren, is gedoopt op zondag 25 november 1787 te Roden, wonende Wijk B Haren 16 te Haren, is overleden op woensdag 9 september 1835 aldaar, is als overleden aangegeven op vrijdag 11 september 1835 aldaar (aangever overlijden was **Roelf Roelofs Rademaker**; getuige aangifte overlijden was **Roelf Roelfs Gortemaker**). Gerrit werd 47 jaar, 9 maanden en 15 dagen.

Is op 1 mei 1820 in Haren komen wonen als knecht van Geert Hemmes te Essen.

Brief 30 juli 1831 aan de gouverneur

Ter voldoening aan uw vertrouwelijke aanschrijving van 11 juli jl. hebben wij de eer u te informeren.

1. Wat betreft het punt vermeld onder 1 in gemelde aanschrijving, dat door het gemeentebestuur alhier de nodige maatregelen zijn genomen om het bedelen te weren en dat indien onverhoopt zich iemand aan bedelarij zal schuldig maken, wij niet zullen nalaten met zodanige personen te handelen conform het voorschrift vervat in genoemde aanschrijving.
2. Dat wij door gepaste middelen, met name door openlijke uitnodiging de vrijwillige deelneming in de kolonisatie hebben trachten te bevorderen. Hiervan is het gevolg geweest, dat zich heeft aangegeven een huisgezin in nevenstaande staat vermeld. Onder voorwaarde echter geplaatst te worden als werkdoende kolonist in de kolonie te Veenhuizen. In zoverre ons bewust is, heeft dit huisgezin, gedurende deszelfs verblijf in de gemeente zich goed burgerlijk gedragen.
3. Dat zich in deze gemeente geen kinderen bevinden, waarop de bepaling van art. 1 van het Koninklijk Besluit van 17 augustus 1827 toepasselijk kan gemaakt worden, aangezien de gestichten of de administratiën welke hen in of buiten die gestichten geheel onderhouden of gedeeltelijk ondersteunen geen subsidiën van het rijk, noch van de provincie noch van de gemeente genieten. Naamlijst van een huisgezin in de gemeente Haren, welke zich vrijwillig hebben aangegeven voor de koloniale stichtingen der Maatschappij van Weldadigheid: Gerrit Harmannus Mekkring, 43 jaar; Roelfje Derks, 34 jaar; Derk Mekkring, 11 jaar; Harm Mekkring, 8 jaar; Margien Mekkring, 6 jaar. Dit gezin wordt niet gealimenteerd. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Gerrit was gehuwd met **Roelfien Derks Schuurman**. Roelfien is geboren te Roden, is gedoopt op maandag 5 maart 1792 aldaar, is overleden op maandag 10 december 1855 te Haren. Roelfien werd 63 jaar, 9 maanden en 5 dagen.

Van Gerrit en Roelfien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Derk Mekker Mekkring** is geboren op dinsdag 3 augustus 1819 te Lieveren, zie 234.
 - 2 **Harm Mekkering**, wonende te Haren (Wijk B Haren 25), is geboren op vrijdag 24 mei 1822 te Essen, is overleden op dinsdag 22 december 1903 te Waterhuizen. Harm werd 81 jaar, 6 maanden en 28 dagen. Harm trouwt op zaterdag 6 december 1845 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 26-jarige **Hinderkien Nijborg**. Hinderkien is geboren in 1819 te Westerbroek, is overleden op vrijdag 13 december 1907 te Waterhuizen. Hinderkien werd 88 jaar.
 - 3 **Marchien Mekkring** is geboren op donderdag 27 oktober 1825 te Essen, is overleden op zondag 29 januari 1899 te Groningen. Marchien werd 73 jaar, 3 maanden en 2 dagen. Marchien trouwt op zondag 16 mei 1875 te Groningen op 49-jarige leeftijd met de 53-jarige **Jan Lukas Smid**. Jan, timmerman, is geboren op maandag 13 mei 1822 te Hoogkerk, is overleden op zaterdag 14 augustus 1886 te Groningen. Jan werd 64 jaar, 3 maanden en 1 dag.
- 236 **Pieter Sijbes van der Meulen** (ES), tuinman, wonende te Haren (Wijk F Essen 15), aldaar (Wijk F Essen 19) en aldaar, is geboren op zondag 13 maart 1825 te Bergum, wonende Wijk F Essen 19 te Haren, is overleden op zondag 12 december 1880 te Essen. Pieter werd 55 jaar, 8 maanden en 29 dagen.

Na het overlijden van Pieter Sijbes van der Meulen vertrekt zijn zwangere weduwe met de kinderen op 25 januari 1881 naar Groningen.

Pieter trouwt op woensdag 31 januari 1866 te Smallingerland op 40-jarige leeftijd met de 24-jarige **Antje Lodewijks van der Pijp**. Antje, wonende te Haren (Wijk F Essen 15) en aldaar (Wijk F Essen 19), is geboren in 1842 te Sexbierum, is overleden op dinsdag 6 april 1909 te Groningen. Antje werd 67 jaar.

Van Pieter en Antje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Aukje van der Meulen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 19), is geboren op maandag 11 maart 1867 te Essen (Wijk F Essen 15), is overleden op vrijdag 4 maart 1898 te Assen. Aukje werd 30 jaar, 11 maanden en 21 dagen. Aukje trouwt op donderdag 27 oktober 1892 op 25-jarige leeftijd met de 22-jarige **Geert Vrieling** (EM), zoon van **Gerrit Vrieling** en **Fennechien Pieters**. Geert is geboren op maandag 31 januari 1870 te Hoornschedijk, is overleden te Manhattan.

Emigratie naar Amerika in 1902.

Geert was later gehuwd (2) met **Janna van Dam**.^{<148,149>}

- 2 **Hiltje van der Meulen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 19), is geboren op zondag 28 augustus 1870 te Essen (Wijk F Essen 15), is overleden op vrijdag 2 juli 1937 te Groningen. Hiltje werd 66 jaar, 10 maanden en 4 dagen. Hiltje was gehuwd met **Sietse Bergsma**. Sietse, reiziger, is geboren op zondag 16 februari 1868 te Groningen, is overleden op zaterdag 3 juni 1939 aldaar. Sietse werd 71 jaar, 3 maanden en 18 dagen.
- 3 **Gerrit van der Meulen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 19), is geboren op maandag 28 mei 1877 te Essen (Wijk F Essen 15).
- 4 **Sijbe van der Meulen**, kleermaker, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 19), is geboren op zaterdag 21 december 1878 te Essen (Wijk F Essen 15), is overleden op dinsdag 20 september 1910 te Groningen. Zijbe werd 31 jaar, 8 maanden en 30 dagen. Zijbe trouwt op zondag 13 januari 1901 te Groningen op 22-jarige leeftijd met de 21-jarige **Cornelia Lammechiena Schaap**. Cornelia is geboren op vrijdag 5 september 1879 te Groningen.
- 5 **Pieter Sijbe van der Meulen** is geboren op zondag 3 juli 1881 te Groningen, is overleden op zondag 18 februari 1883 aldaar. Pieter werd 1 jaar, 7 maanden en 15 dagen.

- 237 **Geert Jans Mulder** (ES), zoon van **Jan Geerts Mulder** en **Aaltje Everts**, dienstknecht en landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Haren 15B), aldaar (Wijk C Onnen 33), aldaar (Wijk B Haren 23) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op zondag 26 oktober 1823 aldaar, is overleden op vrijdag 27 augustus 1897 aldaar. Geert werd 73 jaar, 10 maanden en 1 dag. Geert trouwt op zaterdag 14 mei 1864 te Haren op 40-jarige leeftijd met de 37-jarige **Jantien Almelo**, dochter van **Jan Almelo** en **Roelfje Timmer**. Jantien, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 19), is geboren op woensdag 24 mei 1826 aldaar, is overleden op donderdag 19 juli 1900 te Haren. Jantien werd 74 jaar, 1 maand en 25 dagen.

Van Geert en Jantien is een kind bekend:

- 1 **Jan Mulder**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 43), is geboren op vrijdag 8 september 1865 te Helpman, is overleden op zondag 24 december 1939 te Haren. Jan werd 74 jaar, 3 maanden en 16 dagen. Jan trouwt op dinsdag 17 december 1889 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Zwaantje van Dalen**, dochter van **Jans van Dalen** en **Jentien Stenveld**. Zwaantje is geboren op zondag 9 juni 1867 te Haren, is overleden op donderdag 24 mei 1917 aldaar. Zwaantje werd 49 jaar, 11 maanden en 15 dagen.

- 238 **Grietje Mulder** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 22 februari 1873 te Harkstede, is overleden op zondag 29 april 1962 te Woltersum. Grietje werd 89 jaar, 2 maanden en 7 dagen. Grietje trouwt op zaterdag 14 mei 1898 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 35-jarige **Borgert Vrieling**, zie 373.

- 239 **Luutske Nauta** (ES), wonende te Haren (Essen 8), is geboren in 1871 te het Bildt, is overleden op dinsdag 5 september 1950 te Haren. Luutske werd 79 jaar. Luutske trouwt op donderdag 27 juli 1899 te het Bildt op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Berend Stokje**. Berend, veehouder, is geboren op zondag 16 juli 1871 te Sint Jacobaparochie, is overleden op dinsdag 7 oktober 1930 te Ten Boer. Berend werd 59 jaar, 2 maanden en 21 dagen.

Van Berend en Luutske is een kind bekend:

- 1 **Klaas Stokje**, landarbeider, is geboren in 1911 te Oostdongeradeel. Klaas trouwt op vrijdag 21 oktober 1938 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 25-jarige **Rolina Steenhuis**. Rolina is geboren op donderdag 17 juli 1913 te Middelstum.

- 240 **Petrus Neven** (ES), wonende te Haren (Essen 3).

- 241 **Jan Nienhuis** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 12), is geboren op woensdag 9 december 1840 te Eelde.

- 242 **Jan Roelof Nienhuis** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op zondag 3 januari 1869 te Eelde.

- 243 **Aaltje Nijdam** (ES), dochter van **Andries Nijdam (99.1)** en **Annechien Eleveld**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 43) en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op maandag 23 juni 1856 aldaar, is overleden op woensdag 29 mei 1929 aldaar. Aaltje werd 72 jaar, 11 maanden en 6 dagen. Aaltje trouwt op zaterdag 10 juni 1882 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 25-jarige **Kornelis Veenhuis**. Kornelis, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk B Haren 73), aldaar (Wijk B Haren 94) en aldaar (Kromme Elleboog A433), is geboren op donderdag 1

januari 1857 te Paterswolde, is overleden op zondag 18 oktober 1931 te Groningen. Kornelis werd 74 jaar, 9 maanden en 17 dagen.

Van Kornelis en Aaltje zijn acht kinderen bekend:

1 **Annechien Veenhuis** is geboren op zaterdag 30 september 1882 te Haren, is overleden op woensdag 12 november 1902 aldaar. Annechien werd 20 jaar, 1 maand en 13 dagen.

2 **Marten Veenhuis**, arbeider, is geboren op zondag 16 november 1884 te Haren, is overleden op dinsdag 11 september 1945 te Onnen. Marten werd 60 jaar, 9 maanden en 26 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 mei 1923
Gemeente Haren.

Burgemeester en wethouders van Haren brengen ter openbare kennis, dat Marten Veenhuis, arbeider en koemelker, wonende te Onnen, gem. Haren, wegens het verkoopen van melk van ondeugdelijke samenstelling bij vonnis van den Kantonrechter te Groningen van 6 Mei 1923 veroordeeld is tot geldboete van f.50,- subsidiair hechtenisstraf van 30 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 mei 1927

Te koop aangeboden. Een mooie zwartb. dekstier, 20 mnd., bij M. VEENHUIS, ONNEN, gem. Haren, Niet op Zondag.

Marten trouwt op vrijdag 23 mei 1919 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 27-jarige **Geertje Nieborg**, dochter van **Jan Nieborg** en **Geesje Berends**. Geertje is geboren op zaterdag 14 november 1891 te Onnen.

3 **Albertus Veenhuis**, arbeider, wonende te Haren (Kromme Elleboog 21), is geboren op vrijdag 4 februari 1887 aldaar, is overleden op zaterdag 11 september 1965 aldaar, is begraven aldaar. Albertus werd 78 jaar, 7 maanden en 7 dagen. Albertus trouwt op zaterdag 11 mei 1912 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 23-jarige **Marchien Holt**. Marchien is geboren op maandag 8 oktober 1888 te Anderen, is overleden op dinsdag 11 januari 1927 te Groningen. Marchien werd 38 jaar, 3 maanden en 3 dagen.

4 **Lina Veenhuis** is geboren op donderdag 20 december 1888 te Haren.

Lina trouwt op zaterdag 8 juni 1912 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 21-jarige **Hendrik Horst**, zoon van **Gerrit Horst** en **Aaltje Bathoorn**. Hendrik, boerenknecht, is geboren op zondag 7 september 1890 te Haren, is overleden op zaterdag 21 juni 1919 aldaar. Hendrik werd 28 jaar, 9 maanden en 14 dagen.

5 **Alberdina Veenhuis** is geboren op maandag 16 maart 1891 te Haren, is overleden op vrijdag 26 juni 1891 aldaar. Alberdina werd 3 maanden en 10 dagen.

6 **Harm Veenhuis** is geboren op maandag 12 december 1892 te Haren.

7 **Alberdina Veenhuis** is geboren op vrijdag 17 april 1896 te Haren.

8 **Egbertien Veenhuis** is geboren op dinsdag 28 mei 1901 te Haren.

Egbertien trouwt op vrijdag 29 april 1927 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 26-jarige **Harke Klip**. Harke, molenaarsknecht, is geboren in 1901 te 't Zandt.

244 **Kornelis Nijdam** (ES), zoon van **Andries Nijdam** en **Geesje Schut**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 39) en aldaar (Wijk F Essen 23), is geboren op zondag 21 juni 1874 aldaar, is overleden op zondag 10 mei 1931 te Adorp. Kornelis werd 56 jaar, 10 maanden en 19 dagen.

Kornelis trouwt op donderdag 9 mei 1901 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **Lina Suurd**. Lina is geboren op woensdag 1 augustus 1877 te Peize, is overleden op donderdag 1 februari 1940 te Haren. Lina werd 62 jaar en 6 maanden.

Van Kornelis en Lina zijn zes kinderen bekend:

1 **Geesje Nijdam** is geboren op zondag 20 juli 1902 te Haren.

Geesje trouwt op zaterdag 30 mei 1925 te Adorp op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Roelof Bolt**. Roelof, dagloner, is geboren op zaterdag 28 maart 1903 te Niehove.

2 **Jans Nijdam**, chauffeur, is geboren op zaterdag 15 juli 1905 te Haren.

Jans trouwt op donderdag 2 augustus 1934 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 25-jarige **Wina Spekman**, dochter van **Lute Spekman** en **Jantien van Steenwijk (21)**. Wina is geboren op dinsdag 5 januari 1909 te Helpman.

3 **Hendrikje Nijdam** is geboren op dinsdag 26 februari 1907 te Haren.

Hendrikje trouwt op vrijdag 31 mei 1935 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Ellens**, zoon van **Jan Ellens** en **Anje Hoff**. Jan, blokwachter spoorwegen, is geboren in 1912 te Vries.

4 **Lammechien Nijdam** is geboren op zaterdag 6 juni 1908 te Haren.

Lammechien trouwt op zaterdag 18 februari 1928 te Adorp op 19-jarige leeftijd met de 21-jarige **Willem ter Laan**. Willem, voermansknecht, is geboren op donderdag 30 augustus 1906 te Zuidwolde.

5 **Andries Nijdam**, laboratoriumbediende, is geboren op woensdag 2 februari 1910 te Haren.

Andries trouwt op vrijdag 26 juli 1935 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 26-jarige **Hinderkien Smit**. Hinderkien is geboren op vrijdag 25 september 1908 te Roden.

6 **Albert Nijdam** is geboren op maandag 1 juli 1912 te Haren.

245 **Berend van Norg** (ES), zoon van **Pieter Jans van Norg (246)** en **Grietje Hendriks (166.1)**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13), aldaar (Wijk F Essen 14), aldaar (Wijk F Essen 16) en aldaar, is geboren op vrijdag 19 februari 1836 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op woensdag 24 februari 1836 te Haren (aangever geboorte was **Pieter Jans van Norg** (zie 246); getuigen aangifte geboorte waren **Lubertus van Oosten** (zie 133.6) en **Harm Willems Kooiman** (zie 207)), wonende Wijk F Essen 16 aldaar, is overleden op maandag 1 juni 1908 te Essen. Berend werd 72 jaar, 3 maanden en 13 dagen.

Brief 31 januari 1857 aan de Luit. Kolon. Mil. Comm. te Groningen
In voldoening aan uw missive dd 30 dezer, heb ik de eer te berigten, dat de milicien B. van Norg niet meer is eenig kind, daar hem dezen jare een broeder is geboren, waardoor zijn ingebragte reclame vervalt.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 124)

Nieuwsblad van het Noorden, 25 maart 1894.

Landverhuring te Helpman. De gewone jaarlijksche landverhuring voor de weduwe P. van Norg en B. van Norg, zal plaats hebben op woensdag den 28sten maart 1894, des avonds te 7 uur, ten huize van de weduwe D. Boer, kasteleins te Helpman.

Tevens zal alsdan worden verhuurd voor den tijd van drie jaren: een perceel bouwland, De Middenkamp, in 8 akkers van de weduwe P. van Norg.
G. Schuitma, cand. notaris.

- 246 **Pieter Jans van Norg** (ES), zoon van **Hendrik Jans van Norg** en **Petertien Peters**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk F Essen 12), aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar, is geboren op zondag 8 december 1799 te Onnen, wonende Wijk F Essen 13 te Haren, is overleden op maandag 10 mei 1886 te Essen. Pieter werd 86 jaar, 5 maanden en 2 dagen.

Proces verbaal 24 december 1842 inzake dijkschouwing Essen.

Geert Bolhuis, Pieter van Norg, Jan Hemmes en Jan Jans van Hemmen, dijkschouwers in het kerspel Essen, hebben op 15 december 1842 in aanwezigheid van de bode Roelf Rademaker een schouwing gedaan van het eind voetpad ter lengte van 28 treden op het hoge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpad te Essen behorende aan de weduwe Hinderk Meinders, landbouwersche, wonende te Essen. De aanzegging van deze schouw is geschied bij insinuatie (= kennisgeving) van 29 november met de aanzegging het voetpad uiterlijk op 5 december 1842 in schouwbare staat te hebben. Op 5 december was het voetpad niet in schouwbare staat. Dat is aan de weduwe Meinders meegedeeld op 7 december 1842, waarbij haar ook is aangegeven, dat zij was beboet voor een som van f.0,50-, voor 12 december 1842 te betalen in handen van de gemeenteontvanger met een opslag van f.0,15 voor de insinuatie. Dat het de weduwe Meinders echter vrij stond om binnen drie dagen na de dagtekening van de insinuatie met de dijkschouwers in transactie te komen over de boete. De weduwe Meinders is echter noch in transactie gekomen, noch heeft zij de boete betaald. Overeenkomstig het Reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen in de provincie Groningen stellen de dijkschouwers de aangelegenheid nu in handen van de ambtman, die met de vervolging van de begane contraventie (= overtreding) bij het politiegerecht is belast, opdat door deze dadelijk ex officio (= ambtshalve) de vereiste actie tegen de bekeurde kan worden ingesteld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 950-2)

Brief 1 augustus 1843 van het diakoniebestuur te Haren

Onder terugzending der missive van den heer burgemeester van Slochteren ons op den 25 juli jl. door u ter hand gesteld, heeft het diakoniebestuur van Haren de eer te berigten, dat zij het spreekwoord "belofte maakt schuld" niet gering acht, maar dat genoemd arbbestuur overtuigd is gene beloften van betaling aan Ligtenvoort gedaan te hebben. Hetwelk Ligtenvoort jr bij zijn laatste reis alhier zelfs aan den ondergetekende in het bijzijn van twee eerbare mannen getuigd heeft, en blijkens het akkoord met hem gemaakt, is het ook niet anders. Wat de belofte van den broeder diaken Pieter van Norg aan gaat, hierop moeten wij u berigten, dat genoemde diaken verklaart gene belofte hoe ook genaamd gedaan te hebben. Hetwelk ook niet te pas kwam daar het accoord gesloten was, dat Ligtenvoort de huur van het huis van Klatter moest ontvangen. Hoe de vrouw van Ligtenvoort sr dit met eede durft te bevestigen, begrijp ik niet, daar genoemde vrouw tegen mij getuigd heeft het geld niet in regten te kunnen vorderen en zeer wel overtuigd was van het gemaakte accoord, waarin het duidelijk vermeld staat.

Tevens verzoeken wij aan u aan Ligtenvoort te verwittigen, dat het ons aangenaam zal zijn, over deze zaak niet weder lastig te worden gevallen, daar alle correspondentie overvloedig zal zijn.

Namens het diakoniebestuur der Hervormden te Haren, P. Oostingh, boekhoudend diaken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 16 april 1847 van landgebruikers te Essen

Voor ruim acht dagen hadden wij ondergeteekenden ons land bijna boven water, maar door den storm van 't laatst van voorleden week werden wij teleur gesteld, en zagen zodoende onze bijna droge landerijen in een zee veranderen.

Met een verschuldigde eerbied wenden wij ons tot u, heer burgemeester, dat het u mogte goed vinden om voor ons te willen bewerkstelligen eene geregelde afstroming met de spilsluizen om gedurende dien tijd meerdere gelegenheid te vinden van afstroming betrekkelijk onze landerijen.

G. Bolhuis, J.B. Bosman, J. Hemmes, J. Oosterveld, P. van Norg, C. Bolhuis, H.H. Hemmes, J.K. van Hemmen en J. van hemmen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 19 april 1847 van de hoofdingenieur van de Waterstaat in de provincie Groningen

Bij uw missive van den 17 dezer heb ik ontvangen een schrijven van eenige ingezetenen van Essen, houdende verzoek, dat door eene geregelde afstroming met de spilsluizen aan hunne landen gelegenheid moge worden gegeven om zich van het binnengelaten vloeewater weder te ontlasten.

En ik heb de eer die missive bij deze aan u te retourneren met de verzekering, dat met de spilsluizen alhier zoveel mogelijk steeds geregeld wordt afgestroomd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Brief 8 september 1847 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen een bij mij ingebragte klagte door Pieter van Norg, landbouwer, wonende te Essen, gemeente Haren, wegens het slagten van een zijner schapen op zijn land tusschen 7 en 9 dezer.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Brief 20 december 1847 aan de officier van justitie

Onder geleide dezer heb ik de eer aan u te doen toekomen eene bij mij ingebragte klagte wegens het ontvreemden van een kar van Pieter van Norg te Essen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Groninger Courant, 28 augustus 1849

Essen, bij Haren, 25 augustus 1849. Heden overleed tot mijn diepe droefheid, mijne geliefde echtgenoot Grietje Hendriks, in den ouderdom van ruim eenenveertig jaren. Uit een gelukkigen echt van vijftien jaren laat de brave overledene mij twee kinderen na, nog te jong om het groote verlies te kunnen beseffen. Ik wensch de overledene, die in haar lot Gods Vaderlijk bestuur billijkte, hierin na te volgen; gelijk haar leven, was ook haar einde zacht en kalm. P. van Norg.

Pieter trouwt op woensdag 4 juni 1828 te Haren op 28-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Geziena Wuffen**, zie 401.

Van Pieter en Geziena is een kind bekend:

- 1 **Freerk Wuffen van Norg**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren in mei 1829 te Essen (Wijk F Essen 1), wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op maandag 22 maart 1830 te Essen, is als overleden aangegeven op woensdag 24 maart 1830 te Haren (aangever overlijden was **Pieter Jans van Norg** (zie 246); getuige aangifte overlijden was **Lubertus van Oosten** (zie 133.6)). Freerk werd 10 maanden.

Pieter trouwt op woensdag 4 juni 1834 te Haren op 34-jarige leeftijd (2) met de 25-jarige **Grietje Hendriks**, zie 166.1.

Van Pieter en Grietje zijn twee kinderen bekend:

- 2 **Berend van Norg** te Haren, is geboren op vrijdag 19 februari 1836 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op woensdag 24 februari 1836 te Haren (aangever geboorte was **Pieter Jans van Norg** (zie 246); getuigen aangifte geboorte waren **Lubertus van Oosten** (zie 133.6) en **Harm Willems Kooiman** (zie 207)), zie 245.
- 3 **Hindrik van Norg**, wonende te Haren (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren op dinsdag 20 februari 1844 te Essen, wonende Wijk F Essen 12 te Haren, is overleden op zondag 9 oktober 1853 te Essen. Hindrik werd 9 jaar, 7 maanden en 19 dagen.

Groninger Courant, 11 oktober 1853

Essen, 9 oktober 1853. Na eene korte en hevige ongesteldheid, overleed heden ons geliefd jongste zoontje Hendrik, in den leeftijd van bijna tien jaren, diep betreurd door zijne ouders. P. van Norg en H. van Norg geb. Bosman.

Pieter trouwt op zaterdag 11 juni 1853 te Haren op 53-jarige leeftijd (3) met de 32-jarige **Hinderkien Berends Bosman**, zie 61.4.

Van Pieter en Hinderkien is een kind bekend:

- 4 **Jan Berends van Norg**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op dinsdag 29 april 1856 te Essen (Wijk F Essen 12), wonende Wijk F Essen 12 te Haren, is overleden op dinsdag 12 februari 1861 te Essen. Jan werd 4 jaar, 9 maanden en 14 dagen.

- 247 **Fennechien Olthof** (ES) is geboren op maandag 1 juni 1863 te Kropswolde, is overleden op zondag 3 april 1938 aldaar. Fennechien werd 74 jaar, 10 maanden en 2 dagen. Fennechien trouwt op zaterdag 14 mei 1892 te Hoogezand op 28-jarige leeftijd met de 35-jarige **Gerrit Vrieling**, zie 375.

Van Gerrit en Fennechien is een kind bekend:

- 1 **Maria Vrieling** is geboren op dinsdag 29 mei 1894 te Kropswolde. Maria trouwt op donderdag 26 november 1925 te Hoogezand op 31-jarige leeftijd met de 28-jarige **Berend Bentum**, zoon van **Markus Bentum** en **Hendrikien Mos**. Berend is geboren op maandag 16 augustus 1897 te Windeweer.

- 248 **Onno Onnes** (ES), zoon van **Jan Onnes** en **Johanna Zweers**, arbeider, veehouder en moesker, wonende te Helpman en te Haren (Wijk F Essen 22), is geboren op vrijdag 20 augustus 1875 te Groningen, is overleden op donderdag 22 maart 1928 aldaar. Onno werd 52 jaar, 7 maanden en 2 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 7 september 1906

HAREN, 5 Sept. Hedenmorgen ontdekte de warmoezenier Onnes te Dilgt, dat er uit een hok achter zijn woning een dik konijn was ontvreemd. De politie werd hiermede in kennis gesteld, waarna het den rijksveldwachter Braxhoofden en den gemeente veldwachter De Lange mocht gelukken den dader, een zekeren G. S., voor korten tijd uit de gevangenis ontslagen, op te sporen. Van het konijn, dat te Groningen verkocht en reeds geslacht was, werd de huid in beslag genomen.

Nieuwsblad van het Noorden, 12 oktober 1906

In den nacht van 4 op 5 Sept. werd een konijn weggenomen uit een hok achter de woning van den warmoezenier Onnes te Dilgt, gem. Haren. Het was 'n vet beestje en blauw-achtig van kleur. In den vroegen morgen van 5 Sept. werd dit konijn den gevangenenbewaarder A. Oudman te koop aangeboden door zekeren Geert S., iemand, die al eerder met de justitie kennis maakte. Oudman wenschte het dier niet koopen S. verkocht het konijn toen aan den arbeider E. Koning te Groningen voor 50 ct. Doch de politie had er toenreeds de lucht van gekregen en heden moest S. wegens diefstal terecht staan. Hij was niet verschenen. Aan Koning moet hij gezegd hebben, dat hij het dier in een strik had gevangen. Het O. M. eischte 2 maand gevangenisstraf tegen beklagde.

Onno trouwt op zaterdag 7 mei 1898 te Haren of trouwt op zaterdag 7 mei 1898 te Groningen op 22-jarige leeftijd met de 20-jarige **Grietje Nieuwold** ook genaamd Grietje Niewold, dochter van **Marten Nieuwold** en **Trientje van der Woude**. Grietje is geboren op woensdag 11 juli 1877 te Helpman, is overleden op vrijdag 3 juli 1959 te Haren. Grietje werd 81 jaar, 11 maanden en 22 dagen.

Van Onno en Grietje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Jan Onnes** is geboren op maandag 29 augustus 1898 te Helpman, is overleden op zaterdag 4 februari 1899 aldaar. Jan werd 5 maanden en 6 dagen.
- 2 **Marten Onnes** is geboren op woensdag 10 januari 1900 te Groningen, is overleden op dinsdag 26 juli 1904 aldaar. Marten werd 4 jaar, 6 maanden en 16 dagen.
- 3 **Johanna Onnes** is geboren op zaterdag 8 november 1902 te Groningen. Johanna trouwt op vrijdag 11 mei 1934 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 29-jarige **Harm Vrieling**, zoon van **Albert Vrieling** en **Anna Janssen**. Harm is geboren op dinsdag 27 september 1904 te Haren.
- 4 **Trientje Onnes** is geboren op zaterdag 8 april 1905 te Groningen.
- 5 **Marten Onnes** is geboren op zondag 12 mei 1907 te Haren. Marten trouwt op donderdag 5 juni 1930 te Scheemda op 23-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jantje Hooghuis**. Jantje is geboren op vrijdag 5 mei 1905 te Scheemda.

6 **Jan Onnes** is geboren op maandag 20 september 1909 te Haren.

- 249 **Tunnis Oosterhoff** (ES), landgebruiker, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren op maandag 3 mei 1880 te Leegkerk, is overleden op donderdag 23 juli 1936 te Ezinge. Tunnis werd 56 jaar, 2 maanden en 20 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 27 september 1916
BOERENPLAATS, ESSEN, HAREN.

Bij gesloten briefjes zal voor den tijd van drie jaren worden verhuurd: eene boerenbehuizing, waarin stalling voor 36 koeien en 3 paarden met tuin en daarbij behorende landerijen, alles best groenland, staande en gelegen aan den nieuwen grintweg te Essen onder Haren op 3/4 uur afstand van Groningen, te zamen groot 26 ha, in eigendom behoorende aan den heer J.K. van Hemmen te Haren en thans in huur bij den heer T. Oosterhoff. Aanwijs geeft de verhuurder elken dinsdag en donderdag, telkens van 10 tot 3 uur. De conditiën liggen ter lezing ten woonhuize van den verhuurder en ten kantore van den ondergeteekende, alwaar de briefjes moeten worden ingeleverd, voor vrijdag 6 oktober 1916. Jhr. R.A. Quintus, notaris te Groningen.

Tunnis trouwt op vrijdag 21 mei 1909 te Aduard op 29-jarige leeftijd met de 32-jarige **Grietje Leutscher**. Grietje, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren op zondag 15 oktober 1876 te Lagemeeden.

Van Tunnis en Grietje zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Zwaantje Oosterhoff**, wonende te Haren (Wijk F Essen 23), is geboren op zaterdag 26 februari 1910 te Fransum.
- 2 **Martje Oosterhoff**, wonende te Haren, is geboren op zondag 24 september 1911 aldaar (Wijk F Essen 23).
- 3 **Sikke Pieter Oosterhoff**, wonende te Haren, is geboren op maandag 6 januari 1913 aldaar (Wijk F Essen 23).
- 4 **Jannes Oosterhoff** is geboren op zaterdag 21 november 1914 te Haren.

- 250 **Alberdina Oosterveld** (ES), dochter van **Lukas Oosterveld** en **Alberdina Eisses**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op dinsdag 19 september 1882 te Helpman, is overleden op woensdag 20 november 1918 te Haren. Alberdina werd 36 jaar, 2 maanden en 1 dag.
Alberdina trouwt op vrijdag 15 mei 1908 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Christiaan Beek**. Christiaan, bankwerker en smid, is geboren op woensdag 16 april 1884 te Oude Pekela, is overleden op donderdag 25 november 1909 te Groningen. Christiaan werd 25 jaar, 7 maanden en 9 dagen.

Van Christiaan en Alberdina is een kind bekend:

- 1 **Roelfina Alberdina Beek** is geboren op vrijdag 13 augustus 1909 te Groningen, is overleden op donderdag 7 juli 1910 te Haren. Roelfina werd 10 maanden en 24 dagen.

- 251 **Hendrik Oosterveld** (ES; DI), zoon van **Jan Lucas Oosterveld (252)** en **Roelina Lucas Brink**, koetsier en arbeider, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 23) en aldaar (Wijk F Essen 15), is geboren op donderdag 10 maart 1864 aldaar, is overleden op zondag 11 maart 1945. Hendrik werd 81 jaar en 1 dag.
Hendrik trouwt op donderdag 27 november 1890 te Groningen op 26-jarige leeftijd (1) met de 32-jarige **Johanna Braxhoofden**. Johanna is geboren op woensdag 9 juni 1858 te Groningen, is overleden op dinsdag 19 december 1899 aldaar. Johanna werd 41 jaar, 6 maanden en 10 dagen.

Van Hendrik en Johanna zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jan Oosterveld** is geboren op maandag 6 juni 1892 te Groningen.
- 2 **Willem Oosterveld** is geboren op donderdag 21 februari 1895 te Groningen.
- 3 **Roelina Oosterveld** is geboren op dinsdag 29 maart 1898 te Hoornschedijk.

Hendrik trouwt op donderdag 29 november 1900 te Groningen op 36-jarige leeftijd (2) met de 27-jarige **Renskje Pruim**. Renskje is geboren op vrijdag 14 november 1873 te Zevenhuizen, is overleden op zondag 5 december 1920 te Groningen. Renskje werd 47 jaar en 21 dagen.

- 252 **Jan Lucas Oosterveld** (ES; DI), zoon van **Lucas Jans Oosterveld** en **Jantje Woldring**, landbouwer, melkverkoper en spoorwegaarbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 18), aldaar (Wijk C Onnen 28), aldaar (Wijk D Dilgt 24) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op maandag 18 april 1836 te Onnen (Wijk C Onnen 18), is als geboren aangegeven op woensdag 20 april 1836 te Haren (aangever geboorte was **Lucas Jans Oosterveld**; getuigen aangifte geboorte waren **Hendrik Albers Kooi** en **Hindrik Jans Breeman**), is overleden op zaterdag 19 augustus 1922 te Glimmen. Jan werd 86 jaar, 4 maanden en 1 dag.
Jan trouwt op zaterdag 30 oktober 1858 te Haren op 22-jarige leeftijd (1) met de 20-jarige **Roelina Lucas Brink**, dochter van **Lucas Abels Brink** en **Janna Hindriks Pauwels**. Roelina, wonende te Haren (Wijk C Onnen 10), aldaar (Wijk C Onnen 49) en aldaar (Wijk D Dilgt 24), is geboren op woensdag 12 september 1838 te Onnen, is overleden op donderdag 23 april 1896 te Groningen. Roelina werd 57 jaar, 7 maanden en 11 dagen.

Van Jan en Roelina zijn negen kinderen bekend:

- 1 **Janna Oosterveld**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24), is geboren op woensdag 15 juni 1859 te Onnen, is overleden op donderdag 15 augustus 1946 te Groningen. Janna werd 87 jaar en 2 maanden.
Janna trouwt op donderdag 26 november 1896 te Groningen op 37-jarige leeftijd met de 37-jarige **Hendrik Ruuls**, zie 68.5.
- 2 **Lucas Oosterveld**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24), is geboren op zondag 6 oktober 1861 aldaar, is overleden op zaterdag 30 november 1901 te Groningen. Lucas werd 40 jaar, 1 maand en 24 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 19 april 1900

Wegens plaatsgebrek te koop: een ronde tafel met gedraaiden poot, groote prachtige spiegel, karn met ijzeren hoepels, grootte voor ongeveer 10 koeien, 2 kolomkachels, alles zoo goed als nieuw, bij L. Oosterveld, te Dilgt gem. Haren, tegenover Esserberg.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 oktober 1899
Gevraagd: 2 cichoreirooiers bij L. Oosterveld te Dilgt gem. Haren.

Lucas trouwt op donderdag 9 mei 1889 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 36-jarige **Roelfje Hoevens**. Roelfje is geboren op zaterdag 6 november 1852 te Lula, is overleden op zaterdag 16 oktober 1926 te Soest. Roelfje werd 73 jaar, 11 maanden en 10 dagen.

3 **Hendrik Oosterveld** is geboren op donderdag 10 maart 1864 te Haren, zie 251.

4 **Jan Oosterveld** is geboren op maandag 27 mei 1867 te Onnen, zie 254.

5 **Jantje Oosterveld**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24), is geboren op donderdag 27 januari 1870 te Onnen, is overleden op maandag 1 januari 1951 te Glimmen. Jantje werd 80 jaar, 11 maanden en 5 dagen.
Jantje trouwt op zaterdag 15 augustus 1896 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 30-jarige **Willem Honebeke** ook genaamd Willem Honebeke, zoon van **Willem Honebeke** en **Martje van der Molen**. Willem, arbeider, is geboren op vrijdag 15 december 1865 te Westerbroek, is overleden op woensdag 28 december 1955 te Haren. Willem werd 90 jaar en 13 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 28 januari 1891
S. Elzinga wordt ten laste gelegd wederrechtelijk vertoeven in een herberg te Haren en stukslaan van eene lamp, op 17 december. P. Arends, kastelein, verklaart, dat hij bekl. de deur heeft gewezen, doch bij weigering den veldwachter heeft gehaald. Ook was zijne lamp stuk geslagen. Bekl. zegt er niets van te weten. W. Honebeke en K. Honebeke verklaren er achtereenvolgens bij te zijn geweest dat A. den bekl. de deur heeft uitgewezen en dat bekl. met een stoel zwaaiende de lamp kapot heeft geslagen. Het O.M. vraagt eene boete van f 15.

6 **Roelina Oosterveld** is geboren op donderdag 26 december 1872 te Haren, zie 257.

7 **Henderkien Oosterveld**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24), is geboren op maandag 16 november 1874 aldaar, is overleden op maandag 14 september 1953 te Groningen. Henderkien werd 78 jaar, 9 maanden en 29 dagen.
Henderkien trouwt op donderdag 10 juni 1915 te Groningen op 40-jarige leeftijd met de 63-jarige **Jan Brouwer**. Jan, schipper, is geboren op zondag 22 februari 1852 te Ommelanderswijk, is overleden op maandag 19 mei 1924 te Groningen. Jan werd 72 jaar, 2 maanden en 27 dagen.

8 **Egbert Oosterveld** is geboren op dinsdag 23 januari 1877 te Onnen, is overleden op zondag 25 maart 1877 aldaar. Egbert werd 2 maanden en 2 dagen.

9 **Geesje Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op dinsdag 13 juli 1880 aldaar (Wijk D Dilgt 24), is overleden op vrijdag 21 november 1924 te Apeldoorn. Geesje werd 44 jaar, 4 maanden en 8 dagen.
Geesje trouwt op donderdag 10 april 1902 te Groningen op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Johannes Diderikus Schotsman**. Johannes, bakker, is geboren op zaterdag 20 juli 1878 te Burum.

Jan trouwt op donderdag 10 september 1903 te Groningen op 67-jarige leeftijd (2) met de 38-jarige **Antje Geerdes**. Antje is geboren op vrijdag 11 november 1864 te Delfzijl, is overleden op dinsdag 31 december 1912 te Groningen. Antje werd 48 jaar, 1 maand en 20 dagen.

253 **Jan Oosterveld** (ES), zoon van **Jan Hendriks Oosterveld** en **Jantien Jans Pieters**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 40), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op zondag 6 december 1801 aldaar, is overleden op woensdag 10 mei 1882 te Harkstede. Jan werd 80 jaar, 5 maanden en 4 dagen.

Proces verbaal 21 september 1843

Op heden donderdag den 21 september 1843 heb ik ondergetekende, Teunis Strating, veldwachter der gemeente Haren, ten gevolge bekomene last van het plaatselijk bestuur der gemeente Haren, betekend aan de weduwe Hendrik Meinders [= Annechien Harms], landbouwersche, wonende te Essen, de inhoud van het navolgende proces verbaal en de besluiten van het plaatselijk bestuur van Haren van den 5 januari en 18 september 1843, luidende dat een en ander als volgt.

** Proces verbaal

De volmagten belast met het doen der schouwing over de aan den publieke schouw onderworpen voorwerpen in het karspel Essen, gezien derzelver schriftelijke aanzegging van den 29 november jl aan de weduwe Hendrik Meinders, landbouwersche, wonende te Essen om haar eind voetpad ter lengte van 25 treden op het hooge en 14 treden op het lage van hetzelfde voetpad te Essen in schouwbare staat te brengen, zoodat het in breedte en hoogte gelijk is met de aan beide einden zwellende panden voetpad van de andere pandpligtigen.

Overwegende dat aan deze aanzegging niet is voldaan en derzelver insinuatie van den 7 december 1842 naar aanleiding van art. 37 van het reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen enz. in de districten van de provincie Groningen genaamd het Oldambt, Westerkwartier, Gorecht en Sappemeer cum annexis, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 12 december 1823, evenmin gevolg heeft gehad.

In aanmerking nemende, dat wel vanwege de schouwpligtige bij monde bezwaren bij het gemeentebestuur zijn ingebracht, doch dat door hetzelfde ook mondeling dadelijk is gedisponeed, dat de pandpligtige zich aan de aanzegging der dijschouwers zoude moeten gedragen.

Overwegende, dat de pandpligtige van de bekeuring aan haar bij voorschreven insinuatie van den 7 dezer beteekend niet in transactie is gekomen, dat zij de boete aan haar opgelegd niet heeft betaald, dat zij is nalatig gebleven om het gebrekkige pand te herstellen.

Gelet op art. 40 en 41 van het voorschreven reglement.

Is overgegaan tot het uitbesteden van het in schouwbare staat brengen van het voorschreven voetpad, in voege zulks in de aanzegging van den 29 november jl. is omschreven op kosten van de breukvallige, waarvan aannemer is geworden Jan Oosterveld, landbouwer te Essen, voor eene som van f. 10,-.

Zullende dit proces verbaal geen effect sorteren, dan nadat hetzelfde door het plaatselijk bestuur van Haren zal zijn goedgekeurd en het bedrag der uitbesteding geaprobeerd, en zulks naar aanleiding van art. 43 van het voorschreven reglement.

En hebben wij hiervan twee expeditiën opgemaakt, waarvan het eene aan de breukvallige ten overvloede zal worden beteekend en het andere onder het plaatselijk bestuur voornoemd verblijven, om op de invordering van het bedrag der uitbesteding order te kunnen stellen.

Gedaan te Essen, 23 december 1842. De volmagten, P. van Norg en J. van Hemmen.

**** Besluit plaatselijk bestuur 5 januari 1843**

Het plaatselijk bestuur der gemeente Haren, gehoord het rapport van de volmagten van Essen, houdende dat de aannemer van het in order brengen van het in het bovenstaande proces verbaal omschreven voetpad, Jan Oosterveld, zich van zijne verplichting heeft gekwetend en dat het bedoelde voetpad thans in behoorlijke staat is.

Gelet op art. 43 van het reglement op het onderhoud en de schouwing der wegen enz. in de districten van de provincie Groningen genaamd het Oldambt, Westerkwartier, Gorecht en Sappemeer cum annexis, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 12 december 1823.

Taxeerd het bedrag der uitbesteding, zijnde daarop verder geene kosten gevallen op eene som van f.10,- en gelast den gemeente-ontvanger dezer gemeente om die som van de weduwe Hendrik Meinders, landbouwersche wonende te Essen in te vorderen op gelijke wijze als de plaatselijke belastingen ingevolge de wet van 29 april 1819.

Haren, 5 januari 1843. Het plaatselijk bestuur voornoemd. R. de Sitter en R. Koops.

**** Besluit plaatselijk bestuur 18 september 1843**

Het plaatselijk bestuur van Haren, gelezen de resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie dd 23 mei 1843 nr 42, waarbij de weduwe Hendrik Meinders te Essen in hare voorgestelde redenen van niet schouwpligtigheid met betrekking tot het voetpad in het vorenstaand proces verbaal van uitbesteding beschreven, is ongefundeerd verklaard. En daarbij door den heer burgemeester zijnde medegedeeld, dat Meindert Meinders, zoon van gemelde weduwe, namens zijne moeder aan hem heeft verklaard te berusten in de uitspraak van Gedeputeerde Staten voornoemd en dat des niettegenstaande gemelde weduwe Hendrik Meinders tot nog toe in gebreke is gebleven om het getaxeerde bedrag der uitbesteding ad f.10,- te voldoen, ofschoon daartoe herhaaldelijk aangezocht.

Is goed gevonden de gemeente-ontvanger van Haren aan te schrijven gelijk geschied bij deze om alsnu onverwijld gevolg te geven aan onze bovenstaande last van den 5 januari 1843.

Haren, 18 september 1843. Het plaatselijk bestuur voornoemd. R. de Sitter en R. Koops.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 1 oktober 1843 aan de gemeente-ontvanger

In antwoord op uw missive van den 29 september jl berigt ik u, dat de f.10,- aan u door of vanwege de weduwe Hindrik Meinders [= Annechien Harms] te Essen betaald geworden, tegen quitantie moet worden uitbetaald aan Jan Oosterveld te Essen als aannemer van het in orde brengen van het voetpad aldaar.

Deze kwitantie kan worden geplaatst op het proces verbaal aan u toegezonden bij mijne missive van 19 september jl.

Nadat de uitbetaling zal hebben plaats gehad, verzoek ik de stukken tot deze zaak betrekkelijk van u terug.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Jan trouwt op zaterdag 19 mei 1838 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hinderkje Krans**, zie 212.2.

Van Jan en Hinderkje zijn vijf kinderen bekend:

- Berend Oosterveld**, landbouwer en fabrieksarbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op maandag 15 april 1839 te Essen (Wijk F Essen 5), is overleden op maandag 20 juni 1910 te Kolham. Berend werd 71 jaar, 2 maanden en 5 dagen.
Berend trouwt op zaterdag 13 april 1872 te Slochteren op 32-jarige leeftijd met de 32-jarige **Janna Woldringh**, dochter van **Klaas Hindriks Woldringh** en **Hillechien Hindriks Groenhof**. Janna is geboren op dinsdag 25 februari 1840 te Haren, is overleden op maandag 14 juni 1920 te Hoogezand. Janna werd 80 jaar, 3 maanden en 20 dagen.
- Jan Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op donderdag 10 september 1840 te Essen (Wijk F Essen 5), is overleden op zaterdag 27 november 1858 te Harkstede. Jan werd 18 jaar, 2 maanden en 17 dagen.
- Hinderkien Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op woensdag 14 december 1842 te Essen (Wijk F Essen 5), wonende Wijk F Essen 5 te Haren, is overleden op dinsdag 15 augustus 1843 te Essen. Hinderkien werd 8 maanden en 1 dag.
- Willem Oosterveld**, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op vrijdag 26 juli 1844 te Essen (Wijk F Essen 5), is overleden op woensdag 3 juli 1889 te Groningen. Willem werd 44 jaar, 11 maanden en 7 dagen.
Willem trouwt op zaterdag 30 juli 1870 te Slochteren op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige **Anniggen Woldringh**, dochter van **Klaas Hindriks Woldringh** en **Hillechien Hindriks Groenhof**. Anniggen is geboren op vrijdag 13 november 1846 te Ruischerbrug, is overleden op zaterdag 22 juni 1918 te Groningen. Anniggen werd 71 jaar, 7 maanden en 9 dagen.
- Hinderkien Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op maandag 25 januari 1847 te Essen (Wijk F Essen 5), is overleden op vrijdag 24 januari 1919 te Hoogkerk. Hinderkien werd 71 jaar, 11 maanden en 30 dagen.
Hinderkien trouwt op zaterdag 27 mei 1871 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hindrik Woldringh**, zoon van **Klaas Hindriks Woldringh** en **Hillechien Hindriks Groenhof**. Hindrik, landbouwer, is geboren op donderdag 5 augustus 1841 te Haren, is overleden op zondag 9 februari 1919 te Groningen. Hindrik werd 77 jaar, 6 maanden en 4 dagen.

254 **Jan Oosterveld** (ES), zoon van **Jan Lucas Oosterveld (252)** en **Roelina Lucas Brink**, boerenknecht en winkelier, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24), aldaar (Wijk F Essen 14) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op maandag 27 mei 1867 te Onnen, is overleden op zondag 27 mei 1962 te Groningen. Jan werd 95 jaar.

Jan trouwt op donderdag 15 november 1900 te Haren op 33-jarige leeftijd (1) met de 31-jarige **Jantje Oosterveld** (RW2), dochter van **Jan Lucas Oosterveld (40.1)** en **Aaltje Hendriks**. Jantje, wonende te Haren (Wijk A Haren 5), aldaar (Wijk A Haren 23) en aldaar (Wijk A Haren 31), is geboren op donderdag 26 augustus 1869 te Onnen, is overleden op vrijdag 15 april 1921 te Haren. Jantje werd 51 jaar, 7 maanden en 20 dagen.

Van Jan en Jantje zijn drie kinderen bekend:

- Jan Roelof Oosterveld** is geboren op woensdag 9 januari 1901 te Essen, is overleden op maandag 14 januari 1901 aldaar. Jan werd 5 dagen.
- Aaltje Oosterveld** is geboren op maandag 5 mei 1902 te Haren.
Aaltje trouwt op vrijdag 21 juni 1929 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Date de Witt**. Date, schoenmaker, is geboren op zondag 18 mei 1902 te Kostverloren, is overleden op donderdag 11 augustus 1960 te Haren. Date werd 58 jaar, 2 maanden en 24 dagen.
- Jan Oosterveld** is geboren op zaterdag 22 juli 1911 te Haren.

Jan trouwt op donderdag 7 juni 1923 te Groningen op 56-jarige leeftijd (2) met de 46-jarige **Elisabeth Boer**, dochter van **Jans Boer**

en **Jantje Kat**. Elisabeth is geboren op zaterdag 5 mei 1877 te Groningen.

- 255 **Lucas Hindriks Oosterveld** (GH1812-078, MIL-017; RW1; ES), zoon van **Hinderk Lucas Oosterveld** en **Geessien Jans Bierling**, kleine boer, wonende te Haren (Wijk A Haren 9), aldaar (Wijk A Haren 12) en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op vrijdag 25 november 1774 aldaar, is overleden op woensdag 31 augustus 1825 te Engelbert. Lucas werd 50 jaar, 9 maanden en 6 dagen.

Akte 7 november 1816

De kinderen van wijlen Jan Hendriks Warmolts verdelen de nalatenschap van hun vader. De kinderen zijn:

- Johanna Maria Warmolts, weduwe van Jan Bosman, te Groningen
- Mettina Alegonda Warmolts, gehuwd met Johannes Jacobus Florison, predikant te Rottevalle
- Willem Rudolf Warmolts, te Eelde.

Zij verkopen enige goederen, zoals:

3. het grote Pijperspoel aan de Harener boerenweg tot aan de scheiding van Onnen met het hout;
4. 1/3 in het Velland, gescheiden, zijnde bos.

Zij scheiden toe aan Johanna Maria Warmolts:

6. het Zuider Steenland en elf matten te Haren bij Lucas Hindriks Oosterveld gebruikt voor f.36,- per jaar. Waarde f.900,-;
7. vier matten hooiland achter het Steenland bij Lucas Hindriks Oosterveld gebruikt voor f.26,- per jaar. Waarde f.650,-.

Zij scheiden toe aan Mettina Alegonda Warmolts:

2. een plaats te Hemmen bij Jan Antens onder beklemming in gebruik voor f.175,- per jaar. Waarde f.4.375,-;
3. twee kampen land bij Jan Antoni en vrouw in gebruik voor f.26,- per jaar. Waarde f.650,-;
4. 7 matten in de made te Haren bij de weduwe Hindrik Adolfs gebruikt voor f.24,- per jaar. Waarde f.600,-;
6. ¼ in een mans en vrouwenbank te Haren met de graven daarbij behorende. Waarde f.25,-;
7. 2 matten hooiland bij Wite Schoenmaker te Zuidlaren in gebruik voor f.18,- per jaar. Waarde f.450,-;
8. 2 matten hooiland bij Gerrit Vrieling in gebruik voor f.5,- per jaar. Waarde f.125,-.

Zijn scheiden toe aan Willem Rudolf Warmolts:

5. 6 matten in De Koppels te Haren, bij Jan Pieters in gebruik voor f.30,- per jaar. Waarde f.750,-;
7. 6 matten hooiland bij Jan Lucas in gebruik voor f.45,- per jaar. Waarde f.1.125,-.

Elk van de erfgenamen ontvangt f.10.885,-. Veel grond ligt in Uithuizen, Scheemda, etc. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 52, Akte ???)

Akte 1 december 1821

Jan Hindriks Oosterveld, landbouwer aan de Achterweg onder Haren, verklaart schuldig te zijn aan:

- Lukas Hindriks Oosterveld, landbouwer te Haren;
- Elsje Hindriks Oosterveld, huisvrouw van Hindrik Antonie van Hemmen, landbouwer aan de Hoornschedijk onder Groningen;
- Pieter Hindriks Oosterveld, koopman te Groningen,

gezamenlijk, ieder voor 1/3 deel, het bedrag van f.2.000,-. Voor dit bedrag verleend Jan Hindriks hypotheek op de behuizing en schuur B40 te Haren, benevens de beklemming van ongeveer 73 grazen land en nog overig eigen land, alles zoals aan comparant is toebedeeld bij de verdeling van de ouderlijke nalatenschap bij akte van 22 mei 1821 verleden voor notaris G.J. Keiser. Op dit onroerend goed rust ook reeds een hypotheek ten gunste van mevrouw Titia Gerhardina Busch, echtgenote van J. van Trojen, gevestigd op 31 juli 1821 ten overstaan van notaris Herman Trip. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 88, Akte 536)

Akte 3 december 1821

Jan Hindriks Oosterveld, landbouwer aan de Achterweg onder Haren, verklaart te hebben verhuurd aan Lukas Hindriks Oosterveld, landbouwer te Essen, 73 grazen land en het overig eigen land verkregen uit de nalatenschap van zijn ouders. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 88, Akte 539)

Bij zijn overlijden op 17 april 1824 bezit Jan Hendrik Smit de volgende onroerende goederen (half in vruchtgebruik op grond van de nalatenschap van zijn vrouw Margje Hars):

1. Een behuizinge get. F nr 3 en 172 met nog een kleine behuizing get. F nr 7 en 176, benevens de vaste en altoosdurende beklemming van omstreeks 41 bunders, 16 roeden, 60 ellen en 50 palmen land te Essen onder Haren gelegen, doende 's jaars op midwinter aan de kerk van Middelbert tot huur 96 gulden, in onderscheidene stukken gelegen. In 't geheel getaxeerd op f 3.000,-.
2. Twee kampen land (de Holten genaamd) in de Holten onder Hemmen, gemeente Haren gelegen.
3. Een stuk land De Rakken genaamd onder Haren gelegen.

Met uitzondering van het kleine huisje is de boerenplaats verhuurd aan Lucas Hindriks Oosterveld voor zes honderd gulden voor de tijd van zes jaren, ingaande 1 mei 1821 en zullende eindigen op 1 mei 1827. Behalve bezit heeft Jan Hendrik Smit ook schulden. Uiteindelijk is het saldo van zijn nalatenschap f 75,- negatief.

Groninger Courant, 11 februari 1825

Mr. Herman Trip, openbaar notaris, residerende te Groningen, is voornemens, ten verzoeken van de erfgenamen van wijlen Jan Smit en Margien Klaas Hars, in leven echtelieden, op dinsdag den 22 februari 1825, voorlopig, en op dinsdag de 1 maart daaraanvolgende, finaal, telkens des avonds precies te 6 uren, ten huize van den kastelein Sjabbe Groenhoff, buiten de Herepoort, bij Groningen, publiek te verkoopen:

1. Eene boerenplaats, bestaande uit eene boerenbehuizing en schuur, benevens de vaste en altoosdurende beklemming van plm. 40 bunders land, doende jaarlijks tot vaste hure aan de kerk te Middelbert, f.100,-, staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, wordende thans door Lucas Oosterveld in losse hure bewoond en gebruikt.
 2. Twee kampen land, gelegen in de Holten, onder Hemmen, gemeente Haren;
 3. Een stuk land, de Rakken genaamd, onder Haren gelegen, groot plm. 2 bunders.
- Alles behorende tot de nalatenschap van bovengenoemde overledenen.

Brief van de ontvanger der registratie 21 februari 1828

Aangezien ik door de Administratie ben aangeschreven om eene procedure te openen tegen Lucas Hindriks Oosterveld en vrouw, landbouwers onder Haren, ter invordering van plusminus f.30,- verschuldigde registratieregten op een huurcontract den 14 september 1820 tusschen hen en Jan Hindriks Smit, landbouwer, overleden te Essen, aangegaan voor zes jaar wegens eene boerenplaats 'het Klooster' genaamd te Essen gelegen, voor een jaarlijksche huur van f.600,-.

Daar ik deze menschen niet gaarne nodeloze kosten wilde maken en met hen niet genoegzaam bekend ben, neem ik de vrijheid u te verzoeken hen hiervan kennis te willen geven, en mij eenige informatiën betrekkelijk hunnen toestand te doen toekomen, namelijk of dezelve noch leven, zoo één of beide derzelve overleden zijn, of dezelve alsdan kinderen hebben nagelaten, met opgave in het affirmatieve geval, van derzelve namen, voornamen, beroep en woonplaatsen en eindelijk van derzelve vermoedelijke gegoedheid. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Lucas trouwt (kerk) op zondag 10 mei 1801 te Haren op 26-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Woltertje Klaasen de Groeve**, dochter van **Klaas de Groeve** en **Hinderkien Wolters**. Woltertje is gedoopt op zondag 23 november 1777 te Haren, is begraven op zondag 8 april 1804 aldaar. Woltertje werd 26 jaar, 4 maanden en 16 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 30 april 1804
Lukas Hendriks zijn vrouw Wolterdina Klasens begraven: f.9,75
Voor het laken: f.1,50
Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Lucas en Woltertje is een kind bekend:

- 1 **Henderkien Oosterveld** (RW1; RW2), naaister, wonende te Haren (Wijk A Haren 18A), aldaar (Wijk A Haren 16) en aldaar (Wijk A Haren 6), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 14 maart 1802 aldaar, is overleden op dinsdag 6 december 1853 aldaar, is als overleden aangegeven op donderdag 8 december 1853 aldaar (aangever overlijden was **Albert Bazuin**; getuige aangifte overlijden was **Christiaan Sjobbema**). Henderkien werd 51 jaar, 8 maanden en 22 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A Nr 18A.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 15 april 1812

In verband met het voorgenomen tweede huwelijk van Lucas Hindriks Oosterveld vindt er een familieberaad plaats over de aanwijzing van een voogd en een toezienend voogd over zijn dochter Hindrikje Lucas Oosterveld uit zijn huwelijk met wijlen Woltertje Klaassen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Hindrik Lucas Oosterveld, grootvader
- Jan Hindriks Oosterveld, oom
- Jan Lucas Oosterveld, oudoom

Aanwezig van moederszijde:

- Klaas Jans, grootvader
- Willem Egberts, oom
- Hindrik Klaassen, oom

Vader Lucas wordt aangewezen als voogd en Willem Egberts als toezienend voogd. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 109, zaak 25)

Akte van successie 27 februari 1827

Bij haar overlijden laat Hinderkien Wolters de volgende onroerende goederen na:

- huis en tuin te Hemmen D2
- huis en tuin te Hemmen D3
- 20 grazen bouw- en weiland

Erfgenamen zijn:

- dochter Janna Klasens de Groeve
- kleinzoon Lucas Derks Oosterveld (van dochter Lammechien)
- kleinkinderen Margaretha, Klaas en Egbert Abbring (van dochter Hendrikje)
- kleindochter Hindrikje Oosterveld (van dochter Woltertje)

Lucas trouwt op zondag 7 juni 1812 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Hinderk Lucas Oosterveld**, **Jan Hendriks Oosterveld**, **Willem Eising** en **Willem Eising**) op 37-jarige leeftijd (2) met de 27-jarige **Fokje Willems Eising**, dochter van **Willem Eising** en **Engelina Willems Takens**. Fokje, wonende te Haren (Wijk A Haren 9), aldaar (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk A Middelhorst 38), is geboren op zondag 24 april 1785 te Onnen, is overleden op maandag 5 augustus 1861 te Eelde. Fokje werd 76 jaar, 3 maanden en 12 dagen.

Fokje was later gehuwd (2) met **Beerent Conraats Tonnis**.<150,151>

Van Lucas en Fokje zijn zes kinderen bekend:

- 2 **Engelina Oosterveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Middelhorst 38) en aldaar (Wijk A Middelhorst 26), is geboren op woensdag 21 april 1813 aldaar (Wijk A Haren 9), is als geboren aangegeven op donderdag 22 april 1813 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Hinderks Smid** en **Arent Jurjens Mulder**), is overleden op dinsdag 16 oktober 1888 aldaar. Engelina werd 75 jaar, 5 maanden en 25 dagen. Engelina trouwt op zaterdag 10 juni 1837 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 23-jarige **Albert Bazuin**, zoon van **Hendrik Bazuin** en **Annechien Alberts Tuinman**. Albert, wonende te Helpman en te Haren (Wijk A Middelhorst 26), is geboren op dinsdag 8 maart 1814 aldaar (Wijk B Helpman 7), is als geboren aangegeven op maandag 14 maart 1814 aldaar (aangever geboorte was **Hendrik Bazuin**; getuigen aangifte geboorte waren **Hendrik Geerts Kwant** (zie 190.6) en **Johannes Jans Reuriks**), is overleden op woensdag 28 februari 1894 aldaar. Albert werd 79 jaar, 11 maanden en 20 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 4 maart 1894

Heden overleed onze geliefde vader ALBERT BAZUIN, weduwn. van E. Oosterveld, in den gezegenden ouderdom van bijna 80 jaren. Steeds welgemoed van geest en opgeruimd, leefde hij met zijn medemenschen in de beste harmonie, zonder juist het hoogere leven te verachten. Dankbaar voor het langdurig bezit staart ons kinderhart hem toch droevig na.

Haren, den 27 Februari. Namens broeders en zusters:

L. BAZUIN.

J. BAZUIN-Borgman.

Nieuwsblad van het Noorden, 21 maart 1894

Allen die iets te vorderen hebben van- of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van ALBERT BAZUIN, overleden op de Middelhorst onder Haren, worden verzocht daarvan binnen 8 dagen opgaaf te doen aan den ondergetekende.

E. Kingma, exec. test.

- 3 **Geessien Oosterveld**, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Middelhorst 38) en aldaar (Wijk D Dilgt 22), is geboren op vrijdag 17 mei 1816 aldaar (Wijk A Haren 12), is als geboren aangegeven op zaterdag 18 mei 1816 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Jans Sluurman** en **Albert Hovingh**), is overleden op dinsdag 18 oktober 1887 te Helpman. Geessien werd 71 jaar, 5 maanden en 1 dag. Geessien trouwt op zaterdag 30 mei 1846 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jan Berends Bosman** (DI), zoon van **Berend Berends Bosman** en **Hillechien Jans de Vries**. Jan, landbouwer, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 14), te Haren

(Wijk D Dilgt 22) en aldaar, is geboren op dinsdag 18 juli 1820 te Helpman, wonende Wijk D Dilgt 22 te Haren, is overleden op maandag 10 oktober 1881 te Dilgt. Jan werd 61 jaar, 2 maanden en 22 dagen.

- 4 **Grietien Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 26 september 1817 aldaar (Wijk A Haren 12), is als geboren aangegeven op zondag 28 september 1817 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuigen aangifte geboorte waren **Albert Hovingh** en **Roelf Roelofs Rademaker**), wonende Wijk A Haren 12 aldaar, is overleden op zaterdag 17 januari 1818 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 17 januari 1818 (aangever overlijden was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuige aangifte overlijden was **Albert Hovingh**). Grietien werd 3 maanden en 22 dagen.
- 5 **Hendrik Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Middelhorst 38), is geboren op zaterdag 20 maart 1819 aldaar (Wijk A Haren 12), is als geboren aangegeven op maandag 22 maart 1819 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuigen aangifte geboorte waren **Albert Hovingh** en **Roelf Roelofs Rademaker**), is overleden op dinsdag 19 april 1870 te Hoornschedijk. Hendrik werd 51 jaar en 30 dagen.

Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856

Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten.

Tot wijkmeester van de wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen.

Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren); J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis.

Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks.

Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer.

Tot wijkmeester wijk E (Hoornschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen

Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen

Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blaauwpot.

Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant

Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen.

Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

Hendrik trouwt op zaterdag 28 mei 1853 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 35-jarige **Geessien Bolhuis**, dochter van **Hendrik Bolhuis** en **Eltien Bartelds Bazuin**. Geessien, wonende te Helpman (Wijk D Den Hoorn 7), is geboren op zaterdag 28 maart 1818 aldaar, is overleden op zaterdag 2 november 1878 te Haren. Geessien werd 60 jaar, 7 maanden en 5 dagen.

- 6 **Grietien Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op zaterdag 29 september 1821 te Essen (Wijk F Essen 4), is als geboren aangegeven op zondag 30 september 1821 te Haren (aangever geboorte was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Meinderts** (zie 231) en **Gerrit Harms Vedder**), wonende Wijk F Essen 4 aldaar, is overleden op vrijdag 2 november 1821 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 3 november 1821 te Haren (aangever overlijden was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuige aangifte overlijden was **Hinderk Meinderts** (zie 231)). Grietien werd 1 maand en 4 dagen.
- 7 **Willem Oosterveld**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Middelhorst 38), is geboren op zaterdag 29 maart 1823 te Essen (Wijk F Essen 4), is als geboren aangegeven op dinsdag 1 april 1823 (aangever geboorte was **Lucas Hindriks Oosterveld** (zie 255); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Meinderts** (zie 231) en **Gerrit Harmannus Mekkring** (zie 235)), is als overleden aangegeven te Haren, is overleden op woensdag 10 januari 1844 te Eelde. Willem werd 20 jaar, 9 maanden en 12 dagen.

- 256 **Philippus Oosterveld** (ES; L-04617; L-04582; L-02984), zoon van **Hendrik Oosterveld** en **Bouchien Kwant**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), is geboren op woensdag 15 maart 1871 te Onnen, is overleden op woensdag 12 december 1951 te Haren. Philippus werd 80 jaar, 8 maanden en 27 dagen.
- Philippus trouwt op donderdag 10 mei 1900 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 26-jarige **Annechien Buringa**, dochter van **Wigcher Alberts Buringa** en **Trientje de Groot**. Annechien, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 85), is geboren op zondag 15 maart 1874, is overleden op maandag 13 juni 1927 te Onnen. Annechien werd 53 jaar, 2 maanden en 29 dagen.

Van Philippus en Annechien zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Bouchien Oosterveld** is geboren op vrijdag 2 november 1900 te Onnen.
Bouchien trouwt op vrijdag 7 mei 1926 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jan Balkema**. Jan, melkrijder, is geboren op woensdag 20 maart 1901 te Ten Boer.
- 2 **Trientje Oosterveld** is geboren op donderdag 10 december 1903 te Onnen.
Trientje trouwt op vrijdag 22 mei 1931 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 25-jarige **Berend Bouwman**. Berend, voerman, is geboren op vrijdag 23 februari 1906 te Woltersum.
- 3 **Zwaantje Oosterveld** is geboren op woensdag 11 januari 1905 te Haren, is overleden op woensdag 22 oktober 1919 te Onnen. Zwaantje werd 14 jaar, 9 maanden en 11 dagen.
- 4 **Fennechien Oosterveld** is geboren op maandag 18 februari 1907 te Onnen.
Fennechien trouwt op vrijdag 31 mei 1935 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 26-jarige **Fokke Venema**, zoon van **Pieter Venema** en **Anje Blaauwijkl**. Fokke, fabrieksarbeider, is geboren op woensdag 9 september 1908 te Marum.
- 5 **Hendrik Oosterveld** is geboren op dinsdag 22 juni 1909 te Haren.

- 257 **Roelina Oosterveld** (ES), dochter van **Jan Lucas Oosterveld (252)** en **Roelina Lucas Brink**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 24) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op donderdag 26 december 1872 aldaar, is overleden op zondag 22 april 1956 te Groningen. Roelina werd 83 jaar, 3 maanden en 27 dagen.
- Roelina trouwt op donderdag 28 november 1912 te Haren op 39-jarige leeftijd met de 44-jarige **Harmannus Hekman**, zoon van **Jan Thijs Hekman** en **Allerdina Katharina Venema**. Harmannus, karreman en bode, is geboren op zaterdag 28 november 1868 te Glimmen, is overleden op vrijdag 12 juli 1935 te Groningen. Harmannus werd 66 jaar, 7 maanden en 14 dagen.
Harmannus was eerder gehuwd (1) met **Anna Maria Jansen**. <152,153>

- 258 **Geert Oosting** ook genaamd Geert Oostink (MIL-425; ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op maandag 2 april 1787 te Noordsleen, is overleden op woensdag 6 februari 1839 te Paterswolde. Geert werd 51 jaar, 10 maanden en 4 dagen.

Is in mei 1818 boerenknecht bij Jan Smit te Essen en komt dan van Noord-Sleen.

Geert trouwt op zondag 21 februari 1819 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 25-jarige **Janna Andries Nijdam**, dochter van **Andries Berends Nijdam** en **Jantien Jans Kuipers**. Janna is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 27 oktober 1793 aldaar, is overleden op donderdag 16 december 1858 aldaar. Janna werd 65 jaar, 1 maand en 19 dagen.

- 259 **Eitdina Ottens** (ES), dochter van **Eite Ottens** en **Egberdina Hassels**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 7 juni 1871 te Peize, is overleden op zaterdag 4 november 1916 te Groningen. Eitdina werd 45 jaar, 4 maanden en 28 dagen.
Eitdina trouwt op zaterdag 8 mei 1897 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hendrik Hummel** (L-04940), zoon van **Wolter Hummel** en **Wubbegien Bouwkamp**. Hendrik, boerenknecht, is geboren op vrijdag 5 april 1872 te Zuidlaren, is overleden op zondag 21 januari 1951 te Onnen. Hendrik werd 78 jaar, 9 maanden en 16 dagen.

Van Hendrik en Eitdina zijn acht kinderen bekend:

- 1 **Wubbegien Hummel** is geboren op woensdag 29 september 1897 te Onnen, is overleden op dinsdag 2 januari 1940 te Stadskanaal. Wubbegien werd 42 jaar, 3 maanden en 4 dagen.
Wubbegien trouwt op zaterdag 7 mei 1927 te Haren (is gescheiden op maandag 5 oktober 1931 te Amsterdam) op 29-jarige leeftijd met de 22-jarige **Reinder Voorma**. Reinder, stratenmaker, is geboren op vrijdag 19 augustus 1904 te Waterhuizen.
- 2 **Eite Hummel** is geboren op maandag 28 augustus 1899 te Onnen.
- 3 **Wolter Hummel**, arbeider, is geboren op woensdag 13 maart 1901 te Onnen.
Wolter trouwt op vrijdag 29 maart 1929 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 21-jarige **Geertje Beukema**. Geertje is geboren op donderdag 26 december 1907 te Delfzijl.
- 4 **Egbertien Hummel** is geboren op zaterdag 22 februari 1902 te Onnen.
Egbertien trouwt op vrijdag 24 december 1926 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 30-jarige **Geert Harms**. Geert, landbouwer, is geboren op woensdag 8 juli 1896 te Yde.
- 5 **Jan Hummel** (L-08646), arbeider, is geboren op dinsdag 19 mei 1903 te Onnen.
Jan trouwt op zaterdag 8 mei 1937 te Hoogezand op 33-jarige leeftijd met de 29-jarige **Aaltje Huisman**. Aaltje is geboren op zondag 22 december 1907 te Harkstede.
- 6 **Aukien Hummel** is geboren op donderdag 6 oktober 1904 te Onnen.
Aukien trouwt op donderdag 7 februari 1929 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 21-jarige **Anne Visser**. Anne, kapper, is geboren op zaterdag 26 oktober 1907 te Martenshoek.
- 7 **Hendrik Hummel** is geboren op zondag 18 maart 1906 te Onnen.
- 8 **Grietje Hummel** is geboren op woensdag 8 januari 1908 te Onnen.
Grietje trouwt op vrijdag 28 oktober 1932 te Warffum op 24-jarige leeftijd met de 28-jarige **Albert Jans**. Albert, landarbeider, is geboren op donderdag 7 januari 1904 te Warffum.

- 260 **Hindrik Ottens** (ES), zoon van **Kornelius Ottens (261)** en **Hendrika Cornelia de Vries**, caféhouder, wonende te Haren (Essen 6) en aldaar (Essen 3), is geboren op woensdag 5 februari 1902 te Groningen, is overleden op zondag 16 april 1961 aldaar. Hindrik werd 59 jaar, 2 maanden en 11 dagen.
Hindrik trouwt op vrijdag 16 mei 1930 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 23-jarige **Geertdina Tuik**. Geertdina is geboren op zaterdag 25 augustus 1906 te Farmsum.

- 261 **Kornelius Ottens** (ES), zoon van **Hindrik Bonnes Ottens** en **Mettien Mennes**, tuinier, wonende te Haren (Wijk B Haren 3) en aldaar (Essen 3), is geboren op woensdag 4 juli 1877 te Helpman, is overleden op dinsdag 11 september 1956 te Eelde. Kornelius werd 79 jaar, 2 maanden en 7 dagen.
Kornelius trouwt op donderdag 13 december 1900 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 20-jarige **Hendrika Cornelia de Vries**. Hendrika is geboren op woensdag 18 februari 1880 te Groningen.

Van Kornelius en Hendrika zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Hindrik Ottens** is geboren op woensdag 5 februari 1902 te Groningen, zie 260.
- 2 **Cornelia Ottens** is geboren op maandag 17 augustus 1903 te Groningen.
Cornelia trouwt op vrijdag 3 juni 1932 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 31-jarige **Tjebel Stroetinga**. Tjebel, groentekweker, is geboren op donderdag 14 februari 1901 te Eelde.

- 262 **Roelf Pauwels** (MIL-077; ES; Napoleon; L-00389; L-01550), zoon van **Pieter Egberts Pauwels** en **Aaltje Jans Kuipers**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk A Haren 22) en aldaar, is geboren op vrijdag 19 november 1790 aldaar, is overleden op vrijdag 13 juli 1849 aldaar. Roelf werd 58 jaar, 7 maanden en 24 dagen.

Militair in het leger van Napoleon: inschrijving van Roelof Peters, 33e Regiment Lichte Infanterie, stamboeknr. 4744. (Inv.nr. SHD: 22Yc235)

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A Nr 22 samen met zijn vrouw, twee kinderen, de inwonende boerenknecht Geert Harms en de inwonende werkmeid Everdina Weites.

Akte 23 december 1819

Verkoop van enige percelen land op verzoek van Roelf Pauwels te Haren, Egbert Pauwels, boerenknecht te Dilgt en Albert Pauwels, boerenknecht te Onnen, samen erfgenamen van wijlen Pieter Egberts Pauwels. Koper van een perceel land is Abel Jans Brink voor f.220,-.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr.93, Akte 528)

Brief 20 maart 1824 van de gouverneur

Ik zende u hiernevens de navolgende ordonnantiën, om te strekken tot voldoening der schadeloosstelling voor ingenomen gronden ten dienste van den zijtak des wegs den 1e klasse nr 1 tusschen Groningen en De Punt, als:

J. Swartwolt te Haren: f.130,50

H.E. Meijer te Haren: f.241,50

Wed. Rummerink te Haren: f.503,70

Pastorij van Haren: f.237,75

H. Hendriks te Haren: 130,05

P. (J.) P Veldman: f.34,50

R. van Loo (Roelf Pauwels) te Haren: f.30,60

R. Bolt te Helpman: f.210,-

Als zijnde door het intermediair van u aan mij ter hand gesteld de noodige certificaten, dat de ingenoomen percelen met geene hypothecaire inschrijvingen zijn bezwaard, of dat de hypotheekhouders genoegen nemen, dat de betaling der schadeloosstelling geschiede aan de personen ten wier name de bovengemelde ordonnantiën geslagen zijn.

Ik heb nu nog onder mij berustende ordonnantiën voor R. Koops te Haren, groot f.105,90 en J. Berends en comp. groot f.64,00, waarvan ik de noodige certificaten van u nog wachtende ben, om dezelve daarna aan de belanghebbenden te kunnen doen afgeven. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Brief 27 mei 1827 aan het Armbestuur te Haren

De landbouwer Roelf Pauwels bij mij geweest zijnde, teneinde mijn interceptie te verzoeken om te bewerkstelligen, dat er eene schutting voor het voetpad langs het armhuis wordt geplaatst, op gelijke wijze als dezelve daar voorheen is geplaatst geweest, om daardoor voor te komen het inloopen van vee, hetwelk van het ene naar het andere land wordt vervoerd.

Zijn voorstel naar mijn mening niet ongegrond zijnde, zoo verzoek ik u om de nodige orders te willen stellen, dat de voorgemelde schutting geplaatst worde.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 23 februari 1831 van de naburen van het armenhuis

Geven met eerbied te kennen, W. Holwerda, J. Timans, R. Brinks, Gerrit Hajema, R. Koops Rzn, H. van Streun, J.R. Boddeveld, R. Pauwels, Berend Conraats [Beerent Konraats Tonnis], Adolf Jansen, Wopke Nijdam, als naburen van het diakonie armenhuis, dat het ondergetekenden als hoogst onregtvaardig voorkomt, dat bij sterfgevallen in bovengenoemd armenhuis de verplichtingen en werkzaamheden zulk een geval vereischende steeds op de ondergetekenden rusten.

1. Uit hoofde dat uit andere wijken zoowel als uit de onze armen in genoemd armenhuis worden verzorgd en dus die ingezetenen dezelfde verplichtingen hebben als ondergetekenden.

2. Dat zich in genoemd armenhuis 6 kamers bevinden in welke tien tot elf huisgezinnen zijn, welke afzonderlijk tafel houden en dus ook ieder afzonderlijk als naburen moesten worden beschouwd, doch die zich doorgaans aan de nabuurliplichten onttrekken en ook dat het grootste getal armen in genoemd armenhuis uit oude vrouwen bestaat, onbekwaam tot die werkzaamheden welke manndiensten vereischen, zoodat de werkzaamheden op ondergetekenden rusten.

3. Dat de gesteldheid in deze huisgezinnen dikwerf van dien aard is, dat de behandeling van zulke lijen bijna onmogelijk is.

4. Dat het in de mogelijkheid is, dat vreemdelingen welke er des nachts gehuisvest worde, kunnen komen te overlijden, welke lijen dan ook door ondergetekenden zullen moeten worden behandeld.

5. Dat het een zekere waarheid is, dat er in één jaar 7 sterfgevallen zijn geweest, welke lijen alle door de naburen zijn behandeld.

Daar dit en de vorige punten meer het armenbestuur en de gemeente betreffen dan de naburen, zoo is dan dit onderdanig verzoek van ondergetekenden, dat u u hierin ten onzen behoefte beter moogt voorzien en vertrouwen het aan uw wijsheid zulke maatregelen te nemen welke meer met de aard der zaak en de regtvaardigheid doelmatig zijn.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Roelf trouwt op maandag 11 juni 1821 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 20-jarige **Engelina Eising**, dochter van **Willem Eising** en **Engelina Willems Takens**. Engelina, wonende te Haren (Wijk A Haren 22), aldaar (Wijk A Haren 24), aldaar (Wijk A Haren 27) en aldaar, is geboren op zondag 7 december 1800 aldaar, wonende Wijk A Haren 27 aldaar, is overleden op maandag 25 december 1876 aldaar. Engelina werd 76 jaar en 18 dagen.

Van Roelf en Engelina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Aaltijn Pauwels** is geboren op donderdag 4 juli 1822 te Haren, is als geboren aangegeven op zaterdag 6 juli 1822 aldaar (aangever geboorte was **Roelf Pauwels** (zie 262); getuigen aangifte geboorte waren **Hendrik Jans van Norg** en **Jan Lukas Sluiter**), is overleden op vrijdag 27 juli 1827 aldaar, is als overleden aangegeven op vrijdag 27 juli 1827 aldaar (aangever overlijden was **Roelf Pauwels** (zie 262); getuige aangifte overlijden was **Jan Adolfs**). Aaltijn werd 5 jaar en 23 dagen.

Het overlijden van Aaltijn komt aan de orde in de briefwisseling tussen de oud-schoolmeester te Haren N. Dekker en zijn opvolger Lubertus van Oosten. In zijn brief van 12 augustus 1827 schrijft Dekker over Aaltijn: "een veel belovend kind, dat mij tot zeer veel genoegen in de school is geweest" (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 150).

- 2 **Willem Pauwels** (RW2), landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 22), aldaar (Wijk A Haren 24), aldaar (Wijk A Haren 27), aldaar (Wijk A Haren 31), aldaar (Wijk A Haren 19) en aldaar, is geboren op dinsdag 13 december 1825 aldaar, wonende Wijk A Haren 27 aldaar, is overleden op maandag 16 mei 1892 aldaar. Willem werd 66 jaar, 5 maanden en 3 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 8 februari 1893

Verhuring Onnen

Op woensdag den 15 februari 1893, des namiddags te 4 uur, zullen ten huize van Jacob Holtman te Onnen, voor 3 achtereenvolgende jaren publiek worden verhuurd:

* onderscheidene percelen bouw- en weideland als voorste en achterste Helakker, om te bouwen en koeland voor de til om te weiden, van de erven Willem Pauwels.

* de Breek, de Middelhorst om te bouwen en de Zuurkamp om te weiden van Freerk Veldman.

* de Delakker, Langakkersveen, Kalkakker en de Velakker, ingezaaid met rogge van Harm Berends Hzn.

Alles in percelen als naar gewoonte.

Jhr. R.A. Quintus, notaris Zuidersingel.

Willem trouwt op zaterdag 21 juni 1862 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 36-jarige **Dorolina Veldman**, dochter van **Jan**

Veldman en **Lucretia Sissingh**. Dorolina, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 8), aldaar (Wijk C Onnen 18), aldaar (Wijk A Haren 27), aldaar (Wijk A Haren 31), aldaar (Wijk A Haren 19) en aldaar, is geboren op vrijdag 18 november 1825 te Onnen (Wijk C Onnen 8), is als geboren aangegeven op vrijdag 18 november 1825 te Haren (aangever geboorte was **Jan Veldman**; getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Jans Brink** en **Hinderk Hinderks van der Es** (zie 111)), wonende Wijk A Haren 27 aldaar, is overleden op dinsdag 24 maart 1891 aldaar. Dorolina werd 65 jaar, 4 maanden en 6 dagen.

- 3 **Pieter Pauwels**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 22), aldaar (Wijk A Haren 24) en aldaar (Wijk A Haren 27), is geboren op zondag 20 april 1828 aldaar, is overleden op maandag 12 januari 1903 aldaar. Pieter werd 74 jaar, 8 maanden en 23 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 5 november 1893

Boerenplaats te Haren.

Op Maandag 27 November 1898, des avonds 7 uur, bij M. v.d. VEEN te Haren, zal, ten verzoeke van den heer P. PAUWELS, te Haren, voor den tijd van 3 jaren, publiek worden verhuurd: Eene BOERENBEHUIZJNG met SCHUUR en ruim 3 Ha. BOUW- en WEILAND, aan den straatweg ten noorden het dorp Haren. Zeer geschikt voor MOESKERIJ of KOEMELKERIJ, thans in gebruik bij de weduwe P. Brontsema.

S. Lohman, notaris

Nieuwsblad van het Noorden, 20 mei 1896

HAREN, 18 Mei. Heden had hiervoor de verkiezing van nog twee leden van bet kerkelijk kiescollege de herstemming plaats tusschen de heeren P. Pauwels, J. Bijkerk, F. Veldman en H. Hendriks. Uitgebracht werden 69 stemmen. De heer Pauwels werd gekozen met 55 en de heer Bijkerk met 17 stemmen. De vier aftredende leden zijn nu allen herkozen, terwijl de heer Bijkerk zitting zal nemen in de plaats van wijlen den heer R. Kuipers.

Pieter trouwt op zaterdag 17 november 1860 te Haren op 32-jarige leeftijd (1) met de 26-jarige **Leentje Takens**, dochter van **Pieter Takens** en **Geertje Jans Pastoor**. Leentje, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 18) en aldaar (Wijk D Klaverblad 20), is geboren op donderdag 4 september 1834 aldaar, is overleden op zaterdag 22 juli 1865 aldaar. Leentje werd 30 jaar, 10 maanden en 18 dagen.

Pieter trouwt op donderdag 14 oktober 1869 te Haren op 41-jarige leeftijd (2) met de 32-jarige **Hinderika Eising**, dochter van **Albert Eising** en **Aaltje Kloots**. Hinderika, wonende te Haren (Wijk C Onnen 14), aldaar (Wijk C Onnen 23) en aldaar (Wijk A Haren 18), is geboren op woensdag 14 juni 1837 te Onnen, is overleden op maandag 3 februari 1919 te Haren. Hinderika werd 81 jaar, 7 maanden en 20 dagen.

- 263 **Albertus Pieters** (ES), zoon van **Jan Stoffers Pieters** en **Trientje Albartus**, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), is geboren op zaterdag 25 juli 1863 te Eelde, is overleden op dinsdag 17 november 1942 te Glimmen. Albertus werd 79 jaar, 3 maanden en 23 dagen.

Albertus trouwt op zaterdag 17 november 1894 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 21-jarige **Aaltje Eleveld**, zie 102.3.

Van Albertus en Aaltje zijn tien kinderen bekend:

- 1 **Geert Pieters**, arbeider, is geboren op zaterdag 30 maart 1895 te Essen. Geert trouwt op vrijdag 4 februari 1921 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Alberdina Hoving**, dochter van **Harm Hoving** en **Aaltje Harms**. Alberdina is geboren op zaterdag 8 augustus 1896 te Noordlaren.
- 2 **Trientje Pieters** is geboren op zaterdag 22 augustus 1896 te Hemmen. Trientje trouwt op zaterdag 4 november 1916 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 23-jarige **Frederik Lemmen**. Frederik is geboren op maandag 30 januari 1893 te Eelde.
- 3 **Jan Stoffer Pieters**, molenaarsknecht, is geboren op donderdag 5 oktober 1899 te Haren, is overleden op woensdag 16 mei 1928 te Groningen. Jan werd 28 jaar, 7 maanden en 11 dagen. Jan trouwt op vrijdag 19 juni 1925 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 21-jarige **Anna Wibbegiene Ekkelkamp**, dochter van **Pieter Ekkelkamp** en **Angenita Willemina Vonk**. Anna is geboren op dinsdag 18 augustus 1903 te Helpman.
- 4 **Albert Pieters** is geboren op vrijdag 18 juli 1902 te Haren.
- 5 **Willem Pieters** is geboren op dinsdag 4 oktober 1904 te Haren. Willem trouwt op donderdag 22 november 1928 te Hoogezand op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Geline Venema**. Geline is geboren op maandag 19 oktober 1903 te Scharmer.
- 6 **Aaltje Pieters** is geboren op zondag 7 april 1907 te Haren. Aaltje trouwt op vrijdag 9 mei 1930 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 22-jarige **Willem Amerika**, zoon van **Luitjen Amerika** en **Harmina Pauwels**. Willem, landbouwer, is geboren op donderdag 20 juni 1907 te Groningen.
- 7 **Hendriktje Pieters** is geboren op zondag 18 april 1909 te Haren.
- 8 **Annegien Pieters** is geboren op donderdag 9 maart 1911 te Haren. Annegien trouwt op vrijdag 29 april 1932 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 22-jarige **Pieter Hendriks**, zoon van **Pieter Hendriks** en **Albertje Luinge**. Pieter, smidsknecht, is geboren op vrijdag 7 januari 1910 te Groningen.
- 9 **Jantje Pieters** is geboren op zaterdag 5 oktober 1912 te Haren. Jantje trouwt op vrijdag 26 mei 1933 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 23-jarige **Albert Albert Wijkstra**. Albert, vrachtrijder, is geboren op zaterdag 5 juni 1909 te Niebert.
- 10 **Albertus Pieters** is geboren in 1915 te Haren. Albertus trouwt op vrijdag 11 februari 1938 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hendriktje Bouwkamp**, dochter van **Jan Bouwkamp** en **Roelfien Hofsteenge**. Hendriktje is geboren in 1915 te Haren.

- 264 **Boele Pieters** (ES), zoon van **Willem Pieters** en **Hindrikje Ruuls**, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 27) en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op zaterdag 12 mei 1838 aldaar, is overleden op zondag 28 augustus 1910 te Zuidbroek. Boele

werd 72 jaar, 3 maanden en 16 dagen.

Boele trouwt op woensdag 15 mei 1872 te Zuidbroek op 34-jarige leeftijd met de 26-jarige **Frederika Straat**. Frederika is geboren op dinsdag 12 augustus 1845 te Zuidbroek, is overleden op woensdag 25 oktober 1911 aldaar. Frederika werd 66 jaar, 2 maanden en 13 dagen.

- 265 **Gessen Pieters** (ES) is geboren in 1625 (OS).
Gessen was gehuwd met **Jantien**.
- 266 **Hinderkien Pieters** (ES), dochter van **Jan Stoffers Pieters** en **Trientje Albartus**, wonende te Haren (Wijk B Haren 39) en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op vrijdag 26 oktober 1860 aldaar, is overleden op vrijdag 9 november 1945 te Adorp.
Hinderkien werd 85 jaar en 14 dagen.
Hinderkien trouwt op zaterdag 24 april 1886 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jan van Bolhuis**, zoon van **Popko van Bolhuis** en **Mettien van Bergen**. Jan, arbeider, is geboren op maandag 11 februari 1861 te Helpman, is overleden op zondag 31 juli 1932 te Groningen. Jan werd 71 jaar, 5 maanden en 20 dagen.
- 267 **Jacob Pieters** (ES), wonende te Essen, is geboren in 1640 (OS), is overleden voor 1678 aldaar. Jacob werd hoogstens 38 jaar.
Pachter te Essen
Jacob was gehuwd met **Marregien Jacobs**, zie 48.
- 268 **Jeigina Gesina Pieters** (ES), dochter van **Jan Veldman Pieters** en **Anna Elizabeth Vaster**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2) en aldaar, is geboren op donderdag 26 april 1860 te Leek, wonende Wijk F Essen 2 te Haren, is overleden op woensdag 2 november 1864 te Essen, is als overleden aangegeven op donderdag 3 november 1864 te Haren (aangever overlijden was **Arend Pieters**; getuige aangifte overlijden was **Roelf Abels**). Jeigina werd 4 jaar, 6 maanden en 7 dagen.
- 269 **Willemtje Pieters** (ES), dochter van **Willem Pieters** en **Hindrikje Ruuls**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op vrijdag 11 maart 1842 aldaar, is overleden op zaterdag 23 oktober 1880 te Zuidlaren. Willemtje werd 38 jaar, 7 maanden en 12 dagen.
Willemtje trouwt op maandag 28 februari 1870 te Zuidlaren op 27-jarige leeftijd met de 32-jarige **Egbert Buitter**. Egbert is geboren op dinsdag 18 juli 1837 te Zuidlaren, is overleden op vrijdag 19 mei 1876 aldaar. Egbert werd 38 jaar, 10 maanden en 1 dag.
- 270 **Geert Peters Pikkert** (ES), zoon van **Peter Times** en **Aaltje Geerts**, dienstknecht en landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 16) en aldaar (Wijk F Essen 9), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 31 oktober 1802 aldaar, is overleden op donderdag 29 maart 1888 te Glimmen. Geert werd 85 jaar, 4 maanden en 27 dagen.
Geert trouwt op zaterdag 11 april 1840 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 24-jarige **Aaltien Veenema**, dochter van **Jelle Sietzes Venema** en **Annechien Roelfs Hofman**. Aaltien is geboren op vrijdag 6 oktober 1815 te Eelde, is overleden op woensdag 4 april 1888 te Glimmen. Aaltien werd 72 jaar, 5 maanden en 29 dagen.
Van Geert en Aaltien zijn acht kinderen bekend:
- 1 **Pieter Pikkert**, arbeider, is geboren op woensdag 8 juli 1840 te Haren, is overleden op zondag 20 mei 1917 te Groningen. Pieter werd 76 jaar, 10 maanden en 12 dagen.
Pieter trouwt op zaterdag 8 mei 1869 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Geertje Kamphuis**, dochter van **Aldert Kamphuis** en **Roelfje Alberts van Bergen**. Geertje is geboren op donderdag 20 augustus 1840 te Helpman, is overleden op dinsdag 22 december 1914 te Groningen. Geertje werd 74 jaar, 4 maanden en 2 dagen.
 - 2 **Jelle Pikkert** (L-02058), arbeider, dienstknecht en landbouwer, is geboren op maandag 8 november 1841 te Haren, is overleden op woensdag 6 december 1899 te Onnen. Jelle werd 58 jaar en 28 dagen.
Jelle trouwt op zaterdag 14 oktober 1876 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 26-jarige **Hendrikje Nieborg**, dochter van **Jacob Nieborg** en **Geertje Hindriks**. Hendrikje is geboren op donderdag 27 december 1849 te Noordlaren, is overleden op dinsdag 10 februari 1925 te Assen. Hendrikje werd 75 jaar, 1 maand en 14 dagen.
 - 3 **Thieme Pikkert** is geboren op woensdag 27 maart 1844 te Harenmolen, is overleden op zondag 9 maart 1845 te Glimmen. Thieme werd 11 maanden en 10 dagen.
 - 4 **Aaltien Pikkert**, wonende te Haren (Wijk A Harenmolen 182), is geboren op donderdag 8 januari 1846 te Glimmen, is overleden op zondag 8 januari 1922 te Harenmolen. Aaltien werd 76 jaar.
Aaltien trouwt op zaterdag 9 mei 1874 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Geert Bonder**, zoon van **Jan Bonder** en **Bouchien Staal**. Geert, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Haren 42), is geboren op woensdag 28 juni 1848 te Eelde, is overleden op woensdag 12 augustus 1896 te Harenmolen. Geert werd 48 jaar, 1 maand en 15 dagen.
 - 5 **Jacob Pikkert**, kruidenier en koopman, wonende te Haren (Wijk B Haren 14), is geboren op woensdag 13 september 1848 aldaar, is overleden op dinsdag 15 augustus 1905 te Helpman. Jacob werd 56 jaar, 11 maanden en 2 dagen.
Jacob was gehuwd met **Klasina Hovingh**. Klasina, wonende te Glimmen (Wijk N 70), is geboren op zaterdag 28 december 1844 te Groningen, is doopsgezind gedoopt, is overleden op donderdag 24 mei 1906 te Helpman. Klasina werd 61 jaar, 4 maanden en 26 dagen.
 - 6 **Annechien Pikkert** (DI), wonende te Haren (Wijk D Dilgt 10), is geboren op donderdag 14 november 1850 te Glimmen, is overleden op zondag 13 september 1903 te Zuidlaren. Annechien werd 52 jaar, 9 maanden en 30 dagen.
Annechien trouwt op zaterdag 14 maart 1874 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 24-jarige **Harm Ottens**. Harm, dienstknecht, is geboren in 1850 te Zuidlaren.
 - 7 **Geert Pikkert**, spoorwagwerker, is geboren op zondag 20 februari 1853 te Glimmen, is overleden op donderdag 19 december 1935 te Nijmegen. Geert werd 82 jaar, 9 maanden en 29 dagen.
Geert trouwt op zaterdag 9 november 1889 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 24-jarige **Anna Radema**, dochter van **Beene**

Radema en **Grietje Venema**. Anna is geboren op woensdag 12 april 1865 te Groningen, is overleden op zondag 19 februari 1939 te Nijmegen. Anna werd 73 jaar, 10 maanden en 7 dagen.

- 8 **Sietze Pikkert** is geboren op zondag 14 oktober 1855 te Glimmen, is overleden op maandag 15 december 1856 aldaar. Sietze werd 1 jaar, 2 maanden en 1 dag.

- 271 **Aaltien Popkes** (ES), dochter van **Popke Jans**, is geboren te Woltersum, is gedoopt op zondag 17 januari 1700 aldaar, is overleden in september 1780 te Essen, is begraven op woensdag 6 september 1780 te Haren. Aaltien werd 80 jaar en 8 maanden.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhijr angenomen sijn gedujrende den dienst van A. Fledderus.

1719 in Junij

Aaltjen Popkes j.d. tot Essen

Ontvangst diaconie te Haren 6 september 1780

De weduwe van Roelf Sikkens van Essen begraven: f.3,36
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 7 oktober 1780

Het beste laken voor de weduwe Roelof Sikkens: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Boedelbeschrijving 1780

Boedelbeschrijving dd 11 oktober 1780 van de nalatenschap van Aaltje Popkes, weduwe van Roelf Sikkens. "En waarvan de pupille van Popko Jans bij Swaantje Jans in egte verwekt de vijfste partie is toebehoorende".

Profijtelijke staat:

- een stokleggens rente brief ten laste van Klaas Hindriks Hars en zijn vrouw en Evert Jans en zijn vrouw groot 400 gld.
- huur van Evert Jans en vrouw
- goud en zilverwerk ter waarde van 42 gld

Schadelijke staat:

- aan de kerk tot Middelbert een jaar huur tot geschenk wegens de verkoop van de beklemminge 48 gld
- aan Evert Jans voor het staan van de doode in huis

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1099)

Klaas Hindriks Hars is getrouwd met Roelfje Roelfs en Evert Jans (Schut) met Kornelsje Roelfs. Roelfje en Kornelsje zijn dochters uit het tweede huwelijk van Aaltien Popkes. Popko Jans, de reeds overleden vader van kleinzoon Jan Popko Oostingh, is een zoon uit het eerste huwelijk.

Akte 23 juni 1781

Roelf Jans, Cornelsijn Roelefs weduwe van Evert Jans, Klaas Hars, Derk Berents en de voorstanderen over Jan Popkes maken een scheiding en deling van de nalatenschap van hun (schoon)moeder en grootmoeder Aaltjen Popkes, weduwe van Roelf Sikkens. De voorstanderen over Jan Popkes zijn: H. Hornhuis, Hemme Geerts en Joest Harms. De laatste is tijdelijk voorstander gedurende de scheiding van de nalatenschap. E is f.363,- te verdelen in vijf delen, dat komt neer op f.72,60 per portie. Dit bedrag wordt uitgekeerd aan de voorstanderen. Voorts ontvangen zij voor hun pupil nog enig lijfstoebehoren.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614).

Aaltien trouwt (kerk) op zondag 8 maart 1722 op 22-jarige leeftijd (1) met de ongeveer 27-jarige **Jan Willems**, zie 192.1.

Van Jan en Aaltien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Lammechijn Jans** is geboren in december 1722 te Essen, is gedoopt op vrijdag 4 december 1722 te Haren, is begraven op zaterdag 25 november 1797 aldaar. Lammechijn werd 74 jaar en 11 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 25 november 1797

Lammegien Jans van Dilgt begraven: f.9,11.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 27 december 1797

Hindrik Geers voor het beste laken voor zijn moeder Lammegien: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Lammechijn trouwt (kerk) op zondag 30 april 1747 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Roelf Jans**. Roelf is geboren in 1720 (OS) te Emmen, is begraven op zaterdag 31 augustus 1793 te Haren. Roelf werd 73 jaar.

Ontvangst diakonie te Haren 7 mei 1759

Een stokleggingsbrief over Roelf Jans tot Dilgt afgelost (met rente) f.312,-
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Boedelbeschrijving 17 mei 1762

Gerechtelijke boedelbeschrijving op verzoek van rentmeester Wichers dd 1762 van de boedel van Roelf Jans te Dilgt. De inventaris is schamel: 4 paarden, 6 koeien, rogge op wortel en een klein beetje huisraad.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 817)

Voogdijstelling 22 februari 1766

Roelf Jans te Dilgt zweert aan als voormond over het minderjarige kind van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Joost Harms te Peize wordt sibbevoogd en Evert Jans te Essen vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Akte 18 februari 1769

Albert Roelfs en Swaantien Jans (Swaantje Jansen), echtelieden te Haren, verklaren van de diaconie van Haren geleend te hebben f.165,-. Roelf Jans en Lammegien Jans (Lammechijn Jans) te Dilgt stellen zich borg voor de rente en aflossing van de

lening.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 39)

Akte 3 januari 1770

Roelf Jans en Lammegien Jans, echtelieden te Dilgt, verklaren geleend te hebben van Geert Hoiting, woonachtig te Noordlaren f.300,- tegen 4%.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613)

Voogdijstelling 22 september 1780

Gezworene H. Hornhuis te Essen wordt aangezwoeren als sibbevoogd in plaats van Roelf Jans over het minderjarig zoontje van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Dit gedurende de scheiding en deling van de grootmoederlijke boedel des pupilles. Deze grootmoeder is wijlen Aaltien Popkes, weduwe van Roelf Sikkes. Hemme Geerts te Essen wordt aangezwoeren als vreemde voogd in plaats van Evert Jans.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Akte 24 juni 1793 (geregistreerd 2 augustus 1793)

Roelf Jans en Lammegien Jans, echtelieden te Dilgt, verkopen aan hun schoonzoon Hindrik Geerts en dochter Annegien Roelfs, woonachtig te Essen, hun behuizing en schuur te Dilgt met de vaste beklemming van 72 grasen bouw-, weide- en hooiland te Dilgt. Jaarlijks is aan huur aan de eigenaren verschuldigd f.150,-. De prijs bedraagt f.4.000,-. Dit bedrag moet op 1 november 1794 worden betaald. Er wordt een uitvoerige regeling getroffen over het betalen van geschenken aan de eigenaar bij verkoop of vererving.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 133)

Ontvangst diaconie te Haren 31 augustus 1793

Roelf Jans van Dilgt begraven: f.10,37.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 7 mei 1797

Laken voor Roelf Jans door zijn weduwe: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Popke Jans**, landbouwer, is geboren in augustus 1725 te Essen, is gedoopt op zondag 12 augustus 1725 te Haren, is overleden in december 1763 te Essen, is begraven op vrijdag 16 december 1763 te Haren. Popke werd 38 jaar en 4 maanden.

In 1755 genoemd als provinciemeijer te Essen.

Ontvangst diakonie te Haren 8 maart 1758

Popke Jans van de Oosterweg zijn moeder (schoonmoeder) begraven: f.1,51

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 15 maart 1758

Van Popke Jans voor het laken voor zijn moeder (schoonmoeder): f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 16 december 1763

Popke Jans begraven: f.2,70

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 26 november 1764

Van de weduwe van Popke Jans voor het beste laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 22 februari 1766

Roelf Jans te Dilgt zweert aan als voormond over het minderjarige kind van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Joost Harms te Peize wordt sibbevoogd en Evert Jans te Essen vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Popke trouwt (kerk) op zondag 14 mei 1752 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 27-jarige **Swaantje Jansen**, dochter van **Jan Berends** en **Annechien Joesten**. Swaantje is geboren in 1725 (OS) en afkomstig uit Peize, is begraven op donderdag 19 augustus 1790 te Haren. Swaantje werd 65 jaar.

Voogdijstelling 22 februari 1766

Roelf Jans te Dilgt zweert aan als voormond over het minderjarige kind van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Joost Harms te Peize wordt sibbevoogd en Evert Jans te Essen vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Akte 6 juni 1766

Swaantje Jans, weduwe van Popko Jans treft met Roelf Jans Boer, Joost Harms en Evert Jans, voorstanderen over haar minderjarige soontje Jan Popkes, een regeling over de afkoop van de vaderlijke nalatenschap. Jan Pokes zal tot zijn 18e jaar door zijn moeder worden verzorgd. Bovendien krijgt hij op zijn 18e f.50,- plus een rijge zilveren hembroks knopen, een paar zilveren schoengespen, een bijbel met zilveren krappen en nog een grote bijbel, maar deze laatste bijbel mag zijn moeder onder zich houden zolang ze leeft. Ook stiefvader Albert Roelfs conformeert zich aan deze afspraken.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 145).

Ontvangst diaconie te Haren 19 augustus 1790

De vrouw van Albert Roelfs begraven, Swaantje Westerhof genaamd: f.2,86

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 3 maart 1791

Het beste laken voor Poppen Swaantijn van de Oosterweg: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Swaantje was later gehuwd (2) met **Albert Roelfs**.<154,155>

Aaltien trouwt (kerk) op zondag 13 mei 1731 te Haren op 31-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Roelef Sikkens**, zie 314.

Van Roelef en Aaltien zijn drie kinderen bekend:

3 **Kornelsje Roelfs** is geboren in februari 1732 te Essen, is gedoopt op zondag 2 maart 1732 te Haren, zie 288.

4 **Rienje Roelfs** ook genaamd Reina Roelfs en Trientien Roelfs is geboren in maart 1734 te Essen, is gedoopt op zondag 21 maart 1734 te Haren, is begraven op donderdag 24 juni 1779 aldaar. Rienje werd 45 jaar en 3 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 24 juni 1779
Derk Berens zijn vrouw begraven: f.5.11
Het beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Rienje trouwt (kerk) op zondag 2 juni 1765 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 28-jarige **Derk Berends**, zie 89.1.

5 **Roelfje Roelofs** is geboren in december 1737 te Essen, is gedoopt op zondag 15 december 1737 te Haren, zie 289.

272 **Geert Post** (ES), zoon van **Jan Geerts Post** en **Anje Willems Nienhuis**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op vrijdag 28 augustus 1807 te Noorderhoogebrug, is overleden op zaterdag 8 februari 1862 te Groningen. Geert werd 54 jaar, 5 maanden en 11 dagen.

Brief burgemeester van Bedum dd 29 oktober 1829
Zekere Pieter Jans Huizinga, landbouwer te Zuidwolve geeft mij te kennen, dat hij in zijnen dienst heeft gehad Geert Jans Post, thans woonachtig bij de weduwe Geert Hemmes te Haren en dat deze Geert Jans Post in stilte van hem is vertrokken onder te betalen zestien gulden voor een xxx en boom, welke hij voor hem gekocht en betaald had ofwel hem dit goed terug te bezorgen, hetgeen ter zijner keus was verbleven, terwijl daarentegen Geert Jans Post bij hem had achter gelaten een kist en een zigt, zonder daarop order te hebben gesteld.
Mag ik u verzoeken genoemden Geert Jans Post hierover voor u te doen komen en denzelven te vermanen daaromtrent order te stellen, daar anders nog gevaar loopt, dat de zaak wordende gebracht ter cognitie van de officier van justitie, in onaangename omstandigheden te geraken en mij over de uitkomst te berichten.
(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Geert trouwt op zondag 29 april 1832 te Bedum op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Aaltje Meeringa**. Aaltje is geboren in 1803 te Noorderhoogebrug, is overleden op dinsdag 9 november 1858 aldaar. Aaltje werd 55 jaar.

273 **Wimke Postma** (ES), dochter van **Abram Postma** en **Doekeltje van der Veen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op vrijdag 28 april 1865 te Foxhol, is overleden op vrijdag 20 januari 1939 te Groningen. Wimke werd 73 jaar, 8 maanden en 23 dagen.
Wimke trouwt op zaterdag 5 september 1885 op 20-jarige leeftijd met de 27-jarige **Hendrik Bakker**, zie 26.

274 **David Pots** (ES), zoon van **Roelf Pots** en **Luichien Zewuster**, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 8 april 1885 te Eelde.
David trouwt op zaterdag 8 augustus 1908 te Eelde op 23-jarige leeftijd met de 24-jarige **Roelfien Stoffers**. Roelfien is geboren in 1884.

275 **Jonkheer Mr. Jacobus Johannes Aricius Quintus** (ES; L-03072), zoon van **jonkheer Jacobus Johannes Aricius Quintus** en **Christina Maria Woldringh**, advocaat, substituut officier van justitie, rechter, raadsheer gerechtshof en president gerechtshof Leeuwarden (1926-1931), wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op maandag 11 november 1861 te Huize De Kamp (Wijk F Essen 16), is overleden op dinsdag 9 juni 1942 te Velp. Jacobus werd 80 jaar, 6 maanden en 29 dagen.
Jacobus trouwt op donderdag 30 juni 1898 te Amsterdam op 36-jarige leeftijd met de 24-jarige **Sara Johanna Henderina Kool**. Sara is geboren op zondag 17 mei 1874 te Eemnes.

Van Jacobus en Sara is een kind bekend:

1 **Charlotte Sophie Quintus** is geboren op vrijdag 4 oktober 1901 te Winschoten.

276 **Jonkheer Johan Wichers Quintus** (ES; L-01023; L-00843cs; L-01506), zoon van **Willem Jan Quintus** en **Aleida Sibilla Sara Wichers**, advocaat, notaris, lid provinciale staten Groningen en raadslid en wethouder van Groningen, is geboren op vrijdag 28 augustus 1807 te Groningen, is overleden op zondag 14 februari 1864 aldaar. Johan werd 56 jaar, 5 maanden en 17 dagen.

Brief 16 februari 1844 aan Gedeputeerde Staten
Naar aanleiding van art. 13 der wet van den 6 juni 1840 heb ik de eer hiernevens aan u toe te zenden eene eerste aangifte wegens landontginning ingeleverd door de heren R. de Sitter, burgemeester der gemeente Haren, en Mr. Johan Wichers Quintus, notaris, wonende te Groningen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 27 februari 1844 aan Gedeputeerde Staten
Onder toevoeging van het door de gouverneur dezer provincie bij appointement van den 16 dezer aan ons toegezonden aangifte van ontginning van gronden door R. de Sitter en J.W. Quintus, hebben wij de eer u te berigten, dat er bij ons geen bedenkingen bestaan tegen die ontginningen en dat de registratie heeft plaats gehad.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 5 maart 1850 van Johan Wichers Quintus
Geeft met den meest verschuldigden eerbied te kennen Mr. Johan Wicher Quintus, wethouder der Stad Groningen, wonende te

Groningen, dat hij voornemens is in het aanstaande voorjaar op de perceelen bij het kadaster bekend gemeente Haren, sectie K nummer 133 en 134, gelegen aan den straatweg eene behuizinge met afzonderlijke schuur en nog een kleine woning te bouwen. Verplicht zijnde u daarvan kennis te geven, verzoekt de ondergeteekende beleefdelijk, dat het u moge behagen, dit zijn voornemen goed te keuren en hem zoveel nodig tot de uitvoering te magtigen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 83).

Rapport dd 9 maart 1850 van assessor Geert Bolhuis

Ter voldoening aan het appointement van den heer burgemeester dezer gemeente dd 5 maart jl, waarbij in mijne handen is gesteld, om aan u te dienen van berigt en consideratiën, een adres van Mr. J.W. Quintus, daarbij magtiging verzoekende tot de bouw van een behuizing, schuur en kleine woning, heb ik de eer onder terugzending van dat adres, u te berigten, dat er mijns inziens geene zwarigheden bestaan tegen het verzoek van den adressant. U in consideratie gevende om het verzoek van den adressant in te willigen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 83).

Brief 3 april 1850 van Johan Wichers Quintus

Geeft met eerbied te kennen, Mr. Johan Wichers Quintus, notaris te Groningen, dat hij onder dankbetuiging voor de gunstige beschikking van den 14 maart 1850 aan hem verleend op zijn verzoek om vergunning tot het bouwen van twee behuizingen en een schuur of wagenhuis aan de Straatweg te Haren, u meent te moeten te kennen te geven, dat hij de schuur of wagenloods, waarin geene stookplaats zal worden aangebragt, met riet, en de tuinmansbehuizinge met pannen in stroo gelegd wenscht te dekken, welke laatste behuizing voorzien zal zijn van een behoorlijk gemetselde schoorsteen en buitendien geheel afzonderlijk zal komen te staan. Weshalve de requestrant verzoekt, dat hem door u moge worden toegestaan om de door hem op de bij het kadaster der gemeente Haren bekende percelen sectie K nummers 133 en 134 te bouwen schuur en tuinmanswoning te dekken met zodanige spetien als boven opgegeven.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 83).

Brief 10 september 1850 aan de officier van justitie

Ik heb de eer bij deze aan u in te zenden proces verbaal van opneming wegens ontvreemding van timmermans gereedschap ten huize van Jonkheer Mr. J.W. Quintus aan den Straatweg binnen deze gemeente.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 117)

Johan trouwt op donderdag 6 juli 1837 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 24-jarige **Wibbina Maria Gockinga**. Wibbina is geboren op dinsdag 18 augustus 1812 te Veendam, is overleden op zondag 24 juni 1888 te Huize Esserberg. Wibbina werd 75 jaar, 10 maanden en 6 dagen.

Van Johan en Wibbina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jonkvrouw Catharina Quintus** is geboren op zaterdag 8 februari 1840 te Groningen, is overleden op zaterdag 9 juni 1877 te 's Gravenhage. Catharina werd 37 jaar, 4 maanden en 1 dag. Catharina trouwt op donderdag 22 november 1866 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 28-jarige **Bartout Emerius**. Bartout, griffier en substituut griffier Hoge Raad, is geboren op vrijdag 6 juli 1838 te Middelburg, is overleden op dinsdag 22 april 1913 te Nice. Bartout werd 74 jaar, 9 maanden en 16 dagen.
- 2 **Jonkvrouw Aleida Sibilla Sara Quintus** (L-01933; L-04528), wonende te Haren (Wijk F Essen 17) en aldaar, is geboren op woensdag 14 april 1841 te Groningen, wonende Wijk F Essen 19 te Haren, is overleden op zondag 10 augustus 1919 aldaar. Aleida werd 78 jaar, 3 maanden en 27 dagen. Aleida trouwt op dinsdag 12 mei 1868 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 24-jarige **Carel Coenraad Geertsema**, zie 122.
- 3 **Willem Jan Quintus**, burgemeester Noorddijk (1873-1876), advocaat en griffier kantongerecht, is geboren op zondag 5 oktober 1845 te Groningen, is overleden op donderdag 26 maart 1891 aldaar. Willem werd 45 jaar, 5 maanden en 21 dagen.

Algemeen Handelsblad, 5 april 1891

ARMENZORG. Wijlen Jhr. Mr. W.J. Quintus, griffier bij het kantongerecht te Groningen, heeft aan de kerk te Haren f. 2.000,- en aan de diaconie der Ned. Herv. gemeente f. 3.000,- vermaakt.

Willem was gehuwd met **Scheltina Anna Ida Geertruida Kool**. Scheltina is geboren op dinsdag 6 september 1853 te Groningen, is overleden op zaterdag 8 november 1913 aldaar. Scheltina werd 60 jaar, 2 maanden en 2 dagen.

- 277 **Elisabeth Reeder** (ES), dochter van **Willem Reeder** en **Roelfien Horst**, wonende te Haren (Wijk F Essen 12), is geboren op zaterdag 29 maart 1856 te Eelde, is overleden op woensdag 11 september 1946 te Zevenhuizen. Elisabeth werd 90 jaar, 5 maanden en 13 dagen.

Elisabeth trouwt op zaterdag 17 maart 1883 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 27-jarige **Willem Horst**, zoon van **Jakob Horst** en **Hindrikje Jakobs Talens**. Willem, wonende te Haren, is geboren op donderdag 20 september 1855 te Onnen (Wijk C Onnen 37), is overleden op donderdag 6 december 1934 te Zuidlaren. Willem werd 79 jaar, 2 maanden en 16 dagen.

Van Willem en Elisabeth is een kind bekend:

- 1 **Jacob Horst**, landbouwer, is geboren op vrijdag 17 augustus 1883 te Groningen, is overleden op woensdag 26 december 1956 te Zevenhuizen. Jacob werd 73 jaar, 4 maanden en 9 dagen. Jacob trouwt op vrijdag 19 oktober 1906 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 22-jarige **Jantje Berends**, dochter van **Hindrik Berends (36.3)** en **Alida Stadman**. Jantje is geboren op dinsdag 29 juli 1884 te Haren, is overleden op vrijdag 12 september 1930 te Een. Jantje werd 46 jaar, 1 maand en 14 dagen.

- 278 **Swaantjen Reijns** (ES) is afkomstig uit Essen.

Swaantjen trouwt (kerk) op vrijdag 3 april 1711 te Haren met de 26-jarige **Harm Geerts**. Harm is geboren in 1685 (OS).

Van Harm en Swaantjen is een kind bekend:

- 1 **N.N. Harms** is gedoopt op zondag 24 januari 1712 te Haren.

- 279 **Lukas Renkema** (ES), warmoezenier, wonende te Haren (Wijk F Essen 15A), aldaar (Wijk B Haren 1) en aldaar (Essen 1), is geboren op dinsdag 20 december 1859 te Nuis, is overleden op maandag 15 november 1926 te Noorddijk. Lukas werd 66 jaar, 10 maanden en 26 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 31 december 1915
BOELDAG - ESSEN, gem. Haren

Op maandag 10 januari 1916, des voormiddags 11 uur, zal ten huize en verzoeken van L. Renkema te Essen, publiek worden verkocht: een best Lithauer Ruinpaard, 11 melkkoeien, w.o. aanstaande te kalven en vroegmelkten, 2 kalfvaarzen en 2 herfstkalveren, 1 Engelsch Melkschaap 'drachtig', 4 loopvarkens, melkkar, melkbussen, geerden, enz. enz.

Lukas trouwt op donderdag 25 juli 1895 te Groningen op 35-jarige leeftijd met de 24-jarige **Alida Berendina Kwint**. Alida is geboren op dinsdag 6 juni 1871 te Groningen, is overleden op dinsdag 20 juni 1939 aldaar. Alida werd 68 jaar en 14 dagen.

Van Lukas en Alida zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Gerrit Renkema** is geboren op vrijdag 24 januari 1896 te Helpman.
 - 2 **Aaltje Renkema** is geboren op dinsdag 1 november 1898 te Helpman.
Aaltje trouwt op zaterdag 7 juni 1919 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jan Nienhuis**. Jan, warmoezenier, is geboren op dinsdag 25 augustus 1891 te Groningen.
 - 3 **Hendrik Renkema** is geboren op vrijdag 5 april 1901 te Helpman.
 - 4 **Reina Renkema** is geboren op zondag 10 januari 1904 te Essen.
Reina trouwt op vrijdag 18 mei 1923 te Haren (is gescheiden op vrijdag 29 september 1933 te Groningen) op 19-jarige leeftijd (1) met de 29-jarige **Jan Klijnstra**. Jan, melkslijter, is geboren in 1894 te Utingeradeel.
Reina trouwt op zaterdag 24 mei 1941 te Haren op 37-jarige leeftijd (2) met de 41-jarige **Gerriet Kok**, zoon van **Wouter Kok** en **Geessien Vels**. Gerriet, koetsier, is geboren op woensdag 18 oktober 1899 te Haren.
Gerriet was eerder gehuwd (1) met **Klasina Smit**.^{<156,157>}
 - 5 **Alida Renkema** is geboren op zaterdag 8 december 1906 te Haren.
Alida trouwt op zaterdag 27 mei 1933 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Gerhardus van der Wal**. Gerhardus, expeditie, is geboren op woensdag 21 oktober 1908 te Groningen.
 - 6 **Lucas Renkema** is geboren op dinsdag 7 februari 1911 te Haren, is overleden op maandag 22 februari 1943 te Vught. Lucas werd 32 jaar en 15 dagen.
- 280 **Jantje van Rhee** (ES), dochter van **Harm van Rhee** en **Roelfien Smillinger**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op dinsdag 11 mei 1875 aldaar.
Jantje trouwt op zaterdag 18 mei 1901 te Zuidlaren op 26-jarige leeftijd met de 31-jarige **Roelof Meijering**. Roelof is geboren op vrijdag 29 oktober 1869 te Zuidlaren, is overleden op zondag 10 september 1939 te Kolham. Roelof werd 69 jaar, 10 maanden en 12 dagen.
- 281 **Albert Riemsma** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op zondag 15 oktober 1871 te Vries, is overleden op zondag 23 maart 1958 te Onnen. Albert werd 86 jaar, 5 maanden en 8 dagen.
Albert trouwt op zondag 3 december 1899 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 21-jarige **Trientje Loode**. Trientje, wonende te Onnen, is geboren op dinsdag 3 september 1878 te Slochteren, is overleden op zaterdag 26 april 1952 te Noorddijk. Trientje werd 73 jaar, 7 maanden en 23 dagen.
- 282 **Geert Riga** (ES), zoon van **Arent Geerts Riga** en **Geertjen Egberts Timmer**, timmerman, is geboren op zondag 7 april 1822 te Groningen, is overleden op donderdag 28 februari 1889 aldaar. Geert werd 66 jaar, 10 maanden en 21 dagen.
Geert trouwt op zaterdag 9 juni 1855 te Haren op 33-jarige leeftijd (1) met de 32-jarige **Geessien Berends Bosman**, zie 61.5.

Van Geert en Geessien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Arent Geerts Riga** is geboren op dinsdag 26 augustus 1856 te Groningen, is overleden op zaterdag 3 februari 1912 aldaar. Arent werd 55 jaar, 5 maanden en 8 dagen.
- 2 **Jan Berend Riga** is geboren op zaterdag 15 februari 1862 te Groningen, zie 283.

Geert trouwt op zaterdag 29 juli 1882 te Groningen op 60-jarige leeftijd (2) met de 60-jarige **Trientje van Oosten**. Trientje is geboren op maandag 29 juli 1822 te Groningen.

- 283 **Jan Berend Riga** (ES), zoon van **Geert Riga** (282) en **Geessien Berends Bosman** (61.5), is geboren op zaterdag 15 februari 1862 te Groningen, is overleden op donderdag 6 april 1933 aldaar. Jan werd 71 jaar, 1 maand en 22 dagen.
- 284 **Warner Roelefs** (ES) is overleden voor 1635.

Wordt voor 1635 vermeld als meier te Essen.

Akte 26 maart 1635

De voorstanderen over de onmondighe kinderen van zal. Warner Roeloffs in Essen provincie meijeren, is geconsenteert derzelve gebruik ont opruiminghe an Luitien Jansen ende Anna sijn huisvrouw in Essen tho mogen overdragen onder voldoeninghe van de provinciale resolutie. Actum den 26 maart 1635.

(Groninger Archieven, toegang 1, inventarisnummer 726, Register van inboeking van overdracht, vererving en huwelijk van meiers; transcriptie ontvangen van Menne Glas)

Warner was gehuwd met **Martien** ook genaamd Marretjen Derx.
Martien was later gehuwd (2) met **Derk Tonnis** (zie 347).<158>

- 285 **Albert Roelfs** ook genaamd Albert Roelfs Kuiper (ES), zoon van **Roelof Willems** en **Gesijna Albers**, wonende te Essen, is gedoopt op vrijdag 26 november 1734 te Haren (doop te Groningen), is overleden in juni 1774 te Essen, is begraven op zaterdag 4 juni 1774 te Haren. Albert werd 39 jaar en 7 maanden.

Akte 5 maart 1773

Albert Roelefs en Martien Jans (Marrigje Jans), echtelieden te Essen, verklaren dat zij van de gesworene Laurens Ellens hebben geleend f.200,- tegen 4%.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 144)

Ontvangst diaconie te Haren 4 juni 1774

Albert Roelfs Kuiper begraven: f.5,57
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 26 juni 1774

Van de weduwe van Albert Roelfs Kuiper voor het beste laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Boedelbeschrijving 1777

Gerechtelijke boedelbeschrijving wegens nalatenschap van wijlen Albert Roelfs tot Essen en Margien Jans wedw, dd 30 oktober 1777. De vaste goederen zijn: een bekleemde plaats te Essen, waarvan monsr. S. Stratink te Groningen de eigenaar is. Jaarhuur f.82,-. Waarde van de bekleemding f.1.300,-. Voorts levende have en inventaris. De levende have (met tussen haakjes de getaxeerde waarde) bestaat uit een paard (f.10,-), twee koeien (f.90,-), drie vaarzen (f.50,-), een kalf (f.5,-) en twee jonge zwijnen (f.25,-). Het totaal van de profijtelijke staat bedraagt f.1.714,70. Er zijn echter ook nogal wat schulden en achterstallige betalingen. Zo zijn er een rentebrief aan Jan Geerts van f.900,- en er is een huurschuld van f.246,-. Het totaal van de schadelijke staat bedraagt f.1808,-. Het saldo van de boedel is dus negatief.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1018)

Voogdijstelling 31 oktober 1777

Hindrik Roelf Nieboer te Haren heeft aangezwoven als voormond over de vijf minderjarige kinderen van wijlen Albert Roelfs bij Margien Jans in echte verwekt. Harm Dijken te Helpman sibbevoogd en Bartelt Jans op de Hoornschedijk onder Helpman vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder van de kinderen een afkoopregeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Albert gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 11 mei 1763 te Groningen (huwelijksgetuige was **Jan Derks**) op 28-jarige leeftijd met de 22-jarige **Marrigje Jans** ook genaamd Marchien Jans, dochter van **Jan Derks** en **Jantien Hindriks Westendorp**. Marrigje, wonende te Essen, is geboren te Helpman, is gedoopt op vrijdag 10 februari 1741 te Groningen.

Akte 11 juni 1774 (geregistreerd 15 februari 1776)

Sybrandus Stratingh en Elsina Groeneveld verkopen aan Margje Jans, weduwe van Albert Roelfs, de behuizing met schuur, met geboomte en plantagiën en het recht der vaste bekleemding van 47 grasen, 49 roeden land onder de behuizing gehorig, zoals door de verkopers van Abeltijn Geers, weduwe van wijlen Geert Geerts, is aangekocht en bij de kopersche en wijlen haar man Albert Roelfs al vanaf 1772 in gebruik is. Alles staande en gelegen in Essen. De koopprijs bedraagt f.1.300,-. De vaste huur voor de landerijen is f.82 per jaar. Een zesjarig geschenk wordt uitgesloten. De kopers betalen f.400,-. De verkopers hebben vanwege hun aankoop nog een lening uitstaan van f.900,- bij Jan Geers en Trijntje Hindriks. De kopers nemen deze lening over. Er moet 4% huur betaald worden in plaats van rente.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 227)

Akte 25 mei 1776

Margien (Marrigje) Jans, weduwe van Albert Roelfs, woonachtig te Essen leent f.200,- tegen 4% van Berent Engelhard
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 239)

Akte 7 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783)

Margien Jans, weduwe van Jannes Jans verkoopt aan Jan Roelfs en Aaltien Geerts de behuizing en schuur met de vaste bekleemding van 47 grasen en 49 roeden land onder de behuizing gehorig. Jaarlijks moet f.82,- aan huur worden betaald aan de weduwe Strating conform aankomstbrief van 11 juni 1774. De koopprijs bedraagt f.2.300,-. De kopers betalen f.1.000,-. De rest wordt betaald door Jan Geers en Trijntje Hindriks. Zij krijgen de gereserveerde eigendom.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 233).

Marrigje was later gehuwd (2) met **Jannes Jans**.<159,160>

Van Albert en Marrigje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Roelf Alberts** is geboren te Helpman, is gedoopt op vrijdag 10 augustus 1764 te Groningen.
- 2 **Jantje Alberts Vorenkamp** is geboren te Helpman, is gedoopt op woensdag 26 maart 1766 te Groningen, is overleden op donderdag 15 september 1842 aldaar. Jantje werd 76 jaar, 5 maanden en 20 dagen.
- 3 **Jan Alberts** is gedoopt op vrijdag 3 juni 1768 te Groningen, is overleden voor 1770. Jan werd hoogstens 1 jaar, 6 maanden en 29 dagen.
- 4 **Jan Alberts** is geboren te Helpman, is gedoopt op vrijdag 19 oktober 1770 te Groningen.
- 5 **Geesje Alberts** is geboren te Helpman, is gedoopt op vrijdag 19 oktober 1770 te Groningen.
- 6 **Derk Alberts Vorenkamp** is geboren in september 1773 te Essen, is gedoopt op zondag 12 september 1773 te Haren, zie 370.

- 286 **Harm Roelfs** (ES) is geboren in 1655 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekomen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeed.
In Essen
Herman Roelefs - dog nu enige jaren sig onthouden van t'avondmaal
sijn vrou Jantien Cornelis

Harm trouwt (kerk) na 1682 op minstens 27-jarige leeftijd met de minstens 27-jarige **Jantje Cornelis**, zie 18.

Van Harm en Jantje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Jan Harms**.
- 2 **Roelf Harms** is geboren in 1680 (OS), zie 137.

287 **Jan Roelfs** (ES), wonende te Essen, is geboren in 1745 (OS) te Eelde.

Akte 7 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783)

Margien Jans, weduwe van Jannes Jans verkoopt aan Jan Roelfs en Aaltien Geerts de behuizing en schuur met de vaste beklemming van 47 grasen en 49 roeden land onder de behuizing gehorig. Jaarlijks moet f.82,- aan huur worden betaald aan de weduwe Strating conform aankomstbrief van 11 juni 1774. De koop prijs bedraagt f.2.300,-. De kopers betalen f.1.000,-. De rest wordt betaald door Jan Geerts en Trijntie Hindriks. Zij krijgen de gereserveerde eigendom.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 233).

Groninger Courant, 19 augustus 1783

Jan Roelofs en cons. gedenken op den 27 augustus 's agternamiddags om 6 uur, in de Jagtwagen tot Haren te laten verkoopen, een behuizinge met de beklemminge van ruim 47 grazen land tot Essen onder de klokslag van Haren gelegen.

Jan Roelofs en cons. gedenken op den 28 augustus 1783 's morgens om 8 uur, tot Essen onder Haren gelegen, met Gerigts Confent, bij uitmijninge te laten verkopen, allerhande huisraad, 6 koeien en jonge beesten, 2 paarden, wagens, 60 a 70 voer kostelijk hooi, 50 a 60 voer ongedorste haver, rogge en gerst, alles reeds in huis.

Jan gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 13 april 1782 te Groningen (huwelijksgetuige was **Hemme Geerts Hemmes** (zie 159)), trouwt (kerk) op donderdag 9 mei 1782 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 38-jarige **Aaltijn Geerts Hemmes**, zie 156.3.

Van Jan en Aaltijn is een kind bekend:

- 1 **Kind Jans** is begraven op woensdag 25 juni 1783 te Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 25 juni 1783

Een kind van Jan Roelfs van Essen begraven: f.1,47

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

288 **Kornelsje Roelfs** (ES), dochter van **Roelef Sikkens (314)** en **Aaltien Popkes (271)**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7) en aldaar, is geboren in februari 1732 te Essen, is gedoopt op zondag 2 maart 1732 te Haren, wonende Wijk F Essen 7 aldaar, is overleden op donderdag 17 oktober 1816 te Essen, is als overleden aangegeven op vrijdag 18 oktober 1816 te Haren (aangever overlijden was **Willem Everts Schut** (zie 308); getuige aangifte overlijden was **Gerit Harms** (zie 134)). Kornelsje werd 84 jaar en 8 maanden.

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwetten ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Kornelsje trouwt (kerk) op zondag 12 mei 1754 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 27-jarige **Evert Jans Schut**, zoon van **Jan Jans Kooiker** en **Willemtje Jans**. Evert, landbouwer, is gedoopt op zondag 26 januari 1727 te Noordlaren, is overleden in januari 1781 te Essen, is begraven op zaterdag 6 januari 1781 te Haren. Evert werd 54 jaar.

Akte 16 mei 1766

Evert Jans (Schut) en Cornelsjen Roelfs, echtelieden te Essen, lenen f.400,- tegen 4% van de diaconie te Haren. Jan Jans Schut (Jan Jans Kooiker) en Willemtien Jans te Noordlaren stellen zich borg.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 142).

Akte 4 februari 1768

Evert Jans (Schut) en Cornelsjen Roelfs, echtelieden te Essen, verklaren geleend te hebben van Derk Berents en Rientjen (Rienje) Roelfs f.125,- tegen 3,5%.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 3)

Voogdijstelling 22 februari 1766

Roelf Jans te Dilgt zweert aan als voormond over het minderjarige kind van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Joost Harms te Peize wordt sibbevoogd en Evert Jans te Essen vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Voogdijstelling 22 september 1780

Gezworene H. Hornhuis te Essen wordt aangezworen als sibbevoogd in plaats van Roelf Jans over het minderjarig zoontje van wijlen Popke Jans bij Swaantje Jans in echte verwekt. Dit gedurende de scheiding en deling van de grootmoederlijke boedel des pupilles. Deze grootmoeder is wijlen Aaltien Popkes, weduwe van Roelf Sikkes. Hemme Geerts te Essen wordt aangezworen als vreemde voogd in plaats van Evert Jans. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Ontvangst diaconie te Haren 6 januari 1781

Evert Jans van Essen begraven: f.0,98
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 5 maart 1783

Weduwe Evert Jans van Essen voor het laken voor haar man: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Van Evert en Kornelsje zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Aaltijn Everts** is gedoopt op zondag 10 augustus 1755 te Haren.
- 2 **Jan Everts Schut** is geboren op zaterdag 23 juli 1757 te Haren, is gedoopt op zondag 24 juli 1757 aldaar, zie 302.
- 3 **Roelof Everts Schut** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 4 januari 1761 te Haren, is begraven op dinsdag 8 oktober 1799 aldaar. Roelof werd 38 jaar, 9 maanden en 4 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 8 oktober 1799

Roelf Evers begraven: f.1,72.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 5 lentemaand (maart) 1810

Elsien Hindriks zweet aan als voogdesse over haar minderjarige kinderen bij wijlen Roelf Everts (Schut). Jan Everts (Schut) te Essen wordt toezienend voogd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Roelof trouwt (kerk) op zondag 14 mei 1786 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 29-jarige **Elsien Hinderks** ook genaamd Elsien Hendriks. Elsien is afkomstig uit Gasselte, is gedoopt op zondag 8 mei 1757 aldaar, is overleden op zaterdag 14 augustus 1819 te Onnen. Elsien werd 62 jaar, 3 maanden en 6 dagen.

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 5 lentemaand (maart) 1810

Elsien Hindriks zweet aan als voogdesse over haar minderjarige kinderen bij wijlen Roelf Everts (Schut). Jan Everts (Schut) te Essen wordt toezienend voogd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

- 4 **Pieter Everts Schut** is geboren in augustus 1764 te Essen, is gedoopt op zondag 2 september 1764 te Haren, zie 307.
- 5 **Willem Everts Schut** is gedoopt op zondag 17 mei 1767 te Haren, is overleden voor 1771. Willem werd hoogstens 3 jaar, 7 maanden en 15 dagen.
- 6 **Willem Everts Schut** is geboren te Essen, is gedoopt op dinsdag 25 juni 1771 te Haren, zie 308.
- 7 **Aaltje Everts Schut** is geboren te Essen, is gedoopt op donderdag 10 augustus 1775 te Haren, is overleden op woensdag 30 november 1825 te Helpman. Aaltje werd 50 jaar, 3 maanden en 20 dagen.

- 289 **Roelfje Roelofs** (ES), dochter van **Roelof Sikkes (314)** en **Aaltien Popkes (271)**, is geboren in december 1737 te Essen, is gedoopt op zondag 15 december 1737 te Haren.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 11 maart 1812

Er worden een voogd en een toezienend voogd aangewezen over de kinderen van wijlen Pieter Everts Schutte en Margje Jans. Deze kinderen zijn: Cornelsje, Jan, Evert, Hindrikje en Aaltje. Bij het familieberaad zijn aanwezig:

Van vaderszijde:

- Jan Everts Schutte te Essen, oom
- Willem Everts Schutte te Essen, oom
- Berend Derks te Haren, neef

Van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling in de Pekela, oom
- Geert Geerts Oosterling te Groningen, oom
- Jan Roelfs Jonkman te Glimmen, aangetrouwde oom.

Voorts komt aan de orde, dat Margje Jans de behuizing met recht van beklemming van 50 grazen land te Essen en een huisje te Essen, dat zij mandelig heeft met Roelfje Roelfs, wed. van Klaas Hars, wil verkopen. Het familieberaad overweegt, dat Margje Jans gevaar loopt door haar crediteuren te worden aangesproken met als gevolg dat zijn en haar kinderen tot de grootste armoede worden gebracht. Daarom wordt ingestemd met de verkoop. Met dien verstande, dat de opbrengst ten bedrage van f.3.600,- als volgt zal worden gebruikt:

1. voor de betaling van twee openstaande schulden volgens schuldbrief van 15 maart 1810 ten bedrage van f.1.470,- en f.450,-.
2. voor aflossing van een obligatie bij Robert Renses ten bedrage van f.110,-.
3. voor de aflossing van penningsschulden.

In totaal moet f.2.432,94 worden gebruikt voor aflossingen. Het overblijvende bedrag moet in overleg met de nabestaanden worden belegd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 109, zaak 12)

Willekeur opgemaakt op 9 juni 1808 betreffende de watermolen onder Essen.

Art. 1

De landen onder deze molen behorende zwetten ten oosten aan het Schuitendiep en het Haardermaar, ten zuiden de Zanddijk Sloot tot aan het huis van Hornhuis, strekkende zich van daar verder op tot aan de Boereweg, en ten noorden de Hoogeweg, strekkende zich verder ten westen tot aan de Zultenweg en Meindert Jans Sulten, ten noorden de Schuitsloot.

Art. 2

De landen onder deze watermolen gelegen bestaan in de navolgende aandelen:

Popke Bolhuis, 24 grazen; Willem Jans, 26 grazen; Meindert Jans, 7 grazen; Wed. Klaas Hars, 25 grazen; Wed. Evert Jans, 25 grazen; Hindrik Bos, 30 grazen; Hindrik Hindriks, 10 grazen; Hemme Geerts, 40 grazen; Gezw. Hornhuis, 22,5 grazen; Reinder Hindriks, 4 grazen; Hindrik Lukas, 12 grazen; R. Koops, 6 grazen; Jan Pathuis, 16 grazen. Totaal 241,5 grazen. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1759)

Roelfje trouwt (kerk) op zondag 20 mei 1764 te Haren op 26-jarige leeftijd met de ongeveer 32-jarige **Klaas Hars**, zie 140.

- 290 **Trijntje Roorda** (ES), dochter van **Jan Pieters Roorda** en **Rigte Jans Jurgens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op dinsdag 8 april 1834 te Drachten, is overleden op vrijdag 14 januari 1916 te Groningen. Trijntje werd 81 jaar, 9 maanden en 6 dagen.
Trijntje trouwt op zaterdag 23 november 1861 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jan Hummel**. Jan, dienstknecht en zaagmuldersknecht, is geboren op zaterdag 17 augustus 1833 te Zevenhuizen, is overleden op zaterdag 23 augustus 1884 te Groningen. Jan werd 51 jaar en 6 dagen.

Van Jan en Trijntje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Elziena Hummel** is geboren op zaterdag 13 september 1862 te Helpman, is overleden op donderdag 11 juni 1942 te Groningen. Elziena werd 79 jaar, 8 maanden en 29 dagen.
Elziena trouwt op zondag 20 januari 1889 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 20-jarige **Christiaan Sieroversche**, zoon van **Hendrik Suuoverste** en **Elisabeth Kwant**. Christiaan, schipper, is geboren op zaterdag 27 juni 1868 te Groningen.
- 2 **Rigina Hummel** is geboren op donderdag 31 maart 1864 te Helpman.
Rigina trouwt op woensdag 3 april 1889 te Amsterdam op 25-jarige leeftijd met de 32-jarige **Jan Seip**. Jan, stoker, is geboren op dinsdag 10 maart 1857 te Muntendam.

- 291 **Jan de Roos** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 19), is geboren op maandag 2 oktober 1848 te Arnhem, is overleden op dinsdag 7 februari 1922 aldaar. Jan werd 73 jaar, 4 maanden en 5 dagen.
Jan trouwt op woensdag 26 januari 1881 te Arnhem op 32-jarige leeftijd met de 30-jarige **Maria Jacoba van der Brand**. Maria, wonende te Haren (Wijk F Essen 19), is geboren op woensdag 16 oktober 1850 te Arnhem, is overleden op vrijdag 27 december 1935 aldaar. Maria werd 85 jaar, 2 maanden en 11 dagen.

- 292 **Lammert Rotgers** (ES), zoon van **Rotger Frericks** en **Eelie**, is geboren in 1600 (OS), is overleden voor 1643. Lammert werd hoogstens 43 jaar.

In Groningen trouwen tussen 1618 en 1627 een aantal personen met de achternaam Rotgers en de vermelding afkomstig uit Essen. Aangenomen, dat dit broers zijn.

Akte 23 april 1631

Rotger Frericks weduwe Eelie in Essen provincie meijer van enich landt gebruik, is geconsenteert dat zij t'zelve an haer soon Lambert Rotgers ende Fenne sijn huisvrouw zal mogen overdragen, onder voldoeninghe van de provintiale resolutie dien angaende ghenomen.
(Groninger Archieven, toegang 1, inventarisnummer 726, Register van inboeking van overdracht, vererving en huwelijk van meiers; transcriptie ontvangen van Menne Glas)

Lammert trouwt (kerk) op woensdag 27 oktober 1627 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 22-jarige **Fenne Jansen**, zie 75.

- 293 **Harm de Ruiter** (ES), zoon van **Hendrik de Ruiter** en **Elisabeth van der Heide**, spoorwegwerker, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op vrijdag 11 oktober 1872 te Beerta, is overleden op donderdag 12 januari 1956 te Haren. Harm werd 83 jaar, 3 maanden en 1 dag.
Harm trouwt op zaterdag 19 mei 1894 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 21-jarige **Geertje Vrieling**, dochter van **Egbert Vrieling** en **Janna Pauwels**. Geertje, wonende te Haren, is geboren op dinsdag 11 februari 1873 te Onnen (Wijk C Onnen 8), is overleden op donderdag 13 augustus 1959 te Glimmen. Geertje werd 86 jaar, 6 maanden en 2 dagen.

Van Harm en Geertje is een kind bekend:

- 1 **Hendrik de Ruiter** is geboren op donderdag 13 september 1894 te Helpman.

- 294 **Maria Rutgers** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op donderdag 30 november 1882 te Eelde, is overleden op zaterdag 16 april 1960 te Groningen. Maria werd 77 jaar, 4 maanden en 17 dagen.
Maria trouwt op woensdag 1 oktober 1919 te Groningen op 36-jarige leeftijd met de 47-jarige **Willem Schaaphok**. Willem, trambestuurder, is geboren op donderdag 28 december 1871 te Garmerwolde, is overleden op vrijdag 4 februari 1944 te Zuidlaren. Willem werd 72 jaar, 1 maand en 7 dagen.

- 295 **Jan Christoffers Ruuls** (ES), zoon van **Christoffer Ruuls** en **Geesje Oosterveld**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk B Oosterweg 40), aldaar (Wijk F Essen 6), aldaar (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk F Essen 8), is geboren op dinsdag 2 augustus 1825 aldaar, is overleden op zaterdag 15 juli 1899 te Groningen. Jan werd 73 jaar, 11 maanden en 13 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 31 maart 1849 te Haren op 23-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Jantje Lucas Brink**, zie 68.

Jan trouwt op zaterdag 12 januari 1867 op 41-jarige leeftijd (2) met de 43-jarige **Harmina Wijbes**, zie 392.

- 296 **Annechien Sants** (ES), dochter van **Jan Sants** en **Geesjen ten Kamp**, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 28) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op dinsdag 6 juli 1824 aldaar, is overleden op zaterdag 29 augustus 1891 aldaar. Annechien werd 67

jaar, 1 maand en 23 dagen.

Annechien trouwt op zaterdag 20 april 1844 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hermannes Mannes**, zie 228.

- 297 **Betje Scholtens** (ES), dochter van **Harm Scholtens** en **Geessien Pauwels**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op zondag 2 augustus 1868 te Onnen (Wijk C Onnen 9), is overleden op zondag 17 februari 1957 te Zuidlaren. Betje werd 88 jaar, 6 maanden en 15 dagen.
Betje was gehuwd (1) met **Onbekend**.

Van Onbekend en Betje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Harm Scholtens**, spoorwagarbeider, is geboren op zondag 13 augustus 1893 te Haren (op 28 oktober 1899 door moeder erkend).
Harm trouwt op vrijdag 7 mei 1920 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Geertje van Steenwijk**, dochter van **Jan van Steenwijk (329)** en **Hendrika Andries**. Geertje is geboren op dinsdag 31 maart 1896 te Eelde.
- 2 **Jacoba Scholtens** is geboren op zaterdag 15 december 1900 te Haren.
Jacoba trouwt op zaterdag 1 mei 1920 te Vries op 19-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jannes Boer**. Jannes is geboren op donderdag 31 mei 1894 te Tynaarlo.

Betje trouwt op zaterdag 28 december 1912 te Eelde op 44-jarige leeftijd (2) met de 58-jarige **Stoffer Stoffers**. Stoffer is geboren op dinsdag 25 april 1854 te Eelde, is overleden op maandag 10 januari 1938 te Peize. Stoffer werd 83 jaar, 8 maanden en 16 dagen.

- 298 **Bouchien Schut** (ES), dochter van **Pieter Schut (36.2)** en **Albertje Berends**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1) en aldaar (Wijk F Essen 22), is geboren op vrijdag 21 juli 1876 te Onnen.
Bouchien trouwt op zaterdag 27 oktober 1900 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 21-jarige **Geert Eisses**, zie 93.4.

Van Geert en Bouchien zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Geert Eisses** is geboren op zondag 17 februari 1901 te Haren.
Geert trouwt op donderdag 20 augustus 1925 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Maria de Vries**. Maria is geboren op maandag 24 februari 1896 te Groningen.
- 2 **Albertje Eisses** is geboren op zondag 16 maart 1902 te Noordlaren, is overleden op donderdag 9 maart 1911 aldaar. Albertje werd 8 jaar, 11 maanden en 21 dagen.
- 3 **Derkien Eisses** is geboren op vrijdag 25 december 1903 te Haren.
Derkien trouwt op vrijdag 13 november 1925 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Bartelt Tinge**, zoon van **Jan Tinge** en **Grietje Kingma**. Bartelt, stucadoor, is geboren op zondag 8 juni 1902 te Zuidlaren.
- 4 **Hindrikje Eisses** is geboren op vrijdag 2 februari 1906 te Haren.
Hindrikje trouwt op zaterdag 20 mei 1933 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Veenema**. Jan, tuinman, is geboren op woensdag 23 februari 1910 te Eelde.
- 5 **Aaltje Eisses** is geboren op zondag 6 september 1908 te Haren.

- 299 **Evert Schut** (ES), zoon van **Pieter Everts Schut (307)** en **Margien Jans Oosterling**, boerenknecht en schutter, wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op woensdag 5 december 1804 te Essen, is gedoopt op zondag 9 december 1804 te Haren, is overleden op donderdag 2 juli 1891 te Groningen. Evert werd 86 jaar, 6 maanden en 27 dagen.

Brief 29 januari 1828 aan de Militie Commissaris in de provincie Groningen

Hierbij heb ik de eer u mee te delen, dat Schut, Evert, verlofganger van het 2e bataillon der 8ste afdeling infanterie, behorende tot de ligting 1823 van zijn korps is terug gekomen en finaal heeft afgerekend.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Is bij het overlijden van zijn zontje Pieter Schut in 1833 schutter in het eerste balaljon Groninge Schutterij.

Brieven 4 en 5 januari 1842 van baanvegers

De ondergeteekenden verbinden zich tot het leggen der boven omschreven batterij [= een batterij van leuninggen voorzien over de redoute] en het maken en vegen der baan op het ijs en zich in deze te onderwerpen aan de bepalingen vervat in het reglement op het stuk der baanvegerij en eenige punten van politie op het ijs. Aldert Kamphuis, Evert Schut en Pieter Buringa.

[Zij krijgen permissie van de burgemeester voor het stuk vanaf de redoute tot de Dilgsterwatermolen]

De ondergeteekenden Tjakke en Antoni Nuninga verbinden zich tot het leggen en vegen eener baan op het ijs vanaf het nieuwe diep te Haren [= waarschijnlijk de Jorissenvaart] tot aan de Dilgsterwatermolen. Verklarende zich in dezen te zullen gedragen overeenkomstig de bepalingen van het reglement op de banevegerij in de gemeente Haren
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Brief 16 februari 1847 van de archidiaken der Nederlands Hervormde Gemeente te Groningen

Ik heb de eer u hiernevens te doen toekomen de declaratie van de diakonie der Nederlands Hervormde Gemeente van Groningen ten laste van de burgerlijke gemeente van Haren over het vierde kwartaal van het jaar 1846 ten bedrage van f.34,72 drie achtste cent, met beleeft verzoek wel te willen zorgen, dat dit bedrag aan ons worde voldaan.

** Bijlage declaratie wegens verstrekken onderstand aan onder Helpman wonende personen volgens bestaande overeenkomst.

Wed. H. van Almelo [= Stijntje Heithuis]: f.16,02 voor geld, brood en turf+

Antje Santer, wed. Koopmans [= Antje Santee]: f.7,60 voor geld en turf;

Wed. Klaas Willems [= Annechien Lammerts]: f.16,04 voor geld, turf en medicijnen;

J. Reuriks en vrouw [= Johannes Jans Reuriks]: f.15,18 voor geld, twee hemden en turf;

Geessien Albartus: f.7,60 voor geld en turf;

Marijke Meintjes: f.5,20 voor geld en turf;

Evert Schut en vrouw: f.1,80 voor geld.

Totaal f.69,44 drie vierde

Hiervan de helft voor rekening van de burgerlijke gemeente Haren.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Evert trouwt op donderdag 17 juni 1830 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Geert Post** (zie 272), **Hindrik Willems de Boer**, **Wilde Feringa** en **Jan Schut** (zie 303)) op 25-jarige leeftijd met de 22-jarige **Marchien Lammers Alberts** ook genaamd Margien Lammers Alberts, dochter van **Lammert Alberts** en **Marijke Meintjes**. Marchien, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 21), is geboren aldaar, is gedoopt op vrijdag 22 april 1808 te Groningen, is overleden op zondag 12 januari 1873 te Helpman. Marchien werd 64 jaar, 8 maanden en 21 dagen.

Van Evert en Marchien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Pieter Schut** is geboren op donderdag 6 januari 1831 te Helpman, is overleden op vrijdag 15 november 1833 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 16 november 1833 te Haren (aangever overlijden was **Evert Schut** (zie 299); getuige aangifte overlijden was **Jan van Almelo**). Pieter werd 2 jaar, 10 maanden en 9 dagen.
 - 2 **Pieter Schut** is geboren op woensdag 9 april 1834 te Helpman, is overleden op dinsdag 3 mei 1921 te Groningen. Pieter werd 87 jaar en 24 dagen.
Pieter trouwt op zaterdag 6 mei 1865 te Nieuwolda op 31-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jantje Wijnholt**. Jantje is geboren op donderdag 7 april 1842 te Nieuwolda, is overleden op donderdag 1 april 1915 te Groningen. Jantje werd 72 jaar, 11 maanden en 25 dagen.
 - 3 **Marijke Schut** is geboren op woensdag 26 april 1837 te Helpman, is overleden op dinsdag 10 september 1901 te Groningen. Marijke werd 64 jaar, 4 maanden en 15 dagen.
Marijke trouwt op zaterdag 30 juni 1860 te Haren op 23-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Freerk Freerks Kwant**, zoon van **Harm Freerks Kwant** en **Stientje Wolthuis**. Freerk, dienstknecht, is geboren op woensdag 11 maart 1835 te Helpman, is overleden op vrijdag 1 december 1871 te Groningen. Freerk werd 36 jaar, 8 maanden en 20 dagen.
Marijke trouwt op zondag 27 oktober 1878 te Groningen op 41-jarige leeftijd (2) met de 48-jarige **Antonie Pouw**. Antonie is geboren op maandag 2 augustus 1830 te Jutphaas.
 - 4 **Lammert Schut**, arbeider, is geboren op zondag 6 oktober 1839 te Helpman, is overleden op vrijdag 7 maart 1919 te Groningen. Lammert werd 79 jaar, 5 maanden en 1 dag.
Lammert trouwt op zaterdag 30 mei 1863 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 28-jarige **Geessien Schnuck** ook genaamd Geessien Snuck, dochter van **Henrich Schnuck** en **Bontje Bouwes Westerhuis**. Geessien is geboren op dinsdag 29 juli 1834 te Westerbroek, is overleden op maandag 8 september 1902 te Groningen. Geessien werd 68 jaar, 1 maand en 10 dagen.
 - 5 **Jan Schut**, houtsteknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 12), is geboren op woensdag 16 maart 1842 te Helpman, is overleden op zaterdag 7 mei 1921 te Wildervank. Jan werd 79 jaar, 1 maand en 21 dagen.
Jan trouwt op zondag 20 februari 1870 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 26-jarige **Ellinia Streurman**. Ellinia is geboren op zaterdag 30 december 1843 te Euvelgunne, is overleden op maandag 17 mei 1909 te Wildervank. Ellinia werd 65 jaar, 4 maanden en 17 dagen.
 - 6 **Marten Schut** is geboren op vrijdag 4 oktober 1844 te Helpman, zie 306.
 - 7 **Evert Schut** is geboren op vrijdag 6 juli 1849 te Helpman, is overleden op woensdag 20 juni 1855 aldaar. Evert werd 5 jaar, 11 maanden en 14 dagen.
- 300 **Gerrit Schut** (ES), zoon van **Klaas Schut** en **Elisabeth Grashuis**, caféhouder, wonende te Haren (Wijk F Essen 9), is geboren op vrijdag 20 december 1878 te Helpman, is overleden in 1965 te Amsterdam. Gerrit werd 87 jaar.
Gerrit trouwt op donderdag 26 april 1906 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Trientje Mulder**, dochter van **Laurens Mulder** en **Nantje Struik**. Trientje is geboren op donderdag 29 november 1877 te Groningen.
- 301 **Hinderkien Schut** (ES), dochter van **Pieter Schut (36.2)** en **Albertje Berends**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 30 juli 1879 te Onnen.
Hinderkien trouwt op zaterdag 21 mei 1910 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 34-jarige **Willem Baving**, zoon van **Thijs Baving** en **Roelfien Lamberts**. Willem, landbouwer, is geboren op zaterdag 29 april 1876 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 8 mei 1942 te Vries. Willem werd 66 jaar en 9 dagen.
- 302 **Jan Everts Schut** (RW2, ES), zoon van **Evert Jans Schut (288)** en **Kornelsje Roelfs**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 2) en aldaar (Wijk A Haren 19A), is geboren op zaterdag 23 juli 1757 aldaar, is gedoopt op zondag 24 juli 1757 aldaar, is overleden op zondag 12 februari 1837 te Noordlaren. Jan werd 79 jaar, 6 maanden en 20 dagen.

Woonde in 1830 met zijn tweede vrouw Hindrikje Harms en drie kinderen uit zijn tweede huwelijk in het armenhuis op het adres Haren Wijk A Nr 19A.

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 5 lentemaand (maart) 1810
Elsien Hindriks zweert aan als voogdesse over haar minderjarige kinderen bij wijlen Roelf Everts (Schut). Jan Everts (Schut) te Essen wordt toezienend voogd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 19 januari 1815
Nabestaanden en vrienden van Cornelsje, Jan, Evert, Hindrikje en Aaltje Pieters Schutte, minderjarige kinderen van Margje Jans te Essen en Pieter Everts Schutte komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Everts Schutte, oom
- Willem Everts Schutte, oom
- Berend Derks, arbeider te Noordlaren, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling, commies te Pekela, oom
- Geert Geerts Oosterling, arbeider te Groningen, oom

- Jan Roelfs Jonkman, Helpman, aangehuwde oom.

Zij zijn gedagvaard om samen te komen op verzoek van de toezienend voogd, Jan Oostingh, dokter te Haren. Oostingh stelt vast, dat de moeder door bekrompene omstandigheden niet meer in het nodige levensonderhoud en een goede opvoeding van de kinderen kan voorzien. Hij heeft nog twee obligaties onder zich ten bedrage van f.700,-, die aan de kinderen toekomen. Zijn voorstel is de obligaties te verkopen en met de opbrengst daarvan allereerst de kleine schulden te betalen en vervolgens de weduwe in de maanden november tot en met april van elk jaar wekelijks 30 stuivers te betalen en daarboven in de herfst van ieder jaar nog f.13,- voor de aanschaf van turf. De moeder is dan wel gehouden tot een behoorlijke voor haar stand gebruikelijke opvoeding en naar school zending van de kinderen. Met het voorstel van Oostingh wordt ingestemd.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1815/5)

Melding 11 november 1817

Jan Everts, arbeider 60 jaar, wonend op Geert Hemmes plaats, meldt de diefstal van twee bijenkorven, die stonden op het land van landbouwer Smit. Hij heeft jegens niemand een verdenking
(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 50)

Jan trouwt (kerk) op zondag 29 mei 1785 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Anje Harms**. Anje is gedoopt op zondag 31 oktober 1762 te Slochteren, is overleden op donderdag 6 april 1820 te Vilvoorde. Anje werd 57 jaar, 5 maanden en 6 dagen.

Gegevens doop en overlijden ontleent aan "de kwartierstat van Marchien Schut". De gegevens in deze kwartierstaat zijn in hoofdzaak gebaseerd op "VAN KOOIJKER TOT SCHUT(TE)", 300 jaar geschiedenis van een Gronings-Drentse familie en Genealogie - auteur Jans Schut. in eigen beheer uitgegeven in 1999. Tijdens een familiedag op 20 november 1999 is het boek aan de belangstellende familieleden in Noorlaren gepresenteerd.

Van Jan en Anje is een kind bekend:

- 1 **Liesbeth Everts Schut** ook genaamd Elisabeth Jans Schut (RW2), wonende te Haren (Wijk A Haren 19A), is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 9 oktober 1785, is overleden op dinsdag 15 februari 1831 te Haren. Liesbeth werd 45 jaar, 4 maanden en 6 dagen.

Brief 21 oktober 1825 aan de heer W. Smit, scheepsmakelaar op de Geldersche kaai te Rotterdam

De weduwe van Robert Renses genaamd Elisabeth Jans Schut heeft zich bij mij vervoegd ter bekoming van onderstand in hare behoeftigheid en aan mij medegeedeeld, dat zij laatstelijk hadde gewoond te Rotterdam, dat haar overleden echtgenoot hadde gevaren op een schip, De Vriendschap genaamd, en dat zij eene jaarlijksche som van f.100,- genoot, welke kwartaalsgewijze werd uitbetaald en dat het laatste verschenen kwartaal door u aan haar was voldaan, dat u aan haar hadt te kennen gegeven, dat de voormelde uitbetaling ook te Groningen konde geschieden.

Daar nu gemelde weduwe in eenen behoeftigen toestand verkeert met haar drie kinderen en zij in haar behoeftigheid moet worden ondersteund, zoo is het dat ik de vrijheid neme, u te verzoeken om mij te informeren of hare verklaring overeenkomstig de waarheid zij en op welke gronden of uit wat fonds zij die som jaarlijks kan genieten, uit hoofde zij daarvan geen bewijs of eenige stukken daartoe betrekkelijk kan vertoonen.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Brief 21 oktober 1825 aan het hervormd armbestuur te Haren

De weduwe van Robert Renses, genaamd Elisabeth Jans Schut, gekomen uit Rotterdam en welke zich sedert eenigen tijd met hare drie kinderen in deze gemeente heeft opgehouden, heeft zich bij mij vervoegd ter bekoming van onderstand in hare behoeftigheid.

Daar het nu Zijne Majesteits ernstigen wil is, dat in het onderstand van behoeftigen dadelijk worde voorzien, gelijk u bekend zal zijn, zoo is het, dat ik u op grond eener circulaire van de gouverneur dezer provincie van den 3 april 1825, nr 20, en volgens eene nadere daaromtrent met denzelven gehouden confirentie, invitere om in den provisionelen onderstand van gemelde weduwe en kinderen dadelijk zonder eenige verhandeling te voorzien.

Bij dezen geef ik u tevens kennis, dat ik mij bij missive van heden omtrent de verklaring dier weduwe van eenig jaarlijksch inkomen ter somma van f.100,- bij den heer W. Smit, makelaar te Rotterdam hebbe geadresseerd ter bekoming van nadere informatie.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Brief 25 januari 1826 aan het hervormd armbestuur van Haren

Ik zend u hiernevens een kopie extract eener missive van de heeren Smits te Rotterdam van den 21 dezer, alsmede het daarin vermelde Nederlandschen bankbriefje groot f.25,00, zijnde voor het restant van het verschenen pensioen ten behoeve van de weduwe Renses uit het Zeemanscollege te Antwerpen over de laatste 6 maanden van 1825.

(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)

Liesbeth woonde als weduwe in 1830 in het armenhuis op het adres Haren Wijk A Nr 19A samen met haar vier kinderen.

Liesbeth gaat in ondertrouw op zaterdag 20 december 1806 te Groningen, trouwt (kerk) in januari 1807 te Haren op 21-jarige leeftijd met de ongeveer 27-jarige **Robbert Renses**. Robbert, scheepskapitein, is geboren rond 1780 en afkomstig uit Oostmeer, is overleden voor vrijdag 21 oktober 1825 te Bordeaux (volgens vermelding in overlijdensacte van zijn vrouw). Robbert werd hoogstens 45 jaar.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 11 maart 1812

Er worden een voogd en een toezienend voogd aangewezen over de kinderen van wijlen Pieter Everts Schutte en Margje Jans. Deze kinderen zijn: Cornelsje, Jan, Evert, Hindrikje en Aaltje. Bij het familieberaad zijn aanwezig:

Van vaderszijde:

- Jan Everts Schutte te Essen, oom
- Willem Everts Schutte te Essen, oom
- Berend Derks te Haren, neef

Van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling in de Pekela, oom
- Geert Geerts Oosterling te Groningen, oom
- Jan Roelfs Jonkman te Glimmen, aange trouwde oom.

Voorts komt aan de orde, dat Margje Jans de behuizing met recht van beklemming van 50 grazen land te Essen en een huisje te Essen, dat zij mandelig heeft met Roelfje Roelfs, wed. van Klaas Hars, wil verkopen. Het familieberaad overweegt, dat Margje Jans gevaar loopt door haar crediteuren te worden aangesproken met als gevolg dat zijn en har kinderen tot de grootste armoede worden gebracht. Daarom wordt ingestemd met de verkoop. Met dien verstande, dat de opbrengst ten bedrage van f.3.600,- als volgt zal worden gebruikt:

1. voor de betaling van twee openstaande schulden volgens schuldbrief van 15 maart 1810 ten bedrage van f.1.470,- en f.450,-.

2. voor aflossing van een obligatie bij Robert Renses ten bedrage van f.110,-.
3. voor de aflossing van penningschulden.

In totaal moet f.2.432,94 worden gebruikt voor aflossingen. Het overblijvende bedrag moet in overleg met de nabestaanden worden belegd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 109, zaak 12)

Brief 24 januari 1846 aan de griffier der regtbank te Groningen

Robbert Renses die het beroep van schipper heeft uitgeoefend is overleden te Ostende. Zijne doodacte, die indertijd met zeer veel moeite en kosten moet zijn verkregen, is over gelegd bij de huwelijksacte van zijn zoon Jan, voorkomende in het register van huwelijken in de gemeente Haren 1839, de 14e acte.

In het belang van een andere zoon van deze overledene, die arm is en wenscht te huwen, neem ik de vrijheid u te verzoeken om aan mij te willen afgeven een extract uit dat huwelijksregister voor zoo verre de doodacte van Robbert Renses betreft, tot welke einde ik de eer heb een certificaat van onvermogen hierbij te voegen, betrekkelijk den persoon, die de verlangde doodacte moet overleggen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113).

Jan trouwt op zaterdag 15 december 1821 te Haren op 64-jarige leeftijd (2) met de 32-jarige **Hinderkien Harms** (RW1; RW2), dochter van **Harm Jans Harms** en **Trijntje Roelfs Prak**. Hinderkien, wonende te Haren (Wijk A Haren 19A) en aldaar (Wijk A Haren 7), is geboren te Helpman (bij doop 6 weken oud; volgens bevolkingsregister 1830 geboren te Helpman), is gedoopt op zondag 25 oktober 1789 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 26 februari 1859 te Groningen. Hinderkien werd 69 jaar, 4 maanden en 1 dag.

Brief 3 februari 1824 van Roelf Baving

Ik neem de vrijheid u door dezen kennis te geeven, dat mijn zoon Albert out 13 jaar op maandag den 26 janduwari des nademiddags omstreeks half vijf uren van Haren komende hem op zijn weg is ontmoet nabij t hus van Jan Adolfs den persoon Jan Gerrits Vrieling, arbeider, woonende te Haren an de welke mijn genoemde zoon een goede avond wenste, waarop gemelde Jan Gerrits Vrieling zig om keerende en zeide zo Luppert bes doe dat en heeft hem daarop daadlik geslagen en geschopt als zoude zulks zijn het loon voor hem, dat hij vermonde als dat mijn zoon Albert zou gezegt hebben en hem angebragt heeft wegens een geslagt varken van welke mishandelinge Hinderken Harms vrouw van Jan (Everts) Schut, woonende nabij het gemelde huis van Jan Adolfs getuige is, met het neederige verzoek, dat het u moge behaagen deeze zaak zoodanig te behandelen, dat mijn zoon in het vervolg zonder angst van dien persoon de weg veilig mag passeeren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Proces verbaal 7 februari 1824

Op heden den zevende februari 1824 des voormiddags om half elf uren is voor mij, schout der gemeente Haren, verschenen Hinderkien Harms, vrouw van Jan (Everts) Schut, oud 34 jaren, arbeidersche van beroep, wonende te Haren in het huis geteekend Letter A nr ??, welke op de aan haar gedane vragen het navolgende heeft geantwoord.

Gevraagd aan de comparante of zij op maandag den 26 januari jl des nademiddags omstreeks half vijf uren, nabij het huis van Jan Adolfs, landbouwer te Haren, had gezien eenen zoon van Roelf Baving, genaamd Albert, alsmede den persoon van Jan Gerrits Vrieling, arbeider te Haren, en of zij ook wist of er tusschen beide eenige woordenwisseling heeft plaats gehad en tevens gezien had, dat den persoon van Jan Gerrits Vrieling, voorgemeld, den zoon van Roelf Baving, genaamd Albert, had mishandeld door hem te slagen of anderszins.

Geantwoord, Neen, dat zij wel geschrei buiten het huis had gehoord, waarop zij naar buiten was gegaan, dat toen bij haar was gekomen dien jongen, schreiende, waarop zij hem had gevraagd, wat hem scheelde, dat dien jongen toen gezegd had, dat Jan Gerrits Vrieling hem had ter neer geworpen, geslagen en geschopt. Dat zij daarop had gevraagd waarom deed hij dat? Hebt gij dan iets misdreven? Waarop dien jongen had geantwoord van neen, en dat dien persoon Jan Gerrits Vrieling van den weg was gegaan op eene kamp lands. Dat zij enen korte tijd te voren van omstreeks drie minuten, den persoon van Jan Gerrits Vrieling had zien komen uit het huis van zijne grootouders en voorbij haar huis was gegaan, waarop dan na verloop van den tijd het gejammer was gevolgd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Van Jan en Hinderkien zijn drie kinderen bekend:

- 2 **Trientien Schut**, wonende te Haren (Wijk A Haren 19A), aldaar (Wijk D Klaverblad 14), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk A Harenermolen 74), is geboren op maandag 4 november 1822 aldaar, is overleden op vrijdag 4 maart 1881 te Groningen. Trientien werd 58 jaar en 4 maanden.

Is samen met haar dochter Roelfje vanaf 1869 dienstbode bij de familie Piccardt op Huize Voorveld.

Trientien trouwt op zaterdag 8 mei 1847 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 28-jarige **Roelf van der Veen**, zie 355.

- 3 **Knelsien Schut** (RW2), wonende te Haren (Wijk A Haren 19A) en aldaar (Wijk A Haren 16), is geboren op dinsdag 26 april 1825 aldaar, is overleden op maandag 19 december 1870 te Groningen. Knelsien werd 45 jaar, 7 maanden en 23 dagen. Knelsien trouwt op zondag 9 maart 1851 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 29-jarige **Leendert Nauta**, zoon van **Jan Leenders Nauta** en **Harmke Stevens Buurma**. Leendert, stijfelmakersknecht, is geboren op vrijdag 15 februari 1822 te Groningen, is overleden op zaterdag 2 maart 1895 aldaar. Leendert werd 73 jaar en 15 dagen.
- 4 **Roelfje Schut** (RW1), wonende te Haren (Wijk A Haren 19A), aldaar (Wijk A Haren 7) en aldaar (Wijk A Haren 29), is geboren op zondag 17 februari 1828 aldaar, is overleden op maandag 9 juli 1866 aldaar. Roelfje werd 38 jaar, 4 maanden en 22 dagen. Roelfje trouwt op zaterdag 7 mei 1859 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 28-jarige **Steven Brink** (RW2), zoon van **Berend Stevens Brink** en **Maria Jans Boering**. Steven, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 29), is geboren op zondag 3 oktober 1830 te Paterswolde, is overleden op maandag 1 mei 1916 te Harenermolen. Steven werd 85 jaar, 6 maanden en 28 dagen. Steven was later gehuwd (2) met **Margien Eilders**.<161,162>

- 303 **Jan Schut** (ES; RW2), zoon van **Pieter Everts Schut (307)** en **Margien Jans Oosterling**, landbouwer en arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 26 september 1802 te Haren, wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden op woensdag 31 december 1879 te Essen. Jan werd 77 jaar, 3 maanden en 5 dagen. Jan trouwt op zondag 9 mei 1830 (huwelijksgetuigen waren **Berend Berends Bosman**, **Jan Bouwkamp** en **Evert Schut** (zie 299)) op 27-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hendrikje Jans de Vries**, dochter van **Jan Jans de Vries** en **Grietje Klaassens Dijkema**. Hendrikje, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 14) en te Haren (Wijk F Essen 11), is geboren op zaterdag 1 juni 1805 te Noorddijk, is gedoopt op zondag 9 juni 1805 aldaar, is overleden op zaterdag 26 augustus 1848 te Haren, is als overleden

aangegeven op zaterdag 26 augustus 1848 aldaar (aangever overlijden was **Jan Schut** (zie 303); getuige aangifte overlijden was **Egbert Berents Daling** (zie 104)). Hendrikje werd 43 jaar, 2 maanden en 25 dagen.

Van Jan en Hendrikje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Marchien Schut** is geboren op woensdag 12 januari 1831 te Helpman, zie 305.
- 2 **Jan Schut** is geboren op donderdag 3 oktober 1833 te Helpman, zie 304.
- 3 **Grietje Schut**, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk A Haren 23) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op vrijdag 21 juli 1837 te Essen (Wijk F Essen 9), is als geboren aangegeven op zaterdag 22 juli 1837 te Haren (aangever geboorte was **Jan Schut** (zie 303); getuigen aangifte geboorte waren **Harm Willems Kooiman** (zie 207) en **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)), is overleden op zondag 6 mei 1900 te Ruischerbrug. Grietje werd 62 jaar, 9 maanden en 15 dagen. Grietje trouwt op zaterdag 24 mei 1862 te Noorddijk op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Pieter Huisman**. Pieter, dienstknecht, is geboren op donderdag 29 december 1836 te Middelbert, is overleden op dinsdag 3 januari 1888 te Ruischerbrug. Pieter werd 51 jaar en 5 dagen.
- 4 **Pieter Schut**, arbeider, dienstknecht en landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 23) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op donderdag 27 februari 1840 te Essen, is als geboren aangegeven op zaterdag 29 februari 1840 te Haren (aangever geboorte was **Jan Schut** (zie 303); getuigen aangifte geboorte waren **Harm Willems Kooiman** (zie 207) en **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)), is overleden op donderdag 18 juli 1929 te Onnen. Pieter werd 89 jaar, 4 maanden en 21 dagen. Pieter trouwt op zaterdag 24 juli 1869 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 24-jarige **Albertje Berends**, zie 36.2.
- 5 **Klaas Schut** (RW2), arbeider en watermolenaar, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk A Haren 25), is geboren op dinsdag 12 december 1843 aldaar, is als geboren aangegeven op dinsdag 12 december 1843 aldaar (aangever geboorte was **Jan Schut** (zie 303); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Ottes Oosterveld** en **Hindrik Berends** (zie 36)), is overleden op zaterdag 25 oktober 1919 te Groningen. Klaas werd 75 jaar, 10 maanden en 13 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 22 oktober 1919

Zoals gisteren nog in een deel der oplaag kon worden medegedeeld, heeft des middags tegen vier uur te Harendermolen een ernstig auto-ongeluk plaats gehad. Uit nadere gegevens blijkt, dat het zich als volgt heeft toegegedragen:

Terwijl een huurauto met eenige passagiers van de Zuidlaarder markt stadswaarts keerde, geraakte op den rijksweg de hond van den kastelein Bolhuis te Harendermolen onder het voertuig, waarna een wiel brak. Plotseling maakte de auto hierop een zeer korte zwenking en kwam met drie gebroken wielen tegen de boomen aan de westzij van den weg terecht. De inzittenden kwamen met den schrik vrij.

Op dit moment stonden aldaar juist een paar oudjes uit het Gasthuis 'Weltevreden' alhier de drukte, door de Zuidlaardermarkt veroorzaakt, te bespreken en gade te slaan. Het waren de 84-jarige Harm Bouwkamp en de 76-jarige Klaas Schut, beiden conventualen in genoemd gasthuis. Door de plotselinge zwenking der auto geraakten de beide mannen er onder, met het noodlottig gevolg, dat, behalve ernstige kneuzingen, eerstgenoemde één been en laatstgenoemde beide beenen brak. De eerste geneeskundige hulp werd verleend door den heer J. J. Wiersma, arts te Haren, waarna de beide oudjes per inmiddels ontboden ziekenauto naar het Academisch Ziekenhuis te Groningen werden overgebracht. Naar men ons in het ziekenhuis meedeelde maken de beide slaehloffers het naar omstandigheden redelijk goed.

Nieuwsblad van het Noorden, 24 oktober 1919

De toestand van den 84-jarigen Bouwkamp, één der slachtoffers van het auto-ongeluk te Harendermolen is bevredigend. De toestand van Schut is echter bedenkelijker dan gisteren.

Nieuwsblad van het Noorde, 25 oktober 1919

Een der slachtoffers van het auto-ongeluk bij Harendermolen, de 73-jarige K. Schut, is hedenmiddag in het Academisch Ziekenhuis overleden. De andere patiënt, maakt het redelijk wel.

Klaas trouwt op zaterdag 8 mei 1869 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 21-jarige **Elisabeth Grashuis**, dochter van **Hindrik Grashuis** en **Rijna Jacobs Nijborg**. Elisabeth, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 19), aldaar (Wijk D Klaverblad 21) en aldaar (Wijk A Haren 25), is geboren op maandag 24 april 1848 te Harkstede, is overleden op dinsdag 5 november 1935 te Hoogkerk. Elisabeth werd 87 jaar, 6 maanden en 12 dagen.

- 6 **Hendrik Schut**, wonende te Haren (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk F Essen 5), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 9) en aldaar (Wijk F Essen 10), is geboren op zondag 18 juni 1848 aldaar, is als geboren aangegeven op dinsdag 20 juni 1848 aldaar (aangever geboorte was **Jan Schut** (zie 303); getuigen aangifte geboorte waren **Lubertus van Oosten** (zie 133.6) en **Jan Hendriks de Lange**), is overleden op woensdag 15 september 1909 te Onnen. Hendrik werd 61 jaar, 2 maanden en 28 dagen.
- 304 **Jan Schut** (ES), zoon van **Jan Schut (303)** en **Hendrikje Jans de Vries**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk F Essen 5) en aldaar (Wijk D Klaverblad 22), is geboren op donderdag 3 oktober 1833 te Helpman, is overleden op woensdag 7 maart 1917 te Eelde. Jan werd 83 jaar, 5 maanden en 4 dagen. Jan trouwt op zaterdag 9 mei 1863 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 27-jarige **Wubbechien Keun**, zie 201.
- 305 **Marchien Schut** (ES), dochter van **Jan Schut (303)** en **Hendrikje Jans de Vries**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk F Essen 5), aldaar (Wijk F Essen 8), aldaar (Wijk F Essen 9), aldaar (Wijk F Essen 10) en aldaar, is geboren op woensdag 12 januari 1831 te Helpman, wonende Wijk F Essen 10 te Haren, is overleden op zaterdag 8 maart 1902 te Essen. Marchien werd 71 jaar, 1 maand en 24 dagen.
- 306 **Marten Schut** (ES), zoon van **Evert Schut (299)** en **Marchien Lammers Alberts**, arbeider, wonende te Haren (Wijk F Essen 4), is geboren op vrijdag 4 oktober 1844 te Helpman, is overleden op vrijdag 2 juni 1876 te Haren. Marten werd 31 jaar, 7 maanden en 29 dagen. Marten trouwt op zaterdag 8 mei 1869 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Trientje Eisses**, zie 87.

Van Marten en Trientje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Folkert Schut**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), is geboren op donderdag 21 oktober 1869 aldaar, is overleden op zondag 24 augustus 1890 aldaar. Folkert werd 20 jaar, 10 maanden en 3 dagen.

- 2 **Marchien Schut**, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), is geboren op zondag 19 mei 1872 aldaar, is overleden op zaterdag 24 december 1960 te Noorddijk. Marchien werd 88 jaar, 7 maanden en 5 dagen.
Marchien trouwt op zaterdag 23 mei 1896 te Noorddijk op 24-jarige leeftijd met de 33-jarige **Luitje Oomkes**. Luitje, dienstknecht, is geboren in 1863 te Groningen, is overleden op woensdag 30 december 1931 te Noorddijk. Luitje werd 68 jaar.
- 3 **Aaltien Schut**, wonende te Haren (Wijk A Haren 6), is geboren op dinsdag 12 oktober 1875 aldaar, is overleden op donderdag 27 oktober 1887 aldaar. Aaltien werd 12 jaar en 15 dagen.
- 307 **Pieter Everts Schut** (ES), zoon van **Evert Jans Schut (288)** en **Kornelsje Roelfs**, arbeider, is geboren in augustus 1764 te Essen, is gedoopt op zondag 2 september 1764 te Haren, is overleden in mei 1810 te Essen, is begraven op maandag 21 mei 1810 te Haren. Pieter werd 45 jaar en 9 maanden.
Pieter trouwt (kerk) op zondag 28 augustus 1796 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 22-jarige **Margien Jans Oosterling**, dochter van **Jan Geerts Oosterling** en **Hinderkien Berends**. Margien, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 21), is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 15 mei 1774 te Haren, is overleden op woensdag 15 februari 1843 te Groningen. Margien werd 68 jaar en 9 maanden.

Woont in 1830 als alleenstaande weduwe op het adres Helpman wijk A Nr 21-1.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand, 3 mei 1811

Proces verbaal aanwijzing toezicht voogd over de minderjarige kinderen van Margje Jans [Oosterling] bij wijlen Pieters Everts [Schut] te Essen. Deze kinderen zijn:

- Knelske Pieters [Schut];
- Jan Pieters [Schut];
- Evert Pieters [Schut];
- Hindrikje Pieters [Schut];
- Aaltje Pieters [Schut].

De volgende personen zijn gedagvaard voor het familieberaad:

Van vaderszijde:

- Jan Everts [Schut] te Essen, oom;
- Willem Everts [Schut] aan de Oosterweg onder Haren, oom;
- Derk Berents, aldaar, oudoom.

Van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling, in de Wildervank, oom;
- Gerrit Geerts Oosterling, te Groningen, oudoom;
- Jan Roelofs, onder Helpman, aangehuwde oom.

Er wordt een toezienend voogd aangewezen nevens de moeder en voogdesse, vooralsnog niet zullende hertrouwen. Als toezienend voogd wordt aangewezen Jan Poppes Oosting, neef van vaderszijde. Moeder Margje Jans wordt als voogdesse dadelijk beëdigd. Jan Poppes Oosting wordt op 10 mei 1811 beëdigd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 108, zaak 1811/14)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 11 maart 1812

Er wordt een familieberaad gehouden over de kinderen van wijlen Pieter Everts Schutte en Margje Jans. Deze kinderen zijn:

Cornelsje, Jan, Evert, Hindrikje en Aaltje. Bij het beraad zijn aanwezig:

Van vaderszijde:

- Jan Everts Schutte te Essen, oom
- Willem Everts Schutte te Essen, oom
- Berend Derks te Haren, neef

Van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling in de Pekela, oom
- Geert Geerts Oosterling te Groningen, oom
- Jan Roelfs Jonkman te Glimmen, aangetrouwde oom.

Aan de orde komt, dat Margje Jans de behuizing met recht van beklemming van 50 grazen land te Essen en een huisje te Essen, dat zij mandelig heeft met Roelfje Roelfs, wed. van Klaas Hars, wil verkopen. Het familieberaad overweegt, dat Margje Jans gevaar loopt door haar crediteuren te worden aangesproken met als gevolg dat zij en haar kinderen tot de grootste armoede worden gebracht. Daarom wordt ingestemd met de verkoop. Met dien verstande, dat de opbrengst ten bedrage van f.3.600,- als volgt zal worden gebruikt:

1. voor de betaling van twee openstaande schulden volgens schuldbrief van 15 maart 1810 ten bedrage van f.1.470,- en f.450,-.
2. voor aflossing van een obligatie bij Robert Renses ten bedrage van f.110,-.
3. voor de aflossing van penningsschulden.

In totaal moet f.2.432,94 worden gebruikt voor aflossingen. Het overblijvende bedrag moet in overleg met de nabestaanden worden belegd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 109, zaak 12)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 19 januari 1815

Nabestaanden en vrienden van Cornelsje, Jan, Evert, Hindrikje en Aaltje Pieters Schutte, minderjarige kinderen van Margje Jans te Essen en Pieter Everts Schutte komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Everts Schutte, oom
- Willem Everts Schutte, oom
- Berend Derks, arbeider te Noordlaren, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling, commies te Pekela, oom
- Geert Geerts Oosterling, arbeider te Groningen, oom
- Jan Roelfs Jonkman, Helpman, aangehuwde oom.

Zij zijn gedagvaard om samen te komen op verzoek van de toezienend voogd, Jan Oosting, dokter te Haren. Oosting stelt vast, dat de moeder door bekrompene omstandigheden niet meer in het nodige levensonderhoud en een goede opvoeding van de kinderen kan voorzien. Hij heeft nog twee obligaties onder zich ten bedrage van f.700,-, die aan de kinderen toekomen. Zijn voorstel is de obligaties te verkopen en met de opbrengst daarvan allereerst de kleine schulden te betalen en vervolgens de weduwe in de maanden november tot en met april van elk jaar wekelijks 30 stuivers te betalen en daarboven in de herfst van ieder jaar nog f.13,- voor de aanschaf van turf. De moeder is dan wel gehouden tot een behoorlijke voor haar stand gebruikelijke opvoeding en naar school zending van de kinderen. Met het voorstel van Oosting wordt ingestemd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1815/5)

Van Pieter en Margien zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Cornelsjen Pieters Schut** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 20 november 1796 te Haren, is overleden voor 1799. Cornelsjen werd hoogstens 2 jaar, 1 maand en 12 dagen.
- 2 **Cornelsien Schut** is geboren op donderdag 12 oktober 1797 te Essen, is overleden op zaterdag 28 juli 1866 te Groningen. Cornelsien werd 68 jaar, 9 maanden en 16 dagen.

Brief 24 juni 1833 aan de gouverneur

U heeft bij brief van den 21 dezer in onze handen gesteld, ter fine van berigt en consideratiën de rekweste van Cornelsien Schut, weduwe wijlen Klaas Willems de Boer, woonachtig te Helpman, gemeente Haren. In opvolging daarvan hebben wij de eer onder terugzending van gemelde rekweste te berigten, dat wat aangaat de inhoud van het rekweste, wij van de waarheid zijn overtuigd, terwijl wat onze consideratiën aangaat, wij ons wel met het denkbeeld zouden kunnen verenigen om gemelde armoedige weduwe met haar 4 kinderen, en dien zoo verre ons bekend staat als arbeidzaam en zedig leeft, aan de clementie van Zijne Majesteit aan te bevelen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 15 augustus 1833 aan Cornelia Schut, weduwe van K.W. de Boer te Helpman

Krachtens aanschrijving van de gouverneur dezer provincie van den 13 dezer zende ik u bij dezen de dispositie ingevolge Zijne Majesteits besluit. Waaruit gij ten duidelijkste zult ontwaren, dat op het ingediend rekweste tot het bekomen van een gratificatie geen gevolg is gegeven en uw verzoek is van de hand gewezen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Cornelsien trouwt op zondag 9 mei 1824 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 25-jarige **Claas Willems de Boer**, zoon van **Willem Claassens de Boer** en **Heike Hindriks**. Claas, boerenknecht en flankeur, wonende te Helpman, is geboren op zondag 21 oktober 1798 te Muntendam, is overleden op donderdag 2 mei 1833 te Zuidbroek. Claas werd 34 jaar, 6 maanden en 11 dagen.

- 3 **Jan Pieters Schut** is gedoopt op zondag 15 oktober 1797 te Haren, is begraven op zaterdag 19 september 1801 aldaar. Jan werd 3 jaar, 11 maanden en 4 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 19 september 1801

Een kind van Pieter Evers van Essen begraven: f.1,10

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 4 **Jan Schut** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 26 september 1802 te Haren, zie 303.
- 5 **Evert Schut** is geboren op woensdag 5 december 1804 te Essen, is gedoopt op zondag 9 december 1804 te Haren, zie 299.

- 6 **Hinderkien Schut**, wonende te Noordlaren (Wijk A Noordlaren 1B) en aldaar (Wijk C Glimmen 6), is geboren op donderdag 7 mei 1807 te Essen, is overleden op zondag 12 juni 1887 te Noordlaren. Hinderkien werd 80 jaar, 1 maand en 5 dagen. Hinderkien trouwt op dinsdag 26 mei 1829 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 20-jarige **Jan Bouwkamp**, zoon van **Hindrik Jans Bouwkamp** en **Wubbechien Jans**. Jan, arbeider, wonende te Noordlaren (Wijk A Noordlaren 1B) en aldaar (Wijk C Glimmen 6), is geboren op woensdag 28 september 1808 te Glimmen, is overleden op vrijdag 18 november 1887 te Noordlaren. Jan werd 79 jaar, 1 maand en 21 dagen.

Brief 14 januari 1829 aan de Gouverneur

De verlofganger Bouwkamp, Jan, fuselier in de 2e compagnie van het depot bataljon der 8e afdeling infanterie heeft zich - bij geschrifte - aan ons geadresseerd en daarin te kennen gegeven het overlijden van zijn broer, waardoor hij een enig kind was geworden, daarbij een vrijstelling van zijne werkelijke dienst verzoekende. Na behoorlijk onderzoek van de overgelegde stukken is ons gebleken, dat de genoemde verlofganger Bouwkamp, Jan, thans werkelijk een enig kind is en aanspraak heeft om uit zijne dienst ontslagen te worden. Dientengevolge hebben wij de eer overeenkomstig art. 22 der wet op de Nationale Militie de vereischte stukken hiernevens aan u te doen toekomen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104)

Brief 27 juni 1842 van de gemeenteontvanger

Bij uw besluit van 22 april jl. heeft u bepaald, dat onder meer de volgende personen door dwangmiddelen tot betaling van schoolgeld gebragt zouden worden, als:

Nr 15; Egb. Sluiter te Haren (f.0,60 over de maand mei);

Nr. 69; J.H. Albers te Haren (f.0,60 over de maand augustus).

Terwijl de aanslagen van de twee hierna genoemde personen tot last van de gemeente zouden worden genomen, te weten:

Nr. 150; W. Bennink te Noordlaren, f.5,85;

Nr. 163; J. Bouwkamp te Glimmen, f.1,95 met hierbij kosten van vervolging tot den 25 maart 1842 aangewend f.0,075, is in totaal f.2,025.

Het is mij gebleken dat Egb. Sluiter met den 1 mei 1841 naar Paterswolde en J.H. Albers met 1 september naar Deutchem [Doetichem] is vertrokken. Ik geef dus in bedenking of Egb. Sluiter niet datgeen voldaan heeft, hetwelk hij schuldig was, en dit aangenomen wordende of deze post dan niet voor mei zou vervallen. Voorts, dat daar Albers met 1 september is vertrokken, dus voor even genoemde dag het schoolgeld van de maand augustus niet gevraagd konde worden. Bij zijn vertrek naar Deutchem neem ik de vrijheid in bedenking te geven of de invordering van dat geld ten bedrage van f.0,60 niet aan veel moeilijkheid onderworpen zou worden. Ik ben zoo vrij op grond daarvan alzoo in bedenking te geven het schoolgeld voor de maand augustus te roijeren, of zoo niet, dan dat bedrag tot last der gemeente te brengen.

Verder dat op het extract uit het kohier der schoolgelden over het jaar 1841 door u op den 24 maart jl. gearresteerd tot een som van f.183,30 en bij het bevelschrift tot betaling wegens kosten van onderwijs aan minvermogensden over 1841 op even genoemde dag opgemaakt, gevoegd, W. Bennink en J. Bouwkamp niet voorkomen.

Mede neem ik de vrijheid u te berigten, dat J. Bouwkamp mij in mindering op deszelfs hiervoor genoemde schuld op den 19 april dezes jaars heeft betaald de som van een gulden en 10 centen. Dat deze betaling alzoo gedaan is vóór het nemen van uw besluit van 22 april jl. Op grond van dat een en ander neem ik de vrijheid u te verzoeken mij met uw welmening te willen vereren, wat u oordeelt ten aanzien van Egb. Sluiter en J.H. Albers, en zoo laatst genoemde verschuldigde, alsmede dat van W. Bennink en J. Bouwkamp tot last der gemeente zal komen, of die schoolgelden door de burgerlijke gemeente over 1841 zullen worden voldaan en in de gemeenterekening van het jaar 1841 zullen worden verantwoord, in welk geval het door J. Bouwkamp aan mij in mindering betaalde schoolgeld aan hem terug betaald zal moeten worden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Uit de notulen van burgemeester en assessoren van 29 juli 1845

"Gehoord het verzoek van Jan Bouwkamp, arbeider, wonende te Glimmen, om binnen deze gemeente een collecte te mogen doen van liefdegaven om hem in staat te stellen eene koe te koopen in de plaats van de eenige welke hij bezat en hem op de 24e dezer is afgestorven.

Overwegende dat het verlies door Jan Bouwkamp, die met een talrijk gezin is bezwaard, zonder de hulp zijner mede ingezetenen niet is te herstellen en er overigens geene redenen bestaan waarom zijn verzoek niet zoude behooren te worden ingewilligd. Verlenen aan Jan Bouwkamp de vrijheid om gedurende drie dagen dezer week en wel op donderdag, vrijdag en zaterdag eene collecte van penningen in deze gemeente te mogen doen bevelende den genoemden persoon aan de weldadigheid der ingezetenen bij deze aan".

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 33).

- 7 **Aaltje Pieters Schut**, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 4), is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 2 juli 1809, is overleden op donderdag 20 september 1877 te Groningen. Aaltje werd 68 jaar, 2 maanden en 18 dagen. Aaltje trouwt op zaterdag 24 maart 1832 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hindrik Willems de Boer**, zoon van **Willem Claassens de Boer** en **Heike Hindriks**. Hindrik, boerenknecht, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 17), is geboren op zondag 1 februari 1807 te Groningen, is overleden op maandag 16 september 1867 aldaar. Hindrik werd 60 jaar, 7 maanden en 15 dagen.

Verslag dd 9 september 1841 van brandmeester E. Wilphorst en wijkmeester R. Tonkens

Verslag aan de burgemeester van den brand ten huize van Gerrit Stevens te Helpman, gemeente Haren, Letter A nr 11 op den 8 september 1841.

De brand openbaarde zich plm. half elf des morgens. De oorzaak (hoeveel onderzoek wij ook gedaan hebben) van de brand is alsnog onbekend. Hij was zeer hevig en verspreidde zich in een oogenblik tijds over het gansche dak. De wind was zuidwest en op dien stond zeer sterk. Ongelukkig, dat vele landlieden veldwaarts waren en dus geen oogenblikkelijke hulp konden aanbieden. Dan, dit gemis werd eenigszints vergoed, door de bewoners van den Heere- en Oosterweg.

Algemeen kweert ieder zich van zijne pligt. Wilde men echter eenige uitzondering maken, dan verdienen de namen van Hendrik Schraa, Hendrik de Boer, Willem de Jong en H. Stadlander loffelijke vermelding of beloning. Deze, als eerste aanvoerder van de brandspuit en gene als betoonde moed in het blusschen des brands.

Het huis van den eigenaar G. Stevens is voor brandschade gewaarborgd en wel voor f.1.500,- bij herbouw, terwijl de innerlijke waarde gesteld is op f.900,-.

De schade aan huismebelen en het verlies van plm. 6 voer hooi, door Stevens opgegeven, bedraagt de som van f.120,-.

Zeer te betreuren is tevens de schade aan meubelen, kleederen, etc. van de twee kamerbewoners van bovengenoemde Stevens. Kornelis van Bergen en Henderikus Nagengast, beide vlijtige en brave arbeiders, verdienen in dezen ramp waarlijk ondersteuning. Hoewel de som van f.85,- (de eerste f.50,- en de tweede f.35,-) door hen gezamenlijk opgegeven gering is, is zij echter voor hen als arbeiders wezenlijk groot. Het ware te wenschen, dat u middelen aanwees, ter hunner ondersteuning, al was het ook, dat voor hen eene kollekte gedaan wierde.

Hoe geweldig de brand ook woedde en het zich eerst bedroevend liet aanzien, aangaande het verspreiden der vlammen aan belendende huizen, heeft alles zich echter gelukkig bepaald bij dat eene gebouw.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief 25 oktober 1844 van burgemeester en wethouders van de stad Meppel

Wij hebben de eer u hiernevens toe te zenden, eene bij ons ontvangen missive van het ambestuur der Hervormde Gemeente alhier, dd 25 oktober 1844, aan welker inhoud wij de vrijheid nemen ons te refereren.

* Bijlage.

Brief van het Hervormd Ambestuur te Meppel dd 25 oktober 1844 aan het gemeentebestuur van Meppel

Bij missive van den 31 augustus jl, ons medegedeelt bij uw missive van den 5 september jl, gaven burgemeester en assessoren der gemeente Haren in antwoord op ons schrijven van den 19 augustus jl. te kennen, dat zij het onderstandsdomicilie van Grietje de Boer aldaar niet konden erkennen, om reden die persoon in de geboorteregisters dier gemeente niet te vinden was, onder aanbod als daarin verder vermeld.

Wij hebben echter tot hiertoe niet te weten kunnen komen in welk huis zij te Helpman geboren is, doch zijn wij geïnformeerd geworden, dat zij in de Groote Kerk te Groningen is gedoopt, en dat haar broeder Hendrik de Boer in dienst bij den heer Tonkens te Helpman, en wonende bij de papiermolen tusschen Groningen en Helpman, waarschijnlijk nadere inlichtingen zoude kunnen geven, weshalve wij de eer hebben u te verzoeken hiervan aan burgemeester en assessoren van Haren kennis te willen geven met uitnodiging om bij genoemden Hendrik de Boer de vereischte renseignementen wel te willen inwinnen en ons de uitslag nader mede te deelen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 77)

Brief 12 juni 1847 van de archidiaken der Ned. Hervormde Gemeente te Groningen

Ik heb de eer u te berigten, dat door ons in provisionelen onderstand zijn opgenomen Hendrik de Boer [Hindrik Willems de Boer] en vrouw met 5 kinderen, die volgens nevensgaande staat van inlichtingen zullen komen half ten laste van Groningen en half ten laste van Haren.

** Bijlage Staat van inlichtingen

Hindrik de Boer, geboren 1 februari 1907 te Groningen; Hervormd, maar geen lidmaat; gehuwd op 18 maart 1832 te Haren met Aaltje Schut; heeft de laatste dertien jaar onafgebroken te Helpman gewoond; gebrek aan werk maakt het verstrekken van eenigen onderstand in deze dure tijden noodzakelijk.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

- 308 **Willem Everts Schut** (MIL-016, ES), zoon van **Evert Jans Schut (288)** en **Kornelsje Roelfs**, dagloner, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 37), is geboren te Essen, is gedoopt op dinsdag 25 juni 1771 te Haren, is overleden op vrijdag 15 januari 1841 aldaar. Willem werd 69 jaar, 6 maanden en 21 dagen.

Woonde in 1830 samen met zijn vrouw en dochter Geessien op het adres Haren Wijk B Nr 37 Oosterweg.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 19 januari 1815

Nabestaanden en vrienden van Cornelsje, Jan, Evert, Hindrikje en Aaltje Pieters Schutte, minderjarige kinderen van Margje Jans te Essen en Pieter Everts Schutte komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Everts Schutte, oom
- Willem Everts Schutte, oom
- Berend Derks, arbeider te Noordlaren, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Geert Jans Oosterling, commies te Pekela, oom

- Geert Geerts Oosterling, arbeider te Groningen, oom
- Jan Roelfs Jonkman, Helpman, aangehuwde oom.

Zij zijn gedagvaard om samen te komen op verzoek van de toezienend voogd, Jan Oostingh, dokter te Haren. Oostingh stelt vast, dat de moeder door bekrompene omstandigheden niet meer in het nodige levensonderhoud en een goede opvoeding van de kinderen kan voorzien. Hij heeft nog twee obligaties onder zich ten bedrage van f.700,-, die aan de kinderen toekomen. Zijn voorstel is de obligaties te verkopen en met de opbrengst daarvan allereerst de kleine schulden te betalen en vervolgens de weduwe in de maanden november tot en met april van elk jaar wekelijks 30 stuivers te betalen en daarboven in de herfst van ieder jaar nog f.13,- voor de aanschaf van turf. De moeder is dan wel gehouden tot een behoorlijke voor haar stand gebruikelijke opvoeding en naar school zending van de kinderen. Met het voorstel van Oostingh wordt ingestemd.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 1815/5)

Groninger Courant, 26 december 1843

J. Veenhoven, Hzn, zal namens de kinderen van wijlen Willem E. Schut en vrouw, op eerstkomenden donderdag, den 28 december 1843, des namiddags te drie uren, ten huize van R. Abels, te Haren, publiek verkoopen: de vaste goederen in de Gron. en Prov. Couranten van den 22 dezer omschreven, alsmede nog ongeveer 4 bunders hooiland, de Rakken genoemd, gelegen onder Haren, laatst gebruikt door Jacob Boddeveld.

Groninger Courant, 22 december 1843

J. Veenhoven, Hz, enz., zal ten verzoeken van de kinderen van wijlen Willem Everts Schut en vrouw, op eerstkomenden donderdag, den 28 december 1843, des namiddags te drie uren, ten huize van den kastelein Roelf Abels, te Haren, publiek te koop presenteren de navolgende, onder Haren gelegene goederen, als:

- I. Eene behuizing en schuur met erf, tuin en eenig bouwland, groot 55 R. en 50 Ellen. Aan den Oosterweg;
- II. De helft van een stuk hooiland, De Rakken, in het geheel groot 1 B., 74 R. en 40 Ellen;
- III. De andere helft;
- IV. Een stuk hooiland, De Weversdijk, groot 49 R. en 20 Ellen.

Willem trouwt (kerk) op zondag 22 mei 1796 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 31-jarige **Aaltje Albartus**, zie 221.2.

Van Willem en Aaltje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Evert Willems Schut** (RW2), arbeider, wonende te Haren (Wijk D Klaverblad 17), aldaar (Wijk D Hemmen 19) en aldaar (Wijk A Haren 23), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 10 september 1797 aldaar, is overleden op zondag 12 januari 1873 te Gieten. Evert werd 75 jaar, 4 maanden en 2 dagen.

Woonde in 1830 samen met zijn vrouw en zoon op het adres Haren Wijk D Nr 17 Klaverblad.

Ingekomen stukken gemeente Haren, 13 september 1817

Nominatieve staat van 8 personen behorende tot de nationale militia welke zich met verlof in de gemeente Haren bevinden:

Jan Brink, boerenknecht te Onnen
Hendrik Henriks, boerenknecht te Haren
Harm Hoving, geboren te Noordhorn, laatste verblijfplaats Noordlaren
Jacob Nieuwland, timmermansknecht, geboren te Rolde, laatste verblijfplaats Noordlaren
Christoffer Ruils, boerenknecht, geboren te Sappemeer
Jans Schutte, molenmakersknecht te Noordlaren
Evert Schut, boerenknecht te Haren
Hindrik Sluirmann, boerenknecht te Haren
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 50)

Uitspraak 5 december 1822 rechtbank van eerste aanleg te Groningen

Beklaagde is Evert (Willems) Schut, oud 25 jaren, geboren en woonachtig te Haren, arbeider van beroep. Hij wordt beschuldigd van moedwillige verwonding door hem toegebracht aan Albert Sluurman, alsmede van moedwillige slagen door hem toegebracht aan Jan Pieters, Geert Harms, Hindrik Brink en Klaas Meijer, gepleegd onder Haren op den avond van 3 november 1822. Gehoord de officier in zijne conclusie, daartoe tenderende, dat de regtbank de beklagde gelieve schuldig te verklaren en dezelve alzo ter dier zake op grond van art. 311 van het lijfstraffelijk wetboek en art. 194 van het wetboek van strafvordering te condemneren tot eene gevangenzetting voor den tijd van vier maanden en een boete van f.16,- en in de kosten van de procedure.

Gehoord de verdediging door de beklagde daar tegen ingebracht.

Overwegende, dat de feiten, die de beklagde ten laste zijn gelegd genoegzaam zijn bewezen, veroordeelt de regtbank beklagde tot gevangenzetting voor de tijd van vier maanden, f.16,- boete en de kosten van de procedure, die f.8,105 bedragen.
(Groninger Archieven, toegang 144, inventaris nr 48, zaak 602)

Evert trouwt op donderdag 14 november 1822 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 37-jarige **Trijntje Meijer** ook genaamd Reina Meijer. Trijntje, wonende te Haren (Wijk D Klaverblad 17), aldaar (Wijk D Hemmen 19) en aldaar (Wijk A Haren 23), is geboren op woensdag 22 december 1784 te Groningen.

- 2 **Kornelis Schut** (L-01020), arbeider, wonende te Haren (Wijk B Haren 26), aldaar (Wijk B Haren 25B), aldaar (Wijk C Onnen 4) en aldaar, is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 29 mei 1803 aldaar, wonende Wijk C Onnen 4 aldaar, is overleden op vrijdag 23 november 1855 te Onnen. Kornelis werd 52 jaar, 5 maanden en 25 dagen.

Memorie van toelichting op het kohier van de schoolgelden 1843

Dezelfde personen welke over 1842 door den raad ten laste der gemeente zijn aangeslagen, zijn ook op 1843 ten laste van de gemeente gebragt. Evenwel zal met betrekking tot de navolgende schoolpligtige kinderen nog moeten worden beschikt.

Nr 7. Gerrit Haaima [Gerrit Hindriks Haijema] had in 1842 drie kinderen op het kohier, waarvan twee ten laste van de ouders en een ten laste der gemeente. In 1843 heeft hij twee kinderen op het kohier. Zijn armoede is bekend. Ten laste van wie zullen de kinderen worden aangeslagen.

Nr 43. Cornelis [Kornelis] Schut had over 1842 een kind voor zijn eigen rekening, over 1843 twee, hij is behoeftig.

Nr. 45. Hendrik [Hindrik] Takens is uit aanmerking de behoeftige omstandigheden over 1842 door Burgemeester en Assessoren ten laste der gemeente genomen.

Nr 51. Jan [Jan Jans] Vrieling is een nieuwe post. Behoeft, woont in de hut.

Nr 109. Willem Ax heeft drie kinderen op school. In 1842 op herhaald aanzoek een ten laste der gemeente genomen. Nadere informatiën hebben hem niet als behoeftig doen kennen. Hoe in 1843?

Nr 112. Lammert Pleiter drie kinderen op het kohier, waarvan een door de rad is genomen ten laste van de gemeente en later nog een ten laste der gemeente vanaf april. Wat zal in 1843 geschieden?

Nr 123. Hindrik Wilkens is behoeftig doch deugd niet veel.

Nr 128. Tjakke Nuninga had in 1842 een kind voor rekening der gemeente op het kohier. In 1843 twee kinderen. Hij is oppassend en behoeftig en wordt zeer door de onderwijzer van Helpman aanbevolen.

Nr 153. Weduwe Van Dijken [= Aaltien Egberts Stukkien] in 1842 drie kinderen tot haar eigen last, inmiddels haar man gestorven, die tuinman was bij mevrouw Nauta. Eenige verligting zoude haar dus welkom wezen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief 12 april 1848 van Kornelis Schut

Geeft eerbiedig te kennen Kornelis Schut, dagloner, thans woonachtig op Hemmen, onder Haren, dat hij door aankoop eigenaar is geworden van twee kampjes land, de Poppenkampen genaamd, gelegen te Onnen, op den kastrale legger bekend onder sectie K, nummer 1184, groot 53 roeden, 50 ellen, en dat hij voornemens is op dezelve eene behuizing te bouwen, gedeeltelijk met riet of stroo te dekken, weshalve hij, tengevolge van art. 1 der keur van den 7 oktober 1847 op de timmeringen in het openbaar in de gemeente Haren, u verzoekt hem, suppliant, autorisatie te verlenen tot de bouwing der bedoelde woning, en voorts, tengevolge art. 1 van het brandreglement in deze gemeente, om hem te vergunnen, de te bouwen woning gedeeltelijk met riet of stroo te dekken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 81)

Brief 15 april 1848 van raadslid Jan P. Veldman

In voldoening aan uw appointement van den 13 dezer, geleidende het verzoek van K. Schut, thans woonachtig op Hemmen, om op een door denzelfden aangekocht stuks land, de Poppenkampen, te mogen bouwen eene behuizinge, heb ik de eer u, onder terugzending van het verzoekschrift, te dienen van bericht, dat er bij ons geene zwarigheden bestaan tegen het timmeren der gedachte behuizing en tevens ook niet tegen de dekking van dezelve met riet of stroo, aangezien het gebouw verwijderd van anderen zal worden opgetrokken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 81)

Brief 20 april 1848 aan Kornelis Schut en Jan Egberts Pieters.

Missive bij het plaatselijk bestuur aan Kornelis Schut en Jan Egberts Pieters. Dispositie op hunne adressen wegens het stichten van ene woning of wagenhuis.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 115)

Kornelis trouwt op zaterdag 10 mei 1828 op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Lammechien Abels Brink**, dochter van **Abel Jans Brink** en **Geesje Lucas Sluiter**. Lammechien, wonende te Haren (Wijk B Haren 26), aldaar (Wijk B Haren 25B), aldaar (Wijk C Onnen 4) en aldaar, is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 31 oktober 1802 te Haren, wonende Wijk C Onnen 4 aldaar, is overleden op zondag 3 mei 1857 te Onnen. Lammechien werd 54 jaar, 6 maanden en 2 dagen.

- 3 **Geesje Everts Schut**, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 37), is geboren aldaar, is gedoopt op woensdag 13 september 1809 aldaar, is overleden op zaterdag 14 september 1844 aldaar. Geesje werd 35 jaar en 1 dag.

Geesje trouwt op zondag 24 april 1842 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 33-jarige **Jan Jans Blom**, zoon van **Kornelis Blom** en **Trientje Michiels Spilger**. Jan, arbeider, is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 2 oktober 1808 aldaar, is overleden op donderdag 14 juni 1877 aldaar. Jan werd 68 jaar, 8 maanden en 12 dagen.

Brief 22 maart 1842 aan de burgemeester van Eelde

Bij mij hebben zich ten huwelijk aangegeven de personen van Jan Kornelis Blom [= Jan Jans Blom] en Geesje Schut [= Geesje Everts Schut]. Daar het certificaat LL betrekkelijk Blom wat de daarin voorkomende namen der ouders betreft eenig hoezeer gering verschil oplevert met zijn geboorteacte en daar Zijne Majesteit bij besluit van den 29 maart 1839 nr 35 de heeren gouverneurs der provinciën heeft gemagtigd om zoodanige verschillen te rectificeren, zoo neem ik de vrijheid aangezien J.K. Blom in uwe gemeente heeft geloot, onder bijvoeging van het bedoelde certificaat en zijne geboorteacte, u te verzoeken bij de gouverneur van Drenthe de noodige demarches te willen doen ten einde bedoelde certificaat, met behoud van dagteekening en nummer zoo veel mogelijk met zijne geboorteacte in overeenstemming worde gebracht. Het zal mij aangenaam zijn het verbeterde certificaat met de geboorteacte zo spoedig mogelijk terug te ontvangen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Jan was later gehuwd (2) met **Ewoldina Cornelis van der Zwaag**.<163,164>

Jan was later gehuwd (3) met **Bougien Mannes** (zie 36).<165,166>

- 309 **Bouwe Seffinga** (ES), bloemenkweker, wonende te Haren (Essen 6).

Nieuwsblad van het Noorden, 8 juni 1993

Uitvoerig interview (met foto) met de dan 75-jarige oude Bouwe Seffinga over zijn passie voor Essen onder de titel "Bouwe Seffinga woont ook in het paradijs".

Bouwe was gehuwd met **Lammechien Brookman**.

Van Bouwe en Lammechien is een kind bekend:

- 1 **Jan Jurjen Seffinga** is geboren op zondag 9 november 1941 te Eelde, is overleden op zaterdag 22 november 1941 aldaar. Jan werd 13 dagen.

- 310 **Ida Siebring** (ES), dochter van **Jan Sijbring** en **Hinderkien Vonk**, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op vrijdag 1 mei 1863 te Kropswolde (erkend bij huwelijk).

Ida trouwt op zondag 27 februari 1898 te Groningen (is gescheiden op zaterdag 22 april 1905 te Amsterdam) op 34-jarige leeftijd met de 38-jarige **Derk Munsterman**. Derk, touwslager, is geboren op donderdag 4 augustus 1859 te Zwolle, is overleden op zaterdag 12 december 1942 te Amsterdam. Derk werd 83 jaar, 4 maanden en 8 dagen.

- 311 **Harm Siegers** (ES), zoon van **Sijger Jans (191)** en **Lammigje Derks**, is geboren in december 1682 te Essen, is gedoopt op maandag 21 december 1682 te Groningen, is overleden voor 1727 te Essen. Harm werd hoogstens 44 jaar en 1 maand.

Boedelbeschrijving 1727

Gerechtelijke boedelbeschrijving dd 1727 van de inventaris die Harmen Sijgers en zijn verstorven vrouw Klaasin Klaasen te Essen gezamenlijk hebben bezeten. Ten eerste een huis met de beklemming van 45 grasen provinciaal land, en vier matten eigen land en

een mudde rogge land. Voorts 5 koeien, 2 twenters, 2 enters, 2 paarden en 2 zwijnen. Aan schulden worden vermeld: f.110,- aan Hindrick Kornellis volgens stoklegging, f.750,- voor Sijmen Everts volgens afkoop van zijn vader en f.161,- landhuur. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 730).

Verantwoording 7 juni 1733

Popke Clasen legt verantwoording af als voormond over het nagelaten kind van wijlen Harm Sijgers en wijlen Claasien Claassens. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1500)

Harm trouwt (kerk) op zondag 9 november 1721 te Haren op 38-jarige leeftijd met de 30-jarige **Claasje Claasen**, dochter van **Claas Popken** en **Grietje Jans**. Claasje is afkomstig uit Engelbert, is gedoopt op donderdag 7 december 1690, is overleden voor 1729 te Essen. Claasje werd hoogstens 38 jaar en 25 dagen.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock Ledematen angekommen met attestatien geduijrende den dienst van Pastor Abrahamus Fledderus. 1710 in meert
Claasjen Claasen huisv. van Everd Simens tot Essen van Engelberd

Is waarschijnlijk overleden ten gevolge van de geboorte van de tweeling Claas en Grietje begin september 1727. Ook de tweeling is kort na de geboorte overleden.

Claasje was eerder gehuwd (1) met **Evert Simens** (zie 315).<167,168>

Van Harm en Claasje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Sijger Harms**, wonende te Hoornschedijk, is geboren in augustus 1722 te Essen, is gedoopt op vrijdag 4 september 1722 te Haren.

Op 2 februari 1728 zijn Popke Claasen (broer van moeder), Jan Sijgers (broer van vader) en Jan Egberts voormond en voogden van Sijger. Zijn moeder is dan kort daarvoor overleden.

Op 24 februari 1729 is er een acte van verkoop en overdracht bij stoklegging op 20 februari 1728 door de voogden van het zontje van Harm Sijgers bij wijlen Claesien Claesens aan Hindrik Cornelis en diens vrouw Grietien Simens, wonende te Helpman, van twee percelen land. Perceel 1, genaamd Buininge Venne, gelegen te Haren over de zijl, groot drie matten, heeft als zwetten: ten noorden Roelef Pauwels, ten oosten het Schuitendiep, ten zuiden heer Alberda en ten westen Albert Albers. Perceel 2, hooiland, genaamd Poggers mat, ligt eveneens te Haren over de zijl. De zwetten van dit perceel zijn: ten noorden heer Alberda, ten oosten Hindrik Jansen, ten zuiden wed. Adolph Jans en ten westen wed. Berent Pauwels. De verkoopprijs bedraagt 282 car. guldens. De acte wordt mede ondertekend door Jacob Bolhuis, Albert Abbering en Eppe Derks. (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 153).

Verantwoording 7 juni 1733

Popke Clasen legt verantwoording af als voormond over het nagelaten kind van wijlen Harm Sijgers en wijlen Claasien Claassens. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1500)

Is op 31 mei 1755 momber over Jan Sijgers. Als woonplaaats van Sijger Harms wordt dan vermeld: Op de Harensche Dijk bij Haren.

Voogdijstelling 2 juli 1762

Boele Heijes (Boele Harms Boelens) op de Hoornschedijk zweert aan als voormond over de minderjarige kinderen van Albert Andries bij wijlen Aeltje Oetses in echte verwekt. Berend Sijses (Berend Sytzes Nijdam) op de Hoornschedijk wordt sibbevoogd en Sijger Harms vreemde voogd. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Voogdijstelling 11 december 1762

Bonne Geerts te Westerbroek zweert aan als voormond over de minderjarige kinderen van Sijger Harms bij wijlen Aaltjen Geerts in echte verwekt. Sibbevoogd wordt Warner Thijssens en vreemde voogd Sipke Sipkes, beide op de Hoornschedijk onder Haren. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Sijger trouwt (kerk) op zondag 23 oktober 1746 te Noordijk op 24-jarige leeftijd (1) met de 26-jarige **Aaltijn Geerts**. Aaltijn is geboren in 1720 (OS), is overleden voor 1755. Aaltijn werd hoogstens 35 jaar.

Sijger trouwt (kerk) op zondag 29 juni 1755 te Haren op 32-jarige leeftijd (2) met **Grietje Derks**. Grietje is afkomstig uit Rottevalle, is begraven op zaterdag 10 juli 1762 te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 10 juli 1762

De vrouw van Sijger Harms en de vrouw van Harms begraven: f.3,33 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Sijger trouwt (kerk) op zondag 9 januari 1763 te Haren op 40-jarige leeftijd (3) met de 27-jarige **Fennechijn Harms**. Fennechijn is geboren in 1735 (OS) te Uelzen (D).

Fennechijn was later gehuwd (2) met **Johannes Liefheid**.<169,170>

- 2 **Claas Harms** is gedoopt op vrijdag 5 september 1727 te Haren, is overleden voor 1728. Claas werd hoogstens 3 maanden en 27 dagen.
- 3 **Grietien Harms** is gedoopt op vrijdag 5 september 1727 te Haren, is overleden voor 1728. Grietien werd hoogstens 3 maanden en 27 dagen.

- 312 **Jan Sijgers** (ES), zoon van **Sijger Jans (191)** en **Lammigje Derks**, is geboren in 1680 (OS) te Essen. Jan had een buitenechtelijke relatie (1) met **Elsjen Jansen**.

Van Jan en Elsjen is een natuurlijk kind bekend:

- 1 **Jantjen Jans** is gedoopt op woensdag 10 september 1698 te Groningen (in onecht geboren kind; vader te Essen; moeder in de Molenstraat).

Jan gaat in ondertrouw (kerk) op zondag 28 april 1709 te Haren, trouwt (kerk) op zondag 19 mei 1709 te Engelbert op 29-jarige leeftijd (2) met de 29-jarige **Fennigje Berents**. Fennigje is geboren in 1680 (OS) te Uelzen (D), is begraven op donderdag 28 januari 1745 te Haren. Fennigje werd 65 jaar.

Ontvangst diaconie Haren 28 januari 1745
De vrouw van Jan Sijgers begraven: f.2,19
Voor het laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Van Jan en Fennigje is een kind bekend:

- 2 **Sijger Jans**, veerschipper en herbergier, is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 9 maart 1710 te Haren, is overleden voor 1755. Sijger werd hoogstens 44 jaar, 9 maanden en 23 dagen.
Sijger gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 19 januari 1743 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 17 februari 1743 aldaar op 32-jarige leeftijd met de 23-jarige **Evertje Willems**. Evertje is geboren in 1720 (OS) te Doornspijk.

Is bij haar tweede huwelijk in 1755 afkomstig van Plankensloot.

Evertje was later gehuwd (2) met **Harm Tamels**.<171,172>

- 313 **Evert Sikkens** (ES), zoon van **Sicco Hendriks**, is geboren in 1680 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen angekommen en angenomen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock.

1705 Angekomen in majus met attestatien
Sicco Hendriks op Raads-heer Gruijs plaatse

De vrou

De soon Evert Sickens tot Essen

en sijn vrou Geerdien Arents, dese [beide] vertrok. 1709 met att. na Gron.

Evert was gehuwd met **Geerdien Arends**. Geerdien is geboren in 1680 (OS).

Van Evert en Geerdien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Sicco Everts** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 21 februari 1706 te Haren.
Sicco gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 6 mei 1733 te Groningen op 27-jarige leeftijd met **Brechtijn Pieters**. Brechtijn is geboren te Garnwerd.
- 2 **Arent Everts** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 4 november 1708 te Haren.

- 314 **Roelef Sikkens** (ES) is geboren in 1700 (OS) te Lieveren, is overleden in juli 1737 (overleden voor de doop van dochter Roeleffijn op 15 december 1737), is begraven op woensdag 31 juli 1737. Roelef werd 37 jaar.

Ontvangst diaconie Haren 31 juli 1737
Begrafenis Roelf Sickens van Essen: f.2,27
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 1 augustus 1737
Roelf Sickens weduwe voor het nieuwe doode laken: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Roelef trouwt (kerk) op zondag 13 mei 1731 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 31-jarige **Aaltien Popkes**, zie 271.

- 315 **Evert Simens** (ES), zoon van **Simon Tomes (345)** en **Baugien Everts**, is geboren in 1675 (OS) te Essen, is overleden voor zaterdag 27 september 1721. Evert werd hoogstens 46 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen angekommen en angenomen geduirende den dienst van pastor Meinhard Cock.

1706 In junio angenomen:

Evert Simons an de Oosterweg

Beschikking 27 september 1721 van het Gerecht van Selwerd

Heeft Hindrik Cornelis aangezwoeren als voormond over het kind van wijlen Evert Sijmens bij Claasien Claassens in echte verwekt.
Popke Classen sibbevoogd en Berend Pouwels vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1704).

Beschikking 7 november 1727 van het Gerecht van Selwerd

Heeft Evert ten Camp als voormond aangezwoeren in plaats van Hindrik Cornelis over het minderjarige kind van wijlen Evert Sijmens bij wijlen Claasien Claassen in echte verwekt. Albert Abbering wordt vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de stiefvader van het kind een regeling treffen.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Verantwoording 15 juni 1731

Evert ten Camp , voormond over het nagelaten kind van wijlen Evert Symens en wijlen Claasien Claassens legt verantwoording af. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1500)

Evert trouwt (kerk) in 1710 (OS) op 35-jarige leeftijd met de 20-jarige **Claasje Claasen**, zie 311.

Van Evert en Claasje is een kind bekend:

- 1 **Simon Evers** is geboren in december 1713 te Essen, is gedoopt op zondag 24 december 1713 te Haren, is begraven op zaterdag 6 april 1793 aldaar. Simon werd 79 jaar en 4 maanden.

Het is een aanname dat Simon Evers gehuwd met Jantjen Janssen identiek is aan Simon Everts gehuwd met Annechijn Warners.

Beschikking 27 september 1721 van het Gerecht van Selwerd
Heeft Hindrik Cornelis aangezworen als voormond over het kind van wijlen Evert Sijmens bij Claasien Claassens in echte verwekt. Popke Classen sibbevoogd en Berend Pouwels vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1704).

Beschikking 7 november 1727 van het Gerecht van Selwerd
Heeft Evert ten Camp als voormond aangezworen in plaats van Hindrik Cornelis over het minderjarige kind van wijlen Evert Sijmens bij wijlen Claasien Claassens in echte verwekt. Albert Abbering wordt vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de stiefvader van het kind een regeling treffen.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Boedelinventaris 13 november 1727
Gerechtelijke boedelbeschrijving van de inventaris die Harmen Sijgers en zijn verstorven vrouw Klaasin Klaasen te Essen gezamenlijk hebben bezeten. Ten eerste een huis met de beklemming van 45 grasen provincieland, en vier matten eigen land en een mudde rogge land. Voorts 5 koeien, 2 twenters, 2 enters, 2 paarden en 2 zwijnen. Aan schulden worden vermeld: f.110,- aan Hindrick Kornellis volgens stoklegging, f.750,- voor Sijmen Everts volgens afkoop van zijn vader en f.161,- landhuur.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 730).

Beschrijving inventaris 15 juni 1731
Staat der goederen, die de minderjarige zoon van Evert Sijmens en Claasien Claasen tegenwoordig bezit:
- stokleggingsbrief ten laste van Evert Everts en Marchien Sijmens f.200,-
- stokleggingsbrief ten laste van Albert Abberinge en Margien Wolderinge f.500,-

Verantwoording 15 juni 1731
Evert ten Camp , voormond over het nagelaten kind van wijlen Evert Symens en wijlen Claasien Claassens legt verantwoording af.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1500)

Ontvangst diaconie Haren 18 maart 1739
Begravenis van een kind van Sijmen Everts: f.1,05
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 7 november 1741
Van Sijmen Everts bodeloon voor Trintien Jacobs: f.6,00.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 6 april 1793
Sijme Everts begraven: f.1,65.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Simon trouwt (kerk) op zondag 12 mei 1737 te Haren op 23-jarige leeftijd (1) met **Jantjen Janssens**. Jantjen is afkomstig uit Woltersum, is begraven op donderdag 6 juni 1748 te Haren.

Ontvangst diakonie te Haren 6 juni 1748
De vrouw van Sijmen Everts begraven: f.3,24
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 1 september 1748
Van Sijmen Everts voor het laken voor zijn vrouw: f.1,00
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Simon gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 11 mei 1737 te Engelbert, trouwt (kerk) op zondag 1 juni 1749 te Haren op 35-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Annechijn Warners**, dochter van **Warner Jans** en **Aaltijn Everts**. Annechijn is geboren te Annen, is gedoopt op zondag 27 februari 1718 te Anloo, is begraven op woensdag 3 december 1788 te Haren. Annechijn werd 70 jaar, 9 maanden en 6 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 3 december 1788
Sijmen Everts zijn vrouw begraven: f.3,46.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 316 **Jantje Slijter** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op vrijdag 7 april 1865 te Eelde, is overleden op zaterdag 24 juli 1948 aldaar. Jantje werd 83 jaar, 3 maanden en 17 dagen.
Jantje trouwt op zaterdag 13 mei 1893 te Eelde op 28-jarige leeftijd met de 32-jarige **Willem Tinge**, zoon van **Hindrik Tinge** en **Annechien Tonnis**. Willem is geboren op woensdag 20 februari 1861 te Hoornschedijk, is overleden op zondag 30 juli 1950 te Eelde. Willem werd 89 jaar, 5 maanden en 10 dagen.

- 317 **Stientje Geerts Sluiter** ook genaamd Steintje Geerts Luten (ES), dochter van **Geert Jans Sluiter** en **Jantien Eppes**, wonende

te Noordlaren (Wijk C Glimmen 6), aldaar (Wijk C Glimmen 4) en te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren te Groningen, is gedoopt op zondag 13 juli 1777 aldaar, is overleden op maandag 21 september 1857 te Haren. Stientje werd 80 jaar, 2 maanden en 8 dagen.

Proces verbaal 26 juli 1822

Op heden den 26 juli des morgens zeven uren compareerde voor mij, schout der gemeente Haren, Stijntje Geerts (Stientje Geerts Sluiter), vrouw van Jan Kamps, wonende te Glimmen, gemeente Haren in het huis, getekend letter C ??, gelegen aan de Heerweg, welke ons verklaarde, dat gisterenavond zeven uren bij huis gekomen, een manspersoon en vrouws persoon vragende aan haar om van de nacht in 't stroo te slapen, daar de vrouw niet langer konde lopen en de vallende ziekte had, gevende voor de middag bij de dokter La Faille te zijn geweest, omdat ze ziek was, en de comparant medelijden met hun hebbende, nam hun in huis en leggende twee onbekende personen in het stroo. De comparant hedenmorgen opstaande, vond zij de deur open staan en de vreemde personen weg en vonden zij het goed welke, in een wastobbe in de schuur had gestaan, was haar daar uitgenomen of ontvreemd: 1 mannenhemd, twee vrouwenhemden, een kussensloop, (en nog wat meer).

Daar het vermoedelijk is, dat deze personen het zeker ontvreemd hebben, de eene persoon was groot en van de kinderziekte getekend, zijnde gekleed met een blauw buis en witte linnen broek en ongeveer 48 jaar oud.

Aldus opgemaakt dit proces verbaal en na voorlezing aan de comparante heeft zij dezelve ondertekend.

De bovengenoemde comparante heeft aan mij schout verklaard, dat zij na gedaan onderzoek vergezeld door haar zoon omstreeks twaalf jaren oud, de voornoemde personen had ontmoet 's middags op dezelfde dag te Martenshoek. Dat zij tegen de manspersoon gezegd had: "foei, gij zijt een slechte kerel, hebt gij mijn goed meegenomen?".

Waarop de vreemde personen waren voort gelopen met achterlaten van het pak goed, zoodat zij hare goederen had weder gekregen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 55)

Stientje trouwt (kerk) op zondag 8 mei 1808 te Zuidlaren op 30-jarige leeftijd met de 37-jarige **Jan Kamps** (MIL-207). Jan, arbeider, wonende te Haren (Wijk C Onnen 25), te Noordlaren (Wijk C Glimmen 6) en aldaar, is geboren te Vries, is gedoopt op zondag 25 november 1770 aldaar, wonende Wijk C Glimmen 6 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 2 november 1833 te Glimmen, is als overleden aangegeven op maandag 4 november 1833 te Haren (aangever overlijden was **Roelf Kroeze**; getuige aangifte overlijden was **Jan Derks Hekman**). Jan werd 62 jaar, 11 maanden en 8 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Noordlaren Wijk C Nr 6 samen met zijn vrouw en vier kinderen. Op hetzelfde adres woonde het gezin van Jan Geerts Harms bestaande uit 5 personen.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 27 juli 1820

De nabestaanden en goede vrienden van Lammigje, Jan en Lukas Gerrits Buivinga, minderjarige kinderen van Ida Sluiter, arbeidersche te Onnen, en wijlen Gerrit Buivinga, overleden mei 1815, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Kamps, arbeider te Glimmen, halve oom
- Jan Geerts Sluiter, arbeider te Hoogezand, vriend
- Jan van Dijken, kastelein te Hoogezand, vriend

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Sluiter, arbeider te Haren, oom
- Abel Jans Brink, landbouwer te Onnen, aangehuwde oom
- Jan Sans, arbeider te Haren, neef.

Moeder wil een tweede huwelijk aangaan met Abel Jans Brink. Moeder Ida Sluiter wordt bevestigd als voogd. Abel Jans Brink wordt medevoogd en Jan Kamps toezien voogd.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1820/134)

Jan was eerder gehuwd (1) met **Geesjen Jans**.<173,174>

Van Jan en Stientje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Willem Kamps**, boerenknecht, is geboren op maandag 29 januari 1810 te Plankensloot, is verdrongen op donderdag 14 februari 1828 te De Broeken, is als overleden aangegeven op vrijdag 15 februari 1828 te Haren (aangever overlijden was **Andries Alberts**; getuige aangifte overlijden was **Albert Koops**). Willem werd 18 jaar en 16 dagen.

Proces verbaal 26 juli 1822

Op heden den 26 juli des morgens zeven uren compareerde voor mij, schout der gemeente Haren, Stijntje Geerts (Stientje Geerts Sluiter), vrouw van Jan Kamps, wonende te Glimmen, gemeente Haren in het huis, getekend letter C ??, gelegen aan de Heerweg, welke ons verklaarde, dat gisterenavond zeven uren bij huis gekomen, een manspersoon en vrouws persoon vragende aan haar om van de nacht in 't stroo te slapen, daar de vrouw niet langer konde lopen en de vallende ziekte had, gevende voor de middag bij de dokter La Faille te zijn geweest, omdat ze ziek was, en de comparant medelijden met hun hebbende, nam hun in huis en leggende twee onbekende personen in het stroo. De comparant hedenmorgen opstaande, vond zij de deur open staan en de vreemde personen weg en vonden zij het goed welke, in een wastobbe in de schuur had gestaan, was haar daar uitgenomen of ontvreemd: 1 mannenhemd, twee vrouwenhemden, een kussensloop, (en nog wat meer).

Daar het vermoedelijk is, dat deze personen het zeker ontvreemd hebben, de eene persoon was groot en van de kinderziekte getekend, zijnde gekleed met een blauw buis en witte linnen broek en ongeveer 48 jaar oud.

Aldus opgemaakt dit proces verbaal en na voorlezing aan de comparante heeft zij dezelve ondertekend.

De bovengenoemde comparante heeft aan mij schout verklaard, dat zij na gedaan onderzoek vergezeld door haar zoon omstreeks twaalf jaren oud, de voornoemde personen had ontmoet 's middags op dezelfde dag te Martenshoek. Dat zij tegen de manspersoon gezegd had: "foei, gij zijt een slechte kerel, hebt gij mijn goed meegenomen?".

Waarop de vreemde personen waren voort gelopen met achterlaten van het pak goed, zoodat zij hare goederen had weder gekregen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 55)

Proces verbaal 14 februari 1828

Op heden den 14 februari 1828 des avonds te negen uren, kennis gekregen hebbende van het verdrinken van eenige personen in het water De Broeken genaamd ten westen van Harendermolen, heb ik, J. Vos, assessor bij het plaatselijk bestuur van Haren, bij afwezigheid van den heer Burgemeester der gemeente, mij derwaarts begeven, en aangekomen zijnde in het huis van Andries Alberts, arbeider, woonachtig onder Haren, nabij het water, aldaar op den grond bevonden te liggen drie uit het water getoogde jongedochters met namen Jantje Harms, oud 20 jaren, Aaltje H. Geerts, oud 19 jaren, en Beertje Hekman, oud 17 jaren, alle drie dienstmaagden woonachtig te Glimmen binnen deze gemeente, en dadelijk onderzoek doende, met den heelmeester J.P.

Oostingh te Haren, naar derzelver toestand, bevonden wij, dat gemelde lijken (na zij ongeveer drie uren in het water waren geweest) en toen reeds om de twee uren uit hetzelfde waren getogen door Hindrik Jacob Horst, landbouwer te Haren met behulp van andere personen, reeds alle blijken gaven van eenen werkelijken dood, zoo door het langdurig verblijf in het water, als door de koude, zoodat er geene pogingen meer konden worden gedaan tot een gewenschte herleving. Voorts hierbij onderrigt zijnde,

dat er zich in hetzelfde water, zijnde een baggerwijk toebehoorende aan den heer C.H.W. Haack, zoo men zeker weet nog drie jongelingen bevonden, waarnaar reeds eenigen tijd vruchteloos was gezocht en vooral door de koude had moeten worden gestaakt, zoo heb ik assessor voornoemd, aanstonds last gegeven, om de zoeking dier jongelingen te hervatten, en mij te dien einde mede begeven naar de plaats waar zij verdrongen waren, en na ene aanhoudende zoeking van ongeveer een half uur gevonden en uitgetogen Jakob Pikkert, oud 23 jaren, dienstknecht, woonachtig te Glimmen, die daarop dadelijk is vervoerd geworden naar het huis van Albert Koops, mede aan het water belendende, door welke toen mede het noodige naar de daaromtrent bestaande voorschriften is aangewend, om het leven op te wekken, doch welk onderzoek en aangewende pogingen door den heelmeeester voornoemd vruchteloos waren, doordien het lijk alle blijken gaf van eenen werkelijken dood. Het verder vruchteloos zoeken door duisterheid en koude van de hulp aanbrengeende jongeren hebbende moeten staken, heb ik, assessor, vergezeld door den heelmeeester, mij hedenmorgen den 15 dezer ongeveer te acht uren weder begeven naar voorgemelde plaats, teneinde de nog vermiste jongelingen te zoeken, en toen bevonden uitgetogen te zijn, de jongeling Hindrik Mulder, dienstknecht, wonende op De Punt, gemeente Vries, van welke men gisteravond geene kennis droeg, doch hedenmorgen vermiste, benevens Harm Bouwkamp, oud 17 jaren, woonachtig bij zijne ouders op de Poll onder Noordlaren, eindelijk de andere persoon niet kunnende vinden, heeft men een schip gekapt en over ijs in het water vervoerd en toen gevonden Willem Kamps, oud 17 jaren, dienstknecht, wonende te Glimmen, welke door den heelmeeester onderzocht, bevonden zijn werkelijk dood te zijn, zonder dat aan hen en de voorgaande personen eenige gewelddadigheden of mishandelingen waren gepleegd.

En verder onderzoek hebbende gedaan naar de oorzaak van dit treurig ongeval, heb ik voor mij, assessor, doen verschijnen Hendrikje Vos, oud 20 jaren, woonachtig te Glimmen, welke jongedochter door hare tegenwoordig van geest, in het bijzijn van Jan Harms (die geheel ontsteld zijnde, geene hulp had kunnen bijbrengen) zich plat op het ligchaam te needer op het ijs had begeven, zich met de eene hand aan de kant van het ijs vasthoudende, en met de andere hand uit het water getrokken Hindrik Bos [Bosscher], wonende op De Punt, en daarna haren broeder Gerardus Vos, met opoffering van eigen levensgevaar, waarna zij op het hooren van eenig geluid haar voorschoot ontbindende, een persoon had toegeworpen om te vatten, welke poging echter mislukt ware. Als toen niemand meer had kunnen redden, daar zij geene personen meer gezien, noch roepen om hulp meer gehoord had. En verklaarde mij tevens, dat zij ten getale van twaalf personen, waaronder een kleine jongen, gezamenlijk op schaatsen rijden en van den kant over de vlakke van Haren komende, door duisterheid en een aldaar niet bevrooren opening in het water des gemelden wijks waren gelopen, zonder daaraan te hebben gedacht, als vermenende op enen veiligen baan te zijn, doch dat zij met het jongetje en den persoon Jan Harms (hierboven vermeld) toen achter aan lopende, nog even voor het water hadden kunnen staan blijven, en deed aan mij verder de verzekering, dat niemand hunner onbekwaam of beschonken was geweest.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 15 februari 1828 aan de Gouverneur

Aangezien er gisterenavond omstreeks zeven uren in mijn gemeente zeven personen zijn verdrongen, zoo heb ik gemeend u niet beter met dat zeer ongelukkige voorval bekend te kunnen maken dan door de toezending van een afschrift van het proces verbaal hetwelk op heden door mij aan de Officier van Justitie wordt verzonden.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 15 februari 1828 aan de Officier van Justitie

Ik heb de eer hiernevens aan u te zenden een door den assessor J. Vos aan mij ter hand gesteld proces verbaal wegens 7 drinkelingen en 3 jongedochters, op gisteravond in het ijs achter Harendermolen, benevens een certificaat van den heelmeeester alhier daaromtrent opgemaakt.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Drentsche Courant, 22 februari 1828

Van Haren wordt geschreven het volgende. Onder de menigvuldige ongelukken, welke bij den tegenwoordigen winter, door het ijsvermaak veroorzaakt zijn, is er voor zeker geen, dat grooter en meer treffend is, dat het navolgende, hetwelk voor weinige dagen, in deze gemeente heeft plaats gehad en waardoor onderscheidene huisgezinnen in diepen rouw zijn gedompeld. Eenige jonge lieden, van beider kunne, meest alle in deze gemeente woonachtig, hadden zich, op donderdag den 14den dezer, op schaatsen begeven, en wilden, in den avond van dien dag, ten getalle van 12, weder huiswaarts keeren. Van den kant van Haren komende, namen zij de rigting over de zoogenaamde vlakke, westwaarts Harendermolen. Het gezelschap had zich in tweeën verdeeld: negen personen van hetzelfde hadden zich achter elkander gevoegd; de overige drie bevonden zich op eenen kleinen afstand achter hen. Omstreeks 7 uren op het water, de Broeken genaamd, (zijnde eene baggerwijk, toebehoorende aan den heer C.H.W. Haack en achter deszelfs buitenverblijf gelegen) alwaar zij zich op een veiligen baan waanden te zijn, gekomen zijnde, had het negental het ongeluk in een open gebleven vak te storten, en, door niets in deszelfs vaart gestuit, voor het grootst gedeelte dadelijk onder het ijs te schieten en zoo eenen gewissen dood tegemoet te snellen. Zeven dezer ongelukkigen hebben dan ook, op deze droevige wijze, hun leven in het water verloren; de beide anderen zijn nog gelukkig gered, hoezeer derzelver uiteinde mede zeer nabij was, en dezen hebben, naast God, hun leven te danken aan den moed en het overleg van de jonge dochter Hendrikje Vos genaamd, oud 20 jaren, wonende ten huize van haar vader te Glimmen. Tot de drie personen behoorende, die achter aan kwamen, had zij de gelegenheid, om zich, met hare beide metgezellen, in tijds optehouden. Op het gezigt van het verschrikkelijk schouwspel, dat zich aan haar voordoet, is zij dadelijk met levensgevaar werkzaam, om hulp toe te brengen, zoo veel zij kan; maar ook slechts zij alléén kan werkzaam zijn, daar één haren metgezellen een kind was van 12 jaren, die geen hulp kon toebrengen en de andere door de schrik bevangen, zijne tegenwoordigheid van geest voor het grootste gedeelte had verloren. Hendrikje Vos spant echter alle hare krachten in, en, hoezeer de duisternis hare pogingen in den weg stond, had zij echter het geluk, om twee harer reisgenooten, ofschoon voor het oogenblik bewusteloos, uit het water te trekken en van eenen zekeren dood te bevrijden; welligt zou het haar gelukt zijn een derde persoon mede te redden, doch deze, te veel zijn bewustzijn verloren hebbende, om het voorschoot, waarvan zij zich had ontdaan en van welk zij het eene einde ook aan denzelfden had toegeworpen, aan te grijpen, kon deze den dood niet ontgaan. Groot echter was hare aandoening over het redden van 2 harer vrienden, doch onuitsprekelijk hare blijdschap, toen zijn in een derzelve haren vollen broeder erkende; de andere geredde is een éénige zoon.

De personen die verdrongen zijn, zijn de navolgende: Aaltien Geerts, oud 18 jaren, Jantien Harms, oud 21 jaren, Beertien Hekman, oud 15 jaren, Jacob Pikkert, oud 22 jaren, alle vier dienstbaar onder Glimmen; Hindrik Mulder, oud 18 jaren, Harm Bouwkamp, oud 17 jaren en Willem Kamps, oud 17 jaren, alle drie op De Punt, onder Vries, woonachtig.

Mogt dit droevig voorval tot voorzigtigheid leiden en vooral strekken ter waarschuwing, om zich niet in het duistere op het ijs te begeven.

- 2 **Jantien Kamps**, wonende te Haren, te Noordlaren (Wijk C Glimmen 6) en aldaar (Wijk C Glimmen 25), is geboren op maandag 29 maart 1813 te Onnen (Wijk C Onnen 25), is als geboren aangegeven op dinsdag 30 maart 1813 te Haren (aangever geboorte was **Jan Kamps** (zie 317); getuigen aangifte geboorte waren **Hindrik Breeman** en **Hindrik Everts**), is overleden op dinsdag 24 maart 1891 te Noordlaren. Jantien werd 77 jaar, 11 maanden en 23 dagen. Jantien trouwt op donderdag 18 mei 1843 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 39-jarige **Albert Alberts Baving** (RW1), zoon van **Thijs Baving** en **Lammegien Derks Hekman**. Albert, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 5), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 29 mei 1803 aldaar, is overleden op vrijdag 5 mei 1876 te Noordlaren. Albert werd 72 jaar, 11 maanden en 6 dagen.

Woonde in 1830 als boerenknecht in bij Jan Vos op het adres Haren Wijk A nr 5.

Groninger Courant, 10 januari 1855

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, zullen, op maandag den 22sten januarij 1855, des avonds te 6 uur, ten huize van den kastelein E. Hoenderken, te Haren, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime behuizing met schuur en tuin, zijnde een kruidenierswinkel en broodbakkerij, staande en gelegen op eigen grond, westzijde aan de straat te Haren, wordende door B. Holtman bewoond; in eigendom toebehoorende aan J. Pieters.

II. Een kamp groen- en bouwland, het Suikerkampje genoemd, groot ongeveer 1,5 bunder, gelegen westzijde aan den Straatweg, zuidzijde naast de Landhuishoudkundige School te Haren, in eigendom toekomende aan A. Mulder en deszelfs kinderen.

III. Eene behuizing met tuin, staande en gelegen aan den Achterweg te Haren, toebehoorende aan Albert Bavink.

IV. Ongeveer 5 bunders hooiland en veldgrons, gelegen te Onnen, toebehoorende aan den heer P. Wiertsema.

- 3 **Hendrikje Kamps**, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 6) en aldaar (Wijk C Glimmen 11), is geboren op vrijdag 1 september 1815 te Glimmen, is als geboren aangegeven op vrijdag 1 september 1815 te Haren (aangever geboorte was **Jan Kamps** (zie 317); getuigen aangifte geboorte waren **Lukas Alberts Oosterveld** en **Arend Koops**), is overleden op donderdag 17 april 1862 te Assen. Hendrikje werd 46 jaar, 7 maanden en 16 dagen.
Hendrikje trouwt op donderdag 3 juni 1847 te Assen op 31-jarige leeftijd met de 65-jarige **Hendrik Harms Smeenge**. Hendrik, koopman, is geboren op zondag 1 juli 1781 te Anloo, is overleden op dinsdag 24 november 1863 te Assen. Hendrik werd 82 jaar, 4 maanden en 23 dagen.
Hendrik was eerder gehuwd (1) met **Margje Jans Stoker**. <175>
- 4 **Geert Kamps** is geboren op vrijdag 26 november 1819 te Glimmen, zie 198.
- 5 **Jan Kamps** te Noordlaren, is geboren op zondag 25 mei 1823 te Glimmen (Wijk C Glimmen 6), is als geboren aangegeven op maandag 26 mei 1823 te Haren (aangever geboorte was **Jan Kamps** (zie 317); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Derks Hekman** en **Harm Wolters**), zie 200.
- 318 **Annegien Jans Sluurman** (ES), dochter van **Jan Jans Sluurman** en **Trientijn Hindriks**, wonende te Haren (Wijk F Essen 6) en aldaar, is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 6 november 1763 aldaar, wonende Wijk F Essen 6 aldaar, is overleden op zaterdag 27 november 1841 te Essen, is als overleden aangegeven op zaterdag 27 november 1841 te Haren (aangever overlijden was **Harm Willems Kooiman** (zie 207); getuige aangifte overlijden was **Popko Oostingh**). Annegien werd 78 jaar en 21 dagen.
Annegien trouwt (kerk) op zondag 8 mei 1791 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 30-jarige **Gerrit Harms**, zie 134.
- 319 **Geert Smeenge** (ES), zoon van **Geert Smeenge** en **Geesjen Brink (198)**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 1 januari 1845 aldaar.
Geert trouwt op zaterdag 13 mei 1871 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 27-jarige **Izabella Anna Brink**, dochter van **Hindrik Brink** en **Folkerdina Alberts**. Izabella is geboren op woensdag 6 september 1843 te Onnen, is overleden op dinsdag 30 januari 1883 te Groningen. Izabella werd 39 jaar, 4 maanden en 24 dagen.
- Van Geert en Izabella is een kind bekend:
- 1 **Geesje Smeenge** (DI), wonende te Haren (Wijk D Dilgt 27), is geboren op woensdag 14 februari 1872 te Eelde.
- 320 **Lentze Smeenk** (ES), zoon van **Willem Smeenk** en **Grietje Vrieling**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 6) en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 29 mei 1861 te Hemmen, is overleden op donderdag 9 maart 1944 te Groningen. Lentze werd 82 jaar, 9 maanden en 9 dagen.
Lentze trouwt op donderdag 21 mei 1885 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 24-jarige **Janna Homan**, dochter van **Jan Homan** en **Jantien Laan**. Janna, wonende te Haren (Wijk F Essen 6) en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op vrijdag 8 maart 1861 te Groningen, is overleden op vrijdag 15 november 1935 aldaar. Janna werd 74 jaar, 8 maanden en 7 dagen.
- Van Lentze en Janna zijn vijf kinderen bekend:
- 1 **Willem Smeenk**, hoofdagent van politie, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 17 februari 1886 aldaar (Wijk F Essen 6), is overleden op zaterdag 4 januari 1930 te Heerlen. Willem werd 43 jaar, 10 maanden en 18 dagen.
Willem trouwt op donderdag 28 mei 1914 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 23-jarige **Aaltje Oldenzeel**. Aaltje is geboren in 1891 te Groningen.
- 2 **Jan Smeenk**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op maandag 9 april 1888 te Essen (Wijk F Essen 6).
- 3 **Grietje Smeenk**, wonende te Haren, is geboren op donderdag 21 augustus 1890 te Essen (Wijk F Essen 7).
Grietje trouwt op donderdag 24 maart 1921 te Groningen op 30-jarige leeftijd met de 44-jarige **Hielke Delstra**. Hielke, vernikkelder, is geboren op woensdag 25 oktober 1876 te Kollum, is overleden op woensdag 14 augustus 1946 te Glimmen. Hielke werd 69 jaar, 9 maanden en 20 dagen.
- 4 **Johannes Smeenk**, meubelmaker, wonende te Haren, is geboren op donderdag 7 september 1893 te Essen (Wijk F Essen 7).
Johannes trouwt op maandag 14 november 1921 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jantje Folkers**. Jantje is geboren op maandag 25 mei 1896 te Groningen.
- 5 **Harmanmna Smeenk** is geboren op donderdag 17 december 1896 te Yde, is overleden op donderdag 28 mei 1936 te Groningen. Harmanmna werd 39 jaar, 5 maanden en 11 dagen.
Harmanmna trouwt op donderdag 30 maart 1916 te Groningen op 19-jarige leeftijd met de 22-jarige **Harm Westerhuis**. Harm, bakker, is geboren op donderdag 20 april 1893 te Groningen.
- 321 **Lammert Hendriks Smid** (MIL-125; B24-1843; ES), zoon van **Hindrik Alberts Smit** en **Aaltien Alberts**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7) en aldaar (Wijk A Middelhorst 35), is geboren te Eelde, is gedoopt op zondag 17 december 1780 aldaar, is overleden op zaterdag 15 november 1845 te Haren. Lammert werd 64 jaar, 10 maanden en 29 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A Nr 35 Middelhorst samen met zijn vrouw, drie kinderen en Elisabeth Wiechers, waarvan ik aanneem dat ze een pleegkind was.

Proces verbaal openbare verkoping op 9 en 12 januari 1815

De verkoping vindt plaats in de Jagtwagen te Haren ten overstaan van notaris Mr. Reneke Gockinga.

Verkopers zijn:

- Geert Buirma, oud schulte van Helpen;
- Aaltien Buirma, huisvrouw van Jan Swartwold;
- Anna Wemelina Buirma, weduwe van Rudolf Rummerink;
- Gesina Buirma;
- Margiena Buirma, huisvrouw van Jan Wuffen;
- Janna Buirma, huisvrouw van Janna Buirma;
- Jacobus en Gerrit Veltman, zonen van wijlen Margrieta Buirma,

allen tot 1/7 gerechtigd tot de nalatenschap van hun oom van moederszijde, de oud schulte Johannes Rummerink, gewoonde hebbende te Haren en aldaar overleden op 11 mei 1814. Zij verklaren te verkopen de vaste goederen van Johannes Rummerink en nog enige private vaste goederen van hen zelf. De te verkopen goederen zijn in advertenties bekend gemaakt. In totaal gaat het om 66 percelen.

Er wordt in de eerste ronde geboden op alle percelen. De verkopers accepteren de meeste biedingen echter niet. Wel worden in deze eerste ronde verkocht:

- de behuizing Haren A35 met schuur en kamer. De behuizing wordt gebruikt door Roelf Baving en vrouw en de kamer door Roelf Kuipers en vrouw. Koper is Lammert Hendriks Smid voor f.2.340,-.
- de grondpacht (dus niet de eigendom) van de behuisde heemstede (Haren B7) bewoond door de weduwe van Harm Groothuis. Koper is dochter Egbertien Groothuis, weduwe van Martinus van Oosten, voor f.25,-.
- de grondpacht (dus niet de eigendom) van de behuisde heemstede (Haren B5) bewoond door Jan Pootholt. Koper is Roelf Koops voor f.71,-.

In de tweede ronde koopt Jacob Jans in één bod 23 percelen voor f.6.208,-. Dit inclusief de behuizing Onnen C9.

Niet alle percelen worden verkocht.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr 43, acte 204)

Acte 10 november 1815

Lammert Hindriks Smit, landbouwer, en Grietien Berends Hoving, thans woonachtig Haren A35, verklaren wettiglijk schuldig te zijn aan Johannes Hendrik Mensinga, predikant der hervormde gemeente in de Beersterhamrik, aldaar woonachtig, voor hemzelf en als houdende den boedel van wijlen zijn ehevrouw Ellegonda Dijk, voor welke heer crediteur deszelfs schoonvader, de heer Herman Dijk, steenkoper, woonachtig aan het Zuiderdiep te Groningen mede is gecompareerd., de somma van f.1600,-. Dit wegens een geldlening met en rente van 5%.

De debiteuren verhypothekeren een behuizinge met schuur, getekend letter A nr 35, met groot hof daarachter, benevens drie kampen land en een streepje groen land, staande aan de Achterweg te Haren.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr 53, acte 32)

Afschrift van het besluit van Gedeputeerde Staten van 26 maart 1821

Gedeputeerde Staten reageren op een rekest van J.P. Oostingh, heelmeeester te Haren. Oostingh verzoekt, dat de nodige orders worden gesteld op de voldoening van en pretentie van f.202,75, welke hij heeft wegens geleverde medicijnen aan de minvermogene ingezetenen van het gehucht Onnen, bij gelegenheid van de aldaar in het jaar 1819 geheerst hebbende epidemische ziekte. Over het rekest van Oostingh heeft de schout een rapport met bijlagen gezonden. Behalve de indertijd door Oostingh ingezonden rekening was daar ook bij een rekening van Harm van Streun van f.11,- wegens geleverde winkelwaren aan de behoeftigen, die door de voornoemde ziekte aangetast waren geweest. Gedeputeerde Staten stellen vast, dat op de rekening van Oostingh personen voorkomen, die, hoewel ze niet behorende tot de wel bemiddelde inwoners, toch in het geheel niet in de omstandigheden verkeren, dat ze onder de behoeftige ingezetenen van Onnen gerangschikt kunnen worden. De schout wordt door Gedeputeerde Staten geautoriseerd om de rekeningen van J.P. Oostingh en H. van Streun te voldoen, met dien verstande evenwel, dat op de rekening van Oostingh in mindering worden gebracht de medicijnen, die verstrekt zijn aan de gezinnen van Lammert Smit (f.34,50), Roelf Brink (f.44,50) en de weduwe B. Buivenga (11,75). Deze bedragen zullen door de personen zelf voldaan moeten worden. De schout mag de uitgaven ten laste brengen van het fonds onvoorziene uitgaven op de gemeentebegroting 1820 en bij ontoereikendheid van dat fonds uit het overschot van alle overige posten op de begroting.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 54)

Akte 28 mei 1824

Comparanten zijn:

1. Aaltien Alberts, weduwe van Hindrik Alberts Smit;
2. Lammert Hindriks Smit, landbouwer, voor zichzelf en als gemachtigde van zijn broers Albert Hindriks Smit, schoenmaker, en Hinderikus Hindriks Smit, voerman en van Jan Kruims en Aaltien Kruims, te Peize, kinderen van zijn overleden zuster Annechien Hindriks Smit.

Zij zijn de erfgenamen van wijlen Jan Hindriks Smit. Zij komen tot een inventarisatie en taxatie van de boedel, behorende tot de nalatenschap van Jan Hindriks Smit, overleden op 17 april 1824, en van de goederen, die hij sinds het overlijden van zijn vrouw Margien Jans Hars in vruchtgebruik heeft bezeten.

Jan Hindriks Smit is overleden in Essen 7. De goederen zullen worden aangewezen door moeder Aaltien Albers, welke beloofd heeft alle te zullen aanwijzen zonder iets daarvan achter te houden.

De waardering van goederen, die daarvoor vatbaar zijn, is gedaan door Willem Jans Buis te Essen, die in handen van de notaris de eed heeft afgelegd.

De losse goederen [in de akte staat een gedetailleerde opsomming] worden geraamd op f.246,05. Aan contanten is er f.30,50.

Aan titels en papieren worden genoemd:

1. de behuizing Essen 3 (172) en de behuizing Essen 7 (176), benevens de vaste en altoos durende huur van omstreeks 40 bunders, 16 roeden, 60 ellen en 50 palmen land, doende jaarlijks op midwinter aan de kerk te Middelbert f.96,-, bij de stukken is een beklembrief bij stoklegging beleden van 22 januari 1781.
2. Twee kampen land, aangekocht door Klaas Hars van Petrus de Cock volgens stokleggingsbrief van 1 november 1768.
3. 1 bunder en 86 roeden land, de Rakken genaamd, onder Haren, aangekocht door de weduwe Klaas Hars volgens stokleggingsbrief van 15 februari 1804.
4. het huwelijkscontract tissen Jan Hindriks Smit en Margien Klaas Hars.
5. de beschrijving van de boedel van Margien Klaas Hars, met op de profijtelijke staat exclusief de vaste goederen een bedrag van f.2.184,60 en op de schadelijke staat een bedrag van f.5.317,93.
6. een akte van aanvaarding van de nalatenschap onder voorbehoud van boedelbeschrijving door de sub 1 en 2 genoemde comparanten.
7. Onderhands huurcontract gedateerd 14 september 1820, waarbij wijlen Jan Hindriks Smit aan Lukas Oosterveld aan de Oosterweg te Haren heeft verhuurd zijne boerenbehuizing en landerijen te Essen, het Klooster genaamd, met uitzondering van het kleine keuterhuisje en de daarbij gebruikte hoven, almede de appeltuin ten westen van de kloosterbehuizinge, voor de tijd van 6 jaar,

eindigende op 1 mei 1826, voor f.600,- per jaar.

Er zijn veel schulden tot een totaal bedrag van f.4.225,15. Grootste lening is van mej. Geertje Lefferts, weduwe Geestman ad f.2.000,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 79, Akte 189)

Notulen van de vergadering van de gemeenteraad, woensdag 4 augustus 1830

Er heeft een veeziekte geheerst. De Gouverneur des Konings verzoekt nu opgave te doen van de personen die als gevolg van het verlies van vee in hulpbehoevende omstandigheden zijn geraakt, "zodanig dat zij zonder menschlievende hulp geen vee weder magtig kunnen worden". De volgende lijst wordt vastgesteld:

H. Berends Jr, Onnen, 3 runderen, waarde f.100,-
 K. Eisses, Onnen, 5 runderen, waarde f.125,-
 D. v.d. Veen, Hoornschedijk, 1 rund, waarde f.50,-
 B. Berends, Onnen, 4 runderen, waarde f.100,-
 J. Berends, Onnen, 7 runderen, waarde f.140,-
 W. Alderts, Onnen, 1 rund, waarde f.45,-
 E. Bakker, Onnen, 1 rund, waarde f.45,-
 A. Brink, Onnen, 2 runderen en vier schapen, waarde f.65,-
 J. Kooi, Glimmen, 5 runderen, waarde f.125,-
 H. Pauwels, Onnen, 6 runderen, waarde f.105,-
 G. Luiken, Onnen, 2 runderen, waarde f.70,-
 H. Smeenk, Onnen, 6 runderen en 2 schapen, waarde f.120,-
 H.B. Hoeks, Onnen, 5 runderen en 2 schapen, waarde f.100,-
 L. Smid, Haren, 2 runderen en 2 schapen, waarde f.80,-
 L. Eising, Onnen, 2 runderen, waarde f.75,-
 Wed. J. Jochums, Haren, 2 runderen, waarde f.85,-
 R. Brink, Onnen, 1 rund, waarde f.25,-
 J. Alberts, Onnen, 3 runderen, waarde f.100,-
 H. Kooi, Onnen, 1 rund, waarde f.25,-
 P. Molema, Noordlaren, 2 runderen, waarde f.80,-
 Wed. H. Bouwkamp, Noordlaren, 1 rund, waarde f.35,-
 S. Evenhuis, Haren, 1 rund, waarde f.40,-
 Wed. Engbert Jans, Haren, 1 rund, waarde f.55,-
 J. Rueriks, Helpman, 1 rund, waarde f.45,-
 J. Sipkes, Waterhuizen, 3 runderen en 6 schapen, waarde f.90,-.

Brief 3 december 1836 aan de gouverneur

Ik heb de eer u te berigten, dat de vreselijke storm, welke er in den namiddag en avond van den 29 november jl. algemeen in deze gemeente heeft geheerscht, ook deze gemeente niet heeft verschoond. Alle huizen hebben, het eene meer en het andere minder eenig letsel bekomen en daaronder heeft het dorp Haren wel het meest geleden. Het was toen de storm of wel de orkaan op het hevigst woeide, alsof het dakpannen en stroo regende. Een menigte lei van de kap des torens te Haren, stukken lood en ijzerwerk vlogen door de lucht, ook de kerk aldaar en die te Noordlaren verloren veel dakpannen. Aan het schoolgebouw te Glimmen is ook aanmerkelijke schade van belang gekomen.

Eene groote boerenschuur te Haren werd eenigszins verzet. Het dak van de behuizing, waarin de rijksontvanger Timans woont, en welke behuizing men voor den storm wel bestand zoude hebben geacht, als zijnde niet oud, is geheel afgeslagen en van een daarnevens staand huisje de gevelmuur ingestort. Van nog twee andere huizen toebehoorende en bewoond wordende door Lammert Smid en Jan Kornelis Dekens, beide te Haren, zijn de daken afgeslagen. Voorts is nog van eene andere woning eener behoeftege weduwe van Jan G. Vrieling de gevelmuur ingestort. Bezwaarlijk zal het voor de eigenaresse der woning van de rijksontvanger, de weduwe van R. Brinks, zoals ook voor de personen Lammert Smid, Jan Kornelis Dekens en de weduwe Jan G. Vrieling zijn om hunne woningen weder op te bouwen, daar dezelve geene middelen hebben om daarvan zoveel te kunnen verkrijgen als tot den opbouw noodzakelijk, wordt vereischt.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 107)

Brief 4 januari 1837 aan de officier van justitie

Ter voldoening aan uw missive van 27 december 1826 heb ik de eer hiernevens aan u te doen toekomen het proces verbaal wegens het nadere verhoor der personen van Jan de Groot en Lammert Smid, benevens van der personen als getuigen te deze gevraagd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Akte 2 december 1842

Lammert Smit, landbouwer te Haren, verklaart te leen te hebben ontvangen van Lodewijk Theodorus Jorissen, fabrikant, wonende te Groningen, f.200,- tegen 4,5%. Hij verleent hypotheek op de behuizing en schuur A35, met bijbehorende landerijen, kadastraal bekend, sectie C nrs 433, 436, 437, 438, 439 en 440.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 218, Akte 422)

Publieke verkoping 19 februari 1846

Geertje Hoving, weduwe van Lammert Hindriks Smit, Egbertje Lammerts Smit, echtgenote van Lucas Niemeijer, schoenmaker te Zuidlaren, Aaltje Lammerts Smit, echtgenote van Reint Jochums, landbouwer te Kropswolde, Berendina Lammerts Smit, dienstbode te Groningen, Annegien Lammerts Smit, echtgenote van Jan Buivingh, arbeider te Haren en Hindrik Lammerts Smit, arbeider te Haren, bieden op 19 februari 1846 ten huize van de kastelein Hindrik van Dam te Haren, publiek te koop aan:

1. Een behuizing en schuur A35, staande en gelegen te Haren aan de Middelhorsterweg, kadastraal bekend gemeente Haren sectie C nr 437 en 436 (deels);
2. Bouw-, weide en hooiland sectie C nrs 438, 439 en 440.
3. Een stukje bouw- en hooiland sectie C nr 435 en 436 (deels)
4. Weiland sectie C nr 434
5. Weiland sectie C nr 433

Verkopers beschikken niet over aankomsttitels. Koper is Johan Hendrik Quintus voor f.2.580,-.

(Groninger Archieven, Toegang 1464, inventarisnummer 97).

Lammert trouwt op zondag 19 september 1802 te Eelde op 21-jarige leeftijd met de 25-jarige **Grietje Berends Hoving**, dochter van **Berend Geerds** en **Egbertien Jans Hoving (89.1)**. Grietje, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 35), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 22 september 1776 aldaar, is overleden op maandag 10 januari 1848 aldaar. Grietje werd 71 jaar, 3 maanden en 19 dagen.

Publieke verkoping 19 februari 1846

Geertje Hoving, weduwe van Lammert Hindriks Smit, Egbertje Lammerts Smit, echtgenote van Lucas Niemeijer, schoenmaker te

Zuidlaren, Aaltje Lammerts Smit, echtgenote van Reint Jochums, landbouwer te Kropswolde, Berendina Lammerts Smit, dienstbode te Groningen, Annegien Lammerts Smit, echtgenote van Jan Buivingh, arbeider te Haren en Hindrik Lammerts Smit, arbeider te Haren, bieden op 19 februari 1846 ten huize van de kastelein Hindrik van Dam te Haren, publiek te koop aan:

1. Een behuizing en schuur A35, staande en gelegen te Haren aan de Middelhorsterweg, kadastraal bekend gemeente Haren sectie C nr 437 en 436 (deels);
 2. Bouw-, weide en hooiland sectie C nrs 438, 439 en 440.
 3. Een stukje bouw- en hooiland sectie C nr 435 en 436 (deels)
 4. Weiland sectie C nr 434
 5. Weiland sectie C nr 433
- Verkopers beschikken niet over aankomsttitels. Koper is Johan Hendrik Quintus voor f.2.580,-.
(Groninger Archieven, Toegang 1464, inventarisnummer 97).

Van Lammert en Grietje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Egbertien Smit**, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 35), is geboren op woensdag 5 januari 1803 aldaar, is overleden op donderdag 5 maart 1874 te Zuidlaren. Egbertien werd 71 jaar en 2 maanden.
Egbertien trouwt op maandag 17 december 1832 te Zuidlaren op 29-jarige leeftijd met de 24-jarige **Lucas Niemeijer**. Lucas is geboren op zaterdag 16 juli 1808 te Zuidlaren, is gedoopt op zondag 31 juli 1808 aldaar, is overleden op maandag 25 maart 1872 aldaar. Lucas werd 63 jaar, 8 maanden en 9 dagen.
- 2 **Aaltje Lammerts Smid** is geboren te Eelde, is gedoopt op zondag 15 februari 1807 aldaar.
Aaltje trouwt op woensdag 22 mei 1833 te Zuidlaren op 26-jarige leeftijd met de 29-jarige **Reint Jochems Niemeijer**. Reint is geboren in 1804 te Zuidlaren.
- 3 **Berendina Hindriks Smit**, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 40), is geboren te Eelde, is gedoopt op zondag 10 september 1809 aldaar, is overleden op maandag 10 juni 1878 te Noordhorn. Berendina werd 68 jaar en 9 maanden.
Berendina trouwt op zondag 9 januari 1853 te Zuidhorn op 43-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jacob Krijthe**. Jacob, kleermaker, is geboren op zondag 13 november 1825 te Groningen, is overleden op vrijdag 23 april 1880 te Noordhorn. Jacob werd 54 jaar, 5 maanden en 10 dagen.
- 4 **Hendrik Smid**, wonende te Haren en aldaar, is geboren op vrijdag 9 oktober 1812 te Essen (Wijk F Essen 11), is als geboren aangegeven op zaterdag 10 oktober 1812 (aangever geboorte was **Lammert Hendriks Smid** (zie 321); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harms** (zie 134) en **Berend Krans** (zie 212)), wonende Wijk F Essen 11 te Haren, is overleden op zaterdag 24 oktober 1812 te Essen, is als overleden aangegeven op zondag 25 oktober 1812 (aangever overlijden was **Lammert Hendriks Smid** (zie 321); getuigen aangifte overlijden waren **Willem Jans Buis** (zie 71) en **Hinderk Meinderts** (zie 231)). Hendrik werd 15 dagen.
- 5 **Annegien Smit**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Middelhorst 35), is geboren op donderdag 11 november 1813 te Essen (Wijk F Essen 7), is als geboren aangegeven op zaterdag 13 november 1813 te Haren (aangever geboorte was **Lammert Hendriks Smid** (zie 321); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Meinderts** (zie 231) en **Gerrit Harms** (zie 134)), is als overleden aangegeven op zaterdag 13 november 1813, is overleden op dinsdag 10 januari 1888 aldaar. Annegien werd 74 jaar, 1 maand en 30 dagen.

Brief 30 november 1844 van de officier van justitie

Ik heb de eer u te verzoeken om naar aanleiding van de hiernevens gaande klagte, gedaan door Annechien Smit en Bougien Christiaan Nieuwenhuis te hooren de persoon van Jans Berends, alsmede Pieter Takens en diens vrouw.
Vooralsnog komt het mij voor, dat de beleediging van den 22 dezer voor geene regterlijke vervolging vatbaar zal zijn en het ware wenschelijk, dat de twistende personen zich konden verstaan.
Met de verzochte informatiën hoop ik de lagte terug te bekomen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 77)

Brief 16 december 1844 van de officier van justitie

Tot nu toe geenerlei bericht van u ontvangen hebbende aangaande de klagte van Annegien Smit, over dewelke mijn missive was van 30 november jl., heb ik de eer u te verzoeken zoo spoedig mogelijk het bij die missive verzochte mij te doen toekomen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 77)

Annegien trouwt op zaterdag 24 juni 1843 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 30-jarige **Jan Geerts Buivinga** ook genaamd Jan Beuving, zoon van **Gerrit Beuvinga** en **Ida Lucas Sluiter**. Jan, wonende te Haren en aldaar (Wijk C Onnen 1), is geboren op donderdag 15 april 1813 te Onnen (Wijk C Onnen 10), is als geboren aangegeven op vrijdag 16 april 1813 te Haren (aangever geboorte was **Gerrit Beuvinga**; getuigen aangifte geboorte waren **Willem Eising** en **Roelf Jans Brink**), is overleden op woensdag 24 december 1879 te Harenermolen. Jan werd 66 jaar, 8 maanden en 9 dagen.

Brief 10 oktober 1838 aan de gouverneur

In voldoening aan uw missive van de 1 dezer, daarbij om bericht en consideratiën aan ons inzendinge eene door Ida Sluiter, laatst weduwe van Abel Brink, woonachtig te Onnen, aan het departement van Oorlog ingediend adres ter bekoming van ontslag uit den dienst der Nationale Militie ofwel een jaar verlof voor haren zoon Jan Buivinga, hebbe ik de eer, onder terugzending van het genoemde adres aan u te berigten.

Dat het ons niet kennelijk is, dat wijlen des remonstrants zoon Lucas Beuvinga de kost voor de remonstrant heeft moeten verdienen, daar die zoon in mei dezes jaar als dienstknecht is gaan wonen bij zekeren landbouwer alhier. Weliswaar was die persoon de remonstrante in hare kleine boerderij voor dien tijd, en wel na de dood van haren man, een besondere steun, doch naar ons inzien niet de kostwinner. Daarenboven verkreeg de remonstrante door het huwelijk van eene harer dochters in de maand mei dezes jaars eenen schoondochter [bedoeld zal zijn schoonzoon] bij zich in huis, en daardoor iemand in de plaats van haren op den dienst gaande zoon Lucas Buivinga.

Dat de remonstrante reeds oud is, en door handenarbeid niet in staat om de kost te verdienen, is waarheid, doch dat zij zonder de hulp van haar in dienst der Nationale Militie zijnde zoon Jan Buivinga hare toevlugt tot de armenkas moet nemen, kunnen wij thans nog niet bevestigen, alwaarom wij dan van oordeel zijn, dat Jan Buivinga door het overlijden van zijnen broeder Lucas Buivinga niet de kostwinner zijner moeder geworden is.

Voorts dat de remonstrant twee zoons heeft gehad, waarvan de een Jan Buivinga, nog in leven zijnde, de hier boven reeds genoemde in dienst als milicien bij het vierde bataillon der derde afdeling infanterie. Dat deze zoons in haar eerste huwelijk zijn verwekt met nog eene dochter, die gelijk boven reeds is gezegd, is gehuwd, en op dezen oogenblik met haren man bij hare moeder inwonend. Dat in het tweede huwelijk eene dochter is verwekt, oud 18 jaar, die mede bij de remonstrante, welke 54 jaar oud is, in huis woont.

Eindelijk moet ik aan u nog te kennen geven, dat wanneer de schoonzoon, des remonstrants huis mogte verlaten en wel zijne

eigene huishouding nemen, of indien de voorkinderen en erfgenamen van des remonstrants tweede man (die bevorens ook was gehuwd geweest), het zodanig mogten leiden, dat de boerderij mogte worden verkogt en gescheiden, de remonstrante dan wel hare zoon ter ondersteuning zal nodig hebben. Doch omtrent dit een en ander kan ik aan u niets met zekerheid mededelen, hetgeen wij daartoe betrekkelijk voor zeker zijn te weten gekomen is, dat de meergenoemd schoonzoon der remonstrante aan de voorkinderen van Abel Brink, tweede man der remonstrante, een zekere som als huur voor derzelve aandeel in de boerderij moet voldoen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Publieke verkoping 19 februari 1846

Geertje Hoving, weduwe van Lammert Hindriks Smit, Egbertje Lammerts Smit, echtgenote van Lucas Niemeijer, schoenmaker te Zuidlaren, Aaltje Lammerts Smit, echtgenote van Reint Jochums, landbouwer te Kropswolde, Berendina Lammerts Smit, dienstbode te Groningen, Annegien Lammerts Smit, echtgenote van Jan Buivingh, arbeider te Haren en Hindrik Lammerts Smit, arbeider te Haren, bieden op 19 februari 1846 ten huize van de kastelein Hindrik van Dam te Haren, publiek te koop aan:

1. Een behuizing en schuur A35, staande en gelegen te Haren aan de Middelhorsterweg, kadastraal bekend gemeente Haren sectie C nr 437 en 436 (deels);
2. Bouw-, weide en hooiland sectie C nrs 438, 439 en 440.
3. Een stukje bouw- en hooiland sectie C nr 435 en 436 (deels)
4. Weiland sectie C nr 434
5. Weiland sectie C nr 433

Verkopers beschikken niet over aankomstitels. Koper is Johan Hendrik Quintus voor f.2.580,-. (Groninger Archieven, Toegang 1464, inventarisnummer 97).

- 6 **Hendrik Smid**, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Middelhorst 35), is geboren op dinsdag 8 april 1817 aldaar (Wijk A Middelhorst 35) (de acte vermeldt als geboorteplaats Essen), is als geboren aangegeven op donderdag 10 april 1817 aldaar (aangever geboorte was **Lammert Hendriks Smid** (zie 321); getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Hinderks Kuipers** en **Jan Sijmons ten Kamp**), is overleden op zaterdag 12 maart 1887 aldaar. Hendrik werd 69 jaar, 11 maanden en 4 dagen.

Brief 21 februari 1841 van de kapitein commandant ad interim bataillon artillerie te Delft

Ten einde de loteling Hendrik Smit [Smid] tot de ligting van 1836 behorende het voor hem bestemde paspoort kan worden toegezonden, is het noodig ten einde zijne afrekening tot stand te brengen, hij de som van f.2,73 (zijnde de nog overige schuld op het kleding en reparatiefonds) aanzuivert.

De heer burgemeester wordt derhalve verzocht genoemde loteling tot het bij hem doen storten van genoemde som uit te noodigen, welke gelden men verzoeken zoodra mogelijk portvrij naar het korps worden overgemaakt.

Ingeval echter de aanzuivering der schuld door onvermogen niet kan plaats hebben, zal daarvan eene schriftelijke verklaring van u worden tegemoet gezien, ten einde geene vertraging in deze aangelegenheid plaats vinde.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Publieke verkoping 19 februari 1846

Geertje Hoving, weduwe van Lammert Hindriks Smit, Egbertje Lammerts Smit, echtgenote van Lucas Niemeijer, schoenmaker te Zuidlaren, Aaltje Lammerts Smit, echtgenote van Reint Jochums, landbouwer te Kropswolde, Berendina Lammerts Smit, dienstbode te Groningen, Annegien Lammerts Smit, echtgenote van Jan Buivingh, arbeider te Haren en Hindrik Lammerts Smit, arbeider te Haren, bieden op 19 februari 1846 ten huize van de kastelein Hindrik van Dam te Haren, publiek te koop aan:

1. Een behuizing en schuur A35, staande en gelegen te Haren aan de Middelhorsterweg, kadastraal bekend gemeente Haren sectie C nr 437 en 436 (deels);
2. Bouw-, weide en hooiland sectie C nrs 438, 439 en 440.
3. Een stukje bouw- en hooiland sectie C nr 435 en 436 (deels)
4. Weiland sectie C nr 434
5. Weiland sectie C nr 433

Verkopers beschikken niet over aankomstitels. Koper is Johan Hendrik Quintus voor f.2.580,-. (Groninger Archieven, Toegang 1464, inventarisnummer 97).

Brief 10 mei 1852 aan de ambtenaar van het O.M. bij het kantongereg

Ik heb de eer hiernevens aan u te zenden 2 processen verbaal, opgemaakt door den veldwachter dezer gemeente, ten gevolge van overtreding der bepalingen bij de keur op de timmeringen in het openbaar binnen deze gemeente, gepubliceerd den 15 oktober 1847, terwijl ik u kan berigten, dat Burgemeester en Wethouders op heden schriftelijk last hebben uitgevaardigd tot afbreking der bij de processen verbaal genoemde hutten. En dat bij de bouwing der hut in het Velland te Onnen is betrokken de persoon D.A. Dekker en van die in het Witteveen Hindrik Smid, als hebbende tot de bouwing derzelve vergunning gevraagd, welke verzoeken door het gemeentebestuur bij besluit van den 8 dezer zijn gewezen van de hand.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 119)

Hendrik trouwt op zaterdag 1 mei 1841 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 20-jarige **Geesje Abels Brink**, dochter van **Abel Jans Brink** en **Ida Lucas Sluiter**. Geesje, wonende te Haren (Wijk C Onnen 1), is geboren op woensdag 24 januari 1821 te Onnen, is overleden op zaterdag 3 januari 1891 te Haren. Geesje werd 69 jaar, 11 maanden en 10 dagen.

- 322 **Jan Hindriks Smit** (MIL-123; ES), zoon van **Hindrik Alberts Smit** en **Aaltien Alberts**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 4) en aldaar, is geboren te Eelde, is gedoopt op zondag 2 augustus 1778 aldaar, wonende Wijk F Essen 7 te Haren, is overleden op zaterdag 17 april 1824 te Essen (woonde bij overlijden bij zijn broer), is als overleden aangegeven op dinsdag 20 april 1824 (getuigen aangifte overlijden waren **Roelf Hinderks Smid** en **Hendrik Harms Vedder** (zie 353)). Jan werd 45 jaar, 8 maanden en 15 dagen.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 16 november 1815

De nabestaanden van Annigje, Wupke, Henderika en Harm minderjarige kinderen van Aaltje Hindriks van Zanten, landbouwersche te Essen, en wijlen Hindrik Harms Bos, overleden juli 1809, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Harm Hindriks Bos, arbeider te Groningen, neef
- Roelf Smit, schoenmaker te Haren, neef
- Jan Smit, landbouwer te Essen, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Reinder Hindriks van Zanten, landbouwer aan de Oosterweg te Haren, oom
- Evert Veenhoven, onderwijzer der jeugd te Hoogezand, aangehuwde oom
- Adriaan Lindeman, zadelmaker te Groningen, aangehuwde oom.

De moeder wordt bevestigd als voogd. Evert Veenhoven wordt toeziend voogd. Aan de orde komt, dat moeder Aaltje Hindriks van

Zanten in grote financiële problemen verkeerd. Zij moet een obligatie van f.1.900,- aflossen, maar heeft daar de middelen niet voor. Gerechtelijke uitwinning van haar goederen is niet uitgesloten. Zij stelt voor dat zij zo snel mogelijk over gaat tot publieke verkoop van de boerenbehuizing en schuur F9 te Essen, benevens ongeveer 80 matten bekleemde bouw-, weide- en hooilanden en van 7 matten eigen hooilanden en een halve mat eigen hooiland. Hiermee wordt ingestemd. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1815/128)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 12 november 1818

De nabestaanden van de minderjarige kinderen van Aaltje Hindriks van Zanten en wijlen Hindrik Harms Bos komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Roelf Smid, schoenmaker te Haren, neef
- Hinderikus Smid, landbouwer te Haren, neef
- Jan Smid, landbouwer te Essen, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Reinder Hindriks van Zanten, landbouwer te Haren, oom
- Evert Veenhoven, schoolonderwijzer te Hoogezand, aangehuwde oom
- Adriaan Lindeman, zadelmaker te Groningen, aangehuwde oom

Aaltje Hindriks van Zanten en Hindrik Harms Bos waren op grond van huwelijksvoorwaarden vastgelegd in een stokleggingsbrief van 20 oktober 1796 gehuwd in ongemeenschap van goederen. Zij was aanvankelijk van plan geweest de boerderij te verkopen, maar had uit hoofde van de formaliteiten bij de wet gewild zoveel zwaarigheden ontmoet, dat zij in overleg met de familie eerst besloten had tot verhuur voor een periode van zes jaar, aflopende midwinter 1818. Zij vindt het echter veel beter, dat de vaste goederen worden verkocht om daarvan de schulden af te lossen. Haar man had de boerderij en het arbeidershuisje te Essen echter via erfrecht verkregen. Deze vaste goederen vallen daarom buiten de gemeenschap en zijn nu eigendom van haar kinderen. Zij vraagt en krijgt autorisatie tot verkoop.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1818/127)

Bij zijn overlijden op 17 april 1824 bezit Jan Hendrik Smit de volgende onroerende goederen (half in vruchtgebruik op grond van de nalatenschap van zijn vrouw Margje Hars):

1. Een behuizing get. F nr 3 en 172 met nog een kleine behuizing get. F nr 7 en 176, benevens de vaste en altoosdurende beklemming van omstreeks 41 bunders, 16 roeden, 60 ellen en 50 palmen land te Essen onder Haren gelegen, doende 's jaars op midwinter aan de kerk van Middelbert tot huur 96 gulden, in onderscheidene stukken gelegen. In 't geheel getaxeerd op f 3.000,-.
2. Twee kampen land (de Holten genaamd) in de Holten onder Hemmen, gemeente Haren gelegen.
3. Een stuk land De Rakken genaamd onder Haren gelegen.

Met uitzondering van het kleine huisje is de boerenplaats verhuurd aan Lucas Hindriks Oosterveld voor zes honderd guldens voor de tijd van zes jaren, ingaande 1 mei 1821 en zullende eindigen op 1 mei 1827. Behalve bezit heeft Jan Hendrik Smit ook schulden. Uiteindelijk is het saldo van zijn nalatenschap f 75,- negatief.

Akte 28 mei 1824

Comparanten zijn:

1. Aaltien Alberts, weduwe van Hindrik Alberts Smit;
2. Lammert Hindriks Smit, landbouwer, voor zichzelf en als gemachtigde van zijn broers Albert Hindriks Smit, schoenmaker, en Hinderikus Hindriks Smit, voerman en van Jan Kruims en Aaltien Kruims, te Peize, kinderen van zijn overleden zuster Annechien Hindriks Smit.

Zij zijn de erfgenamen van wijlen Jan Hindriks Smit. Zij komen tot een inventarisatie en taxatie van de boedel, behorende tot de nalatenschap van Jan Hindriks Smit, overleden op 17 april 1824, en van de goederen, die hij sinds het overlijden van zijn vrouw Margien Jans Hars in vruchtgebruik heeft bezeten.

Jan Hindriks Smit is overleden in Essen 7. De goederen zullen worden aangewezen door moeder Aaltien Albers, welke beloofd heeft alle te zullen aanwijzen zonder iets daarvan achter te houden.

De waardering van goederen, die daarvoor vatbaar zijn, is gedaan door Willem Jans Buis te Essen, die in handen van de notaris de eed heeft afgelegd.

De losse goederen [in de akte staat een gedetailleerde opsomming] worden geraamd op f.246,05. Aan contanten is er f.30,50.

Aan titels en papieren worden genoemd:

1. de behuizing Essen 3 (172) en de behuizing Essen 7 (176), benevens de vaste en altoos durende huur van omstreeks 40 bunders, 16 roeden, 60 ellen en 50 palmen land, doende jaarlijks op midwinter aan de kerk te Middelbert f.96,-, bij de stukken is een beklembrief bij stoklegging beleden van 22 januari 1781.
2. Twee kampen land, aangekocht door Klaas Hars van Petrus de Cock volgens stokleggingsbrief van 1 november 1768.
3. 1 bunders en 86 roeden land, de Rakken genaamd, onder Haren, aangekocht door de weduwe Klaas Hars volgens stokleggingsbrief van 15 februari 1804.
4. het huwelijkscontract tissen Jan Hindriks Smit en Margien Klaas Hars.
5. de beschrijving van de boedel van Margien Klaas Hars, met op de profijtelijke staat exclusief de vaste goederen een bedrag van f.2.184,60 en op de schadelijke staat een bedrag van f.5.317,93.
6. een akte van aanvaarding van de nalatenschap onder voorbehoud van boedelbeschrijving door de sub 1 en 2 genoemde comparanten.
7. Onderhands huurcontract gedateerd 14 september 1820, waarbij wijlen Jan Hindriks Smit aan Lukas Oosterveld aan de Oosterweg te Haren heeft verhuurd zijne boerenbehuizing en landerijen te Essen, het Klooster genaamd, met uitzondering van het kleine keuterhuisje en de daarbij gebruikte hoven, almede de appeltuin ten westen van de kloosterbehuizinge, voor de tijd van 6 jaar, eindigende op 1 mei 1826, voor f.600,- per jaar.

Er zijn veel schulden tot een totaal bedrag van f.4.225,15. Grootste lening is van mej. Geertje Lefferts, weduwe Geestman ad f.2.000,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 79, Akte 189)

Groninger Courant, 11 februari 1825

Mr. Herman Trip, openbaar notaris, residerende te Groningen, is voornemens, ten verzoeke van de erfgenamen van wijlen Jan Smit en Margien Klaas Hars, in leven echtelieden, op dinsdag den 22 februarij 1825, voorlopig, en op dinsdag de 1 maart daaraanvolgende, finaal, telkens des avonds precies te 6 uren, ten huize van den kastelein Sjabbe Groenhoff, buiten de Herepoort, bij Groningen, publiek te verkoopen:

1. Eene boerenplaats, bestaande uit eene boerenbehuizing en schuur, benevens de vaste en altoosdurende beklemming van plm. 40 bunders land, doende jaarlijks tot vaste hure aan de kerk te Middelbert, f.100,-, staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, wordende thans door Lucas Oosterveld in losse hure bewoond en gebruikt.
 2. Twee kampen land, gelegen in de Holten, onder Hemmen, gemeente Haren;
 3. Een stuk land, de Rakken genaamd, onder Haren gelegen, groot plm. 2 bunders.
- Alles behoorende tot de nalatenschap van bovengenoemde overledenen.

Brief van de ontvanger der registratie 21 februari 1828

Aangezien ik door de Administratie ben aangeschreven om eene procedure te openen tegen Lucas Hindriks Oosterveld en vrouw,

landbouwers onder Haren, ter invordering van plusminus f.30,- verschuldigde registratieregten op een huurcontract den 14 september 1820 tusschen hen en Jan Hindriks Smit, landbouwer, overleden te Essen, aangegaan voor zes jaar wegens eene boerenplaats 'het Klooster' genaamd te Essen gelegen, voor een jaarlijksche huur van f.600,- .
Daar ik deze menschen niet gaarne nodeloze kosten wilde maken en met hen niet genoegzaam bekend ben, neem ik de vrijheid u te verzoeken hen hiervan kennis te willen geven, en mij eenige informatiën betrekkelijk hunnen toestand te doen toekomen, namelijk of dezelve noch leven, zoo één of beide derzelven overleden zijn, of dezelve alsdan kinderen hebben nagelaten, met opgave in het affirmatieve geval, van derzelven namen, voornamen, beroep en woonplaatsen en eindelijk van derzelve vermoedelijke geboorte. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Jan trouwt op zondag 5 april 1812 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Albert Hendriks Smit**, **Roelf Hinderks Smid**, **Hendricus Hendriks Smit** en **Lammert Hendriks Smid** (zie 321)) op 33-jarige leeftijd met de 41-jarige **Margje Klaas Hars**, zie 141.

- 323 **Pieter Smit** (ES), dienstbode, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op vrijdag 25 oktober 1861 te Uithuizermeeden, is overleden op maandag 10 mei 1926 te Schuilingsoord. Pieter werd 64 jaar, 6 maanden en 15 dagen.
Pieter trouwt op donderdag 12 mei 1892 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 25-jarige **Harmtien Stoffers** (RW1), dochter van **Annechien Menting** of **Albert Stoffers**. Harmtien, wonende te Haren (Wijk A Haren 4), is geboren op vrijdag 25 mei 1866 te Zuidlaren, is overleden op maandag 7 mei 1956 aldaar. Harmtien werd 89 jaar, 11 maanden en 12 dagen.

Van Pieter en Harmtien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Reina Smit** is geboren op zaterdag 24 februari 1894 te Glimmen.
- 2 **Annechien Smit** is geboren op dinsdag 17 november 1896 te Harenemolen.
Annechien trouwt op vrijdag 30 april 1920 te Zuidlaren op 23-jarige leeftijd met de 32-jarige **Zacharias Kanon**. Zacharias is geboren op dinsdag 6 maart 1888 te Slochteren.

Vernoemd naar opa Zacharias Berends Pestman.

- 324 **Willem Snip** (ES), koemelker, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op woensdag 10 januari 1877 te Groningen.

Nieuwsblad van het Noorden, 16 augustus 1919

Op nader te bepalen tijd en plaats in de maand december zal ten verzoeke van den heer J. Jorissen te Haren publiek worden verhuurd voor den tijd van 3 jaar: eene boerenbehuizing met tuin, hooi- en weiland, ter grootte van ruim 10,5 ha gelegen te Essen, gem. Haren op plm 0,5 uur afstand van Groningen, aan den vasten weg, thans in huur bij de heer W. Snip.

Willem trouwt op donderdag 28 mei 1903 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jacoba Nieboer**. Jacoba, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op zaterdag 9 juni 1877 te Windeweer, is overleden op donderdag 12 oktober 1950 te Haren. Jacoba werd 73 jaar, 4 maanden en 3 dagen.

Van Willem en Jacoba zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jacob Willem Snip**, wonende te Haren, is geboren op woensdag 23 november 1904 aldaar (Wijk F Essen 6).
- 2 **Geert Jan Snip**, wonende te Haren, is geboren op vrijdag 23 februari 1906 aldaar (Wijk F Essen 6).
Geert trouwt op donderdag 10 september 1925 te Groningen op 19-jarige leeftijd met de 18-jarige **Harmanna van der Wal**. Harmanna is geboren op woensdag 6 maart 1907 te Groningen.
- 3 **Klaas Snip**, wonende te Haren, is geboren op donderdag 9 januari 1908 aldaar (Wijk F Essen 6).

- 325 **Marchien Stadman** (ES), dochter van **Jan Jans Stadman** en **Harmanna Strootman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 26 april 1848 te Eelde, is overleden op zaterdag 9 maart 1929 aldaar. Marchien werd 80 jaar, 10 maanden en 11 dagen.

Marchien trouwt op zaterdag 20 september 1873 te Eelde op 25-jarige leeftijd met de 27-jarige **Roelf Venema**, zoon van **Sietze Jelles Venema** en **Grietje Teunis**. Roelf, wonende te Haren (Wijk B Haren 42), is geboren op dinsdag 3 maart 1846 te Hoornschedijk, is overleden op dinsdag 5 maart 1929 te Eelde. Roelf werd 83 jaar en 2 dagen.

Van Roelf en Marchien zijn negen kinderen bekend:

- 1 **Jan Venema** is geboren op zaterdag 13 december 1873 te Paterswolde, is overleden op zondag 25 november 1951 te Zuidlaren. Jan werd 77 jaar, 11 maanden en 12 dagen.
- 2 **Grietje Venema** is geboren op maandag 14 juni 1875 te Noordlaren, is overleden op woensdag 23 april 1958 te Eelde. Grietje werd 82 jaar, 10 maanden en 9 dagen.
Grietje trouwt op zondag 13 december 1908 te Groningen op 33-jarige leeftijd (1) met de 58-jarige **Hindrik Bronsema**. Hindrik is geboren op woensdag 23 oktober 1850 te Groningen, is overleden op maandag 16 september 1912 aldaar. Hindrik werd 61 jaar, 10 maanden en 24 dagen.
Grietje trouwt op donderdag 7 november 1918 te Groningen op 43-jarige leeftijd (2) met de 42-jarige **Willem Auwema**. Willem is geboren op maandag 20 december 1875 te Groningen.
- 3 **Hermanna Venema** is geboren op maandag 26 augustus 1878 te Noordlaren, is overleden op woensdag 18 januari 1922 te Zuidlaren. Hermanna werd 43 jaar, 4 maanden en 23 dagen.
- 4 **Sietske Venema** is geboren op vrijdag 9 april 1880 te Haren, zie 366.
- 5 **Marchien Venema** is geboren op zaterdag 27 mei 1882 te Noordlaren, is overleden op maandag 7 mei 1928 te Haren. Marchien werd 45 jaar, 11 maanden en 10 dagen.
Marchien trouwt op vrijdag 8 april 1904 op 21-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hendrik Sluurman**, zoon van **Jan Sluurman** en **Hendrikje Haverdings**. Hendrik, landbouwer en beambte spoorwegen, wonende te Haren en aldaar (Wijk B Kromelboog 71), is geboren op maandag 23 november 1874 aldaar (Wijk B Kromelboog 47), is overleden op woensdag 30 juni 1926 te Groningen.

Hendrik werd 51 jaar, 7 maanden en 7 dagen.

- 6 **Roelf Venema** is geboren op vrijdag 23 januari 1885 te Glimmen.
 - 7 **Jantje Venema** is geboren op zondag 12 september 1886 te Haren, is overleden op donderdag 31 januari 1901 te Eelde. Jantje werd 14 jaar, 4 maanden en 19 dagen.
 - 8 **Egbert Venema** is geboren op zaterdag 2 maart 1889 te Haren.
 - 9 **Derk Gerrit Venema** is geboren op zaterdag 8 juli 1893 te Haren.
Derk trouwt op zaterdag 27 november 1915 te Vries op 22-jarige leeftijd met de 21-jarige **Marchien Lamberts**, dochter van **Jan Lamberts** en **Alberdina van Dijken**. Marchien is geboren op zaterdag 11 augustus 1894 te Vries, is overleden op maandag 2 maart 1925 aldaar. Marchien werd 30 jaar, 6 maanden en 19 dagen.
- 326 **Evert Bartelt Tjarda Starckenborg** (ES), kapitein, is afkomstig uit Leens, is gedoopt op zondag 31 augustus 1704 aldaar, is overleden in 1787 te Echten. Evert werd 83 jaar.
Evert gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 4 september 1736 te Lieroord (D) op 32-jarige leeftijd met de 24-jarige **Anna Geertruijda Staghouwer**. Anna is geboren in 1712 te Schiermonnikoog, is overleden in 1799 te Echten. Anna werd 87 jaar.

Van Evert en Anna is een kind bekend:

- 1 **Anna Wemelina Tjarda van Starckenborgh** is gedoopt op zondag 14 augustus 1740 te Lieroord (D), is overleden op donderdag 22 november 1798 te Echten. Anna werd 58 jaar, 3 maanden en 8 dagen.
Anna trouwt (kerk) op donderdag 16 april 1772 te Ruinen op 31-jarige leeftijd met de 40-jarige **Roelof van Echten**. Roelof is geboren op vrijdag 5 oktober 1731 te Echten, is overleden op zaterdag 16 september 1797 aldaar. Roelof werd 65 jaar, 11 maanden en 11 dagen.
- 327 **Jonkheer Mr. Edzard Tjarda van Starckenborgh Stachouwer** (ES; L-03073), zoon van **Alidus Warmoldus Tjarda van Starckenborgh Stachouwer** en **Cornelia Sara Kappelijne van de Coppello**, notaris, burgemeester van Groningen (1900-1917) en Commissaris der Koningin Groningen (1917-1925), wonende te Groningen (Ossenmarkt) en te Marktstraat, is geboren op maandag 21 februari 1859 te Maarsseveen, is overleden op zaterdag 18 januari 1936 te 's Gravenhage. Edzard werd 76 jaar, 10 maanden en 28 dagen.

Edzard werd als notaris opgevolgd door Mr. W.A. Offerhaus. Deze betrok ook de woning aan de Marktstraat. Toen ook Offerhaus in 1954 Commissaris der Koningin werd bleef hij aan de Marktstraat wonen. De woning werd na het overlijden van Offerhaus tot 1996 de ambtswoning van de Commissaris der Koningin.

Edzard trouwt op woensdag 24 juni 1885 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 20-jarige **Christina Jacoba Quintus**, dochter van **jonkheer Jacobus Johannes Aricius Quintus** en **Christina Maria Woldringh**. Christina, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op woensdag 17 augustus 1864 te Huize De Kamp (Wijk F Essen 16), is overleden op zondag 13 maart 1932 te Groningen. Christina werd 67 jaar, 6 maanden en 25 dagen.

- 328 **Allerd ter Steeg** (ES), zoon van **Jan ter Steeg** en **Egbertien Ottens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op woensdag 21 juli 1880 te Glimmen.
Allerd trouwt op zaterdag 19 november 1910 te Hoogkerk op 30-jarige leeftijd met de 26-jarige **Seelje Pehlig**. Seelje is geboren op dinsdag 17 juni 1884 te Groningen, is overleden op woensdag 1 augustus 1951 te Yde. Seelje werd 67 jaar, 1 maand en 15 dagen.
- 329 **Jan van Steenwijk** (ES), zoon van **Jacob van Steenwijk** en **Wina Luinge**, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op woensdag 14 september 1870 te Eelde, is overleden op vrijdag 6 mei 1955 te Haren. Jan werd 84 jaar, 7 maanden en 22 dagen.
Jan trouwt op donderdag 14 mei 1891 te Haren op 20-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Hendrika Andries**, dochter van **Geert Andries** en **Karolina Lahrman**. Hendrika is geboren op zondag 8 september 1867 te Glimmen, is overleden op zaterdag 25 juni 1898 aldaar. Hendrika werd 30 jaar, 9 maanden en 17 dagen.

Van Jan en Hendrika zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Wiena van Steenwijk** is geboren op donderdag 4 juni 1891 te Glimmen.
Wiena trouwt op donderdag 17 juni 1915 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 19-jarige **Hendrik van der Werf**. Hendrik, landbouwer, is geboren op dinsdag 13 augustus 1895 te Groningen.
- 2 **Carolina van Steenwijk** is geboren op woensdag 29 november 1893 te Glimmen.
Carolina trouwt op donderdag 19 juni 1919 te Groningen op 25-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hindrik Kamps**, zoon van **Jan Kamps (198.1)** en **Geertje Boersma**. Hindrik, melkslijter, is geboren op woensdag 29 april 1896 te Groningen.
- 3 **Geertje van Steenwijk** is geboren op dinsdag 31 maart 1896 te Eelde.
Geertje trouwt op vrijdag 7 mei 1920 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 26-jarige **Harm Scholtens**, zie 297.1.
- 4 **Henderika van Steenwijk** is geboren op zaterdag 25 juni 1898 te Glimmen, is overleden op donderdag 30 juni 1898 aldaar. Henderika werd 5 dagen.

Jan trouwt op zaterdag 22 juli 1905 te Haren op 34-jarige leeftijd (2) met de 18-jarige **Roelina Cordes**. Roelina is geboren op vrijdag 1 oktober 1886 te Leek.

Van Jan en Roelina zijn vijf kinderen bekend:

- 5 **Grietje van Steenwijk** is geboren op maandag 24 september 1906 te Haren, is overleden op woensdag 10 november 1920 te Noordlaren. Grietje werd 14 jaar, 1 maand en 17 dagen.

- 6 **Jacoba van Steenwijk** is geboren op zaterdag 9 november 1907 te Haren. Jacoba trouwt op zaterdag 14 juli 1928 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 22-jarige **Albert van der Veen**. Albert, vulkaniseur, is geboren in 1906 te Dortmund (D).
- 7 **Martje van Steenwijk** is geboren op zondag 17 juli 1910 te Glimmen.
- 8 **Jan van Steenwijk** is geboren op maandag 1 april 1912 te Glimmen.
- 9 **Willem van Steenwijk**, kweker, is geboren op dinsdag 21 april 1914 te Glimmen, is overleden op zaterdag 25 december 1943 te Haren. Willem werd 29 jaar, 8 maanden en 4 dagen.
- 330 **Wiendelt van Steenwijk** (ES), zoon van **Jacob van Steenwijk** en **Wina Luinge**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 16 februari 1876 te Eelde, is overleden op woensdag 13 mei 1931 te Haren. Wiendelt werd 55 jaar, 2 maanden en 27 dagen. Wiendelt trouwt op zaterdag 12 mei 1900 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 30-jarige **Annechien Eleveld**, zie 102.1.

Van Wiendelt en Annechien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Jacob van Steenwijk**, sergeant bij de koninklijke marine, wonende te Haren, is geboren op donderdag 4 juli 1901 te Essen (Wijk F Essen 7). Jacob trouwt op donderdag 19 januari 1928 te Amsterdam op 26-jarige leeftijd met de 28-jarige **Johanna Hendrika Hooglander**. Johanna is geboren in 1900 te Amsterdam.
 - 2 **Aaltje van Steenwijk**, wonende te Haren, is geboren op woensdag 10 december 1902 te Essen (Wijk F Essen 7). Aaltje trouwt op vrijdag 1 juli 1927 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 35-jarige **Aalf Smith**. Aalf is geboren op woensdag 16 september 1891 te Engbert.
 - 3 **Geert van Steenwijk**, banketbakkersbediende, wonende te Haren, is geboren op dinsdag 15 mei 1906 aldaar (Wijk F Essen 7). Geert trouwt op vrijdag 24 augustus 1928 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Jantje Eden**. Jantje is geboren op zondag 12 november 1905 te Winschoten.
 - 4 **Wiendelt van Steenwijk** is geboren op maandag 19 februari 1912 te Haren.
- 331 **Gerrit Jans Stevens** (MIL-167; ES), boerenknecht en wagenaar, wonende te Haren (Wijk F Essen), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 10) en te Helpman (Wijk B Helpman 12), is geboren te Ruinen, is gedoopt op donderdag 28 januari 1779 aldaar, is als overleden aangegeven te Haren (aangever overlijden was **Teunis Geerts Aling**), is overleden op zaterdag 22 oktober 1859 te Helpman. Gerrit werd 80 jaar, 8 maanden en 24 dagen.

Woont in 1830 met zijn vrouw en twee zonen op het adres Helpman Wijk B Nr 12.

Verslag dd 9 september 1841 van brandmeester E. Wilphorst en wijkmeester R. Tonkens

Verslag aan de burgemeester van den brand ten huize van Gerrit Stevens te Helpman, gemeente Haren, Letter A nr 11 op den 8 september 1841.

De brand openbaarde zich plm. half elf des morgens. De oorzaak (hoeveel onderzoek wij ook gedaan hebben) van de brand is alsnog onbekend. Hij was zeer hevig en verspreidde zich in een ogenblik tijds over het gansche dak. De wind was zuidwest en op dien stond zeer sterk. Ongelukkig, dat vele landlieden veldwaarts waren en dus geen ogenblikkelijke hulp konden aanbieden. Dan, dit gemis werd eenigszints vergoed, door de bewoners van den Heere- en Oosterweg.

Algemeen kweet ieder zich van zijne pligt. Wilde men echter eenige uitzondering maken, dan verdienen de namen van Hendrik Schraa, Hendrik de Boer, Willem de Jong en H. Stadlander loffelijke vermelding of beloning. Deze, als eerste aanvoerder van de brandspuit en gene als betoende moed in het blusschen des brands.

Het huis van den eigenaar G. Stevens is voor brandschade gewaarborgd en wel voor f.1.500,- bij herbouw, terwijl de innerlijke waarde gesteld is op f.900,-.

De schade aan huismeubelen en het verlies van plm. 6 voer hooi, door Stevens opgegeven, bedraagt de som van f.120,-.

Zeer te betreuren is tevens de schade aan meubelen, kleederen, etc. van de twee kamerbewoners van bovengenoemde Stevens. Kornelis van Bergen en Henderikus Nagengast, beide vlijtige en brave arbeiders, verdienen in dezen ramp waarlijk ondersteuning. Hoewel de som van f.85,- (de eerste f.50,- en de tweede f.35,-) door hen gezamenlijk opgegeven gering is, is zij echter voor hen als arbeiders wezenlijk groot. Het ware te wenschen, dat u middelen aanwees, ter hunner ondersteuning, al was het ook, dat voor hen eene kollekte gedaan wierde.

Hoe geweldig de brand ook woedde en het zich eerst bedroevend liet aanzien, aangaande het verspreiden der vlammen aan belendende huizen, heeft alles zich echter gelukkig bepaald bij dat eene gebouw.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Groninger Courant, 10 september 1841

GRONINGEN den 9 September.

Gisteren voor den middag, omstreeks 10 uren, ontstond er brand in eene behuizing te Helpman, welke bewoond werd door den eigenaar Gerrit Stevens, en voorts nog in twee deelen was verhuurd, waarvan het eene door den boerenarbeider Cornelis van Bergen en vrouw en het andere door een timmermansknecht Hinderikus Nagengast en vrouw werd bewoond. Door dezen brand is het geheele dak binnen korten tijd afgebrand, terwijl de zolders daardoor zoodanig zijn beschadigd, dat mede dezelve geheel vernieuwd moeten worden. Van den eigenaar zijn vele goederen, benevens zeven voeren hooi, welke zich op den zolder bevonden, verbrand, terwijl ook van Van Bergen niet alleen anderhalf voer hooi is verbrand, maar het grootste gedeelte van deszelfs meubelen, alsmede die van den anderen huurder daardoor zijn beschadigd of gebroken en eenige kleederen en linnen van denzelfden zijn verbrand. De behuizing was voor f.1.500,- gewaarborgd.

Gerrit trouwt op zondag 14 mei 1815 te Haren; bij het huwelijk is getuige Hinderk Meinderts ziek en treedt heelmeeester Jan Popkes Oosterhuis in zijn plaats (huwelijksgetuigen waren **Hendricus Hendriks Smit**, **Geert Kwant** en **Hinderk Meinderts** (zie 231)) op 36-jarige leeftijd met de 27-jarige **Trijntje Hendriks Kwant**, dochter van **Hindrik Geerts Kwant (190.6)** en **Bougien Meinderts**. Trijntje, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 12), is geboren aldaar, is gedoopt op dinsdag 25 december 1787 te Groningen, is overleden op zondag 19 juli 1857 te Helpman, is als overleden aangegeven op zondag 19 juli 1857 te Haren (aangever overlijden was **Gerrit Jans Stevens** (zie 331); getuige aangifte overlijden was **Jan Geerts Aling**). Trijntje werd 69 jaar, 6 maanden en 24 dagen.

Geeft bij haar huwelijk in 1815 aan niet te kunnen schrijven.

Van Gerrit en Trijntje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Hendrik Stevens**, wagnaar, wonende te Haren en te Helpman (Wijk B Helpman 12), is geboren op woensdag 13 december 1815 te Essen (Wijk F Essen 10), is als geboren aangegeven op donderdag 14 december 1815 te Haren (aangever geboorte was **Gerrit Jans Stevens** (zie 331); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderk Meinderts** (zie 231) en **Berend Krans** (zie 212)), is overleden op maandag 11 januari 1858 te Helpman. Hendrik werd 42 jaar en 29 dagen.

Proces verbaal 24 juni 1841

Op heden den 24 juni 1841 compareerde voor ons, burgemeester der gemeente Haren, Hendrik Stevens, wonende te Helpman, welke de navolgende klagte heeft ingebracht, dat op den 23 juni 1841 een zwerm bijen uit zijn korven was gevlogen en heeft zich gezet in de heg van Giezen en Van der Molen, uit welke heg die zwerm bijen genomen is door Giezen voornoemd, hebbende dezelve in een korf gedaan, hetwelk gezien is door Hendrik Smit en Hinderkien Eitens, welke zulks aan Henderik Stevens hebben gezegd, die hierop naar Giezen is gegaan om dezelve terug te bekomen, die hem op zijn daartoe gedane vraag heeft geantwoord, dat hij zich daarover niet kon uitlaten, dat vervolgens de broeder van Hendrik Stevens, genaamd Jan Stevens zich naar Giezen heeft begeven om de bijen terug te vorderen, aan welke door Giezen de vraag is voorgesteld "welke waarde de bijen hadden", waarop door Jan is geantwoord "een daalder", waarop Giezen Jan Stevens daarvoor een daalder had geboden, doch dat deze door hem was geweigerd, dat hierop Jan Stevens zich had verwijderd, welk aanbod door Giezen de volgende dag aan Hendrik Stevens is herhaald.

Van welke klagte deze acte is opgemaakt en door comparanten nevens mij is vertekend.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief 8 juli 1843 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen eene klagte door Hendrik Stevens te Helpman bij mij ingebracht alsmede de processen verbaal der deswege door mij gedane verhoren ten getalle van twee, teneinde u daaraan zoodanig gevolg zoude geven als u zal vermenen te behoren
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Brief 25 november 1847 aan de officier van justitie

Bij deze heb ik de eer aan u te doen toekomen eene bij mij ingebrachte klagte door Reinder Tonkens wegens het toebrengen van een slag door Hendrik Stevens, beide wonende te Helpman, alsmede de verklaringen der getuigen voor zooverre die in deze gemeente wonen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

- 2 **Jan Stevens**, wagnaar en voerman, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 12), is geboren op dinsdag 13 januari 1818 te Essen, is overleden op maandag 7 april 1879 te Helpman. Jan werd 61 jaar, 2 maanden en 25 dagen.

Proces verbaal 24 juni 1841

Op heden den 24 juni 1841 compareerde voor ons, burgemeester der gemeente Haren, Hendrik Stevens, wonende te Helpman, welke de navolgende klagte heeft ingebracht, dat op den 23 juni 1841 een zwerm bijen uit zijn korven was gevlogen en heeft zich gezet in de heg van Giezen en Van der Molen, uit welke heg die zwerm bijen genomen is door Giezen voornoemd, hebbende dezelve in een korf gedaan, hetwelk gezien is door Hendrik Smit en Hinderkien Eitens, welke zulks aan Henderik Stevens hebben gezegd, die hierop naar Giezen is gegaan om dezelve terug te bekomen, die hem op zijn daartoe gedane vraag heeft geantwoord, dat hij zich daarover niet kon uitlaten, dat vervolgens de broeder van Hendrik Stevens, genaamd Jan Stevens zich naar Giezen heeft begeven om de bijen terug te vorderen, aan welke door Giezen de vraag is voorgesteld "welke waarde de bijen hadden", waarop door Jan is geantwoord "een daalder", waarop Giezen Jan Stevens daarvoor een daalder had geboden, doch dat deze door hem was geweigerd, dat hierop Jan Stevens zich had verwijderd, welk aanbod door Giezen de volgende dag aan Hendrik Stevens is herhaald.

Van welke klagte deze acte is opgemaakt en door comparanten nevens mij is vertekend.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Jan trouwt op zondag 9 mei 1847 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 23-jarige **Geertien Roemers**. Geertien is geboren op donderdag 29 mei 1823 te Groningen, is overleden op zaterdag 1 december 1866 te Helpman. Geertien werd 43 jaar, 6 maanden en 2 dagen.

- 332 **Jantien Stoffers** (ES), dochter van **Hendrik Jan Stoffers** en **Fennechien de Graaf**, wonende te Haren (Wijk D Klaverblad 20) en aldaar (Wijk F Essen 12), is geboren op donderdag 4 december 1834 te Eelde, is overleden op maandag 23 april 1900 te Assen. Jantien werd 65 jaar, 4 maanden en 19 dagen.
Jantien trouwt op woensdag 25 mei 1864 te Eelde op 29-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Vrieling**, zoon van **Jan Jans Vrieling** en **Hillegien Drewes**. Jan is geboren op maandag 26 april 1841 te Haren, is overleden op vrijdag 25 september 1868 te Paterswolde. Jan werd 27 jaar, 4 maanden en 30 dagen.

- 333 **Sibrandus Stratingh** (ES), apotheker, is gedoopt op woensdag 1 december 1723 te Groningen, is overleden op dinsdag 10 oktober 1780 aldaar. Sibrandus werd 56 jaar, 10 maanden en 9 dagen.

Akte 11 juni 1774 (geregistreerd 15 februari 1776)

Sybrandus Stratingh en Elsina Groeneveld verkopen aan Margje Jans, weduwe van Albert Roelfs, de behuizing met schuur, met geboomte en plantagiën en het recht der vaste beklemming van 47 grasen, 49 roeden land onder de behuizing gehorig, zoals door de verkopers van Abeltijn Geers, weduwe van wijlen Geert Geerts, is aangekocht en bij de kopersche en wijlen haar man Albert Roelfs al vanaf 1772 in gebruik is. Alles staande en gelegen in Essen. De koopprijs bedraagt f.1.300,-. De vaste huur voor de landerijen is f.82 per jaar. Een zesjarig geschenk wordt uitgesloten. De kopers betalen f.400,-. De verkopers hebben vanwege hun aankoop nog een lening uitstaan van f.900,- bij Jan Geers en Trijntje Hindriks. De kopers nemen deze lening over. Er moet 4% huur betaald worden in plaats van rente.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, folio 227)

Sibrandus trouwt op vrijdag 15 juni 1753 te Groningen (hc) op 29-jarige leeftijd (1) met de 19-jarige **Aafjen Bosch**. Aafjen is gedoopt op woensdag 10 maart 1734 te Groningen.

Sibrandus trouwt op donderdag 31 januari 1771 te Groningen (hc), trouwt (kerk) op zondag 17 februari 1771 aldaar op 47-jarige leeftijd (2) met **Elsina Groeneveld**. Elsina is geboren te Kirchbogum (D).

- 334 **Harmen Roelof Struvé** (ES), tuinman, wonende te Haren (Wijk F Essen 16) en aldaar (Wijk F Essen 15), is geboren in 1798 te Groningen, is overleden op zaterdag 22 april 1876 aldaar. Harmen werd 78 jaar.

Volgens het bevolkingsregister komt de familie Struvé begin 1851 vanuit Winsum naar Haren.

Harmen was gehuwd met **Amelia van Bruggen**. Amelia, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), aldaar (Wijk F Essen 15) en aldaar, is geboren in 1792 te Emden (D), wonende Wijk F Essen 15 te Haren, is overleden op zaterdag 9 december 1865 te Essen. Amelia werd 73 jaar.

Van Harmen en Amelia zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Hendrik Struvé**, smid, is geboren in 1828 te Leidsche Dam, is overleden op woensdag 25 maart 1857 te Haren. Hendrik werd 29 jaar.
- 2 **Harmen Roelof Struvé**, koetsier, is geboren op zondag 29 maart 1829 te Kleinemeer, is overleden op dinsdag 27 januari 1891 te Groningen. Harmen werd 61 jaar, 9 maanden en 29 dagen.
Harmen trouwt op woensdag 27 mei 1857 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 34-jarige **Trientje Bulthuis**. Trientje is geboren op vrijdag 27 september 1822 te Onderwierum, is overleden op maandag 27 augustus 1906 te Groningen. Trientje werd 83 jaar en 11 maanden.
- 3 **Cornelis Struvé**, koffiehuishouder en koetsier, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op maandag 17 december 1832 te Kleinemeer, is overleden op dinsdag 10 augustus 1915 te Groningen. Cornelis werd 82 jaar, 7 maanden en 24 dagen.
Cornelis trouwt op zaterdag 3 september 1859 te Groningen op 26-jarige leeftijd (1) met de 27-jarige **Jeltje Vos**. Jeltje is geboren op vrijdag 30 december 1831 te Groningen, is overleden op maandag 8 januari 1866 aldaar. Jeltje werd 34 jaar en 9 dagen.
Cornelis trouwt op maandag 6 september 1869 te Groningen op 36-jarige leeftijd (2) met de 22-jarige **Charlotta Geertruida Vos**. Charlotta is geboren op donderdag 24 juni 1847 te Groningen, is overleden op woensdag 30 april 1913 aldaar. Charlotta werd 65 jaar, 10 maanden en 6 dagen.
- 4 **Margrietha Elisabeth Struvé** is geboren op dinsdag 7 oktober 1834 te Kleinemeer, zie 335.

- 335 **Margrietha Elisabeth Struvé** (ES), dochter van **Harmen Roelof Struvé (334)** en **Amelia van Bruggen**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op dinsdag 7 oktober 1834 te Kleinemeer, is overleden op woensdag 17 maart 1869 te Noorddijk. Margrietha werd 34 jaar, 5 maanden en 10 dagen.
Margrietha trouwt op donderdag 6 november 1856 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Jurrien Roemers**. Jurrien, dienstknecht, is geboren op zaterdag 1 februari 1834 te Groningen, is overleden op donderdag 11 mei 1916 aldaar. Jurrien werd 82 jaar, 3 maanden en 10 dagen.

Van Jurrien en Margrietha is een kind bekend:

- 1 **Harm Roelof Roemers**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 1 november 1856 aldaar (Wijk F Essen 16) (geboren als Harm Roelof Struvé), is overleden op maandag 10 december 1928 te Groningen. Harm werd 72 jaar, 1 maand en 9 dagen.
Harm trouwt op donderdag 2 juli 1885 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 18-jarige **Tallegien Degelink**. Tallegien is geboren op donderdag 14 februari 1867 te Groningen, is overleden op vrijdag 22 februari 1946 aldaar. Tallegien werd 79 jaar en 8 dagen.

- 336 **Willemtien Suurd** ook genaamd Willemtien Hoving-Suurd (ES) is geboren op donderdag 29 december 1887 te Peize, is overleden op woensdag 22 januari 1964 te Haren. Willemtien werd 76 jaar en 24 dagen.
Willemtien trouwt op zaterdag 27 april 1907 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 25-jarige **Albert Hoving**, zie 183.

- 337 **Folkert Takens** (ES), zoon van **Pieter Takens** en **Jantien Poelma**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk C Onnen 24), aldaar (Wijk C Onnen 31) en aldaar (Wijk A Haren 31), is geboren op zaterdag 13 maart 1847 te Onnen, is overleden op zondag 21 november 1937 te Haren. Folkert werd 90 jaar, 8 maanden en 8 dagen.
Folkert trouwt op zaterdag 7 mei 1881 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 22-jarige **Marchien van Bolhuis**, dochter van **Popko van Bolhuis** en **Mettien van Bergen**. Marchien is geboren op zaterdag 13 november 1858 te Paterswolde, is overleden op dinsdag 9 maart 1926 te Groningen. Marchien werd 67 jaar, 3 maanden en 24 dagen.

Van Folkert en Marchien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Metje Takens** is geboren op woensdag 22 augustus 1883 te Helpman, is overleden op vrijdag 2 augustus 1901 aldaar. Metje werd 17 jaar, 11 maanden en 11 dagen.
- 2 **Pieter Takens**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 43), aldaar (Wijk A Haren 3) en aldaar (Rijksstraatweg 9), is geboren op maandag 19 december 1887 te Helpman.
Pieter trouwt op donderdag 26 oktober 1916 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Geertruida Frederika Kapma**, dochter van **Jannes Kapma** en **Geertruida Frederika Tamminga**. Geertruida, wonende te Haren, is geboren op donderdag 23 april 1891 te Helpman, is overleden op donderdag 25 juni 1959 te Haren. Geertruida werd 68 jaar, 2 maanden en 2 dagen.
- 3 **Popke Takens** is geboren op woensdag 27 mei 1891 te Helpman, zie 340.

- 338 **Gerrit Takens** (ES), zoon van **Jan Takens (339)** en **Roelfien Hindriks (175)**, wonende te Haren (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk B Haren 5) en aldaar (Wijk F Essen 6), is geboren op zondag 7 maart 1897 te Helpman.

Nieuwsblad van het Noorden, 28 september 1932

Te koop gevraagd. Een in goeden staat zijnde groentenwagen met of zonder paard door G. Takens, Essen bij Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 24 oktober 1933

Haren, 24 oct. In het bericht van zaterdag over het uitbreken van mond- en klauwzeer in deze gemeente, is abusievelijk opgenomen,

dat vee van G. Takens te Essen hieraan lijdende was. Het betrof hier vee van P. Takens, aldaar.

Gerrit trouwt op maandag 7 mei 1928 te Groningen op 31-jarige leeftijd met de 29-jarige **Geertruida de Vries**. Geertruida is geboren op vrijdag 7 april 1899 te Groningen.

- 339 **Jan Takens** (ES), zoon van **Pieter Takens** en **Jantien Poelma**, arbeider, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 31), aldaar (Wijk F Essen 11) en aldaar, is geboren op zondag 23 januari 1853 te Onnen (Wijk C Onnen 24), wonende Wijk F Essen 11 te Haren, is overleden op dinsdag 2 maart 1920 te Essen. Jan werd 67 jaar, 1 maand en 8 dagen.
Jan trouwt op zaterdag 7 mei 1887 te Haren op 34-jarige leeftijd met de 26-jarige **Roelfien Hindriks**, zie 175.

- 340 **Popke Takens** (ES), zoon van **Folkert Takens (337)** en **Marchien van Bolhuis**, warmoezenier, wonende te Haren (Wijk B Haren 2) en aldaar (Essen 2), is geboren op woensdag 27 mei 1891 te Helpman.

Nieuwsblad van het Noorden, 24 oktober 1933

Haren, 24 oct. In het bericht van zaterdag over het uitbreken van mond- en klauwzeer in deze gemeente, is abusievelijk opgenomen, dat vee van G. Takens te Essen hieraan lijdende was. Het betrof hier vee van P. Takens, aldaar.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 december 1937

Boven uit landbouwschuur gevallen. Knecht krijgt ernstige verwondingen.

De landbouwersknecht Hendrik Pots uit Groningen, werkzaam bij den landbouwer P. Takens te Essen, had het ongeluk, gisteren boven uit de schuur te vallen. Een kind van Takens vond P. in de schuur liggen, naast een pak stro en een stuk spant. Hoe het ongeluk gebeurd is, weet niemand. Dokter Kruizinga van Haren was spoedig aanwezig alsmede de Groene Kruisauto. Direct is de patiënt naar het R.K. Ziekenhuis vervoerd. Het slachtoffer heeft een wonde in het voorhoofd en een wond aan de lip. De toestand is ernstig, maar de patiënt heeft heden een rustigen nacht gehad.

Nieuwsblad van het Noorden, 20 juli 1959

Hooimijt verbrand in Haren. Ondanks het feit dat de Harener brandweer zaterdagmiddag omstreeks twee uur de loeiende vuurzee met drie stralen bestreed, werd een hooimijt achter het perceel Essen 2 van de familie Takens een prooi der vlammen. De brand ontstond doordat de echtgenote van de heer Takens een asla had geleegd op een partij kaf en hooiafval op zeven meter afstand van de hooimijt. Door de zuidelijke wind is waarschijnlijk verkoold hout gaan gloeien, waarna vonken overwaaiden naar den mijt.

Popke trouwt op vrijdag 4 mei 1923 te Slochteren op 31-jarige leeftijd met de 22-jarige **Geertje Grietje Hillechine Kranenburg**. Geertje is geboren in 1901 te Slochteren.

- 341 **Arent Tempel** (ES), zoon van **Jacob Derks Tempel** en **Janna Berends ten Kate**, smidsknecht, wonende te Haren (Wijk A Haren 22) en aldaar (Wijk F Essen 2), is geboren op maandag 31 maart 1834 te Slochteren, is overleden op donderdag 23 januari 1868 te Westerbroek. Arent werd 33 jaar, 9 maanden en 23 dagen.
Arent trouwt op zondag 18 juni 1865 te Groningen op 31-jarige leeftijd met de 23-jarige **Gerregien Breedveld**. Gerregien is geboren op maandag 10 januari 1842 te Groningen, is overleden op vrijdag 3 juni 1921 aldaar. Gerregien werd 79 jaar, 4 maanden en 24 dagen.

- 342 **Harm Thomas** (ES) is afkomstig uit Essen.
Harm gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 11 juni 1675 te Groningen met **Aeltien Hindrix**. Aeltien is geboren te Roodehaan.

- 343 **Tebbe Tieves** (ES), zoon van **Tiepe Jansen (193)** en **Ave**, is geboren in 1620 (OS), is overleden voor 1684. Tebbe werd hoogstens 64 jaar.

In zijn artikel "Van een groen dal en een blauw huis, het landgoed Groenestein te Helpman" in de Groninger Volksalmanak 1958, pag. 43, schrijft A.T. Schuitema Meijer het volgende over Tebbe Tepens.

"Tebbe Tepens, provinciemeijer onder Essen, eigenaar sinds enkele jaren van het Blauwhuis, zal een buurman zijn geweest, die de regent Lucas Alting (stichter van het Huis Groenestein in 1679-1685) wel zeer op een afstand hield, ongemanierd, guur individu als Tebbe Tepens was. Herhaaldelijk werden er op de springdingen - terechtzittingen welke in Selwerd drie keer per jaar werden gehouden - tegen hem ingediende klachten behandeld. Nu eens had hij een stoel omgetrokken, zodat degene, die er op zat, viel, dan weer was er een wagen omgegooid of had hij iemand op min-smadelijke wijze bejegend met een grofheid, die ook de ruwe volksman van zijn tijd niet duldde. Of erger. Hij werd er van beschuldigd een pendam te hebben "wech gesmeten"; een andere keer bleek hij Derk Tonnis, die het vak van hem had te verduren, met een bloot mes te hebben bedreigd onder de woorden "dit mes salstu in de pens hebben".

Het was dit lastige sujet, dat in 1675 na de gerechtelijke beschrijving van luitenant Entens' goederen bij keerskoop het Blauwhuis met de daarbij behorende landerijen had gekocht. Hoewel men voor het huis veelal de naam Blauwhuis gebruikte, werd het huis toen in zijn geheel omschreven als zijnde een "heert landes, Groenendael genaemt, tot Helpman gelegen, groot 't sestich grasen"; de "behuisinge, geboomte, graften en de singels [zouden] onder deze koop versmolten" zijn.

.....
As eigenaar van de heerd Groenendael begon Tebbe Tepens het zijn meier Roeleff Warmelts, schatbeurder van Helpman, direct lastig te maken. Roeleff pretendeerde nog enige jaren huur aan de landerijen te hebben en wilde de heerd niet ontruimen. Maar vreedig gebruik werd hem niet gegund. Tebbe hakte vruchtbomen in de hof om, waardoor Roeleffs "moes" met "tacken is besmeten ende verplettert"; daardoor was ook de gracht voor het vissen onbruikbaar geworden. Was dit nog niet erg genoeg. Tebbe stak bovendien de singel door en tengevolge daarvan was het water in de "melkenkamer" binnengedrongen, zodat "de molden met melck zijn omgedreven" (een molde = een platte houten bak om boter te zouten en te zuiveren). En ook dempte hij de "vischenije" met "busbomen ende andre struicken" (vischenije = afgesloten viswater; busbomen = taxus). Van dit alles beschuldigd merkte Tebbe onbeschaamd op, dat de schade door het omhakken van "onvruchtbare bomen" in de winter maar gering kon zijn geweest, dat als sinds enkele jaren zich geen vis bevond in de "vischenije", die "bijnae met mudder [was] toegeslijckt" en dat "d" grafte onbequaem [was] om met netten daarin te kunnen visschen".

Inmiddels was in 1675 het huis, nu ook wel "Blouwe borch" genoemd afgebrand. Dit werd aanleiding tot een rechtszaak. Tebbe liet een mandaat uitbrengen om Roeleff Warmelts te dwingen het huis in de vorige staat te doen herstellen of de schade volgens taxatie van het gerecht te betalen. Daar dacht Roeleff niet aan. Het was niet zijn schuld, zo zei hij, noch van het dienstpenseel. Hij was met zijn vrouw op reis naar Zwolle, toen de brand uitbrak. De toedracht der zaak, zoals Roeleff die meedeelde, leert ons, dat de brand ontstaan zou zijn "in t oosteinde van de stal ende niet an de westermure of gevel, waer bevoens tegens was gevuirt, hebbende sij

des avonts als het wasschen van het linnen gedaen was, het vuur op de heert self wel toegeraecht; dat oock tegens voors. muire geen holt, turff ofte stroo heeft gelegen, waer door de brant soude konnen ontstaen zijnde". Zo bekeken was het een "casus fortuitus", was toeval de enige oorzaak en daarvoor was een meier "ingevolge landre cht ende gemeene rechten" niet gehouden in te staan, aldus gedaagde.

Tebbe beweerde, dat er "gevuirt [was] tegens een schoorsteen van een halve drelinck steen dick, al waer boven hoy ende achter turff ende holt heeft gelegen", hetgeen zou zijn gebleken uit het feit, dat er onder de stempeling, het puin, dove kolen en verscheidene halfverbrande turven waren aangetroffen. Naar Tebbes mening was niet de nodige voorzorg in acht genomen. Bij oculaire inspectie door het gerecht was een en ander evenwel niet komen vast te staan. De zaak was nog niet beslist, toen in april 1677 Tebbe Tepens aan het gerecht vergunning vroeg voor de herbouw van het Blauwhuis. Roeleff was inmiddels verhuisd naar Het Hemmen en werd in 1676 ingeschreven als lidmaat van de kerk te Haren. Uit Tebbes rekest blijkt, dat het huis "tot de onderste steenen beune" afgebrand was en dat het een lengte had van 25 voet bij een breedte van 20 voet. Het gevraagde werd toegestaan, maar de invulling mocht niet ten nadele van Roeleff strekken. Intussen zette Tebbe zijn lieve leventje voort: er werd als spoedig weer een klacht tegen hem ingediend wegens het "onmenselijk slaen" van Roeleff Annens.

.....
Een toponiem Groenendaal bestrijkt in de regel meer percelen land; in Helpman hechte men de naam aan de percelen, die Tebbe Tepens in 1675 aankocht. Voor naburige percelen werd hij echter niet aangetroffen. De naam Groenendaal vindt men wederom gebruikt in de boedelbeschrijving na Tebbes dood in 1784 opgemaakt. Was het niet een merkwaardig samenvallen, dat zijn weduwe zou hertrouwen met Thijes Hendricx Groenendal? Had diens familie haar naam aan het Helper groene dal ontleend? Zelf had Thijes voor zijn huwelijk in Hemmen gewoond. Zijn broeder was Harmannus Groenendal, die enkele jaren, tot 1703, meier geweest is op de landerijen van Lucas Alting. Het nieuwe echtpaar bewoonde het herbouwde Blauwhuis. Kort voor hun huwelijk sloten zij een contract met Lucas Alting over de verlegging van een wal; daarbij trad ook Tebbes dochter op met haar echtgenoot, waarschijnlijk als medegerechtigden in de heerd Groenendal. Deze dochter noemde zich Geertruyt Tebbens Groenendal, een naam die zij zonder twijfel niet aan haar stiefvader in spé ontleende, maar aan de heerd waarop zij woonde."

Tebbe trouwt (kerk) in 1655 (OS) op 35-jarige leeftijd met **Lijsebeth Gerrits van der Koije**.

Lijsebeth was later gehuwd (2) met **Ties Hindricx Groenendal**.<176,177>

Lijsebeth was later gehuwd (3) met **Jacob Claesen**.<178,179>

Van Tebbe en Lijsebeth is een kind bekend:

1 **Geertruidt Tebbens Groenendal**.

Geertruidt gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 24 juli 1683 te Groningen (huwelijksgetuige was **Rijkcke Buijtenpost**) met **Gerrit van der Kooij**. Gerrit is afkomstig uit Louwerds.

344 **Fenna Tolner** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op zondag 2 juli 1882 te Vries.

Fenna trouwt op donderdag 18 november 1909 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 24-jarige **Anne Ritskes**. Anne, stadsreiniger, is geboren op zaterdag 7 maart 1885 te Zevenhuizen.

345 **Simon Tomes** (ES) is geboren in 1645 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenommen waren. En die nog in leven waren als de H. Teken en voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeed.

Ledematen an de Oosterweg:

Simon Thomas [en]

1683 Bougien Everts Ehel.

Vermelding overdracht 1717

8 juni 1717 Sijmon Thomas tot Essen heeft gebruikt 46,25 grasen prov. Land; nu de soon Evert Sijmons en Claasje Claassen zijn vrouw; 1 jaar huur (Register van inboeking van overdracht, vererving en huwelijk van meiers, 1630-1772; Groninger Archieven, toegangsnummer 1, inventarisnummer 727).

Simon was gehuwd met **Baugien Everts**, dochter van **Evert Cornelis** en **Anne**.

Van Simon en Baugien zijn drie kinderen bekend:

1 **Evert Simens** is geboren in 1675 (OS) te Essen, zie 315.

2 **Grietien Siemens** is geboren in 1680 (OS) te Essen, is begraven op woensdag 23 november 1746 te Haren. Grietien werd 66 jaar.

Ontvangst diaconie Haren 23 november 1746

De weduwe van Hindrik Cornelys begraven: f.8,19

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 7 januari 1747

Van Tomas Hindriks van de Oosterweg voor het laken voor zijn moeder: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Grietien was gehuwd met **Hindrik Cornelis**, zie 80.

3 **Mensjen Simens** is geboren in 1690 (OS) te Essen, is begraven op woensdag 25 februari 1767 te Haren. Mensjen werd 77 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhijr angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1711 op den 3 Meert

Mensjen Simens, wonende bij Hindrik Cornelis an de Oosterwegh

Ontvangst diakonie te Haren 25 februari 1767

Mensijn ten Camp begraven: f.3,25
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 25 februari 1767
Van Symen Everts ten Camp voor het beste laken voor Swaantje Westerbrink (Swaantje Everts) en voor zijn moeder: f.3,00
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Mensjen trouwt (kerk) op zondag 9 mei 1717 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Evert Everts ten Camp**, zoon van **Evert ten Camp** en **Annegien**. Evert is geboren in 1690 (OS) te Haren.

Akte 1 mei 1726 (geregistreerd 17 januari 1757)
Evert Everts (ten Camp) en Mensjen Sijmens verklaren f.100,- tegen 4% geleend te hebben van Jan Hindriks.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1611, pag. 94)

Beschikking 21 maart 1729 Gerecht van Selwerd
Heeft Roelef Sickes Swartwolt als voormond aangezwoen over het minderjarige kind van wijlen Barel Pieters bij Swaantien Everts in echte verwekt. Evert ten Camp wordt sibbevoogd en Jan Pieters wordt vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).

Beschrijving inventaris 15 juni 1731
Staat der goederen, die de minderjarige zoon van Evert Sijmens en Claassien Claasen tegenwoordig bezit:
- stokleggingsbrief ten laste van Evert Everts en Marchien Sijmens f.200,-
- stokleggingsbrief ten laste van Albert Abberinge en Margien Wolderinge f.500,-

Verantwoording 15 juni 1731
Evert ten Camp, voormond over het nagelaten kind van wijlen Evert Symens en wijlen Claasien Claassens legt verantwoording af.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1500)

346 **Sijbold Tonkens** (ES), zoon van **Sijbold Tonkens** en **Geessien Staal**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op maandag 7 december 1885 te Westerbroek.

347 **Derk Tonnis** (ES) is overleden voor 1653.

Wordt vermeld als provinciemeijer te Essen: "Anno 1640: Derk Tonnis en Lamme; Derck Tonnis wederom getr. an Martien;; Anno 1653: Derck Tonnis wed. ".

Derk was gehuwd (1) met **Lamme**. Lamme is geboren in 1615 (OS).

Van Derk en Lamme is een kind bekend:

1 **Tonnis Derks** is geboren in 1640 (OS) te Essen, zie 83.

Derk was gehuwd (2) met **Martien**, zie 284.

Van Derk en Martien zijn twee kinderen bekend:

2 **Lammigje Derks** is geboren in 1650 (OS) te Essen, is overleden voor 1721 aldaar. Lammigje werd hoogstens 71 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenomen waren. En die nog in leven waren als de H. Tekenen voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Essen
1674 Lamme wedw. van Sijger

Lammigje was gehuwd (1) met **Willem Jans**, zie 192.
Lammigje trouwt (kerk) voor 1678 op hoogstens 28-jarige leeftijd (2) met de hoogstens 30-jarige **Sijger Jans**, zie 191.

3 **Albertjen Derks** is geboren te Essen, is gedoopt op zondag 15 april 1657 te Groningen.

348 **Derkkje Tuinman** (ES), dochter van **Derk Alberts Tuinman** en **Egberdina Alberts Buringa**, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 2) en te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op donderdag 27 augustus 1829 te Helpman, is overleden op vrijdag 19 maart 1869 te Peize. Derkkje werd 39 jaar, 6 maanden en 20 dagen.

Derkkje trouwt op zaterdag 17 mei 1862 te Peize op 32-jarige leeftijd met de 27-jarige **Reintje Alderts**. Reintje, kleermaker, is geboren op vrijdag 27 maart 1835 te Leegkerk, is overleden op donderdag 20 november 1913 te Groningen. Reintje werd 78 jaar, 7 maanden en 24 dagen.

349 **Jan Tuinman** (ES), zoon van **Jan Talens Geerts Tuinman** en **Trientien Roelofs Westerhof**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 12 april 1817 te Eelde, is overleden op maandag 9 september 1895 te Haren. Jan werd 78 jaar, 4 maanden en 28 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 maart 1894
Boedag Middelhorst. Op woensdag 28 maart, des morgens 9 uur, zal aan de boerenplaats te Middelhorst, bewoond door Jan Tuinman, en ten diens verzoek, publiek worden verkocht: 6 koeien, w.o. kalf en guste koeien, vaarzen, 2 paarden, 2 boerenwagen met opzet, ploeg, eide en verdere boerengereedschappen, etc.
S. Lohman, notaris.

Jan trouwt op zaterdag 9 januari 1841 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 21-jarige **Hinderkien de Jonge**, zie 194.

- 350 **Jan Tuinman** (ES), zoon van **Jan Tuinman (194.2)** en **Jantien Smeenck**, wonende te Haren (Wijk F Essen 6), is geboren op donderdag 16 januari 1873 aldaar, is overleden op maandag 3 mei 1954 te Assen. Jan werd 81 jaar, 3 maanden en 17 dagen. Jan trouwt op donderdag 22 mei 1902 te Zuidhorn op 29-jarige leeftijd met de 27-jarige **Anje Beukema**. Anje is geboren op woensdag 23 september 1874 te den Ham (Zuidhorn), is overleden op dinsdag 20 mei 1930 te Assen. Anje werd 55 jaar, 7 maanden en 27 dagen.
- 351 **Hillechien Uilenberg** (ES), dochter van **Hindrik Uilenberg** en **Aaltje Baving**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op dinsdag 12 januari 1864 te Onnen, is overleden op donderdag 2 januari 1947 te Groningen. Hillechien werd 82 jaar, 11 maanden en 21 dagen. Hillechien trouwt op donderdag 17 mei 1894 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 34-jarige **Geert Oosterveld**. Geert, stadsreiniger, is geboren in 1860 (OS).
- Van Geert en Hillechien is een kind bekend:
- 1 **Willemke Oosterveld**, wonende te Haren (Wijk A Harenmolen 113), is geboren op vrijdag 2 december 1887 te Harenmolen (erkend bij huwelijk in 1894). Willemke trouwt op zaterdag 22 mei 1915 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 28-jarige **Pieter Bonder**, zoon van **Geert Bonder (270.4)** en **Aaltien Pikkert**. Pieter, landbouwer, is geboren op dinsdag 15 maart 1887 te Harenmolen, is overleden op zaterdag 30 november 1918 aldaar. Pieter werd 31 jaar, 8 maanden en 15 dagen.
- 352 **Albert Uitham** (ES), wonende te Haren (Essen 13), is geboren op woensdag 26 januari 1898 te Noorderhoogebrug. Albert trouwt op donderdag 28 april 1921 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 26-jarige **Trientje Lammechiëna Groenendal**, dochter van **Wolter Goossens Groenendal (128.3)** en **Fennegien Nessing**. Trientje is geboren op zaterdag 16 maart 1895 te Hemmen.
- 353 **Hendrik Harms Vedder** (GH1812-184; MIL-281; ES), zoon van **Harm Jacobs Vedder** en **Mettien Gerrits**, schoenmaker, wonende te Helpman (Wijk A Helpman 21), te Haren (Wijk F Essen 7) en aldaar, is geboren op donderdag 8 oktober 1778 te Dilgt, wonende Wijk F Essen 7 te Haren, is overleden op dinsdag 22 februari 1842 te Essen. Hendrik werd 63 jaar, 4 maanden en 14 dagen.

Woonde in 1830 met zijn tweede vrouw en drie kinderen op het adres Haren Wijk F Nr 7 Essen.

Akte 22 december 1795

Geert Vedder, Jan Vedder, Harm Vedder, Eltjen Harms Vedder, allen te Dilgt, Albert Alberts Sluiter te Groningen, erfgenaam van wijlen zijn zoon bij wijlen Jantje Vedder in echte verwekt, benevens Jacob Vedder als voormond, Gerrit Wychers als sibbevoogd en Hindrik Geerts als vreemde voogd over de minderjarige zoon van wijlen Harm Vedder en Mettjen Gerrits, echtelieden, gezamenlijk erfgenamen van wijlen hun ouders Harm Vedder en Mettjen Gerrits, in leven te Dilgt woonachtig, maken een scheiding en deling van de ouderlijke nalatenschap. Gerrit Vedder krijgt de boerderij toegewezen en alle daaronder beklemd landerijen. Dit voor f.2.900,-. Gerrit en zijn vrouw verklaren f.2.600,- schuldig te zijn aan de andere erven tegen 4%. De f.2.600,- wordt vervolgens gefinancierd door de erven van mevrouw S.H.W. Sijlman, weduwe van de zee kapitein J.J. Durleu. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 204).

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 13 april 1813

De nabestaanden en vrienden van Jantje Hindriks, minderjarig kind van Hindrik Vedder, schoenmaker te Helpman en wijlen Jantje Jacobs Vedder, overleden op 2 mei 1812, komen samen om een voogd en toeziend voogd aan te wijzen. Dit in verband met het voorgenomen tweede huwelijk van vader Hindrik Vader.

Aanwezig van vaderszijde:

- Gerrit Vedder, landbouwer te Dilgt, oom
- Jan Vedder, koemelker te Groningen, oom
- Harm Vedder, boerenknecht te Essen, oom

Aanwezig van moederszijde:

- Grietje Geerts, weduwe van Jacob Vedder, koemelker te Groningen, grootmoeder
- Jan Vedder, landbouwer te Helpman, oom
- Jurjen Derksema, koemelker te Helpman, aangehuwde oom.

Vader Hindrik Vedder blijft voogd. Toezien voogd wordt Jurjen Derksema.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 110, zaak 55)

Brief 4 maart 1821 van de schout aan schoolmeester N.E. Dekker

Ik geef u hierbij kennis, dat de kinderen van de weduwe Weites (Dina Alberts) en van H. Rotman (Rutman) sedert de 1e januari dezes zijn ten koste van de diaconie en dat gedurende de zomermaanden voor rekening van de gemeente zijn twee kinderen van Roelf Baving, twee kinderen van Jan Folkerts (Jan Folkerts Eisses) en een kind van Hendrik (Harms) Vedder en dat gedurende de wintermaanden alle kinderen, uitgezonderd die van de weduwe Weites en H. Rotman, ingevolge uw lijst van 27 februari voor rekening van de gemeente zijn.

Verder word u door deze er op gewezen voortaan niet op rekening van de gemeente te laten halen of te laten repareren zonder verleende autorisatie van het gemeentebestuur van Haren, waartoe, wanneer er iets nodig is, telkens des zaterdagsmorgens gelegenheid is.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 100)

Eén kind van Hendrik Vedder wordt in 1823 ten laste van de gemeente onderwezen. Dit betekent dat hij niet in staat werd geacht schoolgeld te betalen.

Brief 26 januari 1824 van schoolmeester N.E. Dekker te Haren

Het volgende zal tot antwoord dienen op uw circulaire van den 14 dezer. Het getal der kinderen, die door mij op rekening der gemeente onderwezen worden bedraagt thans 12 kinderen, welke zijn:

1. Fennechien en Anna, kinderen van Geert Smeenge, gedurende het geheele jaar;
2. Jan, Egbert en Lukas, zonen van Jan Folkerts (Eisses), gedurende 2 een half jaar en 1 kind een heel jaar;
3. Jakob Vedder, zoon van Hendrik Vedder, gedurende een geheel jaar;

4. Geesje, kind van Willem Harms, het hele jaar;
 5. Hillechien, kind van Geert Henderikes (Hindriks), het gehele jaar;
 6. Hindrik Nijboer, zoon van Hindrik Nijboer, het gehele jaar;
 7. Hillechien en Egbertje, kinderen van Harm Drewes, waarvan 1 een geheel jaar en 1 een half jaar;
 8. Elizabeth, kind van Roelf Baving, een geheel jaar.
- Haren, 26 januari 1824, N.E. Dekker
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Brief 8 juni 1825 aan de onderwijzers der jeugd te Haren, Helpman, Noordlaren en Onnen
Door dezen geef ik u kennis, dat in de vergadering van de schout en assessoren op den 26 mei jl. is bepaald, dat gij voor dit jaar voor rekening der gemeente negen kinderen zult kunnen onderrigten, berekend naar de bevolking van uw schoolkreits, waarin echter de volgende bepalingen zijn gemaakt, als:
- drie kinderen voor het geheele jaar zijnde een van Albert Hoving en twee van Geert Luiken;
- twaalf kinderen voor de zes wintermaanden of het half jaar, zijnde een kind van Jan F. Eising, twee kinderen van Roelf Baving, twee kinderen van Geert Smeenge, twee kinderen van Hindrik Vedder, een kind van Hindrik Nijboer, een kind van Geert Hindriks en drie kinderen van Willem Harms.
En dat de som voor het gebruik van schoolbehoeften in het gehele jaar is bepaald per kind op f.1,50, doch voor de kinderen die slechts een half jaar de school bezoeken op de helft van dit bedrag.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Hendrik trouwt op zaterdag 20 april 1811 te Groningen op 32-jarige leeftijd (1) met de 28-jarige **Jantje Jakobs Vedder**, dochter van **Jacobs Jacobs Vedder** en **Grietje Geerts**. Jantje is geboren te Groningen, is gedoopt op woensdag 13 november 1782 aldaar, is overleden op zaterdag 2 mei 1812 te Helpman. Jantje werd 29 jaar, 5 maanden en 19 dagen.

Van Hendrik en Jantje is een kind bekend:

- 1 **Jantje Vedder**, wonende te Helpman, te Haren (Wijk B Haren 25) en aldaar (Wijk B Haren 23B), is geboren op zaterdag 2 mei 1812 aldaar, is als geboren aangegeven op maandag 4 mei 1812 aldaar (Wijk A Helpman 21) (aangever geboorte was **Hendrik Harms Vedder** (zie 353); getuigen aangifte geboorte waren **Hermannus van den Berg** en **Warmoldt Hindriks Hovingh**), is overleden op dinsdag 27 januari 1852 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 27 januari 1852 aldaar (aangever overlijden was **Hendrik Haverdings**; getuige aangifte overlijden was **Lubertus van Oosten** (zie 133.6)). Jantje werd 39 jaar, 8 maanden en 25 dagen.

In het bevolkingsregister 1850 wordt Jantje Vedder niet vermeld als bewoonster op het adres Haren Wijk A nr 14. Haar man en kinderen worden wel op dit adres vermeld.

Jantje trouwt op zaterdag 13 mei 1837 op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hendrik Haverdings** (RW2), zoon van **Hindrik Haverding** en **Heiltje Jans Oosterveld**. Hendrik, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 13A), aldaar (Wijk B Haren 23B), aldaar (Wijk A Haren 14), aldaar (Wijk A Haren 16), aldaar (Wijk A Haren 24) en aldaar, is geboren op donderdag 1 oktober 1812 aldaar (Wijk B Haren 23), is als geboren aangegeven op vrijdag 2 oktober 1812 (aangever geboorte was **Hindrik Haverding**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Geerts Stel** en **Jan Gerrits Pootholt**), wonende Wijk A Haren 24 aldaar, is overleden op maandag 10 februari 1896 aldaar. Hendrik werd 83 jaar, 4 maanden en 9 dagen.

Notulen burgemeester en wethouders, 29 maart 1853
Hendrik Haverdings, kleermaker te Haren, krijgt toestemming tot het bouwen van een woonkamer aan het huis van zijn ouders, op te trekken in steen en gedekt met pannen.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Hendrik was later gehuwd (2) met **Jantje Berends**. <180,181>

Hendrik trouwt op zondag 16 mei 1813 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Gerrit Harms Vedder**, **Harm Harms Vedder** en **Jurjen Derks Derksema**) op 34-jarige leeftijd (2) met de 30-jarige **Tijbegien Klaassens van Dam** ook genaamd Sijbegien. Tijbegien, wonende te Haren (Wijk F Essen 7) en aldaar, is gedoopt op zondag 8 december 1782 te Sappemeer, wonende Wijk F Essen 7 te Haren, is overleden op dinsdag 8 februari 1848 te Essen, is als overleden aangegeven op dinsdag 8 februari 1848 te Haren (aangever overlijden was **Abel Vedder**; getuige aangifte overlijden was **Jan Oosterveld** (zie 253)). Tijbegien werd 65 jaar en 2 maanden.

Van Hendrik en Tijbegien zijn drie kinderen bekend:

- 2 **Jacob Vedder**, dagloner, wonende te Helpman en te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 22 december 1813 aldaar (Wijk A Helpman 21), is als geboren aangegeven op vrijdag 24 december 1813 aldaar (aangever geboorte was **Hendrik Harms Vedder** (zie 353); getuigen aangifte geboorte waren **Hermannus van den Berg** en **Johannes de Raad Kruijer**), is overleden op woensdag 26 augustus 1840 aldaar. Jacob werd 26 jaar, 8 maanden en 4 dagen.

Brief 26 januari 1824 van schoolmeester N.E. Dekker te Haren
Het volgende zal tot antwoord dienen op uw circulaire van den 14 dezer. Het getal der kinderen, die door mij op rekening der gemeente onderwezen worden bedraagt thans 12 kinderen, welke zijn:

1. Fennechien en Anna, kinderen van Geert Smeenge, gedurende het geheele jaar;
 2. Jan, Egbert en Lukas, zonen van Jan Folkerts (Eisses), gedurende 2 een half jaar en 1 kind een heel jaar;
 3. Jakob Vedder, zoon van Hendrik Vedder, gedurende een geheel jaar;
 4. Geesje, kind van Willem Harms, het hele jaar;
 5. Hillechien, kind van Geert Henderikes (Hindriks), het gehele jaar;
 6. Hindrik Nijboer, zoon van Hindrik Nijboer, het gehele jaar;
 7. Hillechien en Egbertje, kinderen van Harm Drewes, waarvan 1 een geheel jaar en 1 een half jaar;
 8. Elizabeth, kind van Roelf Baving, een geheel jaar.
- Haren, 26 januari 1824, N.E. Dekker
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Jacob trouwt op woensdag 29 april 1840 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 35-jarige **Jantje Oosterveld** (RW2), dochter van **Jan Lucas Oosterveld** en **Jantje Jans**. Jantje, naaister, wonende te Haren (Wijk A Haren 4A), aldaar (Wijk B Haren 23A), aldaar (Wijk A Haren 20) en aldaar, is geboren op donderdag 5 juli 1804 aldaar, is gedoopt op zondag 8 juli 1804 aldaar, wonende Wijk A Haren 20 aldaar, is overleden op donderdag 23 maart 1854 aldaar. Jantje werd 49 jaar, 8 maanden en 18 dagen.

Jantje woonde in 1830 waarschijnlijk nog bij haar moeder Jantje Jans op het adres Haren Wijk A nr 4A.

- 3 **Abel Vedder**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op dinsdag 24 september 1816 te Helpman, is overleden op zaterdag 18 november 1876 te Groningen. Abel werd 60 jaar, 1 maand en 25 dagen.
- 4 **Mettien Hendriks Vedder**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op maandag 8 november 1819 te Essen (Wijk F Essen 7), is als geboren aangegeven op donderdag 11 november 1819 te Haren (aangever geboorte was **Hendrik Harms Vedder** (zie 353); getuigen aangifte geboorte waren **Gerrit Harms** (zie 134) en **Hinderk Harms Kramer**), is overleden op woensdag 6 januari 1875 te Groningen. Mettien werd 55 jaar, 1 maand en 29 dagen.

Brief 8 april 1829 van Lubertus van Oosten

Opgave door schoolhoofd L. van Oosten van de kinderen van bedeeden en minvermogenden, die in 1828 voor rekening van het burgerlijk armenbestuur op de school te Haren onderwijs hebben genoten.

Naam van het kind; Namen van de ouders

Bedeelden

Annechien Renses; Robbert Renses en Elizabeth Schut

Geert Renses; Robbert Renses en Elizabeth Schut

Robbert Renses; Robbert Renses en Elizabeth Schut

Fennechien Baving; Roelof Baving en Grietje Ellens

Trientje Hinders; Aaltje Hinders

Hindrik Hillebrand; Trientje Hillebrands

Jantje Weites; Albertje Weites

Everdina Weites; Jantje Weites

Hillechien Rotman; Hindrik Rotman en Roelfje Jans

Minvermogenden

Jacob van Riesz; Trientje Buining

Anna Smeenge; Geert Smeenge en Grietje Takens

Geert Smeenge; Geert Smeenge en Grietje Takens

Annechien Smeenge; Geert Smeenge en Grietje Takens

Harm Buning; Jans Buning en Janna Harms

Roelf Nijboer; Hindrik Nijboer en Geesje Roelfs

Arie Hoving; Albert Hoving en Lena Hageman

Metje Vedder; Hendrik Vedder en Tijbechien

Zwaantje Geerts; Geert Hindriks en Annechien Koops

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Mettien trouwt op zondag 28 april 1850 te Groningen op 30-jarige leeftijd met de 31-jarige **Tamme Huizenga**. Tamme, koopman, is geboren op maandag 4 januari 1819 te Leens, is overleden op maandag 13 juni 1859 te Groningen. Tamme werd 40 jaar, 5 maanden en 9 dagen.

- 354 **Hindrik Egberts Vedder** (ES), zoon van **Egberts Hindriks Vedder** en **Marchien Jans Popken**, is geboren in 1714 te Yde, is overleden in februari 1755 te Essen, is begraven op maandag 3 maart 1755 te Haren. Hindrik werd 41 jaar.

Ontvangst diakonie te Haren 16 februari 1755

Van Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen voor het beste laken: f.1,50.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 3 maart 1755

Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen begraven: f.0,45.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 28 oktober 1757

Cornelis Hindriks te Essen zweert aan als voormond over de minderjarige kinderen van wijlen Hindrik Vedder bij wijlen Hindrikje Roelfs in echte verwekt. Jacob Vedder te Yde wordt sibbe voogd en Meindert Jans te Essen vreemde voogd.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).

Akte 16 november 1758

Jan Geerts en Geesien Jansen, echtelieden te Onnen, verklaren geleend te hebben f.150,- tegen 4% van Cornelis Hindrix, Jacob Vedder en Meindert Jans, als voogden over de twee minderjarige kinderen van wijlen Hindrik Vedder en Hindrikje Roelfs.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 7)

Akte 16 november 1758 (geregistreerd 2 april 1762)

Harm Hindriks Bos en Margien Jans te Essen verklaren f.300,- tegen 4% geleend te hebben van de voorstanderen van de twee minderjarige kinderen van Hindrik Vedder en Hinderkien Roelfs.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 56).

Beschrijving inventaris 20 februari 1761

Staat der goederen van de kinderen van wijlen Hindrik Fedder (Hindrik Egberts Vedder) en Hindrikje Roelfs:

- 2 matten hooiland te Onnen

- stokleggingsbrief op Harm Hindriks Bos f.300,-

- stokleggingsbrief op Jan Geerts Boer f.150,-

- obligatie ten laste van Jan Paping (Jan Wolthers Paping) f.200,-

- obligatie ten laste van Meindert Jans f.150,-

- obligatie ten laste van Cornelis Hindriks f.100,-

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1506)

Hindrik trouwt (kerk) op zondag 19 mei 1743 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 31-jarige **Hindrikje Roelfs**, zie 33.2.

Van Hindrik en Hindrikje zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Kind Vedder** is begraven op woensdag 9 juni 1756 te Haren.

Ontvangst diaconie te Haren 9 juni 1756
Een kind van Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen begraven: f.0,38.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 2 **Roelf Hindriks Vedder** is geboren in december 1745 te Essen, is gedoopt op zondag 19 december 1745 te Haren, is overleden op dinsdag 19 februari 1833 te Hoogezand. Roelf werd 87 jaar en 2 maanden.

Voogdijstelling 17 april 1779
Roelf Hendriks te Hoogezand wordt voormond over het dochttertje van Eite Ubels bij wijlen Hillegien Hendriks. Egbert Ubels te Peize wordt vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Roelf was gehuwd met **Grietje Hindriks Remmerts**, dochter van **Hindrik Jans Remmels** en **Marigje Hindriks**. Grietje is geboren te Eelderwolde, is gedoopt op zondag 3 november 1743 te Eelde, is overleden op woensdag 28 mei 1817 te Hoogezand. Grietje werd 73 jaar, 6 maanden en 25 dagen.

- 3 **Hillechien Hindriks** ook genaamd Hillechijn Hindriks is geboren in januari 1748 te Essen, is gedoopt op zondag 7 januari 1748 te Haren, is begraven op zaterdag 22 november 1777 aldaar. Hillechien werd 29 jaar en 10 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 22 november 1777
Hilliggijn de vrouw van Eite Ubels begraven: f.2,80
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 7 december 1777
Van Eite Ubels voor het laken voor zijn vrouw: f.1,00
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Voogdijstelling 17 april 1779
Roelf Hendriks te Hoogezand wordt voormond over het dochttertje van Eite Ubels bij wijlen Hillegien Hendriks. Egbert Ubels te Peize wordt vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Hillechien trouwt (kerk) op zondag 30 augustus 1772 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Eite Ubels**, zoon van **Ubel Egberts** en **Jeichien Jans**. Eite is gedoopt op zondag 10 maart 1748 te Norg, is overleden te Haren, is begraven op zondag 23 augustus 1807 aldaar. Eite werd 59 jaar, 5 maanden en 13 dagen.

Boedelinventaris 16 april 1779
Boedelinventaris Eijte Ubels en wijlen Hillegien Hindriks te Haren. De profijtelijke staat bedraagt f.227,-. De schadelijke staat bestaat uit huishuur f.23,- en f.8,- voor kostgeld dochttertje. Saldo f.196,- positief.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1072).

Voogdijstelling 17 april 1779
Roelf Hendriks te Hoogezand wordt voormond over het dochttertje van Eite Ubels bij wijlen Hillegien Hendriks. Egbert Ubels te Peize wordt vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Akte 17 april 1779
Eite Ubels, weduwnaar van Hillegien Hindriks treft een regeling over de afkoop van de moederlijke nalatenschap met de voorstanderen Roelof Hindriks, Egbert Ubels en Beerent Swartwolt over zijn dochttertje Jeichien Eijtsens, 7 jaar. Zij zal f.80,- krijgen op haar 18e.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 69)

Akte 8 mei 1787
Peter Tijmens (Peter Times) verklaart met deze openen stokleggingspagtbrief verpacht of versettet te hebben aan Eijte Ubels en Jantijn Egberts, echtelieden woonachtig te Haren, zijn behuizing te Haren staande aan de zuidkant bij het kerkhof op grond van hopman Udo Dijk, wonende te Groningen, aan wie elk jaar f.7,- grondpacht moet worden betaald. Zwertende ten noorden de straat, ten oosten kerkengrond, ten zuiden Lucas Rummerink en ten westen Udo Dijk. De pacht is voor 24 jaar en de prijs is f.120,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 154).

Ontvangst diaconie te Haren 23 augustus 1807
Begraving van Eite Ubels: f.1,61
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 30 augustus 1807
Begraving van Eite Ubels Jantjen: f.1,30
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Eite was later gehuwd (2) met **Jantien Egberts**. <182,183>

- 4 **Lammechijn Hindriks** is geboren in december 1751 te Essen, is gedoopt op zondag 12 december 1751 te Haren, is overleden in juni 1755 te Essen, is begraven op donderdag 5 juni 1755 te Haren. Lammechijn werd 3 jaar en 6 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 5 juni 1755
Een kind van Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen begraven: f.0,33.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 5 **Egbertijn Hindriks** is geboren in mei 1754 te Essen, is gedoopt op zondag 5 mei 1754 te Haren, is overleden in juli 1754 te Essen, is begraven op vrijdag 19 juli 1754 te Haren. Egbertijn werd 2 maanden.

Ontvangst diaconie te Haren 19 juli 1754
Een kind van Roelf Pouwels Hindrick (Hindrik Egberts Vedder) van Essen begraven: f.0,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 355 **Roelf van der Veen** (ES), zoon van **Harm Gosses van der Veen** en **Roelfien Alberts Rhona**, boerenknecht, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 47) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op zondag 2 mei 1819 te Eelde, is overleden op donderdag 25 november 1858 te Groningen. Roelf werd 39 jaar, 6 maanden en 23 dagen.
Roelf trouwt op zaterdag 8 mei 1847 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 24-jarige **Trientien Schut**, zie 302.2.

Van Roelf en Trientien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Harm van der Veen**, kalkbrandersknecht en schoenmaker, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op zaterdag 19 februari 1848 aldaar, is overleden op donderdag 23 januari 1902 te Grootegast. Harm werd 53 jaar, 11 maanden en 4 dagen. Harm trouwt op donderdag 18 januari 1872 te Hoogkerk op 23-jarige leeftijd met de 31-jarige **Tetje Kraijjenga**. Tetje is geboren op donderdag 30 januari 1840 te Doezum, is overleden op maandag 14 december 1908 te Grootegast. Tetje werd 68 jaar, 10 maanden en 14 dagen.
- 2 **Jan van der Veen**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 20 september 1851 te Essen (Wijk F Essen 5), is overleden op woensdag 7 april 1858 te Groningen. Jan werd 6 jaar, 6 maanden en 18 dagen.
- 3 **Roelfje van der Veen**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Harenermolen 74), is geboren op maandag 9 oktober 1854 te Essen (Wijk F Essen 5), is overleden op zaterdag 6 december 1924 te Groningen. Roelfje werd 70 jaar, 1 maand en 27 dagen.

Is samen met haar moeder Trientien Schut vanaf 1869 dienstbode bij de familie Piccardt op Huize Voorveld.

Roelfje trouwt op zondag 16 mei 1875 te Groningen op 20-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jan Kremer**. Jan, molenaarsknecht, is geboren op vrijdag 14 september 1849 te Groningen.

- 356 **Roelfien Veendijk** (ES), dochter van **Eite Veendijk** en **Grietien Koenes Roede**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op zaterdag 3 oktober 1863 te Tynaarlo, is overleden op zaterdag 15 februari 1947 te Norg. Roelfien werd 83 jaar, 4 maanden en 12 dagen.
Roelfien trouwt op zaterdag 1 december 1883 te Vries op 20-jarige leeftijd met de 23-jarige **Willem Geersing**. Willem is geboren in 1860 te Norg, is overleden op vrijdag 17 maart 1933 te Langeloo. Willem werd 73 jaar.

- 357 **Arend ter Veer** (ES), landbouwer en scheepstimmerknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk B Haren 9), aldaar (Essen 10) en aldaar, is geboren op vrijdag 23 november 1877 te Foxholsterbosch, wonende Essen 10 te Haren, is overleden op dinsdag 2 mei 1933 te Essen. Arend werd 55 jaar, 5 maanden en 9 dagen.
Arend was gehuwd met **Jantje Postema**. Jantje is geboren op vrijdag 28 november 1884 te Scharmer.

Van Arend en Jantje zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Aaltje ter Veer** is geboren op zaterdag 19 augustus 1905 te Waterhuizen.
Aaltje trouwt op vrijdag 21 mei 1937 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 30-jarige **Roelof Popke Boer**. Roelof, barhouder, is geboren op zaterdag 2 februari 1907 te Groningen, is overleden op zondag 5 mei 1946 te Essen. Roelof werd 39 jaar, 3 maanden en 3 dagen.
- 2 **Jan ter Veer** is geboren op woensdag 27 september 1911 te Waterhuizen.

- 358 **Willem Nicolaas Veerman** (ES), kaasmaker, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op dinsdag 19 april 1864 te Twisk, is overleden op zondag 14 juni 1942 te Taarlo. Willem werd 78 jaar, 1 maand en 26 dagen.

Komt in 1918 met zijn gezin vanuit Vries naar Essen en vertrekt weer naar Taarlo.

Willem trouwt op vrijdag 12 februari 1909 te Schagen op 44-jarige leeftijd met de 44-jarige **Guurtje Brak**, zie 63.

- 359 **Elizabeth van der Velde** (ES), dochter van **Johannes van der Velde** en **Jeltje Jacobs Wagenaar**, wonende te Haren (Wijk F Essen 8A), is geboren op maandag 30 oktober 1882 te Kropswolde.

- 360 **Sjoukje van der Velde** (ES), dochter van **Johannes van der Velde** en **Jeltje Jacobs Wagenaar**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op dinsdag 4 februari 1873 te Franekeradeel, is overleden op vrijdag 19 juli 1929 te Stedum. Sjoukje werd 56 jaar, 5 maanden en 15 dagen.
Sjoukje trouwt op woensdag 18 september 1895 te Adorp op 22-jarige leeftijd met de 21-jarige **Jakob van der Heide**. Jakob is geboren op woensdag 18 februari 1874 te De Wilp.

- 361 **Warnder Jans Veldhuis** (ES), zoon van **Lodewijk Velthuis** en **Hillechien Wiechers**, wonende te Haren (Essen 1), is geboren op maandag 11 januari 1886 te Helpman.
Warnder trouwt op donderdag 29 juni 1916 te Oude Pekela op 30-jarige leeftijd met de 23-jarige **Geessina Bruining**. Geessina is geboren op maandag 13 maart 1893 te Oude Pekela.

Van Warnder en Geessina is een kind bekend:

- 1 **Hillechien Veldhuis** is geboren in 1917.
Hillechien trouwt op vrijdag 11 juni 1937 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 20-jarige **Geert Onnes**. Geert is geboren in 1917 te Groningen.

- 362 **Sjoerd Velzing** (ES), zoon van **Rinze Jans Velzing** en **Hendrikjen Idskes Jongasma**, koopman en sigarenventer, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 17 januari 1849 te Lippenhuizen, is overleden op vrijdag 29 november 1929 te Groningen. Sjoerd werd 80 jaar, 10 maanden en 12 dagen.
Sjoerd trouwt op donderdag 29 november 1883 te Groningen op 34-jarige leeftijd met de 23-jarige **Janna Bults**. Janna, wonende te

Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op dinsdag 27 december 1859 te Stadskanaal, is overleden op donderdag 26 juli 1900 te Groningen. Janna werd 40 jaar, 6 maanden en 29 dagen.

Van Sjoerd en Janna zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Jan Velzing**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op woensdag 22 juli 1885 te Groningen.
- 2 **Renze Velzing**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op dinsdag 3 juli 1888 te Paterswolde, is overleden op zondag 27 februari 1966 te Groningen. Renze werd 77 jaar, 7 maanden en 24 dagen.
- 3 **Alberdina Velzing**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op vrijdag 7 oktober 1892 te Hemmen.
- 4 **Hendrikje Velzing**, wonende te Haren (Wijk F Essen 7), is geboren op dinsdag 17 januari 1899 te Groningen.

363 **Albertje Venema** (ES), dochter van **Jacob Abels Venema** en **Geugien Boddeveld**, wonende te Helpman (Wijk B Helpman 5) en te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op vrijdag 24 augustus 1821 te Helpman, is overleden op donderdag 5 december 1912 te Sappemeer. Albertje werd 91 jaar, 3 maanden en 11 dagen.
Albertje trouwt op donderdag 18 mei 1854 te Groningen op 32-jarige leeftijd met de 32-jarige **Tekke Sipsma**. Tekke, schoenmakersknecht, is geboren op maandag 17 december 1821 te Groningen, is overleden op zaterdag 6 april 1867 te Sappemeer. Tekke werd 45 jaar, 3 maanden en 20 dagen.

364 **Jan Venema** (RW2; ES), zoon van **Lucas Venema** en **Andrea Jans Heltjes**, koopman en winkelier in klompen, wonende te Haren (Wijk A Haren 28), aldaar (Wijk B Haren 41), aldaar (Wijk A Haren 27) en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op zaterdag 10 september 1853 te Helpman, is Christelijk Afgescheiden gedoopt, is overleden op maandag 29 april 1929 te Haren. Jan werd 75 jaar, 7 maanden en 19 dagen.
Jan trouwt op donderdag 2 juni 1887 te Haren op 33-jarige leeftijd met de 36-jarige **Hilliggien Nieborg**. Hilliggien, wonende te Haren (Wijk A Haren 27) en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op dinsdag 30 juli 1850 te Roodehaan, is overleden op zaterdag 1 november 1924 te Haren. Hilliggien werd 74 jaar, 3 maanden en 2 dagen.

Van Jan en Hilliggien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Hittina Venema**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op vrijdag 25 mei 1888 aldaar (Wijk A Haren 27).
- 2 **Andrea Venema**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op donderdag 30 oktober 1890 aldaar (Wijk A Haren 35).
- 3 **Trijntje Venema**, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 35), is geboren op woensdag 6 september 1893 aldaar (Wijk A Haren 35).

365 **Jantien Venema** (ES), dochter van **Sietze Jelles Venema** en **Grietje Teunis**, wonende te Haren (Wijk F Essen 3), is geboren op maandag 3 april 1843.

366 **Sietske Venema** (ES), dochter van **Roelf Venema (325)** en **Marchien Stadman**, wonende te Haren (Wijk F Essen 20), is geboren op vrijdag 9 april 1880 aldaar.
Sietske trouwt op zondag 22 november 1903 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 33-jarige **Geert Boekema**. Geert is geboren op zaterdag 24 september 1870 te Zevenhuizen, is overleden op donderdag 16 januari 1947 te Groningen. Geert werd 76 jaar, 3 maanden en 23 dagen.

367 **Aaffien Vinkenburg** (ES), dochter van **Eildert Vinkenburg** en **Aaffien Gerrits Mensinga**, wonende te Haren (Wijk F Essen 15), is geboren op zaterdag 12 maart 1864 te Groningen.
Aaffien trouwt op zondag 3 mei 1885 te Groningen op 21-jarige leeftijd (1) met de 24-jarige **Johan Adam van Bergen**. Johan, behanger, is geboren op zaterdag 9 maart 1861 te Groningen, is overleden op woensdag 17 augustus 1887 aldaar. Johan werd 26 jaar, 5 maanden en 8 dagen.

Van Johan en Aaffien is een kind bekend:

- 1 **Jantien Jacoba van Bergen** is geboren op woensdag 1 juli 1885 te Groningen.

Aaffien trouwt op zaterdag 15 september 1894 te Nieuweschans op 30-jarige leeftijd (2) met de 42-jarige **Joseph Francisus Guise**. Joseph, conducteur, is geboren op zondag 8 augustus 1852 te Venlo, is overleden op woensdag 6 mei 1908 te Rotterdam. Joseph werd 55 jaar, 8 maanden en 28 dagen.

368 **Geertje Visser** (ES), dochter van **Feike Jans Visser** en **Grietje Ellens**, wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op donderdag 19 mei 1870 te Onnen.
Geertje trouwt op zaterdag 16 juni 1894 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Harm Gerrits**, zie 125.

369 **Hanna Voorma** (ES), dochter van **Reinder Voorma** en **Margje Sjobbema**, wonende te Haren (Wijk F Essen 13), is geboren op maandag 29 januari 1844 te Middelbert.

Waarschijnlijk overleden bij haar kinderen in Amsterdam.

Hanna trouwt op zaterdag 16 mei 1874 te Noorddijk op 30-jarige leeftijd met de 36-jarige **Kornelis van der Horn**. Kornelis, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk A Harenmolen 74), is geboren op maandag 28 augustus 1837 te Burum, is overleden op vrijdag 23 april 1897 te Zuidhorn. Kornelis werd 59 jaar, 7 maanden en 26 dagen.

- 370 **Derk Alberts Vorenkamp** (ES), zoon van **Albert Roelfs (285)** en **Marrigje Jans**, schoenmaker, is geboren in september 1773 te Essen, is gedoopt op zondag 12 september 1773 te Haren, is overleden op woensdag 3 februari 1836 te Groningen. Derk werd 62 jaar en 5 maanden.
- 371 **Egbert Vorenkamp** (ES), zoon van **Geert Vorenkamp** en **Gesina Braams**, wonende te Haren (Wijk F Essen 2), is geboren op woensdag 19 januari 1831 te Eelde, is overleden op dinsdag 22 mei 1894 te Foxwolde. Egbert werd 63 jaar, 4 maanden en 3 dagen. Egbert trouwt op vrijdag 5 juni 1874 te Roden op 43-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jantien van der Velde**. Jantien is geboren op dinsdag 11 maart 1851 te Roden, is overleden op maandag 13 juli 1931 aldaar. Jantien werd 80 jaar, 4 maanden en 2 dagen.
- 372 **Lamina Vos** (ES) is overleden op maandag 10 augustus 1778 te Groningen.

Acte van scheiding vader dd 1742

Akte van scheiding dd 17 juli 1742 tussen a. Lamina Vos met haar man Lambert ten Oever. b. Albertus Vos, vaandrig c. Maria Vos en d. Harmannus Vos, solliciteur, met betrekking tot de nalatenschap van hun vader (Groninger Archieven, toegang 563, inventarisnummer 2).

Akte 9 november 1764 (geregistreerd 12 juni 1765)

Meindert Jans en Aaltien Jans, echtelieden te Essen, verklaren geleend te hebben van Lamina Vos f.2.200,- tot betaling van de eerste termijn koopschat van de provincieplaats door hen aangekocht voor f.4.600,-. De lening is tegen 3,5%. Lamina krijgt tot meerdere zekerheid de koopbrief onder zich.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 121).

Akte 25 mei 1765 (geregistreerd 12 juni 1765)

Meindert Jans en Aaltien Jans lenen van Lamina Vos f.1.150,- tot betaling van de tweede termijn koopschat van de provincieplaats door hen aangekocht

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 122).

Akte 6 januari 1766

Mevrouw Lamina Vos cedeert aan mevrouw H.A. Keiser, weduwe van M. Lohman haar vordering van f.4.500,- op Meindert Jans en Aaltje Jans, echtelieden te Essen, met het recht van gereserveerde eigendom op een provincieplaats te Essen uit hoofde van verzegeling dd 1 november 1765. Meindert Jans en Aaltje Jans beloven nu jaarlijks aan mevrouw de weduwe Lohman te betalen.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1649-1657)

Akte 11 december 1766

Lamina Vos verklaart in beklemming gegeven te hebben aan Bastiaan Baving en Margien Hindriks 81,5 grazen land te Dilgt. De huur bedraagt f.135,- per jaar. Er zal geen zesjarig geschenk meer verschuldigd zijn.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 151).

Akte 28 april 1767

Bastiaan Bavingh en Margien Hindriks verklaren f.1.100,- geleend te hebben van Lamina Vos. Rente 3,5%.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 159).

Acte van overdracht aan zoon 1770

Akte van overdracht dd 29 augustus 1770 door Lamina Vos, weduwe van Lambert ten Oever, hopman, aan haar zoon Albertus ten Oever, koopman van a. haar huis aan de zuidzijde van de Steentilstraat, b. een pakhuis tussen de Steentilstraat en de "Costergang", c. "haar koopmans houtene winkel", met gewichten, maten, schalen enz. (Groninger Archieven, toegangsnummer 563, inventarisnummer 8)

Akte 30 december 1772

Vastlegging nieuw contract tussen Lamina Vos en Egbert Jans voor de boerenplaats te Dilgt. De jaarlijkse huur gaat omhoog, maar het zesjarig geschenk wordt afgeschaft.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 140)

Verpachting 1773

Acte van verpachting ten overstaan van Herman Tjassens, ambtman van des Gerigts van Selwert, door Lamina Vos, weduwe van hopman L. ten Oever, van landerijen te Dilgt onder de klokslag van Haren aan Egbert Jans. De landerijen waren al eerder in gebruik bij Egbert Jans. Hij betaalde toen 89 gld en 10 st. De huur wordt nu vastgesteld op 100 gld. De eerste huur moet voldaan worden op midwinter 1773. Alle lasten op de landerijen zijn voor rekening van de huurder. Huurder wordt vrijgesteld van het zesjarig geschenk. De overige geschenken blijven wel verplicht.

(Groninger Archieven, toegang 613, inventarisnummer 207).

Nalatenschap

Een groot deel van de omvangrijke nalatenschap van Lamina Vos vererfde in 1778 op haar kleindochter Alberta ten Oever.

Akte van scheiding dd 21 oktober 1778 tussen a. Aaltje ten Oever en haar man J. Meijer, predikant, en b. H.W. Eyssonius, A. Tonkens, H. Vos, solliciteur, als voogden over Alberta ten Oever, dochter van wijlen Albertus ten Oever en Hilligje Tonkens e.l. (Groninger Archieven, toegang 563, inventarisnummer 11).

Acte 29 januari 1779

In deze acte wordt gerefereerd aan de verkoop door weesheer P. de Cock dd 24 januari 1768 van de borg te Hemmen aan Petrus van Marum. Het perceel heeft als zwellend perceel ten noorden de plaats van wijlen juffrouw de weduwe Ten Oever. Strekking van de acte is mij niet duidelijk.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventaris nr 1658, acte 184; minuten en afschriften van acten van het gerecht van Selwerd en Sappemeer)

Lamina trouwt op donderdag 25 november 1734 te Groningen Huwelijkscontract tussen Lammert ten Oever, zoon van wijlen Albert ten Oever en wijlen Frougien Dassen, en Lammijna Vos, dochter van Jan Vos, hopman, en wijlen Aaltien Oostrum (Groninger Archieven, toegang 563, inventarisnummer 1)., trouwt (kerk) op woensdag 15 december 1734 aldaar met **Lambert ten Oever**. Lambert, hopman, is afkomstig uit Assen, is overleden op zaterdag 13 mei 1758 te Groningen.

Van Lambert en Lamina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Geertruida ten Oever**.

Geertruida trouwt op woensdag 15 januari 1783 te Groningen (hc), trouwt (kerk) op zondag 2 februari 1783 te Hornhuizen met **Halbe Kuipers**. Halbe, predikant.

- 2 **Aaltijn ten Oever** is gedoopt op dinsdag 2 februari 1740 te Groningen, is overleden op maandag 10 september 1827 aldaar. Aaltijn werd 87 jaar, 7 maanden en 8 dagen.

Akte 11 februari 1823

Roelf Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, leent f.2.800,- tegen 5% van mevrouw Meddina Sijpkens, weduwe van Hindrik Joseph Gockinga wonende in de Peperstraat te Groningen. Er wordt hypotheek gevestigd op de behuizing D nr 11 benevens de vaste beklemming van 81,5 grazen land, doende jaarlijks aan de weduwe van predikant Meijer tot huur f.135,-, alles staande en gelegen te Dilgt onder Haren.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 70, Akte 55)

Aaltijn gaat in ondertrouw op zaterdag 21 november 1761 te Groningen, trouwt Huwelijkscontract dd 18 november 1761 tussen Johannes Meijer, predikant te Haren, zoon van wijlen Henricus Meijer en Ettien Smeints, en Aaltien ten Oever, dochter van wijlen Lambert ten Oever, hopman, en Lamina Vos (Groninger Archieven, toegang 563, inventarisnummer 10), trouwt (kerk) op zondag 6 december 1761 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 31-jarige **Johannes Meijer**. Johannes, predikant, is geboren in 1730 (OS) te Emden (D), is overleden op zaterdag 13 september 1806 te Haren, is begraven op donderdag 18 september 1806 aldaar. Johannes werd 76 jaar.

Johannes Meijer werd op 22 mei 1757 bevestigd als predikant te Haren. Daarvoor had hij al 4,5 jaar waargenomen voor zijn voorganger Abraham Fledderus. Hij was predikant tot 1806.

Akte 2 april 1771

Jan Warmolts verkoopt aan Gerrit Jansen en Annegien Berents, echtelieden, een huis met en hof, staande aan de westkant van de straat te Haren, zijnde kerkengrond, doende jaarlijks aan de kerk f.2,-. Wordende tegenwoordig bewoond en gebruikt door Jan Roelefs en Hester Borgers en Eite Jans en Grietjen Roelfs. Hebbende tot naasten zwellen ten noorden, westen en oosten kerkengrond en ten oosten de Haarder straat. De verkoper behoudt zich hierbij het recht voor om op predikdagen zijn peerden en wagen in de schuur van verkochte behuizing te mogen zetten en zal daarvoor f.2,- per jaar te betalen. De koopprijs bedraagt f.600,-. De kopers betalen hiervan zelf f.600,-. De andere f.600,- wordt voor de kopers voldaan door predikant J. Meijer en juffrouw ten Oever, echtelieden, die daarvoor gereserveerde eigendom krijgen.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613)

Akte 27 april 1779

Roelef Egberts en Hinderk Egberts, ieder voor zichzelf en Meindert Jans, Jan Bos en Wolter Papink als voorstanderen over de minderjarige kinderen van wijlen Egbert Jans en Grietien Roelfs, verklaren verkocht te hebben aan Jan Egberts en Fennechijn Egberts een boerenbehuizing en schuur alsmede de vaste beklemming van de landerijen, die onder de behuizing worden gebruikt onder de voorwaarden zoals in de beklembrief van 30 november 1772 worden vermeld, zijnde deze behuizing onder Dilgt onder Haren gelegen. De koopsom bedraagt f.3.000,-. De kopers betalen f.600,-. De rest wordt betaald door pastoor Johannes Meijer en zijn vrouw Aaltien ten Oever tegen 3% huur in plaats van rente.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 73)

Pachtake 1784

Akte van verpachting dd 9 december 1784 door Wibbegijn Teebinge, wed. Aarent Hilbinge, Roelef Hilbinge, Taale Hamminck en Lutjertijnt Hilbinge e.l. aan Johannes Meijer, predikant te Haren, en Aaltijn ten Oever e.l., van 2 matten hooiland te Onnen "Schaapmaat" genaamd, voor de tijd van 24 jaren (Groninger Archieven, toegang 563, inventarisnummer 13).

Akte 16 mei 1789

Ette Hindrik Brouwer en zijn vrouw Lammegijn Cars verklaren verkocht te hebben aan Roelf Brink (Roeleff Berends) en Aaltien Jans een stuk hooiland te Onnen, groot 1,5 mat voor de prijs van f.70,-. De koopprijs wordt betaald door dominee Meijer en zijn vrouw Aaltijn ten Oever. Zij krijgen de gereserveerde eigendom.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 231).

Ontvangst diaconie te Haren 18 september 1806

Bij de begraafing van den Hooggeleerde heer Johannes Meijer, bedenaar des Goddelijken woord in leven in deze plaats is op zijn begeerte deze uitnemende collecte door zijn vrouw, mejuffrouw Aaltien ten Oever volbragt zijnde een som van f.200,-. Nog buiten deze som van degenen die het lijk volgende f.4,97.

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Blijkens de akte van successie kreeg Johannes Meijer als predikant per jaar f.600,-. Bij zijn overlijden heeft hij nog twee maanden te goed. Erfgenamen zijn in 1806 zijn vrouw volgens huwelijkscontract en zijn zwager G. Swalve, die is gehuwd met Johanna Meijer. Deze laatsten wonen in Oostfriesland.

- 3 **Albertus ten Oever**, koopman, is gedoopt op zondag 13 juni 1745 te Groningen, is overleden op zaterdag 5 oktober 1771 aldaar. Albertus werd 26 jaar, 3 maanden en 22 dagen.

Albertus gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 21 oktober 1769 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 22 oktober 1769 te Appingedam op 24-jarige leeftijd met de 17-jarige **Hilligjen Tonkens**. Hilligjen is afkomstig uit Appingedam, is gedoopt op woensdag 15 december 1751 aldaar, is overleden op maandag 27 augustus 1798 te Groningen. Hilligjen werd 46 jaar, 8 maanden en 12 dagen.

- 373 **Borgert Vrieling** (ES), zoon van **Gerrit Vrieling** en **Ida Brink**, boerenknecht en petroleumventer, wonende te Haren (Wijk F Essen 14) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op maandag 23 februari 1863 te Onnen, is overleden op zondag 30 mei 1948 te Middelbert. Borgert werd 85 jaar, 3 maanden en 7 dagen.
Borgert trouwt op zaterdag 14 mei 1898 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 25-jarige **Grietje Mulder**, zie 238.

- 374 **Geessien Vrieling** (ES), dochter van **Egbert Vrieling** en **Janna Pauwels**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 1), is geboren op donderdag 7 april 1870 te Onnen (Wijk C Onnen 8), is overleden op donderdag 27 september 1951 te Haren. Geessien werd 81 jaar, 5 maanden en 20 dagen.
Geessien trouwt op zaterdag 7 mei 1892 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 22-jarige **Elle Gramsbergen**, zoon van **Elle Gramsbergen** en **Ida Harms**. Elle, machinist, is geboren op vrijdag 8 oktober 1869 te Haren, is overleden op maandag 27 maart 1950 aldaar. Elle werd 80 jaar, 5 maanden en 19 dagen.

Van Elle en Geessien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Elle Gramsbergen** is geboren op zondag 30 oktober 1892 te Haren, is overleden op dinsdag 28 maart 1950 aldaar. Elle werd 57 jaar, 4 maanden en 26 dagen.
Elle trouwt op donderdag 27 mei 1920 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 25-jarige **Jantina Frederika Wiegman**. Jantina is geboren op maandag 15 oktober 1894 te Groningen, is overleden op dinsdag 29 juni 1948 aldaar. Jantina werd 53 jaar, 8 maanden en 14 dagen.
 - 2 **Janna Gramsbergen** is geboren op zaterdag 24 februari 1894 te Haren.
Janna trouwt op donderdag 16 september 1920 te Groningen (is gescheiden op vrijdag 29 september 1922 aldaar) op 26-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hendrikus Davids**. Hendrikus, electrotechnicus, is geboren op dinsdag 17 februari 1891 te Groningen, is overleden op zaterdag 12 november 1955 aldaar. Hendrikus werd 64 jaar, 8 maanden en 26 dagen.
 - 3 **Egbert Gramsbergen** is geboren op woensdag 9 december 1896 te Haren.
- 375 **Gerrit Vrieling** (ES), zoon van **Lentze Vrieling (379)** en **Aaltje Vedder**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), is geboren op woensdag 24 september 1856 te Hemmen, is overleden op maandag 5 november 1917 te Kropswolde. Gerrit werd 61 jaar, 1 maand en 12 dagen.
Gerrit trouwt op zaterdag 14 mei 1892 te Hoogezand op 35-jarige leeftijd met de 28-jarige **Fennechien Olthof**, zie 247.
- 376 **Janna Vrieling** (ES), dochter van **Borgert Jans Vrieling** en **Wemelina Berends de Jonge**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op maandag 14 april 1851 te Onnen (Wijk C Onnen 40), is overleden op zondag 28 oktober 1883 te Groningen. Janna werd 32 jaar, 6 maanden en 14 dagen.
Janna was gehuwd met **Onbekend**.

Van Onbekend en Janna is een kind bekend:

- 1 **Borgert Vrieling** (L-06766), wonende te Haren (Wijk F Essen 12), is geboren op woensdag 8 juni 1881 te Onnen, is overleden op dinsdag 26 december 1950 aldaar. Borgert werd 69 jaar, 6 maanden en 18 dagen.
Borgert trouwt op zaterdag 3 januari 1903 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hindrika Bouwkamp**, dochter van **Pieter Bouwkamp (39.5)** en **Aaltien Stoffers**. Hindrika is geboren op zondag 10 februari 1878 te Onnen (erkend bij huwelijk), is overleden op woensdag 2 februari 1955 te Haren. Hindrika werd 76 jaar, 11 maanden en 23 dagen.
- 377 **Jantje Vrieling** (ES), dochter van **Borgert Jans Vrieling** en **Wemelina Berends de Jonge**, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 4), is geboren op zondag 9 december 1855 te Onnen (Wijk C Onnen 40), is overleden op woensdag 15 april 1931 te Groningen. Jantje werd 75 jaar, 4 maanden en 6 dagen.
Jantje trouwt op zondag 25 oktober 1885 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 22-jarige **Derk Biezé**. Derk is geboren op zaterdag 27 december 1862 te Veendam, is overleden op zondag 29 oktober 1944 te Groningen. Derk werd 81 jaar, 10 maanden en 2 dagen.
- 378 **Jeichien Vrieling** (ES), dochter van **Gerrit Vrieling** en **Harmtien Nijdam**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), is geboren op donderdag 26 februari 1874 aldaar, is overleden op zondag 13 november 1960 te Onnen. Jeichien werd 86 jaar, 8 maanden en 18 dagen.
Jeichien trouwt op zaterdag 7 mei 1898 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Hendrik Smid** (L-05982), zoon van **Lammert Smid** en **Hendrikje Venema**. Hendrik, arbeider, wonende te Haren (Wijk A Haren 7), aldaar (Wijk A Haren 11) en aldaar (Wijk A Haren 8), is geboren op woensdag 18 januari 1871 aldaar, is overleden op zondag 22 februari 1931 te Onnen. Hendrik werd 60 jaar, 1 maand en 4 dagen.

Van Hendrik en Jeichien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Harmtje Smid** is geboren op dinsdag 5 juli 1898 te Haren.
Harmtje trouwt op zaterdag 4 oktober 1919 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 17-jarige **Jan Koens**. Jan, groentekweker, is geboren op maandag 2 december 1901 te Groningen.
 - 2 **Hendrikje Smid** is geboren op vrijdag 22 december 1899 te Haren.
Hendrikje trouwt op zaterdag 10 mei 1919 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 21-jarige **Lukas Vrieling** (L-05915; L-08773), zoon van **Hendericus Vrieling** en **Ida Smid**. Lukas, slager en rietdekker, is geboren op zondag 27 maart 1898 te Haren.
 - 3 **Lammert Smid**, landbouwer, is geboren op vrijdag 2 augustus 1901 te Haren.
Lammert trouwt op vrijdag 11 mei 1923 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 22-jarige **Aaltje Berends** (L-06971), dochter van **Roelof Berends** en **Annechien Nijdam**. Aaltje is geboren op woensdag 12 december 1900 te Onnen.
 - 4 **Roelfje Smid** is geboren op vrijdag 2 februari 1906 te Onnen.
Roelfje trouwt op vrijdag 29 april 1927 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Gabrands Noord**, zoon van **Klaas Noord** en **Hindriktje Gerrits**. Jan, arbeider, is geboren op maandag 1 februari 1904 te Onnen.
- 379 **Lentze Vrieling** (ES), zoon van **Geerd Gerrits Vrieling** en **Dina Holtman**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Haren 10), aldaar (Wijk A Haren 23), aldaar (Wijk B Kromelboog 73), aldaar (Wijk F Essen 14) en aldaar, is geboren op zaterdag 10 september 1825 aldaar, wonende Wijk F Essen 14 aldaar, is overleden op dinsdag 6 oktober 1903 te Essen. Lentze werd 78 jaar en 26 dagen.

Brief 17 mei 1847 van de gouverneur

Ten gevolge eener bij mij ingekomene missive van de Minister van Binnenlandsche zaken dd 10 dezer, zend ik u hiernevens een extract uit zijner Majesteits besluit van den 9 april 1847, waarbij Hoogst dezelve heeft goedgevonden en verstaan, dat Lentze Vrieling, loteling uwer gemeente van de ligting van 1844 opnieuw voor den tijd van een jaar als gedetacheerd zal worden gevoerd op de stamboeken van het korps, waartoe hij behoort.
Ik verzoek u het gemelde extract aan den belanghebbenden uit te reiken, na daarvan de noodige aantekening te hebben doen

houden.

Deze zaak heeft het onderwerp uitgemaakt uwer missive van den 4 maart jl.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Lentze trouwt op zaterdag 2 maart 1850 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Aaltje Vedder**, dochter van **Jannes Gerrits Vedder** en **Fennechien Pieters**. Aaltje, wonende te Haren (Wijk B Haren 25) en aldaar (Wijk B Kromelboog 73), is geboren op dinsdag 8 mei 1827 te Dilgt, is overleden op woensdag 23 november 1898 te Haren. Aaltje werd 71 jaar, 6 maanden en 15 dagen.

Van Lentze en Aaltje zijn acht kinderen bekend:

- 1 **Geert Vrieling** (DI), landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 21) en aldaar (Wijk D Dilgt 26), is geboren op zondag 21 april 1850 te Onnen, is overleden op zaterdag 23 april 1938 te Haren. Geert werd 88 jaar en 2 dagen.

Ik ga er van uit, dat Geert Vrieling omstreeks 1886 de boerderij Haren Wijk D Dilgt 09 overgenomen heeft van Jan Perdok. Geert Vrieling woont echter vanaf zijn huwelijk in 1880 in Dilgt. Zijn kinderen worden daar geboren.

Geert trouwt op zaterdag 1 mei 1880 te Zuidlaren op 30-jarige leeftijd met de 30-jarige **Roelfje Hamminga**, dochter van **Roelof Hamminga** en **Jantien Jans Harkema**. Roelfje, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 21) en aldaar (Wijk D Dilgt 26), is geboren op zondag 17 juni 1849 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 12 maart 1931 te Haren. Roelfje werd 81 jaar, 8 maanden en 23 dagen.

- 2 **Fennechien Vrieling**, wonende te Haren (Wijk F Essen 9), is geboren op donderdag 10 april 1851 te Onnen, is overleden op dinsdag 25 februari 1936 te Eelde. Fennechien werd 84 jaar, 10 maanden en 15 dagen. Fennechien trouwt op zaterdag 26 april 1879 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 28-jarige **Antonie Hendriks van Hemmen**, zie 145.

- 3 **Jans Vrieling** is geboren op woensdag 23 maart 1853 te Hemmen, is overleden op maandag 9 november 1925 te Smilde. Jans werd 72 jaar, 7 maanden en 17 dagen.

Jans trouwt op vrijdag 23 mei 1879 te Zuidlaren op 26-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Margje Zondag**, dochter van **Jan Zondag** en **Hendrikje Hamminga**. Margje is geboren op zaterdag 2 juli 1853 te Noordlaren, is overleden op dinsdag 15 juli 1879 te Vries. Margje werd 26 jaar en 13 dagen.

Jans trouwt op donderdag 12 mei 1881 te Eelde op 28-jarige leeftijd (2) met de 27-jarige **Anna Geerts**. Anna is geboren op dinsdag 7 maart 1854 te Vries, is overleden op zaterdag 19 februari 1910 aldaar. Anna werd 55 jaar, 11 maanden en 12 dagen.

- 4 **Pieter Vrieling**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), is geboren op dinsdag 21 november 1854 te Hemmen, is overleden op dinsdag 23 november 1937 te Midlaren. Pieter werd 83 jaar en 2 dagen.

Pieter trouwt op zaterdag 13 mei 1882 te Haren op 27-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Aaltje Houwing**, dochter van **Jannes Houwing** en **Anna Koops**. Aaltje is geboren op zaterdag 6 augustus 1859 te Glimmen, is overleden op dinsdag 30 april 1889 aldaar. Aaltje werd 29 jaar, 8 maanden en 24 dagen.

Pieter trouwt op donderdag 27 augustus 1891 te Haren op 36-jarige leeftijd (2) met de 24-jarige **Egberdina Houwing**, dochter van **Jannes Houwing** en **Anna Koops**. Egberdina is geboren op dinsdag 4 september 1866 te Glimmen, is overleden op dinsdag 18 februari 1896 aldaar. Egberdina werd 29 jaar, 5 maanden en 14 dagen.

Pieter trouwt op donderdag 12 mei 1898 op 43-jarige leeftijd (3) met de 27-jarige **Geertien Mulder**, dochter van **Lucas Mulder** en **Jantje van Dalen**. Geertien is geboren op zaterdag 4 juni 1870 te Glimmen, is overleden op donderdag 31 mei 1900 aldaar. Geertien werd 29 jaar, 11 maanden en 27 dagen.

Pieter trouwt op zaterdag 15 oktober 1904 te Haren op 49-jarige leeftijd (4) met de 35-jarige **Marchien Jipping**. Marchien is geboren in 1869 te Anloo, is overleden op vrijdag 9 september 1932 te Glimmen. Marchien werd 63 jaar.

Marchien was eerder gehuwd (1) met **Jan Berend van Hemmen**.<184..187>

- 5 **Gerrit Vrieling** is geboren op woensdag 24 september 1856 te Hemmen, zie 375.

- 6 **Willem Vrieling** (L-03405), bloemist, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), is geboren op donderdag 9 juni 1859 te Hemmen, is overleden op woensdag 28 januari 1942 te Haren. Willem werd 82 jaar, 7 maanden en 19 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 10 juli 1892

(slotpassage van het artikel over het 40 jarig ambtsjubileum van burgemeester Lodewijk Theodorus Jorissen)

De fraaie bouquet, die den jubilaris door de schoolkinderen werd aangeboden, werd geleverd door den bloemist W. Vrieling Lzn, alhier, die ook de meeste versieringen op zoo smaakvolle had aangebracht.

Nieuwsblad van het Noorden, 17 februari 1895

Droge baggelturf te koop. Adres W. Vrieling Lzn, bloemist te Haren.

Willem trouwt op zaterdag 1 november 1884 te Haren op 25-jarige leeftijd (1) met de 22-jarige **Hendrikje Poutsma** ook genaamd Hendrikje Poutsma Poutsma, dochter van **Wiert Poutsma** en **Hinderkien Timmermans**. Hendrikje is geboren op zondag 18 mei 1862 te Zuidlaren (geboren als Hendrikje Timmermans; wettiging bij huwelijk), is overleden op donderdag 11 februari 1892 te Haren. Hendrikje werd 29 jaar, 8 maanden en 24 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 14 februari 1892

Heden overleed zacht en kalm na een langdurig doch geduldig lijden mijne dierbare echtgenote Hendrikje Poutsma in den jeugdigen leeftijd van 29 jaren, mij nalatende 5 kinderen, te jong om om het groot verlies te beseffen.

Haren, 11 Februari 1892. W. Vrieling

Willem trouwt op zaterdag 15 april 1893 te Noordbroek op 33-jarige leeftijd (2) met de 25-jarige **Annegiena Reits**. Annegiena is geboren in 1868 te Zuidbroek.

- 7 **Hinderkien Vrieling**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), aldaar (Wijk F Essen 10) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op dinsdag 1 augustus 1865 te Hemmen, is overleden op vrijdag 9 maart 1934 te Haren. Hinderkien werd 68 jaar, 7 maanden en 8 dagen.

Hinderkien trouwt op zaterdag 14 september 1889 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 30-jarige **Hinderikus Klaassen van der Es**, zie 110.

- 8 **Diana Vrieling**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 73), aldaar (Wijk F Essen 11), aldaar (Wijk F Essen 12) en aldaar, is geboren op dinsdag 1 augustus 1865 te Hemmen, wonende Essen 5 te Haren, is overleden op dinsdag 4 september 1956 aldaar.

Diena werd 91 jaar, 1 maand en 3 dagen.

Diena trouwt op donderdag 8 mei 1890 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 35-jarige **Hendrik Klaassen van der Es**, zie 109.

- 380 **Gerrit de Vries** (ES), conducteur, wonende te Haren (Wijk F Essen 14), is geboren op zondag 26 februari 1860 te Zuidhorn. Gerrit trouwt op donderdag 4 november 1886 te Zuidhorn op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Mientje Reit**. Mientje is geboren op maandag 9 december 1861 te Bellingwolde.
- 381 **Jacob de Vries** (ES), boerenknecht, wonende te Haren (Wijk F Essen 20), is geboren op woensdag 3 oktober 1866 te Vries. Jacob trouwt op zaterdag 31 december 1892 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hendrikje Lokhorst**, dochter van **Aalt Lokhorst** en **Aaltje Opgelder**. Hendrikje is geboren op donderdag 19 september 1867 te Doornspijk, is overleden op zaterdag 2 juni 1945 te Midlaren. Hendrikje werd 77 jaar, 8 maanden en 14 dagen.
- 382 **Jan Wallinga** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op zondag 6 maart 1881 te Euvelgunne.
- 383 **Jan Warmolts** (ES), zoon van **Roelof Warmolts** en **Anna Maria van Huizen**, gesworene, is geboren in 1690 (OS) te Hemmen, is begraven op vrijdag 30 november 1787 te Haren. Jan werd 97 jaar.

Jan Warmolts bereikte een zeer hoge leeftijd, maar moest helaas meemaken, dat zijn beide zonen, de halfbroers Roeleff Warmolts en Jodokus Hinderikus Warmolts er een zeer onverantwoordelijke en verkwistende levenswandel op nahielden. Voor beide zonen en hun echtgenotes moest hij uiteindelijk regelen, dat ze onder curatele werden gesteld. Zoon Roeleff en zijn vrouw overleden nog voor hun (schoon)vader, maar hun zoon Jan Hendrik was zo mogelijk nog een graadje erger, dan zijn ouders. Ook voor hem moest grootvader Jan allerlei regelingen treffen en ook hij heeft enige tijd onder curatele gestaan. Jan Warmolts voorzag waarschijnlijk allerlei narigheden over zijn nalatenschap en trof daarom (deels) met zijn tweede vrouw Elizabeth Sluijters zoveel mogelijk regelingen en benoemde ook twee executeurs testamentair, te weten T. Tiddens en W. Papink. Die executeurs testamentair ervoeren na het overlijden van Jan Warmolts al snel, dat hun taak niet meeviel. Vooral met kleinzoon Jan Hendrik gaf dat zeer veel problemen. De executeurs meldden, dat zijzelf geen relatie hadden met J.H. Warmolts en dat ook niet wensten. Bij hun voorstel over de verdeling van de nalatenschap van Jan Warmolts gedateerd 30 april 1788 geven zij aan ook curator te zijn over Jan Hendrik Warmolts. Een jaar later worden Mr. H.J. Arntzenius en de procureur H. Brouwer door het stadsbestuur als curatoren aangewezen. Opvallend is voorts, dat de executeurs bij verdeling van de nalatenschap een toedeling maken aan de kinderen van Jodokus Hinderikus Warmolts, terwijl deze dan nog in levens is. Hij wordt blijkbaar overgeslagen. Zie ook het artikel 'Warmolts' van Petronella J.C. Elema in Gruoninga 2003 pag 135.

Wordt in 1741 beleend met het Hof te Hemmen als opvolger van zijn vader Roelof Warmels, die in 1676 was beleend. In 1766 wordt Dr. Jodocus Henricus Warmolts beleend in opdracht van zijn vader. Deze belening betreft alleen het Warmolts-deel van de Hof te Hemmen.

Beschikking 23 juni 1730

Heeft gezworene Jan Warmolts als voogd aangezwooren over de minderjarige kinderen van wijlen Willem Tobias bij Annigje Meijerhof in echte verwekt in plaats van wijlen Thale Hammink (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705). HAZA+

Beschikking 12 augustus 1735 van het Gerecht van Selwerd

Lucas Hamming legt de eed af als gezworen bijzitter bij het Gerecht van Selwerd. Bijzitters zijn dan al: Jan Heminge, Rudolf Rummerink, Hindrik Roelfs, Jan Warmolts en Jacob Bolhuis. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705)

Stokleggingsbrief 1738

De ondergetekenden Jacob Vedder, Hindrik Jans en Jan Pieters als voorstanders op de minderjarige kinderen van wijlen Frerik Wichers ende Jantien Vedders in egte verwekt, bekennen in haar qualiteit ingevolge autorisatie in dato den 21 maart 1738 verkocht en in waren eigendom overgedragen te hebben an de E. Gesworen Jan Warmolts seker stuk wijdland ongeveer drie matten lant groot onder 't klokslag van Haren gelegen, hebbende tot naaster swetten ten noorden de kinderen van de commandeur Alberda, ten oosten de dijk, ten zuiden en westen Jonker Herema, etc. Tot meerder securiteit en vestenisse deses hebben wij hiervan den stok gelegd nae manier van Selwerder Lantregt gebruikelijk, als waren de E. heer raadsheer Emmen, de heren A. Frijlink en Roelf Meinders dezen neffens verkopers hebben vertijkent. Groningen 17 oktober 1738

Ontvangst diaconie Haren 27 mei 1742

Attestatie voor de meid van Jan Warmolts: f.0,55. (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

In 1748 had Jan Warmolts zeven heerdsteden in Haren tot zijn beschikking. Hiervan werd er in 1748 een verwijderd (bron 'Warmolts' in Gruoninga 2003, pag. 141)

Akte 10 mei 1754

Jan Jans Bakker (Karsens) te Haren leent f.250,- tegen 4% van de gesworene Jan Warmolts (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1611)

Opregte Groninger Courant, 10 februari 1756

De gesw. J. Warmolts benefens A. Cuik, praesenteeren te verhuuren tegen may 1756, een behuizinge bij Haren gelegen, bestaande in verscheijden beneeden en boven kamers, als meede met of zonder stallinge, en een groot hoff, voorzien met goede vrugtdragende boomen, ook gestoelte in de kerke aldaar, zoo als door mevr. wed Sickinge word gebruikt. Wie gading heeft kan bovengenoemde daarover aanspreken.

Akte 21 mei 1756

Roelf Swartwolt en Hillegien van Boekeren lenen f.500,- tegen 4% van de gesworene Jan Warmolts. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1611)

Akte 5 december 1757

Harm Jans en Alberdina Pathuis verklaren verpacht te hebben aan de gezworene Jan Warmolts de aan hun behorende halve

eigendom van de behuizing en schuur tot de schuur van de kinderen van de gezworene Rummerink met de beklemming of overdracht van de grond waar het huis op staat alsmede de helft van de beklemming van een kamp land en moestuin achter de behuizing. Staande en gelegen te Haren aan de straat. Waarvan elk jaar aan de kerk moet worden betaald f.12,50. De naaste zvetten van behuizing, hof en land zijn ten noorden de boerendrift en kerkenland van het hof van Haren, ten oosten de Harender straat, ten zuiden de gezworene J. Warmolts en ten westen de boerdriift. De pacht is voor de tijd van 9 jaar. De prijs is f.485,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1611, pag. 106)

Opregte Groninger Courant, 28 maart 1758

Het word bekent gemaakt dat by de Gezwooren J. WARMOLTS, tot Hemmen, zyn te bekomen, beste Jonge Appelboomen, bekwaam om geënt te worden.

Akte 29 april 1760 (geregistreerd 7 juni 1763)

Hindrik Westerhoff te Haren verklaart f.200,- tegen 4% geleend te hebben van Jan Warmolts. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 76).

Akte 9 maart 1764

Bastiaan (Roelfs) Baving en Margien Hindriks Pluijter (Maregje Hindriks Pleiter) verklaren f.500,- tegen 4% geleend te hebben van Jan Warmolts. Borgen zijn Albert Baving en Hindrik Hindriks Pluijter (Pleiter). Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 93).

Akte 29 oktober 1764 (geregistreerd 7 mei 1765)

Luitje Bolhuis (Luite Abbringe Bolhuis) en Margien Buirma te Essen verklaren geleend te hebben van Jan Warmolts en Elisabeth Sluijters f.2.659,- tegen 4%. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, pag. 117).

Akte van verdeling 1765

Akte van verdeling dd 3 december 1765 tussen de gezamenlijke eigenaren van de mandelige kooi te Haren, waarbij is toegescheiden aan de gezworene J. Warmolts, Albert Cuik, de weduwe van schulte Rummerink, Luitien Pouwels elk 1/6 part en aan de gezworene L. Bolhuis, schulte J. Buirma en Albert Lunsche gezamenlijk 1/6 part (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 64). In 1762 vond een verkoop plaats. Als ik het goed begriep werd toen door de vijf eigenaren 1/6 part verkocht aan Luitje Pouwels voor 105 caroli guldens. De gezworene L. Bolhuis, schulte J. Buirma en Albert Lunsche waren toen gezamenlijk goed voor 1/5 part. (Groninger Archieven, toegang 565, inventarisnummer 63) .

Opregte Groninger Courant, 15 december 1767

Het word gepresenteert te verhuuren tegens aanstaande mei, een behuizinge tot Haren, met of zonder landerijen, bestaande de behuizinge in vier beneden kamers, met een kelder kamer, beneffens een keuken met put en regenwatersbak, met stallinge voor paarden en beesten, met een groot hof daar agter, met kostelijke vrugtdragende bomen; Wie daartoe genegen is, kan hem vervoegen bij de gesworen J. Warmolts tot Hemmen.

Groninger Courant, 22 december 1786

De gezworn J. Warmolts tot Haren, pretendeert te verkoopen, mooye jonge eiken telgen (van eikels gezaaid) om te verplanten , het 100 voor 8 gulden, of vrij in de stad voor 10 gulden.

Akte 18 april 1769

A. Frijling (Abraham Frijling) verklaart mede voor zijn vrouw W. Coenders (Wilhelmina Coenders van Helpen) van de gezworene J. Warmolts f.400,- te hebben geleend. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 42)

Akte 2 april 1771

Jan Warmolts verkoopt aan Gerrit Jansen en Annegien Berents, echtelieden, een huis met en hof, staande aan de westkant van de straat te Haren, zijnde kerkengrond, doende jaarlijks aan de kerk f.2,-. Wordende tegenwoordig bewoond en gebruikt door Jan Roelfs en Hester Borgers en Eite Jans en Grietjen Roelfs. Hebbende tot naaster zvetten ten noorden, westen en oosten kerkengrond en ten oosten de Haarder straat. De verkoper behoudt zich hierbij het recht voor om op predikdagen zijn peerden en wagen in de schuur van verkochte behuizing te mogen zetten en zal daarvoor f.2,- per jaar te betalen. De koopprijs bedraagt f.600,-. De kopers betalen hiervan zelf f.600,-. De andere f.600,- wordt voor de kopers voldaan door predikant J. Meijer en juffrouw ten Oever, echtelieden, die daarvoor gereserveerde eigendom krijgen. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613)

Akte 9 juni 1785

A. Huidekooper en A. van Groenenbergh, voor hun vrouwen, en Lambert en Lucas Wolthers verklaren voor 24 jaar verpacht te hebben aan de majoor ingenieur R. Rummerink, de gezworene J. Warmolts, Lucas Rummerink en de gezworene W. Papink, ieder voor een kwart, een stuk land ten westen onder de klokslag van Haren gelegen, het Broek genaamd, groot zes maten, hebbende tot naaster zvetten ten noorden burgemeester F. van Berckhuijs, ten oosten de Buire- of Luisebergsweg, ten zuiden burgemeester F. van Berckhuijs en ten westen de boeren waterdijk. De pachtprijs (voor 24 jaar) bedraagt f.1.410,-. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 82).

Ontvangst diaconie te Haren 30 november 1787

De heer gezworene Warmolts van Hemmen begraven: f.84,18 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 30 april 1788

Wij onderschreven door wijlen de gezworene Jan Warmolts en Elisabeth Sluiter, in leven echtelieden, bij hun mutueel testament in dato den 19 december 1774 aangesteld tot executeurs van gemelde testament, bij nader testament van dezelve in dato den 27 februari 1777 geconfirmeerd en aangesteld tot curators over de heer J.H. Warmolts bekennen en verklaren door dezen hoe dat wij na examinatie van 't staatboek en van een gedeeltelijk verdeling des boedels door beide overledenen te zaamen en J. Warmolts alleen gemaakt den 10 februari 1777 hebben gemaakt navolgende provisionele scheiding van gemelde nalatenschap conform gemelde verteekening invoegen,

dat aan de heer Jan Hindrik Warmolts is en mits deezen wordt toebedeeld:

1. Een plaats bij Antony Jans tot Hemmen gebruikt 's jaars voor f.175,-
2. Twee kampen, de Holten genaamd, bij dezelve beklemt gebruikt voor f.26,-
3. Het groot Pijperspoel van de Haarder Boereweg tot aan de scheiding van Onnen met het hout.
4. Een halve plaats, onbeklemt bij Hindrik Adolfs gebruikt, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende de gehele plaats tot huur f.100,-

5. De helft van een huis en land bij Sikke Lucas in gebruik, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende in 't geheel tot huur f.60,- met een vierde in een mans- en vrouwenbank in de kerk met de graven
6. De Kroon en het kleine huis door mevrouw Sickinge en Jan Wolters gebruikt met het land er agter, te zaamen tot huur doende f.80,-, waarvan de kerke tot Haaren betaalt word f.22,- met de voorste bank op 't choor.
7. Zes matten in de Koppels bij de rentmeester Sibinga los gebruikt voor f.24,-
8. Het Zuider Steenland en vier matten hooiland er agter bij Harm Harms los gebruikt en vier mat in de Zuider Woldelen door Harm Harms en consorten gebruikt,
9. Zes matten in de made bij Hindrik Adolfs los in gebruik voor f.24,-
10. Een heem in de Scheemda.

Waartegens aan de kinder van de heer Doctor Jodocus Hendrikus Warmolts als boven is ten dele gevallen:

1. Het Huis te Hemmen met de landen bij de overledene gebruikt, dog waarvan dezselfs zoon Jodocus Henricus Warmolts is beleend volgens verzegelde leenbrief van den 15 april 1766 met het gestoelte en graven op het choor in de kerk en op het kerkhof.
2. Een plaats bij Claas Jans los gebruikt voor f.175, - mede beleend als voren
3. Twee matten Drentsch land bij de Waterhuizen bij Claas Jans los in gebruik voor f.6,- per jaar
4. Drie akkers op de Vijgenkorf bij dezelve in gebruik 's jaars voor drie mud rogge
5. Het huis op de overvaart met het recht van overzetten bij Berent Andries los in gebruik voor f.55,-
6. Een vrouwenzitplaats in de Martinikerk
7. De helft van een akker op de Broekakker bij Jan Pathuis los gebruikt voor 1,5 mud rogge
8. De Broekskamp
9. De Heerenkamp met het stuk ten noorden en ten zuiden met het hout onder Haren.

Zijnde voorts aan dezelve wegens zijn moederlijk aangebracht goed ingevolge bovengenoemde verteekening toegedeeld 19,5 grasen buiten de Boteringepoort, waarvan 10 grasen los bij Jan Roelfs voor f.85,- en 9,5 grasen bij Willem Jans los gebruikt voor f.80,-.

Alle welke goederen een ieder worden toebedeeld zoo groot en klein, goed en kwaad worden bevonden met alle zijn lusten en lasten, zullende de huur 1 mei 1789 en midwinter 1788 verschijnende tot een ieders voordeel komen; zijnde voorts het linnen, zilver, koper en porcelein onder de comparanten, de eerste voor een derde en de laatste voor tweederde verdeeld; blijvende het boerenbeslag en verdere meubels aan de tweede comparant, alzo de eerste comparant daar voor van de overleden na is voldaan met een som van f.800,-.

Verklarende wij executeurs de provisionele scheiding conform de wille des overledene te hebben gedaan en ik Jan Hindrik Warmolts voor mij zelfs en wij executeurs voor Jodocus Henricus Warmolts zoo voor zijne kinderen te accepteren wordende over zulks een ieder voor hun in het poses van hetgeen en ieder van hun is toebedeeld om daarmee te doen als na rechte behoort. Tot vestenisse dezes is hiervan stok gelegd en opgenomen na de manier van Selwerder Landregt gebruikelijk voor drie ingezetenen dezelve Gerechts als waren gezworen Roelf Jelkes Vos, Roelf Jans en Jan Jans Karsen, welke deeze en een gelijkuidende neffens ons hebben vertekent op het huis te Glimmen 30 april 1788.

T. Tiddens, in qualiteit, W. Papink, in qualiteit, J.H. Warmolts, Roelf Jelkes Vos, Roelf Jans en Jan Jans Karsen (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 207).

Groninger Courant, 10 februari 1789

Op vrijdag den 13 deezer precies te 4 uur, zullen ten huize van de wedw van Boekeren, in de Jagtwagen te Haren, publyk bij perceelen worden verhuurt, de landen bij het huis te Hemmen behorende, zoo door wijlen de gezworen J. Warmolts zijn gebruikt geweest.

Akte 26 mei 1790

T. Tiddens en W. Papink executeurs testamentair van de nalatenschap van wijlen Jan Warmolts en wijlen Elisabeth Sluijters komen met de tweede tranche van de verdeling van de nalatenschap. Er zijn twee staken: 1. De kinderen van Jodocus Henricus Warmolts en 2. (de curatoren van) Jan Hindrik Warmolts.

Aan de kinderen van Jodocus Henricus Warmolts worden onder andere toegeedeeld:

Nr 49 een heem bij W. Papink te Haren gebruikt voor f.5,- per jaar

Nr 23 een plaats op Den Hoorn bij de weduwe van Roelof Eleveld in gebruik voor f.150,- per jaar

Nr 24 een plaats te Essen bij Hemme Geerts en vrouw beklemd gebruikt voor f.120,- per jaar

Aan Jan Hindriks Warmolts worden geen noemenswaardige eigendommen in Haren toebedeeld.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 7)

Ommelander Courant, 27 december 1791

De procureurs J. Versteegh en H. Braam in qlté, gedenken op dingsdag den 3 januarij 1792, 's avonds te 6 uur, ten huize van de hopman J. van Bolhuis aan de Groote Markt te Groningen, publyk bij strijkgeld te verkopen:

I. Een zeer plaizante en wel gelegen buitenplaats, Hemmen, genaamt, gelegen bij het Carspel Haren, met diens hoven, laanen en cingels, waarop een groote menigte bomen, dewelke voor een groot gedeelte reeds zijn om te kappen, beneffens visrijke vijvers en kostelijk bouw, hooi en weidelanden, met het regt van de vrije overvaart over 't Horensche diep, en het regt van vrije jagt en visscherij in 't Goregt, alsmede de gestoelten en de graven in de kerk te Haren, zoo door de heer Dr. L.C. Warmolts en mevrouw in eigendom wordt geposideert.

II. Een boerenplaats, bestaande in een behuizinge met derselver kostelijke bouw, weide en hooilanden, mede aldaar gelegen, wordende door Claas Jans en vrouw in losse huure gebruikt, 's jaars voor 200 gld, zullende bovengemelde bij porcelen worden gepraeienteert; alles in bijljetten gespecificeert.

Ommelander Courant, 10 februari 1804

Op woensdag den 15 Februari 1804 des agtermiddags precies om 1 uur gedenkt Claas Jans te Haren, ten huize van Christoffer van Boekeren in de Jagtwagen, bij uitmijninge te laten verkoopen op afbraak zijn borg te Hemmen bij Haaren tegens over de Wolf staande, voormaals aan den heer gezworen J. Warmolts is toebehoorende geweest, bij porceelen of in het geheel; bestaande in vier kamers, een boode keuken, een groote kelder, en de geheele borg met extra schoone Engelsche raams en glaazen, en de muuren van de beste steen, en schoone zolders daar over, en de geheele borg met blauwe pannen gedekt, en de gooten met lood om de geheele borg. En kan hetzelve agt dagen voor de verkoop in oogenschijn worden genoomen.

Groninger Courant, 5 februari 1805

Op donderdag den 7 febr. 1805, 's morgens om 9 uur, gedenken de erfgenamen van wijlen dhr gezworen J. Warmolts, met gerichys consent bij uitmijninge te laten verkopen: vier hondert extra lange en dikke mooie esschen stambomen, alle onder Haren bij de Hoornse dijk bij de overvaart aan het Hoornse diep staande.

Groninger Courant, 3 november 1820

Ten overstaan van Mr. Herman Trip, notaris te Groningen, gedenken de erfgenamen en representanten van wijlen de heer J. Warmolts en den burgemester L.H. Emmen, in de maand december aanstaande, op een nader te bepalen dag, ten huize van Reinder Hoenderken, te Paterswolde, onder Haren, publiek te verkoopen, de navolgende, tusschen hen mandelig bezetene goederen, als:

Eene behuizinge, genaamd De Oude Elzeborg, etc

Eene behuizinge, genaamd De Nieuwe Elzeborg, etc.
 Alles staande en gelegen in Neerwold onder Drenthe
 Eenige percelen hooiland, gelegen in de nabijheid van den Horenschen dijk, onder Haren.
 Eenige eigendommen van bekleemde boerenplaatsen en landerijen, mede aldaar gelegen, als: van f 50,-, 48,-, 40,-, 34,-, 24,-, 20,- en 6 guldens jaarlijksche hure.
 Eenige hooilanden en geheel en gedeeltelijk verbaggerde veenlanden aldaar, benevens een huis, twee kamers met tuin en 3,5 matten land aan den Horenschen Dijk gelegen.
 Alle welke goederen breeder in de verkoopbiljetten en conditien van verkoop, welke acht dagen voor den verkoopdag, ten huize van verkoop en ten kantore van ondergeteekenden notaris, ter lezing zullen liggen, zullen worden omschreven.
 Mr. H. Trip, notaris en procureur.

Jan trouwt (kerk) op donderdag 17 december 1722 te Haren op 32-jarige leeftijd (1) met de 32-jarige **Johanna Abbring**, dochter van **Luite Abbring** en **Hilligje Jans**. Johanna is geboren in 1690 (OS), is overleden voor 1733. Johanna werd hoogstens 43 jaar.

Van Jan en Johanna zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Roeleff Warmolts**, gezworene, is gedoopt op zondag 20 februari 1724 te Haren, is overleden in 1780 (OS). Roeleff werd 56 jaar.

Was zeer verkwistend en werd op 20 juli 1779 door het stasbestuur prodigiusverklaard.

Groninger Archieven, toegang 1534 inventarisnummers:

2637 Sijger Lammerts Potman wegens mishandeling van de zoon van de gezworene Warmolts, 1770

3173 De gezworene R. Warmolts wegens het toebrengen van lichamelijk letsel aan het weeskind Tiettie Harms, 1778 - 1779

Zaak voor het volle gerecht van de stad Groningen, 1778

Gesworene R. Warmolts heeft zich ernstig misdragen. Toen zijn echtgenote niet mee wilde naar een wafelkraam op de markt, heeft hij haar geen sleutel van het huis gegeven, waardoor zijn op straat moest blijven zwerven. De vrouw heeft toen haar toevlucht gezocht in een kelderwoning in de Heerestraat. Ook de dagen er na heeft hij dat gedaan. Vervolgens is Warmolts deze kelder binnengedrongen en heeft zijn harsvanger getrokken. Hij heeft het daar aanwezige weeskind Tiettie Harms op het hoofd en op de rug geslagen. Zij moest zich onder doktersbehandeling stellen. Ook heeft Warmolts een jongetje van 13 jaar op het hoofd geslagen.

(Groninger Archieven, toegang 1534, inventarisnummer 1925)

Roeleff trouwt op woensdag 12 april 1747 te Groningen (hc) (huwelijksgetuigen waren **Jan Warmolts** (zie 383), **Elizabeth Sluijters**, **Anna Maria Warmolts**, **Albert Roelofs Cuijk** (zie 81), **Margaretha Pouwels**, **Abraham Henricus Frijling** en **Wilhelmina Bernards Coenders van Helpen**), trouwt (kerk) op zaterdag 15 april 1747 aldaar op 23-jarige leeftijd met de 23-jarige **Maria Knijpinga**. Maria is gedoopt op dinsdag 13 juli 1723 te Groningen, is overleden in 1779. Maria werd 56 jaar.

- 2 **Anna Maria Warmolts** is gedoopt op zondag 24 februari 1726 te Haren, is overleden op zondag 26 januari 1755 te Nieuw Scheemda. Anna werd 28 jaar, 11 maanden en 2 dagen.
 Anna gaat in ondertrouw (kerk) op donderdag 2 augustus 1759 te Groningen, trouwt op dinsdag 29 juli 1749 aldaar (huwelijksgetuigen waren **Jan Warmolts** (zie 383), **Elizabeth Sluijters**, **Roeleff Warmolts** (zie 383.1), **Albert Roelofs Cuijk** (zie 81), **Margaretha Pouwels**, **Abraham Henricus Frijling**, **Wilhelmina Bernards Coenders van Helpen**, **Roeleff Cuijk** (zie 81.2), **Ludolph Cuijk** (zie 81.1) en **Maria Knijpinga** (zie 383.1)), trouwt (kerk) op zondag 17 augustus 1749 te Nieuw Scheemda op 23-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jan Suilman Themmen**. Jan, predikant, is geboren op dinsdag 17 februari 1722 te Nieuw Scheemda, is overleden op donderdag 29 september 1768 aldaar. Jan werd 46 jaar, 7 maanden en 12 dagen.
- 3 **Claasjen Warmolts** is gedoopt op zondag 14 november 1728 te Haren, is overleden op zondag 14 november 1728 aldaar.
- 4 **Ludolp Warmolts** is gedoopt op zondag 14 november 1728 te Haren, is overleden op zondag 14 november 1728 aldaar.
- 5 **Wemelina Warmolts** is gedoopt op zondag 14 november 1728 te Haren, is overleden op zondag 14 november 1728 aldaar.

Jan trouwt (kerk) op zondag 26 juli 1733 te Haren op 43-jarige leeftijd (2) met de 40-jarige **Elizabeth Sluijters**. Elizabeth is geboren te Roderwolde, is gedoopt op donderdag 7 mei 1693 te Groningen, is overleden te Haren, is begraven op maandag 9 oktober 1780 aldaar. Elizabeth werd 87 jaar, 5 maanden en 2 dagen.

Wordt in 1733 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren is dan afkomstig uit Roderwolde.

Ontvangst diaconie te Haren 9 oktober 1780

De vrouw van gezworene Warmolts begraven: f.134,54
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 25 oktober 1780

Het beste laken van gezworene Warmolts voor zijn vrouw: f.1,50
 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Elizabeth was eerder gehuwd (1) met **Jan Frijling**.<188,189>

Van Jan en Elizabeth is een kind bekend:

- 6 **Jodokus Hinderikus Warmolts**, scheepskapitein, is gedoopt op zondag 23 februari 1738 te Haren, is overleden op donderdag 27 mei 1790 te Groningen. Jodokus werd 52 jaar, 3 maanden en 4 dagen.

In 1741 wordt Jan Warmels beleend met het Hof te Hemmen bij Haren als opvolger van zijn vader Roelof Warmels, die in 1676 was beleend, in 1766 wordt Dr. Jodocus Henricus Warmolts beleend in opdracht van zijn vader. In dezelfde periode wordt echter ook de familie Van Berchuis genoemd (1707-1771).

Net als zijn halfbroer Roelof (Rudolph) en zijn neefje Jan Hendrik is Jodokus Hinderikus zeer verkwistend. Op verzoek van zijn vader en schoonvader wordt hij op 29 april 1780 prodigius verklaard met aanstelling van zijn vader Jan Warmolts en zwager, de predikant Offerhaus, als curatoren.

Akte 30 april 1788

In 1788 wordt een provisionele scheiding gemaakt van de nalatenschap van de in 1787 overleden Jan Warmolts. De goederen worden verdeeld over twee staken, die van zoon Roeleff Warmolts uit het eerste huwelijk en die van zoon Jodokus Hinderikus uit het tweede huwelijk. Omdat zoon Roeleff Warmolts al overleden is, treedt kleinzoon Jan Hendrik Warmolts in zijn plaats. Jodokus Hinderikus staat onder curatele, daarom gaat de nalatenschap naar zijn kinderen. De volledige akte is vermeld bij Jan Warmolts. Hieronder volgt een uittreksel.

Aan de kinderen van de heer Doctor Jodocus Hendrikus Warmolts wordt toebedeeld:

1. Het Huis te Hemmen met de landen bij de overledene gebruikt, met het gestoelte en graven op het choor in de kerk en op het kerkhof.
2. Een plaats bij Claas Jans los gebruikt voor f.175,- mede beleend als voren
3. Twee matten Drentsch land bij de Waterhuizen bij Claas Jans los in gebruik voor f.6,- per jaar
4. Drie akkers op de Vijgenkorf bij dezelve in gebruik 's jaars voor drie mud rogge
5. Het huis op de overvaart met het recht van overzetten bij Berent Andries los in gebruik voor f.55,-
6. Een vrouwenzitplaats in de Martinikerk
7. De helft van een akker op de Broekakker bij Jan Pathuis los gebruikt voor 1,5 mud rogge
8. De Broekskamp

Jodokus gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 10 juli 1762 te Groningen, trouwt op donderdag 8 juli 1762 aldaar (hc) (huwelijksgetuigen waren [Jan Warmolts](#) (zie 383), [Elizabeth Sluijters](#), [Abraham Henricus Frijling](#) en [Wilhelmina Bernarda Coenders van Helpen](#)) op 24-jarige leeftijd met de 19-jarige [Cornelia Christina Offerhaus](#). Cornelia is gedoopt op vrijdag 21 december 1742 te Groningen, is overleden op zaterdag 28 juli 1810 aldaar. Cornelia werd 67 jaar, 7 maanden en 7 dagen.

Akte 22 december 1790

De nalatenschap van Jan Warmolts en Elisabeth Sluijters wordt binnen de staak van zoon Jodocus Hinderikus Warmolts verder verdeeld. De toewijzing is als volgt:

- zoon Leonardus Christiaan Warmolts krijgt het huis te Hemmen (Huize 'Warmolts') te Hemmen met de plaats en de landerijen bij Claas Jans in gebruik voor f.200,- per jaar. De waarde hiervan wordt bepaald op f.11.000,-.
 - weduwe Cornelia Christina Offerhaus van Jodocus Hinderikus Warmolts krijgt:
 - a. de overvaart bij Hemmen die los in gebruik is bij Berent Andries voor f.55,- per jaar, met dien verstande dat het Huis te Hemmen de vrije overvaart behoudt;
 - b. de bekleemde plaats op Den Hoorn bij de weduwe van Roelf Eleveld in gebruik voor f.150,- per jaar.
 - zoon Henricus Rudolphus krijgt eigendommen buiten Haren gelegen.
 - zoon Jan Warmolts krijgt:
 - a. een heem te Haren bij W. Papink gebruikt voor f.5,- per jaar;
 - b. een bekleemde plaats te Essen bij Hemme Geerts Hemmes gebruikt voor f.120,- per jaar.
- (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1616, folio 23)

- 384 [Fopke Weijer](#) (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16), is geboren op woensdag 11 januari 1865 te Scharmer, is overleden op zaterdag 17 juni 1933 te Kolham. Fopke werd 68 jaar, 5 maanden en 6 dagen. Fopke trouwt op vrijdag 12 mei 1893 te Slochteren op 28-jarige leeftijd met de 24-jarige [Grietje Zuur](#). Grietje is geboren op vrijdag 12 maart 1869 te Kolham, is overleden op dinsdag 20 maart 1906 aldaar. Grietje werd 37 jaar en 8 dagen.
- 385 [Jakob van der Werf](#) ook genaamd Jacob van der Werf (ES), groentenkweker, wonende te Haren (Wijk B Haren 4), aldaar (Essen 4), aldaar (Essen 7) en aldaar, is geboren op donderdag 6 januari 1898 te Groningen, wonende Essen 7 te Haren, is overleden op donderdag 14 oktober 1954 aldaar. Jakob werd 56 jaar, 9 maanden en 8 dagen. Jakob trouwt op maandag 20 januari 1919 te Groningen op 21-jarige leeftijd met de 22-jarige [Geesje Staats](#), dochter van [Jan Staats](#) en [Trientje Nijdam](#). Geesje, wonende te Haren (Essen 7), is geboren op woensdag 22 januari 1896 te Midlaren.
- 386 [Albert Westerbrink](#) (ES), wonende te Dilgt, is geboren in 1675 (OS).

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
De ledematen der gemeente die bij de vorige praedicanten als D. Brucherus, Trommius, Gansevoort, Stegnerus tijden angekommen en angenommen waren. En die nog in leven waren als de H. Tekenen voor de eerstemaal door Meinhard Cock wierde uijtgedeeld.

In Dilligt

Albert Westebrink [en]

Jantien Ehel.

Albert koopt in 1720 de beklekking van een vrijgekomen boerenplaats te Essen, die daarvoor werd gepacht door de vrijgezel Jan Jacobs.

Opregte Groninger Courant, 12 september 1749

De kinderen van wijlen Jantjen Geerts, wed. van Albert Westerbrink tot Dilgt, onder Haren geleegen, gedenken te verkopen, haare bekleemde buuren plaatse, zoo door de wed. zelf, en nu door Mense Harms meijerwijze wordt gebruikt, de eigendom de provincie toebehoorende, alsmede een akker bouwland op de Harender es gelegen. Deze verkoping zal geschieden, op woensdag 17 september 1749 ten huize van Jan Pathuijs daar de Wolf uijthangt, agternamiddag om drie uur, op als dan voor te lezen conditien.

Albert trouwt (kerk) in 1703 (OS) op 28-jarige leeftijd met de 33-jarige [Jantjen Geers](#). Jantjen is geboren in 1670 (OS), is begraven op maandag 14 april 1749 te Haren. Jantjen werd 79 jaar.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock

Ledematen die alhier angenommen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.

1731 Jun.

Jantjen Geers tot Essen

Beschrijving veepest 1744-1753

Roeleff Sickens Swartwolt schrijft in zijn dagboek over de veepest in Haren en omstreken. De complete beschrijving in de originele bewoordingen is opgenomen bij de schrijver zelf. Uit deze beschrijving heb ik voor afzonderlijke personen relevante passages gehaald en die in mijn eigen woorden weer gegeven.

Jantien Westerbrinks is in 1745 niet zwaar getroffen door de ziekte. Zij heeft het meeste vee kunnen behouden. Met Jantien

Westerbrinks zal Swartwolt gedoeld hebben op Jantjen Geers, de weduwe van Albert Westerbrink. In november 1748 wordt Jantjen Westerbrink één koe ziek. Twee koeien en een kalf overleven de ziekte en zijn daardoor gebeterd (= immuun geworden).

Ontvangst diaconie Haren 10 april 1742

De dochter van Jantijn Westbrinks (moeder is Jantjen Geers) begraven: f.2,31.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diaconie Haren 17 april 1742

Van Jantijn Westbrinks voor het laken: f.1,60.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7)

Ontvangst diakonie te Haren 14 april 1749

Jantijn Westerbrinks begraven: f.5,84
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 30 april 1749

Het beste laken voor Jantijn Westerbrinks: f.1,50
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 11 mei 1752

Ontvangen van Geert Geerts van Essen f.12,00, zijnde een legaat beloofd door Jantjen Westerbrinks aan de armen van Haren.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Jantjen was eerder gehuwd (1) met **Geert Geerts**.<190..192>

Van Albert en Jantjen zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Jan Westerbrink** is geboren te Dilgt, is gedoopt op zondag 5 april 1705 te Haren. Jan trouwt (kerk) op vrijdag 15 april 1729 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Swaantje Everts**, dochter van **Evert ten Camp** en **Annegien**. Swaantje is geboren in 1700 (OS), is begraven op vrijdag 26 september 1766 te Haren. Swaantje werd 66 jaar.

Beschrijving veepest 1744-1753

Roeleff Sickens Swartwolt schrijft in zijn dagboek over de veepest in Haren en omstreken. De complete beschrijving in de originele bewoordingen is opgenomen bij de schrijver zelf. Uit deze beschrijving heb ik voor afzonderlijke personen relevante passages gehaald en die in mijn eigen woorden weer gegeven.

Swartwolt geeft dat de ziekte op 25 april 1745 uitbreekt bij Swaantien op de Kamp. Ik neem aan dat hij daarmee doelt op Swaantje Everts. De ziekte breekt bij haar uit in een schuur. Twee koeien sterven. Eén koe overleeft het. Op 17 februari 1749 wordt Swaantje opnieuw getroffen. Zij heeft "daar mede omgesukkelt" tot eind mei. Eén koe heeft de ziekte overleefd. Blijkbaar waren een koe en een vaars al eerder gebeterd en dus immuun voor de ziekte, waardoor ze drie koeien overhoudt. Vervolgens heeft ze een koe van Drogen volk (mij volstrekt onduidelijk wat daarmee bedoeld wordt) van de Oosterweg gekocht voor 88 gulden. Deze koe zal 14 dagen na Allerheiligen afkalven.

Ontvangst diakonie te Haren 23 december 1751

Ontvangen van Swaantjen Everts f.30,-, zijnde door haar dochter Hillechijn (Bartelts) aan de armen beloofd.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 26 september 1766

Swaantje Evers begraven: f.9,56
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 24 februari 1767

Van Sijmen Everts ten Camp f.50,- ontvangen, zijnde een legaat, dat Swaantje Westerbrink (Swaantje Everts) aan de diaconie heeft vermaakt.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diakonie te Haren 25 februari 1767

Van Symen Everts ten Camp voor het beste laken voor Swaantje Westerbrink (Swaantje Everts) en voor zijn moeder: f.3,00
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Swaantje was eerder gehuwd (1) met **Barelt Pieters**.<193>

- 2 **Hillegien Westerbrink** is geboren te Dilgt (als helft van een tweeling; andere kind bij geboorte overleden), is gedoopt op zondag 7 augustus 1707 te Haren, is overleden voor 1709. Hillegien werd hoogstens 1 jaar, 4 maanden en 25 dagen.
- 3 **Hillegien Westerbrink** is geboren te Dilgt, is gedoopt op maandag 20 mei 1709 te Haren.
- 4 **Geertruijd Westerbrink** is gedoopt op zondag 8 november 1711 te Haren.
- 5 **Aaffijn Westerbrink** is geboren te Dilgt, is gedoopt op zondag 28 januari 1714 te Haren, is begraven op woensdag 6 september 1741 aldaar. Aaffijn werd 27 jaar, 7 maanden en 9 dagen.

Kerke-Boek der Gemeente tot Haren Inhoudende de Register van Ledematen, gedoopte en getrouwde Sijn anvang nemende van den 13 Aprilis ANNO 1704 op welken dag in dese gemeente is bevestigd Dominus M. Cock
Ledematen die alhier angenomen sijn geduijrende den dienst van A. Fledderus.
1736

Aaffijn Albers Westerbrink tot Dilligt

Ontvangst diaconie Haren 6 september 1741

Avijn Westerbrink van Dilgt begraven: f.4,10.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie Haren 20 september 1741

Voor het gebruik van het laken voor Avijn Westerbrink van Dilgt: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

- 6 **Harm Westerbrink** is gedoopt op zondag 9 augustus 1716 te Haren, is begraven op zaterdag 26 februari 1757 aldaar. Harm werd 40 jaar, 6 maanden en 17 dagen.
- Ontvangst diakonie te Haren 26 februari 1757
Harm Westerbrink begraven: f.1,85.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).
- Ontvangst diakonie te Haren 8 maart 1757
Het beste laken voor Harm Westerbrink: f.1,50.
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).
- 387 **Jan Wichers** (ES) is geboren in 1620 (OS).
Jan was gehuwd met **Elsien**.
- 388 **Gerlof van der Wielen** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 5), is geboren op vrijdag 11 april 1862 te Bergum, is overleden op vrijdag 10 januari 1947 te Groningen. Gerlof werd 84 jaar, 8 maanden en 30 dagen.
- 389 **Anje Wieringa** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 16) en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op dinsdag 26 februari 1856 te Usquert, is overleden op zaterdag 11 juli 1942 te Groningen. Anje werd 86 jaar, 4 maanden en 15 dagen.
Anje trouwt op zondag 22 augustus 1880 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Kornelis Barkema**, zie 29.
- 390 **Ede Wieringa** (ES), koemelker en machinist, wonende te Essen, te Haren (Wijk F Essen 10), aldaar (Wijk B Haren 8) en aldaar (Essen 9), is geboren op vrijdag 13 juni 1856 te Middelstum, is overleden op donderdag 13 juli 1933 te Groningen. Ede werd 77 jaar en 1 maand.
Ede trouwt op zaterdag 30 augustus 1884 te Middelstum op 28-jarige leeftijd met de 22-jarige **Trijntje van der Ploeg**. Trijntje, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op donderdag 3 oktober 1861 te Startenhuizen, is overleden op dinsdag 21 augustus 1951 te Essen. Trijntje werd 89 jaar, 10 maanden en 18 dagen.
- Van Ede en Trijntje zijn drie kinderen bekend:
- 1 **Hilje Wieringa**, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op woensdag 20 december 1893 te Middelstum.
 - 2 **Jan Wieringa** is geboren op dinsdag 16 maart 1897 te Westerwijtwerd, zie 391.
 - 3 **Siert Wieringa**, melkrijder, is geboren op vrijdag 12 mei 1899 te Westerwijtwerd, is overleden op dinsdag 5 juli 1932 te Haren. Siert werd 33 jaar, 1 maand en 23 dagen.
Siert trouwt op zaterdag 22 mei 1926 te Beerta op 27-jarige leeftijd met de 30-jarige **Grietje Aukes**. Grietje is geboren op maandag 29 juli 1895 te Beerta.
- 391 **Jan Wieringa** (ES), zoon van **Ede Wieringa (390)** en **Trijntje van der Ploeg**, groentekweker, wonende te Haren (Wijk F Essen 10), is geboren op dinsdag 16 maart 1897 te Westerwijtwerd.
Jan trouwt op zaterdag 30 maart 1929 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 33-jarige **Pieterdina Westerhof**. Pieterdina is geboren op maandag 17 februari 1896 te Zuidwolde, is overleden op donderdag 24 november 1960 te Haren. Pieterdina werd 64 jaar, 9 maanden en 7 dagen.
- 392 **Harmina Wijbes** (ES; DI), dochter van **Willem Wijbes** en **Freerkien Harms**, wonende te Noordlaren (Wijk B Noordlaren 17), te Haren (Wijk D Dilgt 10), aldaar (Wijk F Essen 7), aldaar (Wijk F Essen 8) en aldaar, is geboren op woensdag 26 november 1823 te Noordlaren, wonende Wijk F Essen 8 te Haren, is overleden op donderdag 3 maart 1898 te Essen. Harmina werd 74 jaar, 3 maanden en 5 dagen.
Harmina trouwt op zaterdag 30 april 1859 te Haren op 35-jarige leeftijd (1) met de 30-jarige **Gerrit Hendriks**, zoon van **Tebbe Hendriks** en **Roelfien Pieters**. Gerrit, dienstknecht, wonende te Haren (Wijk C Onnen 14), is geboren op woensdag 18 maart 1829 te Onnen, is overleden op maandag 28 april 1862 te Paterswolde. Gerrit werd 33 jaar, 1 maand en 10 dagen.
- Van Gerrit en Harmina is een kind bekend:
- 1 **Roelfien Hindriks** is geboren op zaterdag 14 juli 1860 te Eelde, zie 175.
- Harmina trouwt op zaterdag 12 januari 1867 op 43-jarige leeftijd (2) met de 41-jarige **Jan Christoffers Ruuls**, zie 295.
- 393 **Evert Wijgerts** (ES), zoon van **Evert Wijgerts** en **Jaapkien Onnes**, koemelker, wonende te Haren (Wijk B Haren 14) en aldaar (Oosterweg 19), is geboren op zaterdag 15 mei 1897 te Groningen.
- Nieuwsblad van het Noorden, 19 september 1931
BOERENPLAATS. ESSEN-HAREN
nabij Groningen
Bij gesloten briefjes zal worden verhuurd voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, ten verzoek van de heer J.P. van Hemmen te Haren: De Boerenbehuizing met schuur, bijschuurtje, tuin, boomgaard, weiland en hooiland, staande en gelegen te Essen gemeente Haren nabij Groningen, groot 18.41.90 ha, zijnde plaatselijk bekend als: het huis met de Huiskamp, de Noorderkamp, de Zuiderkamp, Nieuw Maten, Ensland, Dijkshorn, Groothaar en Dijksgroep, alles thans in huur en gebruik bij den heer E. Wijgerts aldaar.
- Evert trouwt op donderdag 31 mei 1923 te Groningen op 26-jarige leeftijd met de 24-jarige **Aaltje de Groot**. Aaltje is geboren op

zondag 2 april 1899.

- 394 **Geessie van der Wijk** (ES), wonende te Haren (Wijk F Essen 12), is geboren op dinsdag 2 maart 1841 te Sappemeer, is doopsgezind gedoopt, is overleden op woensdag 29 december 1926 te Foxham. Geessie werd 85 jaar, 9 maanden en 27 dagen. Geessie trouwt op zaterdag 19 maart 1870 te Hoogezand op 29-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jan Vegter**. Jan is geboren op donderdag 10 maart 1842 te Westerbroek, is overleden op zondag 28 januari 1900 te Hoogezand. Jan werd 57 jaar, 10 maanden en 18 dagen.
- 395 **Wubbo Cornelius Wildervanck** (RAAD; ES), advocaat, is geboren op vrijdag 24 februari 1865 te Hoogezand, is overleden op woensdag 28 augustus 1940 te Haren. Wubbo werd 75 jaar, 6 maanden en 4 dagen.
- Koopt in 1920 grond van Hemme Bolhuis en bouwt hierp Villa Wildervanck (Rijksstraatweg 18 te Haren) . Raadslid van de gemeente Haren van 1927 tot 1939.
- Wubbo trouwt op vrijdag 16 juni 1893 te Hoogezand op 28-jarige leeftijd met de 22-jarige **Sina Eliza Boon**. Sina is geboren op donderdag 21 juli 1870 te Hoogezand, is overleden op donderdag 31 januari 1929 te Haren. Sina werd 58 jaar, 6 maanden en 10 dagen.
- 396 **Geert Willems** (ES) is geboren in 1645 (OS).
Geert gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 8 juni 1667 te Groningen op 22-jarige leeftijd (1) met **Grijtjen Eisens**. Grijtjen is geboren te Noorddijk.
- Van Geert en Grijtjen zijn twee kinderen bekend:
- 1 **Willem Lambers** is geboren in 1670 (OS).

Wordt bij ondertrouw van Grietien Willems in 1690 vermeld als broer. "Lambert op de koj" wordt in 1704 door pastor Meinhard de Cock vermeld als lidmaat van de kerk in Haren vanaf 1676. In maart 1707 wordt als lidmaat aangenomen Grietien Lamberts "op de koj bij Essen".
 - 2 **Grietien Willems** is geboren in 1670 (OS) te Essen, is overleden voor 1721 aldaar. Grietien werd hoogstens 51 jaar.

Grietien wordt in 1704 door pastor Meinhard de Cock vermeld als lidmaat van de kerk te Haren vanaf 1684. Bij ondertrouw in 1690 wordt Willem Lamberts als broer vermeld.

Grietien gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 12 april 1690 te Groningen, trouwt (kerk) op zondag 7 mei 1690 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hindrick Alberts**, zie 15.

Geert gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 24 april 1674 te Groningen op 29-jarige leeftijd (2) waarschijnlijk met waarschijnlijk de 44-jarige **Annegien Lamberts** ook genaamd Annetje Lammerts. Annegien is afkomstig uit Helpman of is geboren in 1630 (OS). Annegien was eerder gehuwd (1) met **Pieter Cornelis Vos**.^{<194>}
- 397 **Henric Willems** (ES) is overleden voor 1680.
Henric trouwt (kerk) in 1670 (OS) met **Hindrickje**, zie 17.
- 398 **Jan de Witt Buning** (MIL-148; ES), zoon van **Geert Jans Buining** en **Lammechien Jans de Wit**, boerenknecht en landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 7) en aldaar, is geboren op zondag 6 december 1789 aldaar, wonende Wijk F Essen 5 aldaar, is overleden op woensdag 20 augustus 1828 te Essen, is als overleden aangegeven op vrijdag 22 augustus 1828 te Haren (aangever overlijden was **Berend Krans** (zie 212); getuige aangifte overlijden was **Jan Berends Hendriks Bosman** (zie 61)). Jan werd 38 jaar, 8 maanden en 14 dagen.
- Heeft bij zijn overlijden geen onroerende goederen nagelaten.
- Jan trouwt op maandag 27 mei 1822 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 35-jarige **Grietje Buis**, zie 71.2.
- Van Jan en Grietje zijn drie kinderen bekend:
- 1 **doodgeboren kind de Witt Buning**, wonende te Haren, is doodgeboren op maandag 9 juni 1823 te Essen (Wijk F Essen 5), is als overleden aangegeven op maandag 9 juni 1823 te Haren (aangever overlijden was **Jan de Witt Buning** (zie 398); getuige aangifte overlijden was **Willem Jans Buis** (zie 71)).
 - 2 **Willem Buning** (RW2; DI), landbouwer, wonende te Haren (Wijk F Essen 5), aldaar (Wijk D Hemmen 18), aldaar (Wijk A Haren 20), aldaar (Wijk D Dilgt 14), aldaar (Wijk D Dilgt 27) en aldaar (Wijk B Kromelboog 70), is geboren op zondag 21 november 1824 te Essen, is overleden op maandag 4 november 1907 te Haren. Willem werd 82 jaar, 11 maanden en 14 dagen. Willem trouwt op zaterdag 5 mei 1849 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Lammechien Hendriks** (L-00966cs), dochter van **Geert Hindriks Hemsing (116.6)** en **Margaretha Abbring**. Lammechien, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11), aldaar (Wijk D Hemmen 18), aldaar (Wijk D Dilgt 14), aldaar (Wijk D Dilgt 27) en aldaar (Wijk B Kromelboog 70), is geboren op dinsdag 21 november 1826 te Dilgt, is overleden op zondag 10 februari 1907 te Haren. Lammechien werd 80 jaar, 2 maanden en 20 dagen.
 - 3 **Geert Buining**, wonende te Haren (Wijk F Essen 5) en aldaar, is geboren op donderdag 1 maart 1827 te Essen, wonende Wijk F Essen 5 te Haren, is overleden op zaterdag 20 maart 1830 te Essen. Geert werd 3 jaar en 19 dagen.
- 399 **Egbert Woldring** (ES), zoon van **Geert Harms Woldring** en **Annijde de Groot**, boerenknecht en houtbewerker, wonende te Haren (Wijk B Haren 42) en aldaar (Wijk F Essen 13), is geboren op zondag 21 juni 1846 aldaar, is overleden op woensdag 6

december 1933 te Onnen. Egbert werd 87 jaar, 5 maanden en 15 dagen.

Egbert trouwt op zaterdag 28 april 1883 te Haren op 36-jarige leeftijd met de 27-jarige **Maria Takens**, dochter van **Willem Takens** en **Aaltje Brink**. Maria, wonende te Haren, is geboren op maandag 3 maart 1856 aldaar (Wijk B Kromelboog 44), is overleden op dinsdag 21 april 1931 aldaar. Maria werd 75 jaar, 1 maand en 18 dagen.

Van Egbert en Maria zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Sieberdina Woldring** is geboren op zaterdag 27 maart 1880 te Groningen (als Sieberdina Takens; erkend bij huwelijk), is overleden op donderdag 4 maart 1954 te Haren. Sieberdina werd 73 jaar, 11 maanden en 5 dagen. Sieberdina trouwt op zaterdag 7 mei 1904 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 32-jarige **Geert Nieboer** (L-05674). Geert, arbeider en handelaar veevoeder, is geboren in 1872 te Hoogezand, is overleden op woensdag 19 oktober 1960 te Bedum. Geert werd 88 jaar.
- 2 **Anna Woldring** is geboren op donderdag 7 februari 1884 te Groningen. Anna trouwt op donderdag 14 juli 1932 te Groningen op 48-jarige leeftijd met de 63-jarige **Jan Brouwer**. Jan is geboren op maandag 20 juli 1868 te Ezinge, is overleden op zaterdag 16 januari 1943 te Harenermolen. Jan werd 74 jaar, 5 maanden en 27 dagen.
- 3 **Aaltje Woldring** is geboren op vrijdag 17 april 1885 te Groningen, is overleden op zondag 3 juni 1962 te Onnen. Aaltje werd 77 jaar, 1 maand en 17 dagen.
- 4 **Willem Woldring** is geboren op zondag 15 april 1888 te Groningen, is overleden op zondag 8 december 1957 te Onnen. Willem werd 69 jaar, 7 maanden en 23 dagen.

- 400 **Frederic Wuffen** (GH1812-151; MIL-177; ES), zoon van **Jan Egberts Wuffen** en **Lammigje Jans van Dalen**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 30) en aldaar, is geboren op dinsdag 22 augustus 1769, is gedoopt op zondag 3 september 1769 te Zuidlaren, wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op donderdag 7 januari 1819 aldaar, is als overleden aangegeven op vrijdag 8 januari 1819 aldaar (aangever overlijden was **Jan Jans Wuffen**; getuige aangifte overlijden was **Cornelis Henderikes Hornhuis** (zie 181.6)). Frederic werd 49 jaar, 4 maanden en 16 dagen.

Ontvangst diaconie te Haren 6 januari 1802

Opbrengst collecte bij het huwelijk van Freerk Wuffen en Dijna Hornhuis: f.6,30 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Als gecommiteerde uit de ingezetenen aanwezig bij de raadsvergadering van de gemeente Haren op 12 juli 1811.

Ommelander Courant, 14 december 1810

Door het gemeentebestuur, hoofdplaats Haren, zijn, op voordragt van den districts schoolopziener, tot plaatselijke schoolopzienaers aangesteld, de heeren: J.H. Quintus, te Helpen, W. Holwerda, R. Koops en F. Wuffink te Haren; J. Sannes en J. Hoenderken te Noordlaren.

Acte 13 juni 1817

Scheiding van de nalatenschap van Jan Egberts Wuffen en Lammigje van Dalen reeds voor 1814 te Onnen overleden.

De erfgenamen zijn:

- Frederik Wuffen, landbouwer;
- Jan Wuffen, te Helpman;
- Catharina Wuffen, gehuwd met Jelke Vos;
- Egberdina Wuffen, gehuwd met Roelf van Dam, schoenmaker te Haren;
- Allerdina Hemsing, gehuwd met Roelf Meijer, representerende haar moeder Hindrikje Wuffen, gehuwd geweest met wijlen haar vader Jan Hemsing.

Zij hebben de waarde van de boedel nauwkeurig bepaald op f.10.250,50. Hiervan krijgt ieder 1/5 deel oftewel f.2.050,10. De goederen worden als volgt toegedeeld:

- Frederik Wuffen krijgt het huis C 21 te Onnen met het hof, zwellende ten noorden aan de Boereweg, ten oosten dezelfde, ten zuiden Hindrik Berends en ten westen Pauwel Pauwels, voor f.425,-, en daarnaast aan losse goederen en contanten f.1.625,10.
 - Jan Wuffen krijgt land te Onnen ter waarde van f.400,- plus f.1.650,10 aan losse goederen en contanten.
 - Catharina Wuffen wordt toebedeeld de behuizing en schuur Onnen C 20 met de halve lengte van het Westerhof en de gehele Oosterhof en nog een groot aantal percelen land. Totale waarde f.2.050,10.
 - Egberdina Wuffen krijgt een aantal landerijen te Onnen met een totale waarde van f.1.740,- en f.310,10 aan losse goederen en contanten.
 - Allerdina Hemsing ontvangt haar volledige aandeel in losse goederen en contanten.
- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 33, acte 311)

Brievenboek gemeente Haren 1818

De burgemeester van Groningen verzoekt bij brief van 3 augustus 1818 om opgave van de personen, die lid zullen zijn van de sub-commissie van de gemeente Haren ten dienst van de Maatschappij van Weldadigheid. De gemeente antwoordt per ommegeande, dat dit zijn de heren W. Holwerda, C.H.W. Haack, F. Wuffen en J. Hoenderken.

Frederic trouwt (kerk) op woensdag 6 januari 1802 te Haren (opbrengst collecte voor de diaconie bij het huwelijk: f.6,30) op 32-jarige leeftijd met de 30-jarige **Alberdina Hornhuis**, zie 179.

- 401 **Geziena Wuffen** (ES), dochter van **Frederic Wuffen (400)** en **Alberdina Hornhuis (179)**, wonende te Haren, is geboren op zondag 20 maart 1803 te Onnen, wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op maandag 25 mei 1829 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 26 mei 1829 aldaar (aangever overlijden was **Geert Hoving**; getuige aangifte overlijden was **Berend Hendriks** (zie 166)). Geziena werd 26 jaar, 2 maanden en 5 dagen.

Groninger Courant, 29 mei 1829

Heden avond overleed zeer onverwachts mijne waarde echtgenoot Gezina Wuffen, in de ouderdom van ruim 26 jaren, mij nalatende een zoonje dat het treffend verlies eener zorgdragende moeder nog niet kan beseffen. Op evangelie-gronden berust ik in den wil van Hem, wiens doen altijd wijs en goed is.
Haren, den 25 mei 1829, P. van Norg.

Bij haar overlijden op 25 mei 1829 bezit Geziena Wuffen in gemeenschap met haar man Pieter Jans van Norg de volgende onroerende goederen:

1. Boerenbehuizing C4 te Onnen.
2. Twaalf matten hooiland te Onnen.
3. Twaalf matten bouwland te Onnen.

Geziena trouwt op woensdag 4 juni 1828 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 28-jarige **Pieter Jans van Norg**, zie 246.

- 402 **Hendrika Wuffen** ook genaamd Hendrika Wuffing (ES), dochter van **Frederic Wuffen (400)** en **Alberdina Hornhuis (179)**, wonende te Haren (Wijk F Essen 1) en aldaar, is geboren op donderdag 4 mei 1809 te Onnen, wonende Wijk F Essen 1 te Haren, is overleden op dinsdag 6 december 1881 aldaar. Hendrika werd 72 jaar, 7 maanden en 2 dagen.
Hendrika trouwt op donderdag 12 juni 1834 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hemmo Geerts Hemmes**, zie 160.

Noten

- Dit overzicht is gemaakt op dinsdag 4 februari 2020 met Haza-21 versie 3.3.0.577.20190718 door E.M. van Koldam, P.J. Noel Bakerstraat 86, 9728 WD GRONINGEN.
- 1) Jan Hopping, zie 178.
 - 2) Jan trouwt (kerk) op zondag 29 december 1782 te Norg met Geesje.
 - 3) Geesje Willems. Geesje is gedoopt op vrijdag 29 november 1754 te Norg, is overleden op zondag 13 oktober 1839 aldaar. Geesje werd 84 jaar, 10 maanden en 14 dagen.
 - 4) Lysbeth trouwt (kerk) voor 1650 met Albert.
 - 5) Albert Jansen. Albert is overleden voor 1650.
 - 6) Lysbeth trouwt (kerk) op zondag 30 oktober 1650 te Groningen met Albert.
 - 7) Albert Luirs ook genaamd Albert Luersmals. Albert is overleden voor 1660.
 - 8) Lysbeth trouwt (kerk) op zaterdag 13 november 1660 te Groningen met Meerten.
 - 9) Meerten Tammens. Meerten is overleden voor 1674.
 - 10) Lysbeth gaat in ondertrouw (kerk) op donderdag 17 mei 1674 te Winschoten, trouwt (kerk) op vrijdag 8 juni 1674 te Oude Pekela met Tiebbe.
 - 11) Tiebbe Benes. Tiebbe is geboren in 1630 (OS), is overleden voor 1682. Tiebbe werd hoogstens 52 jaar.
 - 12) Hindrickje trouwt (kerk) in 1670 (OS) met Henric (zie 397).
 - 13) Henric Willems, zie 397.
 - 14) Jantje trouwt (kerk) na 1682 met Harm (zie 286).
 - 15) Harm Roelfs, zie 286.
 - 16) Jantien trouwt op donderdag 28 november 1895 te Haren met Lute.
 - 17) Lute Spekman, zoon van Hendrik Spekman en Jantien Lunshof. Lute, arbeider, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 90), is geboren op zaterdag 18 maart 1871 te Vries, is overleden op woensdag 1 april 1914 te Helpman. Lute werd 43 jaar en 14 dagen.
 - 18) Aaltje trouwt (kerk) op zondag 9 mei 1779 te Haren met Berend.
 - 19) Berend Willems Biemold, zoon van Willem Berends Biemold en Trijntje Jans. Berend, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 32) en aldaar, is geboren te Paterswolde, is gedoopt op zondag 25 maart 1753 te Eelde, wonende Wijk B Kromelboog 32 te Haren, is overleden op woensdag 9 maart 1825 aldaar, is als overleden aangegeven op vrijdag 11 maart 1825 aldaar (aangever overlijden was Jan Berends; getuige aangifte overlijden was Lucas Rummerink). Berend werd 71 jaar, 11 maanden en 12 dagen. Ontvangst diaconie te Haren 17 augustus 1807 Berend Willems (Biemold) voor het beste laken: f.2,18 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Ingekomen stukken gemeente Haren, 26 januari 1813 Brief van de Procureur des Keizers bij de rechtbank te Groningen, dat Berend Willems woonachtig te Haren, die door 2 joden is bedrogen met het lenen van f.125,-, en zijn huisgenoten of andere personen, die hiervan getuige zijn geweest, zich op 28 januari 1813 op het parket moeten vervoegen. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 46).
 - 20) Bougien trouwt op zaterdag 20 oktober 1849 te Haren met Jan.
 - 21) Jan trouwt op zondag 24 april 1842 te Haren met Geesje.
 - 22) Geesje Everts Schut, dochter van Willem Everts Schut (308) en Aaltje Albartus. Geesje, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 37), is geboren aldaar, is gedoopt op woensdag 13 september 1809 aldaar, is overleden op zaterdag 14 september 1844 aldaar. Geesje werd 35 jaar en 1 dag.
 - 23) Jan trouwt op zaterdag 26 april 1845 te Haren met Ewoldina.
 - 24) Ewoldina Cornelis van der Zwaag, dochter van Klaas Cornelis van der Zwaag en Grietje Ewolds. Ewoldina, wonende te Haren en aldaar (Wijk B Oosterweg 38), is geboren op vrijdag 23 december 1814 aldaar (Wijk B Oosterweg 38), is als geboren aangegeven op vrijdag 23 december 1814 aldaar (aangever geboorte was Klaas Cornelis van der Zwaag; getuigen aangifte geboorte waren Jan Jans de Groot en Willem Everts Schut (zie 308)), is overleden op zaterdag 26 augustus 1848 aldaar. Ewoldina werd 33 jaar, 8 maanden en 3 dagen.
 - 25) Jan Jans Blom, zoon van Kornelis Blom en Trijntje Michiels Spilger. Jan, arbeider, is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 2 oktober 1808 aldaar, is overleden op donderdag 14 juni 1877 aldaar. Jan werd 68 jaar, 8 maanden en 12 dagen. Brief 22 maart 1842 aan de burgemeester van Eelde. Bij mij hebben zich ten huwelijk aangegeven de personen van Jan Kornelis Blom [= Jan Jans Blom] en Geesje Schut [= Geesje Everts Schut]. Daar het certificaat LL betrekkelijk Blom wat de daarin voorkomende namen der ouders betreft eenig hooezer gering verschil oplevert met zijn geboorteacte en daar Zijne Majesteit bij besluit van den 29 maart 1839 nr 35 de heeren gouverneurs der provinciën heeft gemagtigd om zoodanige verschillen te rectificeren, zoo neem ik de vrijheid aangezien J.K. Blom in uwe gemeente heeft geloot, onder bijvoeging van het bedoelde certificaat en zijne geboorteacte, u te verzoeken bij de gouverneur van Drenthe de noodige demarches te willen doen ten einde bedoelde certificaat, met behoud van dagteekening en nummer zoo veel mogelijk met zijne geboorteacte in overeenstemming worde gebracht. Het zal mij aangenaam zijn het verbeterde certificaat met de geboorteacte zo spoedig mogelijk terug te ontvangen. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110) Jan was eerder gehuwd (1) met Geesje Everts Schut. Jan was eerder gehuwd (2) met Ewoldina Cornelis van der Zwaag.
 - 26) Pieter trouwt op zaterdag 24 november 1883 te Haren met Aaltien.
 - 27) Aaltien Stoffers, dochter van Hendrik Jan Stoffers en Fennechien de Graaf. Aaltien is geboren op dinsdag 12 maart 1844 te Eelde, is overleden op zondag 26 maart 1922 te Glimmen. Aaltien werd 78 jaar en 14 dagen.
 - 28) Hendrik trouwt op zaterdag 9 mei 1874 te Eelde met Grietje.
 - 29) Grietje Rutgers. Grietje is geboren op woensdag 22 oktober 1851 te Paterswolde, is overleden op woensdag 16 februari 1881 te Eelde. Grietje werd 29 jaar, 3 maanden en 25 dagen.
 - 30) Jan trouwt op zaterdag 30 juli 1887 te Ten Boer met Geertje.
 - 31) Geertje Huisman. Geertje is geboren op zaterdag 27 oktober 1866 te Woltersum, is overleden op zondag 17 juni 1894 te Glimmen. Geertje werd 27 jaar, 7 maanden en 21 dagen.
 - 32) Roelof trouwt op zaterdag 13 november 1880 te Haren met Hinderika.
 - 33) Hinderika Bolhuis, dochter van Geert Bolhuis (43) en Grietien Hemmes. Hinderika, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 13) en aldaar (Wijk F Essen 16), is geboren op vrijdag 11 december 1846 te Essen (Wijk F Essen 14), is overleden op donderdag 1 augustus 1912. Hinderika werd 65 jaar, 7 maanden en 21 dagen.
 - 34) Jan trouwt op woensdag 20 april 1898 te Haren met Hillechien.
 - 35) Hillechien Arends, dochter van Rotger Arends en Aaltien Wolters. Hillechien is geboren op zaterdag 18 februari 1854 te Haren, is overleden op maandag 13 januari 1930 te Dennenoord. Hillechien werd 75 jaar, 10 maanden en 26 dagen.
 - 36) Geert trouwt (kerk) op maandag 26 december 1735 te Haren met Harmanna.
- 37) Harmanna Maria Fledderus, dochter van Abraham Fledderus en Johanna Stegnerus. Harmanna is gedoopt op vrijdag 14 november 1710 te Haren.
 - 38) Geert trouwt op donderdag 6 augustus 1739 te Groningen (huwelijksgetuigen waren Abraham Fledderus, Johanna Stegnerus, Cornelis Clasen Buirma, Abel Popkes Bolhuis, Luite Abbringe Bolhuis (zie 46), Cornelis Buirma, Johanna Fledderus, Reinco Frebrens Woltgraaf, Margaretha Catharina Fledderus en Aaltien Abbring (zie 45)) met Grietje.
 - 39) Grietje trouwt op vrijdag 5 mei 1747 te Groningen (hc) (huwelijksgetuige was Cornelis Buirma) met Michiel.
 - 40) Michiel Lentz. Michiel is geboren in 1705 (OS).
 - 41) Grietje van Dam. Grietje is gedoopt op vrijdag 14 oktober 1707 te Groningen. Beschikking 19 april 1742 van het Gerecht van Selwerd Betreft de boedel van wijlen de schulte Geert Buirma. Partijen zijn de voorstanderen van de twee minderjarige kinderen bij wijlen Willem Bolhuis en Harmanna Fledderus enerzijds en Margaretha van Dam over haar minderjarige kind anderzijds. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1708). Beschikking 20 april 1742 van het Gerecht van Selwerd De partijen betrokken bij de nalatenschap van Geert Buirma krijgen toestemming de mobiele goederen door schulte Rummerink te laten verkopen. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1708). Beschikking 29 april 1742 van het Gerecht van Selwerd De partijen betrokken bij de nalatenschap van Geert Buirma krijgen toestemming de boedel te scheiden en te delen. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1708). Grietje was later gehuwd (2) met Michiel Lentz.
 - 42) Jacob Pieters, zie 267.
 - 43) Jantje trouwt (kerk) op dinsdag 29 september 1772 te Groningen met Jacob.
 - 44) Jacob Jeltens. Jacob is gedoopt op woensdag 23 oktober 1748 te Groningen, is overleden op zondag 22 juni 1828 aldaar. Jacob werd 79 jaar, 7 maanden en 30 dagen.
 - 45) Jacob trouwt op zaterdag 8 mei 1830 te Haren met Grietje.
 - 46) Grietje trouwt op donderdag 6 mei 1813 te Haren met Luitje.
 - 47) Luitje Everts (GH1812-039, MIL-105), zoon van Freerk Everts (46.12) en Lammehien Bolhuis. Luitje, landbouwer en korenmolenaar te Harenemolen, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11) en aldaar (Wijk A Haren 48), is geboren op dinsdag 28 maart 1786 te Onnen, is overleden op woensdag 23 november 1825 aldaar. Luitje werd 39 jaar, 7 maanden en 26 dagen. Als Luitje Everts in 1825 overlijdt bestaat zijn nalatenschap uit het volgende onroerend goed: "De halvescheid van een huis en tuin staande en gelegen te Haren, getekend letter A nr 2". Zijn drie kinderen (Annegien, Freerk en Hindrik) zijn de erfgenamen. Proces verbaal publieke verkoping 13 december 1816 De verkoop betreft de behuizing Glimmen C5. De publieke verkoping vindt plaats ten overstaan van notaris Jan Quintus, ten huize van de kastelein Jan de Vries, te Harenemolen. Verkopende partij is de diakonie van Gereformeerde Gemeente Noordlaren, vertegenwoordigd door Reinder Kluiwing, te Noordlaren, Roelf Hamminck, te Glimmen, en Albert Sikkens te Noordlaren. De zwelten van het perceel zijn: ten oosten Roelf Sikkens, ten westen de Heereweg, ten zuiden de erven van de weduwe Jan Houwing en ten noorden Berent Kroeze. Hoogste bieder is Luite Freerks (Luitje Everts), landbouwer onder Haren voor zichzelf en voor zijn vrouw Grietje Hindriks. Koopprijs f.520,- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 28, acte 451) Akte 21 mei 1822 Jan Vos, landbouwer, wonende te Haren, verkoopt aan de kinderen en erfgenamen van wijlen Freerk Everts, waarvoor compareert Luitje Everts, landbouwer te Harendermolen, een streep grond, gelegen te Haren, ter breedte van vijftien Groninger voeten oudemaat vanaf de Heereweg of de Straat tot zooverre als de behuizing en hof van Jantje Paping strekt en vervolgens zoo verre als de grond is afgerist, bedragen tezamen plus minus 10 spinden oude maat, zweltende ten noorden aan het land van de verkoper, ten oosten aan dat van Jan Pathuis, ten zuiden aan dat van Pieter Pieters en Jantje Papink en ten westen de Haarderstraat of Heereweg. Zullende de opgemelde swet tusshen de verkoper en de kopers door de koper met een hagedoorn heg op hun kosten worden bepoet en als eene behoorlijke bevedriging onderhouden, zijnde in deze verkoop niet begrepen de wringen met de palen aan de weg, als welke des verkopers eigendom verblijven, om die weg te nemen, wanneer het hem goeddukt. De koopprijs bedraagt f.150,- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 66, Akte 166) Akte 1 mei 1824 Luite Freerks en Grietje Hindriks en Harm Wolters, weversbaas te Glimmen, en zijn vrouw Fokje Piers, verkopen aan Carolus Christiaan de Bruin, zonder beroep, wonende te Groningen. De eerstgemelde een behuizing te Glimmen, C 5, zweltende ten noorden aan de grond van Berend Kroeze, ten oosten de grond van Roelf Scholtens, ten zuiden aan de erven van de weduwe van Jan Houwing en ten westen de Hereweg. De laatstgenoemden verkopen een akker land, de Kromacker genaamd, gelegen onder Glimmen. De behuizing is aangekocht op een publieke veiling gehouden ten overstaan van notaris W.J. Quintus op 13 december 1816. De behuizing wordt verkocht voor f.400,- en het land voor f.16,50. (Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 103, Akte 184) Akte 17 mei 1825 Gecompareerd zijn: - Evert Everts, landbouwer te Essen; - Luite Everts, landbouwer te Onnen, - Margien Everts, ehevrouw van Hindrik Enting, landbouwer te Zuidlaarderveen - Hinderkien Everts, ehevrouw van Oomke Oomkens, landbouwer te Engelbert; - Aaltien Everts, ehevrouw van Jan Mulder, molenaar te Haren; - Jacob Bolhuis Everts, zonder beroep, wonende te Haren; - Hindrik Everts, molenaar te Haren. Zij komen tot een scheiding en deling van de goederen nagelaten door hun ouders Freerk Everts en Lammegien Bolhuis. Deze goederen zijn: 1. Twee huizen, zijnde de oude chercher huizen ter plaatse waarbij voor dezen de Harendermolen gestaan heeft met een tuin, getekend A nr 48 [zijn nummering voor de verponding] en C nr 4, gelegen onder Glimmen, benevens een kamp land te Onnen, 'Tusshenwegen' genaamd. Getaxeerde waarde: f.900,-. 2. Een behuizing aan de straat te Haren, westzijde, wijk A nr 2. Getaxeerde waarde: f.1.200,-. 3. Behuizing C nr 6 te Glimmen met enig land gelegen te Onnen. Getaxeerde waarde: f.505,-. 4. De koormolen, zoals dezelve bevoens gestaan heeft aan de weg naar Zuidlaren onder Glimmen. Getaxeerde waarde: f.3.950,-. 5. De behuizing onder Onnen gelegen, de oude Harenemolen genaamd, wijk C nr 38, zoals deze door de overledenen is gebruikt geweest. Getaxeerde waarde: f.2.000,-. 6. Een zitplaats in de kerk te Haren. Getaxeerde waarde f.25,-. 7. Losse goedeen en contanten: f.5.420. Totale waarde van de te scheiden boedel f.14.000,-. Dit komt neer op f.2000,- per kind. Evert Everts krijgt 1 ad f.900,- plus f.1.100,- losse goederen. Luite Everts krijgt 2 ad f.1.200,- plus f.800,- losse goederen. Margien Everts krijgt 3 ad f.505,- plus f.1.495 aan losse goederen. Hinderkien Everts krijgt f.2.000,- aan losse goederen. Aaltien Everts krijgt de halve koormolen ad f.1.975,- en de zitplaats in de kerk ad f.25,-. Hindriks Everts krijgt de halve koormolen ad f.1.975,- plus f.25,- aan losse goederen. Jacob Bolhuis Everts krijgt 5 ad f.2.000,- (Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 87, Akte 204) Brief 25 november

- 1825 aan de heer Vrederegter van het kanton Hoogezand Ik heb de eer door dezen aan u kennis te geven, dat op heden bij mij aangave is gedaan van het overlijden van Luijtje Everts op den 23 dezer te Onnen bij Harendermolen, nalatende eene weduwe met drie onmondige kinderen. (archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 102)
- 48) Grietje Hindriks (RW1; L-00156), dochter van Hindrik Geerds (116) en Annechien Roelfs. Grietje, weduwe van Luijtje Everts, wonende te Haren (Wijk C Onnen 33) en aldaar, is geboren op zondag 20 juli 1794 te Dilgt, wonende Wijk C Onnen 33 te Haren, is overleden op donderdag 30 april 1835 te Onnen, is als overleden aangegeven op vrijdag 1 mei 1835 te Haren (aangever overlijden was Jacob Bolhuis Everts (zie 61.1); getuige aangifte overlijden was Hindrik Jans Breeman). Grietje werd 40 jaar, 9 maanden en 10 dagen. Grietje Hendriks woonde in 1830 op het adres Haren Wijk C Nr 33 Haarderemolen samen met haar zoon Freerk Luijtje Everts uit haar eerste huwelijk, haar (toen bijna) echtgenoot Jacob Bolhuis Everts, de inwonende boerenknecht Aldert Buringa en de inwonende werkmeid Fennechien Eisses. De laatste twee zijn in 1832 met elkaar getrouwd. Brief 12 januari 1830 aan de Officier van Justitie De burgemeester geeft advies op het verzoek van de Koning van Jakob Bolhuis Everts om, met dispensatie van het bestaande verbod, een huwelijk aan te mogen gaan met de weduwe van zijn overleden broer. 1. Dat volgens de verklaringen van de naaste familie van Jakob Bolhuis Everts en Grietje Hindriks, die ik omtrent de gevraagde punten heb gehoord, de voornoemde personen te goeder naam en faam staan; 2. Dat uit het vroeger huwelijk van Luijtje Everts en Grietje Hindriks twee kinderen aanwezig zijn; 3. Dat er geene redenen bestaan om het daarvoor te houden, dat er staande het eerste huwelijk tusschen rekwestranten bereids hebben plaats gehad des toen ongeoorloofde liaisons; 4. Dat de naast staanden van de rekwestranten dit huwelijk voordelig achten voor de kinderen uit het eerste huwelijk verwerkt (gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104) Grietje was eerder gehuwd (1) met Luijtje Everts.
- 49) Jacob trouwt op zaterdag 22 mei 1841 te Haren met Elizabeth.
- 50) Elizabeth Meulman, dochter van Willem Jans Meulman en Aaltien Jans Hartlief. Elizabeth, wonende te Haren (Wijk C Onnen 33), is geboren op dinsdag 6 oktober 1812 te Eelde, is overleden op dinsdag 20 februari 1844. Elizabeth werd 31 jaar, 4 maanden en 14 dagen. Is in 1840 dienstbode bij Jakob Bolhuis Everts, maar trouwt in 1841 met hem.
- 51) Ebbing trouwt op zaterdag 23 juni 1866 te Haren met Aaltje.
- 52) Aaltje van Hemmen, dochter van Egbert van Hemmen en Aaltjen Harms. Aaltje, wonende te Haren, aldaar (Wijk D Hemmen 1), aldaar (Wijk D Dilgt 13) en aldaar (Wijk D Dilgt 23), is geboren op maandag 24 januari 1842 aldaar (Wijk D Hemmen 1), is overleden op maandag 5 november 1906 aldaar. Aaltje werd 64 jaar, 9 maanden en 12 dagen.
- 53) Jacob trouwt op zaterdag 28 oktober 1911 te Haren met Jantje.
- 54) Jantje Dekens, dochter van Roelof Dekens en Jantje Albartus. Jantje, wonende te Haren en aldaar (Wijk D Hemmen 38), is geboren op donderdag 27 april 1876 te Hemmen (Wijk D Hemmen 19), is overleden op vrijdag 27 december 1918 te Haren. Jantje werd 42 jaar en 8 maanden.
- 55) Remmelt trouwt op vrijdag 20 mei 1842 te Anloo met Jantien.
- 56) Jantien Nijmeijer. Jantien is geboren op zondag 1 november 1818 te Anloo, is overleden op maandag 5 maart 1849 te Annveenschekanaal. Jantien werd 30 jaar, 4 maanden en 4 dagen.
- 57) Grietje trouwt op woensdag 6 januari 1875 te Vries met Robbert.
- 58) Robbert Renses, zoon van Robbert Renses en Angenieta Hendriks. Robbert, arbeider, is geboren op woensdag 3 mei 1848 te Groningen, is overleden op zondag 2 februari 1890 te Helpman. Robbert werd 41 jaar, 8 maanden en 30 dagen.
- 59) Fenne trouwt (kerk) op woensdag 27 oktober 1627 te Groningen met Lammert (zie 292).
- 60) Lammert Rotgers, zie 292.
- 61) Trientje trouwt op zaterdag 8 mei 1869 te Haren met Marten (zie 306).
- 62) Marten Schut, zie 306.
- 63) Egbertien trouwt (kerk) op zondag 13 oktober 1771 te Haren met Berend.
- 64) Berend Geerds ook genaamd Berend Hendriks en Berend Berends. Berend is geboren in 1740 (OS), is overleden in 1780. Berend werd 40 jaar. Egbertien Jans, 34 jaar oud, huwsvrouw van Berend Oosterweg wordt op 28 juni 1781 lidmaat van de kerk te Haren. Voogdijstelling 8 mei 1782 Geert Alberts te Westerveelde onder Norg, domicilie kiezende bij Derk Berents te Haren, zweert aan als principaal voormond over de kinderen van wijlen Berent Geerts en Egbertje Jans Hoving. Jan Jans te Haren wordt sibbevoogd en Harm Lucas te Haren vreemde voogd. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495)
- 65) Gerrit trouwt op zaterdag 9 mei 1863 te Haren met Mettje.
- 66) Mettje van Bergen, dochter van Coenraad Alberts van Bergen en Geertien Laan. Mettje, wonende te Haren (Wijk B Haren 42) en aldaar (Wijk F Essen 7), is geboren op dinsdag 4 februari 1834 te Paterswolde, is overleden op woensdag 11 augustus 1880 te Haren. Mettje werd 46 jaar, 6 maanden en 7 dagen.
- 67) Willem trouwt op zaterdag 23 oktober 1875 te Haren met Geesje.
- 68) Geesje Bathoorn, dochter van Take Badhoren en Egbertje Harms. Geesje, wonende te Haren (Wijk C Onnen 10), is geboren op maandag 10 januari 1853 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 7 januari 1887 te Haren. Geesje werd 33 jaar, 11 maanden en 28 dagen.
- 69) Willem trouwt op woensdag 19 januari 1898 te Haren met Aaltje.
- 70) Aaltje trouwt op donderdag 15 mei 1884 te Haren met Jan.
- 71) Jan Horst, zoon van Jakob Horst en Hindrikje Jakobs Talens. Jan, wonende te Haren, is geboren op zondag 13 maart 1853 te Onnen (Wijk C Onnen 37), is overleden op zaterdag 25 januari 1890 aldaar. Jan werd 36 jaar, 10 maanden en 12 dagen.
- 72) Aaltje Nijborg, dochter van Jacob Nijborg en Geertje Hindriks. Aaltje is geboren op zaterdag 21 oktober 1854 te Loon, is overleden op zondag 19 december 1920 te Onnen. Aaltje werd 66 jaar, 1 maand en 28 dagen. Aaltje was eerder gehuwd (1) met Jan Horst.
- 73) Jantje trouwt op woensdag 5 mei 1920 te Haren met Cornelis.
- 74) Cornelis Neef. Cornelis, landbouwer, is geboren in 1891 te Leek.
- 75) Grietje trouwt op donderdag 9 juni 1898 te Haren met Hendrik.
- 76) Hendrik Ax, zoon van Niklaas Ax en Egbertien Dalman. Hendrik, landbouwer, is geboren op donderdag 28 januari 1875 te Vries, is overleden op donderdag 19 oktober 1899 aldaar. Hendrik werd 24 jaar, 8 maanden en 21 dagen.
- 77) Jan trouwt op zaterdag 9 mei 1901 te Haren (is gescheiden op vrijdag 24 juni 1904 te Groningen) met Imke.
- 78) Imke Medema. Imke is geboren op vrijdag 11 december 1874 te Thesinge.
- 79) Bernardus trouwt op zaterdag 29 april 1876 te Haren met Marijke.
- 80) Marijke Brink ook genaamd Marijke Brink, dochter van Jan Brink en Wietske Postma. Marijke is geboren op zondag 11 november 1855 te Hoornschedijk, is overleden op maandag 7 november 1910 aldaar. Marijke werd 54 jaar, 11 maanden en 27 dagen.
- 81) Lukas trouwt op zaterdag 4 juni 1836 te Haren met Fennegijn.
- 82) Fennegijn Kars. Fennegijn is geboren op zondag 21 december 1794 te Kolham, is overleden op vrijdag 9 augustus 1839 te Helpman. Fennegijn werd 44 jaar, 7 maanden en 19 dagen.
- 83) Annechien trouwt op woensdag 12 juni 1816 met Hindrik (zie 173).
- 84) Hindrik Hindriks, zie 173.
- 85) Margaretha trouwt op zaterdag 27 september 1834 (huwelijksgetuigen waren Harmannus Brink, Roelf Meijer, Egbert Abbring en Antonie van Hemmen) met Jan.
- 86) Jan Brink (DI), zoon van Roelf Jans Brink en Abeltijn Mannes. Jan, boerenarbeider en landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 6), aldaar (Wijk D Dilgt 11), aldaar (Wijk D Dilgt 13), aldaar (Wijk D Dilgt 14) en aldaar, is geboren op maandag 5 november 1810 te Onnen, wonende Wijk D Dilgt 14 te Haren, is overleden op vrijdag 26 mei 1871 te Dilgt. Jan werd 60 jaar, 6 maanden en 21 dagen. Overzicht 11 juni 1829 betreffende vrijgestelden militie lichting 1829 Nominatieve staat der personen, behorende tot de gemeente Haren, die door den Militieraad, zitting houdende te Groningen voor één jaar of voor altijd van den dienst der militie zijn vrijgesteld (naam, redenen van de vrijstelling): Harm Nieland; eenig kind Antonius Hinderikus Nicolaas Timans; in dienst Harm Meinders; te klein Lukas Hindriks; te klein Otto Buirna; broeder gereplaceerd Egbert Oosterveld; broeder dienst volbragt Albert Baving; te klein Jan Brink; broeder in dienst Harmannus van Wolde; te klein Berend Holtman; broeder dienst volbragt Meindert Meinders; lichaamsgebreken Hindrik Westerbrink Hoving; broeder dienst volbragt Hindrik Jans Vrieling; broeder in dienst Jan Sjobbema; te klein (archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62) Proces verbaal 13 juni 1843 Op heden den 13 juni 1843 compareerde voor mij, burgemeester van de gemeente Haren, Egbert van Hemmen, oud 52 jaren, landbouwer, geboren en wonende te Hemmen, gemeente Haren, de navolgende klachte inbrengende. Dat hij op zaterdag den 10 juni jl ten gevolge eene overeenkomst met zijn buurman Jan Brink, landbouwer, wonende te Dilgt, door zijne knecht en arbeiders eene sloot tusschen zijn land en dat van Jan Brink latende graven, genoemde Jan Brink op die plaats was gekomen aan de arbeiders zeggende, dat zij hem te na in zijn land kwamen en hij daar voor twee getuigen zoude halen, welke getuigen Hendrik en Roelf Meijer aan de arbeiders verklaarden, dat zij Jan Brink het land ontnamen. Dat zijn dienstknecht Egbert Pieters, hem, Van Hemmen, daarop had geroepen van ene schouwplaats, waar hij zich toevallig bevond bij E. Wilphorst en H. Kwant, welke zich met hem ter plaatse begeven hebbende, hij, Van Hemmen, aan Jan Brink had gezegd de baak te zetten, welke daar op had geantwoord, dat doe ik niet, het is toch al weg, er tegen hem, Van Hemmen, bij zeggende, dat hij een allerleestste was, waarop Van Hemmen had geantwoord, dat hij Brink met zijne wal niet regt handelde, waarop Jan Brink had gezegd, dat als hij het had willen doen, hij hem, Van Hemmen wel had kunnen laten zetten [?]. Dat hij, Van Hemmen, zich vervolgens met de vier getuigen naar den waterlozing hebbende begeven om Jan Brink aan te tonen, dat hij Van Hemmen, te regt had gehandeld, Jan Brink hem voor gawdwief had gescholden. Van welke klachte ik dit proces verbaal heb opgemaakt. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76) Proces verbaal 13 juni 1843 Op heden 13 juni 1843 compareerde voor mij, burgemeester van de gemeente Haren, Egbert van Hemmen, landbouwer, wonende te Hemmen, gemeente Haren, oud 52 jaar, welke de navolgende klachte inbracht. Dat Christiaan Sjobbema, landbouwer wonende te Hemmen, gemeente Haren op zondag 11 dezer maand des avonds te vijf uren toen hij, Van Hemmen, zich met zijne vrouw, knecht en dienstmeid in zijn land bevonden te melken, hem, Van Hemmen, had gezegd dat het des daags te voren door Jan Brink en getuigen bewezen was, dat hij, Van Hemmen, een schelm was. Van welke klachte ik dit proces verbaal heb opgemaakt. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76) Proces verbaal 14 juni 1843 Op heden den 14 juni 1843 compareerde voor mij, burgemeester van de gemeente Haren, Christiaan Sjobbema, oud 38 jaar, geboren en wonende te Haren, van beroep landbouwer, welke verklaarde, dat zijne schoonmoeder Janna Klaassens, huisvrouw van Hindrik Meijer, wonende te Hemmen, gemeente Haren, op zondag den 4 dezer van hare woning naar de kerk willende gaan, de wring staande op de kamp bij het huis van Jan Antonie van Hemmen met een touw had digt gebonden gevonden, welke zij had los gemaakt en verder haar pad naar de kerk gevolgd. Dat widers op zondag den 11 dezer hij, Sjobbema, benevens zijn schoonvader Hindrik Meijer en diens knecht Jan Egbers naar de kerk willende gaan de wring van Van Hemmen staande tusschen zijne twee kampen met wilgen bomen had versperd gevonden, zoodat zij de wring uit de kerk alles nog in dien zelfden staat hadden gevonden, doch dat zij des avonds uit de nademiddag kerk komende bij die wring hadden vinden staan Egbert van Hemmen, zoon van Jan Antonie van Hemmen, aan welke hij, Sjobbema, gevraagd hebbende wie die wring hadde toegemaakt, door Egbert van Hemmen was geantwoord, dat hij zelve het hadde toegemaakt, waarop hij, Sjobbema, gevraagd hebbende waar hij dan langs zoude gaan, Van Hemmen had ten antwoord gegeven, daar door het land van Jan Brink, ik wil jou hier niet langer langs hebben. Waarop hij, Sjobbema, had geantwoord dan zal ik het aan de burgemeester aangeven, want dit is ons kerkpad waarlangs wij altoos gegaan hebben. Waarop Egbert van Hemmen had geantwoord, dat is goed, ga maar heen. Dat deze zelfde versperring van het kerkpad nu omstreeks vier jaren geleden ook had plaats gehad en hij, Sjobbema, daarover destijds eene diergelijke klachte aan den toenmalige burgemeester van Trojen had gedaan, met dat gevolg, dat Egbert van Hemmen en Hindrik Meijer voor de burgemeester geroepen zijnde, aldaar een accoord was getroffen in tegenwoordigheid van de assessor Koops en de schoolonderwijzer Van Oosten, waarbij Egbert van Hemmen beloofde, dat zoo lang hij de kamp bouwde, hij een pad met vallende hekjes zoude onderhouden om de kamp in het rond te gaan zonder door het haver te lopen, en dat wanneer de kamp weer groen bleef liggen het pad weer schuin over de kamp zoude lopen, zoodat het altoos geweest was. Van welke verklaring ik het proces verbaal heb opgemaakt. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76) Brief 25 maart 1848 van Jan Brink Geeft met verschuldigde eerbied te kennen Jan Brink, van beroep landbouwer, wonende te Dilgt, dat hij het voornemen heeft om op het perceel bij het kadaster der gemeente Haren bekend onder sectie K nr 75 een boerenwoning te bouwen, bestaande in een woonhuis en een schuur. Dat hij het woonhuis met pannen en de schuur met riet of stroo wenschte te dekken. Dat hij tot dat een en ander de toestemming van u noodig heeft. Weshalve hij bij deze verzoekt, dat hem de vereischte vergunning tot het bouwen wordt verleend. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 81) Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856 Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten. Tot wijkmeester van de

- wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen. Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren): J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis. Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks. Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer. Tot wijkmeester wijk E (Hoonschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen. Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen. Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blaauwpot. Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant. Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen. Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).
- 87) Jan trouwt op donderdag 15 december 1892 te Haren met Everdina.
- 88) Everdina Hovius. Everdina is geboren op dinsdag 2 maart 1858 te Zuidlaren, is overleden op woensdag 30 januari 1929 te Anloo. Everdina werd 70 jaar, 10 maanden en 28 dagen.
- 89) Lubertus trouwt op woensdag 4 juni 1828 met Lammegien.
- 90) Lammegien Wuffen, dochter van Frederic Wuffen (400) en Alberdina Hornhuis (179). Lammegien, wonende te Haren (Wijk B Haren 24), is geboren op maandag 23 juli 1804 te Onnen, is gedoopt op zondag 29 april 1804 te Haren, is overleden op maandag 17 augustus 1840 aldaar. Lammegien werd 36 jaar en 25 dagen.
- 91) Jan trouwt op donderdag 8 mei 1873 te Groningen met Hinderkien.
- 92) Hinderkien Goudberg. Hinderkien is geboren op zaterdag 4 augustus 1849 te Groningen (erkend bij hiwelijk), is overleden op donderdag 24 november 1904 te Haren. Hinderkien werd 55 jaar, 3 maanden en 20 dagen.
- 93) Aaltje trouwt op zaterdag 16 mei 1896 te Haren met Luite.
- 94) Luite Bolhuis, zoon van Lucas Bolhuis en Margaretha Rolina Hornhuis. Luite, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 89) en aldaar, is geboren op zondag 3 oktober 1858 aldaar, wonende Wijk B Oosterweg 89 aldaar, is overleden op donderdag 17 september 1896 aldaar. Luite werd 37 jaar, 11 maanden en 14 dagen.
- 95) Aaltje trouwt op woensdag 20 oktober 1926 te Haren met Jan.
- 96) Jan Abraham Neuyen. Jan is geboren op maandag 9 maart 1868 te Delfzijl, is overleden op donderdag 2 november 1950 te Haren. Jan werd 82 jaar, 7 maanden en 24 dagen.
- 97) Teubina trouwt op donderdag 28 februari 1901 te Haren met Harm.
- 98) Harm trouwt op zaterdag 20 februari 1869 te Eelde met Frederika.
- 99) Frederika Dussel, dochter van Lammert Dussel en Annechien Grashuis. Frederika is geboren op vrijdag 27 oktober 1843 te Eelde, is overleden op woensdag 25 juli 1900 te Harenmolen. Frederika werd 56 jaar, 8 maanden en 28 dagen.
- 100) Harm Bouwkamp, zoon van Jan Bouwkamp en Hinderkien Schut. Harm, arbeider, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 6), is geboren op dinsdag 5 september 1837 te Glimmen, is overleden op maandag 15 september 1924 aldaar. Harm werd 87 jaar en 10 dagen. Nieuwsblad van het Noorden, 22 oktober 1919. Zoals gisteren nog in een deel der oplaag kon worden medegedeeld, heeft des middags tegen vier uur te Harendermolen een ernstig auto-ongeluk plaats gehad. Uit nadere gegevens blijkt, dat het zich als volgt heeft toegevoerd: Terwijl een huurauto met enige passagiers van de Zuidlaarder markt stadswaarts keerde, geraakte op den rijksweg de hond van den kastelein Bolhuis te Harendermolen onder het voertuig, waarna een wiel brak. Plotseling maakte de auto hierop een zeer korte zwenking en kwam met drie gebroken wielen tegen de boomen aan de westzijl van den weg terecht. De inzittenden kwamen met den schrik vrij. Op dit moment stonden aldaar juist een paar oudjes uit het Gasthuis 'Wetevreden' alhier de drukte, door de Zuidlaardermarkt veroorzaakt, te bespreken en gade te slaan. Het waren de 84-jarige Harm Bouwkamp en de 76-jarige Klaas Schut, beiden conventuelen in genoemd gasthuis. Door de plotselinge zwenking der auto geraakten de beide mannen er onder, met het noodlottig gevolg, dat, behalve ernstige kneuzingen, eerstgenoemde één been en laatstgenoemde beide beenen brak. De eerste geneeskundige hulp werd verleend door den heer J. J. Wiersma, arts te Haren, waarna de beide oudjes per inmiddels ontboden ziekenauto naar het Academisch Ziekenhuis te Groningen werden overgebracht. Naar men ons in het ziekenhuis mededeelde maken de beide slaehoffers het naar omstandigheden redelijk goed. Nieuwsblad van het Noorden, 24 oktober 1919. De toestand van den 84-jarigen Bouwkamp, één der slachtoffers van het auto-ongeluk te Harendermolen is bevredigend. De toestand van Schut is echter bedenkelijker dan gisteren. Nieuwsblad van het Noorden, 25 oktober 1919. Een der slachtoffers van het auto-ongeluk bij Harendermolen, de 73-jarige K. Schut, is hedenmiddag in het Academisch Ziekenhuis overleden. De andere patiënt, maakt het redelijk wel. Harm was eerder gehuwd (1) met Frederika Dussel.
- 101) Jantje trouwt op vrijdag 22 oktober 1909 te Haren met Harmannus.
- 102) Harmannus de Boer. Harmannus, arbeider, wonende te Haren (Wijk B Haren 56), is geboren op donderdag 20 juli 1865 te Donderen, is overleden op vrijdag 7 mei 1954 te Glimmen. Harmannus werd 88 jaar, 9 maanden en 17 dagen.
- 103) Jan trouwt (kerk) op zondag 11 mei 1800 te Haren met Hindrikje.
- 104) Hindrikje Klaassens. Hindrikje is overleden op zondag 5 juli 1801 (bij geboorte dochter Hinderkien).
- 105) Harmannus trouwt op donderdag 7 mei 1835 of trouwt op donderdag 7 mei 1835 te Haren met Annechien (zie 211).
- 106) Annechien Krans, zie 211.
- 107) Haye Geerts. Haye is overleden voor 1731.
- 108) Claes Jansen. Akte 22 december 1638 Michiel Arents weduwe Hille provincie meijersche tot Essen weder getrouwt sijnde aen Claes Jansen, is die te boecke tekeninge van vs. mans name geaccordeert onder vuldoeninge naer de resolutie. (Groninger Archieven, toegang 1, inventarisnummer 726, Register van inboeking van overdracht, vererving en huwelijik van meiers; transcriptie ontvangen van Menne Glas)
- 109) Annegien trouwt (kerk) op zondag 18 mei 1783 te Haren met Lucas.
- 110) Lucas Lucas, zoon van Lucas Jans en Pietertien Hindriks. Lucas is geboren te Haren, is gedoopt op zondag 15 oktober 1752 aldaar, is overleden voor 1787. Lucas werd hoogstens 34 jaar, 2 maanden en 17 dagen. Wordt in juni 1777 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren. Woont dan aan de Oosterweg. Voogdijstelling 19 januari 1787 Hindrik Lucas te Haren zwaert aan als principale voormond over de twee minderjarige kinderen van Lucas Lucas bij Annegien Jans in echte verwekt. Hindrik Brouwer te Tynaarlo wordt sibbevoogd. Hij kiest domicilie bij Hindrik Lucas. Jan Lucas te Haren wordt vreemde voogd. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)
- 111) Harm trouwt (kerk) op zondag 3 mei 1767 te Haren met Aaffien.
- 112) Aaffien trouwt (kerk) op zondag 25 augustus 1754 te Haren met Evert.
- 113) Evert Freriks, zoon van Frerick Everts en Hendrikje Lammerts. Evert, korenmolenaar te Harendermolen, is gedoopt op woensdag 24 mei 1713 te Coevorden, is begraven op zaterdag 10 maart 1759 te Haren. Evert werd 45 jaar, 9 maanden en 14 dagen. Boedelinventaris 27 maart 1767 Inventarisatie van de goederen, die Aaffien Hendriks in ongemeenschap met wijlen haar echtgenoot Evert Freriks heeft bezeten en hij op zijn dodes heeft nagelaten. Vaste goederen - Huis en hof staande te Harenmolen en drie kampen land aldaar, doende jaarlijks f.12,- aan huur aan het Rode Weeshuis; - 2 akkers op de Onneres; - een korenmolen, de Harendermolen genaamd. Losse goederen: - 4 koeien (f.112,-) - 2 hokkelingen (f.20,-) - ongedorst koren, hooi, gereedschap en verdere inventaris. - lijfstoebehoren Totaal f.397,30 Nadelige staat f.338,- Saldo f.59,30. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 842). De opgave zal te maken hebben met het voornemen van Aaffien om te hertrouwen. Ontvangst diaconie te Haren 10 maart 1759 Evert Mulder begraven: f.5,16 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Ontvangst diaconie te Haren 13 juli 1759 Evert Freriks weduwe voor het beste laken: f.1,50 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Voogdijstelling 30 januari 1769 Albert Suninge te Glimmen zwaert aan als voormond over de vier minderjarige kinderen van wijlen Evert Freriks bij Aafje Hindriks in echte verwekt in plaats van de overleden Jan Harm Freriks. Tonnis Jans te Glimmen wordt sibbevoogd in plaats van Albert Suninge. De voorstanders krijgen autorisatie om met Grietje Steenhuizen, weduwe van Lammert Freriks en haar kinderen scheidende en deling te maken van de goederen die door de overleden voormond Jan Harm Freriks, der pupillen oom, zijn nagelaten. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1494).
- 114) Aaffien Hendriks, waarschijnlijk dochter van Hindrik Albers en Wobbechijn Westerbrink. Aaffien is geboren in 1730 (OS) te Onnen, is begraven op dinsdag 15 november 1796 te Haren. Aaffien werd 66 jaar. Boedelinventaris 27 maart 1767 Inventarisatie van de goederen, die Aaffien Hendriks in ongemeenschap met wijlen haar echtgenoot Evert Freriks heeft bezeten en hij op zijn dodes heeft nagelaten. Vaste goederen - Huis en hof staande te Harenmolen en drie kampen land aldaar, doende jaarlijks f.12,- aan huur aan het Rode Weeshuis; - 2 akkers op de Onneres; - een korenmolen, de Harendermolen genaamd. Losse goederen: - 4 koeien (f.112,-) - 2 hokkelingen (f.20,-) - ongedorst koren, hooi, gereedschap en verdere inventaris. - lijfstoebehoren Totaal f.397,30 Nadelige staat f.338,- Saldo f.59,30. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 842). De opgave zal te maken hebben met het voornemen van Aaffien om te hertrouwen. Akte 27 maart 1767 Aaffien Hendriks als moeder over haar vier minderjarige kinderen bij wijlen Evert Freriks in echte verwekt, te ener zijde, en Jan Harms Freriks, Albert Hindriks en Wolter Papink als voormond en voogden over deze kinderen ter andere zijde, hebben een afspraak gemaakt over de scheidende en deling van de vaderlijke nalatenschap. Bij de verdeling van de tilbare goederen krijgt de moeder wegens de erfenis, die van haar zijde is ingebracht en waarmee de schulden van de vader zijn betaald f.200,- boven het kinsdeel. Dit geld blijft bij de kinderen zonder rente tot zij op jaren zijn gekomen. De vaste goederen van de kinderen bestaan uit: een huis met hof en drie kampen land, doende tot huur jaarlijks f.12,- aan het Rode Weeshuis, twee akkers op de Onneres, een korenmolen en lijtstoebehoren. De getuigen zijn Jan Westerhoff, H. Hornhuis en Otto Hoenderken. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1612, folio 155). Ontvangst diaconie te Haren 15 november 1796 Mulders Afijn (Aaffien Hendriks) van Onnen begraven: f.17,08 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Ontvangst diaconie te Haren 25 november 1796 Van Harm Albers van Onnen voor het laken van zijn vrouw Aaffien: f.1,50 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Aaffien was eerder gehuwd (1) met Evert Freriks.
- 115) Willem Jans, zie 192.
- 116) Ielke trouwt op zaterdag 7 juli 1883 met Zwaantje.
- 117) Zwaantje Takens, dochter van Gerrit Takens en Egbertje Hassels. Zwaantje, wonende te Haren, is geboren op dinsdag 15 juni 1852 aldaar (Wijk A Haren 14), is overleden op maandag 9 januari 1888. Zwaantje werd 35 jaar, 6 maanden en 25 dagen.
- 118) Hendrik trouwt op zaterdag 30 april 1870 met Henderika.
- 119) Henderika Vrieling, dochter van Hindrik Jans Vrieling en Egbertje Hendriks Rijnberg. Henderika, wonende te Haren (Wijk A Haren 9), is geboren op zondag 18 februari 1849 aldaar, is overleden op maandag 13 juni 1898 te Onnen. Henderika werd 49 jaar, 3 maanden en 26 dagen.
- 120) Joannes trouwt op maandag 30 juli 1866 te Helmond met Sophia.
- 121) Sophia Verschooff. Sophia is geboren op dinsdag 2 juni 1835 te Heeze, is overleden op woensdag 14 april 1875 te Veenwouden. Sophia werd 39 jaar, 10 maanden en 12 dagen.
- 122) Geesjen trouwt op zaterdag 4 mei 1844 te Haren met Geert.
- 123) Geert Smeenge (RW2), zoon van Geert Smeenge en Grietje Takens. Geert, boerenknecht, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Harenmolen 39C) en aldaar (Wijk C Onnen 30), is geboren op zondag 16 januari 1820 aldaar (Wijk A Haren 19) In de acte wordt wijk B vermeld. Volgens mij onjuist., is als geboren aangegeven op dinsdag 18 januari 1820 aldaar (aangever geboorte was Geert Smeenge; getuigen aangifte geboorte waren Roelf Koops en Jan Gerrits Vrieling), is overleden op woensdag 8 januari 1845 aldaar. Geert werd 24 jaar, 11 maanden en 23 dagen. Brief 8 april 1829 van Lubertus van Oosten Opgave door schoolhoofd L. van Oosten van de kinderen van bedeeden en minvermogenen, die in 1828 voor rekening van het burgerlijk armenbestuur op de school te Haren onderwijls hebben genoten. Naam van het kind; Namen van de ouders Bedeeden Annechien Renses; Robbert Renses en Elizabeth Schut Geert Renses; Robbert Renses en Elizabeth Schut Robbert Renses; Robbert Renses en Elizabeth Schut Fennechien Baving; Roelof Baving en Grietje Ellens Trientje Hinders; Aaltje Hinders Hindrik Hillebrand; Trientje Hillebrands Jantje Weites; Albertje Weites Everdina Weites; Jantje Weites Hillechien Rotman; Hindrik Rotman en Roelfje Jans Minvermogenen Jacob van Riesz; Trientje Buning Anna Smeenge; Geert Smeenge en Grietje Takens Geert Smeenge; Geert Smeenge en Grietje Takens Annechien Smeenge; Geert Smeenge en Grietje Takens Harm Buning; Jans Buning en Janna Harms Roelf Nijboer; Hindrik Nijboer en Geesje Roelfs Arie Hoving; Albert Hoving en Lena Hageman Metje Vedder; Hendrik Vedder en Tijebchien Zwaantje Geerts; Geert Hindriks en Annechien Koops (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62) Brief 19 april 1843 van de officier van justitie Met terugzending der stukken welke gevoegd waren bij uw missive van den 15 dezer, heb ik de eer u te verzoeken om ten eerste de sporen van het geweld hetzelfde aan de ter klage vermelde put is gepleegd geworden bij proces verbaal te constateren en ten tweede de personen van Geert Smeenge en Geesje Brink, benevens de vader van de klager [= Geert Hoving] te willen ondervragen en hunnen verklaringen aan mij te doen toekomen met remissie der nevengaanse bijlagen en om mij ten derde

- tevens te willen melden of niet kan worden uitvondig gemaakt of H.G. Vrieling zich in den laten avond van den 2 dezer met anderen in dezze of geene herberg heeft opgehouden. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)
- 124) Jakob trouwt op zaterdag 1 mei 1880 te Wildervank met Annechien.
- 125) Annechien Hamminga, dochter van Harke Fokkes Hamminga en Aaltje Holstein. Annechien is geboren op zaterdag 29 september 1855 te Scharmer, is overleden op dinsdag 17 augustus 1897 te Glimmen. Annechien werd 41 jaar, 10 maanden en 19 dagen.
- 126) Roelf trouwt op zaterdag 18 mei 1907 te Anloo met Marchien.
- 127) Marchien Stenveld. Marchien is geboren op zaterdag 21 augustus 1886 te Vries.
- 128) Aaltien trouwt op donderdag 13 februari 1868 te Eelde met Jan.
- 129) Jan Bekkering. Jan is geboren op maandag 22 november 1819 te Eelde, is overleden op maandag 4 oktober 1880 aldaar. Jan werd 60 jaar, 10 maanden en 12 dagen.
- 130) Kornelske trouwt op donderdag 25 april 1878 te Ten Boer met Lambertus.
- 131) Lambertus Bolhuis, zoon van Izaak Bolhuis en Ebelte Lambertus Volhand. Lambertus, veehouder, is geboren op zaterdag 15 januari 1848 te Helpman, is overleden op woensdag 10 juli 1889 te Groningen. Lambertus werd 41 jaar, 5 maanden en 25 dagen.
- 132) Hendrik trouwt op zaterdag 15 december 1906 met Tubechien.
- 133) Tubechien trouwt op zaterdag 22 december 1900 te Zuidlaren met Jacob.
- 134) Jacob Ottens, zoon van Eite Ottens en Egberdina Hassels. Jacob, landbouwer, is geboren op woensdag 29 april 1868 te Peize, is overleden op maandag 1 februari 1904 te Eelde. Jacob werd 35 jaar, 9 maanden en 3 dagen.
- 135) Tubechien Ottens, dochter van Harm Ottens en Annechien Pikkert. Tubechien is geboren op woensdag 17 juni 1874 te Haren, is overleden op vrijdag 8 april 1938 aldaar. Tubechien werd 63 jaar, 9 maanden en 22 dagen. Tubechien was later gehuwd (2) met Jacob Ottens.
- 136) Lutske trouwt op donderdag 14 december 1916 te Haren met Jan.
- 137) Harmtje Pieters Nijdam, dochter van Pieter Nijdam en Trientje Jansen. Harmtje is geboren op dinsdag 8 december 1868 te Hoornschedijk, is overleden op zondag 26 december 1909 te Helpman. Harmtje werd 41 jaar en 18 dagen.
- 138) Jan Eitens, zoon van Hendrik Vorenkamp Eitens en Elsie Ottens. Jan, voerman, winkelier, landbouwer en veehouder, is geboren op woensdag 14 september 1864 te Helpman, is overleden op maandag 30 december 1946 te Groningen. Jan werd 82 jaar, 3 maanden en 16 dagen. Jan was eerder gehuwd (1) met Harmtje Pieters Nijdam.
- 139) Henderikus trouwt op zaterdag 24 mei 1856 te Haren met Geesje.
- 140) Geesje Mulder, dochter van Jan Geerts Mulder en Aaltje Everts. Geesje, wonende te Haren (Wijk B Haren 15B) en aldaar (Wijk B Haren 23), is geboren op woensdag 16 september 1829 aldaar, is overleden op zondag 8 april 1917 te Glimmen. Geesje werd 87 jaar, 6 maanden en 23 dagen.
- 141) Jacob trouwt op zondag 18 maart 1821 te Eelde met Jantien.
- 142) Jantien trouwt (kerk) op zondag 23 mei 1802 te Eelde met Harm.
- 143) Harm Jans Staat. Harm is geboren op zondag 17 januari 1773 te Eelde, is overleden op zaterdag 7 maart 1818 aldaar. Harm werd 45 jaar, 1 maand en 18 dagen.
- 144) Jantien Roelfs, dochter van Zwaantje Roelfs Drewes. Jantien is geboren te Glimmen, is gedoopt op maandag 4 juni 1781 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 25 maart 1831 te Eelde. Jantien werd 49 jaar, 9 maanden en 21 dagen. Jantien was eerder gehuwd (1) met Harm Jans Staat.
- 145) Hinderk Derks Hekman (MIL-397; L-00207), zoon van Derk Jacobs Hekman en Aaltien Jans. Hinderk, arbeider, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 29), is geboren aldaar, is gedoopt op zondag 13 april 1777 aldaar, is overleden op vrijdag 23 december 1831 aldaar. Hinderk werd 54 jaar, 8 maanden en 10 dagen. Woonde in 1830 samen met zijn vrouw en twee kinderen op het adres Haren Wijk B Nr 29 Kromelboog. Uitspraak Vrederechter Hoogezand 21 september 1815 De nabestaanden van de minderjarige dochter van Annegien Harmannus Vos en wijlen Egbert Pauwels, overleden maart 1808, komen samen. Aanwezig van vaderszijde: - Hindrik Pauwels, landbouwer te Haren, grootvader - Henderikus Pauwels, landbouwer te Haren, oom - Hendrik Hekman, arbeider te Haren, aangehuwde oom Aanwezig van moederszijde: - Pieter Harmannus Vos, arbeider te Groningen, oom - Lammert Harmannus Vos, arbeider te Helpman, oom - Jannes Reuriks, tuinier te Helpman, aangehuwde oom De moeder wordt bevestigd als voogd. Henderikus Pauwels is toezienend voogd. Aan de orde komt, dat grootvader Hindrik Pauwels gerechtelijk wordt vervolgd tot betaling van ongeveer f.1.000,- gerechtskosten, wegens gevoerde procedures tegen Jantje Paping te Haren. Omdat Hindrik Pauwels dit bedrag niet kan betalen, is hij voornemens een viertal percelen land te verkopen. De voogdes krijgt toestemming om namens haar dochter akkoord te gaan met deze verkoop. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1815/112) Uitspraak Vrederechter Hoogezand 1 februari 1816 De nabestaanden van Egbert, Aaltje, Anigje, Derkje en Ida minderjarige kinderen van Thijs Thijssens, arbeider, en wijlen Ida Hekman, overleden juli 1815, komen samen. Aanwezig van vaderszijde: - Luite Bolhuis, landbouwer te Haren - Albert Bolhuis, landbouwer te Haren - Hinderikus Pauwels, landbouwer te Haren Alle drie vrienden bij volstrekt gebrek aan nabestaanden. Aanwezig van moederszijde: - Jan Hekman, landbouwer te Onnen, oom - Jacob Hekman, arbeider te Haren, oom - Hindrik Hekman, arbeider te Haren, oom Jacob Hekman wordt benoemd tot toezienend voogd (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1816/9) Uitspraak Vrederechter Hoogezand 7 mei 1818 De nabestaanden van Egbertje Jacobs Hekman, minderjarige dochter van Grietje Jans en wijlen Jacob Derks Hekman, komen samen. Aanwezig van vaderszijde: - Jan Hekman, landbouwer te Glimmen, oom - Hindrik Hekman, arbeider te Haren, oom - Thies Baving, timmerman te Haren, aangehuwde oom Aanwezig van moederszijde: - Lukas Jans, boerenknecht te Glimmen, oom - Hindrik Jacobs Horst, landbouwer te Haren, neef - Geert Spilliger, wever te Haren, goede vriend. Moeder Grietje Jans wordt bevestigd als voogd. Hindrik Hekman wordt benoemd tot toezienend voogd. (Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 111, zaak 1818/58)
- 146) Zwaantje trouwt op zaterdag 9 februari 1878 te Haren met Henderikus.
- 147) Henderikus Bazuin, zoon van Albert Bazuin en Engelina Oosterveld. Henderikus, landbouwer, is geboren op donderdag 3 november 1853 te Haren of is geboren in 1854 aldaar, is overleden op zondag 20 juli 1884 aldaar. Henderikus werd 30 jaar, 8 maanden en 17 dagen.
- 148) Geert trouwt op donderdag 13 juli 1899 te Assen met Janna.
- 149) Janna van Dam (EM). Janna is geboren op donderdag 10 juli 1873 te Bedum.
- 150) Fokje trouwt op zaterdag 15 augustus 1829 te Haren met Beerent.
- 151) Beerent Conraats Tonnis, zoon van Coenraad Tonnis en Gretien Berends. Beerent, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Middelhorst 38), is geboren te Noordlaren, is gedoopt op zondag 30 november 1788 aldaar, is overleden op woensdag 12 februari 1862 te Eelde. Beerent werd 73 jaar, 2 maanden en 13 dagen. Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A nr 38 Middelhorst samen met zijn vrouw, vier kinderen van zijn vrouw uit een eerder huwelijk en een eigen kind. Brief 3 augustus 1830 van de gouverneur Naar aanleiding eren missive van den Heer Administrateur voorde gevangenis en het armenwezen van den 23 juli j.l., zende ik u hiernevens een extract uit den staat van slagtoffers van onvoorziene rampen over het jaar 1829, aan welke door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij resolutie van 29 juni 1830 onderstand is verleend uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking gesteld aan het departement van Binnenlandsche zaken. Zoodra de ordonnancien van betaling voor den verleende onderstand zullen zijn opgemaakt, zal ik u dezelve, ter fine van uitreiking, doen toekomen. Ik verzoek u om de belanghebbenden met de door de Minister te humen opzigte genomen resolutie bekend te doen maken. Voorts moet ik u nog informeren, dat aan de personen, wier verliezen beneden de f.100,- gaan, overeenkomstig het aangenomen beginsel tot het erlangen van onderstand uit meldt fonds, in geen aanslag kunnen worden gebracht. De Heer Administrateur voornoemd heeft doen opmerken, dat de onderstand, welke het den Koning heeft behaagd, bij besluit van 4 maart 1830 aan de hulpbehoevende landbouwers in dit gewest toe te kennen, die door den mislukten oogst van 1828 minder dan f.100,- verlies geleden hebben, als een bijzonder gunstbewijs moet aangemerkt worden en van geene toepassing hoegenaamd voor het vervolg kan zijn. Ik zende u dienvolgens de ingezondene stukken daarvan terug. ** Bijlage: Extract uit de Staat der Slagtoffers van onvoorziene rampen gedurende 1829, aan welke onderstand wordt verleend uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking staande van het departement van Binnenlandsche Zaken over 1828 en 1829. [Bij de slagtoffers in de gemeente Haren bestaat de aard der verliezen in alle gevallen uit het verlies van veldvruchten; in de onderstaande weergave worden vermeld: de naam, bedrag der verliezen en bedrag van den verleenden onderstand] H. Smeenk [Harm Jans Smeenk], f.123,-, f.15,375; J.H. Oosterveld [Jan Hendriks Oosterveld], f.115,-, f.14,375; Berend Konraats [Beerent Conraats Tonnis], f.168,-, f.21,-; Tebbe Hendriks [Tebbe Hendriks], f.101,-, f.12,625; H.B. Hoeks [Hendrik Berends Hoeks], f.130,-, f.16,25; H.J. Horst [Hinderk Jacobs Horst], f.113,-, f.14,125; Jan Jacobs, f.120,-, f.15,-; Jannes Vedder [Jannes Gerrits Vedder], f.150,-, f.18,75; Jan Adolfs, f.145,-, f.18,125; H. van der Es [Hinderks Hinderks van der Es], f.104,-, f.13,-; H. Berends de Jonge [Hendrik Berends de Jonge], f.114,-, f.14,25; Jochum Alberts, f.181,-, f.22,625; Hindrik A. Kooi [Hendrik Albers Kooi], f.101,-, f.12,625; Abel Brink [Abel Jans Brink], f.100,-, f.12,50; Jelke Vos [Jelke Roelfs Vos], f.133,-, f.16,625; Jan Kooi, f.168,-, f.21,-; J.D. Hekman [Jan Derks Hekman], f.157,-, f.19,625; Jan Thijs [Jan Roelofs Thijs], f.161,-, f.20,125; Jan Jans van Diep [Jan Jans Sippema], f.122,-, f.15,25. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63) Brief 23 februari 1831 van de naburen van het armenhuis Geven met eerbied te kennen, W. Holwerda, J. Timans, R. Brinks, Gerrit Hajema, R. Koops Rzn, H. van Streun, J.R. Boddeveld, R. Pauwels, Berend Conraats [Beerent Konraats Tonnis], Adolf Jansen, Wopke Nijdam, als naburen van het diaconie armenhuis, dat het ondergetekenden als hoogst onregtvaardig voorkomt, dat bij sterfgevallen in bovengenoemd armenhuis de verplichtingen en werkzaamheden zulk een geval vereischende steeds op de ondergetekenden rusten. 1. Uit hoofde dat uit andere wijken zowel als uit de onze armen in genoemd armenhuis worden verzorgd en dus die ingezetenen dezelfde verplichtingen hebben als ondergetekenden. 2. Dat zich in genoemd armenhuis 6 kamers bevinden in welke tien tot elf huisgezinnen zijn, welke afzonderlijk tafel houden en dus ook ieder afzonderlijk als naburen moesten worden beschouwd, doch die zich doorzorgaans aan de nabuurliplichten onttrekken en ook dat het grootste getal armen in genoemd armenhuis uit oude vrouwen bestaat, onbekwaam tot die werkzaamheden welke mannendiesten vereischen, zoodat de werkzaamheden op ondergetekenden rusten. 3. Dat de gesteldheid in deze huisgezinnen dikwerf van dien aard is, dat de behandeling van zulke lijken bijna onmogelijk is. 4. Dat het in de mogelijkheid is, dat vreemdelingen welke er des nachts gehuisvest worde, kunnen komen te overlijden, welke lijken dan ook door ondergetekenden zullen moeten worden behandeld. 5. Dat het een zekere waarheid is, dat er in één jaar 7 sterfgevallen zijn geweest, welke lijken alle door de naburen zijn behandeld. Daar dit en de vorige punten meer het armenbestuur en de gemeente betreffen dan de naburen, zoo is dan dit onderdanig verzoek van ondergetekenden, dat u u hierin ten onzen behoeft beter moogt voorzien en vertrouwen het aan uw wijsheid zulke maatregelen te nemen welke meer met de aard der zaak en de regtvaardigheid doelmatig zijn. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)
- 152) Harmannus trouwt op donderdag 9 mei 1895 te Haren met Anna.
- 153) Anna Maria Jansen (RW1), dochter van Wopke Jansen en Anna Nijdam. Anna, wonende te Haren (Wijk A Haren 11), aldaar (Wijk A Haren 15) en aldaar (Wijk A Haren 93), is geboren op vrijdag 29 september 1871 te Groningen, is overleden op woensdag 1 december 1909 te Glimmen. Anna werd 38 jaar, 2 maanden en 2 dagen.
- 154) Swaantje trouwt (kerk) op zondag 23 maart 1766 te Haren met Albert.
- 155) Albert Roelfs. Albert is geboren in 1725 (OS) te Zuidlaarderveen. Akte 18 februari 1769 Albert Roelfs en Swaantien Jans (Swaantje Jansen), echtelieden te Haren, verklaren van de diaconie van Haren geleend te hebben f.165,-. Roelf Jans en Lammegien Jans te Dilgt stellen zich borg voor de rente en aflossing van de lening. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1613, pag. 39)
- 156) Gerriet trouwt op zaterdag 2 oktober 1920 te Warffum met Klasina.
- 157) Klasina Smit. Klasina is geboren op woensdag 23 oktober 1901 te Warffum, is overleden op maandag 21 april 1941 te Zuidlaren (wonende te Haren). Klasina werd 39 jaar, 5 maanden en 29 dagen.
- 158) Derk Tonnis, zie 347.
- 159) Marrigje gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 8 november 1777 te Groningen (huwelijksgelutige was Harm Dijken), trouwt (kerk) op zondag 30 november 1777 te Haren met Jannes.
- 160) Jannes Jans. Jannes is overleden in februari 1782 te Essen, is begraven op woensdag 20 februari 1782 te Haren. Ontvangst diaconie te Haren 20 februari 1782 Jannes Jans van Essen begraven: f.2,42 Beste laken: f.1,50 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Akte 7 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783) Margien Jans, weduwe van Jannes Jans verkoopt aan Jan Roelfs en Aaltien Geerts de behuizing en schuur met de vaste beklemming van 47 grasen en 49 roeden land onder de behuizing gehorig. Jaarlijks moet f.82,- aan huur worden betaald aan de weduwe Strating conform aankomstbrief van 11 juni 1774. De koopprijs bedraagt f.2.300,-. De kopers betalen f.1.000,-. De rest wordt betaald door Jan Geers

- en Trijntje Hindriks. Zij krijgen de gereserveerde eigendom. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 233).
- 161) Steven trouwt op zaterdag 4 mei 1867 te Haren met Margien.
- 162) Margien Eilders. Margien, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 47), is geboren op vrijdag 8 november 1833 te Peize, is overleden op dinsdag 15 september 1914 te Harenermolen. Margien werd 80 jaar, 10 maanden en 7 dagen.
- 163) Jan trouwt op zaterdag 26 april 1845 te Haren met Ewoldina.
- 164) Ewoldina Cornelis van der Zwaag, zie noot 24.
- 165) Jan trouwt op zaterdag 20 oktober 1849 te Haren met Bougien (zie 36).
- 166) Bougien Mannes, zie 36.
- 167) Claasje trouwt (kerk) in 1710 (OS) met Evert (zie 315).
- 168) Evert Simens, zie 315.
- 169) Fennechijn gaat in ondertrouw (kerk) op dinsdag 16 november 1784 te Groningen met Johannes.
- 170) Johannes Liefheid. Johannes is afkomstig uit Weimar (D).
- 171) Evertje trouwt (kerk) op vrijdag 21 februari 1755 te Zuidlaren met Harm.
- 172) Harm Tamels. Harm is afkomstig uit Anderen, is gedoopt op zondag 23 mei 1723 te Anloo.
- 173) Jan trouwt (kerk) op zondag 10 mei 1801 te Noordlaren met Geesjen.
- 174) Geesjen Jans. Geesjen is gedoopt op maandag 12 mei 1777 te Kropswolde, is overleden voor 1808. Geesjen werd hoogstens 30 jaar, 7 maanden en 20 dagen.
- 175) Margje Jans Stoker, dochter van Jan Hendriks Stoker en Jantje Wolters. Margje is gedoopt op donderdag 7 april 1763 te Assen, is overleden op woensdag 7 augustus 1844 aldaar. Margje werd 81 jaar en 4 maanden.
- 176) Lijsebeth gaat in ondertrouw (kerk) op woensdag 25 augustus 1683 te Groningen (huwelijksgetuige was Rijkcke Buijtenpost) met Ties.
- 177) Ties Hindrix Groenendal, zoon van Hindrik. Ties is afkomstig uit Hemmen, is overleden voor 1698.
- 178) Lijsebeth gaat in ondertrouw (kerk) op zaterdag 10 januari 1699 te Groningen (huwelijksgetuige was Rijkcke Buijtenpost) met Jacob.
- 179) Jacob Claesen. Jacob is geboren te Haren.
- 180) Hendrik trouwt op zaterdag 22 oktober 1853 te Haren met Jantje.
- 181) Jantje Berends, dochter van Berend Berends en Fennechien Oosterveld. Jantje, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 29), aldaar (Wijk C Onnen 28), aldaar (Wijk C Onnen 48), aldaar (Wijk A Haren 14), aldaar (Wijk A Haren 16) en aldaar, is geboren op zaterdag 2 december 1820 aldaar (Wijk C Onnen 28), is als geboren aangegeven op maandag 4 december 1820 aldaar (aangever geboorte was Berend Berends; getuigen aangifte geboorte waren Willem Eising en Klaas Mannes), wonende Wijk A Haren 16 aldaar, is overleden op donderdag 19 december 1878 aldaar. Jantje werd 58 jaar en 17 dagen.
- 182) Eite trouwt (kerk) op donderdag 13 mei 1779 te Haren met Jantien.
- 183) Jantien Egberts, dochter van Egbert Folkers Snijder en Aaltien Berends. Jantien is geboren te Glimmen, is gedoopt op zondag 17 november 1754 te Noordlaren, is begraven op zondag 30 augustus 1807 te Haren. Jantien werd 52 jaar, 9 maanden en 13 dagen. Vader wordt bij doop vermeld met de achternaam Snijder. Ontvangst diaconie te Haren 23 augustus 1807 Begraving van Eite Ubels: f.1,61 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Ontvangst diaconie te Haren 30 augustus 1807 Begraving van Eite Ubels Jantjen: f.1,30 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).
- 184) Marchien trouwt op zaterdag 25 april 1891 te Anloo met Jan.
- 185) Jan trouwt op zaterdag 8 oktober 1881 te Haren met Jantje.
- 186) Jantje Vorenkamp, dochter van Pieter Vorenkamp en Beerta van Bon. Jantje is geboren op dinsdag 25 februari 1862 te Helpman, is overleden op zaterdag 22 september 1883 te Harenermolen. Jantje werd 21 jaar, 6 maanden en 28 dagen.
- 187) Jan Berend van Hemmen, zoon van Ebbing van Hemmen (61.7) en Janna Bosman. Jan, landbouwer, wonende te Haren en aldaar (Wijk D Dilgt 23), is geboren op dinsdag 17 juli 1860 te Dilgt (Wijk D Dilgt 13), is overleden op vrijdag 23 maart 1900 te Hoornschedijk. Jan werd 39 jaar, 8 maanden en 6 dagen. Nieuwsblad van het Noorden, 24 november 1897 Hedenmorgen werd door de politie proces verbaal opgemaakt tegen J.B. v. H., landbouwer, wonende aan de Hoornschedijk, gem. Haren, die op de weekmarkt boter ten verkoop aanbood, welke het vereischte gewicht niet had. Jan was eerder gehuwd (1) met Jantje Vorenkamp.
- 188) Elizabeth trouwt (kerk) op zaterdag 1 juni 1720 te Groningen met Jan.
- 189) Jan Frijling, zoon van Henricus Abrahams Frijling en Bouwina Johans van Huijsen. Jan, advocaat.
- 190) Jantjen trouwt (kerk) in 1694 met Geert.
- 191) Seijtje. Seijtje is overleden in 1693.
- 192) Geert Geerts. Geert is geboren in 1665 (OS), is overleden in 1700 (OS). Geert werd 35 jaar. Voogdijstelling 12 februari 1702 Jan Westerhoff, voormond, Wolther Jans en Luitjen Jans, voogden, over het kind van Geert Geerts en Jantien Geerts. Zij worden geautoriseerd om voor hun pupille een regeling te treffen tot scheiding en afkoop, mits dit geschiedt ten overstaan van het gerecht. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1493). Geert was eerder gehuwd (1) met Seijtje.
- 193) Barel Pieters, zoon van Peter Jansen en Jantjen Barelts. Barel is geboren in 1700 (OS). Beschikking 15 juni 1725 van het Gerecht van Selwerd Verzoek van Barel Pieters, zoon van Pieter Jansen en Jantien Bartels op de Hoornschedijk, dat hij reeds getrouwd zijnde met Swaantien Everts, dochter van Evert Everts ten Camp tot Haren en voornemens is met zijn voormond en voogd een scheiding en afkoop te maken, veniam aetatis (meerderjarigheidsverklaring) wenst. Dit wordt gehonoreerd. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1704). Beschikking 21 maart 1729 Gerecht van Selwerd Heeft Roelef Sickes Swartwolt als voormond aangezwoeren over het minderjarige kind van wijlen Barel Pieters bij Swaantien Everts in echte verwekt. Evert ten Camp wordt sibbevoogd en Jan Pieters wordt vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de moeder een regeling treffen over de vaderlijke nalatenschap. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1705).
- 194) Pieter Cornelis Vos ook genaamd Peter Cornelis. Pieter is geboren in 1630 (OS), is overleden voor 1674. Pieter werd hoogstens 44 jaar.

Index

- Aaldring**
Antje 207.4; Harm 207.4.
- Abbring**
Aaltien 45, *38; Albert 7; Claasjen 81; Dirkje Egberts 147; Egbert 111.7, *85; Henderika 111.7; Jantien 81; Johanna 383; Luite 81, 383; Luitje 45; Margaretha 116.6; Willem 7; Willem Egberts 116.6.
- Abels**
Roelf 268, 39.2.
- Adolfs**
Jan 262.1.
- Afman**
Aaltje 8.4; Anje Berendje 8.5; Berend 8.7; Jan 8.1; Renze Sjoerd 8.2; Sjoerd 8.6; Tijle 8; Trijntje 8.3.
- Albartus**
Aaltien 221.2, 9; Aaltje 221.2, 308, *22; Derk 221.3, 92.4; Egbertien 221.6; Geerd 221.7, 9; Geert 221.7; Henderkien 221.5; Hendrik 144, 221.4; Hinderkien 221.5; Hinderkjen 221.1; Jan 221.3; Jantje 204.2, *54; Trientje 263, 266.
- Albers**
Annechijn 57; Gesijna 285; Hindrik *112; Jan 138.
- Alberts**
Aaltien 321, 322; Aaltje 10, 23, 101, 102, 16.5; Albert 12, 13.2, 74.1, 91; Andries 317.1; Anje 11; Anna 12; Annegje 57; Antje 211; Beertien 89.1; Derk 13, 124; Fennechien 13.6; Fennigje 106; Folkerdina 198.4, 319; Geesje 137, 16.1, 285.5; Grietje 14; Hendrik 11, 16.3, 216.1; Hindrick 15, 396.2; Hindrik 16.2; Jaalte 16; Jacob 17; Jan 18, 285.3, 285.4; Jans 19; Jochum 111.5; Lammechien 16.4; Lammert 16, 19, 299; Lukas 13.5; Marchien Lammers 299; Margien Lammers 299; Roelf 285.1; Willem 13, 102, 13.3, 74.1; Willemina 103.7, 13.4.
- Alderts**
Reintje 348.
- Alefs**
Geesje 3.6.
- Aling**
Jan Geerts 331; Teunis Geerts 331.
- Almelo**
Jan 237; Jantien 237.
- Almelo, van**
Jan 299.1.
- Alsema**
Wobbiena 234.5.
- Alting**
Lucas Tonnis 20, 168.
- Amerika**
Luitjen 263.6; Willem 263.6.
- Andries**
Geert 21, 200, 329; Hendrika 297.1, 329; Roelf 21.
- Antonie**
Jantien 221.7.
- Arends**
Aaltien 68.1; Aaltje 24.1; Albertje 10.1; Berend 204; Ettien 204; Geerdien 313; Geert 22; Gerrit 10, 23; Harm 68.1; Hendrik 10.2; Hillechien 43.10, *35; Hindrik 24; Jan 24; Rotger *35.
- Arents**
Michel 188.1; Roelef 30.
- Aring**
Lumme 7.
- Asman**
Johannes 25.
- Asmis**
Froucke 2.2.
- Asmus**
Swaantje 168.
- Assems**
Swaantje 168.
- Asses**
Wibbegien 173.
- Assies**
Barteld 132, 132.1; Bouchina Taliena 146.4; Ida Willems 157.3; Jan 132; Jantien 43; Willem 157.3, 43.
- Aukes**
Grietje 390.3.
- Auwema**
Willem 325.2.
- Ax**
Hendrik 97.2, *76; Niklaas *76.
- Badhoren**
Take *68.
- Bakker**
Abel 74.2; Abraham 26.1; Annechien 90.5; Doede 26.5; Fennechien 26.4; Grietje 26.3; Hendrik 26, 27.1, 273; Jan Egbert 27.2, 74.2; Jan Egberts 26, 26.2, 27, 90.5; Jan Egberts 26; Jans 27, 35.
- Balkema**
Jan 256.1.
- Barelds**
Aaltien 28, 174.
- Barelts**
Jantjen 82, *193.
- Barkema**
Kornelis 29, 389.
- Barnesma**
Grietijn 6.3.
- Bartelds**
Hindrikje Roelofs 159.2, 61.
- Barteling**
Harm Harms 30.3; Roelof Harmens 30.2.
- Bartels**
Harm 30.
- Bastiaans**
Jan 173.1.
- Bathoorn**
Aaltje 243.4; Geesje 92.1, *68.
- Baving**
Aaltje 351; Albert Alberts 317.2; Thijs 198, 301, 317.2; Willem 301.
- Bazuin**
Albert 255.1, 255.2, 31.2, *147; Annechien 228.6; Eltien Bartelds 255.5; Gerrit Jans 111.6, 172.2; Harm Jans 31; Henderikus 228.3, *147; Hendrik 255.2, 31.3; Hendrikje 225.2; Jan 111.6, 31, 31.1; Jan Harms 31; Janna 36; Johanna Elizabeth 31.1; Klaas 172.2; Lammert Arend 61.
- Beckering**
Aaltien 200.1.
- Beek**
Christiaan 250; Roelfina Alberdina 250.1.
- Beek, ter**
Jaantje 32.
- Beeninge**
Roelof Pauls 17.1, 33.
- Beerents**
Rolandus 129.2.
- Beerling**
Aaltje 89.
- Begeman**
Oltman Berends 58.4.
- Bekkering**
Aaltien 200.6; Jan 200.1, 200.6, *129.
- Benes**
Tiebbe 7, *11.
- Benning**
Arend 40.2; Harmtje 39.4.
- Bentum**
Berend 247.1; Markus 247.1.
- Berdien**
Antje 34.
- Berends**
Aaltje 378.3; Albertje 303.4, 36.2; Berend 169.1, *64, *181; Bouchien 27, 35; Derk 271.4, 89.1; Fennechien 89.2; Fennegien 89; Geesje 243.2; Gretien *151; Grietje 166, 173; Hendrik 169.1, 225.2; Hillechijn 4; Hinderkien 307; Hindrik 303.5, 35, 36, 36.1, 36.3; Jan 169.1, 271.2, *19; Jans 225.2; Jantje 277.1, 353.1, *181; Roelof 378.3.
- Berents**
Aaltien *183; Fennigje 312; Hindrik 118.
- Berg, van de**
Jan 148.2.
- Berg, van den**
Hermannus 353.1, 353.2; Hindrik 111.4; Jan 148.2; Sjoerd Hindriks 111.4.
- Bergen, van**

- Albert Coenraads 74; Catharina 93.1; Coenraad Alberts 99.4, *66; Eite Conraads 200; Eite Conraads 200; Jan 31.3; Jantien Jacoba 367.1; Johan Adam 367; Kornelis Alberts 100; Mettien 100, 266, 337; Mettje 92.1, 99.4, *66; Roelfien 200, 31.3; Roelfje Alberts 270.1; Trientien Alberts 74.
- Bergsma**
Sietse 236.2.
- Beukema**
Anje 350; Geertje 259.3.
- Beuving**
Jan 321.5.
- Beuvinga**
Gerrit 321.5.
- Biemold**
Berend Willems 30, *19; Diele 37; Grietien 37; Willem Berends *19.
- Bierling**
Geessien Jans 255.
- Biezé**
Derk 377.
- Blaauw**
Hendrik 224; Hermannus 224.
- Blaauwijkkel**
Anje 256.4.
- Blankert**
Jacobus Johan 195.6, 195.7, 195.8.
- Blom**
Abel 103.4; Geert 38; Jan 103.4, 38.2, 38.3; Jan Jans 308.3, 36, *21; Jantje 38.4; Kornelia 38.5; Kornelis 308.3, 38, *21; Trientje 38.1.
- Boddendijk**
Bernardus Lambertus Coninck 195.1, 195.2, 195.3, 195.4.
- Boddeveld**
Alberdina 204, 39.1; Berend 39.2, 39.4; Geert 39.6, 39.8; Geugien 363; Hendrik 170.3, 39.7, 39.9; Jacob 39, 170, 39.1, 39.2, 39.3, 39.8; Jacob Jans 170; Jan Roelfs 39.3; Jan Roelofs 170, 170.3, 39; Roelfien 170.2; Willemtje 39.5.
- Bodenrijder**
Catharina Carels 92.
- Boekema**
Geert 366.
- Boelens**
Boele Harms 40; Johanna Boeles 40.
- Boer**
Elisabeth 254; Jannes 297.2; Jans 254; Roelof Popke 357.1.
- Boer, de**
Claas Willems 307.2; Harmannus 167.3, *102; Hindrik Willems 307.7; Hindrik Willems 299; Willem Claassens 307.2, 307.7.
- Boerema**
Grietje 194.2; Marijke 46.
- Boering**
Albert 167.5; Maria Jans 302.4.
- Boerma**
Anje Aljes 40; Derk 115; Harm 206.3; Reinder 61.6; Roelfien 41.
- Boersma**
Geertje 198.1.
- Boewes**
Jan Keiter 190.7.
- Bogtstra**
Reinier 148.12.
- Bolhuis**
Aaltien 43.7; Aaltijn 45.1; Aaltje 46.6; Abel 46.7; Abel Popkes 45.2, 45.4, *38; Albert 221.3, 46.5; Cornelia 43.11; Cornelis Luite 46.5; Cornelis Luite 144, 221.3, 49; Ebo 46.8; Egbert Roelof 42; Engelina 50.1, 50.2; Geert 157.5, 166.1, 166.2, 43, 147, 166, 173, 43.1, 43.2, 43.3, 43.4, 50, 99; Geert Hemmes 43.6; Geert Popko 44.1; Geessien 255.5, 43.5; Gezijn Louwes 144.3; Grietje 43.1; Harke 47; Hemme 44; Hendrik 255.5; Hinderika 43.7, 43.8, *33; Hinderkien 43.2; IJda 46.10, 46.4, 46.9; Izaak *131; Jacob 46.3; Jacob Popkes 45; Janna 43.10; Johanna 46.5; Kind 46.14, 46.2; Kornelis 113.1; Lambertus 200.4, *131; Lammechien 46.12; Lucas *94; Luite Abbringe 45.3, 46, *38; Luite 113.1, 47, 158, 46.5, *94; Luitje 47; Lutgerdiena Lammegina 47; Marchjen 45.6; Popke Abels 159.4, 48, 49, 173; Popke 43.3; Roelf 46.13; Roelof 46.1; Willem 50.
- Bolhuis, van**
Abel Popkes 48; Jan 266; Janna 51; Jannes 167.3, 51; Marchien 337; Pietertien 167.3; Popko 266, 337.
- Bolt**
Roelof 244.1.
- Bolwijn**
Barteld Pieter 52.1; Kornelis 52.
- Bon, van**
Beerta 52, *186.
- Bonder**
Aaltien Harms 24; Aaltje 53; Bouchien 54; Geert 270.4, 53, 54, 55; Hillechien 103.4; Jan 270.4; Pieter 351.1; Wilmina Harms 22, 24.
- Bontekoe**
Hindrik Geerts 128.1; Jeichien Everts 199.
- Boon**
Henderica Johanna 63.2; Sina Eliza 395.
- Boord**
Anke 63.3.
- Borgh, ter**
Fredericus 73, 73.1, 81.5; Hillechien 162, 73.2; Jan 81.5; Johanna 73.3; Roelf 73.
- Borgman**
Trientje Garnts 194.7.
- Bos**
Aaltje 73.1; Aldert Harms 56; Annegien 58.2; Harm 58.1; Harm Hindriks 57, 58.5; Hinderk Harms 57.2, 58; Hindrik 59; Hindrikje 58.6; Hindrikje Hindriks 58.4; Jan 73.1; Roelfijn Harms 5, 57.1; Wubbina Hindriks 58.3.
- Bosch**
Aafjen 333.
- Bosman**
Berend Berends 255.3; Berend 60; Berend Berends 303; Geessien Berends 282, 61.5; Hillechien 61.6; Hinderkien Berends 246, 61.4; Hindrik Berends 159.2; Hindrik Berends 157.5, 43; Jan Berends 255.3; Jan Berends Hendriks 61; Jan Berends Hendriks 133.1, 157.5, 157.6, 303.3, 303.4, 36.2, 39.1, 39.3, 43, 60, 134, 398, 61.1, 61.2, 61.3, 61.4, 61.5, 61.6, 61.7, 61.8, 99, 99.2, 99.3; Janna 61.7; Jantje Berends 61.1; Roelf 61.2; Roelfien 61.8; Willemtien Berends 194.
- Boukes**
Aaltje 191.
- Bousema**
Sietse 62.
- Bouwes**
Jan 190.7.
- Bouwkamp**
Harm 167.1, *98; Hendrikje 263.10; Hindrik Jans 307.6; Hindrika 376.1; Jan 263.10, 303, 307.6, 39.5, *98; Marchien 223; Pieter 39.5; Wubbegien 259.
- Bouwman**
Albert 199.6; Berend 256.2.
- Braams**
Gesina 371; Jeichien 43.6, 44.
- Brak**
Guurtje 63, 358.
- Brand, van der**
Maria Jacoba 291.
- Brandsma**
Imkje 64.1; Sipke 64.
- Brants**
Anna Wemelina 153.
- Braxhoofden**
Johanna 251.
- Breedveld**
Gerregien 341.
- Breeman**
Engelina 50; Gesina 144; Hindrik 172, 317.2; Hindrik Jans 116, 116.4, 252, *46.
- Bremer**
Egbert 131; Egbertje 131; Roelfien Geerts 167.5.
- Bril**
Hinderika Pieters 113.3.
- Brill**
Trijntje 164.
- Brink**
Aaltje 103, 399; Abel Jans 308.2, 321.6; Alberdina 67; Antonie 97.1; Berend Stevens 302.4; Egberdina 146,

- 65.1; Geesje Abels 321.6; Geesje 198.4; Geesjen 198; Harmannus *85; Hendrik 147.2, 65; Hindrik 198.4, 319; Ida 66, 373; Izabella Anna 319; Jan 67, 116, 116.6, *80, *86; Janna 204.2, 67, 97.1; Jantje Lucas 68, 295; Jeichien Johanna 146.2; Lammechien Abels 308.2; Lucas Abels 66, 68, 198, 252; Lucas Abels 144.2, 43.1; Marijke *80; Marrijeke 104.5, *80; Roelf Jans *86; Roelf Jans 262.2, 321.5; Roelina Lucas 251, 252, 68.5; Roelof 43.7, 43.8, 65; Steven 302.4; Wilhelmus Aaltinus 69.
- Brinks**
Jantje 24.1; Roelf 170.
- Broek, van der**
Aldertina 70.4; Geertje 70.7; Jan 70.2; Jantje 70.3; Johannes Jelte 70.6; Klaas 70.5; Louwrens 70; Trijntje 70.1.
- Bronda**
Eltinus Hendrikus 161.
- Bronsema**
Hindrik 325.2.
- Brookman**
Lammechien 309.
- Brouwer**
Albert Berends 162.7; Annegien 190.4; Hendrik 162.7; Jan 252.7, 399.2; Tekela 39.9.
- Bruggen, van**
Amelia 334; Gerrit 43.11; Haijo 43.11.
- Bruining**
Geessina 361.
- Bruins**
Geessien 206.
- Buijtenpost**
Rijkcke 343.1, *176, *178.
- Buining**
Geert 398.3; Geert Geerts 4; Geert Jans 398; Janna Geerts 92.
- Buiring**
Geert Hendriks 167.5.
- Buiringa**
Aldert 111.7, 111.8; Wigcher Alders 36, 74.
- Buurma**
Cornelis Clasen 46; Cornelis Clasen *38; Cornellis *38, *39; Geert 45.1; Marchien 46.
- Buis**
Grietje 398, 71.2; Hinderkien 212, 71.1; Jan Berends 71; Jan 71.4; Jantien 71.3; Jantje Jans 184; Willem Jans 156.5, 71; Willem Jans 112, 133.7, 141, 157.2, 162, 173, 321.4, 398.1, 61.2.
- Buist**
Jacobus 72.
- Buiter**
Egbert 269; Freerk 50.2; Jantiena 16.3; Tidde 50.2.
- Buitingh**
Harmtien Jans 73; Jan 73.
- Buitkamp**
Mechiel 84.
- Buivinga**
Jan Geerts 321.5.
- Bulthuis**
Trientje 334.2.
- Bults**
Janna 362.
- Buning**
Geertruida Ottolina 195.1; Willem 398.2.
- Buring**
Albert 167.5; Egberdina 65; Hendrik Coenraad 195.1.
- Buringa**
Albert 74.4; Annechien 256; Egberdina Alberts 348; Grietje 74.1; Metje 74.2; Pieter Wigchers 74; Wicher 74.3; Wigcher Alberts 256.
- Buurma**
Harmke Stevens 302.3.
- Camp, ten**
Evert Everts 345.3; Evert 345.3, 386.1.
- Carstens**
Jurrien 171.6.
- Christiaans**
Tjaduwe 190.1.
- Claasen**
Claasje 311, 315.
- Claesen**
Jacob 343, *179.
- Clasen**
Jan 75.
- Cnotte**
Jan 76.
- Cock, de**
Harmanna Margaretha 195.1.
- Coolbour**
Egbert Lamberts 77; Lambert Jacobs 78; Roelof Lamberts 78.1.
- Coopman**
Jantje 101.
- Coops**
Albert 79.
- Coppello, van de**
Cornelia Sara Kapeijne 327.
- Cordes**
Roelina 329.
- Cornelis**
Evert 345; Geertien 186.1; Hindrik 345.2, 80; Hindrikjen 156; Jan 3.2; Jantje 18, 286; Jantjen 3.3; Marchijn 3.5; Peter *194; Trijntien 76.
- Cornelius**
Jan 3.6.
- Corneljes**
Jantje 3.3.
- Cornellis**
Jacobtijen 6.1.
- Cruse**
Jacobjen 77.
- Cuijk**
Albert Roelofs 383.1, 383.2, 81, 81.1; Alberts Roelofs 168; Claasjen 81.4; Hillechijn 81.3; Roeleff 383.2, 81.1, 81.2; Roelof Alberts 81, 168.
- Cuik**
Albert 81; Ludolph 383.2, 81.1.
- Dalen, van**
Egbert 111.8, 228.5; Jans 237.1; Jantje 111.8, 379.4; Johannes 228.5; Lammigje Jans 400; Zwaantje 237.1, 93.7.
- Daling**
Berend 104.3; Egbert Berents 104; Egbert Berents 104.4, 303; Fennechien 104.4; Geziena 104.5; Grietje 104.1, 104.2; Jantje 167.3; Willem 104.6, 104.7.
- Dalman**
Egbertien *76.
- Dam, van**
Grietje 45.1, *39; Janna 236.1, *149; Tijbegien Klaassens 353.
- Dantuma**
Wytze Regnerus 234.2.
- Davids**
Hendrikus 374.2.
- Degelink**
Tallegien 335.1.
- Dekens**
Jantje 204.2, 67, *54; Roelof 204.2, *54.
- Dekker**
Dekker Alef 170.3; Hinderika 90.5; Jantinus 142.3.
- Delstra**
Hielke 320.3.
- Derks**
Albertjen 347.3; Anna 89; Berend 89.1; Eppo 82; Geerd 141.1; Grietje 311.1; Lammigje 191, 192, 347.2; Tonnis 83.
- Derksema**
Derkje Derks 31; Jurjen Derks 353.
- Derx**
Egbert 171; Marretjen 284.
- Dijk, van**
Lucas 199.10.
- Dijkema**
Grietje Klaassens 303; Tunna 84.
- Dijken**
Harm *159; Jantje 167.1.
- Dijken, van**
Alberdina 325.9.
- Dijkhuis**
Andrea 228.3; Geertje 70; Jan Thijs 113.3; Jeltien 113.3.

- Dikkens**
Grietje Alders 74.3.
- Dirks**
Hinderkje 194.2.
- Doesschate, ten**
Jurriaan 196.
- Dojes**
Willem 57.2.
- Douwes**
Aaltje 87, 93; Anna 39.3; Douwe 134.2.
- Drenth**
Hendrik 228.3; Jantien 88; Zwaantje 228.3.
- Drewes**
Arend 85.1; Hillegien 332; Mijna 85; Zwaantje Roelfs * 142.
- Dries, van den**
Joannes Adrianus 195.3.
- Duns**
Christina 127.
- Dussel**
Anna 86; Annechien 87.2; Frederika *99, *100; Gerrit 87, 99.6; Lammert *99; Willem 88.
- Ebbinge**
Annechien 155; Jan 155.
- Ebels**
Albert 194.7; Hendrik 175.4; Ielke 175.4, 194.7.
- Ebes**
Ida 46.
- Echten, van**
Roelof 326.1.
- Eden**
Jantje 330.3.
- Eerelman**
Samuel 177.
- Egbers**
Berend 89; Derkje 171.6.
- Egberts**
Derc 171.3; Derck 171.5; Hindrickjen 171.2; Jannes 192.2; Jantien 354.3, *183; Ubel 354.3.
- Eikema**
Catharina 39.9; Jan 39.9; Jantje 131; Roelof 131.
- Eilders**
Margien 302.4, *162.
- Eisens**
Grijtien 15, 396.
- Eising**
Albert 144.1, 262.3; Engelina 262; Fokje Willems 255; Hinderika 158, 162.6, 262.3; Jantien 107; Lourens 167; Lucretia 144.1; Willem 190.7, 255, 262, 321.5, *181.
- Eisses**
Aaltje 298.5; Adolf 90, 92.3; Adolf Folkers 92; Alberdina 13.2, 91, 250; Albertje 298.2; Carel Folkers 92; Catharina 92.1, 99.4; Derk 93.5; Derkien 298.3; Diena 13.3, 198.5, 199.1; Egbert 93.2; Eisse 90, 90.1, 90.3; Elisabeth 93.3; Folkert 160.3, 87, 91, 92.8, 93, 93.1; Geert 298, 298.1, 90.5, 92.9, 93, 93.4; Geertruida 93.6; Gerrit 92.5; Hendrik 40.3; Hinderkien 167; Hindrikje 298.4; Jan Folkert 167; Jan Gerrits 92.2; Janna 92.4; Jantien 92.6; Lammechien 92.7; Lukas 93.7; Marten 90.2; Roelfje 94; Roelof 90.4; Trientje 87, 306.
- Eitens**
Aaltje 198; Bauchien Egberts 100; Hendrik Vorenkamp * 137; Jan 204.1, *137.
- Ekkelkamp**
Anna Wibbegiene 263.3; Pieter 263.3.
- Elders**
Aaltien 66; Abel 66.3; Albert 95.2; Albert Jans 95; Harm 95.1; Hendrik 66.1; Jan 207.3, 66, 95; Janna 66.4; Lucas 66.2; Sjoukien 125.
- Elema**
Jan 96.1; Jan Jochums 96; Jan Lukas 96, 97; Trientje 96.2, 96.4; Willem 96.3; Willemtje 97.
- Eleveld**
Aaltje 102.3, 98, 263; Albert 103.1, 103.6, 133.1, 61.8, 87, 99, 100, 101, 231, 92.1, 99.1, 99.2, 99.3, 99.4, 99.5, 99.6; Annechien 102.1, 103.4, 330, 99.1; Borger 99.11; Freerk 101.2; Geert 101.1, 102; Gerrit 92.1, 99.4; Grietien 98, 99.7; Grietje 103.5; Henderikus 103; Hendrik 103.7, 13.4, 99.3; Hindrik Alberts 99; Hindrik 99.2; Jan 99.5; Jantje 86, 87, 99.6; Willem 101.3, 102.2, 103.3.
- Ellens**
Gezina 111.7; Grietje 234.7, 368; Jan 170.3, 244.3; Jantien 104; Willem Jans 104; Willem Jans 104, 144.
- Elzinga**
Ale 105; Anna Wilhelmina 105.4; Foeke 105.3; Gerhardina 105.5; Gerradina 105.6; Johan 105.1; Meindert 105.2; Pieterdina 105.7.
- Emerius**
Bartout 276.1.
- Emming**
Anno Berend 106, 226.1; Willem 106.
- Engberts**
Bareld 89.2; Elizabeth 93; Ida Freerks 39.9.
- Engelberts**
Margaretha 171.1.
- Ensing**
Roelfien 55.
- Enting**
Albert 113.2; Margarita Jans 184.
- Eppes**
Derk 82.2; Jantien 317; Jantje 82; Jantjen 82.1.
- Es, van der**
Aaltje 107, 109.3; Annechien 108, 109.1, 194.6; Fennechien 109.5; Geert 109.2; Grietje 111.6; Henderika 109.4; Hendrik Klaas 109.6; Hendrik Klaassen 109, 379.8; Hendrik 111.1; Hillechien 111.4; Hinderikus Klaassen 110, 379.7; Hinderk Hinderks 111; Hinderk Hinderks 111.1, 111.2, 111.3, 111.4, 111.5, 111.6, 111.7, 111.8, 112, 144.2, 262.2, 43.1; Hinderk Klaassens 111; Jan 111.7; Klaas Hendriks 111; Klaas Hinderks 112, 133.7; Klaas 110.1; Klaas Hinderks 109, 110, 112.1, 112.2; Pieter 111.5; Pietertje 111.3; Roelf 111.8.
- Essen, van**
Jan Meinderts 190.1.
- Evers**
Simon 315.1.
- Everts**
Aaltijn 288.1, 315.1; Aaltje 237, 99.7, *140; Arent 313.2; Baugien 80, 315, 345; Bouchien 148.10; Evert 113, 113.1, 113.2, 113.5, 133.1, 133.5, 148.6, 148.7, 157.3, 157.7, 99, 232; Freerk 113.3, 46.12; Frerick *113; Geesje 113.2; Henderika 148.6; Hilligje 4.3; Hindrik 113, 317.2; Jacob Bolhuis 116.4, 61.1, *46; Jan 113.4; Jantje 155, 163; Lammechien 113.1; Luitje 113, 116.4, 46.12, *47, *48; N.N. 113.5; Sicco 313.1; Swaantje 386.1.
- Ewolds**
Grietje *24.
- Feringa**
Wilde 299.
- Fiening**
Jantien 198.
- Fledderus**
Abraham *37, *38; Harmanna Maria 45.1, *37; Johanna *38; Margareta Catharina *38.
- Flink**
Geertje 114.
- Foks**
Roelfien 170.
- Folkers**
Azina 234.1; Christiaan 68.4; Hillechien Eisses 167.4; Jantje 320.4; Zwaantje 207.4.
- Fongers**
Poulina 115.
- Fransen**
Grietje 30.
- Frericks**
Rotger 292.
- Freriks**
Evert 46.12, *113, *114.
- Frijling**
Abraham Henricus 383.1, 383.2, 383.6; Henricus Abrahams *189; Jan 383, *189.
- Gasinjet**
Gijsbertus Lambertus 195, 195.1, 195.2, 195.3, 195.4, 195.5; Maria Sara 195.
- Geerdes**

- Antje 252.
- Geerds**
Berend 321, 89.1, *64; Derk 82; Grietje 99; Hindrik 116; Jan 117, 117.5, 45.1.
- Geers**
Jan 118; Jantjen 119, 386; Trijntje 189.
- Geersing**
Willem 356.
- Geerts**
Aaltijn 311.1; Aaltje 270; Anna 379.3; Berend 173, 4.2; Berent 189.3; Bouwchijn 189.1; Derk 141; Eeltijn 189.5; Geerd 4.3; Geert 119, 386, *191; Grietien 168; Grietje 353; Harm 278; Haye 174, *107; Hendrik Jan 41; Hindrik 120; Jan 118, 121, 189.2, 221; Trientje 4.1; Trijntje 4, 189; Willemtien 39.
- Geertsema**
Aleida Sibilla Sara 123.2; Arnolda Hendrina 123.3; Carel Coenraad 122, 123.5, 276.2; Johan Herman 122, 123; Klaas 124; Maria Louise 123.4; Titia Magaretha 123.1; Wibbina Maria 122.1, 219.
- Geldersma**
Tjaart Klaassens 113.4; Zwaantje 113.4.
- Gelmers**
Jeichien 61.7.
- Gerrits**
Aaltje 54.2; Geert 54, 54.1; Grietje 125.1; Harm 125, 134, 166, 368; Harmtje 125.3; Hindrikje 378.4; Luite 54; Mettien 353; Roelf Harms 125; Roelfien 30; Sjoukien 125.2.
- Gewald**
Berend 38.1.
- Gijswijt**
Lambertus 38.5.
- Gockinga**
Henric 126.1; Reneke Busch 126; Richardina 126.1; Scato 126; Wibbina Maria 122, 276; Wilhelmina Theodora 195.
- Gortemaker**
Hillechien Roelfs 111; Jannes Roelfs 190.11; Roelf Johannes 190.11; Roelf Roelfs 190.11, 235.
- Goudberg**
Hinderkien 148.2, *92.
- Graaf, de**
Fennechien 332, *27.
- Gramsbergen**
Egbert 374.3; Elle 374, 374.1; Janna 374.2; Juda Hendrik 204.
- Grashuis**
Annechien *99; Elisabeth 300, 303.5; Elsie 170.3; Gerrit 127; Harmina 92.1; Hindrik 127, 303.5; Willem Jans 170.3.
- Grasmeijer**
Fennegina 225.1.
- Groenendal**
Geertruidt Tebbens 343.1; Harmannus 128.2; Lambertus 128.4; Lammechien 128.5; Reint 128; Swaantje 128.6; Ties Hindricx 343, *177; Trientje 128.1; Trientje Lammechiena 352; Wolter Goossens 128, 128.3.
- Groeneveld**
Elsina 333.
- Groenewold**
Martje Berends 113.4.
- Groenhof**
Hillechien Hindriks 253.1, 253.4, 253.5.
- Groenwold**
Hendrik 109.1.
- Groeve, de**
Hendrikje Claassens 116.6; Klaas 255; Woltertje Klaasen 255.
- Groninger**
Anna Margaretha Beerents 129.5; Berent 129; Helena Beerents 129.4; Henricus Beerents 129.3; N.N. 129.1.
- Groot, de**
Aaltje 393; Annigje 399; Engelina 96.1; Geessien 162.7; Harmannus 109, 112.1, 195, 195.10, 195.11, 195.12, 195.9, 26, 73; Hendrik 152; Jan Jans 89.1, *24; Jantje 206; Trientje 256.
- Groothuis**
Egberdina 111.1, 133.6.
- Gruis**
- Fenje 103.6.
- Guisse**
Joseph Franciscus 367.
- Haaikens**
Jan 130.
- Hadders**
Hillechien 103.5.
- Hajens**
Hemme 156.
- Hakkeling**
Tieme 109.4.
- Hamminga**
Annechien 198.6, *125; Folkerdina 13.3; Harke Fokkes *125; Hendrikje 379.3; Jan 13.3, 198.5, 199.1; Jantje 73.1; Marchien 198.5; Roelf 199.1; Roelfje 109.3, 379.1; Roelof 379.1, 73.1.
- Hanepot**
Hinderk Hindriks 170.
- Hanning**
Antoon 131.4; Berendje 131.6; Egbert 131.1; Ennechina 131.5; Frederikus 131.8; Geert 131, 131.7; Gerrit 131.3; Hendrik 131.2; Hindrik 131, 132; Marchien 132.
- Harinxma thoe Slooten, van**
Minnert Philip 123.2.
- Harkema**
Jantien Jans 379.1, 73.1.
- Harmens**
Grietje 104; Roelefjen 171.4.
- Harms**
Aaltien 221.7, 9; Aaltje 156, 207, 208, 209, 263.1; Aaltje *52; Albertijn 190; Anje 302; Annechien 133, 231; Bartelt 30; Berend Jans 39; Claas 311.2; Egbert 93.6; Egbertje *68; Fennechijn 311.1; Freerkien 392; Geert 259.4; Gerrit 134, 147, 166.2, 212.1, 212.3, 288, 318, 321.4, 321.5, 353.4, 60, 61.1, 61.2, 61.3, 61.4, 61.5, 61.6; Grietien 311.3; Harm 133, 134, 135, 209, 221.7; Harm Jans 302; Harmtien 39; Hendrik 139; Hinderkien 302; Ida 374; Jan 286.1; Jantien 99; N.N. 278.1; Roeleff 136; Roelf 137; Roelfien 147, 166, 30.1; Sijger 311.1; Tonnis 138; Trientje 134.2, 95, 207; Willemtien 139.
- Hars**
Aaltien Klaas 140.2; Hinderk Klaas 140.3; Hinderk Roelfs 140; Jantje Klaas 140.1; Klaas 140, 289; Margje Klaas 141, 322; Roelf Klaas 140.6; Sikkemina Klaas 140.5.
- Hartenhof**
Amel Kornelis 58.2, 58.4; Kornelis Kornelis 58.2, 58.3.
- Hartlief**
Aaltien Jans *50; Markus 16.1.
- Hassels**
Egberdina 259, *134; Egbertien 132; Egbertje *117; Jan Koops 132.
- Haver**
Garnt 142; Heine 142.1; Hilje 11, 216.1; Jacomina 142.3; Kornelia 142.2, 142.4; Willem 142, 216.
- Haverding**
Hindrik 353.1.
- Haverdings**
Hendrik 353.1, 92.1; Hendrikje 325.5; Zwaantje 92.3.
- Having**
Claas 143.
- Havinga**
Anna Katrina 128; Harmannus Doll 128, 212.4.
- Heide, van der**
Elisabeth 293; Jakob 360.
- Heikens**
Jan 130.
- Hekman**
Aaltje Derks 30.3; Aaltje 111.4, 144.2; Aaltjen Hindriks 13, 102, 74.1; Derk Jacobs 221.3, 30.3, *145; Dirk 111.8, 13, 144; Elisabeth Derks 221.3; Fennechien 144.4; Fennigje 144.5; Gesina 144.3; Grietje 92.8; Harmannus 257; Hendrik 144.7; Hinderikus 144.1; Hinderk Derks 144, 221.7, *145; Hinderk Derks 144; Hindrikje 144.6; Jan Thijs 257, 92.8; Jan Derks 36, 200, 317, 317.5; Jantje 172.1, 182, 228.2; Lammegien Derks 317.2.
- Helmens**

- Tjesse 128.6.
- Helpen, van**
Wilhelmina Bernards Coenders 383.1, 383.2, 383.6.
- Heltjes**
Andrea Jans 364.
- Hemmel**
Jantje 162.3.
- Hemmen, van**
Aaltien 148.1; Aaltje 148.6, 148.7, 155, 61.7, *52; Antoni Hindriks 144.3; Antonie Hendriks 145, 379.2; Antonie Jans 146, 65.1; Antonie 147, 166.2, 61.7, *85; Derkien 147.3; Ebbing 61.7; Egbert 147, 166.2, *52; Grietje 148.12; Henderikus 148.10; Hendrik 146.2, 61.7; Jan Antonie 146, 147; Jan Berend 379.4, *185; Jan Hendrik 146.1; Jan Jans 147, 147.1, 148, 157.6, 157.7, 160.3, 166.1, 166.2, 39.1, 43, 43.1; Jan Kornelis 148, 149, 203; Jan Popke 150; Jan 148.3; Jan Antonie 116.6; Jantine 151; Jantje 152; Jeigina 148.2, 154; Louwe 144.3; Margienus 146.4; Pieter 148.5; Roelfje 147.2, 65; Roelof 148.6, 153; Willem 148.4, 148.8.
- Hemmes**
Aaltijn Geerts 156.3, 287; Aaltje 159.2; Egbert 157.4; Evert 163.2; Frederik 148.2, 154, 155; Frederik Kornelis 162.8; Geerd 159.1; Geert 113, 113.1, 156, 157, 157.2, 157.3, 160.1, 162, 162.3; Geessien 160.3, 162.1; Gerhard 154.3; Grietien 157.5, 43; Grietje 159.4, 162.7, 43, 49; Harmannus 158; Harmtje 162.5; Hemme Geerts 159, 3.4; Hemme Geerts 156.3, 287; Hemmo Geerts 160, 402; Hemmo 154.1, 162.6; Hemmo Geerts 157.5, 160.3, 43; Henderika Alide 158.2; Henderikus 154.5; Hillegonda Geziena 161; Hinderikus Geerts 157.6; Hinderkien Geerts 156.5, 71; Hindrik Geerts 116; Jan 109, 110, 112.1, 112.2, 135, 157.5, 158.3, 162, 164.1, 39.2, 43, 73.2; Jan Kornelis 163; Jantien 157.7; Jeichina 163.3; Kornelis Geerts 157.3; N.N. 156.1, 156.2; Pieter 164; Reijnder Geerts 156.7; Roelf 165.
- Hemsing**
Geert Hindriks 116.6.
- Hendriks**
Aaffien 190.5, 46.12, *112; Aaltje 40.1, 54.1; Albert 167.4; Angenieta *58; Berend 113.1, 113.2, 147, 157.3, 159.2, 166, 166.2, 50, 61, 173, 212.2, 212.3, 401, 43.2, 43.4; Boulina 40.3; Cornelis 3; Elsjen 288.3; Gerrit 175, 392; Grietje 116, 156, 166.1, 71, 246; Hendrik 167.3; Hendrikje 215.1; Jantje 14, 57; Lammechien 398.2; Marije 45.1; Niessien 147, 166.2, 65; Pieter 263.8; Pieter Tebbe 167; Sicco 313; Tebbe 167, 167.1, 172, 212.4, 392; Tietjen 174.
- Henseler**
Hendrika 131.2.
- Hepping**
Swantie Jans 20, 168.
- Heukers**
Harmannus 144.5.
- Heuterman**
Geerdina 26.5.
- Heuving**
Albert Lammerts 169, 169.1, 169.4; Egbert 169; Grietje 169.5; Hendrikje 169.1; Jantje 169.6; Lambert 169.3; Lambert Roelfs 169; Lammert 169.2; N.N. 169.4; Petronella Hindriks 170.2.
- Hiddingh**
Remmelt 73.3.
- Hiltes**
Grietje 171.1.
- Hinderks**
Elsien 288.3.
- Hindricx**
Aeltien 342.
- Hindriks**
Aaltijn 222.1; Aaltje 95.2; Albert 15; Annechien 43.10; Annegien 222; Bernard 129; Cornelius 5.1; Derk 40; Dina 170; Egbertien 354.5; Egbertje 4.1; Fennigje 171; Geert 116.5, 198; Geertien Tebbe 172; Geertje 270.2, *70; Geessien 234.4, 40.2; Grietje 116.1, 116.4, 61.1, *46; Heike 307.2, 307.7; Henderikus Tebbes 212.4, 95.2; Hillechien 173, 173.1, 354.3; Hillechijn 354.3; Hindrik 116, 173, 212.1, 43, 43.1, 61, *84; Hindrik Tebbes 13; Hindrikjen 136, 221; Jan Folkert 167.2; Lammechijn 354.4; Lucas 40, 40.2, 40.3; Luijchijn 133, 221.7; Marchijn 190.1; Marigje 354.2; Pietertien *110;
- Remmert 28, 174; Roelf 116.2, 116.3; Roelfien 175, 339; Roelfje 167.5; Tebbe 1; Tomas Simens 80.1; Trientijn 318; Trijntien 176; Trijntje 118, 120.
- Hindrikus**
Hillechien 144; Hindrik 111.2, 112, 144, 169.1.
- Hindrix**
Arent 186.1; Lysbeth 7.
- Hoenderken**
Aaltine Annette Johanne 132.1.
- Hoetjer**
Hilligje Harms 204.
- Hoevens**
Roelfje 252.2.
- Hoff**
Anje 244.3.
- Hofman**
Annechien Roelfs 270; Christina 177.
- Hofstee**
Roelf 40.2.
- Hofsteenge**
Roelfien 263.10.
- Hoising**
Margaretha 81.1.
- Hoiting**
Hendrikje 157.3, 43.
- Holstein**
Aaltje *125.
- Holt**
Marchien 243.3; Tetje Harms 131, 132.
- Holthuis**
Jantien Derks 169.
- Holtkamp**
Hendrik 163.3; Klaas 163.3.
- Holtman**
Annechien 225; Dina 379; Grietje 111.3, 95; Lentse 111.3.
- Holwerda**
Hendrik 195.5.
- Homan**
Aaltijn 3; Arent 3; Jan 320; Janna 320; Roelfien Roelofs 90.
- Honebecke**
Willem 252.5.
- Honebeeke**
Willem 252.5.
- Hooghuis**
Jantje 248.5.
- Hooglander**
Johanna Hendrika 330.1.
- Hooijer**
Marijke 215.
- Hooiting**
Matje Jans 167.3, 51.
- Hopping**
Jan 2, 178, 2.2, *1.
- Horlings**
Leena 26.1.
- Horn, van der**
Kornelis 369.
- Hornhuis**
Alberdina 179, 181.5, 400; Cornelis Henderikes 181.6; Cornelis Hindriks 180; Cornelis Henderikes 144, 169, 169.1, 181, 400; Cornelius 181.4; Henderikes 181, 89.1; Kind 181.1, 181.2, 181.3; Margaretha Rolina *94.
- Horst**
Annechien 172.4; Derk 182; Egberdien 172.1; Egbert 103.5; Egbertien 172.3, 199.3; Gerrit 243.4; Hendrik 172.1, 243.4; Hinderk Jacobs 172; Hindrik 228.2; Jacob 172, 277.1; Jakob 277, *71; Jan *71, *72; Jan Jakobs 211; Jannes 172.1, 182, 228.2, 234.3; Roelf 103.5; Roelfien 277; Roelfje 172.2; Roelof 103.5; Willem 277.
- Hotzes**
Jan 24.1; Roelf 24.1.
- Houwing**
Aaltje 379.4; Egberdina 379.4; Hinderkien 73.1; Jannes 379.4.
- Hoving**
Alberdina Geertiena 183.1; Alberdina 263.1; Albert 183, 183.3, 336; Egbertien Jans 89.1; Geert 401, 46.12, 89.1; Geertje 183.4; Grietje Berends 321; Harm 263.1; Jan 183.2, 89.1.

Hovingh

Albert 255.3, 255.4, 255.5, 73.1, 73.2; Egbert 170.3; Klasina 270.5; Warmoldt Hindriks 353.1.

Hoving-Suurd

Willemtien 336.

Hovius

Everdina 132, *88; Neeltje 90.2.

Huijing

Geessien 199.11.

Huijsen, van

Bouwina Johans *189.

Huisen, van

Anna Maria 383.

Huisinge

Jantjen Jansen 140.

Huisman

Aaltje 259.5; Geertje 233, 234.4, 40.2, *31; Hindrik Willems 184; Pieter 303.3; Willem Hindriks 184.

Huizenga

Tamme 134.2, 353.4.

Huizinga

Aaffien 8.

Hulsebos

Pieter 39.9.

Hulzebos

Anna 39.9.

Hummel

Aukien 259.6; Egbertien 259.4; Eite 259.2; Elziena 290.1; Grietje 259.8; Hendrik 259, 259.7; Jan 259.5, 290; Rigina 290.2; Wolter 259, 259.3; Wubbegien 259.1.

Idema

Geertruida 81.1.

Ipema

Albert 185; Harm 185; Roelfien 104.7.

Jacobs

Cornelis 186, 186.1; Hillechien 17.1, 33; Jan 187; Marregien 45, 48, 267.

Jager

Annegien 214.

Jans

Aaltien 221.3, 30.3, *145; Aaltje 190; Albert 259.8; Annechien 211.1; Annegien 121.1; Arent 188; Catharina 117.5; Egbert 89; Egbertien 172; Geerd 117.1; Geert Geerts 117.3; Geert 189; Geertje 197; Geesjen 317, *174; Geessien 48, 221; Gesien 221; Gesina 129; Grietje 311; Harmannus 170.2, 211; Hermannus 170.2; Hillegje 170; Hilligje 81, 383; Hinderkien 58.2; Hindrikjen 118; Jannes 285, *160; Jantien 117.2, 3, 57.2; Jantje 353.2; Jantjen 312.1; Jeichien 354.3; Kind 287.1; Lammechijn 116, 271.1; Lucas *110; Maijcke 77.4; Marchien 285; Marrigje 285; Martijn 138; Meike 77.4; Meindert 190; Menke 20; Niesjen 134, 166; Popke 271, 271.2; Roeleff 176; Roelf 116, 271.1; Sijger 191, 312.2, 347.2; Trijntje *19; Warner 315.1; Willem 117.6, 191, 192, 347.2, *115; Willemtje 288; Wolther 4.1; Wubbechien 307.6; Ziemijna 117.4.

Jansen

Aaltje 147; Abeltijn 119; Adolf 111.1, 3.6; Albert 7, *5; Alke 198.3; Anna Maria 257, *153; Baugien 113; Berend 92.4; Claes 188.1, *108; Elsjen 312; Fenne 75, 292; Geeske 105; Peter 82, *193; Swaantje 271.2; Tiepe 193; Trientje *137; Trientje Wopkes 208; Wopke Jans 208; Wopke *153.

Jansens

Cornellijs 6.2.

Janssen

Anna 199.9, 248.3; Jacobjen 77.

Janssens

Jantjen 315.1; Marchjen 5, 57.

Jaspers

Meentjen 174.

Jeltes

Jacob 57.2, *44.

Jeronimus

Cornelia 128.4.

Jipping

Marchien 379.4.

Jochums

Trientje 96, 97.

Joesten

Annechien 271.2.

Jong, de

Gretske 64.

Jonge, de

Harm Berends 93.1; Hendrik Berends 36; Hendrikje Berends 91; Hinderkien 194, 349; Janna Berends 96.1; Marchien Berends 93.1; Wemelina Berends 376, 377; Willem Berends 234.2.

Jongsma

Hendrikjen Idskes 362.

Jorissen

Clara Adolphina 195.13; Constantia Geertruide 195.8; Gijsbertus Lambertus 195.11; Godfried Carel 195.7; Johanna Wilhelmina 195.6; Jules 195.10; Lodewijk Theodorus 195, 195.1, 195.10, 195.11, 195.12, 195.13, 195.2, 195.3, 195.4, 195.5, 195.6, 195.7, 195.8, 195.9; Maria Sara 196; Mathias Gijsbertus Lodewijk 195, 195.1; Mathias 195; Samuel 195.4; Sophie Louise 195.5; Theodora Sophie Marie 195.2; Titia Susanne 195.3.

Julsingh

Gijsseltijn 180; Jan Jansen 180.

Jurgens

Rigte Jans 290.

Jurjens

Jan 2.2.

Jurriens

Jan Luijchijs 171.6.

Kamp, ten

Geesjen 296; Jan Sijmons 172, 321.6.

Kamphuis

Aldert 270.1; Geertje 270.1; Koert Wijndelts 197; Reijndertje 197.

Kamps

Borgert 199.2; Christina 199.7, 200.3; Egbert 198.5; Eite 200.2; Geert 198, 199.4, 200.6; Geesje 199.6; Gerrit 199.11, 199.8; Hendrik 199, 200.4; Hendrikje 317.3; Hindrik 329.2; Jan 198, 198.1, 199.5, 200, 200.1, 317, 317.2, 317.3, 317.5, 39.8; Jantien 317.2; Jantje 199.1; Jeichien 199.3; Lukas 198.3, 199.9; Roelf 200.5; Stientje 198.6, 199.10; Willem 198.4, 317.1.

Kanon

Zacharias 323.2.

Kapma

Geertruida Frederika 337.2; Jannes 337.2; Willempien 10.1.

Kars

Fennegijn 113.1, *82.

Karsten

Annechiene Catarina 153; Egbert 43.6, 44; Geertje 42, 44; Lammechien 43.6; Willem 153.

Kat

Jantje 254.

Kate, ten

Janna Berends 341.

Kazemier

Lukas 183.1.

Kempenga

Sijpko 61.8.

Kerdijk

Gerrit 92.4.

Keun

Fokke Jacobs 201; Jacoba 13.3; Wubbechien 201, 304.

Kingma

Grietje 298.3.

Klaassen

Alef 3.6.

Klaassens

Hindrikje 170, *104; Janna 202; Klaas 202, 203.

Klasens

Aaltje 221; Albertje 149, 203.

Klein

Derk 114.

Kleiverda

Jantje 92.5.

Klijnstra

Jan 279.4.

Klip

- Harke 243.8.
- Kloosterhuis**
Geert Jans 221.7.
- Kloots**
Aaltje 144.1, 262.3.
- Kloppenburg**
Geertje Warners 129.3.
- Kluivingh**
Jan 217; Willem 172.3.
- Knijpinga**
Maria 383.1, 383.2, 81.1.
- Knot**
Aaltje Hindriks 5.3.
- Kobus**
Berentien 220; Geertien 167.2.
- Koens**
Jan 378.1.
- Koenz**
Aaltje 205.1; Berend 205.6; Franciscus 204, 204.1, 205.4, 205.5; Hendrik 204, 205, 205.2, 39.1; Jacob 204.2, 205.3, 67.
- Koetsier**
Jacobje Geerts 169.6.
- Koije, van der**
Lijsebeth Gerrits 343.
- Kok**
Gerriet 279.4; Wouter 279.4.
- Komen, van**
Geertruid Pauwels 201.
- Koning**
Eskeline Anna Henriette 123.
- Kooi**
Albert Albers 206; Albert 206.2; Geesje 206.3; Grietje 202.3; Hendrik Albers 31.1; Hendrik 183.2, 202; Hendrik Albers 252; Hendrikje 93.6; Jan 202, 202.1, 206; Jantien Albers 31.1; Jantiena 183.2; Jantje 206.1; Klaas 202.2.
- Kooiboer**
Henricus Egberts 77.5; Jan Egberts 77.4; Lammert Egberts 77.1; Lammigjen Egberts 77.3; Maria Egberts 77.2.
- Kooij, van der**
Gerrit 343.1.
- Kooiker**
Jan Jans 288.
- Kooiman**
Aaltien 207.3, 95; Aaltje 207.2; Alke 208.2; Annechien 207.1; Gerrit 207.4; Harm Willems 134.2, 207; Harm Willems 135, 245, 246.2, 303.3, 303.4, 318, 36.2, 61.8, 71; Hinderk Willems 208; Willem Hendriks 207, 208, 209; Willem 207.5, 208.1; Willemtien Willems 135, 209.
- Kool**
Sara Johanna Henderina 275; Scheltina Anna Ida Geertruida 276.3.
- Koolman**
Geert 210; Hindrik Geerts 210; Hindrik Geerts 58.2.
- Koopman**
Kornelske 200.4.
- Koopmans**
Marchien Roelofs 221.4.
- Koops**
Albert 169.6, 202.3, 317.1; Anna 379.4; Arend 317.3; Grietje 97.2; Hinderkien Jacobs 169; Jan 148.3; Lammert 132; Roelf 190.11, *123; Roelina 148.3; Roelof 108.
- Kornelis**
Grietje 159, 3.4.
- Koster**
Jan 194.
- Kraijjenga**
Tetje 355.1.
- Kramer**
Antien 92.2; Hinderk Harms 353.4.
- Kranenburg**
Geertje Grietje Hillechine 340.
- Krans**
Annechien 170.2, 211, *106; Berend 113.2, 113.5, 133.1, 133.4, 133.5, 133.6, 133.8, 71, 99, 147, 166.2, 212, 212.1, 212.2, 212.3, 229, 231, 232, 321.4, 331.1, 398, 61.1, 61.2, 71.1, 92.1, 99.1, 99.4, 99.5; Geert Geerts 211; Grietje 212.1, 212.4; Hinderkje 212.2, 253; Jan 212.3.
- Kregel**
Fennechien Luigies 213; Luichien Jans 213.
- Kremer**
Hendrikien 53.1; Jan 355.3, 53.
- Krijthe**
Jacob 321.3.
- Kroeze**
Berend Gerrits 116.6; Roelf 317.
- Krotten**
Jan 76.
- Kuijk**
Johanna 81.5.
- Kuiper**
Albert Roelfs 285.
- Kuipers**
Aaltje Jans 262; Gerrit Johannes 125.2; Halbe 372.1; Jan Roelfs 113.1, 209; Jantien Jans 258; Lucas Jans 113.1; Lukas Jans 113.1; Roelf Jans 209; Roelf 169.1, 195.10, 195.11, 195.12, 195.8, 195.9, 234.2; Roelf Hinderks 321.6; Trientje Roelofs 200.
- Kuitert**
Jan Rin 218.
- Kwant**
Albertien 36, 228; Annechien Geerts 211; Annechien Geerts 211; Bouchien 228.3, 256; Elisabeth 290.1; Freerk Freerks 299.3; Geert 331; Geert Roelofs 190.6; Harm Freerks 299.3; Hindrik Geerts 190.6; Hindrik Geerts 255.2; Trijntje Hendriks 331.
- Kwint**
Alida Berendina 279.
- Laan**
Aafko 215.1; Berend Lucas 214, 215; Geertien 99.4, *66; Jan 214; Jantien 320; Roelof 215.
- Laan, ter**
Willem 244.4.
- Laan, van der**
Sjoerd Ruurds 190.2.
- Lahrman**
Karolina 329.
- Lambers**
Willem 396.1.
- Lamberts**
Annegien 396; Grietien 78.3; Jan 325.9; Marchien 325.9; Roelfien 301.
- Lammerts**
Annetje 396; Hendrikje *113; Jan 57, 190; Karzina 16.
- Lange, de**
Fennechien 202.3; Hendrik 194.7; Jan Hendriks 194.7; Jan Hendriks 303.6.
- Lantinga**
Knelske 216.
- Leenders**
Epe 148.5; Fennechien 148.5; Trientje 148.5.
- Lemmen**
Frederik 263.2; Janna 217.
- Lentz**
Michiel *40, *41.
- Leutscher**
Grietje 249.
- Leving**
Grietje 191.
- Liefferink**
Bernard 131.5.
- Liefheid**
Johannes 311.1, *170.
- Linde, van der**
Hendrik Willem 125.3.
- Loers**
Wendeltien 31.
- Lofvers**
Gezina 218.
- Lohman**
Johan 219; Louis Bothenius 122.1, 219.
- Lok**
Albertus 215.1; Geertje 220.1; Harmannus 220; Harmina 215.1; Hendericus 220.
- Lokhorst**
Aalt 381; Hendrikje 381.
- Loo, van**

- Jantje 96.
- Lood**
Trientje 281.
- Lubbers**
Albertus 221; Annechien 200.2.
- Lubberts**
Hindrik 222.
- Lucas**
Lucas 190.4, *110.
- Ludolphi**
Richardina 126.
- Luersmals**
Albert *7.
- Luijchijs**
Jan 171.6.
- Luijgjes**
Jan Meinharts 190.
- Luiken**
Aaltje 68.1; Evert 223; Geertje 90; Harm 223; Marten 90.
- Luikinga**
Jan 209.
- Luinge**
Albertje 263.8; Wina 21, 86, 329, 330.
- Luir**
Albert 7, *7.
- Luitjes**
Freerckien 190.8.
- Lunsche**
Albert 46.5.
- Lunshof**
Jantien 74.3, *17.
- Lunsing**
Jantje 46.5.
- Luten**
Steintje Geerts 317.
- Maar, van**
Martje 142.
- Maathuis**
Willempje 148.5.
- Makken**
Derk 224; Roelfien 224.
- Mannes**
Aaltien 13; Aaltje Jantje 106, 226.1; Abel 36, 225, 226, 228; Abel Roelof 227; Abeltijn *86; Albertje 228.4; Annechien 225.1; Bouchien 228.5; Bougien 308.3, 36, *166; Geert 111.6, 167; Geesje 74.2; Geessien 228.2; Hermannes 228, 296; Jaapkien 225.2; Jacob 226.2; Jan Harmannus 170.2; Jan 226, 228.3; Klaas 99, 104, 133.1, *181; Roelf 228.6.
- Medema**
Imke 98, *78.
- Meedendorp**
Anna 62.
- Meeringa**
Aaltje 272.
- Meesman**
Trijntje 131.3.
- Meijer**
Allerdina 95.2; Frederik Wuffen 95.2; Geesje 16, 19; Grietje Claassens 169; Hendrik 116.6; Hendrikje 148.3; Hinderkien 111.6, 172.2; Johannes 372.2; Reina 308.1; Roelf 148, *85; Roelfje 169; Trijntje 308.1.
- Meijering**
Hillechien Willems 73; Roelof 280.
- Meinders**
Alberdina 229; Albertjen 190.2; Harm 230; Hindertijn 190.7; Hindrikje 190.7; Jan 104.4, 190.4; Luchien 133.6; Luitje 133.4; Meindert 133.3.
- Meinderts**
Aaltje 133.1, 99; Albertijn 190.2; Annechien 109, 110, 112, 133.7, 190.5; Bougien 190.6; Geesijn 190.10, 190.9; Harm 190.13; Hinderk 112, 133, 133.4, 133.5, 133.6, 133.7, 133.8, 141, 212.1, 212.2, 212.3, 229, 231, 232, 255.6, 255.7, 321.4, 321.5, 49, 331, 331.1; Jan 232; Jannes 190.4, 190.7; Lammegien 190.11; Roelf 190.3, 190.8.
- Meintjes**
Marijke 299.
- Mekkering**
Harm 235.2.
- Mekkring**
Arend 233; Derk Mekker 234, 234.2, 234.3; Egbert 234.6; Egbertien 234.7; Gerrit Harmannus 235, 255.7, 61.4, 61.5, 61.6, 61.7, 99.1; Gerrit 234.1; Harm 234.5; Jan 234.4, 40.2; Marchien 235.3; Roelfien 234.3; Trientje 234.2.
- Mellens**
Jantien 202, 203.
- Mendering**
Trijntje 128.
- Menkens**
Geertien 20.
- Mennes**
Jacob 226; Mettien 261; Roelfien 106, 226.
- Mensinga**
Aaffien Gerrits 367.
- Menting**
Annechien 323.
- Meulen, van der**
Aukje 236.1; Gerrit 236.3; Hiltje 236.2; Pieter Sijbe 236.5; Pieter Sijbes 236; Sijbe 236.4.
- Meulman**
Elizabeth 61.1, *50; Jan 46.6; Willem Jans 46.6, *50.
- Meursing**
Janna 181.6; Lammigje Boelens 180.
- Michiels**
Antie 82.
- Mijdendorp**
Cornelis Stikker 167.1; Teubina 167.1.
- Mol**
Siberdina 224.
- Molen, van der**
Martje 252.5.
- Molenaar**
Cornelis 63.3; Klaas 63.
- Molenberg**
Elsijn Lucas 113.1, 209.
- Mos**
Hendrikien 247.1.
- Mulder**
Arent Jurjens 255.2; Geert Jans 237; Geertien 379.4; Geesje 212.4, 95.2, *140; Geessien Pieters 43.11; Gerrit Pieters 43.5; Grietje 215, 238, 373; Harm Alberts 190.5; IJke 13.5; Jan Geerts 237, 99.7, *140; Jan Gerrit 43.5; Jan 237.1, 93.7, 98; Jantje 93.7; Laurens 300; Lucas 379.4; Luitje 98, 99.7; Trientje 300, 74.4.
- Munniks**
Antoine 195.13.
- Munsterman**
Derk 310.
- Nauta**
Jan Leenders 302.3; Leendert 302.3; Luutske 239.
- Neef**
Cornelis 93.7, *74.
- Nessing**
Fennegien 128.3.
- Neuyen**
Jan Abraham 158, *96.
- Neven**
Petrus 240.
- Nieboer**
Geert 399.1; Jacoba 324; Wobbechien Tonnis 58.5.
- Nieborg**
Geertje 243.2; Hendrikje 270.2; Hilligien 364; Jacob 270.2, *70; Jan 243.2.
- Niehuus**
Luitje Oomkes 190.8.
- Nieland**
Harm 37; Jan 37.
- Niemeijer**
Lucas 321.1; Reint Jochems 321.2.
- Nienhuijs**
Grietien Peters 117; Peter Jacob 117.
- Nienhuis**
Anje Willems 272; Freekje 190.8; Hillechienna Hiske 163.2; Jan 241, 279.2; Jan Roelof 242.
- Nieuwold**
Geeske 86.1; Grietje 248; Marten 248.
- Niewold**

- Grietje 248.
- Nijborg**
Aaltje 92.1, *70; Hinderkien 235.2; Rijna Jacobs 127, 303.5.
- Nijbuur**
Anna Roelfs 190.1; Roeleff Hindriks 190.1.
- Nijdam**
Aaltje 243; Albert Andries 99.1; Albert 244.6; Alkien Andries 208; Andries Berends 22, 24, 258; Andries 244, 244.5, 97, 99.1; Anna *153; Annechien 378.3; Antje Andries 92.4; Elizabeth 93.6; Geertruid 24; Geesje 244.1; Geessien 104.5; Harm 97.2; Harmtien 224, 378; Harmtje Pieters *137, *138; Henderica 97.1; Hendrikje 244.3; Jan Andries 96; Janna Andries 258; Jans 244.2; Jantje 96; Kornelis 244; Lammechien 244.4; Pieter *137; Roelf Andries 97; Roelf 97.1; Trientje Berends 234; Trientje 22, 385; Wopke Andries 3.6.
- Nijemeijer**
Cornelis Hindriks 180; Jan Cornelis 180.2.
- Nijenhuis**
Jakobje 131.
- Nijland**
Jan 37.
- Nijmeijer**
Jantien 73.3, *56.
- Nobel**
Sophie Louise 195.
- Noord**
Jan Gabrands 378.4; Klaas 378.4.
- Norg, van**
Annechien Hinderks 111; Annechien Jans 111; Berend 245; Freerk Wuffen 246.1; Hendrik Jans 111, 147.1, 148, 246, 262.1; Hindrik 246.3; Jan Berends 246.4; Pieter Jans 166.1, 246, 401, 61.4; Pieter Jans 147, 166, 166.2, 245, 246.1, 246.2, 43.3, 87, 92.1, 99.4, 99.5, 99.6.
- Oding**
Aaltje Lukas 40.
- Oever, ten**
Aaltijn 372.2; Albertus 372.3; Geertruida 372.1; Lambert 372.
- Offerhaus**
Cornelia Christina 383.6.
- Offeringa**
Cornelis Hilbrandts 46.8; Geertje Kornelis 46.8; Jantje Cornelis 61, 157.
- Oldenzeel**
Aaltje 320.1.
- Olthof**
Fennechien 247, 375.
- Onnes**
Geert 361.1; Jaapkien 393; Jan 248, 248.1, 248.6; Johanna 248.3; Marten 248.2, 248.5; Onno 248; Trientje 248.4.
- Oomkes**
Luitje 306.2.
- Oosten, van**
Lubertus 111.4, 133.6, 179.2, 212.4, 245, 246.1, 246.2, 303.6, 353.1, 43.3, 43.4, 50, 51; Martinus 133.6; Trientje 282.
- Oosterhoff**
Jannes 249.4; Martje 249.2; Sikke Pieter 249.3; Tunnis 249; Zwaantje 249.1.
- Oosterling**
Jan Geerts 307; Margien Jans 299, 303, 307.
- Oosterveld**
Aaltje 254.2; Alberdina 250; Albert 13; Albertje 10, 13; Berend 253.1; Bouchien 256.1; Egbert 252.8; Egbert Ottes 102; Engelina 228.3, 255.2, *147; Fennechien 256.4; Fennegien 169.1, *181; Geert 351; Geesje 252.9, 295; Geessien 255.3; Grietien 255.4, 255.6; Grietje 92.3; Heiltje Jans 353.1; Henderkien 252.7, 255.1; Hendrik 228.3, 251, 255.5, 256, 256.5; Hinderk Lucas 255; Hinderk Lucas 181, 255, 89.1; Hinderkien 253.3, 253.5; Hindrik 40.1; Jan Hendriks 253; Jan Lucas 252, 353.2, 40.1; Jan 212.2, 251.1, 253, 253.2, 254, 254.3, 353, 39.2, 39.3, 87, 92.3, 99.6; Jan Roelof 254.1; Jan Hendriks 255; Jan Ottes 303.5; Janna 252.1, 68.5; Jantje 252.5, 254, 353.2; Lucas Hindriks 255; Lucas Jans 252; Lucas 133.8, 229, 252.2; Lucas Hindriks 255.2, 255.3, 255.4, 255.5, 255.6, 255.7; Lucas Jans 252; Lukas 250; Lukas Alberts 317.3; Philippus 256; Roelina 251.3, 257; Trientje 199.2, 256.2; Willem 251.2, 253.4, 255.7; Willemke 351.1; Zwaantje 256.3.
- Oosting**
Geert 258.
- Oostingh**
Popko 195.5, 195.6, 195.7, 43, 318.
- Oostink**
Geert 258.
- Opgelder**
Aaltje 381.
- Ossenbergh, van**
Hendrickje 81.5.
- Ossentjuk**
Wipke 185.
- Ottens**
Cornelia 261.2; Egbertien 328; Eitdina 259; Eite 259, *134; Elsie *137; Harm 270.6, *133; Hindrik Bonnes 261; Hindrik 260; Jacob 10.1, *134, *135; Jan 3.3; Kornelius 261; Tubechien 183.2, 202, *133; Willem 10.1.
- Ouwerkerk**
Johannes 92.6.
- Pastoor**
Geertje Jans 262.3.
- Pathuis**
Grietje 181.6.
- Pauwels**
Aaltien 144, 221.7; Aaltijn 262.1; Aaltje 158, 46.5, 47; Geessien 297; Gesina 179, 181; Harmina 263.6; Henderika 175.3; Henderikus 172; Hendrik 92.1; Henricus 111.3; Hindrik Egberts 221.7; Janna Hindriks 66, 68, 198, 252; Janna 293, 374; Lucretia 108; Pieter Egberts 262; Pieter 158, 162.6, 262.3; Roelf 262, 262.1; Willem 262.2, 92.1; Willemina Dorelina 162.6.
- Pehlig**
Seelje 328.
- Pelster**
Aaltje 204.1, 205.
- Peters**
Petertien 111, 246.
- Peulinga**
Albertje Kars 167.
- Pieters**
Aaltje 263.6; Albert 263.4; Albertus 102.3, 263, 263.10; Annegien 263.8; Arend 268; Barelt 386.1, *193; Boele 264; Bouwke 3.6; Brechtijn 313.1; Derk 89; Fennechien 194.7, 236.1, 379; Geert 263.1; Gessen 265; Grietje 74; Hendrikje 263.7; Hinderkien 266; Jacob 48, 267, *42; Jacobje 82; Jan 148, 169.4, 43.2, 74.1, 82; Jan Stoffer 263.3; Jan Stoffers 263, 266; Jan Veldman 268; Jantien Jans 253; Jantien 148; Jantje 263.9; Jeigina Gesina 268; Marchien 206; Pieter Jans 148; Roelfien 167, 172, 212.4, 392; Trientje 263.2; Willem 26, 263.5, 264, 269; Willemtje 269.
- Pijp, van der**
Antje Lodewijks 236.
- Pikkert**
Aaltien 270.4, 53, 54, 55, 185; Annechien 270.6, *133; Geert Peters 270; Geert 270.7; Jacob 270.5; Jelle 270.2; Pieter 270.1; Sietze 270.8; Thieme 270.3.
- Pleiter**
Lammegien Lammerts 170.3.
- Ploeg, van der**
Trijntje 390.
- Poelma**
Jantien 194.5, 337, 339.
- Pootholt**
Jan Gerrits 353.1.
- Popken**
Claas 311; Marchien Jans 354.
- Popkes**
Aaltien 192.1, 271, 314.
- Post**
Geert 272, 299; Jan Geerts 272.
- Postema**
Anna 198.3; Hillechien 90.3; Jantje 357.
- Postma**
Abram 273; Wietske *80; Wimke 26, 273.
- Pots**
David 274; Roelf 274; Trijntje Freerks 190.8.

- Poutsma**
Greta Maria 47; Hendrikje 379.6; Hendrikje Poutsma 379.6; Wiert 379.6.
- Pouw**
Antonie 299.3.
- Pouwels**
Johanna 46.3; Lucas 181, 46.3, 81.1; Margaretha 383.1, 383.2, 81, 81.1; Willem 81, 81.1.
- Prak**
Trijntje Roelfs 302.
- Pruim**
Renskje 251.
- Quintus**
Aleida Sibilla Sara 122, 276.2; Catharina 276.1; Charlotte Sophie 275.1; Christina Jacoba 327; Jacobus Johannes Aricius 275, 327; Johan Wichers 276; Willem Jan 276, 276.3.
- Raad Kruiger, de**
Johannes 353.2.
- Raaij, van**
Gerbrand 85.
- Rabbens**
Margaretha 31.3.
- Radema**
Anna 270.7; Beene 270.7.
- Rademaker**
Roelf Roelofs 169.4, 255.4, 255.5, 51, 235, 73.1, 74.1, 99.2, 99.3.
- Redeker**
Hindrik 118.
- Reeder**
Elisabeth 277; Wilhelmina 226; Willem 277.
- Reijnders**
Hendrik 156.
- Reijns**
Swaantjen 278.
- Reinders**
Aaltien 141; Evert 131.6; Jacob 213; Wipke 58.
- Reit**
Mientje 380.
- Reits**
Annegiena 379.6.
- Reitsema**
Gerrit Temmes 5.3.
- Remmels**
Hindrik Jans 354.2.
- Remmelts**
Jantje 46.6.
- Remmerts**
Grietje Hindriks 354.2; Hindrik 174.1.
- Renkema**
Aaltje 279.2; Alida 279.5; Gerrit 279.1; Hendrik 279.3; Lucas 279.6; Lukas 279; Reina 279.4.
- Rensema**
Geessien 95.2.
- Renses**
Aaltje 55; Robbert 302.1, 74.3, *58; Willem 55.
- Reuriks**
Janna 38; Johannes Jans 255.2.
- Rhee, van**
Harm 280; Jantje 280.
- Rhona**
Roelfien Alberts 355.
- Riemsma**
Albert 281.
- Rietman**
Jan Willem 32.
- Riga**
Arend Geerts 282.1; Arent Geerts 282; Geert 282, 61.5; Jan Berend 283.
- Rigtering**
Evert 206; Lamberdina 206.
- Rijnberg**
Egbertje Hendriks *119.
- Ringen, van**
Barteld 86.1; Gerardus 86.1.
- Ritskes**
Anne 344.
- Ritsma**
Martje 101.3.
- Ritzema**
Jakob 144.5.
- Rodermond**
Antje 90.4.
- Roede**
Grietien Koenes 356.
- Roelofs**
Albert 14, 57; Annigjen 190; Hindrikje 33.2, 354; Roeloffijn 57; Warner 284.
- Roelfs**
Aaltje 30; Albert 137.2, 271.2, 285, *155; Albertijn 33.4; Annechien 116, 173, *46; Cornelis 137.3, 137.4; Geert 120; Harm 137.1, 18, 286, *15; Idegien 33.1; Jan 137.5, 156.3, 287; Jantien 213, *142; Kornelsje 288; Pauwel 33.3; Reina 271.4, 89.1; Rienje 271.4, 89.1; Trientien 271.4, 89.1; Trientje Hendriks 190.6.
- Roelofs**
Roelfje 140, 289; Trientien 213.
- Roemers**
Geertien 331.2; Harm Roelof 335.1; Jurrien 335.
- Roorda**
Jan Pieters 290; Trijntje 290.
- Roos, de**
Jan 291.
- Roossien**
Pieter 54.2.
- Rosenthal, van**
Johan Jeronimus Balthazar Ridder 123.1.
- Rotgers**
Lammert 75, 292, *60.
- Ruiter, de**
Harm 293; Hendrik 293, 293.1.
- Rummerink**
Aaltien 45; Alberdina 181, 46.3, 81.1; Anna Wemelina 81.1; Jan 81.1; Johanna 81.1; Johannes 81.1; Lucas 181.6, 30, 46.5, 81.1, *19; Maria Lucretia 113.1.
- Rutgers**
Grietje 40.2, *29; Hinderika 234, 40.2; Jan 234; Maria 294.
- Ruuls**
Christoffer 295, 68.1; Geesje 68.3; Hendrik 252.1, 68.5; Hinderika 38; Hindrikje 264, 269; Jan Christoffers 68, 295, 392; Jan 38; Jan Christoffers 110, 112.2, 124, 39.8; Janna 68.4; Lucas 68.2.
- Sants**
Annechien 228, 296; Harmina 167.4; Hendrik 167.4; Jan 296.
- Schaank**
Lammechien Leffers 128.
- Schaap**
Cornelia Lammechiena 236.4.
- Schaaphok**
Willem 294.
- Schnuck**
Geessien 299.4; Henrich 299.4.
- Scholtens**
Betje 297; Harm 297, 297.1, 329.3; Jacoba 297.2.
- Schotsman**
Johannes Diderikus 252.9.
- Schuil**
Antje 228.3.
- Schuiringe**
Ameltien 45.4; Jantje 45.4, 46; Marchien 46; Roelof 45.4, 46.
- Schut**
Aaltien 306.3; Aaltje Everts 288.7; Aaltje Pieters 307.7; Bouchien 298, 93.4; Cornelsien 307.2; Cornelsjen Pieters 307.1; Elisabeth Jans 302.1; Evert Jans 288; Evert 299, 299.1, 299.7, 303; Evert Willems 308.1; Folkert 306.1; Geesje Everts 308.3, *22, *23; Geesje 244; Gerrit 300; Grietje 303.3; Hendrik 303.6; Hinderkien 301, 307.6, 39.5, *98; Jan Everts 302; Jan Pieters 307.3; Jan 201, 299, 299.5, 303, 303.3, 303.4, 303.5, 303.6, 304, 36.2; Klaas 300, 303.5; Knelsien 302.3; Kornelis 308.2; Lammert 299.4; Liesbeth Everts 302.1; Marchien 305, 306.2; Marijke 299.3; Marten 87, 306, *62; Pieter Everts 307; Pieter 299.1, 299.2, 303.4, 36.2; Roelfje 302.4; Roelof Everts 288.3; Sikke Jans 39; Trientien 302.2, 355; Willem Everts 221.2, 288.5,

- 308; Willem Everts 288, *24.
- Schutte**
Albert Jans 39; Berend 234.3.
- Schuurman**
Roelfien Derks 234, 235.
- Sebes**
Siberdina 81.1.
- Seffinga**
Bouwe 309; Jan Jurjen 309.1.
- Seip**
Jan 290.2.
- Sesselaar**
Trientje Willems 40.1.
- Siebring**
Ida 310.
- Siegers**
Derkien 93; Egbert 93; Harm 311.
- Siemens**
Grietien 345.2, 80.
- Sieroversche**
Christiaan 290.1.
- Sijbring**
Jan 310.
- Sijgers**
Jan 191, 192.2, 312.
- Sikkens**
Evert 313; Roelef 271, 314.
- Simens**
Evert 311, 315, *168; Mensjen 345.3.
- Sinnige**
Jannes 81.1.
- Sinninge**
Luchien Willems 3.5.
- Sipsma**
Tekke 363.
- Sissingh**
Lucretia 144.2, 262.2, 43.1.
- Sjaneker**
Zwaantje 111.8.
- Sjobbema**
Christiaan 255.1; Jannes 172; Margje 369.
- Slagter**
Jan 93.6; Pieter 93.6.
- Sligter**
Jantje 316.
- Slik**
Jakob 198.6.
- Sluijters**
Elizabeth 383, 383.1, 383.2, 383.6, 81.1.
- Sluiter**
Geert Jans 317; Geesje Lucas 308.2; Ida Lucas 321.5, 321.6; Jan Lukas 262.1; Stientje Geerts 317.
- Sluurman**
Albert 102; Annegien Jans 134, 318; Hendrik 325.5; Hindrik 30; Jan Jans 318; Jan 325.5; Jan Jans 170.3, 255.3, 73.2, 73.3.
- Smeenge**
Geert 198, 319, 40.2, *123; Geesje 319.1; Hendrik Harms 317.3.
- Smeenk**
Grietje 320.3; Harmanmna 320.5; Jan 320.2; Jantien 194.2; Johannes 320.4; Lentze 320; Teunis 194.2; Willem 320, 320.1.
- Smid**
Aaltje Lammerts 321.2; Geertje 233; Harmtje 378.1; Hendrik 321.4, 321.6, 378; Hendrikje 378.2; Ida 378.2; Jan Lukas 235.3; Jantje 21; Lammert Hendriks 321; Lammert 21, 233, 378, 378.3; Lammert Hendriks 133.4, 141, 321.4, 321.5, 321.6, 322; Roelf Hinderks 141, 255.2, 322; Roelfje 378.4.
- Smillinger**
Roelfien 280.
- Smit**
Albert Hendriks 141, 322; Alle 34; Annechien 323.2; Annegien 321.5; Berendina Hendriks 321.3; Cornelis Dirk 151; Derk 175.7; Egbertien 321.1; Frederica Alberts 111.1; Hendricus Hendriks 113, 141, 322, 331; Hinderkien 244.5; Hindrik Alberts 321, 322; Jan Hendriks 141, 322; Jan Hendriks 141; Klasina 279.4, *157; Margien 146; Pieter 323; Reina 323.1; Roelf Meinderts 190.8.
- Smith**
Aalf 330.2; Johanna 26.2.
- Snijder**
Egbert Folkers *183.
- Snip**
Geert Jan 324.2; Jacob Willem 324.1; Klaas 324.3; Willem 324.
- Snuck**
Geessien 299.4.
- Spekman**
Grietje 74.3; Hendrik 74.3, *17; Lute 21, 244.2, *17; Wina 244.2.
- Spilger**
Geert 221.3; Trientje Michiels 308.3, 38, *21.
- Staal**
Bouchien 270.4; Geessien 346; Roelf Harms 5.3.
- Staat**
Harm Jans *143, *144.
- Staats**
Geesje 385; Jan 385.
- Stadman**
Alida 35, 36.3; Jan Jans 325, 36.3; Marchien 325.
- Staghouwer**
Anna Geertruijda 326.
- Stammes**
Jan 63.2; Willem 63, 63.1.
- Stappen, van der**
Trintien 117.
- Starckenborg**
Evert Bartelt Tjarda 326.
- Starckenborgh Stachouwer, van**
Alidus Warmoldus Tjarda 327; Edzard Tjarda 327.
- Starckenborgh, van**
Anna Wemelina Tjarda 326.1.
- Steeg, ter**
Allerd 328; Jan 328.
- Steenhuis**
Rolina 239.1.
- Steenwijk, van**
Aaltje 330.2; Carolina 329.2; Geert 330.3; Geertje 297.1, 329.3; Grietje 329.5; Henderika 329.4; Jacob 21, 86, 329, 330, 330.1; Jacoba 329.6; Jan 329, 329.8; Jantien 21; Martje 329.7; Wiens 329.1, 86.1; Wiendelt 102.1, 330, 330.4; Willem 329.9, 86.
- Stegnerus**
Johanna *37, *38.
- Stel**
Hinderkien 194; Jan Geerts 353.1; Jan 194; Jopkien 19.
- Stenveld**
Jentien 237.1; Marchien 199.1, *127.
- Stevens**
Annetijen 6.2; Cornellijs 6.3; Emme 6.1; Gerrit Jans 331; Gerrit Jans 112, 133.6, 133.7, 60, 331, 331.1, 61.3; Hendrik 331.1; Jan 331.2.
- Stock**
Carel Nicolaas 117.5.
- Stoffers**
Aaltien 19, 376.1, 39.5, *27; Albert Alberts 53.1; Albert 323; Harmtien 323; Hendrik Jan 332, *27; Jantien 332; Marchien Hilbrants 37; Roelfien 274; Stoffer 297; Wopke 19.
- Stoker**
Jan Hendriks *175; Margje Jans 317.3, *175.
- Stokje**
Berend 239; Klaas 239.1.
- Straat**
Frederika 264.
- Strating**
Fennechien Klasens 130.
- Stratingh**
Sibrandus 333.
- Streurman**
Ellinia 299.5.
- Stroetinga**
Tjebel 261.2.
- Strootman**
Harmanna 325, 36.3.
- Struik**
Nantje 300.
- Struvé**
Cornelis 334.3; Harmen Roelof 334, 334.2; Hendrik

- 334.1; Margrietha Elisabeth 335.
- Suurd**
Jantien 214, 215; Lina 244; Willemtien 183, 336.
- Suuroverste**
Hendrik 290.1.
- Swartwolt**
Jan 190.4, 194; Johanna 73.
- Swaving**
Trientje 54.
- Takens**
Aaltje 175.5, 226; Alberdina 183; Engelina Willems 255, 262; Fennechien 175.7; Folkert 337; Geertien 90; Gerrit 338, *117; Grietje 175.4, 26, 27, 97.2, *123; Harmina 175.2; Henderika 103, 13.4, 98; Hendrik 97.2; Hendrikje 96.1; Jan 175, 339; Jantje 175.1; Lammert 96.1; Leentje 262.3; Maria 399; Metje 337.1; Pieter 194.5, 262.3, 337, 337.2, 339; Pietertje 175.3; Popke 340; Tako 147.1, 99, 148, 73.3; Willem 103, 399; Willemina 194.5; Zwaantje 194.7, *117.
- Talens**
Hindrikje Jakobs 277, *71.
- Tamels**
Harm 312.2, *172.
- Tammens**
Meerten 7, *9.
- Tamminga**
Geertruida Frederika 337.2.
- Tempel**
Arent 341; Henderkien 131.1; Jacob Derks 341.
- Teunis**
Grietje 325, 365.
- Themmen**
Jan Suilman 383.2.
- Thomas**
Harm 342; Lubbert 221.
- Tiepes**
Tebbe 343.
- Times**
Peter 270.
- Timmer**
Geertjen Egberts 282; Roelfje 237; Trientje 93.5.
- Timmerman**
Margje 50.2.
- Timmermans**
Hinderkien 379.6; Willem 40.3.
- Tinge**
Bartelt 298.3; Hindrik 316; Jan 298.3, 93.5; Roelfien 93.5; Willem 316.
- Tjassens**
Frederikus Johannes 64.1.
- Tolner**
Fenna 344; Hillechien 37.
- Tomes**
Simon 345.
- Tonkens**
Hilligien 372.3; Sijbold 346.
- Tonnis**
Annechien 316; Beerent Conraats 255, *151; Coenraad *151; Derk 284, 347, *158; Mettien Jans 74.
- Tor**
Berendje Harm 97.
- Trip**
Henriette 126.
- Tuik**
Geertdina 260.
- Tuinman**
Albert Geerts 31; Annechien Alberts 255.2; Derk Alberts 348; Derktje 348; Hillechien Alberts 31; Jan Talens Geerts 349; Jan 194, 194.2, 349, 350; Roelf 194.4; Roelof 194.6; Trientje 194.1; Willem 194.5; Willemtien 194.3; Willemtje 175.4, 194.7.
- Ubels**
Eite 354.3; Geert 234.3; Gerard 234.3.
- Uilenberg**
Hillechien 351; Hindrik 351.
- Uitham**
Albert 352.
- Valk**
Fenna 148.3.
- Valkenburg**
Lammechien 109.6.
- Vaster**
Anna Elizabeth 268.
- Vedder**
Aaltje 109, 110, 145, 375, 379; Abel 353, 353.3; Egberts Hindriks 354; Gerrit Harms 58.2; Gerrit Harms 255.6, 353; Harm Gerrits 58.2; Harm Harms 353; Harm Jacobs 353; Hendrik Harms 353; Hendrik Harms 322, 353.1, 353.2, 353.4; Hindrik Egberts 33.2, 354; Jacob 353.2; Jacobs Jacobs 353; Jan 199.3; Jannes Gerrits 379; Jannes Gerrits 58.2; Jantje Jakobs 353; Jantje 353.1, 92.1; Kind 354.1; Mettien Gerrits 210; Mettien Hendriks 353.4; Roelf Hindriks 354.2; Teetje 228.5; Wiecher 199.3.
- Veen, van der**
Albert 329.6; Berend 198.3; Doekeltje 273; Foekjen 64; Grietien 202; Harm Gosses 355; Harm 355.1; Harmtje 199.4; Jan 355.2; Menke Gosses 99.1; Roelf 302.2, 355, 40.3; Roelfje 355.3; Trientje 198.3.
- Veendijk**
Eite 356; Roelfien 356.
- Veenema**
Aaltien 270; Jan 298.4.
- Veenhoven**
Grietje 90.4; Hendrik 90.4.
- Veenhuis**
Alberdina 243.5, 243.7; Albertus 243.3; Annechien 243.1; Egbertien 243.8; Harm 243.6; Kornelis 243; Lina 243.4; Marten 243.2.
- Veeving**
Aaltien 39.4; Caspar Hinrich 198; Eite 39.4.
- Veer, ter**
Aaltje 357.1; Arent 357; Jan 357.2.
- Veerman**
Willem Nicolaas 63, 358.
- Vegter**
Jan 394.
- Velde, van der**
Douwe 92.7; Elizabeth 359; Jantien 371; Johannes 359, 360; Sjoukje 360.
- Veldhuis**
Hillechien 361.1; Warnder Jans 361.
- Veldman**
Dorolina 262.2; Gerrit 50; Henderika 50; Hendrik 144.2; Jan 111.2, 111.4, 111.5, 111.6, 111.7, 112, 144.2, 262.2, 43.1; Jeichien 148.
- Veldtman**
Alagonda 126.1.
- Vels**
Bernardus 104.5; Derk Jan 104.5; Geessien 279.4.
- Velthuis**
Lodewijk 361.
- Velzing**
Alberdina 362.3; Hendrikje 362.4; Jan 362.1; Renze 362.2; Rinze Jans 362; Sjoerd 362.
- Venegis**
Albert 137.
- Venema**
Albertje 363; Allerdina Katharina 257, 92.8; Andrea 364.2; Annechien 139; Derk Gerrit 325.9; Egbert 325.8; Fokke 256.4; Geert 206.1; Geline 263.5; Grietje 13.3, 270.7, 325.2; Hendrikje 21, 233, 378; Hermanna 325.3; Hittina 364.1; Jacob Abels 363; Jan 325.1, 364; Jantien 365; Jantje 325.7; Jelle Sietzes 270; Lucas 364; Marchien 325.5; Pieter Martens 13.3; Pieter 256.4; Roelf 325, 325.6; Sietske 366; Sietze Jelles 325, 365; Trijntje 364.3.
- Verschooff**
Sophia 195.3, *121.
- Viening**
Jantien 198.
- Vinkenburg**
Aaffien 367; Eildert 367.
- Visser**
Anne 259.6; Feike Jans 234.7, 368; Geertje 125, 368; Harmannus 234.7; Jacobes 12.
- Volhand**
Ebeltje Lambertus *131.
- Vonk**

- Angenita Willemina 263.3; Hinderkien 310.
- Voorma**
Hanna 369; Reinder 259.1, 369.
- Vorenkamp**
Derk Alberts 370; Egbert 371; Geert 371; Henderika 52; Jantje Alberts 285.2; Jantje *186, *187; Pieter 52, *186.
- Vos**
Charlotta Geertruida 334.3; Harmannus 225.1; Jan 181.6; Jeltje 334.3; Katherina Roelfs 181.6; Lamina 372; Pieter Cornelis 396, *194; Roelf Jelkes 181.6; Roelf Roelfs 116.6; Tamme 225.1.
- Voster**
Engelina 12.
- Vrieling**
Aalke 199.4; Albert 109.3, 199.9, 248.3; Annechien 87, 92.1, 99; Borgert Gerrits 199; Borgert Jans 376, 377; Borgert 175.3, 238, 373, 376.1; Diena 109, 379.8; Egbert 293, 374; Fennechien 145, 379.2; Geerd Gerrits 379; Geerd Gerrits 99; Geert 109.3, 236.1, 379.1; Geertien 96.1; Geertje 199, 293; Geessien 374; Gerrit Jans 99; Gerrit 236.1, 247, 373, 375, 378; Grietje 92, 320; Harm 248.3; Hendericus 378.2; Henderika 194.7, *119; Hinderkien 107, 108, 110, 379.7; Hindrik Jans *119; Jan Gerrits 199.4, 92, 96.1; Jan Jans 332; Jan 332; Jan Gerrits 46.5, 99, *123; Janna 376; Jans 379.3; Jantje 377; Jeichien 378; Lentze 379; Lukas 378.2; Lutgerdina 199.9; Maria 247.1; Pieter 379.4; Willem 175.3, 379.6.
- Vries, de**
Geertruida 338; Gerrit 380; Grietje Jans 43.5; Hendrika Cornelia 260, 261; Hendrikje Jans 303, 36.2; Hillechien Jans 255.3; Hilligje Pieters 21; Jacob 381; Jan Jans 303; Jan Folkerts 133.1, 99; Maria 298.1; Roelfje 220.
- Wagenaar**
Jeltje Jacobs 359, 360.
- Wal, van der**
Folkert 74.3; Gerhardus 279.5; Harmanna 324.2; IJtje 74.3.
- Wallinga**
Jan 382.
- Wansleven**
Johanna 219.
- Warmolts**
Anna Maria 383.1, 383.2; Claasjen 383.3; Jan 383, 383.1, 383.2, 383.6, 81.1; Jodokus Hinderikus 383.6; Ludolp 383.4; Roeleff 383.1, 383.2, 81.1; Roelof 383; Wemelina 383.5.
- Warners**
Annechijn 315.1.
- Weegenaar**
Herman 26.3.
- Weeman**
Lukas 107; Roelf 107.
- Weerd, de**
Aaltje 72.
- Weijer**
Fopke 384.
- Weites**
Harmannus 169; Hillegien 169; Jan 111.3.
- Welbergen**
Joannes 129.4.
- Werf, van der**
Hendrik 329.1; Jacob 385; Jakob 385.
- Westendorp**
Jantien Hindriks 285.
- Westerbrink**
Aaffijn 386.5; Albert 386; Geertruid 386.4; Harm 386.6; Hillegien 386.2, 386.3; Jan 386.1; Wobbechijn *112.
- Westerbroek**
Hendrik Abels 206; Stientje 206.
- Westerhof**
Harte 200.3; Pieterdina 391; Roelofje 63.1; Trientien Roelofs 349.
- Westerhoff**
Johannes 81.1.
- Westerhuis**
Bontje Bouwes 299.4; Harm 320.5.
- Westra**
Geertje 68.2.
- Wever**
Geert Jans 141.
- Wibbes**
Beeltien 171.6.
- Wichers**
Aleida Sibilla Sara 276; Arendina 122; Grietje 190.11; Jan 387.
- Wiechers**
Hillechien 361.
- Wiegman**
Jantina Frederika 374.1.
- Wieland**
Hendrik 16.4.
- Wielen, van der**
Gerlof 388.
- Wieringa**
Anje 29, 389; Ede 390; Hilje 390.1; Jan 391; Siert 390.3.
- Wigchers**
Hendrik 40.2.
- Wiggers**
Hindrik 40.2.
- Wijbes**
Harmina 295, 392; Willem 392.
- Wijgerts**
Evert 393.
- Wijk, van der**
Geessie 394.
- Wijkstra**
Albert Albert 263.9.
- Wijn, ter**
Lambertus 195.5.
- Wijnholt**
Jantje 299.2.
- Wilberts**
Ornoldus 197.
- Wildervanck**
Wubbo Cornelius 395.
- Wilkens**
Annegien 234.3.
- Willem**
Evertje 312.2; Geert 396; Geesje 3.3, *3; Grietien 3, 15, 396.2; Henric 17, 397, *13; Jan 192.1, 271; Jantje 57.2; Marchjen 192.2; Roelof 285.
- Wilphorst**
Geesje Jans 43, 157; Jan Egberts 157, 171.4, 61; Jan Egberts 157.2, 162; Jannes Egberts 61; Jantje Jans 60, 61; Willem Egberts 171.1; Willem Egberts 61.
- Wiltjer**
Menne 104.4.
- Winsingh**
Jan 70.1.
- Winter, de**
Louwe Lammerts 195.13.
- Wit, de**
Henderika Klasina 42; Lammehien Jans 398.
- Witt Buning, de**
Jan 398, 71.2; Jan 398.1, 61.7; N.N. 398.1.
- Witt, de**
Date 254.2.
- Woldring**
Aaltje 399.3; Anna 399.2; Egbert 399; Geert Harms 399; Jantje 252; Sieberdina 399.1; Willem 399.4.
- Woldringh**
Annigien 253.4; Christina Maria 275, 327; Hindrik 253.5; Janna 253.1; Klaas Hindriks 253.1, 253.4, 253.5.
- Wolters**
Aaltien *35; Aaltje 223; Geesje 46.8; Harm 200, 317.5; Hinderkien 255; Hindrik 4.1; Jan 43.10; Jantje *175.
- Woltgraff**
Reinco Frebens *38.
- Wolthuis**
Stientje 299.3.
- Woude, van der**
Clasina 205; Jakob 204.1, 205; Lutske 204.1; Trientje 248.
- Wuffen**
Frederic 104, 179, 400; Geziena 246, 401; Hendrika 160, 402; Hinderikus 179.3; Jan Egberts 400; Jan Jans 400; Lammegien 133.6, 179.2, *90.
- Wuffing**
Hendrika 402.

Zanten, van

Aaltje Hindriks 58; Hindrik Cornelis 58.

Zewuster

Luichien 274.

Zondag

Jan 379.3; Margje 379.3.

Zuidersma

Feitje 185; Hendrik 185.

Zuur

Geesje 101.1; Grietje 384.

Zwaag, van der

Ewoldina Cornelis 308.3, *24, *25; Klaas Cornelis *24;
Klaas Cornelis *24.

Zwaneveld

Gesina 163.3.

Zweers

Johanna 248.

Zweerts

Alberdina 111.1; Anna 131; Berend 111.1.

zonder achternaam

Aafien 15; Abeltijn 1; Albartus Lubbers 221; Anne 345;
Annechien Hindriks 133; Annegien 345.3, 386.1;
Annetie 20; Ansem 2; Ave 193; Berend Hendriks *64;
Cornelis Hindriks 3; Eelie 292; Elsie 387; Geert Geerts
4; Geertruit 79; Grietie 143; Henricus Cornelis 5, 57.1;
Hille 188.1; Hinderkje 71; Hindrickje 17, 397; Hindrikl *
177; Jacob 79, 187; Jan 129; Jan Derks 285; Jantien
83, 137, 265; Lamme 83, 347; Margijn Hindriks 5.2;
Martien 191, 284, 347; N.N. 129; Onbekend 104.2,
111.3, 77, 78, 169, 297, 376; Pieterke 2, 178; Seijtje *
191, *192; Sijbegien 353; Sijbeltien 188; Sijger Jans
Sijgers 191; Steven 6; Telje 138.

* verwijzing naar noot.